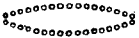

ДЪЛАТА БОЖИИ

ТОМЪ III.

СОФИЯ
1940

Дѣлата Божии

„Що да сторимъ, за да работимъ дѣлата Божии?“*)

„Дѣлата Божии“. Смыслътъ на живота седи въ работата. Думата „работа“ се употребява често въ обикновения животъ, дето ѝ се предава обикновено значение. Сжщата дума има и по-високо значение. Въ този смисълъ, подъ понятието „работа“ разбираме всичко възвишено и велико, което човѣкъ може да извърши на земята. На земята по-високо нѣщо отъ работата не сжществува. Само чрезъ работата човѣкъ разбира надеждата, вѣрата и любовта. Ако не работи, той нищо не може да разбере. > Разумниятъ свѣтъ си служи съ работата, като единъ отъ съвършенитѣ методи за постижение. > Сжществуватъ още два метода, съ които хората постигатъ своитѣ цели: методъ на труда и методъ на мжчението. > И двата метода даватъ различни резултати: методътъ на труда е създалъ недоволството, а методътъ на мжчението — инвалидитѣ. > Следователно, инвалидитѣ сж хора на мжчението, недоволнитѣ — хора на труда, а здравитѣ, ученитѣ, мждритѣ — хора на всичко възвишено и благородно, хора на работата.

Мнозина търсятъ методъ за работа, запитватъ тукъ-тамъ, какъ да работятъ, но въпрѣки това не могатъ да се домогнатъ до желанното. Защо? Има нѣща, за които не се пита. Трѣбва ли да питате, какъ да обичате, какъ да вѣрвате, какъ да се храните? Тѣзи нѣща сж познати на всички хора. Всѣки човѣкъ знае, какъ трѣбва да обича, какъ да вѣрва, какъ да се храни, какъ да работи. Щомъ човѣкъ задава въпроса „какъ“, това значи, че той има нѣкаква скрита идея. Не само човѣкъ, но и низшитѣ сжщества знаятъ много нѣща. Тѣ се раждатъ съ нѣкои знания. Току-що излупеното пиле знае, какъ трѣбва да яде. Току-що излупеното патенце знае, какъ да плава. И човѣкъ, като пиленцето и патенцето, трѣбва да прилага всичко, което знае, а не да пита, какво да прави и какъ да работи.

Като е дошъл на земята, човъкът трябва да приложи живота, който му е даден, за да се ползува от него. Животът, вложен във човъка, е подобен на извор, който постоянно блика, излязва се във разни посоки, докато реализира своето предназначение. Като живее човъкът, във съзнанието му остава идеята, че изтича нещо от него. Това, което изтича от човъка, някои наричат сила, други — време, трети — посока или направление и т. н. И учените разглеждат въпроса за време и пространство като външни прояви, а същевременно и като отвлечени понятия. И за човъка се говори като за външна форма и като отвлечено понятие. Телото е външната форма на човъка — обвивка, без която не може да се прояви на земята. Обаче, същината на човъка не е във телото му. Човкът е величествено здание, на което трябва да знаете мястото на вратите, през които влизате и излизате. Обикновено хората знаят двете врати на своето тяло. Във същност, човкът има 12 врати: една към изток, друга към запад, трета към север и четвърта към юг. Останалите осем врати ще намерите вие сами.

Какво представят 12-те врати на човкът? Според някои учени, тия врати са наречени „източници на живота“. Каквото име да дават на вратите, важно е, че къщата без врати не може. Като се върне от работа, човъкът влиза във своята къща, затваря вратата и ляга да спи. Той взима къщата си, т. е. тялото със себе си. Охлювът, костенурката, таралежът също носят къщите си със себе си. Не е лошо да носи човъкът къщата си със себе си, но по-добре е, ако може да я остави на мястото ѝ, а той да излиза и влиза в нея, когато пожелае. Който не е научил изкуството свободно да влиза и да излиза от тялото си, той се спъва от него. Въпреки това, без тяло не може. За да поддържа функциите на тялото си, от време на време човъкът го намазва. Храната е мазилка за тялото. Чрез яденето, като мазилка на тялото, се подобряват лошите условия на живота. Храната, която човъкът приема, служи не само за мазилка на тялото, но и за набавяне на енергия, необходима за живота. Без енергия човъкът не би имал сила да влиза и да излиза от тялото си, да извършва своята работа.

Едно отъ съществениятѣ нѣща, дадени на човѣка, е животътъ. Човѣкъ трѣбва да изучи живота, както Богъ му го е далъ. Въ помощъ на живота идатъ човѣшкото сърдце и човѣшкиятъ умъ. Чрезъ тѣхъ човѣкъ се свързва съ външния, обективенъ, свѣтъ и преживява различни чувства: приятностъ и неприятностъ, радостъ и скръбъ. Чувствата пѣкъ събуждатъ мисълта на човѣка. Топлитѣ и благородни чувства въ човѣка, които произтичатъ отъ любовта, внасятъ разширение. Възвишенитѣ мисли, които произлизатъ отъ мъдростта, внасятъ свѣтлина въ човѣшкия умъ. Който люби, той се разширява; който мрази, той се свива. Научнитѣ изследвания показватъ, че когато люби, човѣкъ се разширява и физически: вратътъ, ржката, тѣлото му ставатъ по-широки, отколкото по-рано, когато не е любилъ. Тѣзи изследвания сж естествени. Понѣкога науката си служи съ неестествени изследвания, каквито сж, запримѣръ, вивисекциитѣ. Естествено изследване е, когато наблюдаватъ деятелността на организми въ живо тѣло. Случва се, запримѣръ, човѣкъ да падне, да счупи черепа си и, ако въ това положение се изучаватъ функциитѣ на мозъка, ученитѣ дохождатъ до ценни резултати. Мозъкътъ, чрезъ който се изявява човѣшката мисль, е апаратъ, който възприема впечатления отъ външния свѣтъ. Въ този смисль, мозъкътъ е най-ценното и най-устойчиво вещество въ човѣшкия организъмъ. Мозъкътъ е звонковиятъ капиталъ на човѣка, съ който работи презъ цѣлия си животъ. Изгуби ли мозъка си, всичко е изгубено. Ако търсите човѣка, ще го намѣрите въ главата. Ако предприема нѣщо, безъ знанието и съгласието на мозъка си, човѣкъ е осжденъ на фалиране. Ако не прекара всѣка мисль, която иде отвънъ, презъ своя мозъкъ, той ще дойде до повърхностни заключения.

Днесъ повечето хора вадятъ прибързани заключения за живота, за Бога, поради което сами се спъватъ. Като се намѣрятъ въ известни затруднения, тѣ казватъ: Защо Богъ не ни даде онова, отъ което се нуждаемъ? Така и детето казва. Като види баща си, детето иска отъ него дрехи, обуша, безъ да мисли, има ли възможностъ да се задоволятъ изискванията му. Ще кажете, че бащата е длъженъ да задоволи нуждитѣ на детето. Ако има капиталъ на разположение, бащата е готовъ да направи много нѣщо за детето си. Нѣма ли капитали,

той е вънъ отъ всѣкакво задължение. Това задължение е родено отъ любовта. Насила нищо не става. Виждате, какво става между птицитѣ. Бащата и майката иматъ грижа за детето си, докато му израснатъ крилца. Израснатъ ли му крилца, тѣ сж свободни отъ всѣкакви задължения. Птиченцето трѣгва заедно съ баща си да търси храна. То само си изработва дрешката и благодари на майка си и на баща си за живота, който сж му дали. Обаче, докато човѣкъ стѣпи на краката си, майката и бащата работятъ за него 20 години.

Съвременнитѣ хора не сж дошли още до онѣзи дълбоки разбирания за живота и за разумната природа, вследствие на което грѣшатъ и изпадатъ въ голѣми противоречия. Тѣ внасятъ своитѣ ограничени разбирания и въ науката, и въ вѣрата, и въ любовта си. Привикнали да очакватъ на родителитѣ си, децата очакватъ и отъ външния свѣтъ да имъ дадатъ обяснение на всички въпроси, които тѣ наричатъ отвлѣчени. Запримѣръ, тѣ мислятъ, че отвънъ нѣкъде ще имъ се докаже, дали сжествува Богъ, какво представя Той, какъ е създадалъ свѣта и т. н. Човѣкъ може да получи нѣщо отвънъ, но той носи известни знания въ себе си. Той трѣбва да се вгълби въ себе си и да дойде до истинското знание. Всѣки човѣкъ има нѣкаква идея за Бога, но нѣкога се съмнява въ своята идея и изпада въ помрачение. Щомъ съзнанието му се помрачи, той изгубва всичко, на което е разчиталъ. Щомъ губи основата на живота си, човѣкъ е слабъ. Силниятъ човѣкъ, при каквито условия да се намѣри, въ каквато тъмнина да изпадне, не се разколебава. Убеждения има този човѣкъ! Морскитѣ вълни не сж въ състояние да заличатъ написаното въ него. Неговитѣ убеждения сж написани на канара, на устойчива материя, а не на пѣськъ. Докато възгледитѣ на човѣка се заличаватъ отъ вълнитѣ на живота, той се намира на физическия свѣтъ, дето нѣщата сж преходни и неустойчиви.^у Човѣкъ се мѣни като луната, но Богъ е неизмѣненъ. Отношенията Му къмъ човѣка сж постоянни и неизмѣнни.^у Защо? Защото Богъ има отношения къмъ човѣшката душа и човѣшкия духъ, а не къмъ неговото тѣло. Тѣлото на човѣка се измѣня, но душата му и духътъ му не се мѣнятъ. Тѣ оставатъ вѣчно млади, вѣчно силни. Въ пѣтя на своето развитие човѣкъ е миналъ презъ различни фор-

ми, докато е дошъл до сегашната си форма. Благодарение на промънътъ, които е претърпѣлъ, той носи голѣми опитности и знания, които е складиралъ въ душата и въ духа си за вѣчни времена.

„Дѣлата Божи.“ Ако попитате съвременния човѣкъ, въ какво и какъ се изразяватъ дѣлата Божи, той ще каже, че не знае. Ако го запитатъ, какво е неговото предназначение, той ще отговори, че предназначението му е да вѣрва въ Бога. Като казва, че вѣрата му въ Бога е негова задача, вѣрва ли въ сжщностъ това? Каква вѣра е тази, която се промѣня десетъ пѣти презъ деня? Силенъ конецъ ли е този, който се кжса всѣки моментъ? Конецътъ трѣбва да бжде направенъ отъ здрава, отъ устойчива материя, че, колкото да се дърпа, да не се кжса. Здрави конци сж ония, които сж направени отъ материята на вѣрата, надеждата и любовта. Конецътъ, изтъканъ отъ материята на любовта, е толкова здравъ, че цѣлата земя да окачите на него, не се кжса; не само това, но ако закачите на него цѣлата слънчева система, съ всички планети въ нея, той пакъ нѣма да се скжса; най-после, ако на този конецъ закачите цѣлия козмосъ, той пакъ нѣма да се скжса. Като слушатъ тия твърдения, мнозина ще ги отрекатъ. За тѣхъ тия твърдения не сж научно обосновани. Вѣрно е, че не сж научно обосновани, но какво ще кажете за сегашнитѣ теории, които научно сж добре обосновани, но нѣматъ никакво практическо приложение? Запримѣрь, днесъ сжществуватъ много теории за свѣтлината, нови и стари, но нито една отъ тѣхъ не е дошла още до абсолютното понятие за свѣтлината. Всѣки день се прибавя по нѣщо ново къмъ досегашнитѣ теории, но все имъ липсва нѣщо.

Теориитѣ за произхода на свѣтлината, за понятието свѣтлина сж различни, обаче, като изложите гърба си на слънце, свѣтлината действува по единъ и сжщъ начинъ. И въ миналото, и днесъ, и въ бждеще свѣтлината е действувала и ще действува по единъ и сжщъ начинъ. Животнитѣ разбиратъ и възприематъ свѣтлината по единъ начинъ, растенията — по другъ, а хората — по трети начинъ. Човѣкъ, като разумно сжщество, е дошълъ до заключение, че свѣтлината носи всички блага въ себе си. Той констатира този фактъ, но въ сжщностъ възприема микроскопическа частъ отъ

тия блага. Човѣкъ не е дошълъ още до вътрешната, красива страна на свѣтлината. Той познава само седемтъ цвѣта на свѣтлината, безъ да подозира, че му предстои да открие още петъ цвѣта. На земята човѣкъ може да види само 12 цвѣта на свѣтлината. Засега сж известни само седемъ цвѣта на свѣтлината, но единъ денъ той ще постигне и това. Нѣкои искатъ да знаятъ, какви сж останалитѣ петъ цвѣта на свѣтлината. Тѣ не познаватъ още седемтъ цвѣта, а искатъ да знаятъ дванадесеттѣ.

Какво представя червениятъ цвѣтъ? Червениятъ цвѣтъ внася въ човѣка животъ, енергия и движение. Докато е подъ влиянието на природния червенъ цвѣтъ, човѣкъ е активенъ, буенъ, готовъ и за работа, и за бой. Изгуби ли този цвѣтъ въ себе си, човѣкъ става пасивенъ и започва да философствува. Той казва, че животътъ нѣма смисълъ. Той става песимистъ. Защо? Защото червениятъ цвѣтъ въ него е потъмнѣлъ. Какво казваме за кръвта, когато започне да потъмнява? Щомъ кръвта стане тъмна, ние казваме, че е нечиста. Да мисли човѣкъ, че животътъ нѣма смисълъ, това показва, че той е изгубилъ силата и чистотата си. Отъ голѣмъ, чистъ, буенъ изворъ той се е превърналъ на малко поточе, което едва шурти. При това положение човѣкъ се запитва, трѣбва ли да обича хората. Заслужаватъ ли неговата любовъ? Ако човѣкъ задава този въпросъ по отношение на сжществата, които сж на единъ уровеньъ съ него, какво трѣбва да кажатъ сжществата, които сж надъ него? Трѣбва ли и тѣ да питатъ за него, заслужва ли да бжде обичанъ? Каквото човѣкъ даде на хората, това ще дадатъ и възвишенитѣ сжщества на него. Както той обича хората, така и Богъ ще го обича. Колкото давашъ, толкова ще ти се даде. Това означава стихътъ: „Съ каквато мѣрка мѣрите, съ такава ще ви се отмѣри.“ Невъзможно е презъ тѣсни трѣби да прекарате много вода. Следователно, ако трѣбитъ на вашата инсталация сж тѣсни, колкото много блага да е опредѣлилъ Богъ за васъ, вие не можете да ги приемете. Благата, които Богъ дава на човѣка, се изливатъ въ силна струя, която ще прѣсне трѣбитъ на вашата инсталация. Тѣснитѣ трѣби не могатъ да издържатъ напрежението на благата, които идатъ отъ Бога. Кажете ли нѣкой, че любовта ще го

пръсне, това показва, че тржбитъ на неговата канализация сж тѣсни. За да издържа напрежението на великата любовъ, човѣкъ трѣбва да разшири тржбитъ на своята канализация, т. е. той трѣбва да разшири сърдцето и ума си, да дава и да приема повече.

Щомъ се говори за великата любовъ, хората казватъ, че искатъ да оставятъ сърдцата си за великата и света любовъ. Любовта е сила, която се проявява навсѣкжде по единъ и сжщъ начинъ. Тя не може да бжде велика и малка, света и порочна, чиста и нечиста. Това сж човѣшки опредѣления. Любовта е една и сжща, но различието въ любовта, което хората виждатъ, показва, че сжществата я възприематъ и предаватъ различно. Тѣ ѝ предаватъ особени качества. Сама по себе си любовта е толкова умна, колкото и глупава. И въ най-глупавитъ ѝ прояви, споредъ човѣшкото разбиране, тя е по-умна отъ най-великитъ философи и по-мѣдра отъ най-голѣмитъ мѣдреци въ свѣта. >Любовта превръща грѣшника въ светия, но сама по себе си не е света. Отъ калъта грѣнчарътъ прави грѣнци, но той самъ не е грѣне. За да покажатъ, че разбиратъ и оценяватъ любовта, хората ѝ предаватъ качества, каквито тѣ сами не познаватъ. Казватъ: „Богъ е Любовъ.“ Какво е Богъ, въ сжщность и тѣ не знаятъ. Какво е любовъ, сжщо така не знаятъ. Любовта е онова вѣчно начало, което обхваща всичко въ себе си. Следователно, не говорете за светостта, за чистотата на любовта, защото сами ще се спънете. Кажете си: Азъ живѣя въ Божията Любовъ. Щомъ живѣя въ любовта, всичко, каквото пожелаю, е постижимо.

„Дѣлата Божии.“ Човѣкъ е призванъ на земята въ тази епоха, именно, за великитъ Божии дѣла — да вземе участие въ тѣхъ и да бжде тѣхенъ свидетелъ. >Ако хората продължаватъ да живѣятъ, както досега сж живѣли, тѣ ще иматъ сжщитъ резултати, сжщитъ разбирания. Това, което сега преживяватъ, е резултатъ на тѣхното минало. Време е вече да ликвидиратъ съ своето минало, да погледнатъ къмъ новия животъ, който Божиятъ Промисълъ чъртае. Малко хора днесъ разбиратъ, какво нѣщо е Божиятъ Промисълъ. Тѣ не могатъ да си представятъ, какви сж отношенията на Бога къмъ хората и какво Той има предъ видъ да имъ даде. Богъ не мисли да прави човѣка щастливъ, богатъ, ученъ, си-

ленъ, както той иска. Единственото нѣщо, което Богъ иска да даде на човѣка, това е животътъ. Какво по-ценно нѣщо може да иска човѣкъ отъ живота? Да имате животъ, това значи, да участвувате въ това, въ което Богъ участвува и се проявява. Казано е, че Богъ е животъ. Какво по-велико отъ това, да бжде поставенъ човѣкъ въ срѣдата на Бога — въ живота? Любовта ражда живота. Дойдете ли до живота, нѣма две мнения за него. И растенията, и животнитѣ, и човѣкътъ, и ангелътъ — всички еднакво се стремятъ къмъ живота. Обаче, за да се прояви животътъ, нужни сж нѣколко елемента, като условия. Първото условие за живота е въздухътъ. Щомъ има въздухъ, има и умственъ животъ. Значи, въздухътъ е свързанъ съ ума. На физическия свѣтъ човѣкъ приема въздуха чрезъ дробовѣтъ си. Има хора, които сж постигнали и вътрешно дишане — чрезъ астралното и умственото си тѣло. Нѣкои йоги сж дошли до положение да задържатъ дишането си до половинъ часъ. Въ половинъ часъ тѣ поематъ единъ пѣтъ въздухъ. Нѣкои източни народи казватъ, че Богъ вдишва и издишва единъ пѣтъ въ милиарди години. Като вдишвалъ, Той приемалъ външния свѣтъ въ себе си. Като издишвалъ, Той го изхвърлялъ вънъ отъ себе си. Това издишване тѣ наричали „създаване на свѣта.“ Това сж твърдения на източнитѣ народи, но доколко сж вѣрни и истинни, не се знае, не е научно доказано.

Тѣй щото, когато хората се запитватъ, какъ ще се оправи свѣта, казвамъ: Свѣтътъ ще се оправи чрезъ дишане. Хората трѣбва да се научатъ да дишатъ правилно. Дишането е свързано съ мисълта. Следователно, свѣтътъ ще се оправи, когато хората се научатъ да мислятъ правилно.

Днесъ всички хора говорятъ за възпитанието на младото поколѣние. Тѣ търсятъ новъ начинъ за възпитание, да подобрятъ живота, да излѣзатъ отъ мжнотииитѣ. За възпитание на младото поколѣние може да става въпросъ само тогава, когато младиятъ развие своето духовно тѣло така, че съ него да извършва всички функции, които върши и съ физическото си тѣло. Когато духовното тѣло на човѣка започне да се проявява като физическото, само тогава може да се говори за възпитание и самовъзпитание на човѣка. Двама души могатъ да бждатъ въ съгласие и да се

обичатъ, само когато сж развили духовнитѣ си тѣла. Ако действуватъ само физическитѣ имъ тѣла, а духовнитѣ не се изявяватъ, тѣ не могатъ да се обичатъ. Отъ развитието на духовното тѣло на човѣка зависи неговата вѣра и любовь.

Апостолъ Павелъ казва: „Имамъ тѣло духовно, имамъ тѣло физическо“. Ако физическото тѣло, т. е. земната кжца на човѣка, се развали, а нѣма още духовна, нищо не остава отъ него. За духовното тѣло на човѣка е казано: „Имамъ домъ нержкотворенъ“. Физическото и духовното тѣло на човѣка сж тѣсно свързани. Ако човѣкъ заболѣе физически, болестъта се отразява и на духовното му тѣло. И обратно: ако духовното му тѣло заболѣе, и физическото ще започне да страда. Тѣй щото, иска ли да се лѣкува, човѣкъ трѣбва да влѣзе въ връзка съ духовното си тѣло. Лѣкува ли се само по физически начинъ, той нищо нѣма да постигне. Вечеръ, когато спи, човѣкъ напуща физическото си тѣло, презъ което време става пълно пречистване и обновяване на клеткитѣ му. Щомъ тѣлото се пречисти, човѣкъ отново влиза въ него и се събужда. Ако е спалъ добре, тѣлото му се пречиства добре, и той се събужда разположенъ и обновенъ. Добриятъ сънъ зависи отъ правилното пречистване на тѣлото. Вие искате да знаете, какъ можете да постигнете това. Ще го постигнете, когато разберете, че любовта не е нито света, нито грѣшна, нито глупава, нито разумна. Ако можете да приемете това, каквато болестъ имате, ще изчезне. Не можете ли да гледате на любовта по този начинъ, вие ще останете съ своитѣ стари възгледи, а заедно съ тѣхъ и съ болеститѣ си.

→ Досега азъ съмъ изнасялъ принципитѣ на живота, а вие сами трѣбва да си намѣрите методи. Азъ ви показвамъ вратата, презъ която можете да влѣзете, но вие се страхувате. Казвате: Ще влѣземъ, ами, ако не можемъ да излѣземъ? Това е ваша работа. Ако не искате да влѣзете презъ вратата, която ви показвамъ, останете у дома си. Отъ време на време ще ви посещавамъ, да видя, какво правите въ домоветѣ си. Щомъ ме видите, ще почнете да се оплаквате, че не сте разположени. Щомъ не сте разположени, излѣзте вънъ, на чистъ въздухъ! Ще се простудимъ. — Останете тогава въ стигитѣ си. Отворете поне прозорцитѣ. — Страхъ ни е отъ

течение.—Тогава стойте съ затворени прозорци, но знайте, че ще боледувате. Други пъкъ се страхуват да излизат от къщата си, да не ги оберат нѣкой. Щомъ ги е страхъ отъ крадци, нека останатъ въ къщитѣ си, да ги пазятъ. И при това положение тѣ сж осждени на заболявания. Който живѣе въ Великия законъ на любовта, той свободно излиза отъ тѣлото си, не се страхува, че ще го обератъ. Тѣлото му става невидимо. Адепти тѣ знаятъ изкуството да излизатъ отъ тѣлото си, когато пожелаятъ. Тѣ отиватъ на различни мѣста, обикалятъ изъ пространството, а тѣлото си оставятъ на нѣкой братъ, да го пази.

Отъ религиозна гледна точка, човѣкъ не може да се нарече вѣрващъ, докато поне веднѣжъ не е излизалъ отъ тѣлото си и съ духовното си тѣло се качи въ разумния свѣтъ, да се свърже съ възвишенитѣ и разумни същества. Това значи, да направи човѣкъ съзнателна връзка между душата и Бога. Докато търси Бога въ физическото си тѣло, човѣкъ никога не може да Го намѣри. Казано е въ Писанието: „Когато се молишъ, скрий се въ тайната си стайчка“. Тайната стайчка, това е духовното тѣло на човѣка. Само тамъ човѣкъ ще намѣри Бога, ангелитѣ и църквата. Нѣкой мисли, че като погледне нагоре, той се е свързалъ съ Бога. Това не е никаква връзка. За да се свърже съ възвишения свѣтъ, погледътъ на човѣка трѣбва да претърпи две пречупвания: едно вътрешно пречупване — къмъ своята душа, и едно пречупване нагоре — къмъ Бога.

Съвременнитѣ хора се страхуватъ отъ духовни работи. Щомъ чуятъ да имъ се говори за духовния свѣтъ, нѣкои си мислятъ, че ще стане нѣщо съ тѣхъ, ще полудѣятъ, или ще ги обсебятъ. Едно трѣбва да знаете: никой не може да обсеби човѣка, ако той не е въ съгласие съ този, който обсебва. Никой никого не може да обере, ако човѣкъ не става съдружникъ съ крадеца. Никакви договори за заеми съ никого не правете. Нито взимайте пари на заемъ, нито давайте. Когато приемате нѣщо за себе си, или за другитѣ, човѣкъ трѣбва да бжде щедъръ. Ако си купува дреха, тя трѣбва да бжде отъ най-хубава материя, изработена отъ най-добрия шивачъ. Ако завързва приятелство съ нѣкого, човѣкъ трѣбва да е готовъ да му даде нѣщо ценно отъ себе си. Приятелство или познанство започва всѣкога

съ даване. Ето, като е направилъ връзка съ човѣка, Богъ му е далъ най-ценното — живота. Съ какво ще отговори човѣкъ срещу това, което е получилъ отъ Бога? Ще кажете, че сте бедни, невежи, слаби. Това не е истината. Богъ е направилъ човѣка по образъ и подобие свое и, следъ всичко това, той се осмѣлява да казва, че е беденъ. Човѣкъ трѣбва да знае истината. Той е получилъ най-голѣмото благо — живота, който не се откупва и съ най-голѣма цена. Въ бждеще, върху живота, като върху почва, ще израстатъ още много блага. Като знае това, човѣкъ трѣбва всѣки моментъ да славя Бога въ себе си.

Мнозина се запитватъ, въ кой Господъ трѣбва да вѣрватъ. Ще вѣрвашъ въ този Господъ, Който ти е далъ най-ценното нѣщо — живота. Нѣкои ще ти казватъ, че си заблуденъ, като вѣрвашъ въ Бога, че отъ тебе човѣкъ нѣма да излѣзе, че ще пропаднешъ, ще се намѣришъ въ ада, между дяволитѣ. Каквото да ти казватъ, ти трѣбва да вѣрвашъ въ Господа, Който ти е далъ животъ, и отъ нищо да не се страхувашъ. И въ ада да влѣзешъ, щомъ си съ Бога, нѣма нищо страшно. Дето е Богъ, тамъ дяволъ не съществува. Когато човѣкъ не вѣрва и не люби, тогава идатъ дяволитѣ.

Съвременнитѣ хора говорятъ за адъ и за рай, безъ да знаятъ, че тѣ сами сж създали ада и рая. Мжжетѣ и женитѣ сж огняритѣ въ ада, тѣ сами подклаждатъ огъня въ ада и сами се пекатъ на този огънь. Земята е и адътъ, и раятъ. По-страшенъ адъ отъ този, който съществува на земята, нѣма. Хората сами сж вгълпили въ умоветѣ си мисълта за ада, за вѣчното мжчение и мислятъ, че по този начинъ ще се изправятъ. Ето, осемъ хиляди години вече сж се изминали, откакъ свѣтътъ съществува, но въпрѣки това страданията и мжченията не сж изчезнали. Хората ще се изправятъ, и страданията ще изчезнатъ, когато всички съзнаятъ, че животътъ е произлѣзълъ отъ Бога. Щомъ съзнаятъ това, тѣ ще използватъ живота разумно. Лошъ човѣкъ е онзи, който пази своя животъ, а отнима живота на другитѣ хора. Лошъ човѣкъ е онзи, който, като има пари за живѣне, отнима срѣдствата на другитѣ хора, които, като него, иматъ право да живѣятъ. Ще каже нѣкой, че не може да живѣе съ хиляда — две хиляди лева, че не иска да бжде сиромахъ. Той самъ

си е внушил, че е сиромаш. Щомъ има животъ — най-ценното нѣщо, никой човѣкъ не може да бѣде сиромаш. За Христа казватъ, че билъ сиромаш. Не, Христосъ бѣше богатъ. Той разполагаше съ голѣми знания. Какъ ще си обясните факта, че Той можа да нахрани пет-хиляденъ народъ съ петъ хлѣба? Различни обяснения сж дадени за тѣзи хлѣбове.

Споредъ нѣкои, петтѣ хлѣба сж били голѣми като могили; споредъ други, всѣки човѣкъ е носѣлъ съ себе си парче хлѣбъ, затова сж стигнали петъ хлѣба на петъ хиляди души. И едното може да е вѣрно, и другото, но най-вѣроятното е, че Христосъ ималъ знания, каквито никой човѣкъ досега не е притежавалъ. Азъ зная истината по този въпросъ, но не искамъ сега да я доказвамъ. Ако съмъ налѣлъ въ едно шише чиста, планинска вода и ви казвамъ, че тази вода е отъ единъ изворъ, който се намира на петъ километра отъ васъ, какъ ще ви докажа това? Който иска да се увѣри въ думитѣ ми, нека отиде до извора и ще разбере, че говоря истината. Който не иска да отиде на извора, нека чака да се изпие водата. Щомъ се изпразнятъ шишето, азъ пакъ ще отида на извора да го напълня.

„Дѣлата Божи.“ Само онзи може да върши дѣлата Божи, който се е освободилъ отъ своитѣ заблуждения и се е домогналъ до вътрешнитѣ, основни положения на живота. Опасно е да не дойде човѣкъ до пасивнитѣ положения въ живота, които ще го отдалечатъ отъ Бога. Запримѣрь, ако приятелътъ ти дойде при тебе и те намѣри въ пасивно състояние къмъ него, т. е. не се интересуващъ отъ него, не влизашъ въ положението му, той започва да се отдалечава отъ тебе. Всѣко безразличие въ отношенията на хората става причина да се отдалечатъ едни отъ други. Сжщото отдалечаване се явява между човѣка и Бога. Започне ли да мисли, че свѣтътъ не е създаденъ, както трѣбва, че хората сж на кривъ пѣтъ, човѣкъ самъ се отдалечава отъ Първата Причина на нѣщата. Отдалечи ли се отъ Първоизточника на живота, човѣкъ се лишава отъ великитѣ блага на Бога. И да ги получи, той не може да ги оцени, не може разумно да ги използва. Какво по-голѣмо благо може да иска човѣкъ отъ любовта, която му е дадена? Въпрѣки това, малцина разбиратъ и оценяватъ любовта. И затова, често слу-

шате хората да казватъ, че никой не ги обича. Виждате, какъ родителитѣ обичатъ сина си и дъщеря си, но тѣ не ценятъ тѣхната любовъ и казватъ: Нѣма кой да ни обича. И за да намѣрятъ нѣкой да ги обича, тѣ се влюбватъ въ нѣкоя мома, или въ нѣкой момъкъ и се оженватъ. Като се оженятъ, тогава виждатъ, че се излъгали.

Дойдатъ ли до любовта, всички хора се лъжатъ, и обикновени, и учени. Единъ виденъ английски реформаторъ, проповѣдникъ въ една методическа църква въ Англия, се оженилъ за една добра християнка отъ неговата църква, но на третия день следъ женитбата си казалъ: Не струва човѣкъ да се жени. Наистина, да се ожени единъ реформаторъ, това значи, да направи една голѣма грѣшка въ живота си.

Когато създаде първия човѣкъ, Богъ го постави въ райската градина, да живѣе между растенията и животнитѣ, като тѣхенъ господаръ, и да ги изучава. Той скри жената въ Адама, да не би, като излѣзе вънъ отъ него, да направи нѣкаква пакостъ. Но Адамъ не се задоволи отъ това. Той пожела да има другарка, както всички животни, и Богъ задоволи желанието му. Той извади жената отъ него и я нарече Ева. Красива бѣше другарката на Адама. Когато магарето видѣло за пръвъ пѣтъ Ева, извикало отъ захласъ и удивление. Много красива била Ева. Съ своето извикване магарето искало да предупреди господаря си, да бжде внимателенъ съ Ева, да не стане причина, да направи тя нѣкаква пакостъ. Сжщевременно магарето виждало нѣкакъвъ недостатъкъ въ мъжа. Отъ този моментъ Ева намразила магарето и карала Адама да го бие. Тази е причината, поради която и до днесъ още магарето реве. Съ своя ревъ то иска да каже на хората, че всѣки, който казва истината, ще бжде битъ. Голѣмъ философъ е магарето.

За магарето се казва, че въ далечното минало е било голѣмъ философъ — маг-хаха-рецъ. По това време му била дадена една голѣма задача за разрешаване. Като не могло да разреши задачата си, то изгубило философскитѣ си способности и останало обикновено животно — магаре. Сегашнитѣ философи и мъдреци трѣбва да изправятъ отношенията си къмъ жената. Повечето философи, учени, поети казватъ, че мозъкътъ

на жената тежалъ по-малко отъ този на мъжа, че чувствата ѝ били неустойчиви, че тя била глупава и т. н. Чудно нѣщо! Жената ражда деца, съ което поддържа цѣлото човѣчество, а въпрѣки това я считатъ по-долността и по-глупава отъ мъжа. За да имате ясна представа за жената, вие не трѣбва да я разглеждате отдѣлно, като единица, но я разглеждайте като сжщина, въ нейната цѣлокупность. Мощно, велико нѣщо е жената въ природата. Извадите ли женския принципъ отъ живота, веднага ще дойде смъртта. Женскиятъ елементъ, или женскиятъ принципъ е носителъ на живота. Този елементъ е влѣзълъ въ Битието още при създаването му. Значи, жената е влѣзла въ живота още въ момента, когато е започналъ да се проявява. Отъ този моментъ тя е влѣзла и въ всички живи сжщества, отъ най-малкитѣ до човѣка. Като знаете това, не отдѣляйте жената отъ живота, т. е. любовта отъ живота. Жената символизира любовта. Днесъ ние виждаме жената въ изопачена форма. Съ изопачаване на човѣшкия животъ се изопачила и жената. Днесъ, подъ понятието жена разбиратъ нѣщо съвършено различно отъ първоначалното понятие.

Въ сжщность, подъ понятието жена разбираме сжщество, което може да роди най-красивата форма; сжщество, което може да произведе най-големата сила; сжщество, което може да изяви най-великата интелигентность. Следъ всичко това, слушате нѣкои хора да казватъ, че не искатъ да бждатъ жени. Коя ли жена е истинска жена? Азъ бихъ желалъ, всички хора да сж жени. >Подъ думата „жена“ азъ разбирамъ непроявената любовъ, която днесъ е въ състояние на дете, въ процесъ на развитие. >Подъ думата „мжжъ“ разбирамъ проявената любовъ, която се намира вече въ своята възмжжалость. Съ други думи казано: жената е любовта въ своето детинско състояние; мжжътъ е мъдростта, т. е. стариятъ, мъдъръ човѣкъ. Детето носи въ себе си своитѣ заложи, които ще дадатъ резултатъ въ бждеще. Майката и бащата сж проводници на тия заложи, които детето крие въ себе си. Сами по себе си майката и бащата не сж онази майка и онзи баща, които създаватъ нѣщата. Тѣ само раждатъ, а другъ създава и твори.

Сега, като изнасямъ тия нови понятия, азъ не

искамъ непременно да вѣрвате въ тѣхъ. Азъ искамъ само да ви покажа, кжде е изворътъ на нѣщата. Вие сами ще почерпите отъ водата на този изворъ, ще я опитате и ще се произнесете за нейния вкусъ и чистота. Всѣки носи въ себе си онзи вѣтрешенъ авторитетъ, чрезъ който познава истината. Лошо е, когато човѣкъ признава този авторитетъ само въ себе си, но не и въ другитѣ. Човѣкъ трѣбва да признае този авторитетъ въ всички. И тогава казвамъ: Всички хора познаватъ истината, всички хора могатъ да обичатъ. Нѣма по-велико нѣщо за човѣка отъ това, да обича, да люби. Това е привилегия за човѣка главно. »Животнитѣ могатъ да чувствувать, а на човѣка е дадена възможность да обича. Какъ трѣбва да обича човѣкъ? Той трѣбва да обича детето като дете, младата мома — като млада мома, възрастния — като възрастенъ и т. н. »Какво значи, да обичате младата мома като млада мома? Обичайте младата мома, както добрата градинарка обича цвѣтята си. Тя не ги кжса, не ги държи въ ржцетѣ си да увѣхнатъ, но всѣка сутринъ ги полива и разкопава. Благодарение на нейнитѣ грижи, отъ день на день тѣ ставатъ по-красиви, по-благородни и съ по-голѣмо благоухание. Ако влѣзешъ въ единъ домъ като приятель, вложи своята любовь въ всички членове на дома така, че работитѣ имъ да трѣгнатъ напредъ: ако сж били сиромаси, да забогатѣятъ; ако сж били болни, да оздравѣятъ. Въ който домъ влѣзе, любовта всѣкога носи своето благословение. »Срещнете ли живо сжщество въ гората, колкото да е хищно и свирепо, не бѣгайте отъ него. Бѣгате ли, това показва, че нѣмате любовь. »Ако бѣгате, вие по нищо не се различавате отъ животнитѣ. И животнитѣ бѣгатъ, и тѣ се страхуватъ. »Срещнете ли млада мома въ гората, и отъ нея не бѣгайте. Услужете ѝ, поклонете ѝ се и следъ това си заминете. Оставете въ ума ѝ мисльта, че братъ е срещнала въ гората, а не звѣръ, отъ когото да бѣга и да се страхува.

» Единъ день срещнахъ заякъ въ гората. Като чу стжки, той веднага подскочи и избѣга. Азъ направихъ опитъ да го успокоя и отправихъ мисльта си къмъ съзнанието му: Защо бѣгашъ? Защо се страхувашъ? Не мисли, че имамъ лоши намѣрения къмъ тебе. Азъ продължавамъ навжтре въ гората и виждамъ сжщия заякъ на пжтя ми точно, легналъ на земята и ме гледа

право въ очитѣ. Приближихъ се до него, помилвахъ го, но той не трепна. Казвамъ му: Отъ тебе ще излѣзе нѣщо. Ти имашъ условия да се развивашъ. Може да ви се вижда това невъзможно, но фактъ е. Който носи любовта въ себе си, той може да внесе спокойствие въ всички живи сѣщества.

Казано е въ Писанието: „Невъзможнитѣ нѣща за човѣка сж възможни за Бога.“ Човѣкъ трѣбва да има будно съзнание, да опредѣли отношенията си къмъ Бога. Щомъ отношенията му къмъ Бога сж правилни, тѣ ще бждатъ правилни и къмъ всички живи сѣщества. Носете въ себе си мисълта, че животътъ, който ви е даденъ, е най-великото благо за васъ. Богъ ви се из-явява, именно, чрезъ живота, но като не разбирате това, вие търсите Бога вѣнъ отъ себе си. Ако досега не сте познали и намѣрили Бога, никога нѣма да Го познаете и намѣрите. Преди две хиляди години Христосъ дойде на земята, но хората не Го познаха. Днесъ Го очакватъ пакъ да дойде по особенъ начинъ, но и да дойде, тѣ нѣма да Го познаятъ. Христосъ е дошълъ вече на земята. Той е вжтре въ човѣка, но малцина Го познаватъ. Тѣ искатъ да Го видятъ отвѣнъ, великъ и мощенъ. Тѣ не подозиратъ, че Христосъ се е скрилъ дълбоко нѣкъде въ човѣка и може да Го види само онзи, който се е свързалъ съ Него. Божественото начало въ човѣка не е нищо друго, освенъ Богъ, Христосъ, Който чака своето време да се прояви. Докато не даде пжтъ на това начало въ себе си, човѣкъ никога нѣма да познае нито Бога, нито Христа. Като не разбиратъ цената на Божественото въ себе си, нѣкои хора несъзнателно го убиватъ и после се чудятъ, защо работитѣ имъ не вървятъ добре.

Съвременнитѣ хора се запитватъ, трѣбва ли да сѣществува войната, или не. Този въпросъ може да се реши отъ всички народи. Нека всички народи изпратятъ свои представители, всички да изкажатъ мнението си. Базата за разрешението на този въпросъ е животътъ. Всѣки трѣбва да се запита: има ли право да отнима живота на своя ближень, или на кое да е сѣщество? Животътъ е най-великото благо, което Богъ е вложилъ въ човѣка и въ всички живи сѣщества. Следователно, никое друго сѣщество, било на земята или на небето, нѣма право да отнима това, което самъ не

е далъ. Тъй щото, който се осмѣли да отнеме това благо отъ човѣка, той носи отговорностъ. »Като говоря за живота, като велико благо, имамъ предъ видъ Божествения животъ въ човѣка, а не онзи грѣшенъ, запаченъ човѣшки животъ. Каквото среща на пътя си — растение, дърво, птица, животно, човѣкъ, радвамъ се на всичко, защото въ всичко живо тече онзи Божественъ животъ, който тече и въ мене. Всѣко живо същество, колкото малко да е, представя частъ отъ великия Божественъ организъмъ. Като мисли така, човѣкъ ще реформира своитѣ възгледи за нѣщата и самъ ще си отговори на всички въпроси, които го занимаватъ и които представятъ противоречие за него. Като разсждавате правилно, вие ще можете да отдѣлите безграничното отъ граничното и да познаете Бога и Христа.

Казано е въ Писанието: „Това е животъ вѣченъ, да позная Тебе Единнаго, Истиннаго Бога.“ Съ други думи казано: Това е животъ вѣченъ, да позная живота, който е вложенъ въ менъ, както и онова, което поддържа този животъ. Онова начало, което поддържа живота, е Божията Мъдростъ. Ако мъдростъта не бѣше въ живота, той отдавна би билъ унищоженъ. Какво по-страшно нѣщо търсите отъ умразата? Умразата е въ състояние да унищожи човѣка. Умразата се обезсилва благодарение на мъдростъта. Обаче, ако умразата вземе голѣми размѣри, човѣкъ ще дойде до състояние на пълно сгъстяване и втвърдяване. Въ такъвъ случай, мъдростъта се отказва да помага на човѣка. Тя оставя на него, самъ да се смекчи. Богъ е вложилъ въ човѣка живота и любовта, и той е длъженъ да прояви тази любовъ, да обича, както Богъ обича. Отъ създаването на човѣка досега Богъ не е престаналъ да го обича. Следователно, ти ще обичашъ, както Богъ обича. Отъ тебе не се изисква да създадешъ нѣкаква голѣма вселена. Ти ще създадешъ въ себе си единъ малкъ свѣтъ и ще го поддържашъ. Не го ли поддържашъ, както Богъ поддържа голѣмия свѣтъ, ти ще влѣзешъ въ разрѣзъ съ Него. Ако ти не обичашъ и не поддържашъ живота на милиардитѣ същества въ себе си — клеткитѣ, ти не си въ съгласие съ Бога.

Човѣкъ трѣбва да знае, че всички клетки на тѣлото му, както и всички негови органи, иматъ желание

да обичатъ. Като не разбира тѣхнитѣ нужди, той имъ забранява да обичатъ. Днесъ имъ забранява, утре имъ забранява, докато единъ день всички органи въ него се атрофиратъ, и той казва: Утвърдихъ се вече, станахъ правовѣренъ. Той мисли, че се е утвърдилъ въ идеитѣ си. Въ такова утвърдяване нѣма никаква философия, никакво знание.

Едно момченце отишло съ баща си на църква. То се възхитило отъ проповѣдта на пастора и, като се върнало дома си, цѣлъ день пѣло, скачало. Баща му седѣлъ на едно мѣсто и гледалъ детето си, какъ играе и пѣе. Детето запитало баща си: Татко, ти защо не пѣешъ? — Азъ съмъ утвърденъ вече, отговорилъ бащата. Не се минало много време, бащата, заедно съ детето си, отишли на разходка съ своя кабриолетъ. По едно време коньтъ се спрѣлъ и не искалъ да върви. Бащата го ударилъ нѣколко пѣти съ камшика си, но той не мръдналъ отъ мѣстото си. Като гледало, какво прави коньтъ, детето казало на баща си: Татко, коньтъ се утвърдилъ. То не разбирало значението на думата утвърдяване, но все пакъ вложило въ нея свое разбиране.

Много отъ съвременнитѣ хора сж хора на утвърденитѣ идеи и вѣрвания, но въпрѣки това работитѣ имъ не вървятъ. Въ Бога вѣрватъ, за любовта говорятъ, върху научни въпроси спорятъ, но животътъ имъ пакъ не се нарежда, както разбиратъ. Какво показва това? Стари сж тѣхнитѣ идеи, и трѣбва да се измѣнятъ. Каквото да говорятъ, както да разсждаватъ, старото си е старо, никаква критика не издържа. Ако човѣкъ не може да познае Бога въ себе си, въ своя животъ, и отвънъ нѣма да Го познае. Ако не може да Го познае въ малкото, въ голѣмото още по-мжчно може да Го познае. Истинскиятъ животъ започва съ изучаване на малкитѣ величини. Като развива и възпитава физическото си тѣло, човѣкъ трѣбва да направи сжщото и съ духовното си тѣло.

Съвременнитѣ хора се намиратъ предъ една велика задача, която трѣбва да решатъ правилно. Тѣ се намиратъ въ положението на неизлупеното още пиле, което се приготвя за новитѣ условия на живота. Новъ животъ, нови условия очакватъ човѣка. Той трѣбва да бжде готовъ за тия условия. Като минава отъ преходнитѣ въ постояннитѣ условия, каквито новиятъ животъ

носи, човѣкъ трѣбва да разполага съ нови органи. Апостолъ Павелъ казва, че ще дойде день, когато човѣкъ ще бжде грабнатъ въ въздуха. Това ще стане съ всѣки човѣкъ при преминаването му отъ преходнитѣ условия въ условията на новия животъ. Ако това стане буквално, човѣкъ ще се намѣри въ ужасно положение. Какво по-страшно положение отъ това, да увиснешъ въ въздуха, безъ основа подъ краката си? Само онзи може да увисне въ въздуха, на когото разбиранията сж преходни, безъ никаква основа. За да не се намѣри въ това положение, човѣкъ трѣбва коренно да измѣни своитѣ възгледи за живота, да ги пригоди къмъ новия животъ. Не се ли пригоди къмъ новитѣ условия на живота, човѣкъ ще се лиши отъ всички блага, които новото носи съ себе си. Христосъ казва: „Не наливайте ново вино въ стари мѣхове“. Старитѣ мѣхове, старитѣ сждове не издържатъ на изобилието на новия животъ. Ако работите съзнателно върху себе си, вие ще се ползвате отъ богатата на новия животъ. Казано е въ Писанието: „Старото отминава вече.“ Значи, старото тѣло ще се замѣсти съ ново. Сега се строи ново тѣло. Дрехарницитѣ сж пълни вече съ нови дрехи за новото тѣло на човѣка. За всѣки човѣкъ е опредѣленъ по единъ новъ костюмъ. Преди да се облѣче съ този костюмъ, човѣкъ трѣбва да се измие, изчисти, да нѣма никаква каль и нечистотия, вънъ и вжтре въ тѣлото си. Човѣкъ трѣбва да бжде абсолютно чистъ. Чистотата подразбира здраве. Само чистиятъ човѣкъ може да бжде здравъ. Пречистването и приготвянето на човѣка за дрехата на новия животъ става на земята. Щомъ облѣче новата си дреха, той минава вече въ нова фаза на живота. Щомъ влѣзе въ новата фаза на живота, човѣкъ коренно се е видоизмѣнилъ. За това състояние на човѣка апостолъ Павелъ казва: „Ние нѣма да умремъ, но ще се измѣнимъ.“

Новиятъ животъ изисква готови хора. Тѣ не се приготвятъ съ говорене. Въ камаритѣ говорятъ, на площадитѣ говорятъ, въ църквитѣ говорятъ, но хората не сж се измѣнили, нито свѣтътъ се е оправилъ. Човѣчеството е минало презъ хиляди войни, но и тѣ не сж оправили свѣта. Хиляди и милиони хотя се раждатъ и умираатъ, но свѣтътъ още не е оправенъ. Днесъ въ семействата майката и бащата играятъ важна роля. Въ

бжде само майката ще играе роль въ семейството, а бащата ще бжде далечъ нѣкжде. Съ други думи казано: Майката ще работи отвънъ, бащата — отвътре, а детето ще бжде между тѣхъ. Днесъ майката е отвънъ, бащата — отвънъ, детето — отвънъ, и животътъ не върви хармонично. За да тѣчете, нужни сж две кросна: едното долу, другото горе. Платното върви между дветѣ кросна. Само по този начинъ животътъ, като платно, ще се тѣче. Както и да се говори, хората не могатъ да си обяснятъ, какъ може бащата да работи вътре въ сина си, а майката — отвънъ. За да разбератъ тази истина, хората искатъ доказателства. Никодимъ, като съвременнитѣ хора, не разбира думитѣ на Христа, Който казваше: „Ако не се роди изново, човѣкъ не може да влѣзе въ Царството Божие.“ Той запитва Христа: Какъ е възможно старъ човѣкъ да се роди изново? Христосъ му отговори: Ти си учителъ израелевъ, учишъ хората, какъ не можешъ да разберешъ тия елементарни работи? Има новъ начинъ, по който човѣкъ може да се роди изново. Новораждането е вътрешенъ процесъ. Когато човѣкъ мисли за нѣкого, това показва, че е влѣзълъ въ главата му. Това е най-доброто посещение. Не е нужно по външенъ начинъ да се посещаватъ хората. Външното ржкуване не означава още истинско поздравяване. Човѣкъ може да носи нѣкого въ главата и въ сърдцето си, постоянно да мисли за него, безъ да се ржува. Това значи посещение по духовенъ начинъ. Какъ ще приемете Христа и какъ ще Го посетите, това зависи отъ вашето разбиране. Едно е важно: докато човѣкъ не познае Христа отвътре, отвънъ само никога нѣма да Го разбере.

Единъ благочестивъ калугеръ ходилъ на Атонския манастиръ. На връщане той се отбилъ въ дома на единъ свещеникъ въ Нови-Пазаръ, да си почине. Като тръгналъ да си отива, калугерътъ помолилъ свещеника да му даде една малка сума за пѣтъ, да не ходи пешъ. Свещеникътъ му казалъ, че нѣмалъ пари, и после добавилъ: Можешъ да си отидешъ пешъ. Като нѣмашъ пари, пешъ можешъ да ходишъ. Като разправяше тази случка, азъ казахъ на свещеника: Знаешъ ли, че този калугеръ бѣше Христосъ? — Право ли говоришъ, или ме изпитвашъ? — И те изпитвамъ, и истината ти говоря. — Ако знаехъ, че калугерътъ е Христосъ, щѣхъ го да на-

стигна, да му дамъ пари за пжтъ, да не ходи пешъ.

„Дѣлата Божии“. Всѣки човѣкъ трѣбва да познава дѣлата Божии, защото тѣ криятъ известна сила въ себе си. Кжде се проявяватъ дѣлата Божии? Въ живота. Ето защо човѣкъ трѣбва да си изработи новъ мирогледъ за живота, нови отношения къмъ всички живи същества — отношения на зачитане на Божественото въ тѣхъ. Срещнете ли единъ човѣкъ, вие трѣбва да имате къмъ него специфично отношение на уважение и почитание, вънъ отъ неговата личностъ. За да изработи новъ мирогледъ за живота, човѣкъ трѣбва да се вглежда въ своитѣ прояви, въ своитѣ слабости и да се изправя. Като работи върху себе си, човѣкъ може да се самовъзпитава. Така той може да си изработи нови методи за придобиване знания и изкуства. Така само той ще разбере, какво представя инстинската поезия. Безъ любовъ никаква поезия не съществува. Лесно е да се каже: „Повѣрвай и всичко, което желаетъ, ще придобиешъ.“ Ти не можешъ да вѣрвашъ, докато не обичашъ. Ти не можешъ да се надѣвашъ, докато не обичашъ. Вѣрата определя качествата на твоята любовъ. Надеждата определя качествата на твоята вѣра. Любовта определя качествата на твоя умъ. Колкото повече любовъ имашъ, толкова по-голъми знания и сила ще имашъ. Любовта подхранва Божественото, което помага за проява на всички дарби въ човѣка.

»И тъй, задачата на човѣка е да изучава и прилага любовта като проява на Бога.« Когато човѣкъ даде ходъ на тази любовъ въ себе си, всички болести, противоречия, недоразумения ще изчезнатъ. Любовта стопава всичко. Тя се проявява като импулсъ, като свѣтлина за ума и съзнанието на човѣка. Любовта внася свѣтлина въ човѣшкия умъ, топлина въ сърдцето му и сила въ волята му. За такъвъ човѣкъ се казва, че е вдъхновенъ. Като знаете това, никога не препятствайте на Бога въ себе си да се прояви. Той се проявява чрезъ вашитѣ добри мисли, чувства и постѣпки. Ако не можете да направите едно добро, оставете поне мисълта за доброто да мине презъ васъ, за да я приеме другъ нѣкой, който ще направи доброто вмѣсто васъ.

»Ако минете покрай нѣкой просякъ и нѣмате възможностъ да му помогнете, мислено поне му изпратете едно добро желание, да му се помогне по нѣкакъвъ начинъ.

Колкото хора минатъ следъ васъ, тѣ ще възприематъ вашето добро желание, и всѣки ще тури въ чинийката му нѣкаква сума. Обаче, ако вие не му изпратите едно добро желание, всички хора ще минаватъ и заминаватъ, безъ да му помогнатъ.

Помнете, че колкото малкъ да е човѣкъ, все пакъ, въ известно отношение, той е факторъ. Човѣкъ едновременно отваря и затваря вратата на Царството Божие. Казано е въ Писанието: „Вие взехте ключоветъ на Царството Божие, и нито вие влизате вътре, нито другитъ оставяте да влѣзатъ.“⁵ Всѣки човѣкъ има ключъ за вратата на Царството Божие, но държи заключена вратата и не пуща Бога да работи въ него: Всѣки човѣкъ самъ трѣбва да отключи вратата на своето сърдце, т. е. на Царството Божие въ себе си, и да пусне Бога вътре да работи. Искан ли да се преобрази, човѣкъ не трѣбва да противодействува на Божественото въ себе си. Той трѣбва да стане едно съ Него. Не направи ли това, никой не може да дойде отвънъ да го спаси. Като срещнатъ човѣкъ, въ ксгото Божественото работи, хората започватъ да се съмняватъ въ него и го разпиватъ, отде е дошълъ, кой го е изпратилъ, какви сж майка му и баща му и т. н. Това сж стари приоми. Искате ли да знаете, дали даденъ човѣкъ е проводникъ на Божията Любовь, вижте, носи ли той животъ за себе си и за своитъ близни. Едно отъ качества на реалността е, че тя носи животъ. Дето има животъ, тамъ има радостъ и веселие. Тази радостъ иде отвътре, а не отвънъ. Хората ставатъ весели и отъ бурето съ вино, но това веселие е временно. Божественото носи истинската радостъ и веселие. Започнатъ ли хората да се веселятъ отъ присѣтствието на Божественото, музикантитъ ще дойдатъ. Тогава всички хора ще пѣятъ, ще играятъ и ще се веселятъ въ името Божие. Има ли нѣщо лошо въ тази игра? Когато човѣкъ играе, когато се радва и весели предъ Бога, той е на правъ пѣтъ. Казано е въ Писанието: „Радвайте се и веселете се въ Господа!“ Когато Божественото въ човѣка се проявява, никаква критика не се допуска. Не критикувайте Божественото нито въ себе си, нито въ близнитъ си. Когато сте предъ Божественото, всички трѣбва да млчатъ и да се учите. Божественото твори и раздава своитъ творения на ония, които сж готови за тѣхъ. Боже-

стенното приготвя вече нови дрехи за всички, които сж готови да ликвидиратъ съ старитѣ.

Сегашнитѣ хора се страхуватъ отъ новото, да не би, като го приематъ, да умратъ. Новото носи животъ, а не смъртъ. Влѣзе ли въ новия животъ, и като умира, и като оживява, човѣкъ трѣбва да държи съзнанието си будно, да не става никакво прекъсване на съзнанието му. Човѣкъ трѣбва съзнателно да умира и да оживява, да осиромашава и забогатява. Осиромашае ли, той трѣбва да каже като Иова: „Богъ даде, Богъ взе.“ Презъ каквито промѣни да минава, човѣкъ трѣбва да бжде буденъ, да се ползува отъ тѣхъ, безъ да се обезсърдчава. При всички случаи на живота си, човѣкъ трѣбва да се държи за любовта и да знае, че тя не може да бжде нито света, нито грѣшна; нито умна, нито глупава. Тя е надъ всичко. Тя управлява свѣта.

Сега вие ме слушате и си мислите: Искаме да чуемъ нѣщо ново, да се освободимъ отъ страданията. Нѣма защо да чакате помощъ отвънъ. Вие сами можете да си помогнете, да се освободите отъ своитѣ мжчноти и страдания. Очаквате ли на хората, тоягата ще се стовари върху гърба ви.

➤ Двама просяци, единиятъ слѣпъ съ дветѣ си очи, а другиятъ — слѣпъ съ едното си око и куцъ съ единия си кракъ, тръгнали отъ село на село да просятъ. Тѣ отишли въ дома на единъ селянинъ, да искатъ хлѣбъ, пари, дрехи. Селянинътъ казалъ: Ще ви дамъ, каквото искате, но понеже имамъ много работа, помогнете ми малко. — Не можемъ, ние искаме до вечерта да обиколимъ още нѣколко села. — Чакайте тогава, азъ ще ви дамъ добъръ урокъ. Той взелъ тоягата си въ ржка и започналъ да ги налага по гърбоветѣ. Просяцитѣ забравили своитѣ недостатъци и веднага хукнали да бѣгатъ. Восъкътъ, съ който залепили очитѣ си, падналъ на земята, и тѣ прогледали, а куцията веднага оздравѣлъ. Стои селянинътъ следъ това и си казва: Наистина, Христосъ отвори очитѣ на единъ слѣпъ, а пъкъ азъ отворихъ очитѣ на двама слѣпи.

➤ Казвамъ: Човѣкъ е дошълъ на земята да учи, а не да играе ролята на просякъ, да залепва очитѣ си съ воскъ, или да превързва крака си, да минава за куцъ. Играе ли чужда роля, тоягата ще се стовари върху гърба му и, тогава, ще не ще, ще прогледа и ще проходи.

Като ученици, вие трѣбва да се стремите къмъ свѣщеното, което освещава нѣщата. Това е Божествениятъ животъ въ васъ. Разчитайте на този животъ въ себе си, а не на външни нѣща. Разчитайте на вашето постоянно и неизмѣнно вѣрую, на вашитѣ неизмѣнни отношения къмъ Бога. Разчитайте на чистотата на своята душа. Въ чистотата, въ любовта и въ вашитѣ неизмѣнни отношения къмъ Бога се криятъ методитѣ за подмладяване, възкресение, оживяване, освобождение и примиряване съ Бога. Да приеме човѣкъ Божественото въ себе си, това значи, да се домогне до великата истина, която очаква отъ хиляди години насамъ. Казано е въ Писанието: „Ще изпратя Духа си върху васъ.“ Това значи: Ще се вселя въ васъ, за да проявите Божественото, което ви е дадено.

„За да работимъ дѣлата Божии!“ — Това е животъ вѣченъ. Като работимъ дѣлата Божии, ще придобиемъ вѣчния животъ. Като придобиемъ вѣчния животъ, ще познаемъ Единнаго, Истиннаго Бога.

26. Беседа отъ Учителя, държана на 23 февруарий, 1930 г.
София. — Изгрѣвъ.

Както свѣтътъ дава

„Азъ не ви давамъ, както свѣтътъ дава.“ *)

Ще се спра върху три думи отъ цитирания стихъ: „Както свѣтътъ дава.“

Даването е единъ отъ великитѣ процеси на природата. Мечтитѣ, надеждитѣ, очакванията на всички хора, млади и стари, сж отправени къмъ този процесъ. Всѣки очаква да му се даде нѣщо. Отъ раждането си до заминаването си за онзи свѣтъ, човѣкъ все очаква да му се даде нѣщо. Всѣки новъ день е день на очакване.

Христосъ прави сравнение между начина, по който свѣтътъ дава, и този, по който Той дава и затова казва: „Азъ не ви давамъ, както свѣтътъ дава.“ И едното е даване, и другото е даване, но има разлика въ даването на свѣта и въ даването на Христа. Свѣтътъ дава, но после взима всичко съ лихвитѣ. Ако свѣтътъ ти даде десетъ хиляди лева на заемъ и не ги върнешъ на време, ще платишъ двойно. Ако сж ти дали 10, ще ти взематъ 20; или ако си взелъ 10, ще дадешъ 20. Ако станешъ министъръ въ свѣта, ти взимашъ единъ постъ, за който, следъ време, ще платишъ двойно. Майката дава животъ на детето си, за което ще плати двойно. Бащата възпитава сина си, но следъ време плаща двойно. Свѣтътъ дава едно, взима две. Богъ дава и нищо не взима. Въ това седи сжществената разлика между даването на Бога и даването на човѣка, т. е. на свѣта. Ще възразите, че Богъ дава животъ на човѣка и после пакъ го взима. Не, Богъ не взима живота на човѣка. Човѣкъ самъ губи живота си. Ако живѣе неразумно, въ нѣколко години човѣкъ може да изгуби живота си, или да го разруши. Веднѣжъ е далъ животъ на човѣка, Богъ го е направилъ пълненъ господаръ. Отъ човѣка зависи да запази живота си, или да го изгуби. Човѣкъ не постѣпва като Бога. Като тури яйца подъ нѣкоя квачка, да се измѣтятъ пиленца, човѣкъ започва да се грижи за тѣхъ, дава имъ храна, докато израснатъ.

*) Иоана 14: 27.

Единъ день той взима ножъ, влиза въ курника, избира една отъ тлъститѣ кокошки, туря ножа на врата ѝ и казва: Азъ ти дадохъ животъ, азъ имамъ право да го отнема. Ти трѣбва да платишъ съ живота си за това, което ти дадохъ. Човѣкъ се грижи за вола си, но, въ замѣна на това, вольтъ цѣль день оре на нивата—плаща на господаря си. Въ това отношение, свѣтътъ е най-умниятъ господарь: една кожа дава, две взима. Който не вѣрва въ моитѣ думи, все ще дойде день да опита учението на свѣта.

Христосъ казва: „Азъ не ви давамъ, както свѣтътъ дава.“ Сегашниятъ човѣкъ се намира между две давания, между двама господари. И двамата господари сж умни. Господарьтъ на свѣта е уменъ, защото отъ една кожа взима две кожи. Той е човѣкъ безъ капиталъ, съ неуредени работи, но оттукъ взима, оттамъ взима, съ целъ да уреди материалното си положение, да се замогне. Засега господарьтъ на свѣта все още успѣва да балансира своитѣ приходи и разходи, но престане ли да ги балансира, той ще фалира. За да не фалира, човѣкъ трѣбва да бжде разуменъ, да разбира законитѣ и условията, при които живѣе. Ако господарьтъ на свѣта е разуменъ, колко по-разуменъ трѣбва да бжде Господарьтъ на цѣлата вселена! Той дава безъ да взима. Това е една отъ проявитѣ на Великата Разумность. Нѣкой се хвали, че дава много. Питамъ този човѣкъ: Какъ давашъ ти — като свѣта, или като Бога? Като давашъ, взимашъ ли? — Това не е важно. — Щомъ не е важно, това показва, че ти давашъ, както свѣтътъ дава: едно давашъ, две взимашъ.

Въ свѣта сществуваатъ три важни закона: законъ на необходимостта — законъ на свѣта; законъ на свободата — законъ на вѣрата и законъ на любовта — законъ на Бога. Умразата, недоволството, завистьта сж послѣдствия отъ закона на свѣта. Когато давашъ пари на нѣкого, ти си внимателенъ къмъ него, разговаряшъ се сладко, указвашъ му пълно довѣрие, казвашъ, че познавашъ майка му и баща му и на края и двамата се почерпите съ кафе. Ако този човѣкъ не върне паритѣ ти на време, или съвсемъ не ги върне, ти започвашъ да го мразишъ, наричашъ го изедникъ, лъжець и т. н. Ти казвашъ: Едно време имахъ добро мнение за

тебе, но сега измѣнямъ мнението си. Не предполагахъ, че ще бждешъ толкова нередовенъ човѣкъ.

Като се намѣрятъ въ затруднения, хората казватъ, че трѣбва да бждатъ умни като свѣта. Наистина, единъ отъ двамата трѣбва да бжде по-уменъ: или човѣкъ, или свѣтътъ. Вие сами трѣбва да си отговорите, кой отъ двамата трѣбва да бжде по-уменъ. Свинята ли трѣбва да бжде по-умна, или господарьтъ ѝ? И двамата. Господарьтъ ѝ е билъ уменъ, затова е турилъ свинята въ кочината. Сега е редъ на свинята, тя да бжде умна, да напусне кочината и да отиде въ гората на свобода. Остане ли въ кочината, тя е глупава свиня. — Ама условията на живота били такива, че трѣбвало да се живѣе въ кочина. Ако условията на живота въвеждатъ човѣка въ кочина, въ яхъръ, въ затворъ, трѣбва ли той да бжде толкова неразуменъ, до края на живота си да остане при тия условия? Какви ще бждатъ последствията на този животъ? Ти ще седишъ затворенъ и ще се оставишъ въ ржцетъ на господаря си. Два дни преди Коледа господарьтъ ти ще застане предъ тебе съ дигната пръчка въ въздуха и, като капелмайсторъ, ще почне да те управлява. Ти ще запѣешъ нова, миньорна пѣсенъ — пѣсенъ на прощаване съ живота. Влѣзе ли тази пръчка въ сърдцето ти, и пѣсенъта престава. Не е лесенъ животътъ въ кочината, не е лесенъ животътъ въ затвора.

Следователно, за да се освободятъ отъ миньорнитѣ пѣсни на живота, хората трѣбва да го разбиратъ, да иматъ ясна представа за него. Тѣ трѣбва да освободятъ живота отъ примѣситѣ въ него, да разплетатъ заплетенитѣ конци. Не направятъ ли това, тѣ ще се движатъ между две области — между областта на лъжата и областта на истината, между вѣроятнитѣ и невѣроятни нѣща. Вѣроятни и невѣроятни нѣща има и въ религията, и въ науката, и въ изкуството, а всичко това трѣбва да се отдѣли: вѣроятното да се тури на една страна, невѣроятното — на друга. И тогава, попадне ли човѣкъ на едното, или на другото, да знае точно, кое отъ тѣхъ, какво представя. Това не значи, че ония, които сж работили въ областта на науката, на религията и на изкуството сж имали лоши намѣрения къмъ хората и живота и съзнателно сж внесли примѣси. Безъ да искатъ, тѣ сами сж се натъкнали на примѣситѣ въ

живота и, като не сж знаели, какъ да се освободятъ отъ тѣхъ, оставили сж ги като второстепенни, странични елементи. Защо сжществуватъ примѣси въ живото, кой ги е внесълъ, не е важно. Важно е, животътъ да се освободи отъ чуждитѣ примѣси. Примѣситѣ въ живота не сж нищо друго, освенъ камъни, поставени на пътя, отдето минаватъ много хора. Кой какъ мине, непременно ще се спъне въ тия камъни и ще удари крака си. Трѣбва ли човѣкъ да се спре предъ камъка и да започне да протестира: Кой е турилъ този камъкъ срѣдъ пътя, да се удрятъ хората въ него? Нѣма ли надзоръ тукъ? Нѣма ли полиция? Защо държавата не обръща внимание на тѣзи работи? Така протестиратъ мнозина, но ще се намѣри нѣкой разуменъ човѣкъ, който, безъ никакво роптание, ще се наведе, ще дигне камъка, ще го тури настрана и ще продължи пътя си. Всѣки може да бжде въ положението на разумния пътникъ, който ще се наеме да очисти живота отъ ония примѣси, на които самъ се натъква.

Свѣтътъ се нуждае отъ разумни хора, отъ разумни семейства, отъ разумни общества и държави, отъ разумни народи. Какъ постъпва съвременната държава по отношение на престѣпника? Като хване нѣкой престѣпникъ, държавата го дава подъ сѣдъ за извършеното престѣпление и го осжжда на нѣколкогодишенъ затворъ. Престѣплението се състои въ открадване на сто или хиляда лева, а държавата го осжжда на дветригодишенъ затворъ. Въ този случай престѣпникътъ струва на държавата много повече отъ сумата, която е открадналъ. Тази мѣрка не е разумна. Това не значи, че престѣпниците не трѣбва да се наказватъ, но държавата трѣбва да потърси нови наказания, при които тя да не се ощетява, а престѣпникътъ да научи урока си, и втори пътъ да не върши престѣпления. Държавата трѣбва да вземе примѣръ отъ природата, която въ всички свои прояви прилага закона на економиката: съ най-малко разходи по възможность погълъми придобивки. Какъ постъпва Богъ съ престѣпника? Като види, че нѣкой грѣши, или прави престѣпления, Богъ не го сжди, но казва: Стани, върви напредъ и повече не грѣши. Той знае, че ако се спре да го сжди, ще изразходва повече енергия и време, отколкото да го остави свободенъ. Затова е казано за Бога, че е

всеблагъ и всепощаващъ. Най-голѣмитѣ грѣхове и престѣпления на човѣка струватъ по-малко, отколкото енергията, която Богъ би изразходвалъ за неговото изправяне. Богъ знае, че като е вложилъ доброто въ човѣка, единъ день той ще се съзнае и ще се изправи.

✓ Съвременнитѣ хора се нуждаятъ отъ дълбоко, вътрешно разбиране на живота. Това разбиране се вижда въ речта и въ постѣпкитѣ на хората. Речта пѣкъ е изразъ на тѣхнитѣ мисли и чувства. Нѣкои казватъ, че речта трѣбва да бѣде свѣрзана. Обаче, свѣрзаната речъ се дължи на разумния животъ. Не е ли разуменъ човѣкъ, и речта му не може да бѣде свѣрзана? Щомъ е дошълъ на земята, човѣкъ трѣбва да живѣе разумно. Той е изпратенъ на земята да учи, да вземе участие въ строежа на великата сграда на бѣдещия животъ. На земята човѣкъ е работникъ. Който нѣма съзнание за работата, която му е дадена, той живѣе день за день. Защо е дошълъ на земята, какво се иска отъ него, нищо не знае. Въ това отношение той се намира въ положението на онзи френски селянинъ, който отишълъ въ Парижъ да види прочутата църква „св. Богородица“. Обаче, вмѣсто въ църквата, той влѣзълъ въ единъ театръ. Като видѣлъ, че много хора се трупатъ предъ едно прозорче, спрѣлъ се и той, да си купи свѣщъ. Каква била изненадата му, когато, вмѣсто свѣщъ, му дали единъ билетъ и му казали да дойде съ билета си вечеръта. На опредѣления часъ селянинътъ отишълъ въ театъра и, като всички хора, влѣзълъ въ единъ голѣмъ салонъ и седналъ на мѣстото, което му посочили. Той започналъ да се оглежда натукъ—натамъ, чудилъ се, кѣде се намира. По едно време видѣлъ, че се дига нѣкаква завеса. На сцената се явили актьори и започнали да се разговарятъ. Разговаряли се сѣдии и адвокати, сѣдѣли нѣкой човѣкъ за извършено отъ него престѣпление. Указало се, че обвиняемиятъ не е извършилъ престѣплението, а другъ нѣкой. Селянинътъ слушалъ, какъ се разговарятъ на сцената и се чудѣлъ, какъ не могатъ да разбератъ, кой е виновникътъ. Най-после, възмутенъ отъ истинския престѣпникъ, той станалъ отъ мѣстото си и се обърналъ къмъ престѣпника съ думитѣ: Слушай, приятелю, нѣма ли човѣщина въ тебе? Не виждашъ ли, че другъ сѣдятъ заради тебе? Защо оставяшъ човѣка да отиде невиненъ въ затвора?

Кажи си истината. Ние всички видѣхме, че ти извърши престѣплението. Следъ това селянинътъ се обърналъ къмъ публиката съ очудване, защо всички мълчатъ, щомъ сж свидетели на извършеното престѣпление.

Сега вие се смѣете на селянина и казвате, че не разбира работитѣ, но има много нѣща, които и вие не разбирате. Не само това, но и като разбирате нѣкои нѣща, пакъ мълчите. Колко пжти въ живота хващатъ нѣкой праведенъ човѣкъ вмѣсто престѣпника и го сждятъ, а престѣпникътъ се разхожда свободно изъ града. Ще кажете, че това е карма. Така не се разрешаватъ въпроситѣ. Наистина, сжществува нѣкаква карма въ живота на хората, но сжщевременно въ живота действа и единъ разуменъ законъ, който регулира нѣщата. Една българска поговорка казва: Каквото човѣкъ помисли, това става. Вѣрна е тази поговорка, но не е пълна. За да стане нѣщо, не е достатъчно само да се помисли. Като помисли нѣщо, човѣкъ трѣбва да пристѣпи къмъ действие. Следъ това вече замисленото става. Мисль безъ работа нищо не дава.

При единъ светия живѣлъ единъ младъ момѣкъ, неговъ ученикъ. Светията често казвалъ на ученика си: Каквото човѣкъ помисли, това става. Единъ день светията слѣзълъ въ града по работа, а ученикътъ останалъ въ дома да чисти и готви. Той сварилъ бобъ, но забравилъ да тури соль. Като се върналъ светията, яденето било готово, затова седнали да ядатъ. Още при първата лъжица светията усѣтилъ, че бобътъ е безсоленъ и казалъ на ученика си: Ти си забравилъ да туришъ соль, въ боба. — Нѣма нищо, спокойно отговорилъ ученикътъ. Достатъчно е да помислишъ, че има соль, и бобътъ ще стане солень. Светията видѣлъ, че само съ мисль работитѣ не ставатъ. Като мисли човѣкъ и работи върху замисленото, то ще стане. Мнозина мислятъ, че нѣщата ставатъ извънъ тѣхъ. Такъвъ законъ не сжществува. За да стане нѣщо, първо трѣбва да се помисли и следъ това да се пристѣпи къмъ действие, къмъ реализиране на замисленото. Човѣкъ трѣбва да бжде последователенъ въ мисльта, въ чувствата и въ действията си.

Като е дошълъ на земята, човѣкъ трѣбва да се свърже съ разумнитѣ закони на природата и да ги изучава. Той се е спрѣлъ главно върху механическитѣ за-

кони, т. е. до механическото приложение на законитѣ. Всѣки законъ има трояко приложение: механическо, органическо и психическо. Когато известенъ законъ действува върху човѣка съ своята механическа страна, разумността на този законъ остава отвънъ. Когато сжщиятъ законъ действува върху човѣка съ своята органическа страна, разумността му остава вътре, въ самия законъ. И най-после, когато законътъ действува върху човѣка съ своята психическа страна, разумността му е и вънъ, и вътре въ него.

И тъй, за да бжде строителъ въ свѣта, човѣкъ трѣбва да изпълнява волята Божия. За да я изпълнява, той трѣбва да знае, какво значи изпълнение на волята Божия. Ще кажете, че изпълнението на волята Божия се заключава въ правене на добро. Какво значи да прави човѣкъ добро? Само онзи може да прави добро, у когото доброто е написано на главата, на лицето, на ръката, на цѣлото му тѣло. Не е ли написано доброто върху цѣлия човѣкъ, той не може да прави добро. Той не разбира доброто. Щомъ не го разбира, не може и да го прилага. За да прави добро, преди всичко човѣкъ трѣбва да приложи доброто къмъ себе си, къмъ своето тѣло. Щомъ го приложи къмъ себе си, той може да го приложи и къмъ окръжаващитѣ. Какъ можешъ да направишъ добро на онзи, който стои подолу отъ тебе, ако не си направилъ добро на себе си? Какъ можешъ да бждешъ красноречивъ, ако твоятъ ларинксъ не е така нагоденъ, да възприема висшитѣ трептения на твоята мисль? Красноречието не подразбира само красиви форми на речта. Речта е красноречива, когато има красива форма, дълбоко съдържание и смисълъ. Нѣма ли тия три качества, нѣма и красноречие. Ако при тѣзи качества речта внася и животъ въ човѣка, тя е красноречива и истинна. Богъ каза да бжде виделина, да израсте трева, да стане човѣкъ и, каквото каза, това стана. Защо? Животъ внася Словото Божие.

Животътъ е дошълъ по пѣтя на разумното Слово. Когато говоримъ за органическитѣ прояви на живота, ние имаме предъ видъ пѣтищата, по които животътъ се влива. Кои сж тия пѣтища? Тѣ сж умътъ, сърдцето, волята, душата и духътъ на човѣка. Мнозина отричатъ душата, защото искатъ да я видятъ въ нѣкаква мате-

риална форма. Душата е онова възвишено начало въ човѣка, което се стреми, което страда, което се радва. Душата, това е истинският човѣкъ. Умътъ и сърдцето сж спжтници на душата, които я придружаватъ навсѣкжде и ѝ помагатъ. Духътъ пъкъ е онова велико, мощно начало въ човѣка, което ръководи душата, посочва ѝ правия пътъ на живота. Духъ, душа, умъ и сърдце сж четири пособия, безъ които човѣкъ не може да съществува.

Съвременнитѣ хора трѣбва да разбиратъ законитѣ на живота, да знаятъ, какъ действуватъ тѣ върху човѣшкото тѣло и какъ го организиратъ. Интересно е човѣкъ да знае, какъ сж организирани умътъ, сърдцето и тѣлото му. Мнозина мислятъ, че човѣшкото тѣло е завършено. Това, което виждаме днесъ и наричаме човѣшко тѣло, предствя само скеля на бждещото тѣло — на бждещото здание. Човѣкъ едва е започналъ да съгражда своето тѣло. Казано е, обаче, че човѣкъ е създаденъ по образъ и подобие Божие. Това не се отнася до сегашния човѣкъ. Сегашниятъ човѣкъ не е създаденъ отъ Бога. Ако бѣше създаденъ отъ Бога, той щѣше да съзнава това. Че не го съзнава, ние разбираме по думитѣ, които бащата и майката казватъ на децата си: Ние ви родихме. Христосъ казва: „Роденото отъ Духа, духъ е; роденото отъ плътта, плътъ е“. Значи, щомъ роденото отъ плътта е плътъ, човѣкъ, наистина, е роденъ отъ човѣка. Щомъ роденото отъ Духа е духъ, това показва, че човѣкъ е роденъ отъ Бога. Азъ не разглеждамъ въпроса, кой какъ е роденъ, но казвамъ, че човѣкъ може да бжде роденъ отъ Бога. Днесъ Богъ разглежда хората, да види, кои могатъ вече да се родятъ отъ Духа. Какво означава раждане на човѣка отъ Духа? Това е единъ мистиченъ въпросъ.

Съвременнитѣ хора не знаятъ тайнитѣ на живота, не знаятъ, какъ е билъ създаденъ Адамъ, праотецътъ на човѣчеството. Историята за създаването на Адама, която се разказва въ Битието, е детинска история. Вѣрно е, че първоначално човѣкъ е билъ облѣченъ въ тленна дреха, като прѣстѣта, но после Богъ е вдъхналъ въ този човѣкъ жива душа, и той придобилъ по-високо съзнание. До това време човѣкъ се намиралъ почти въ животинско състояние, не разбиралъ смисъла на живота. Като станалъ жива душа, животътъ му се осмислил, и

той разбралъ, че има нѣщо по-високо отъ яденето и пиенето. Той разбралъ, че въ него има едно висше, разумно начало — неговата душа. Ако човѣкъ има материали, а не знае да гради, тѣзи материали сж безпредметни. Ако ученикътъ има цигулка, а нѣма учителъ, който да го учи, цигулката остава безпредметна. Годи- нитѣ ще минаватъ, цигулката ще се покрива съ прахъ, а ученикътъ нѣма да научи нищо. Много отъ сегашнитѣ хора сж прашасали като неупотрѣбената цигулка. Тѣ седатъ на едно мѣсто и чакатъ. Какво чакатъ? Тѣ очакватъ да дойде Христосъ да ги спаси, да отвори вратитѣ на Царството Божие и да ги покани да влѣ- затъ. Добре е човѣкъ да наследи Царството Божие, но за да стане наследникъ на Бога, преди всичко той трѣбва да е дошълъ до съзнание, да разбира, какво нѣщо е Богъ и да Го познава. Не познава ли Бога, той не може да стане Неговъ наследникъ. Докато не се видоизмѣни, той не може да пристѣпи прага на Цар- ството Божие. Можете ли да направите овцата наслед- ница на вашето богатство? Докато е овца, тя всѣкога ще бѣде далечъ отъ васъ.

Тѣй щото, каквото да говорите на съвременния човѣкъ за Бога, той не може да Го разбере. Говорите ли му за човѣщина, той ще ви разбере. Човѣщината подразбира човѣкъ, който мисли. Като мисли, човѣкъ постепенно подобрява условията на своя животъ. Той постепенно изучава символитѣ, съ които природата си служи. Съ тия символи тя е написала една голѣма, ве- лика книга, която всѣки човѣкъ трѣбва да прочете. Докато не прочете тази книга и я приложи за съгра- ждане на своето ново тѣло, човѣкъ не може да влѣзе въ Царството Божие.

➤ Сѣга всички ангелски иерархии, всички разумни и възвишени същества сж заети съ велика работа. Тѣ строятъ нова вселена, новъ свѣтъ, въ който могатъ да живѣятъ само нови хора, съ идеално организирани тѣла, умове и сърдца. За да не имъ прѣчатъ сегашнитѣ хора, тѣ сж имъ дали единъ малъкъ свѣтъ на розпо- ложение, да се занимаватъ съ него, както разбиратъ. И на малкитѣ деца, момиченца и момченца, сж дадени играчки, да не прѣчатъ на майка си. По цѣлъ день момченцето се занимава съ своето конче, храни го, но то не расте; ездѣ го, но кончето не се мърда отъ мѣ-

стото си. Момиченцето пъкъ по цѣли дни се разговаря съ куклата си, кжле я, облича и съблича, но тя остава чужда за него. Всѣки човѣкъ, който живѣе на земята, непременно трѣбва да се измѣни. Не се ли измѣни, той остава въ положението на дървеното конче и кукличката, съ които децата си играятъ. Какво ще стане съ този човѣкъ? Единъ день той ще умре, ще го заровятъ въ земята, дето веднага ще го обератъ, ще отнематъ всичкия му капиталъ. Кой ще го обере? Князътъ на този свѣтъ обира всички хора, които счита свои поданици. Вие мислите, че като умре, човѣкъ отива при Бога. Кое ви дава поводъ да мислите така? Можете ли да отидете при човѣкъ, когото не сте обичали и за когото никога не сте мислили? Съ какво ще ви привлѣче той? Следователно, какъ е възможно човѣкъ да отиде при Бога, ако нито Го е обичалъ, нито Го е познавалъ, нито е мислилъ за Него? Съ какво ще го привлѣче Богъ? Въ свѣта сжествува законъ на подобие, споредъ който, разумното привлича разумното къмъ себе си. Човѣкъ обича само подобното на себе си и се привлича отъ него. Любовта обича само това, което е произлѣзло отъ нея; мъдростта обича само подобното на нея; истината сжщо обича подобното си. Следователно, и Богъ не може да обича това, което е вънъ отъ Него.

Христосъ казва: „Азъ не давамъ, както свѣтътъ дава“. Сега и вие очаквате нѣщо да ви се даде. Какво очаквате? Животъ. Кой може да ви даде животъ? Само Онзи може да ви даде животъ, отъ Когото животътъ произлиза. Свѣтътъ не може да даде животъ на хората. Свѣтътъ означава отношения между хората, т. е. особенъ строй на нѣщата. Човѣкъ трѣбва да намѣри мѣстото си въ свѣта и да бжде полезенъ за другитѣ и щастливъ за себе си дотолкова, доколкото е способенъ да се бори съ условията на окръжаващата срѣда. Не може ли разумно да се бори съ окръжаващата срѣда, човѣкъ ще се намѣри въ положението на параходъ, който се люшка отъ морските вълни на една и на друга страна. Нѣма ли човѣкъ нужната разумность, морските вълни ще го погълнатъ. Хората постоянно се разочароватъ отъ живота и не искатъ да живѣятъ. Защо се разочароватъ? Защото не сж достатъчно разумни, да се справятъ съ мъжнотиитѣ си.

Човѣкъ трѣбва да се освободи отъ разочарованията на свѣта и да се държи здраво за канарата на живота. Коя е тази канара? Любовта е канарата на живота. Казано е, че Богъ е Любовь. Въпрѣки това, нѣкои се оплакватъ отъ живота си, казватъ, че колкото да се молятъ на Бога, молитвата имъ не се приема. Кой е причината за това? Самиятъ човѣкъ. Има нѣщо, което той не е изпълнилъ. Ако ученикътъ работи върху задачите си, но учителятъ му остава недоволенъ отъ него, причината е въ самия ученикъ. Той не е работилъ редовно презъ годината, вследствие на което не може да задоволи учителя си. Редъ години той е пропушалъ уроците си. Той нѣма основа, върху която да гради. Ще кажете, че задачите ви сж мжчни. На всѣки ученикъ се даватъ задачи споредъ силите му. Ако ученикътъ е въ първи класъ, даватъ му се съответни задачи. Какъ могатъ неговите съученици да решаватъ сжщите задачи? Тѣй щото, намѣрите ли се въ затруднение, не търсете причината вънъ отъ себе си. Вгледайте се въ себе си и вижте, какво ви липсва. Всѣки день си има своя програма. Ако ученикътъ изпълни програмата на този день, както трѣбва, той може да изпълни добре програмата и на цѣлия си животъ.

Като слушате да ви се говори така, казвате, че, за да успѣва въ живота си, човѣкъ трѣбва да има вѣра въ Бога и въ себе си. Други питатъ, какво вѣрую трѣбва да подържатъ. Това е въпросъ, който всѣки за себе си може да реши. Този въпросъ не се доказва. Защо ще доказвате на човѣка, колко дългове има? Той знае това по-добре отъ всички. Какъ ще докажете на човѣка, колко е добъръ или лошъ? Той знае това по-добре отъ всички. Има нѣща въ живота, доказването на които е безпредметно. Нѣкой иска да бжде само добъръ, а другъ — само лошъ. И едното, и другото е невъзможно. Животътъ се проявява между два полюса: тъмнина и свѣтлина, зло и добро, електричество и магнетизъмъ. Ако човѣкъ не разбира отношението между противоположностите, или полюсите на живота, нищо не може да направи. Що е магнетизъмъ? Като дойдете до магнетизма и електричеството въ науката като сили, вие знаете много нѣщо. Обаче, ако разглеждате тия сили въ живота, между хората, ще кажете, че нищо не знаете. Въпрѣки това, често се произнасятъ за

хората, казвате, че единъ човѣкъ ви привлича, а другъ — отблъсква. Този, който привлича, е мекъ, добъръ човѣкъ, защото има повече магнетизъмъ въ себе си. Онзи пъкъ, който е остъръ, сприхавъ по характеръ, ви отблъсква, защото има повече електричество въ себе си. За първия човѣкъ казваме, че е магнетична натура, а за втория казваме, че е електрична. Ако искате работа отъ човѣка, търсете електричния. И въ електричния, и въ магнетичния човѣкъ има нѣщо добро и нѣщо лошо. И тукъ имаме положително и отрицателно електричество, положителенъ и отрицателенъ магнетизъмъ. Когато отрицателниятъ магнетизъмъ преодолява въ човѣка, той е осъденъ на психическо гниене. За да избѣгне отрицателниятъ прояви на вътрешнитѣ сили въ своя организмъ, човѣкъ трѣбва да изучава себе си, не само теоретически, но и практически, да следи всѣка своя проява. Само по този начинъ той ще провѣри истината въ себе си. Когато силитѣ на човѣшкия организмъ вървятъ въ съгласие съ законитѣ и силитѣ на природата, човѣкъ се чувствува вътрешно самоувърненъ. Каквито мъчности да срещне на пътя си, той никога не губи своята самоувърненостъ.

Какво трѣбва да прави човѣкъ, за да не губи своята самоувърненостъ? Той трѣбва да изучава живота и природата не само отвънъ, както очитѣ му виждатъ, но и вътрешно, съ помощта на своитѣ вътрешни сили и възможности. Щомъ отправи своя външенъ и вътрешенъ погледъ къмъ природата, човѣкъ разбира, че съществува Велика Разумностъ въ свѣта, че козмосътъ е изпълненъ съ разумни, възвишени същества, подчинени на тази Разумностъ. Той разбира, че свѣтътъ е въ ржцетѣ на разумнитѣ същества. Следователно, каквото става вънъ и вътре въ насъ, нищо не е случайно. Може ли при такова разбиране на природата и на свѣта човѣкъ да губи своята самоувърненостъ? Той е стъпилъ на канара, която нищо въ свѣта не може да разклати и разбие. Отъ това гледище, цѣлиятъ козмосъ е населенъ съ разумни същества, които се различаватъ едно отъ друго по степенъта на своето развитие. Значи, нѣма неразумни същества въ свѣта, но има същества отъ низка и отъ висока степенъ на развитие. Като наблюдавате нѣкой човѣкъ, казвате, че е неразуменъ. Защо? Защото не се е изявилъ къмъ васъ. Този човѣкъ не

е неразуменъ, но е затворена книга за васъ. Ония, които разбиратъ законитѣ и силитѣ, по които всѣки човѣкъ е построенъ, могатъ да четатъ и въ затворена книга и да се произнасятъ, доколко даденъ човѣкъ е добъръ и разуменъ. Лицето, главата, и тѣлото на човѣка сж книги, по които учениятъ чете и разбира. Човѣкъ е построенъ споредъ своитѣ вътрешни сили. Каквито сж вътрешнитѣ сили на човѣка, така е построенъ неговиятъ организъмъ. Когато слушате нѣкой да казва, че ще осиромашее, ще знаете, че той е щерна, на която водата лесно се изчерпва. Обаче, ако е изворъ, той никога нѣма да осиромашее. Колкото и да тече, той никога нѣма да обеднѣе. Ако пъкъ човѣкъ е изворъ и съзнателно се подпуши, да не дава, той самъ се излага на катастрофа. Той се отбива отъ пжтя си. Щомъ се отбие отъ пжтя си, човѣкъ се излага на голѣми страдания. За да не се отклони отъ правия пжтъ на живота си, човѣкъ трѣбва да дава.

Когато изпадне въ краенъ индивидуализъмъ, човѣкъ казва: Знаете ли, кой съмъ азъ? Този човѣкъ не разбира вътрешното съдържание на думата „азъ“. Кой съмъ азъ, това значи: Азъ съмъ изворъ, който тече. Кой си ти? Ти си рѣка, която изворътъ е образувалъ. Кой е той? Той е море, въ което рѣката се влива. Следователно, въ живота на човѣка съществуватъ три важни момента: азъ, ти и той, т. е. да бжде изворъ, който изтича отъ планината; да бжде рѣка, образувана отъ извора, за да тече и пои всичко, каквото срещне на пжтя си, и да бжде море, въ което рѣката се втича. Значи, азъ съмъ човѣкътъ, който извирамъ. Ти си човѣкътъ, който се разливашъ като рѣка навсѣкжде и поливашъ, каквото срещнешъ на пжтя си. Той е човѣкътъ, който се влива въ голѣмото море, за да вложи своя животъ въ него и да придобие новъ животъ, нови сили. Каквото и да прави на земята, човѣкъ всѣкога дава и взима. Нѣма човѣкъ въ свѣта, когото Богъ е оставилъ да осиромашее. Ако нѣкой осиромашава, той самъ е виновенъ за положението си. На всѣки човѣкъ е дадена възможностъ да бжде изворъ и рѣка, която да се влива въ Голѣмото море на живота и отново да се пълни. Който живѣе съзнателно и разумно, споредъ законитѣ на Битието, смъртъ не съществува за него. Той съзнателно заминава, а не умира. Той знае часа на своето заминаване и се прощава съ

своитѣ близки. Той ги поканва на гости, разговаря се съ тѣхъ и, щомъ дойде часътъ му, заминава тихо и спокойно. Който живѣе по този начинъ, той не познава смъртъ, не познава и старостъ. Съзнателниятъ и разуменъ човѣкъ не грѣши, затова и не остарява.

Съвременниятъ човѣкъ е дошълъ на земята да реши една важна задача. Каква е тази задача? Да научи закона за подмладяването. Да се подмлади човѣкъ, това значи, да измѣни своето естество. Да измѣни човѣкъ естеството си, това значи, да мине отъ свѣтовното къмъ вѣчното, къмъ Божественото. Може ли да се подмлади, т. е. да измѣни естеството си, човѣкъ разбира вече смисъла на стиха, който Христосъ е казалъ: „Азъ не ви давамъ, както свѣтътъ дава“. Всѣки трѣбва да се запита: Какъ давамъ азъ — като свѣта, или като Бога? Ще каже нѣкой, че не е важно, какъ дава, но да даде нѣщо, да влѣзе нѣщо въ кошарата. Въ такива случаи българинътъ си служи съ поговорката: „По-добре да имашъ единъ заякъ въ кошарата, отколкото два въ гората“. Така е за човѣка, но за заяка не е така. За заяка е по-добре да бжде въ гората, отколкото въ кошарата на човѣка. За свинята е по-добре да бжде въ гората, отколкото въ кочината. За кокошката е по-добре да бжде въ гората, отколкото въ курника. И за птичката е по-добре да бжде въ гората, отколкото въ кафеза. Въпрѣки вѣрата си въ Бога и въ Христа, и човѣкъ изпитва страхъ и трепетъ въ живота. Защо? Страхува се, не знае, какво ще стане съ него. И човѣкъ се намира въ кошарата на своя господарь — въ свѣта. Отъ време на време този господарь минава край човѣка, помилва го, но единъ день ще дойде при него съ ножъ въ ржка и ще му каже: Азъ те отгледахъ и хранихъ, азъ имамъ право на твоя животъ. Като не може да разреши въпроса, човѣкъ стои и мълчи. Той е избралъ вече кривия пѣтъ на живота и иска да се примири по нѣкакъвъ начинъ. Съ кривото човѣкъ не може и не трѣбва да се примирява. Преди да е избралъ своята професия, преди да е начърталъ пѣтя си, човѣкъ трѣбва да е избралъ сжщината на живота, да е намѣрилъ правия пѣтъ, да е намѣрилъ и позналъ своята майка и своя баща. Азъ не говоря за онѣзи майки и бащи, които умиратъ. Чо-

вѣкъ трѣбва да намѣри онази майка и онзи баща, които никога не умиратъ.

Сега, азъ говоря като човѣкъ, който разглежда научно, въпроситѣ безъ да имамъ нѣкого предъ видъ. Нѣкои, обаче, мислятъ, че знаятъ всичко и намиратъ, че не е нужно да слушатъ, какво имъ се говори. Като знаятъ толкова, нека кажатъ, какво е отношението на среброто къмъ луната, къмъ кръвта на човѣка и къмъ неговия организъмъ, изобщо. Колкото повече сребро има човѣкъ въ кръвта си, толкова повече ще се ползува отъ енергиитѣ на луната. Среброто е най-добриятъ проводникъ на енергиитѣ, които идатъ отъ луната. Тия енергии чистятъ човѣшкия организъмъ. Който иска да се очисти отъ грѣховетѣ си, той трѣбва да се свърже съ луната. Луната пъкъ може да действа само върху онзи човѣкъ, който има сребро въ кръвта си. Новитѣ учени сж забелязали, че, когато минава презъ своитѣ фази на пълнене и празнене, луната указва различно действие върху среброто: когато се празни, тя произвежда върху него едно действие; когато се пълни — друго действие. Различни сж реакциитѣ между среброто и луната въ периодитѣ на нейното пълнене и празнене.

Следователно, каквито сж отношенията между среброто и луната, такива сж отношенията между златото и слънцето. Ако човѣкъ нѣма злато въ кръвта си, слънцето не може да му действа. Има хора, които не могатъ да се лѣкуватъ на слънце. Защо? Тѣ нѣматъ нужното количество злато въ кръвта си. Слънцето влияе още и върху интелигентността на човѣка. Обаче, всички хора не сж еднакво интелигентни, понеже нѣматъ въ организма си ония елементи, нужни за проява на интелигентността. Съвременнитѣ физиолози правятъ опити съ секретиитѣ, които се отдѣлятъ отъ нѣкои жлези на организма. Тѣ искатъ да видятъ, какво е влиянието на тия секрети върху мозъка. Тѣ сж забелязали, за примѣръ, че една отъ тия жлези указва голѣмо влияние върху мозъка. Отнеме ли се действието на тази жлеза върху мозъка, човѣкъ оглупява. Започне ли човѣкъ да оглупява, лѣкаритѣ взиматъ секретия отъ сжщата жлеза на нѣкое животно и я впрѣскватъ въ кръвта на човѣка. Докато тази жлеза дей-

ствува нормално върху организма, човѣкъ мисли право, разумно и минава за уменъ човѣкъ.

Като се говори върху тия въпроси, хората не могат да си ги обяснятъ научно, вследствие на което се раздѣлятъ въ възгледитѣ си: едни отъ тѣхъ гледатъ на живота и на всички живи същества като на нѣща, произволно създадени; други — като на същества, създадени отъ една Велика разумностъ. Първитѣ гледатъ на Бога като на отвлѣчено същество, което нѣма отношение къмъ земята. Вторитѣ гледатъ на Бога като на Велика разумностъ и реалностъ. Богъ е Велика реалностъ, Която изпълва цѣлата вселена. Докато си свързанъ съ Него, ти Го чувствувашъ, и животътъ ти се осмисля. Усѣмнишъ ли се въ Него, Той се оттегля, скрива се нѣкжде, и ти оставашъ самотенъ, чуждъ за окръжаващитѣ, за всичко, което те обикаля. Празенъ е животътъ на човѣка безъ Бога. Съ Бога ли е, човѣкъ има всичко: здраве, богатство, сила, любовъ. Всички хора търсятъ любовта, безъ да подозиратъ, че тя е въ самитѣ тѣхъ. Богъ е Любовъ, а Той е скритъ въ човѣка, въ всичко живо, въ цѣлата вселена. Синътъ обича баща си, поради Великата реалностъ, която е скрита и въ бащата, и въ самия него. Дъщерята обича майка си по същата причина. Отдалечи ли се тази реалностъ отъ човѣка, и любовта му изчезва. На това се дължи безлюбието между хората. Щомъ Богъ не живѣе въ човѣка, и любовта го напуска. Кжде е любовта на сегашнитѣ хора — майки, бащи, учители, проповѣдници, управници, синове и дъщери? Следъ всичко това човѣкъ очаква спасението си отъ своитѣ ближни. Може ли да те спаси човѣкъ, който е изгубилъ любовта си, или който не я проявилъ още?

„Азъ не ви давамъ, както свѣтътъ дава“. Наистина, сегашнитѣ хора не даватъ, както трѣбва. Който дава, не дава, както трѣбва; който взима, и той не взима, както трѣбва. Кой е по-уменъ: който дава, или който взима? По-уменъ е онзи, който дава. Въпрѣки това, повечето хора гледатъ да взематъ, за даване малцина мислятъ. По този начинъ човѣкъ иска да надхитри природата. Той се лъже. Досега никой човѣкъ не е надхитрилъ природата. Въ края на краищата човѣкъ си е платилъ дълговетѣ на общо основание, вследствие на което не е постигналъ това, което душата му желае. Следва ли законитѣ на природата, човѣкъ постига сво-

итъ желания. Той се намира въ положението на поета, който въ всичко вижда красивата страна. Ако види едно малко кокиченце, поетътъ го одухотворява съ перото си. За него кокиченцето се превръща въ жива душа, съ която той се разговаря и разбира. Истинскиятъ поетъ вижда живота навсѣкжде.

»Какво представя животътъ? Животътъ не е нищо друго, освенъ първата девица, родена отъ Бога. Който разбира живота, той е девицата, родена отъ Бога. Който не разбира живота, той е мъжъ или жена. Нѣкой казва, че е добре да се ожени, да има жена. Жената пъкъ казва, че е добре да се омъжи, да има мъжъ. Това сж ограничени схващания. »Добре е човѣкъ да се ожени или омъжи, за да има другарка, или другаръ, съ които да сподѣля радоститѣ и скърбитѣ въ живота си. Тѣй щото, мислите ли за живота, гледайте на него като на чиста девица, родена отъ Бога. Мъжътъ пъкъ е изразъ на любовта къмъ девицата, която въ всички случаи си остава девица. И като се ожени, тя пакъ девица остава. »Ако следъ женитбата си момата не остане девица, тя не е разбрала смисъла на живота, нито е разбрала женитбата. Майката, обаче, представя друго нѣщо. Тя е служителка на природата и всѣкога си остава девствена. »Понятието „жена“ подразбира наложница на мъжа. »Докато младитѣ моми и момци мислятъ, че, като се оженятъ, ставатъ мъже и жени, тѣ сж на кривъ пътъ. Това не е никакво вѣнчаване, никаква женитба. Първото вѣнчаване става въ рая. »Когато Адамъ видѣ Ева, извика: „Тази е плътъ отъ плътта ми и костъ отъ костта ми“. Щомъ помисли така, Адамъ направи първата погрѣшка. Той не погледна на Ева като на Божие творение, дошла при него като другарка, но като на своя собственостъ. Какво означава думата „Ева“? Думата „Ева“ означава дъщеря на Иехова, на Бога.

»Днесъ всички хора подържатъ мисълта, че Ева е произлѣзла отъ ребрата на Адама. Това е детинско схващане. Богъ е извадилъ две ребра отъ Адама, като материалъ за създаване на жената. Това не значи, че Ева е излѣзла отъ ребрата на Адама. »Когато човѣкъ отива въ нѣкой магазинъ да си купи платъ за костюмъ, можете ли да кажете, че той е произлѣзълъ отъ плата? Съ плата човѣкъ се е облѣкълъ само, но не е произлѣзълъ отъ него. Като четете Битието, виждате, че въ

известно отношение животните имат по-високъ произходъ отъ този на човѣка. Защо? Защото, за да създаде животните, Богъ приложи силата на Словото си. Той каза да се създадатъ животните, и тѣ се създадоха. За създаването на човѣка, Богъ взе прѣстъ, направи отъ нея човѣкъ, въ когото после вдѣхна живо дихание. Плътскитъ човѣкъ едва сега започва да работи за създаването на свой моралъ, който да отговаря на неговото развитие. Моралътъ на съвременния човѣкъ не отговаря още на неговото умствено развитие. Въ зависимостъ отъ това, което животното днесъ представя, моралътъ му е по-високъ въ сравнение съ този на човѣка. Време е вече човѣкътъ на плътта да се преобрази, отново да се пресъздаде. Нова раса иде въ свѣта, която изисква нови хора, съ новъ моралъ и съ нови разбирания. Казано е въ Писанието, че Богъ създава ново небе и нова земя. Ние трѣбва да се радваме на новото небе и на новата земя, които се създаватъ, защото въ тѣхъ е спасението на човѣка. Казано е въ Писанието: „Ако се не родите отново, не можете да влѣзете въ Царството Божие“. Човѣкътъ на плътта трѣбва да се роди отново, отъ вода и духъ, т. е. отъ Бога. Родилъ ли се по този начинъ, той ще влѣзе въ правия пѣтъ и ще познае Бога като свой Баща.

↓ За да влѣзе съзнателно въ правия пѣтъ на живота, човѣкъ трѣбва да изучи всички сили въ природата, както и тия, които действуватъ въ неговия организъмъ. По този начинъ само той може съзнателно да ги използва при възпитанието на младото поколение и при своето самовъзпитание. Човѣкъ трѣбва да знае, какво представятъ свѣтлината, топлината, електричеството и магнетизмътъ. Той трѣбва да знае състава на различните храни и влиянието имъ върху неговия организъмъ. Човѣкъ трѣбва да познава свойствата на своите мисли и чувства, както и тия, които идатъ отвънъ. Като знае свойствата на мислитъ и чувствата, той може да се предпазва отъ ония, които действуватъ като бомби. Дойдете ли до мисли и чувства, които иматъ свойство да избухнатъ, не ги пипайте. Ако сж чужди, не ги приемайте въ себе си, оставете ги вънъ отъ васъ, да не предизвикватъ нѣкакво разрушение въ организма ви. Има мисли и чувства, които сж въ състояние да разрушатъ живота на човѣка. Какви по-страшни бомби мо-

жете да търсите отъ умразата, отъ завистъта, отъ лицемерieto? Даже и ангелитѣ се пазятъ отъ тѣхъ. Тѣ ги хващатъ внимателно, съ щипци, и така ги турятъ настрана.

Често се говори за моралъ, но сегашниятъ моралъ е неустойчивъ. Той съдържа експлозивни вещества, които всѣки день изненадватъ човѣка. Натъкне ли се на лъжата, на умразата, на завистъта, човѣкъ се превръща въ прахъ и пепелъ — нищо не остава отъ него. Какво може да допринесе този моралъ на човѣка? Военнитѣ познаватъ добре действието на експлозивитѣ. Тѣ знаятъ, че съ тѣхъ не може да се играе. Експлозивитѣ или трѣбва да се изхвърлятъ навънъ, дето нѣма живи същества, или да се употребятъ въ нѣкаква война. Останатъ ли дълго време въ складоветѣ, единъ день тѣ ще произведатъ голѣми пакости. Ако снарядитѣ експлодиратъ и причиняватъ пакости, хората ще кажатъ, че съдбата имъ била такава. Не говорете така. Съдбата не е виновна. Вината седи въ вашитѣ снаряди. Вземете мѣрки, или да ги употребите за нѣкаква полезна работа, или да ги направите безвредни.

Сега, като наблюдавамъ хората, на пръвъ планъ виждамъ тѣхното невежество и безвѣрие. Ще кажете, че всички хора си приличатъ. Не, всички хора не си приличатъ. Има отдѣлни личности, които коренно се различаватъ отъ обикновенитѣ хора съ непробудено още съзнание. Тѣ работятъ усилено върху себе си, да се освободятъ отъ ония отрицателни качества на своята нация, съ чиято дреха се облѣкли. Всѣки човѣкъ, който е дошълъ на земята, се облѣкълъ съ материя, взета отъ неговия народъ. Като българи, вие носите дреха, т. е. плътъ, изтъкана отъ българска материя. Следователно, като българи, вие трѣбва да работите върху себе си, да се освободите отъ ония недъзи, свойствени на българската материя или почва. Като човѣци пъкъ, всички хора иматъ общи задачи, да преодоляватъ въ себе си нѣкои общочовѣшки качества. Запримѣръ, като човѣкъ, никой не трѣбва да лъже. Истински човѣкъ е онзи, който се е отказалъ абсолютно отъ лъжата. На човѣка не се позволява нито бѣла, нито черна лъжа.

Какво прави химикътъ? Като му дадатъ нѣкое съединение, той първо го пречиства, да нѣма никакви примѣси въ него, и следъ това започва да го анали-

зира. На всѣки човѣкъ, като на химикъ, е дадено известно количество материя, която той трѣбва да пречисти и обработи. Когато пречисти и обработи материята, която му е дадена, само тогава човѣкъ може да мисли, чувствува и действува правилно. Тѣй щото, запитате ли се, какво трѣбва да правите на земята, ще си отговорите: Азъ съмъ дошълъ на земята да пречистя и обработя известно количество материя, т. е. да я организирамъ. Щомъ свърша задачата си, свободенъ съмъ да напусна земята, когато пожелае. Това се отнася до всички хора, а не само за едного. Значи, всѣки човѣкъ, въ единъ и сѣщъ моментъ, представя три лица: азъ, ти, той. Всѣки може да бже азъ, ти и той. Сжщевременно човѣкъ се проявява и като колективно сжщество: ние, вие, тѣ. Въ проявитъ на всички лица човѣкъ изучава себе си, както и своя ближень. Разумниятъ се учи и отъ растенията. Запримѣрь, отъ житото човѣкъ учи закона на жертвата. Щомъ приемемъ житото като храна, чрезъ кръвта, то прониква въ мозъка ни и по този начинъ ни учи на закона на жертвата. Истинската жертва има за основа любовта и свободата, а не дълга и насилието. Който се жертвува, той никога не умира. При това, когато се жертвува, човѣкъ трѣбва да знае точно времето, опредѣлено за жертва. Значи, не е безразлично, кога трѣбва човѣкъ да се жертвува. Казано е въ Писанието, че за всѣко нѣщо е опредѣлено време, когато трѣбва да стане.

Съвременнитѣ хора не спазватъ времето, което е опредѣлено за извършване на дадена работа, и следъ това се запитватъ, защо нѣматъ успѣхъ въ живота си. Много естествено. Тѣ не спазватъ закона, който опредѣля точно момента за всѣка работа. Запримѣрь, ако човѣкъ става сутринъ въ петъ часа, работитѣ му ще се наредятъ по единъ начинъ; ако става въ шестъ часа, работитѣ му ще се наредятъ по другъ начинъ; ако става въ седемъ, осемъ, деветъ часа, работитѣ му ще се наредятъ по трети начинъ и т. н. Аристократитѣ, запримѣрь, ставатъ следъ десетъ часа, но работитѣ имъ оставатъ все недовършени. Защо? Защото не спазватъ закона за времето. Съвременнитѣ хора трѣбва да лѣгатъ вечеръ най-късно въ десетъ часа и да ставатъ най-късно въ петъ часа. Ако могатъ да ставатъ въ три или въ четири часа, още по-добре. Който иска да жи-

вѣе хигиенически, да бжде здравъ, трѣбва да лѣга и да става рано. Сжщо така той трѣбва да се храни сутринъ следъ изгрѣва на слънцето, а вечеръ — преди залѣзване на слънцето. Значи, не е правилно да се храни човѣкъ следъ залѣзване и преди изгрѣване на слънцето. И това не е достатъчно. За да живѣе хигиенически, човѣкъ трѣбва да знае всѣки день каква храна да употребява. Запримѣръ, за всѣки день отъ седмицата е точно опредѣлено, каква храна трѣбва да употребява човѣкъ. Съвременнитѣ учени не знаятъ това. Тѣ знаятъ главно съставнитѣ елементи на хранитѣ, тѣхнитѣ процентни отношения, но каква храна е опредѣлена за понеделникъ, каква — за вторникъ, за сръда, за четвъртъкъ — не знаятъ. За всѣки день е нужна специфична храна. Първитѣ човѣци знаеха тази наука, но следъ грѣхопадането всичко забравиха. На тѣхъ бѣше опредѣлено, отъ кои плодове да се хранятъ. Казано имъ бѣше да ядатъ отъ всички плодове, съ изключение на плодоветѣ отъ дървото за познаване на доброто и на злото.

Първиятъ човѣкъ имаше на разположение много плодове, но като сгрѣши, раятъ се затвори за него. Съ затварянето на рая за човѣка изчезна голѣмото разнообразие на плодове. Днесъ хората се хранятъ съ сравнително по-проста и еднообразна храна отъ тази на първитѣ човѣци. Нѣкои се хранятъ само съ месо, следствие на което заболяватъ отъ подагра. Други пъкъ се хранятъ повече съ бобъ, но и тѣ сж осждени на сжщата болестъ. Изобщо, човѣкъ трѣбва да разнообразява храната си. Когато евреитѣ бѣха въ пустинята, отъ небето падаше манна, съ която тѣ се хранѣха, но не бѣха доволни — искаха разнообразна храна. Манната имъ дотегна, и тѣ започнаха да роптаятъ.

Сегашнитѣ хора изразходватъ всичката си енергия за придобиване на храна, облѣкло, но не мислятъ, че трѣбва да се приготвятъ за служене на Бога. За всичко мислятъ и се суетятъ, но за служене на Бога не мислятъ. Преди всичко човѣкъ трѣбва да се запознае съ основния законъ на любовта, въ всички нейни прояви. Любовта изключва всички противоречия и недоразумения, всички неджзи. Има ли нѣкакъвъ неджгъ въ себе си, това показва, че човѣкъ не е дошълъ още до положението на истински човѣкъ. Разумность се иска днесъ

отъ майката и бащата, отъ учителитѣ — отъ всички хора. Не е ли разуменъ, човѣкъ носи отговорность, както за себе си, така и за бждещето поколѣние, което излиза отъ него. Много отъ неджзитѣ, които децата иматъ, се дължатъ на родителитѣ. Ако майката и бащата сж живѣли нередовно и сж допуснали въ ума и въ сърдцето си отрицателни мисли и чувства, тѣ ставатъ причина за нещастията на своитѣ деца. Децата възприематъ тѣхнитѣ слабости и цѣлъ животъ страдатъ, не могатъ да се освободятъ. Каква полза иматъ родителитѣ и обществото отъ такива деца? Тѣ носятъ неджзитѣ на своитѣ родители, дѣди и прадѣди и, вмѣсто да допринесатъ нѣщо ценно, тѣ сами се разрушаватъ. Какво можете да очаквате отъ дете, което не обича Бога, нито своитѣ родители? Искате ли да свържете приятелство съ нѣкой човѣкъ, търсете такъвъ, който да обича първо Бога, а после себе си. Щомъ обича Бога, той може да обича и своя ближень.

Това сж социални въпроси, които чакатъ времето на своето разрешаване. Когато се срѣщатъ, хората, се запитватъ: Жененъ ли си, имашъ ли деца, какво работишъ? Лесно се задаватъ тѣзи въпроси, но какъ ще се отговори? Каква полза отъ това, че си жененъ, а между тебе, жена ти и децата ти нѣма никакво разбиране? Имашъ жена, но другарка ли ти е тя? Имашъ деца, но знаешъ ли, какво носятъ тѣ въ себе си? Нито жена ти е твоя другарка, нито децата си познавашъ. Да родишъ едно дете по физически начинъ, това е лесна работа; важно е да го родишъ духовно. Истинското раждане подразбира да родишъ детето си едновременно въ четири свѣта: въ свѣта на истината, въ свѣта на мъдростта, въ свѣта на любовта и най-после въ физическия свѣтъ, да се облѣче въ плътъ. Това значи, роденъ отъ Бога. Само родениятъ отъ Бога има бждеще.

И тѣй, иска ли да създаде здраво, способно дете, човѣкъ трѣбва да се отнася сериозно къмъ женитбата и раждането. Въ древнитѣ времена, при решаване на тия въпроси, хората сж се ползували отъ окултнитѣ науки, специално отъ астрологията. Тѣ сж се допитвали до опитни астролози, кога, съ кого и какъ трѣбва да се оженятъ. Изобщо, тѣ се ползували отъ астрологията при възпитанието и самовъзпитанието си. Днесъ

малко хора се интересуватъ отъ окултнитѣ науки. Тѣ се отнасятъ къмъ тѣхъ съ недоверіе. „Съвременнитѣ хора не подозиратъ, че всичко е определено на човѣка: кога ще се роди, отъ какви родители, съ какви дарби и способности ще разполага, при какви учители ще се учи, какъ ще свърши живота си и т. н. Опитниятъ астрологъ може да предскаже всичко това съ най-големѣ подробности. Какво правятъ нѣкои хора? Тѣ отварятъ Евангелието, да видятъ, какво ще имъ се падне и четатъ: „Повѣрвай въ Господа Исуса Христа и ще бждешъ спасенъ“. Щомъ прочетатъ този стихъ, тѣ се успокояватъ. Защо? Защото били вѣрващи. Това, което тѣ наричатъ вѣра, ние го наричаме вѣрване. Като вѣрватъ въ Христа, видѣли ли сж Го? Ще каже нѣкой, че чувствувалъ присѣтствието на Христа. Чувствуването не решава въпроситѣ. Човѣкъ трѣбва да има ясна представа за нѣщата, да ги разбира въ тѣхния вѣтрешенъ смисълъ. Не е достатъчно само да прочетете единъ—два стиха отъ Евангелието и да мислите, че всичко знаете и разбирате. Ако си баща, или майка, на мѣсто трѣбва да бждешъ. Като баща, или майка, ти трѣбва да предадешъ едно отъ ценнитѣ си качества на своето дете. Ако си свещеникъ, трѣбва да внесешъ свѣтлина въ ума на детето. Вземешъ ли детето въ ржце да го кръстишъ, ти трѣбва да имашъ съзнание за този актъ, който извършвашъ. Кръщението е свещенъ актъ. Ако си учителъ, трѣбва да научишъ ученика да мисли право и да му посочишъ пѣтя на истината. Какво даватъ днесъ родителитѣ, проповѣдницитѣ и учителитѣ на младото поколѣние?

Съвременниятъ свѣтъ се нуждае отъ новъ моралъ, отъ ново разбиране на живота, отъ новъ начинъ за възпитание на младото поколѣние. Стариятъ не трѣбва да казва на младитѣ, че животътъ е тежъкъ, че съ трудъ и мжка трѣбва да си пробиватъ пѣтъ, но да имъ покаже новъ начинъ на работа. Нови пѣтища има къмъ истината, мъдростта и любовта. Нови пѣтища има къмъ живота, свободата и знанието. Човѣкъ трѣбва да направи крачка напредъ и да потърси тия пѣтища. Ако на едно и сжщо мѣсто тъпче, той нищо нѣма да постигне. Младиятъ трѣбва да знае, че животътъ му е написанъ на лицето. Както живѣе, каквото мисли и чувствува, всичко е написано на неговото лице. Ако иска

да провѣри това, нека се оглежда често. Намисли ли да върши нѣкакво престѣпление, нека се огледа. Въ очитѣ, въ линиитѣ на лицето си той ще види това, което е намислил да прави. Преди да извърши престѣплението, той може да се изправи. Щомъ изправи мислитѣ и чувствата си, всѣкаква погрѣшка е избѣгната. Днесъ младитѣ, главно влюбенитѣ моми и момци, обичатъ да се оглеждатъ. Добре е да се оглежда човѣкъ, но не само, когато е влюбенъ. Когато момѣкътъ и момата постигнатъ своята целъ, тѣ не се интересуватъ вече отъ външността си. Щомъ престанатъ да се интересуватъ отъ външността си, любовта ги напуска.

➤ Какво представя любовта? Любовта е дъщеря на Бога — дева на живота. Който се е домогналъ до тази дева, той трѣбва да я пази като зеницата на окото си. Злоупотрѣби ли съ нея, тя взима всичкитѣ си пособия и си заминава. Момѣкъ и мома, които злоупотрѣбватъ съ любовта, се лишаватъ отъ нея. Щомъ любовта ги напусне, тѣ оставатъ самотни, чужди на всички въ свѣта. Животътъ имъ се превръща въ страдание. Ще кажете, че не сте познали любовта, че сте били неопитни и т. н. Както и да се оправдавате, любовта не може да остане при васъ. Тя живѣе само въ хармонична срѣда. Щомъ нарушите хармонията, тя се отдалечава, отива въ своя свѣтъ. Дълго време ще плачете и въздишате за нея, докато отново ви посети. Тя ще ви посети само следъ като научите урока си. Човѣкъ трѣбва да познава себе си, както и своя ближенъ. Това значи, да познавате Божественото въ човѣка. Познаете ли Божественото въ човѣка, вие сте готови да влѣзете въ положението и на най-голѣмия престѣпникъ. Вие ще погледнете на него като на душа, излѣзла отъ Бога, безъ да се спирате върху неговитѣ грѣшки и престѣпления. ➤ Гледате ли на човѣка като на душа, вие се свързвате съ него и го повдигате. ➤ Гледате ли на животното като на сѣщество, създадено отъ Бога, колкото свирепо да е, то нѣма да ви нападне. ➤ Ако свирепото животно може да бжде за васъ добро, колко по-добъръ е отъ него човѣкътъ. Но кога? Когато мислите за него добре. Мислете за ближния си добре, за да прояви и той доброто къмъ васъ.

Следователно, искате ли да бждете добри, отворете умоветѣ си за Божествената свѣтлина, а сърдцата си —

за Божествената топлина. Свѣтътъ се нуждае отъ добри хора. »Както човѣкъ не може безъ щитовидна жлеза въ организма си, така и свѣтътъ не може безъ добри хора. »Добриятъ човѣкъ не е нищо друго, освенъ щитовидната жлеза на свѣта. Изгубятъ ли добротата си, хората постепенно заболяватъ, докато дойдатъ да идиотизиратъ. Значи, доброто въ човѣка, добритѣ хора даватъ права посока на мисълта, на бждещата култура на човѣчеството. Добритѣ хора създаватъ добри семейства, добри домове. Доброто, като елементъ въ козмоса, внася по-тикъ въ всички живи сщества, въ всички звезди и планети. Добритѣ хора сж проводници на Божественото. Въ този смисълъ тѣ сж запалки на свещения огънь въ човѣка. Безъ доброто, като запалка, свещениятъ огънь не може да гори. »Доброто е въ сила да организира неорганизираната материя.

Сега, като знаете силата на доброто, нека всѣки прояви доброто въ себе си. Дали сте музиканти, художници, архитекти, учители, свещеници, проявете доброто въ себе си, като творческа сила, като животъ. Дето доброто царува, тамъ нѣма смъртъ. »Какъвъ човѣкъ е този, който не може да одухотвори и освети своята материя? Този човѣкъ не е проявилъ доброто въ себе си. Може ли такъвъ човѣкъ да бжде наследникъ на Христа? Какъвъ трѣбва да бжде човѣкътъ, който очаква наследството на Христа? Той трѣбва да бжде като Христа — човѣкъ на постоянна работа. Христосъ работѣше непрекъснато. Той отправяше мисълта си къмъ цѣлото човѣчество, къмъ всичко живо, съ цель да ги повдигне. На Христовата мисълъ се гради положителното и устойчиво въ сегашната култура. На Христовата мисълъ се дължи и културата, която въ бждеще ще дойде. »Енергията, която християнството криеше въ себе си, е почти къмъ своя край. Тази енергия е почти изразходвана. Християнството крие въ себе си запасна енергия за около 1200 години още, но я държи като неприкосновенъ основенъ капиталъ. Ако посегне къмъ този капиталъ, то е осждено на фалиране. Този капиталъ трѣбва да остане непожтнатъ. За да подържа живота си, християнството трѣбва да бжде кредитирано. Не му ли се отпусне новъ кредитъ, въ свѣта ще настане небивалъ гладъ и сиромашия.

Кредитътъ на съвременното християнство иде заед-

но съ шестата раса. > Когато шестата раса дойде на земята, положението на християнитѣ ще се подобри. Тѣ носятъ финансиитѣ. Тѣ носятъ голѣмъ запасъ отъ енергия за създаване на нови форми, за което нѣкои отъ сегашнитѣ хора сж призвани да взематъ участие. Това сж хората, които ще създадатъ нѣщо велико въ свѣта. Това сж хората, които ще приложатъ идеята за братство между човѣцитѣ. Това сж хората, които ще носятъ истината и свободата въ свѣта. Това сж хората на вѣчния миръ, на реда и порядъка въ свѣта.

27. Беседа отъ Учителя, държана на 2 мартъ, 1930 г.
София. — Изгрѣвъ.

Призовете ги на сватба

„И тъй, идете на кръстопътищата и, колкото намърите, призовете ги на сватба“.*)

Важните думи от стиха сж: „Призовете ги на сватба“. За да се изясни тази истина, нужни сж редъ положения. Изясняването на истината е подобно на рисуване портрета на нѣкой великъ човѣкъ. Съ една чърта образъ не става. Хиляди чърти, безброй свѣтлини и сѣнки сж нужни на художника, за да нарисува образа на нѣкой великъ човѣкъ. Съ единъ ударъ върху камъка статуя не става. Много удари трѣбва да сложи скулпторътъ върху камъкъ и то не произволни, докато излѣзе отъ него статуя.

Три нѣща сж потрѣбни на съвременнитѣ хора, за да се домогнатъ до новото, което иде въ свѣта. Тѣ сж: права мисль, добри чувства и благородни постѣпки. Човѣкъ не трѣбва да има мисльта на адвоката. Адвокатството е точило за ума. Човѣкъ не трѣбва да се стреми и къмъ мисльта на сждията. Сждията е шивачъ, който крои споредъ кройкитѣ, които му сж дадени. Човѣкъ не трѣбва да се стреми къмъ морала на свещеника, който услужва на хората съ общоприети молитви. Въ това отношение свещеникътъ е подобенъ на готвачъ. Не е лошо да бжде човѣкъ готвачъ, но той трѣбва да готви така, че клиентитѣ му да се чувствуватъ всѣкога здрави и весели. Ако тѣ ядатъ това, което готвачътъ е приготвилъ, и се разболяватъ, готвачътъ не е на мѣстото си. Ако дрехитѣ, които шивачътъ крои, не сж по мѣрkitѣ на клиента, той не е на мѣстото си.

Сегашнитѣ хора се нуждаятъ отъ ново разбиране на живота и на природата. Старото разбиране носи такива противоречия, съ които нищо не се постига. Било е време, когато мостоветѣ се правѣли отъ сламки, понеже хората сж били леки. Днесъ, когато хората сж станали милиони пѣти по-тежки отъ миналитѣ епохи, мостоветѣ, презъ които минаватъ, трѣбва да бждатъ

тежки, направени отъ здрави, желѣзни греди. Колкото по-голѣми и дебели сж гредитѣ, толкова по-добре. Съ други думи казано: Било е време, когато човѣкъ се е задоволявалъ съ малко, но днесъ той се нуждае отъ много нѣща. Малкото дете се задоволява съ малко храна, съ малко дрехи, но колкото повече расте, храната му се увеличава, разносикѣ за него ставатъ по-голѣми. Кой е виновенъ за това? Растенето. Детето расте, става ученикъ въ първоначалното училище, после въ прогимназия, въ гимназия, докато най-после влѣзе въ университетта, дето разносикѣ му сж най-голѣми. Той иска да се развива въ умствено отношение, да придобива знания, вследствие на което бащата се затруднява все повече и повече. Кой е виновенъ за това? Сватбата. Бащата е присѣствувалъ нѣкога на сватба и пожелалъ самъ да стане действащо лице. Той се оженилъ, родило му се дете, за което днесъ трѣбва да работи, да печели, да му даде всички условия за развитие.

Какво разбираме подъ думата „сватба“? Подъ думата „сватба“ ние разбираме ново културно дѣло, нова епоха, въ която хората, отъ всички краища на земята, се готвятъ да взематъ участие. Сватбата не подразбира ядене и пиене, но съединяване на две разумни сѣщества, чрезъ които се проявява Божественото. Едното сѣщество представя живота, а другото — условията на този животъ. Божественото се проявява само тогава, когато животътъ и условията се съединятъ въ едно цѣло. Колкото по-сѣзнателно става съединяването, толкова по-ценни сж придобивкитѣ. Ние се радваме на придобивкитѣ на живота и ги наричаме съ обща дума „култура“. Тѣ сж външната страна на културата, а не вътрешната. Външнитѣ придобивки не сж още истинска култура. Отъ външнитѣ придобивки на културата ние виждаме пжтя, по който човѣчеството е минало. Човѣчеството е минало презъ петъ раси: черна, жълта, червена, монголска и последната — днешната раса — бѣлата. Като изучавате живота, характера, проявитѣ на тия раси, виждате грамадното различие между бѣлата и предшествувашитѣ раси. Като разглеждате черепа, строежа на тѣлото на европейца, виждате голѣмата разлика между него и предшественицитѣ му. Ще кажете, че и тѣ сж души, като него. И тѣ сж души, но поставени въ различни форми и при различни усло-

вия. Двама майстори взиматъ две дъски отъ най-хубаво дърво, отъ което правятъ цигулки, и започватъ да работятъ. Единиятъ отъ тѣхъ може да направи цигулка отъ системата „Страдивариусъ“, която струва милиони лева. Отъ сѣщото дърво и другиятъ може да направи цигулка, която струва едва стотина лева. Тѣй щото, не е достатъчно само човѣкъ да има мисли, чувства, душа, но важно е, съчетанието между тия мисли и чувства, важно е, какъ се изявява тази душа. Ако цигулката на нѣкой майсторъ не издава добри тонове, вината не е толкова въ материала, отъ който е направена, колкото въ съчетанието, въ строежа, който ѝ е даденъ. По строежъ тя не отговаря на техническитѣ изисквания на музиката. Да се стреми човѣкъ къмъ новото, това не значи, че трѣбва да се откаже отъ старото, но всѣки день да прибавя по нѣщо ново къмъ старото, да го усъвършенствува. Най-после, като му се даде по-свършена форма, то се патентова. Това става въ всички занаяти и изкуства.

Съвременнитѣ хора се нуждаятъ отъ ново разбирание на живота, изразенъ чрезъ нови форми, произлѣзли отъ нови мисли и чувства. Сегашнитѣ хора иматъ много знания, но понѣкога не могатъ да си помогнатъ съ своитѣ знания. Такива примѣри срѣщаме въ живота.

Въ единъ отъ голѣмитѣ европейски градове имало единъ прочутъ лѣкарь-психиатъръ, при когото се стичали болни отъ цѣлата околностъ. Той завеждалъ единъ отъ институтитѣ на болницата за умопобъркани. Единъ день при него се явилъ единъ милионеръ съ своя умопобърканъ синъ. Той казалъ на лѣкаря: Господинъ професоре, обещавамъ ви голѣмо възнаграждение, ако излѣкувате сина ми. За да не ви създава голѣми безпокойства, оставямъ двама отъ слугитѣ си на ваше разположение, да се грижатъ за сина ми. Лѣкарьтъ приелъ болния и обещалъ на бащата, че ще направи всичко възможно да излѣкува сина му. Единъ день болниятъ успѣлъ да избѣга отъ стаята си и се качилъ на покрива на едно отъ болничнитѣ здания, високо четири етажа, отдето искалъ да скочи 'долу. Като видѣлъ това нѣщо, лѣкарьтъ се уплашилъ и започналъ да мисли, какво да прави, за да застави болния да слѣзе отъ покрива. Ако турятъ стѣлба, по която да се качи нѣкой на покрива, да сваля болния, въ това време

той може да се хвърли оттамъ. Лѣкарътъ поглеждалъ натукъ — натамъ, търсилъ начинъ да свали болния. Около лѣкаря се събрали нѣкои отъ психичноболнитѣ, прислугата на болницата, но никой не се сѣщаль, какъ да свалятъ болния. Най-после единъ отъ болнитѣ казалъ: Господинъ докторе, макаръ че всички ме считатъ за лудъ, но азъ ще ви покажа, какво трѣбва да направите, да заставите болния да слѣзе самъ. Дайте ми единъ трионъ. Слугитѣ веднага му донесли трионъ и се спрѣли отстрана, да видятъ, какво ще прави. Той се приближилъ къмъ зданието, взелъ триона въ ржка и извикалъ къмъ болния: Слушай, или слизай долу, или сега ще започна да рѣжа зданието съ триона. Зданието ще се събори, и ти ще паднешъ въ развалинитѣ му. Като казалъ тия думи, той започналъ да рѣже съ триона единъ отъ жглитѣ на зданието. Въ този моментъ болниятъ извикалъ: Моля, дайте ми по-скоро стълба, да слѣза на земята. Така лудиятъ успѣлъ да свали сина на милионера отъ покрива на зданието.

Съвременнитѣ хора трѣбва да се стремятъ къмъ такова знание, което сближава душитѣ имъ, което ги запознава едни съ други. Тази култура наричаме Божествена. Знанието пъкъ, съ което човѣкъ може да си помогне при всички критични случаи въ живота, наричаме Божествено. Истинската култура създава такива отношения между хората, които и вѣчността не може да заличи. Когато говоримъ за вѣчността, разбираме проявитѣ на благородното и възвишеното въ свѣта, които сж безъ начало и безъ край. Вѣчността крие въ себе си всички условия, които даватъ възможность на човѣка да постигне желанията на своята душа. Вѣчността съдържа всички условия и възможности за постижения. Това, което е непостижимо въ временния животъ, въ вѣчността е постижимо, защото Богъ живѣе въ вѣчността. Затова казваме: „Непостижимото за човѣка е постижимо за Бога“. Човѣкъ живѣе въ временния, въ преходния животъ, вследствие на което има само нѣколко допирни точки съ вѣчността, съ Божествения животъ. Единъ день, когато придобие повече допирни точки съ Божествения животъ, той ще го разбира добре и ще го живѣе. Когато бжде готовъ за Божествения животъ, човѣкъ ще влѣзе въ него и ще носи отговорността за постѣпкитѣ си. Днесъ човѣкъ

не е готовъ за възвишенъ животъ, затова не го допущатъ да влѣзе въ Божествения свѣтъ. Ако влѣзе въ този свѣтъ неподготвенъ, той ще се натъкне на такива нещастия, съ които не би могълъ да се справи.

➤Разправятъ единъ интересенъ случай отъ живота на Соломона. Той ималъ единъ добъръ приятелъ, който билъ почти толкова богатъ, като Соломона. Единъ день приятелътъ му се отдръпналъ отъ него и престаналъ да го посещава. Соломонъ изпратилъ нѣколко отъ своитѣ слуги при него, да го питатъ, защо не дохожда вече при него. Най-после приятелътъ му самъ отишълъ при Соломона и му казалъ: Азъ съмъ недоволенъ отъ тебе, че при голѣмитѣ богатства, съ които разполагашъ, не пожела и на мене да дадешъ нѣщо за споменъ. Соломонъ не очаквалъ подобно признание и казалъ на приятеля си: Наистина, досега нищо не съмъ ти далъ за споменъ, никакъвъ подаръкъ не съмъ ти направилъ, но всичко това съмъ сторилъ съзнателно. Ти разполагашъ съ сжщото богатство, съ което и азъ разполагамъ. Кое е онова, което мога да ти дамъ, за да те задоволя? Приятелътъ му отговорилъ: Материално богатство имамъ, не се нуждая отъ нищо, но азъ съмъ лишенъ отъ духовното богатство, съ което ти си надаренъ. Ти имашъ голѣми знания, знаешъ езика на всички животни и можешъ да се разговаряшъ съ тѣхъ. Научи ме поне на единъ езикъ. — Какъвъ езикъ искашъ да знаешъ? — Искамъ да зная езика на кучето, да разбирамъ, какво говорятъ кучетата помежду си. — Готовъ ли си да носишъ последствията на това знание? Който знае езика на животнитѣ, ще се натъкне на голѣми изпитания. — Готовъ съмъ на всичко. — Щомъ е така, ще те науча да разбирашъ езика на кучето.

Соломонъ предалъ на приятеля си всички форми, знаци и правила за разбиране на езика на кучетата, и въ единъ день приятелътъ му могълъ вече да разбира този езикъ и да се ползува отъ него. Единъ день той чулъ, какъ неговитѣ голѣми, изхранени кучета се разговаряли съ едно малко кученце, влѣзло въ двора имъ заедно съ своя господарь — просякъ. Кученцето имъ казало: Мога ли да остана при васъ, да живѣя по-сносенъ животъ? Дотегна ми вече да придружавамъ своя господарь. Той по цѣли дни ходи да проси и почти нищо не изкарва. Вижте, ребрата ми се четатъ отъ слабост. Кучетата

му отговорили: Можешъ да останешъ при насъ. Следъ нѣколко деня кравата на господаря ни ще умре, и ти ще се наядешъ до насита. Като чулъ този разговоръ, приятельтъ на Соломона заповѣдалъ на слугитѣ си на другия денъ още да занесатъ кравата на пазара и да я продадатъ. Слугитѣ изпълнили заповѣдта на господаря си. Тѣ продали кравата и предали паритѣ на господаря си. Последниятъ си помислилъ: Чудно нѣщо! Защо Соломонъ ми каза, че ако разбирамъ езика на животнитѣ, ще се натъкна на нещастия? Ето, въ този случай, не само че нищо не изгубихъ, но даже спечелихъ нѣщо. Ако не знаехъ, че кравата ми ще умре, щѣхъ да я оставя въ обора да си живѣе. Следъ нѣколко деня тя щѣше да умре, и азъ щѣхъ да се принуда да я изхвърля, безъ да получа нѣщо отъ нея. Малкото кученце пакъ посетило голѣмитѣ кучета, но тѣ му казали: Съ-жаляваме, че и сега нѣма, какво да хапнешъ. Господарьтъ продаде кравата си. Ще почакашъ още малко: коньтъ на господаря ще умре. Ела следъ нѣколко деня, ще има ядене за тебе. Като чулъ разговора на кучетата, господарьтъ продалъ коня си и казалъ: И тукъ спечелихъ. Кученцето пакъ дошло, но му казали същото: Съ-жаляваме, че и днесъ не можешъ да си хапнешъ. Господарьтъ продаде и коня си. Още една надежда има за тебе. Тѣзи дни ще умре господарката ни, и по този случай ще има за ядене много нѣща. Като чулъ и този разговоръ на кучетата, господарьтъ се ужасилъ и си казалъ: Какво да правя сега? Жена ми ще умре. Да я продамъ, както направихъ съ кравата и съ коня си, не може. Какъ да разреша този въпросъ? Като се видѣлъ въ невъзможность самъ да се справи, той отишълъ при Соломона, разказалъ му цѣлата работа и го запиталъ, какво да прави.» Соломонъ му отговорилъ: Сега не остава нищо друго, освенъ да се разведешъ съ жена си. Умрѣлъ и разведенъ човѣкъ е едно и сѣщо.

Мнозина постѣпватъ като приятеля на Соломона: кравата си продаватъ, коня си продаватъ, но като дойдатъ до жена си, не знаятъ, какъ да постѣпятъ. Следователно, дойдемъ ли до културното или Божественото дѣло, което засѣга човѣшката душа, тогава разбираме, какво нѣщо е човѣкътъ. Само при това положение виждаме, че човѣкъ е нѣщо повече отъ умъ, отъ сърд-

це, отъ душа и отъ духъ. Нѣкога човѣкъ е билъ умъ, но сега е повече отъ умъ; нѣкога е билъ сърдце, но сега е повече отъ сърдце; нѣкога е билъ душа, но сега е повече отъ душа; нѣкога е билъ духъ, но сега е повече отъ духъ. Като съберете ума, сърдцето, душата и духа на едно мѣсто и получите отъ тѣхъ едно сложно съединение, получавате това, което наричате човѣкъ. Човѣкъ носи качества на ума, на сърдцето, на душата и на духа заедно, но самъ по себе си човѣкъ е сжщество, което по качества не прилича на отдѣлнитѣ елементи, които го съставятъ. Той е сложно сжщество, съ свършено нови качества отъ елементитѣ, които влизатъ въ него. Не е ли сжщото и въ химията? Вземате, запримѣръ, водородъ и кислородъ, съединявате ги и получавате вода, която има свършено различни свойства отъ тия на водорода и на кислорода. Вземате натрий и хлоръ, съединявате ги и получавате готварска солъ, която нѣма нищо общо съ взетитѣ елементи натрий и хлоръ. Какво става при съединяването на елементитѣ, че новополученото тѣло не прилича по свойства на взетитѣ, не се знае. Навѣрно въ съединението влиза нѣщо ново. Значи, и за човѣка казваме, че е нѣкакво ново съединение, получено отъ нѣколко елемента, но какво представя новото тѣло, никой не знае. Всички изучаватъ човѣка анатомически, физиологически, психически, но малцина знаятъ, какво въ сжщность е човѣкъ. Като дете, човѣкъ се оглежда въ огледалото и казва: Азъ съмъ. Той се оглежда като момъкъ и казва: Азъ съмъ. Оглежда се и като жененъ, като възрастенъ, като старъ дѣдо и все казва за себе си: Азъ съмъ. Въ сжщность, детето и дѣдото приличатъ ли си? Грамадна разлика има между детето и дѣдото, но въ прѣки това, като погледне портрета си, дѣдото казва: Азъ съмъ това. За да каже дѣдото, че и като дете, и като юноша, и като възрастенъ е билъ все той, това показва, че въ човѣка има нѣщо, което не се измѣня. Външно тѣзи образи се различаватъ, но вътрешно има нѣщо, което остава неизмѣнно. Не е важно, че човѣкъ се измѣня и външно, и вътрешно; важно е да знае, защо се измѣня.

Когато не може да си обясни нѣщата, човѣкъ казва: Такава е волята Божия. Когато не иска да плати дълга си, казва: Нѣмамъ пари. Когато не иска да свър-

же приятелство съ нѣкого, казва: Не те обичамъ. Когато не иска да учи, казва: Нѣмамъ разположение къмъ науката. Това не е оправдание. Къмъ какво има човѣкъ разположение? Къмъ ядене и пиене. Когато се откаже отъ учене, отъ ядене и пиене, какво остава отъ човѣка? Ако се откаже отъ всичко, човѣкъ трѣбва да се видоизмѣни, да приеме нова форма. Обаче, за това се изискватъ нови условия. Има задачи, които човѣкъ трѣбва да реши днесъ, при даденитѣ условия. Не ги ли реши още днесъ, той ще се намѣри при трудни условия. Животътъ е пълненъ съ задачи, които изискватъ правилно решение. Не е достатъчно да кажете, че вѣрвате въ Бога, или че сте вѣрващъ, но вѣрата ви трѣбва да бжде силна. Като приложите вѣрата си, трѣбва да имате нѣкакъвъ резултатъ. Вѣрата поставя човѣка въ правата посока на живота, но това още не е достатъчно. Като не разбиратъ смисъла и изискванията на живота, нѣкои казватъ, че освенъ вѣра нищо друго не имъ трѣбва. Споредъ тѣхъ, човѣкъ не се нуждае отъ наука, отъ музика, отъ изкуство. Не, човѣкъ се нуждае отъ вѣра, отъ знание, отъ музика и изкуство и отъ много нѣща още. Ако всичко се постига съ вѣра, какво ще кажатъ вѣрващитѣ? Постигнали ли сж всичко? Тѣ вѣрватъ, че ще станатъ учени, а не сж станали; тѣ вѣрватъ, че ще забогатѣятъ, а не сж богати; вѣрватъ, че ще оздравѣятъ, а при това постоянно боледуватъ. Каква вѣра е тази, която нѣма постижения? Какво се ползува човѣкъ отъ вѣра безъ постижения? Ще кажете, че съ вѣра по-лесно се живѣе. Животнитѣ нѣматъ вѣра като човѣка, но и тѣ живѣятъ като него: и човѣкътъ, и животнитѣ иматъ радости. И човѣкътъ, и животното се ползуватъ отъ богатата на живота. И животното диша въздухъ, пие вода, храни се, ползува се отъ свѣтлината и топлината на слънцето, безъ да вѣрва въ нѣщо.

За да се справи съ известни мжнотии, болести и изпитания, човѣкъ трѣбва да потърси разрешението имъ вътре въ себе си, а не отвънъ. Запримѣръ, ако ви дойде нѣкаква болестъ, вие прибѣгвате до лѣкари. И лѣкарътъ помага, но ако човѣкъ самъ не си помогне, никаква външна помощ не може да го спаси. Болеститѣ не сж нищо друго, освенъ низши сжщества, които влизатъ въ него и започватъ да се размножаватъ за

негова смѣтка. На наученъ езикъ тия сжщества се наричатъ микроби. »За освобождаване на човѣка отъ тия сжщества, Христосъ казва, че това може да стане само съ постъ и молитва. Микробитѣ сж подобни на войска, която напада града и го разрушава. Една силна войска може въ една нощъ да разруши града. За тѣзи войници Христосъ казва: „Този родъ не може да излѣзе, освенъ съ постъ и молитва“.

Какво представя молитвата? Молитвата подразбира връзка на човѣшката душа съ Първата Причина на нѣщата. Постътъ пѣкъ подразбира отнемане храната на войската. Щомъ лишите войската отъ храна, тя се принуждава да отстъпи. Има прости, но естествени начини за лѣкуване. Който знае тия методи, той може да лѣкува и най-страшнитѣ болести. Запримѣръ, чумата, отъ която хората се плашатъ, се лѣкува съ гореща вода. Болниятъ отъ чума трѣбва да се отдѣли отъ здравитѣ и на всѣки часъ да му се дава по една чаша гореща вода. Като пие водата, серумътъ въ кръвта, който служи за храна на микробитѣ, се разреждава, и тѣ постепенно преставатъ да се размножаватъ. Презъ време на болестта никаква храна не трѣбва да се употребява. Връзката на човѣка съ Бога представя силна динамична мисль, която се отразява върху микробитѣ като електрични свѣтковици. Така атакувани отъ две страни, чрезъ обстрелване и чрезъ гладъ, тѣ преставатъ да се размножаватъ и умиратъ. Достатъчно е 24 часа усиленa война съ микробитѣ на чумата, за да ги заставите да излѣзатъ вънъ отъ организма. »Болеститѣ не сж нищо друго, освенъ война на човѣка съ низши сжщества. Като воюва известно време, човѣкъ се калява постепенно и става по-здравъ. Болеститѣ допринасятъ особено много за женственитѣ, мекушави натури. Забелязано е, че следъ като боледуватъ известно време, тѣ ставатъ по-мжжествени, по-смѣли по характеръ. Мекушавитѣ хора се подаватъ на болести повече, отколкото мжжественитѣ, смѣли натури.

„Идете на кръстопжитищата и, колкото намѣрите, призовете ги на сватба“. Защо трѣбвало да канятъ на сватба хората отъ кръстопжитищата? Защото ученитѣ, знатнитѣ, които първи били поканени, се отказали да дойдатъ. Тогава господарътъ казалъ на слугитѣ си, да отидатъ по кръстопжитищата и, колкото клосни, сакати,

хромии, слѣпи намѣрятъ, да ги поканятъ на сватба. Учениктѣ и знатнитѣ видѣли, че не е лесна работа да се отзовешъ на поканата на този великъ господарь. Сега и вие сте поканени въ този вѣкъ, да присѣтствувате на сватба. Сватбата е културно дѣло, на което ви канятъ да присѣтствувате. Какво означава сватбарската дреха? Тя означава новото разбиране за живота. Ако не може да се облѣче въ сватбарска дреха, човѣкъ не може да има новъ мирогледъ за живота. И обратно: Който не си изработилъ новъ мирогледъ за живота, не може да се облѣче въ сватбарска дреха. Новата култура, която иде, иска хора съ нови разбирания. Влѣзатъ ли съ старитѣ си възгледи и навици, господарьтъ на свѣта ще дойде и ще ги изпжди вѣнъ. Новата култура не приема хора съ стари дрехи, съ стари разбирания и съ стари навици. Всѣки трѣбва да се облѣче съ нови дрехи и така да влѣзе въ новата култура. Той трѣбва да има нѣкаква опитностъ за това, какво представля Първата Причина и какъ действува въ свѣта. Човѣкъ трѣбва да има нѣкаква опитностъ и за великитѣ, гениалнитѣ хора, да се свърже съ тѣхъ. Всички хора говорятъ за Мойсей, за Буда, за Конфуци, за пророцитѣ, за апостолитѣ, за Христа, но не сж свързани съ тѣхъ. Ако ги запитате, кжде се намиратъ тия хора, тѣ не могатъ да кажатъ нищо, не знаятъ, кжде сж. Интересуватъ ли се великитѣ и гениални хора, които сж живѣли въ далечното минало, отъ новата култура? Не само че се интересуватъ, но тѣ сж основа на тази култура. Всички възвишени и благородни души отъ всички раси и епохи, отъ всѣки народъ, които сж работили за повдигането на човѣчеството, и днесъ продължаватъ да работятъ. Мойсей, Буда, Мохамедъ, Хермесъ, всички пророци, апостоли, както и Христосъ, и днесъ работятъ така, както сж работили нѣкога.

Апостолъ Павелъ казва: „Има тѣло естествено, има и тѣло духовно“. Подъ думата „естествено“ тѣло, Павелъ разбира физическото тѣло на човѣка. Значи, има хора, които живѣятъ едновременно въ двата свѣта: съ физическото си тѣло тѣ живѣятъ на земята, между хората, а съ духовното си тѣло живѣятъ на небето, между възвишенитѣ сщества. Вечеръ тѣ събличатъ физическото си тѣло и оставатъ съ духовното, съ което посещаватъ духовния свѣтъ. Значи, тѣ работятъ едновременно и въ

двата свѣта. Докато не развие духовното си тѣло, човѣкъ не може да отиде въ духовния свѣтъ и да разбере, какво представя той. Тази идея е отвлѣчена, но тя може да стане понятна, като си представите, запримѣрь, цигулката. Външната форма на цигулката, дѣскитѣ, отъ които е направена, представя физическия свѣтъ. Струнитѣ, космитѣ на лжка представятъ органическия свѣтъ. Обаче, ако не дойде цигуларѣтъ, разумността въ свѣта, и не впрегне двата свѣта въ едно, нищо не може да излѣзе. Чрезъ цигулката разумността предава своята мисль. Чрезъ ларинкса си пѣвецѣтъ сжщо предава своята мисль. Следователно, ако не владѣе физическия и органическия свѣтъ, човѣкъ не може да владѣе психическия сили въ живота. Докато не познава добре физическия и органическия свѣтъ, човѣкъ не може да бжде господарь на психическия. Той трѣбва да има на разположение цигулка, съ която да е свързанъ съ физическия свѣтъ. После той трѣбва да има струни и лжкъ, за да се свърже съ органическия свѣтъ. Най-после, той трѣбва да има артистични способности, да знае, какъ да свири.

Съвременнитѣ хора сж призвани на земята да работятъ. Въпрѣки това тѣ искатъ да бждатъ щастливи. Ако не бждатъ щастливи на земята, поне на небето да бждатъ щастливи. Човѣкъ трѣбва да знае, че преди да добие щастие, той трѣбва да работи. На земята ли ще бжде, или на небето, навсѣкжде трѣбва да работи. Нѣкои казватъ, че Христосъ ги е спасилъ. Ако сж спасени, тѣ сега, именно, трѣбва да работятъ, да служатъ на Бога. >Да служи човѣкъ на Бога, това значи, да се е отрекълъ отъ себе си. Въ притчата за бедния Лазарь се казва, че когато заминалъ за онзи свѣтъ, Лазарь влѣзълъ въ лоното на Аврама. За да влѣзе въ лоното на Аврама, той се отрекълъ отъ себе си. Като видѣлъ Лазара въ лоното на Аврама, богатиятъ помолилъ Аврама да изпрати Лазара при него, да накваси малко устнитѣ му съ вода. Аврамъ му казалъ, че това е невъзможно. Богатиятъ се обърналъ пакъ къмъ Аврама съ молба, да изпрати Лазара повторно на земята, за да покаже на братята му, какъ трѣбва да живѣятъ. Аврамъ му отговорилъ, че това е невъзможно. Лазарь е завършилъ своето развитие на земята. Братята на богатия има кого да слушатъ. Нека приложатъ учението

на Мойсея, който имъ е казалъ, какъ трѣбва да живѣятъ. Ако не слушатъ Мойсея, и да възкръсне Лазарь отъ мъртвитѣ, тѣ пакъ нѣма да го слушатъ.

Всички хора искатъ да имъ се каже нѣщо за онзи свѣтъ. Не е важно, какво могатъ другитѣ хора да ви кажатъ за онзи свѣтъ. Всѣки човѣкъ трѣбва самъ да отиде на онзи свѣтъ, да види, какъ е устроенъ той и, като се върне на земята, да приложи това, което е видѣлъ. Онзи свѣтъ е източникътъ, отъ който излизатъ всички идеи. Следователно, всички идеи, всички енергии, които човѣкъ носи въ себе си, сж донесени отъ онзи свѣтъ. Кой ги е донесълъ? Човѣкъ самъ ги е донесълъ. Значи, преди да слѣзе на земята, човѣкъ е живѣлъ въ невидимия свѣтъ. Той е слѣзълъ на земята заедно съ живота. Нѣкои казватъ, че човѣкъ е произлѣзълъ отъ клетка. Ако подъ думата „клетка“ хората разбиратъ малкия животъ, тѣ сж прави. Малкиятъ животъ може да създаде голѣмия, но дали човѣкъ може да произлѣзе отъ клетка, това е въпросъ, който се нуждае отъ доказателства. Човѣкъ е излѣзълъ отъ живота. Единственото реално нѣщо въ свѣта е създадениятъ животъ, съ който човѣкъ е свързанъ. Докато човѣкъ е свързанъ съ този животъ, въ проявитѣ на неговото съзнание сжествува единство. Неговитѣ мисли, чувства и постѣпки сж свързани въ едно цѣло. Щомъ се прекъсне тази връзка, прекъсва се единството между мислитѣ, чувствата и постѣпкитѣ на човѣка.

И тъй, когато разбере малкия животъ въ себе си, човѣкъ може да разбере и голѣмия. Колкото и да е малъкъ този животъ, той крие въ себе си динамични сили. И кибритената клечка съдържа микроскопическа енергия, но тази енергия произвежда голѣми резултати. > Колкото слабъ и малъкъ да е човѣкъ, той крие въ себе си Божествена енергия, която го прави мощенъ и великъ. Благодарение на тази енергия той може да видоизмѣни своето съзнание. Когато лѣкарътъ помага на болния, къмъ неговото желание да му помогне се прибавя желанието, вѣрата и усилието на самия боленъ да оздравѣе. Законътъ на вѣрата подразбира съединение на два ума. Искате ли вѣрата ви въ нѣщо да даде резултатъ, два ума трѣбва да се съединятъ въ едно. Ако ученикътъ не вѣрва въ ума на своя учителъ, и ако учителътъ не вѣрва въ ума на своя ученикъ, нищо не мо-

же да се постигне. Ако двама души, които се обичатъ, не вѣрватъ въ ума и въ сърдцето си, нищо нѣма да постигнатъ. Вѣрата се явява като съединителна нишка въ живота на човѣка. Любовьта пъкъ ражда живота. Безъ любовь никакъвъ животъ не може да се прояви.

И тъй, хората се стремятъ къмъ щастливъ животъ, но отде ще дойде този животъ, и тѣ не знаятъ. Щастие-то се обуславя отъ много нѣща. За да бжде щастливъ, човѣкъ трѣбва да има добре устроено организъмъ, съ здравъ и добре развитъ мозъкъ, съ здраво сърдце, здрави дробове, здравъ стомахъ и т. н. Освенъ това, той трѣбва да има хигиенично жилище, здрави и хубави дрехи, здравословна храна и др. Отде ще дойдатъ тия нѣща? Не е достатъчно само да желае тия нѣща, но човѣкъ трѣбва да знае, какъ да ги придобие. Щастие-то се обуславя още отъ красиви, правилни отношения между родителитѣ и децата. Днесъ такива отношения рѣдко се срѣщатъ. Мжжътъ иска да господствува надъ жената съ своя умъ, т. е. съ мъдростъта. И жената иска да господствува надъ мжжа съ сърдцето си, т. е. съ любовта. Желанието на мжжа да господствува надъ жената и желанието на жената да господствува надъ мжжа се изразява често въ най-груба форма: мжжътъ търси жена да му слугува, и жената търси мжжъ да я храни и да ѝ слугува. Щомъ се зароди това желание между тѣхъ, двамата губятъ силата си, и любовта ги напуска. Любовьта изключва всѣкакво насилие. Тя действува между хората само тогава, когато тѣ вършатъ всичко по свобода, доброволно. Всѣки човѣкъ има желание да бжде свободенъ, самъ да пожелае да направи нѣщо за своя ближень. Заставите ли го насила да направи добро на нѣкого, той веднага ще ви се противопостави. Нѣма законъ въ свѣта, който може да застави нѣкого да обича. Нѣма законъ въ свѣта, който може да застави нѣкого да учи, да стане ученъ човѣкъ. Въ свѣта съществуватъ условия, които благоприятствуватъ на човѣка да стане добъръ, ученъ, да прояви любовта си, но ако той не използва условията, нищо не може да постигне.

„Идете на кръстопътищата и колкото намѣрите, призовете ги на сватба“. Царътъ поканилъ всички културни хора на сватба, да имъ покаже новъ начинъ на живѣне. Яденето и пиенето показватъ единъ родъ

условия, а сватбата показва новите принципи, които идатъ въ свѣта. Когато хората се женятъ, това показва, че настѣпва нова епоха въ свѣта. Днесъ повечето хора се женятъ, безъ да знаятъ защо: тѣ раждатъ деца, безъ да знаятъ защо; тѣ вѣрватъ въ Бога, безъ да знаятъ защо; отричатъ Бога, безъ да знаятъ защо. Не е лошо, че отрича или потвърждава нѣщата, но човѣкъ трѣбва да знае, защо ги отрича и защо ги потвърждава. Човѣкъ трѣбва да бѣде честенъ въ всички свои прояви. Човѣкъ трѣбва да бѣде честенъ и като вѣрващъ, и като безвѣрникъ. Въ какво вѣрва човѣкъ, не е важно; важно е, че вѣрващиятъ и безвѣрникътъ иматъ еднакви отношения къмъ реалността на живота, както и къмъ свѣтлината. Тя изгрѣва еднакво за всички хора. Дойдемъ ли, обаче, до разбиранията на хората за свѣтлината, тѣ се различаватъ. Каквито да сж разбиранията имъ, съ това качествата на свѣтлината не се измѣнятъ. Хората възприематъ свѣтлината по различенъ начинъ, въ зависимостъ отъ това, дали я възприематъ чрезъ любовта, чрезъ мъдростта, или чрезъ истината. Това различие произвежда различни резултати върху самия човѣкъ.

Съвременнитѣ хора се стремятъ къмъ нѣщо ново, безъ да подозиратъ, че, за да придобиятъ новото, тѣ трѣбва да минатъ презъ християнството. То е предговоръ къмъ новата култура, която иде сега въ свѣта. Новата култура изисква хора, които живѣятъ въ пълно единство помежду си. Това се постига само тогава, когато дадатъ ходъ на Божественото въ себе си. Когато човѣкъ се а хармонизиралъ, въ който свѣтъ и да влѣзе, той лесно се справя съ него. Той познава законитѣ, които действуватъ въ свѣта. Ако влѣзе въ причинния свѣтъ, той разбира причинитѣ и последствията на нѣщата и чрезъ тѣхъ си обяснява противоречията въ живота; ако влѣзе въ умствения свѣтъ, той разбира законитѣ, на които се подчинява умътъ; влѣзе ли въ астралния свѣтъ, той разбира законитѣ, на които се подчинява сърдцето; най-после, ако влѣзе въ физическия свѣтъ, той разбира добре законитѣ, които управляватъ тѣлото т. е. материята. Следователно, таквъ човѣкъ живѣе въ „нирвана“, мѣсто на пълна хармония и блаженство. Щомъ познава законитѣ на всички свѣтове и ги прилага, човѣкъ позна-

ва Бога и никога не поставя предъ себе си въпроса, съществува ли Богъ, или не.

Като говоря за блаженство, за вѣра въ Бога, нѣкои се запитватъ, вѣрно ли е това, или не. Това не се доказва, но се опитва. Какъ ще докажете на човѣка, че огънятъ изгаря? Ако го хвърлите въ огъня, той непосредствено ще опита свойствата на огъня. »Днесъ всички хора живѣятъ въ Бога. Трѣбва ли да ги убеждаваме въ това? Който отрича Бога, съ това той изпитва хората, иска да разбере, какъ мислятъ тѣ по този въпросъ. Въ сжщностъ, дълбоко въ себе си той вѣрва въ Бога. Като изучавате проявитѣ на хората, ще видите, че тъкмо тия, които минаватъ за безвѣрници, вѣрватъ не само въ единъ, но въ много богове. Често тѣ биватъ по-суевѣрни отъ вѣрващитѣ. Много писатели, поети сж крайно суевѣрни. Тѣ се свързватъ съ известни часове, дни, месеци презъ годината, или съ нѣкакви предмети и вѣрватъ, че, ако предприематъ нѣкаква работа презъ тия часове, дни или месеци, всичко ще имъ се нареди добре. Или, ако напишатъ нѣщо съ своето златно перо, работата имъ ще се нареди добре. »Споредъ мене, нѣма безвѣрници въ свѣта. Защо? Защото вѣрата е специфиченъ органъ въ човѣшкия мозъкъ, безъ който той не може да се проявява. Въпросъ става за степенъта на човѣшката вѣра, а не за това, има ли вѣра човѣкъ или нѣма. Въ нѣкои хора вѣрата е по-добре развита, отколкото въ други. »Изобщо, нѣма човѣкъ въ свѣта, въ когото вѣрата да не е развита. Повече или по-малко развита, но човѣкъ все вѣрва въ нѣщо. Това показва, че въ човѣка има специфиченъ центъръ на вѣрата.

Като говоримъ за вѣрата, ние не разбираме онѣзи повърхностни вѣрвания. Като се основаватъ на своитѣ вѣрвания, мнозина мислятъ, че докато сж на земята, ще страдатъ и ще се мжчатъ. Щомъ отиватъ на онзи свѣтъ, тамъ ги очаква блаженство. Тѣ сж на кривъ пътъ. »Човѣкъ не е дошълъ на земята да страда и да се мжчи. Въпрѣки това, хората страдатъ. Защо? Защото не прилагатъ Божиитѣ закони. »Тѣ не уповаватъ на Бога, вследствие на което живѣятъ съ страхъ. Ако нѣкой се простуди, веднага тича при лѣкарь, страхува се да не умре. Децата заболяватъ лесно, поради това, че ядатъ, каквото имъ попадне. »Ако детето е плачливо, за да го заставятъ да не плаче, майката му дава нѣкакъвъ

плодъ—ябълка, или круша, да се залъгва. Детето хапне отъ плода малко и, ако не може да го сдъвче, стомахътъ му се разстройва. Следъ това майката се чуди, какво е станало съ детето, че е заболѣло. Нѣма какво да се чуди. Тя трѣбва да го пази отъ твърди храни. За да му помогне, трѣбва да му даде очистително. Като се очисти стомахътъ му то ще оздравѣе. Това срѣдство се отнася не само до малкитѣ деца, но и до възрастнитѣ. За да не се разстройва стомахътъ имъ, тѣ трѣбва да ядатъ бавно и да дъвчатъ храната си добре. Ако не спазватъ тия правила при храненето, стомахътъ имъ ще се разстрои и следъ това трѣбва да взиматъ очистително, да подобрятъ състоянието си. Нѣкой яде бързо, иска частъ по-скоро да отиде въ магазина си, да продава стоката си. Той не мисли, че като яде бързо, ще разстрои стомаха си и ще изгуби повече време, отколкото, ако се нахрани спокойно. Търговецътъ трѣбва да бжде уменъ, да има знания, да разбира условията. Ако знае условията на живота, той ще разбира, коя година е добра за търговията, каква стока да купи и т. н. Каквото предприятие и да започне, човѣкъ трѣбва да знае, благоприятенъ ли е моментътъ, въ който започва работата. Нѣкой започва да строи кжща, която струва триста хиляди лева и разчита на своята голѣма заплата. Тъкмо направи кжщата и го уволняватъ отъ служба. Ето едно неблагоприятно условие, което той не е предвидилъ. Следъ това ще каже, че волята Божия била такава. Това не е волята Божия. Когато приема нѣкаква работа, човѣкъ трѣбва да познава условията, отъ които тя се опредѣля. Това не значи, че човѣкъ трѣбва да се страхува. Ако иска да има успѣхъ въ работитѣ си, човѣкъ трѣбва да се освободи отъ своя вътрешенъ страхъ. Той се страхува да не умре, да не се мжчи. Като се е родилъ, човѣкъ непрѣменно ще умре. Като иска да постигне нѣщо, той ще се труди и ще се мжчи. Смъртта е неизбежна, мжчението—сжщо, но като живѣе, човѣкъ трѣбва да живѣе като истински човѣкъ.

„Идете на кръстопжищата и, колкото намѣрите, призовете ги на сватба“. Представете си, че единъ день дойдатъ посланници при васъ и ви поканятъ на сватба. Какво ще кажете? Ще се зарадвате, че ви канятъ на това културно дѣло. Ако носите въ ума си идеята за

Бога, какъ ще докажете на хората Неговото сжществуване? Вие ще имъ говорите за Бога, за Неговитѣ закони, а при това сами нѣмате вътрешна хармония, вътрешно единство. Въ сегашния вѣкъ има около 500 милиона християни, въпрѣки това между тѣхъ сжществуватъ голѣми противоречия и недоразумения, каквито въ миналото не сж сжществували. Какъ ще си обясните тѣзи противоречия? Противоречията показватъ, че между сегашнитѣ християни нѣма любовъ. Тѣ сж хора повече на догматизѣма, отколкото на любовъта. Ще кажете, че вѣра е нужна на хората. Христосъ не бѣше човѣкъ на вѣрата, но на любовъта. Той казваше: „Ако ме любите, ще упазите моитѣ заповѣди“. Той проповѣдваше на хората за любовъта, а не за вѣрата.

➤ Следователно, силата на човѣка седи въ любовъта, а не въ вѣрата. Любовъта е новото, което трѣбва да се приложи въ свѣта. Ние не говоримъ за обикновената човѣшка любовъ, но за Божията Любовъ. Приложите ли Божията Любовъ въ живота си, вие ще бждете здрави, силни, учени, щастливи. Човѣкътъ на любовъта носи радостъ и миръ навсѣкжде: и въ обществото, и въ цѣлия народъ. Въ който день човѣкъ приеме любовъта, всички противоречия и страдания въ живота му ще изченатъ. Ако поетътъ, писателятъ, учениятъ, музикантътъ възприематъ любовъта, тѣхнитѣ произведения ще иматъ сила да преобразятъ човѣка. Всѣки, който прочете или чуе едно произведение, написано съ любовъ, ще се преобрази коренно. Въ него ще стане корененъ превратъ. Каква поезия, наука, музика е тази, която не може да преобрази човѣка и да го застави да направи нѣкаква велика жертва въ живота си? Какво вѣрую е това, което не може да събуди въ човѣка потокъ за велика жертва?

Единъ американецъ слушалъ нѣкога една отъ ученичкитѣ на Паганини — Камила Русо, да свири и останалъ толкова възхитенъ отъ нейната музика, че като излѣзълъ отъ залата, билъ готовъ на голѣми жертви. Той билъ готовъ да раздаде всичкото си имане на бедни и страдащи.

Питамъ: Не може ли всѣки човѣкъ, заради любовъта, да е готовъ на себеотричане? Може. Въпрѣки това, ние не виждаме тази жертва въ свѣта. Защо хората не сж готови на жертва? Защото не любятъ Бога.

➤ Единственият грѣхъ, който тежи върху съвестта на съвременнитѣ християни е, че тѣ не любятъ Бога. Ако християнитѣ имаха любовъ къмъ Бога, щѣха ли да воюватъ помежду си? Щѣха ли да се каратъ, да се обиждатъ едни други? Ще кажете, че свѣтътъ е лошъ, невъзможно е човѣкъ да прояви любооьта си. Всѣки носи отговорностъ за себе си. Всѣки самъ трѣбва да реши този въпросъ, да люби Бога, или не. Казано е въ Писанието: „Да възлюбишъ Господа Бога Твоего съ всичкия си умъ, съ всичкото си сърдце, съ всичката си душа и съ всичката си сила“. Който люби Бога по този начинъ, той ще се запали, ще свѣти и ще помага на хората. Въ който домъ влѣзе и намѣри болни, той ще ги излѣкува. Човѣкътъ на любовта повдига падналия, лѣкува болния, възкресява мъртвия, обнадежда обезнадеждения. Изобщо, дето е любовта, тамъ царува велика хармония. Единственото нѣщо, което може да обедини хората, да осмисли живота имъ, това е любовта. Обикне ли Бога съ всичкото си сщество, човѣкъ е постигналъ идеала на своята душа. Той знае, защо е дошълъ на земята и защо живѣе.

Каквито философии да се развиватъ, хората се нуждаятъ отъ едно — тѣ трѣбва да бждатъ духовно здрави. Само духовно здравитѣ хора могатъ да бждатъ свързани помежду си. Само духовно здравитѣ иматъ обща основна идея, върху която градятъ своя животъ. Тази основна идея е любовта къмъ Бога. Любовта къмъ Бога подразбира любовъ къмъ всички и любовъ къмъ Единния. Дето любовта е поставена за основа на живота, тамъ всички въпроси се разрешаватъ правилно. Любовта разрешава всички лични, семейни, обществени, научни и общочовѣшки въпроси. Дето любовта царува, тамъ сж истинскитѣ образци на живота. Любовта ражда живота. Какво е животътъ? Много мнения сществуваатъ по въпроса за живота, обаче, ще се спремъ върху едно отъ тѣхъ. Казва се, че животътъ е движение. Оттукъ животътъ може да се уподоби на водата, едно отъ свойствата на която е движението. Водата е въ постоянно движение, благодарение на което запазва чистотата си. Следователно, докато човѣкъ не придобие свойството на водата, той не може да бжде чистъ. Чистотата е качество и на мъжа, и на жената.

Съвременнитѣ хора се дѣлятъ на мъже и жени,

споредъ формата, която имъ е дадена. Това е криво разбиране на въпроса. И докато харата се дѣлят на мъже и на жени, никой не може да влѣзе въ Царството Божие. Другъ е въпросътъ, ако хората се дѣлят не на мъже и жени, но на принципи: мъжки и женски принципъ, или на положителенъ и отрицателенъ полюсъ. Апосолъ Павелъ е казалъ: „Нито мъжъ безъ жена, нито жена безъ мъжъ могатъ да влѣзатъ въ Царството Божие“. Той нѣмалъ предъ видъ формитѣ мъжъ и жена, но принципитѣ. Докато сж на земята, хората могатъ да се дѣлят на мъже и на жени, да образуватъ отдѣлни царства, но стане ли въпросъ за влизане въ Царството Божие, тамъ нито мъжътъ, нито жената могатъ да отидатъ сами. Мъжътъ и жената трѣбва да се съединятъ въ едно, и така да се явятъ въ Царството Божие. Първоначално Богъ е създалъ единъ човѣкъ, само една форма, която съдържа двата принципа — мъжки и женски. Впоследствие е станало отдѣлянето на единия принципъ отъ другия, т. е. поляризирането на човѣка. Каква форма е дадена на индивидитѣ, не е важно; важно е всѣки индивидъ да бжде човѣкъ.

➤ Следователно, въ лицето на кого и да е не трѣбва да виждате формата мъжъ или жена, но човѣкъ. Докато нѣкой мисли за себе си, че е мъжъ, той иска да прояви господарството си отвънъ. Докато мисли, че е жена, ще иска да господарува отвътре. Ако мъжътъ и жената слугуватъ на подобнитѣ си, тѣ губятъ своята сила и свобода. Престанатъ ли да слугуватъ на себеподобнитѣ — мъже и жени, тѣ придобиватъ силата и свободата си. Единствената сила, която освобождава хората отъ вѣковното заблуждение, мъжътъ да очаква щастие отъ жената, и жената — отъ мъжа, това е истината. Истината носи свобода на човѣчеството. Жената става рано сутринъ, очаква на мъжа да донесе нѣщо за готвене. Мъжътъ отива на пазаръ и донася едно прасенце. Жената погледне прасенцето, усмихне се доволно и казва: На мѣстото си е този мъжъ. Следъ това тя изчиства прасенцето, измива го, осолява го, туря въ тавата кисело зеле и праща прасенцето на фурната. Като се върне мъжътъ отъ работа, вижда прасенцето на масата, но вече преобразено. Той започва да яде и доволенъ се усмихва на жена си, като си казва: Добра е тази жена, знае да готви. Предъ добре опеченото и за-

червено прасенце мжжът е доволенъ отъ жената, и жената — отъ мжжа, но това е временно доволство. За миналото и това е било добре, но настоящето изисква другъ животъ, други отношения. Временното доволство е създало гробищата. Временното доволство е признакъ на старата култура. Въ старата култура умиратъ годишно по 40 милиона души, ежедневно — по 109,589, всъки часъ — по 4566, всъка минута — по 76, и всъка секунда — по двама-трима души. Следъ всичко това старата култура иска да оправдае броя на тия жертви съ лозунга: Такава е волята Божия. Не, волята Божия не е такава. Казано е въ Писанието: „Богъ не благоволи въ страданията и смъртѣта на човѣка“.

Казано е въ Писанието: „Ако се не родите отъ вода и духъ, не можете да влѣзете въ Царството Божие“. Казано е още: „Богъ е Любовь“. Да се роди човѣкъ отъ вода и отъ духъ, това значи, да се роди отъ Бога, Който е любовь. Тази любовь, именно, искаме вие да опитате. Обикновената човѣшка любовь сте опитали и като деца, и като юноши, и като мжже, и като жени, и като млади, и като стари. Сега трѣбва да опитате любовта като вода и като духъ. Сега трѣбва да познаете свойствата на водата и на духа, за да станете граждани на Царството Божие. Когато познаете Бога като Любовь, въ всички Негови прояви, тогава само ще се освободите отъ страданията и мжчнотиитѣ въ живота. Докато не познаете Бога като Любовь, дълго време още ще страдате и ще се мжчите.

Христосъ е казалъ на ученицитѣ си: „Ако не се отречете отъ себе си, отъ своя животъ, не можете да бъдете мои ученици“. И до днесъ още се проповѣдва законътъ на жертвата, на себеотричането. Законътъ на жертвата е разуменъ животъ. Има смисълъ да жертвува човѣкъ, но разумностъ се иска отъ него. Ще кажете, че човѣкъ трѣбва да жертвува живота си. Какъ ще жертвува живота си, когато още не го е проявилъ? Ще кажете, че човѣкъ трѣбва да жертвува стария си животъ. Какво разбирате подъ думата „старъ животъ“? Старъ животъ не съществува. Когато говорите за живота и го дѣлите на старъ и новъ, вие трѣбва да разбирате, какво въ сжщностъ е животътъ. Когато Христосъ говори за вѣчния животъ, Той разбира възвишения, красивия, съвършения животъ. »Който придо-

бие този животъ, той познава Бога и Го вижда навсѣ-
кжде: въ камънитѣ, въ тревитѣ, въ цвѣтята, въ насѣко-
митѣ, въ животнитѣ, въ хората — въ всичко, което жи-
вѣе. Който познава Бога, и рѣкитѣ, и моретата му
отварятъ пжтъ да мине. Така е миналъ и Мойсей презъ
Червеното море. Какъ ще обясните този фактъ? Какви-
то обяснения и да дадете, тѣ ще бждатъ далечъ отъ
истината. Само онзи може да даде обяснение на този
фактъ, на когото рѣкитѣ и моретата се раздѣлятъ на
две и му правятъ пжтъ да мине. Ще кажете, че това е
заблуждение. Не, фактъ е това. За човѣка на любовта
и най-дълбоката рѣка може да се пресуши, да се раз-
дѣли на две, да му отвори пжтъ.

Цѣлиятъ свѣтъ е построенъ върху закона на лю-
бовта. Достатъчно е човѣкъ да се свърже съ Слънцето
на живота, да възлюби Бога съ всичкото си сърдце, съ
всичкия си умъ, съ всичката си душа и съ всичката си
сила, за да може и най-обширниятъ океанъ да му стори
пжтъ да мине. За човѣка, който люби Бога, и звѣрътъ
става приятель, и слънцето, и водата, и вѣтрътъ, и
облацитѣ му се усмихватъ. Вѣрно ли е това? Това сж
факти, опитани и преживяни. За човѣка на любовта,
и водата на Ниагарския водопадъ може да спре. Ще
спре за известно време, и отново ще продължи. Ако
единъ лудъ може да даде умъ на единъ виденъ про-
фесоръ, какъ да заставятъ другъ лудъ да слѣзе отъ
покрива на нѣколкоетажно здание, колко повече може
да направи единъ напълно здравъ и разуменъ човѣкъ.

Като ви се говори по този начинъ, това не значи,
че трѣбва да омаловажите вашитѣ знания и вѣрвания,
но трѣбва да ги превърнете въ злато, да иматъ цена
при всички условия. Какъвъ смисълъ има да придобивате
знание, което единъ день ще се обезцени толкова мно-
го, че нѣма да заслужава да се запише въ нѣкоя книга.
Възлюбете Господа съ всичката си душа, съ всички си
умъ, съ всичкото си сърдце и съ всичката си сила и
вложете капитала си въ банката на Неговата Любовь.
Свѣтътъ се намира предъ голѣма катастрофа и който
има, капиталъ ще го загуби. Всички човѣшки банки ще
фалиратъ, и животътъ на хората ще се обезсмисли. За-
това Христосъ казва: „Събирайте съкровищата си въ
небето, дето крадецъ не влиза, нито молецъ и ржда
ги изаяждатъ“. „Нѣкои хора и досега още разчитатъ на

своя капиталъ, вложенъ въ банкитѣ. Тѣ не знаятъ, че ще дойде день, когато парата ще се обезцени толкова много, че съ милиони не ще могатъ да си приготвятъ единъ обѣдъ.

„Призовете ги на сватба!“ Съвременнитѣ хора, добри и лоши, сж повикани вече на сватба, да участвуватъ съ своитѣ нови, сватбарски дрехи. Сватбарскитѣ дрехи представятъ знанието, което днесъ се придобива. Новото знание ще дойде за онѣзи, които любятъ Господа. Това знание ще освободи човѣчеството отъ ограниченията, въ които се намира. При тѣзи условия човѣкъ ще придобие всичко, каквото желае. Той ще има синъ и дъщеря, каквито желае; той ще има жена, каквато желае; той ще има приятелъ и учителъ, каквито желае. Съ една дума, каквото пожелае, ще има. Това означаватъ думитѣ: „Преди да попросите нѣщо, ще ви се даде“. Значи, който люби Бога, ще получи благословението Му, преди да е попросилъ нѣщо отъ Него. Наистина, нѣма по-велико нѣщо за човѣка отъ, това, да има Единъ, на когото да разчита въ всички случаи на живота си. Той знае, че при всички изпитания този Единиятъ ще му проговори: Не бой се, азъ съмъ съ тебе. Когато Христосъ чу тия думи, Той каза: „Господи, въ Твоитѣ рѣче предавамъ духа си“. Сгрѣши ли Христосъ, като предаде духа си въ рѣцетъ на Бога? Не само че не сгрѣши, но се благослови. Тази е причината, задето днесъ Христосъ служи за образецъ на 500 милиона християни. Единъ день тѣ ще трѣгнатъ въ Неговия пѣтъ съ всичкия си стремежъ и сила, ще станатъ истински християни. Въ това ще се види силата на Христа. Жертвата, която Христосъ направи за човѣчеството, не може да не даде своя плодъ. Освенъ тия 500 милиона християни има още много, които ще се изявятъ въ бъдеще. Въ Индия има много християни, които не сж се изявили. Много хора има, които сж родени християни. На тѣхъ не трѣбва да се казва да вѣрватъ, тѣ сж повѣрвали вече, но трѣбва да изявятъ любовта си къмъ Онзи, Който ги е родилъ.

„Идете на кръстопътищата и, колкото намѣрите, призовете ги на сватба“. Нѣкой пита: И азъ ли съмъ призованъ? Всички хора сж призовани на сватба. Нѣкои искатъ доказателства, да се убедятъ че, наистина сж призовани, а други не се нуждаятъ отъ доказателства.

Какво доказателство ще дадете на човѣкъ, когото сте поканили вече на сватба? Ще му сложите да яде — нищо повече. Какво доказателство ще даде професорътъ за своето знание на студента? Като му предаде една лекция. Какво доказателство ще даде майката на детето си, че го обича? Като го накърми и очисти. Какво доказателство ще даде богатиятъ на бедния за своето богатство? Като му помогне въ труднитѣ моменти на живота. Какво доказателство ще даде лѣкарътъ на своя боленъ? Като го излѣкува. Следователно, ако не можете да повѣрвате въ малкото, което нѣкой човѣкъ прави за васъ, по никой начинъ не бихте повѣрвали въ голѣмото.

„Призовете ги на сватба“. Съ тѣзи думи Христосъ се обръща къмъ всички хора и ги кани на сватба, но тѣ искатъ отъ Него дарби, знания, сила, да оправятъ свѣта. Да се мисли, че свѣтътъ може да се оправи съ сила, съ дарби и знания, това е погрѣшно схващане. Божията Любовь е въ състояние да оправи свѣта и да внесе въ него новата култура. Само любовта е въ сила да преобрази свѣта. Ако човѣкъ не вѣрва въ Любовьта на Бога, която е създала цѣлия козмосъ, всички слънца и планети, всички живи същества, нищо не може да му помогне. Ако той не се убеди въ силата на Любовьта, никоя друга сила не може да го изведе на правъ пѣтъ. Ако човѣкъ не вѣрва въ Любовьта, която повдига и облагородява, и не се предаде въ нейнитѣ рѣце, той не може нищо да постигне. Човѣкъ трѣбва да мине презъ огъня на любовта, за да се пречисти. Щомъ се пречисти, страданията го напушатъ. Кога синътъ се страхува отъ баща си? Когато грѣши. Щомъ престане да грѣши, страхътъ изчезва. Той става тихъ и спокоенъ. Ако обича баща си, синътъ нѣма да грѣши. Той вѣрва въ любовта и разумността на баща си и не се страхува отъ него. Страхътъ се обуславя отъ невежеството. Само невежиятъ се страхува; онзи, който познава и разбира нѣщата, не се страхува.

Сега ви говоря за страданията, за страха, за невежеството, безъ да имамъ предъ видъ вашитѣ знания и разбирания. Това не значи, че вие не сте постигнали нищо. Вие имате много знания, но тѣ трѣбва да се провѣрятъ. Провѣрката става чрезъ изпитъ. Всички хора ще бждатъ подложени на изпитъ, както подлагатъ уче-

ниците, за да провѣрятъ знанието имъ. Като издържатъ последния си изпитъ, ще получатъ дипломъ за завършено образование. Странанията въ свѣта показватъ, именно, това, че всички хора минаватъ презъ изпити, да завършатъ учението си и да получатъ дипломъ. Който работи и учи добре, той ще свърши матура съ отличенъ успѣхъ.

Съвременнитѣ хора се нуждаятъ отъ силна, съзнателна вѣра. Тѣ трѣбва да бждатъ смѣли и решителни, да не се страхуватъ отъ мъжнотиитѣ и страданията. Какъвъ смисълъ има вѣрата имъ въ Бога като любовъ, като мъдростъ, като истина, ако тѣ сами не прилагатъ любовта, мъдростта и истината въ своя животъ? Щомъ сте призвани да участвувате въ новата култура, вие трѣбва да вѣрвате въ професоритѣ, които ще ви изпитватъ. Ако обичате Бога и вѣрвате въ Него, колкото строги да сж, тѣ нѣма да ви скжсатъ. За да издържите изпита си благополучно, вие трѣбва да служите на единъ господарь, а не на двама. Служите ли на двама господари, непременно ще пропаднете на изпита.

На съвременнитѣ хора е дадена великата задача, да бждатъ носители на Божественото, което е създало свѣта и което ще го оправи. Който е носителъ на Божественото, знае, че за Бога нѣма нищо невъзможно. Като знаете това, не отлагайте нѣщата. Дръжте въ ума си мисълта, че има Единъ, Който ви люби, и Когото вие любите. Въ името на Единния работете, както за своето благо, така и за благо на своитѣ ближни. Въ името на Единния отзовете се на поканата, съ която сте призвани на сватба. Преди две хиляди години Христосъ ви поканилъ на сватба, а днесъ и азъ ви каня. Каквито и да сте, добри или лоши, отзовете се на тази покана. Сложена е трапеза за всички. Щомъ сте поканени на сватба, ще има ядене и пиене, пѣсни и музика. Следъ това ще започнете работа за новата култура.

28. Беседа отъ Учителя, държана на 9. мартъ, 1930 г.

София. — Изгрѣвъ.

Съ благодать и истина.

„Пъленъ съ благодать и истина“ *).

„Съ благодать и истина“. Въ всѣко живо същество въ природата има единъ вътрешенъ, неопредѣленъ стремежъ. Какъвъ е този стремежъ, този потикъ въ природата, не се знае, но, въпрѣки това той съществува. Този вътрешенъ стремежъ въ човѣка наричаме Божествено начало.* Когато изгубятъ вътрешния неопредѣленъ импулсъ въ себе си, хората изгубватъ смисъла на живота, вследствие на което се втвърдяватъ, ставатъ недоволни и започватъ да търсятъ външно богатство, външна слава. Колкото по-голъми сж богатството и славата имъ, толкова по-вече се товарятъ. Ако човѣкъ е красивъ повече, отколкото трѣбва, красотата му ще бжде товаръ.

Въ единъ княжески палатъ имало една слугиня, която била много грозна. Тя чувала, че въ свѣта съществуватъ красиви хора, и затова често поглеждала презъ прозорцитѣ на палата, дано види нѣкой красивъ човѣкъ. Който я виждалъ, ужасявалъ се отъ грозотата ѝ и казвалъ: Какво страшилище! Каква грозота! Тя чувала всичко това и страдала, плачела, молѣла се на Бога, да направи нѣщо съ нея, да стане красива. Най-после Богъ чулъ молбата ѝ и изпратилъ единъ ангелъ, да се всели въ нея, да ѝ предаде малко отъ красотата си. Щомъ влѣзълъ въ нея, ангелътъ ѝ предалъ малко отъ своята красота, и тя, за очудване на хората, станала красива. Кой какъ минавалъ край двореца и виждалъ слугинята на нѣкой прозорецъ, извиквалъ съ радостъ: Колко красива е тази мома! Колкото бѣше нещастна майката на грозната слугиня, толкова щастлива е майката на тази красива мома. Хората се интересували да знаятъ, кои сж майката и бащата на грозната мома, но още повече се интересували отъ майката и бащата на красивата мома. Кои сж били бащата и майката на грозната и на красивата мома, това сами можете да разрешите. Всички момци, царски и княжески синове,

*) Иоана 1:14

които минавали край палата, въ който слугувала красивата мома, влюбвали се въ нея и предлагали ржката си. Обаче, на красивата мома било забранено да се жени. Тя отказвала на всички момци. Отъ скръбъ, че не могатъ да се оженятъ за нея, тѣ започвали да плачатъ. Момата се радвала на красотата си, а тѣ плачели. Когато била грозна, тя плакала, а тѣ минавали край палата и се смѣли на грозотата ѝ

Какво виждаме отъ този примѣръ? Тукъ ясно се вижда законътъ на смѣнитѣ: когато единъ скърби, другъ се радва. После става обратното: първиятъ се радва, вториятъ скърби. Докато е на дървото, ябълката се радва на своята красота. Щомъ влѣзе въ стомаха на човѣка, тя изгубва красотата си и започва да плаче. Като влѣзе въ мозъка на човѣка и се превърне въ мисль, ябълката отново почва да се радва. Когато се измие съ чистата, кристална вода на планинския изворъ, човѣкъ се освежава, става чистъ, и започва да се радва. Обаче, водата губи чистотата си. Следъ време водата на извора се пречиства, а човѣкъ става нечистъ. Докато дрехитѣ на човѣка сж нови, той се радва, че е добре облѣченъ. Щомъ овехтѣятъ, той е недоволенъ отъ тѣхъ и не ги обича. Ако дрехитѣ никога не овехтѣватъ, човѣкъ не би пожелалъ да ги поднови. Следователно, ако момата не бѣше грозна, никога не би се молила на Бога да я направи красива. Чрезъ грозотата тя развива въ себе си ценни качества, които не би могла да развие при красотата.

Какво представя грозотата? Грозотата представя грѣха въ живота. Нѣма по-страшно нѣщо отъ грозотата; нѣма по-голѣма грозота отъ грѣха. Значи, грозотата на хората се дължи на грѣха. Нѣкои казватъ, че нѣма грозота въ свѣта. Щомъ нѣма грозота, нѣма и грѣхъ. Така ли е въ сжщностъ? И въ най-красивитѣ работи се крие нѣщо грозно. И най-свѣтлитѣ нѣща произвеждатъ тъмнина. Слънцето, източникъ на най-голѣмата свѣтлина, произвежда чернота. Ако два-три месеца наредъ се излагате на слънчевитѣ лжчи, кожата ви ще почернѣе. Това не трѣбва да ви обезсърчава. Радвайте се, че сте почернѣли. Почерняването показва, че слънцето може да ви лѣкува. Хора, които не почерняватъ отъ слънцето, не могатъ да се лѣкуватъ отъ него.

Когато говоримъ за красотата и за грозотата, вие

трѣбва да ги разбирате правилно. Не е въпросъ за красотата и за грозотата, нито за знанието и за невежеството. Когато говоримъ за знанието, подразбираме богатството. Казано е, че знанието е богатство. Знанието и богатството се придобиватъ. Обаче, това, което се придобива, сжщевременно се губи. Следователно, тѣ сж преходни нѣща. Можете ли да кажете че знанието и, богатството сж ваша собственостъ, щомъ ги губите? Не е ваша собственостъ това, което се губи и придобива. Ваша собственостъ е само това, съ което се раждате. Това, което придобивате впоследствие, не е ваше. Ако човѣкъ става ученъ впоследствие, неговата ученостъ е присадка на живота му. Какво знаемъ за присадките? Присадката не е сжществено качество на дървото. Щомъ се отчули присадката, дървото проявява своето първично естество. Въ това отношение, културата, цивилизацията, религията, етикециитѣ сж външни присадки къмъ човѣшкия животъ. Даже и змията, която се отнася жестоко съ своитѣ жертви, обича музиката. Тя обича жабешката пѣсенъ и подъ звуцитѣ на тази пѣсенъ хваща жабата за крачето и цѣла я гълта. Значи, разположението на змията къмъ музиката е присадено, не е качество на нейното естество. Защо жабата крѣпка, когато змията я хване за крачето? Защото става нѣкаква промѣна въ живота ѝ, главно въ нейното съзнание. Сжщото става и съ човѣка, когато кракътъ му се парализира. Даже и да не усѣща болка, човѣкъ започва да плаче и да пѣшка. Защо? Защото кракътъ е тѣсно свързанъ съ съзнанието му. Всѣка промѣна, която става въ ставитѣ на човѣка, се отразява и върху съзнанието му. Понеже кракътъ на човѣка е свързанъ съ добродетелитѣ, а тѣ — съ духовния животъ, затова човѣкъ не трѣбва да изкѣлчва крака си. Всѣко нарушаване на здравословното състояние на единъ отъ удоветѣ на човѣшкия организъмъ произвежда вътрешна дисхармония въ него. Органитѣ на човѣшкия организъмъ сж създадени отъ известни добродетели. Следователно, всѣко заболяване на нѣкой отъ органитѣ на човѣшкия организъмъ указва влияние върху онази добродетель, която го създава.

Като знаете това, вие можете да си обясните, на какво се дължи стремежътъ на човѣшката душа. Всѣки човѣкъ се стреми къмъ развиване на своитѣ добродетели.

тели. Като развива добродетелитѣ си, едновременно съ тѣхъ човѣкъ развива и своитѣ органи. Не може ли да се развива, човѣкъ е недоволенъ отъ себе си, отъ окръжаващата срѣда, отъ живота. Благодарение на вътрешното недоволство, човѣкъ има условия да минава отъ една форма въ друга, като фази на живота, и да се развива. Волѣтъ не трѣбва да бѣде доволенъ отъ своитѣ рога, конѣтъ — отъ своитѣ копита, свинята — отъ своята зурла, слонѣтъ — отъ своя хоботъ. Ако слонѣтъ се освободи отъ хобота си, той е прогресиралъ; обаче, ако е доволенъ отъ положението си и не измѣни формата си, той е останалъ въ застой. Всѣко същество, което се намира въ застой, поддържа старата философия, че, като е дошло на земята, трѣбва да си поживѣе, да си хапне и пийне, докато единъ день напусне земята. Щомъ напусне земята, всичко се свършва съ него. И човѣкъ мисли по сѣщия начинъ. И той казва, че, като умре, животѣтъ се свършва. Хората умиратъ, погребватъ ги, но никой човѣкъ не се е вгледалъ критически въ положението на умрѣлия, да види, колко е смѣшенъ. Смѣшно е положението на умрѣлия. И следъ всичко това, този умрѣлъ човѣкъ го погребватъ съ голѣми почести. Нѣма по-смѣшни хора въ свѣта отъ умрѣлитѣ. Въпрѣки това, който отиде въ дома на мъртвеца, веднага става сериозенъ. Докато билъ живъ, всички го подбутвали. Щомъ умре, веднага хората около него взиматъ сериозенъ видъ. Докато банкерѣтъ е живъ, всички негови длъжници се плашатъ, не искатъ да чуятъ името му. Като умре и остави завещание, въ което прощава дълга на длъжницитѣ си, всички ставатъ сериозни, започватъ да мислятъ, кое го заставило да прости дълга имъ. Тѣ започватъ да говорятъ добре за него, да изнасятъ неговитѣ добродетели.

„Пъленъ съ благодать и истина“. Човѣкъ все трѣбва да бѣде пъленъ съ нѣщо. Съ какво трѣбва да бѣде пъленъ? Съ знание, съ сила, съ богатство? Ако е пъленъ съ сила, човѣкъ ще замяза на бомба, която всѣки моментъ може да експлодира. Ако е пъленъ съ знания, споредъ думитѣ на апостолъ Павелъ, човѣкъ е осъденъ на възгордяване. Не е лошо понѣкога човѣкъ да се възгордява. Подъ думата „гордостъ“ англичанитѣ разбиратъ достоинството на човѣка. Да бѣде човѣкъ гордъ, това значи, да има достоинство. Често гордостъ-

та се изявява като болезнено състояние на човѣшката душа. Това болезнено състояние наричаме „честолюбие“. За да бжде гордъ, човѣкъ трѣбва да има съответстващи добродетели. Изобщо, всѣко качество, всѣка добродетель, която човѣкъ самъ си приписва, или другитѣ му я приписватъ, трѣбва да отговаря на действителността. Запримѣръ, каже ли нѣкой за себе си, че е ученъ, той трѣбва да има знания, които да отговарятъ на неговата ученостъ. Каже ли нѣкой за себе си, че е силенъ, той трѣбва да прояви силата си. Можете ли да наречете силенъ човѣкъ този, който не е въ състояние да носи поне 20 килограма товаръ на гърба си? Кажемъ ли, че човѣкъ трѣбва да има достоинство, подразбираме човѣкъ, който е пълненъ съ благодать и истина.

»Благодатъта и истината представятъ вътрешна връзка на човѣка съ Бога. Има ли тази връзка, той всичко може да придобие. Казано е, че никой не е видѣлъ Бога. Ако видите Бога, ще бждете щастливи. Щомъ не можете да Го видите, не можете да бждете щастливи. Важно е, Богъ да живѣе въ човѣка. Защо е необходимо това? За да люби. Ако Богъ живѣе въ човѣка той може да люби и да се радва на всичко живо. Любовта стои по-високо отъ щастието. Любовта включва щастието въ себе си. Всички хора искатъ да бждатъ щастливи, безъ да подозиратъ, че щастието е външна проява на любовта. Вътрешниятъ смисълъ на живота се заключава въ това, именно, да дадете възможностъ на Бога да живѣе въ васъ. По кой начинъ Богъ ще живѣе въ човѣка, не е опредѣлено. Не питайте, какъ може Богъ да живѣе въ васъ, но приемерте тази идея като дадена. Това е аксиома, за която не сж дадени никакви доказателства. Философитѣ иматъ по нѣщо дадено, върху което поставятъ основата на своето учение. Като дойдемъ до математицитѣ, и тѣ изхождатъ отъ нѣщо дадено. За тѣхъ единицата е даденото. Тѣ казватъ, че всичко произлиза отъ единицата. »Ако разглеждате единицата като символъ, това не е вѣрно; обаче, ако я разглеждате като живо нѣщо, което се дѣли като клетката, вѣрно е, »че отъ единицата произлиза всичко. Тя се дѣли на две, всѣка половинка се дѣли пакъ на две — образува се числото четири и т. н. Както отъ клетката се образува цѣлиятъ организъмъ, така отъ единицата се образуватъ всички числа.

Сега, да оставимъ настрана числата като отвлѣчени величини, понеже нѣматъ нищо общо съ сегашния животъ на хората. При дадени условия всѣки човѣкъ се нуждае отъ нѣщо специфично. Запримѣръ, болниятъ се нуждае отъ здраве, нещастниятъ — отъ щастие, отчаяниятъ — отъ любовъ, която ще осмисли живота му. Ние не говоримъ за любовта на пукнатата стомна, отъ която всичко изтича навънъ. Ние не говоримъ и за любовта на здравата стомна, отъ която водата лесно може да се изчерпи. Ние говоримъ за любовта на извора, който постоянно дава и никога не се изчерпва. Всѣки трѣбва самъ да опредѣли, къмъ коя категория се отнася, т. е. каква е неговата любовъ: любовъ на пукнатата стомна, на здравата стомна, или на извора. По този въпросъ азъ нѣмамъ думата. »Всѣки отъ васъ е форма, чрезъ която любовта се излива.

„Пъленъ съ благодатъ и истина“. Когато сърдцето на човѣка е пълно съ любовъ, животътъ има смисълъ. Когато душата на човѣка е пълна съ истина, той е глава на Словото. Казано е въ Писанието: „Глава на Твоето Слово е Истината“. Главата на човѣка дава начало на нѣщата. Значи, всички хора се движатъ въ посока на истината. Къде е посоката на истината, никой не знае, въпрѣки това, всички се стремятъ къмъ тази неопредѣлена посока. Когато астрономитѣ изучаватъ небеснитѣ тѣла, съ помощта на телескопъ, тѣ опредѣлятъ приблизително посоката на една или на друга звезда, но къде точно се намира тя, не знаятъ. По тъмнитѣ и свѣтли линии въ спектроскопа, както и отъ разстоянието на линиитѣ една отъ друга, ученитѣ опредѣлятъ още, на какво разстояние се намиратъ звездитѣ отъ земята. Ако линиитѣ въ спектроскопа ставатъ по-широки, тѣлото се приближава къмъ насъ; ако ставатъ по-тѣсни, тѣлото се отдалечава. Оттукъ вадимъ заключението: ако разумността ви се увеличава, вие се приближавате къмъ истината; ако разумността ви се намалява, вие се отдалечавате отъ истината. »Ако душата ви се пълни съ любовъ, вие се приближавате къмъ истината; ако душата ви се изпразва отъ любовта, вие се отдалечавате отъ истината.

И тъй, ако живѣе съзнателно, човѣкъ може да измѣни посоката на своето движение и по този начинъ да се приближи или отдалечи отъ истината. Има нѣща,

които указватъ влияние върху съзнанието на човѣка, като го помрачаватъ или просвѣтляватъ. Отъ него зависи, да се подаде ли на тѣхното влияние, или да не се подава.

Когато два образа, две противоположни мисли или чувства влѣзатъ въ ума на човѣка, той става разсѣянъ. Всѣки човѣкъ, младъ или старъ, може да се разсѣе. Даже учени хора се разсѣиватъ. »Единъ виденъ професоръ по математика, чиито лекции се отличавали съ голѣма дълбочина и красноречие, отъ време на време ставалъ разсѣянъ, мисълта му се разкъсвала. Кога ставало това? Когато вниманието му се спирало върху една отъ неговитѣ студентки. Щомъ студентката отсъствувала отъ аудиторията, лекцията на професора вървѣла гладко, безъ никакво раздвояване на мисълта. Когато студентката присѣствувала, орбитата, по която се движела мисълта на професора, се привличала отъ едно чуждо тѣло, вследствие на което ставало нѣкакво измѣстване въ мисълта му. Това измѣстване въ мисълта на професора предизвиквало известна пертурбация въ неговото съзнание. Въ дадения случай умътъ му се пълни съ мисли, които не хармониратъ съ предмета, който той преподава.

»Пертурбации въ мисълта ставатъ и съ духовни хора, съ светии.» Въ времето на първитѣ християни единъ отъ последователитѣ на Христа се предалъ въ служене на Бога и постигналъ голѣма чистота и светостъ. Около него се събирали болни, страдащи хора, на които помагалъ. Болни лѣкувалъ, страдащи утешавалъ. По-голѣмата частъ отъ деня той прекарвалъ въ молитва. Единъ денъ при него се явила млада, красива мома, която внесла раздвояване въ мисълта му. Тя била болна, и той се заелъ съ лѣкуването ѝ. Понеже употребявалъ много време за нея, той връщалъ нѣкои болни, намалилъ молитвитѣ си и си казвалъ: Не е нужно човѣкъ да употребява много време за молитва, трѣбва да помисли малко и за красивия свѣтъ около себе си. Неусѣтно той се раздвоилъ въ себе си, вследствие на което станало огъване въ мисълта му. Не е лошо, че се е огъналъ, защото съ огъванетоъ той открилъ въ себе си известни прояви, които по-рано не познавалъ. »Като излѣкувалъ момата, той разбралъ, че безъ нея не може да живѣе. Остане ли безъ нея, животътъ му се обезсмисля, нѣма какво да прави. Нѣкои ще се чудятъ, какъ

може светия да тръгне следъ една мома и да забрави задължението, което е поелъ къмъ Бога. Ако въ живота на този светия има нѣщо неестествено, той непременно ще се отклони отъ пътя си. Какво ще кажете за ангели, които съ първото слизание на земята се оплитатъ въ мрежата на нѣкоя красива мома и не искатъ вече да се върнатъ на небето. На колко ангели орбитата се огънала! Не е лесенъ животътъ на земята. Велико училище е земята и за прости, и за учени. Колко ангели ще срещнете днесъ, облѣчени съ фракове, съ модерни шапки и обува, съ бастонъ въ ржка, разхождатъ се изъ голѣмитѣ градове. И тѣ сж забравили, че нѣкога сж били ангели, дошли на земята да се учатъ.

Като говоря така, нѣкои вѣрватъ въ думитѣ ми, нѣкои не вѣрватъ. Всѣки е свободенъ да вѣрва, или да не вѣрва. Важно е, какъвъ е Божествениятъ планъ. За нѣкои това е лошо, за други — не е лошо. Отъ човѣшко гледище, нѣкои работи сж добри, а нѣкои — лоши. Важно е, какво е мнението на разумния свѣтъ. Знае се причината, защо светията е напусналъ работата си и тръгналъ следъ момата. Знае се сжщо, защо ангелътъ останалъ на земята. Отъ човѣшко гледище вие казвате, че този е добъръ, онзи не е добъръ. Обаче, човѣкъ нѣма право да се произнася за незавършенитѣ работи. Свѣтътъ още не е завършенъ. Човѣкъ още не е съвършенъ. Какъ можете тогава да се произнасяте за незавършени и несъвършени нѣща? Има случаи въ живота, когато една лоша постѣпка влѣче следъ себе си друга лоша. Погрѣшката на светията седи въ това, че той тръгналъ следъ момата. Той ѝ направилъ добро, и тя се влюбила въ него. Какво отъ това, че се влюбила въ него? Съ своята любовъ тя го отклонила отъ пътя му. Ще кажете, че светията не трѣбваше да прави добро на красивата мома. Понеже момата го оплела, не трѣбвало той да я лѣкува. Трѣбва ли да дадете пари на нѣкой сиромяхъ, който иска да купи огнестрелно оръжие да убие съ него човѣкъ? Трѣбва ли да дадете пари на нѣкой пияница, да се напие и да отиде у дома си да бие жена си и децата си? Има случаи, когато човѣкъ не трѣбва да прави добро. Не лѣкувайте красива мома или красивъ момъкъ, които ще ви отклонятъ отъ правия пътъ. Не давайте пари на сиромяхъ, който мисли

да убива, нито на пияница, който се връща у дома си да бие своите близки.

➤ Следователно, прави добро само на онзи, който има съзнание; прави добро на живия, а не на мъртия; прави добро на онзи, въ когото Богъ живѣе! Ще кажете, че Богъ живѣе въ всички хора. Ако е така, правете добро на всички. Сега азъ ви говоря като на хора, които разбираатъ нѣщата, които иматъ знания. Не е въпросъ да измѣните своите възгледи. Дръжте възгледите си, но бъдете разумни. Ако се грѣете на слънчевите лъчи, това не значи, че трѣбва да измѣните възгледите си за слънцето. Вие можете да мислите за слънцето, каквото искате; важно е, обаче, да бъдете разумни, да се ползвате отъ неговите лъчи. Не можете ли да използвате слънчевите лъчи, вие се лишавате отъ благото, което тѣ носятъ въ себе си. Неразумниятъ животъ лишава човѣка отъ богатата, които очаква.

Дръжте въ ума си мисълта за Божественото начало, което е вложено въ всѣки човѣкъ като сила, която може да го спаси отъ злото въ свѣта. Като знаете това, работете върху себе си, да събудите Божественото съзнание, да бъдете спасители сами на себе си. Не можете ли сами да се спасите, злото ще разруши формата, въ която днесъ живѣете. Дълго време трѣбва да чакате, докато съградите нова форма, въ която да продължите живота си.

➤ Въ една легенда за създаването на свѣта и за първите човѣци се говори за желанието на Луцифера или сатаната да се състезава съ Бога. Като видѣлъ небесната дева, създадена отъ Бога, Луциферъ се влюбилъ въ нея и пожелалъ да я открадне. Като знаелъ, че Богъ е създалъ цѣлата вселена, Луциферъ решилъ да скрие отъ Него своя планъ за открадването на небесната дева. Той успѣлъ да реализира плана си, заради което билъ изпъденъ отъ рая. И до днесъ още Луциферъ не може да се върне на небето. Следъ създаването на първите човѣци, Богъ създалъ вторъ свѣтъ, въ който били поставени да живѣятъ Адамъ и Ева. Доколко сж вѣрни тия легенди, това е въпросъ, който предстои на изучаване.

Коя е причината за грѣхопадането на първите човѣци? Причината за първия грѣхъ е непослушанието и користолюбието. Това виждаме въ живота и на съвре-

меннитѣ хора. Като се влюби, човѣкъ иска да завладѣе любовта. Ето 'защо, когато любовта посети човѣка, той трѣбва да бѣде свободенъ отъ всички пороци. Човѣкътъ на любовта трѣбва да има широко съзнание, да разбира нѣщата правилно. Всѣки, който не може да разбере основно, какъ да служи на Бога, той не може да се домогне до любовта. Само любещиятъ човѣкъ може да служи на Бога. На кой Богъ трѣбва да служи човѣкъ? Ние не говоримъ за онзи Богъ, въ името на когото се вършатъ престѣпления. Ние говоримъ за Бога на любовта, Който гледа снизходително къмъ всички хора, къмъ тѣхнитѣ погрѣшки и имъ показва правия пътъ въ живота. Казано е въ Писанието, че Господъ се разкалялъ за създаването на човѣка. Обаче, това е човѣшко схващане. Богъ е Любовь, която не се изменя, вследствие на което Той никога не е промѣнилъ отношенията си къмъ човѣка. Каквото и да е направилъ и каквото да прави човѣкъ, Богъ всѣкога се отнася къмъ него съ любовь. Когато хората мислятъ, че Богъ се гнѣви, въ сжщностъ тѣ се гнѣвятъ. Като грѣшатъ, тѣ се гнѣвятъ на себе си, за собственитѣ си погрѣшки. Погрѣшкитѣ на хората се дължатъ на тѣхнитѣ желания. Желанията имъ сж тѣхни деца. Не постѣпватъ ли по сжщия начинъ и децата съ своитѣ родители? Като не могатъ да задоволятъ желанията си, тѣ питатъ родителитѣ си: Защо ни родихте?

И тъй, за да не грѣши, човѣкъ трѣбва да мисли право. Ще кажете, че можете да мислите, както искате. Това не е разумно. Човѣкъ трѣбва да мисли право, а не, както иска и каквото желае. Като човѣкъ, ти си длъженъ да мислишъ право, да прилагашъ истината и любовта въ живота си. Само при това положение ти можешъ да бѣдешъ щастливъ. Който люби, той има животъ въ себе си. Вие трѣбва да знаете, че щастието почива върху живота. Една отъ проявитѣ на щастливия животъ е здравето. Щастливъ човѣкъ е онзи, на когото всички органи сж здрави. Презъ цѣлия си животъ той не се оплаква отъ никаква болка. Ще кажете, че всѣки човѣкъ е осъденъ на остаряване. — По какво познавате, че нѣкой човѣкъ е старъ? — По бѣлитѣ коси, по изпадалитѣ жбѣи, по прегърбването и т. н. Споредъ мене, има стари хора съ черни коси и млади — съ бѣли коси. Не е важно, дали коситѣ сж черни или бѣли. Ко-

сата на човѣка трѣбва да бѣде свѣтла. Отъ всѣки косъмъ на човѣка трѣбва да излиза свѣтлина. Който се приближи до този човѣкъ, трѣбва да чете на тази свѣтлина като на свѣщъ. Това значи, да бѣде човѣкъ свѣтещъ, да прѣска свѣтлина навсѣкѣде. Кой не обича свѣтещия човѣкъ? Когато свѣтещиятъ човѣкъ влѣзе въ васъ, всичко наоколо ви е свѣтло; излѣзе ли вѣнъ отъ васъ, вие изпадате въ мракъ и тъмнина. Идеалътъ на всѣки човѣкъ е да даде мѣсто на свѣтлия човѣкъ въ себе си. Чуete ли нѣкой да казва, че е тъмно въ съзнанието му, ще знаете, че свѣтлиятъ човѣкъ го е напусналъ. Страшна е тъмнината, когато свѣтещиятъ човѣкъ отсъствува. Непоносими сж страданията при отсъствието на свѣтещия човѣкъ.

„Пъленъ съ благодать и истина“. Кога човѣкъ е пъленъ съ благодать и истина? Когато свѣтещиятъ човѣкъ присѣствува въ него. Ако свѣтещиятъ човѣкъ присѣствува въ васъ, той ще ви създаде отлична глава и стройно тѣло, съ добре развити вѣншни и вѣтрешни органи. Добре, хармонично построена глава е тази, въ която никаква отрицателна мисль не прониква. Тази глава ражда само свѣтли и прави мисли. Такъвъ човѣкъ е свободенъ отъ всѣкакъвъ страхъ. — Защо? — Защото любовта живѣе въ него. Казано е, че любовта изпѣжда страха навѣнъ. Дето любовта отсъствува, тамъ страхътъ присѣствува. Страхливиятъ постоянно мисли за живота си, да не го изгуби. Кой човѣкъ досега е запазилъ живота си чрезъ страха? Страхливиятъ човѣкъ, именно, губи живота си. Който не се страхува и уповава на Бога, той продължава живота си.

»Единъ селянинъ отъ търновскитѣ села отишълъ на лѣчение въ търновската болница. Станала нѣкаква инфекция на крака му, заради което се обърналъ къмъ лѣкаритѣ за помощъ. Като го прегледали, тѣ се произнесли, че трѣбва да отрѣжатъ крака му до колѣното, за да предпазятъ отъ инфекция цѣлия организъмъ. Селянинътъ билъ смѣлъ, безстрашенъ човѣкъ и казалъ на единъ отъ лѣкаритѣ: Господинъ докторе, азъ не давамъ крака си. Ако Богъ иска жертва отъ мене, цѣлъ се давамъ, но по никой начинъ не давамъ само единия си кракъ. — Тогава ти ще умрешъ. Ако е въпросъ за умирање, предпочитамъ да умра, отколкото да се явя при Бога съ единъ кракъ. Следъ тѣзи думи

той взелъ патерицата си и напусналъ болницата. Като се върналъ въ селото, той започналъ да се лѣкува по начинъ, какъвто знаелъ, и следъ шестъ месеца билъ съвършено здравъ. Той се явилъ при лѣкаритѣ, да имъ покаже, че е здравъ и живъ. Като видѣли, че се движи свободно и съ двата крака, тѣ останали очудени. Защо оздравѣлъ този селянинъ? Защото уповалъ на Бога. Той повѣрвалъ, че Богъ е въ състояние да го излѣкува съвършено, безъ никаква операция и не се излѣгалъ въ вѣрата си.

»Единъ младъ момъкъ, свършилъ университетъ, но инфектиралъ палеца на едната си ръка. Той билъ много страховитъ. Като не могълъ самъ да си помогне, той отишълъ въ една болница, да се покаже на лѣкаритѣ. Лѣкаритѣ му казали, че, за да не се заразятъ и останалитѣ пръсти, палецътъ трѣбва да се отрѣже. Колкото и да се страхувалъ отъ операции, най-после се съгласилъ да отрѣжатъ пръста му. Той не вѣрвалъ въ Бога, вследствие на което нѣмало на кого да уповава. Лѣкаритѣ пристъпили къмъ операцията, отрѣзали палеца му. Скоро следъ това се инфектиралъ и втория пръстъ. Лѣкаритѣ отрѣзали и него. Така се инфектирали пръститѣ единъ следъ другъ, после цѣлата ръка, докато единъ день трѣбвало да излѣзе отъ болницата безъ ръце. Този младъ човѣкъ се страхувалъ да не осакатѣе. Ако е въпросъ за осакатяване, по-добре да осакатѣе съ вѣра, отколкото съ страхъ.

„Пъленъ съ благодать и истина“. Кога може да бжде човѣкъ пъленъ съ благодать и съ истина? Когато има вѣра въ Божественото. »Ако въ малкитѣ изпитания и страдания въ живота човѣкъ не може да покаже, че има вѣра и любовъ къмъ Бога, къде е неговата сила? Ако вие сами не можете да си помогнете, да се освободите отъ страданията си, къде е вашата сила? Вие притежавате грамадна сила, но не съзнавате това. Вие сте подобни на слона, безъ да разбирате, каква сила криете въ себе си. Като не съзнавате силата си, вие не можете да я употребите на мѣсто. Представете си, че завръзвате слонъ съ конецъ за единъ джбъ. Сжщевременно вие внушавате въ ума на слона мисълта, че, ако мръдне малко, конецътъ ще се дръпне силно и ще откъсне хобота му. Слонътъ се уплашва и не смѣе да се мръдне, да не се скъса хобота му. По едно време

едно малко дете се отправя къмъ слона и започва да го глади по гърба и да му казва: Моля ти се, качи ме на гърба си да ме разходишъ малко. — Не мога, отговаря слонътъ. Вързанъ съмъ здраво до този джбъ, не мога да се мръдна. Отъ малкото помръдване хоботътъ ми ще пострада. — Азъ имамъ сила да скжсамъ конеца. Ако ме дигнешъ на гърба си, азъ ще скжсамъ конеца, отговорило детето. Слонътъ се мръдналъ, за да повдигне детето, и конецътъ се скжсалъ.

Съвременнитъ хора се намиратъ въ положението на вързания съ конецъ слонъ и понеже сж наплашени, че ако мръднатъ на една, или на друга страна, ще пострада, тѣ седатъ съ години вързани на едно мѣсто. Богъ имъ казва: Ако приемете любовта въ ума и въ сърдцето си, азъ ще скжсамъ веригитъ, които ви ограничаватъ, и вие ще бждете свободни. Щомъ се освободите, вие ще възприемете великитъ блага на живота. Ако не знаете, че освобождаването ви седи въ любовта, вие казвате като индуситъ: Работитъ ни въ този животъ не вървятъ добре, но при второто прераждане всичко ще тръгне по-добре. Тогава ще работимъ съзнателно. Колко прераждания се минаха, и вие все обещавахте, че въ бждещето прераждане ще се изправите. Колко възвишени и благородни желания сте отложили все за бждещето прераждане. Колкото пжти и да се прераждате, ако не дойде любовта, нищо не можете да постигнете. Прераждането е условие, т. е. моментъ, въ който Божията Любовъ може да се прояви. Любовта не зависи отъ времето, нито отъ външнитъ условия. Любовта иде отъ контакта на човѣка съ Бога. Любовта се предава чрезъ вжтрешенъ тласъкъ, чрезъ вжтрешенъ импулсъ. Който се подаде на този вжтрешенъ импулсъ въ себе си и създаде здрава връзка между първичната причина и своята душа, той ще се измѣни коренно. ➤ Всички, които вървятъ по пжтя на истината, и сж пълни съ благодатъ и истина, иматъ особенъ строежъ на главитъ и на лицата си. Като погледнете главата на нѣкой човѣкъ, добре развитъ въ умствено, духовно и физическо отношение, ще видите, че той е работилъ върху себе си, вследствие на което между очитъ, носа, брадата, и ушитъ има известна съразмѣрностъ. Лицето изразява вжтрешния животъ на човѣка. Ако чрезъ лицето си човѣкъ не може да прояви своя

вътрешенъ животъ, той не може да има никакви отношения къмъ външния, видимия свѣтъ. Ако детето не заплаче, майката нѣма да му даде храна. »Първиятъ импулсъ на детето къмъ ядене иде отвътре,» както и импулсътъ на семето за поникване.

Човѣкъ трѣбва да прави малки усилия, а не голѣми. Малкитѣ усилия даватъ сигурни резултати. Резултатитѣ зависятъ отъ вѣрата. Вие вѣрвате въ Бога, но вѣрата ви е слаба. Вѣрата ви не е нито като на ангелитѣ, нито като на светиитѣ. Запримѣрь, вие се нуждаете отъ пари. Отивате при единъ банкеръ, но той отказва, не иска да ви услужи. Вие веднага се обезсърдчавате и не искате повече да търсите пари. Защо се обезсърдчавате? Вѣрата ви е слаба. Посетете 99 банкери, докато единъ отъ тѣхъ ви услужи. Все ще се намѣри единъ банкеръ, който ще ви даде пари на заемъ. Нѣщата въ живота и въ природата сж строго опредѣлени. Вие трѣбва да намѣрите онзи банкеръ, който е опредѣленъ да ви услужи. Който ви обича, само той може да ви даде пари; ако нѣкой не ви обича, нищо не може да ви даде.

Като не разбиратъ законитѣ, мнозина мислятъ, че нѣщата ставатъ произволно. Въ произволнитѣ нѣща нѣма любовъ. Тамъ ще срещнете най-голѣмитѣ нещастия. Слушате нѣкой да казва: Да си направя една каква и да е кжща; да придобия богатство, по какъвъ и да е начинъ; да се ожена за каква и да е жена и т. н. Така не се разсждава. Така не се живѣе. Какво ще се ползвате отъ каква и да е кжща? Какво благо ще ви донесе богатство, придобито по какъвъ и да е начинъ? Какво щастие очаквате отъ жена, която случайно сте срещнали? Жената ще се оплаква отъ мъжа, мъжътъ — отъ жената, децата — отъ родителитѣ си и т. н. Каква женитба е това?

Какво разбирате подъ думата „женитба“? Какъ трѣбва да се женятъ хората въ бждеще? Въ бждеще, когато шестата раса дойде на земята, кандидатитѣ за женене ще се подготвятъ специално. Тѣ ще отидатъ на небето, въ специална школа за обучаване на кандидатитѣ за женитба. Тѣ ще прекаратъ въ това училище десетъ години. Като свършатъ този курсъ, ще ги изпратятъ на земята, дето могатъ да встѣпятъ въ бракъ. Който нѣма дипломъ отъ този университетъ, нѣма право да се жени.

Това се отнася до бъдещата култура, а не за сегашната. Днес нѣщата вървят по старъ начинъ.» Въ бъдеще, когато момата и момъкътъ се оженятъ, въ момента, когато сж най-щастливи, ще дойде делегация отъ Венера, да вземе жената. Мжжътъ ще остане на земята, а жената ще отиде на Венера. Тѣ ще въздишатъ единъ за другъ, но при щастливъ животъ, при красиви отношения. И сега хората въздишатъ едни за други, но при нещастенъ животъ.

Това, което ви говоря, е хипотеза, а не теория, защото не сте го опитали. Единъ день, когато се увѣрите въ думитѣ ми, ще разберете, какво означава истинската женитба. Ако човѣкъ въздиша за нѣщо смислено, разбирамъ. Мнозина въздишатъ, защото сж изгубили нѣщо ценно. Кой човѣкъ не търси изгубената любовъ? Кой човѣкъ не търси разумна, любеща душа? Смисълътъ на живота седи, именно, въ това, да намѣришъ онзи, който те обича и когото обичашъ.

„Пъленъ съ благодать и съ истина“. Кога може човѣкъ да бжде пъленъ съ благодать и истина? Когато религиозниятъ и научниятъ животъ на хората коренно се преобразятъ. Съ сегашнитѣ си възгледи за живота хората не могатъ да постигнатъ нищо.» Измѣниятъ ли възгледитѣ си, тѣ ще видятъ, каква магическа сила криятъ въ себе си.

Въ Нью-Йоркъ, при единъ богатъ американски банкеръ, известенъ съ голѣмото си скжперничество, отишла една ~~млада~~ мома да иска помощъ. Като я видѣлъ, той веднага станалъ отъ мѣстото си, ржувалъ се съ нея, погледналъ я въ очитѣ и казалъ: Госпожице, на васъ мога да дамъ още този моментъ 50 хиляди долара. Тя взела паритѣ, благодарила, усмихнала се и напуснала кантората му. Като видѣли това неговитѣ приятели, веднага го запитали: Какво стана съ тебе, че отвори сърдцето си така широко? Той имъ отговорилъ: За пръвъ пжтъ въ живота си срѣщамъ такава мома. Тя ми вдѣхна довѣрие. Отъ нея лѣхаше такава мекота, отъ считѣ й излизаше такава свѣтлина, които никога нѣма да забравя. Чувствувамъ, че моето сърдце се отвори за всички хора. Отъ днесъ азъ ще бжда внимателенъ къмъ всички бедни и страдащи. Тази мома външно нищо не ми даде, но отвори сърдцето ми. Какви ли проповѣди не съмъ слушалъ въ църквитѣ, но сърдцето ми оста-

ваше затворено. Обаче, какъ можа тази мома да ме преобрази, и азъ не зная. Отъ този моментъ азъ съмъ новъ човѣкъ, ще живѣя по новъ начинъ.

Казвамъ: Радвайте се, ако съ ржкуването си само можете да отворите сърдцето на скжперника и да получите 50 хиляди долара. Ще кажете, че това е грѣшно, неправилно, неестествено и т. н. Азъ бихъ желалъ всички хора да бждатъ толкова грѣшни, че съ едно ржкуване само да отворятъ сърдцата на скжперниците. Днесъ хората се ржкуватъ, но не се преобразяватъ отъ това ржкуване.— Защо?— Тѣ не сж дошли още до онази магия, до онази вжтрешна сила въ себе си, която може да прави чудеса. Нѣкои се ржкуватъ съ единъ прѣстъ, други — съ два, съ три и т. н., но пакъ нищо не постигатъ. Има начинъ, по който хората могатъ да се ржкуватъ. Има опредѣлено време, когато хората трѣбва да се ржкуватъ. При това, ако ржката ти е много студена, много гореща или много влажна, не се ржкувай. Съ какво ще се препоржча човѣкъ, ако не даде изразъ на Божественото, което е вложено въ него? Ако човѣкъ не може свободно да изнесе онази красота и любовъ, които сж вложени въ него, за какво е дошълъ на земята? Ако човѣкъ не може да изнесе вжтрешното знание, което е вложено въ него, какъвъ смисълъ има животътъ му? Истинското знание едва сега се открива на човѣчеството. Това, което ученитѣ досега сж казали, е предисловие на онова, което въ бждеще предстои да се открие. Ще дойдатъ истинскитѣ учени на земята да донесатъ положителното знание за живота. Умоветѣ и сърдцата на хората се подготвятъ вече, за да разбератъ великитѣ проблеми на живота, скрити въ самото Битие.
 *Ако умътъ и сърдцето на човѣка не сж подготвени за възприемане на великото знание, тѣ ще се прѣснатъ.

Единъ знаменитъ астрономъ искалъ да проникне въ центъра на вселената, отъ тамъ да разгледа нѣщата. За тази целъ той дълго време се молилъ, да му се даде тази възможность. Единъ день Богъ казалъ на единъ отъ служителитѣ си: Вземи този ученъ астрономъ на крилата си и го понеси въ пространството, като му оставишъ човѣшкия умъ и човѣшкото сърдце, за да види, какъ ще се справи съ положението си. Ангелътъ го понесълъ въ пространството. Астрономътъ наблюдавалъ всичко съ интересъ. Тѣ минавали отъ една планета въ друга, отъ

едно слънце въ друго, докато най-после земята съвършено изчезнала от тѣхния погледъ. Тѣ потънали въ нѣкаква бездна, а предъ очитѣ имъ се движели системи следъ системи. Така се изминали дни, месеци, докато най-после астрономътъ запиталъ ангела: Моля ти се, още много ли ще пжтуваме? — Та ние сме едва въ началото. — Но азъ вече не мога да издържамъ. Чувствувамъ, че сърдцето ми ще се прѣсне, а умътъ ми ще се обърка. Искамъ да се върна на земята, нѣмамъ повече сили. Ангелътъ го послушалъ и го върналъ на земята. Като се видѣлъ въ леглото си, астрономътъ спокойно въздъхналъ и казалъ: Тази работа не е за моя умъ, не мога да издържамъ.

И тъй, когато човѣкъ дойде до положение да не може повече да издържа, той се намира предъ прага на реалността. Това, което човѣкъ не разбира и не знае, е истината. Въ неразбранитѣ нѣща, именно, ще намерите истината, а не въ разбранитѣ—обикновенитѣ, т. е. всѣкидневнитѣ нѣща. Представете си двама души, отъ които единиятъ е богатъ, но скжперникъ, а другиятъ — беденъ, последенъ сиромыхъ. Защо единиятъ е богатъ, а другиятъ — сиромыхъ? Богатиятъ е турилъ паритѣ си настрана, на никого нищо не дава, мисли само за себе си. Сиромыхътъ пѣкъ, каквото ималъ, раздалъ на бедни и страдащи. Въ края на краищата богатиятъ има пари, но приятели нѣма; сиромыхътъ пари нѣма, но приятели има. Кой отъ двамата е на правъ пжтъ?

Мнозина се стремятъ къмъ богатство, но не знаятъ, че то може да отнеме живота имъ. Колко богати сж пострадали отъ разбойници въ горитѣ! За да спаси живота си, богатиятъ трѣбва да раздаде всичкото си имане на бедни. Единъ богатъ търговецъ билъ нападнатъ отъ разбойническа банда. Като претърсили всичкитѣ му джобове и не намѣрили нищо, тѣ казали: Защо не носишъ пари въ себе си? — Носѣхъ много пари, но преди васъ ме срещна друга банда и взе всичко, каквото имяхъ. Като чули това, разбойниците хукнали да гонятъ първата банда, да раздѣлятъ паритѣ помежду си. По този начинъ търговецътъ спасилъ живота си.

Христосъ казва: „За да влѣзе въ Царството Божие, богатиятъ трѣбва да раздаде всичкото си богатство на беднитѣ.“ — Кое богатство трѣбва да раздаде

богатият? — Краденото богатство, т. е. онова, което е придобито по нечестенъ начинъ. Въ широкъ смисълъ на думата, крадено богатство наричаме онова, което не е придобито по закона на любовта. Това богатство внася съблазнь въ човѣшкия животъ и става причина за пропадането на стотици и хиляди хора. Имате ли такова богатство, раздавайте го. Задържите ли го за себе си, то ще стане причина да ви обератъ, даже и живота ви да отнематъ. Богатството ви не трѣбва да изкушава хората. Въ романа „Клетниците“ отъ Викторъ Хюго, имаме добъръ примѣръ съ епископа. Когато Жанъ Вължанъ открадналъ свещника му, и стражаръ го довелъ при епископа, да пита, неговъ ли е свещникътъ, последниятъ спокойно отговорилъ: Свещникътъ е мой, наистина, но азъ му го подарихъ.

Питамъ: отъ ваше гледище, кое богатство е чисто, т. е. получено чрезъ закона на правдата? Който има такова богатство, ще го тури въ касата си, ще я затвори добре, но нѣма да я заключи. Всѣки, който се опита да краде отъ тѣзи пари, нищо нѣма да спечели. Каквото открадне, ще се върне на мѣстото си. Отдето е взето това богатство, тамъ се връща. Всѣка монета, излѣзла безъ позволение на своя господаръ, сама се връща въ касата. Излѣзе ли съ позволение на господаря си, тя не се връща вече назадъ. Ще кажете, че това е невъзможно. За невѣрващитъ е невъзможно, но за вѣрващитъ е възможно. Дали вѣрва човѣкъ, или не вѣрва, нѣщата се провѣрвяватъ въ живота. Всѣко несправедливо богатство се губи и намалява, а праведното расте, увеличава се, но никога не се губи. Това е една велика истина. За да придобие тази истина, човѣкъ трѣбва да посвети живота си въ служене на Бога.

„Пъленъ съ благодать и съ истина“. Благодатъта представя онова велико, положително знание, което човѣкъ трѣбва да придобие. Истината пъкъ подразбира съвокупность отъ всички разумни закони, къмъ които човѣшката душа се стреми. Онзи, който е пъленъ съ благодать и съ истина, има еднакви отношения къмъ всички хора. Нѣма ли еднакви отношения къмъ всички хора, той не е пъленъ съ благодать и съ истина. За такива хора се казва, че нѣматъ човѣшки отношения. Често слушате да се казва, че човѣкъ за човѣка е вълкъ. Така ли е въ сжщность, или не, оставяме този въпросъ

настрана. Защо вълкът е станал вълк, мечката — мечка, змията — змия? Има причини, които сж заставили вълка да стане вълк. Кога е станало това? За да отговорим на този въпрос, трѣбва да се върнемъ къмъ онзи първиченъ животъ, въ който се явило нѣщо дисхармонично. Като знае причината на тази дисхармония, човѣкъ може да се освободи отъ страданията. Не я ли знае, той става робъ на условията. Щомъ е робъ на условията, той е осжденъ на голѣми страдания. Ще кажете, че вълкътъ всѣкога е билъ вълкъ; мечката всѣкога е била мечка; змията всѣкога е била змия. Възможно е да е така, но защо казватъ, че човѣкъ за човѣка е вълкъ? Има нѣщо вѣрно въ това твърдение, но не абсолютно вѣрно. Онзи, който беси хората, минава за вълкъ. Онзи, който чупи коститѣ на хората, минава за змия. Като обвие човѣка, змията го стиска и чупи коститѣ му.

Всички хора трѣбва да носятъ въ себе си една свещена идея за човѣка, която се изразява съ думата „човѣщина“. Ние трѣбва да изявяваме Божественото начало въ себе си като любовъ, която има за целъ да внесе миръ въ отношенията на хората. Като видимъ единъ човѣкъ, ние трѣбва да се радваме на присѣтствието му около насъ. Трѣбва да се радваме и на всичко живо около насъ.

Единъ младъ момѣкъ, който учеше въ Варна, разправяше една своя опитностъ. Той казваше: Случи се нѣщо въ моя животъ, което ме доведе до пълно отчаяние. Между близкитѣ си не срѣщахъ никакво съчувствие, бѣхъ самъ въ живота. Единъ день отидохъ да се разходя край морето и започнахъ да мисля: Трѣбва ли още да живѣя, или да туря край на живота си? Времето бѣше мрачно, облачно, нито единъ слънчевъ лжчъ не се виждаше на хоризонта. Като разсждавахъ за смисъла на моя животъ, една частъ отъ небето се разкри, и нѣколко слънчеви лжчи си пробиха пжтъ. Азъ погледнахъ къмъ тѣхъ, и нѣщо светна въ ума ми. Въ това време отнѣкжде долетѣ една малка мушица, която кацна на лицето ми и започна да лази. Всѣко нейно движение ми се отразяваше особено приятно и внасяше топлина въ сърдцето ми. Мракътъ въ съзнанието ми се разсѣя и нѣщо меко, топло изпълни душата ми. Като гледахъ тази мушица, мислѣхъ си: Ако тази малка му-

шица може да се справи съ положението си, колко повече азъ мога да направя това. Отъ този моментъ разбрахъ, че има нѣщо велико въ свѣта, за което трѣбва да се живѣе. Така животътъ ми се осмисли.

Днесъ по цѣлия свѣтъ, особено въ Америка, има религиозни общества, които броятъ много членове. Тѣ записватъ, колко членове се обърнали вече къмъ Бога. Какъ става това обръщане? Човѣкъ може да се обърне къмъ Бога по различни начини. Първото обръщане подразбира вземане на права посока въ живота. Нѣма по-великъ моментъ за човѣшката душа отъ този, именно, да се обърне къмъ правата посока на живота, която външно никой не вижда. Какъ познавате, че нѣкой човѣкъ се е обърналъ къмъ Бога? Който се обърналъ вече, той придобива вътрешенъ миръ и спокойствие. Ако срещнете такъвъ човѣкъ, вие изпитвате голѣма радостъ и веселие. Той мяза на изворъ, който постоянно блика. Въ който домъ влѣзе, той носи благословение.

Едно е нужно на съвременнитѣ хора: да възлюбятъ истината. Като възлюбятъ истината, тѣ ще повдигнатъ мисълта си, ще облагородятъ сърдцето си, ще възприематъ Божията Любовь. Това значи, да дойде Божието благословение върху човѣка. Това не значи, че човѣкъ нѣма да страда, но страданията му постепенно ще изчезнатъ. Любовта преобразява нѣщата.

Ще кажете, че всички сте били млади, знаете, какво нѣщо е любовта. Това е въпросъ, който трѣбва да се доказва. Всички сте били млади, нѣкои отъ васъ и сега сте още млади, писали сте любовни писма, но кажете ми, има ли едно отъ вашитѣ писма да е вѣрно? Колкото любовни писма съмъ челъ, нито едно отъ тѣхъ не е вѣрно, т. е. не отговаря на изискванията на любовта. Въ писмата възлюбениятъ и възлюбената се наричатъ божества, ангели и т. н. Какво божество е това, което умира? Какво божество е това, което огладнява? Какво божество е това, което има нужда да учи, на което пжтищата сж кжси? Оставете тѣзи божества настрана.

Като говоря по този начинъ, азъ не засѣгамъ принципа, не засѣгамъ любовта, но нейната форма, т. е. израза съ който си служите. Подбудата на любовта е правилна; любовта, като принципъ, въ всички хора е една и сжща, но изразътъ ѝ не е вѣренъ. Отъ кого-

и да излиза, любовта е все любов, но методитъ, чрезъ които се изявява, сж различни. Въ изявяването ставатъ погрѣшки. Тѣй щото, ако трѣбва да изяви любовта си, ще изберете най-хубавия методъ, който е най-близо до истината.

Като казвамъ, че младитъ правятъ погрѣшки въ изявяване на своята любов, това не значи, че трѣбва да се връщате назадъ, да станете отново млади, и така да изправите погрѣшкитъ си. И стариятъ може да изправи погрѣшкитъ на младия. Младостта и старостта сж два полюса, чрезъ които човѣкъ се възпитава. Има нѣщо, което стои по-високо и отъ младостта, и отъ старостта. Кое е това? Ако е въпросъ за състоянията на земята, нѣма по-високо състояние отъ това, да бждешъ царь. Обаче, ако отидешъ на небето, тамъ има по-високо състояние отъ царското. Най-високото състояние на небето е да бждешъ Синъ Божи. За да бждешъ Синъ Божи, ти трѣбва да имашъ Божиата Любовъ въ себе си. Христосъ казва: „Както ме Отецъ възлюби, така и азъ ви възлюбихъ“. На друго мѣсто Христосъ казва: „Не се моля само за васъ, но и за онѣзи, които ще повѣрватъ въ бждеще“.

И тѣй, ако човѣшката душа не е пълна съ благодать и съ истина, както изворътъ — съ вода, какво понятие може да има човѣкъ за живота? Човѣкъ стои и си задава въпроса, какъ ще прекара утрешния день; какъ ще се справи съ негодитъ и страданията на живота; какъ ще се справи съ смъртта, която всѣки день го дебне. Да се занимава човѣкъ съ такива въпроси, това означава неразбиране на живота. Единствениятъ въпросъ, който заслужава внимание, е въпросътъ за любовта. Какво нѣщо е любовта? Любовта е свещениятъ огънь на живота. Когато слънцето изгрѣва, ние имаме предъ видъ служенето на ангелитъ. Слънцето испраща свѣтлината и топлината си по цѣлия свѣтъ като символи на мъдростта и на любовта. Мъдростта представя мъжкия принципъ въ свѣта, а любовта — женския принципъ. Или, свѣтлината е мъжкиятъ принципъ, а топлината — женскиятъ. Чрезъ свѣтлината се проявяватъ всички свѣтли, разумни същества и предлагатъ услугитъ си на хората. Чрезъ топлината пъкъ се проявяватъ всички възвишени, любещи души. Ако не разберете

езика на тия същества, тѣ си заминаватъ, а вие започвате да скърбите, че сте изгубили нѣщо ценно. Отворете прозорцитѣ си, да влѣзе повече свѣтлина презъ тѣхъ; измийте ги добре и влѣзте въ разговоръ съ съществата на свѣтлината и на топлината.

Ще кажете: Какъ може да не виждаме тия същества?—Много естествено. Вие виждате портрета имъ, но не виждате самитѣ тѣхъ. Представете си, че виждате моя образъ, нарисуванъ върху платно, съ бои, и по цѣли часове седите надъ него да го гледате. Най-после вие се влюбвате въ моя образъ и казвате: Азъ познавамъ този човѣкъ, виждалъ съмъ го. Какво сте разбрали отъ него? Реаленъ образъ ли е той? Представете си, че сжщиятъ образъ, но живъ, всѣки день ви изпраща по единъ хлѣбъ по слугата си. Вие не виждате човѣка, но получавате хлѣба, който ви изпраща. Кой отъ двамата е по реаленъ: образътъ, нарисуванъ на платно, който всѣки день гледате, или човѣкътъ, когото не виждате, но отъ когото всѣки день получавате по единъ хлѣбъ? Казвате, че образътъ на платното мяза на живия човѣкъ, когото не виждате. Никаква връзка не съществува между образа на платното и живия човѣкъ. Образътъ е символъ, едно слабо подобие на реалния, на действителния човѣкъ. Значи, всѣко нѣщо, което не говори, не мисли, не чувствува, не действува, не е реално. Запримѣръ, вие гледате картини, които представятъ Христа на молитва въ Гетсиманската градина и казвате: Колко хубаво се е молилъ Христосъ! Споредъ мене, Христосъ никога не се е молилъ така, както е представенъ. Това е идея на нѣкой художникъ. Така се молятъ на западъ. Нѣкжде представятъ Христа на молитва, както турцитѣ се молятъ. Никога Христосъ не е падалъ на колѣне въ време на молитва. На колѣне стоятъ само ученицитѣ, които не знаятъ урока си. Не поставяйте Христа въ такива положения и пози, на които не разбирате смисъла. И разпятието на Христа не е представено, както трѣбва. Нѣкои рисуватъ Христа разпнатъ на високъ кръстъ. За да стигнете тѣлото Му, трѣбва да се качите на стълба. Други пъкъ рисуватъ кръста по-низъкъ, тѣлото било едва на половинъ метъръ надъ земята. Кое отъ дветѣ положения е по-вѣрно, не се знае. Когато описватъ страданията на Христа, важно е да се каже, че Христосъ страдалъ, а дали

кръстът е билъ високъ или низкъ, не е важно. Вѣрно е, че Христосъ билъ разпнатъ на кръстъ и миналъ презъ голѣми страдания. Както и да рисуватъ разпятието на Христа, важно е, че Той миналъ презъ голѣми, интензивни страдания, безъ да се поколебае въ убежденията си.

Най-героичната проява на Христа виждаме въ момента, когато Той хвърли кръста и каза: Дотукъ го носихъ азъ. Оттукъ нататкъ вие ще го носите. Това бѣше великъ жестъ, съ който Христосъ искаше да каже: Азъ, човѣкътъ Исусъ, мога да нося страдания. Вие можете да прободете сърдцето ми, но ще знаете, че обичамъ истината, защото за нея съмъ дошълъ, и никога нѣма да измѣня на убежденията си. Пъленъ съмъ съ благодать и съ истина и мога да издържа на всичко. Какво правятъ сегашнитѣ хора? Всѣки гледа да стовари страданията си върху другитѣ, тѣ да ги носятъ. Не, всѣки самъ ще изнесе страданията си, ще понесе своя кръстъ и когато го разпнатъ, ще каже: Свърши се вече! Предавамъ духа си въ ржцетѣ на Бога. Не си правете илюзия да мислите, че Христосъ ще слѣзе съ колесница отъ небето, да ви вземе и да ви заведе направо въ рая. Това не може да бжде. Кой царски синъ е взелъ за невеста нѣкоя грозна, проста мома, отъ която всички да бѣгатъ? Всѣки страхливъ човѣкъ, който не иска да носи страданията, който не иска да приеме любовта, е грозенъ. Той не може да влѣзе въ Царството Божие. Това не значи, че оттамъ не го искатъ, но нѣма условия да влѣзе. Той трѣбва да бжде готовъ за Царството Божие. Тамъ приематъ красиви души, въ които се е вселилъ нѣкой ангелъ, които сж готови да служатъ съ любовъ и съ истина.

Съвременнитѣ хора се нуждаятъ отъ великъ идеалъ, чрезъ който да станатъ силни, да се откажатъ отъ присаднитѣ на старитѣ разбирания и вѣрвания и да приематъ онова вѣрую, което е вложено въ душитѣ имъ. Който носи истината въ себе си, той никога не може да произнесе името Божие напраздно. Обаче, щомъ се намѣри предъ голѣмо изпитание или страдание, той казва: Велики Господи на вѣчността, заради Тебе съмъ готовъ да понеса всички страдания и изпитания. Това е една магическа формула, съ която можете да си служите. Нѣкой чете Евангелието, изучава го и си казва:

Чудно нѣщо, защо Христосъ не ми говори? Защо не ми се яви? За колко моми може да се ожени царскиятъ синъ? Ако е решилъ да се жени, царскиятъ синъ може да избере само една мома. Ако нѣма намѣрение да се жени, той ще остане въ положението на девата мома и за никоя мома нѣма да мисли. Той ще помага на всички моми, но за никоя нѣма да се жени. Следователно, Христосъ се е предалъ въ служене на Бога и въ Негово име помага на всички страдащи; нѣма защо специално да се изявява на този и на онзи.

»Щомъ стане въпросъ за женитба, мнозина казватъ: Защо да се не жени човѣкъ? Защо бѣга отъ щастието си?» Питамъ: Ако девицата се е оженила за своята девственостъ, т. е. за чистотата, трѣбва ли да се развѣнчава? »Чистотата е първиятъ ѝ мжжъ. Трѣбва ли да напуща първия си мжжъ и да се жени за втори? Кжде е логиката тукъ? »Какъвъ смисълъ има праведниятъ, светията да слиза на земята, за да се жени? Има смисълъ светията да слѣзе на земята да се жертвува за цѣлото човѣчество, да раздаде богатството си на всички хора, но нѣма смисълъ да се жени. И да се ожени, той не може да направи жена си щастлива. Кой мжжъ досега е направилъ жена си щастлива? Или коя жена е направила мжжа си щастливъ? Това не значи, че любовта е лошо нѣщо, но идеята, която е вложена въ женитбата, е изопачена, вследствие на което се внася известна дисхармония въ живота. Вие трѣбва да разрешавате въпроситѣ принципално, да се ржководите отъ Божествения принципъ на нѣщата. Божествениятъ принципъ трѣбва да взима участие въ областта и на ума, и на сърдцето, и на волята. »Божественото е всѣкога чисто. Ако нѣщо не е Божествено, въ него има примѣси. Примѣситѣ трѣбва да се изхвърлятъ навънъ. »Всѣко нѣщо, което служи за повдигане на човѣчеството, за неговото благо, за повдигане на човѣшкия умъ, на човѣшкото сърдце, на човѣшката воля и за съграждане на човѣшкото тѣло, е отъ Бога. »Всѣко нѣщо, което нѣма предъ видъ благого на цѣлото човѣчество, както и на отдѣлнитѣ индивиди, не е отъ Бога.

И тъй, вървайте въ Божественото начало въ себе си. Стремете се да обичате всички хора, не въ сегашнитѣ имъ прояви, но като души. Откривайте великото и красивото въ човѣка, както бижутерътъ различава

скъпоценните камъни отъ обикновените и ги продава скъпо. Най-малкиятъ проблѣсъкъ на душата въ човѣка е скъпоцененъ камъкъ. Намѣрете този камъкъ, турете го на мѣстото му и отдайте му нужната цена. Това значи, да повдигнете човѣка. Въ всички хора се проявява душата, отчасти или напълно. Затова, именно, Божественото начало въ човѣка иска да се прояви, да спаси душата му отъ непоносими страдания. Не може ли да се справи съ тия страдания, човѣкъ изпада въ безлюбие и се ожесточава. Щомъ се ожесточи и огрубѣе, човѣкъ започва да върши пресгѣпления и казва: Азъ не вѣрвамъ въ никакъвъ Богъ. Азъ не вѣрвамъ, че Той съществува, докато не Го видя. Ако Го види отъвнѣ, той може да бѣде щастливъ, но временно. Защо само временно?—Защото нѣма любовъ въ себе си. Ако Богъ живѣе въ човѣка, той има любовъ, той всѣкога ще бѣде щастливъ. Любовта е магическа прѣчица, съ която се разрешаватъ и най-трудните житейски въпроси. За да придобие любовта, човѣкъ не трѣбва да се безпокои, но да се освободи отъ своите вътрешни заблуждения. Докато се безпокои и съмнява, човѣкъ не може да се домогне до истината и любовта. Щомъ се успокои и повѣрва въ Великото начало, което го изпратило на земята, човѣкъ ще придобие новъ възгледъ за живота, нова свѣтлина и ще разрешава въпросите си правилно, съ любовъ и съ истина. Тогава и окръжаващите ще измѣнятъ отношенията си къмъ него.

Казано е въ Писанието: „Когато пѣтищата на човѣка сж Богоугодни, Богъ го примирява съ враговете му“. Значи, достатъчно е човѣкъ да изправи отношенията си къмъ Бога, за да изправятъ и окръжаващите отношенията си къмъ него. Ние не искаме да заставимъ хората да вѣрватъ въ Бога, но искаме всички да се ползватъ отъ Божествената свѣтлина и топлина, отъ знанието и отъ свободата. Всѣки може да бѣде гражданинъ на Царството Божие, доколкото му сж дадени възможности, и никога да не остава на едно и сжщо положение. Той трѣбва да знае, че предъ него има много области, въ които трѣбва да проникне. Затова, именно, сегашното предстои на промѣни. Сегашните форми трѣбва да се измѣнятъ. Ако човѣкъ не е въ сила да измѣни тѣлото си, своя умъ, своето сърдце,

той не може да се развива. Време е да се създаде новъ типъ човѣкъ.

➤ Какви трѣбва да бждатъ новитѣ социални възгледи и закони? Новитѣ възгледи изискватъ нови хора, които сж готови да се откажатъ отъ насилието, отъ лжата, отъ лицемѣрието, отъ користолюбieto. Щомъ се освободятъ отъ тия отрицателни прояви, хората ще пожелаятъ естествено да приложатъ Божиитѣ закони въ свѣта. Това е задача на човѣшката душа. Нѣкои очакватъ спасението си отъвнъ нѣкжде. Не, спасението на човѣка иде отъ слънцето. Щомъ изгрѣе слънцето, огънь ще има по цѣлата земя. Не изгрѣе ли слънцето, и огънь нѣма да има. Съ други думи казано: Спасението на човѣка иде отъ Бога. Ако цѣлото духовенство не стане носителъ на свещения огънь на любовта, никакво спасение не може да се очаква; ако всички майки и бащи, братя и сестри, учители и ученици не сж носители на свещения огънь на любовта, никакво спасение не може да се очаква.

➤ Новиятъ животъ е предъ вратата на всички хора. Той хлопа и очаква да му се отвори. Онѣзи, които сж готови за този животъ, трѣбва да отворятъ вратитѣ си и да го приематъ. Новиятъ животъ ще произведе вътрешенъ превратъ въ хората. За тѣхъ е казано въ Писанието, че ще минатъ отъ смъртъ въ животъ.

„Днесъ ви пожелавамъ да бждете пълни съ благодать и съ истина, да станете служители на вашия Господъ, а не на онзи Господъ, когото вѣковетѣ създадоха. Желая ви да се освободите отъ всички заблуждения и да се върнете къмъ онзи Богъ на вѣчността, Който ви изпрати на земята да учите и да работите. Казано е въ Писанието: „И създаде Богъ човѣка по образъ и подобие свое“. Докато не намѣрите този първиченъ образъ, нищо не можете да постигнете. Нѣкои мислятъ, че е мжно да намѣрятъ Господа. Това е найлесната работа. Не е нужно да отидете до слънцето. Слънцето само ще дойде при васъ, но вие трѣбва да бждете готови да възприемете неговата свѣтлина и топлина. ➤ Що се отнася до Бога, никога не можете да Го намѣрите. — Защо? — Защото Той е навсѣкжде и никжде. Какво разбирате подъ думитѣ „навсѣкжде и никжде“? Подъ думата „навсѣкжде“, разбираме, че Богъ изпълва цѣлото пространство. Подъ думата „никжде“,

разбираме, че Той не е на определено мѣсто. Нѣкои казватъ, че Христосъ е въ Германия, други — въ Франция, трети — въ Русия, четвърти — въ Англия и т. н. Може да е тамъ, може и да не е тамъ. Казано е отъ нѣкои, че Христосъ ще се яви като свѣтлина и ще присѣтствува навсѣкжде. Христосъ ще говори чрезъ всички хора, които сж отворили сърдцата и душитѣ си за Него. Това е духовно схващане на въпроса за идването на Христа между хората.

Въпросътъ за идването на Христа е личенъ. Всѣки го схваща различно. Никой никого не може да убеди, че Христосъ ще дойде по външенъ или по вътрешенъ пѣтъ. Какъ можете да убедите човѣка въ това, въ което не вѣрва? Какъ ще убедите нѣкого да мисли, че е царски синъ? Той знае, че баща му не е царь — нищо повече. — Ама нѣкога въ миналото е билъ царь. — Това е другъ въпросъ. Има нѣщо, което само той знае за себе си, а не вие. Каквото и да ми казватъ хората, азъ зная, че противоречия не сжществуватъ въ свѣта. За мене злото си е зло, а доброто — добро; лошитѣ хора сж лоши, а добритѣ — добри. Че хората сж добри, това особено не ме радва. — Защо? — Защото въ реда на нѣщата е да бждатъ добри. Че хората сж лоши, и това не ме оскърбява. И това е въ реда на нѣщата. Азъ не се мѣся въ Божиитѣ работи, не питамъ, защо този човѣкъ е добъръ, а онзи — лошъ. Всѣки човѣкъ е на мѣстото си. Когато дървата горятъ, огньтъ се поддържа; щомъ дървата изгаснатъ, и огньтъ изгасва. Когато дървата изгорятъ, това показва, че огньтъ ги е задигналъ нѣкжде въ пространството. Дърветата сж моми, които приставатъ на своитѣ възлюбени и отиватъ нѣкжде заедно съ тѣхъ. И свѣщъта, която изгаря, отива нѣкжде съ свѣтлината, т. е. съ своя възлюбенъ. Коя свѣщъ не се влюбва въ свѣтлината, и кое дърво не се влюбва въ огньа?

Както и да се говори на хората, тѣ се страхуватъ отъ страданията. Христосъ казва: „Скрѣбна е душата ми до смъртъ“. Въпрѣки това, Той се радваше, че страда. Значи, има една скрѣбъ, за която хората се радватъ. За тази скрѣбъ, именно, казваме: По-добре е човѣкъ да страда и да скрѣби, но да е живъ, отколкото да нѣма скрѣби и страдания и да е мъртавъ. Ако поставите

всички страдания и противоречия, които съществуват въ ада и въ рая, на едното блюдо на везнитѣ, и всичкитѣ блага на живота — на другото блюдо, тѣ взаимно се уравновесяватъ. Тѣ сж полюси на живота. Божественниятъ животъ прониква и въ ада, и въ рая. „Отъ човѣка зависи да бжде въ рая или въ ада. Ако е въ ада, той може да отиде въ рая; и отъ рая той може да отиде въ ада.

„Въ единъ анекдотъ за Соломона се вижда, какъ може човѣкъ да напусне ада. Единъ день Соломонъ направилъ една погрѣшка, за която дяволътъ го завелъ въ ада и му казалъ: „Ще останешъ тукъ, при женитѣ си. Всичкитѣ ти жени сж тукъ. Соломонъ прекаралъ два—три дня въ ада и започналъ да мисли, какво да работи. Той взелъ единъ метъръ и тръгналъ да измѣрва ада. — Какво правишъ тукъ? — запиталъ го единъ отъ главнитѣ дяволи. — Мѣря ада, да видя, каква е дължината и широчината му, искамъ да съградя храмъ, да се молятъ хората. Като чулъ това, дяволътъ веднага го изпждилъ отъ ~~ада~~ като му казалъ: Тукъ не искаме еретици. Тѣй щото, искашъ ли да излѣзешъ отъ ада, стани еретикъ. Това е единствениятъ методъ.

„Следователно, всички противоречия, които съществуватъ на земята, сж привидни. Тѣ иматъ за целъ да познаемъ Бога, да познаемъ и себе си. Да познаемъ Бога, това е раятъ на земята. Да познаемъ себе си, това е адътъ на земята. Христосъ казва: „Това е животъ вѣченъ, да позная Тебе Единнаго Истинаго Бога и Исуса Христа, Когото си проводилъ на земята“. „Гръцкитѣ философи казватъ: Това е целта на живота, да познаемъ себе си. Ние не искаме да познаемъ себе си, но искаме да познаемъ Бога. Ние познаваме вече себе си. Всички грѣхове и престѣпления, това сме ние. Цѣлата земя е покрита само съ кости, съ сълзи и съ кръвъ, съ безчестия и съ грѣхове. Тя не може да носи повече това, което досега е носила. Сега ние искаме друго нѣщо: да познаемъ Бога, да познаемъ любовта.

И тѣй, като хора, ние можемъ само да доставяме материалъ на Господа, да работи. Господъ не се гнѣви на хората, но използва тѣхнитѣ грѣхове за торъ на своята нива. Отъ време на време Той слиза на земята да я очисти, като ни казва: Работете по-нататъкъ! „До-

като искате да познаете себе си само, вие живѣте въ ада. Ако искате мене да познаете, ще живѣте въ рай и щастливи ще бждете.

„Пъленъ съ благодать и съ истина“. — Кога може човѣкъ да бжде пъленъ съ благодать и съ истина? — Когато познае Бога.

➤ Желая на всички ви да познаете вашия Господъ, отъ Когото сте родени.

29. Беседа отъ Учителя, държана на 16. мартъ, 1930 г.
София. — Изгрѣвъ.

СИНОВЕ НА СВѢТЛИНАТА

„Да сте синове на свѣтлината“.

Речъта може да бжде разбрана, може да бжде и неразбрана. Понѣкога разбранитѣ речи сж за глупавитѣ хора, а неразбранитѣ — за умнитѣ. И обратното е вѣрно: неразбранитѣ речи сж за глупавитѣ хора, а разбранитѣ — за умнитѣ. Това сж парадокси, т. е. противоречиви мисли, съ които хората трѣбва да се примирятъ. Примиряване е възможно, само когато нѣщата се обяснятъ.

Казано е въ Писанието: „Да сте синове на свѣтлината“. Обаче, не е казано да сте синове на здравето, на живота, на Бога, на истината. Да сте синове на свѣтлината е едно нѣщо, да сте синове на Бога е друго нѣщо. Свѣтлината е изразъ на нѣщо, т. е. срѣда, въ която се крять условия за разуменъ животъ, за живота на мисълта. Да сте синове на свѣтлината, това значи, да сте синове на разумни, на мислещи хора. Човѣкъ се отличава отъ другитѣ живи същества по това, именно, че мисли. Значи, растението расте, животното се движи, а човѣкъ мисли. Преди да дойде до фазата на мисълта, човѣкъ е расълъ, движилъ се и най-после започналъ да мисли. Следъ мисълта човѣкъ трѣбва да дойде до фазата на свѣтлината, да стане синъ на свѣтлината. Фазата на свѣтлината е най-високото състояние въ свѣта. Значи, като започнемъ отъ низходяща степенъ на съзнанието и вървимъ къмъ възходяща, т. е. отъ областта, въ която живѣятъ растенията, и постепенно минаваме къмъ животнитѣ, между които влиза и човѣкъ, и най-после влизаме въ областта на Божествения свѣтъ, дето живѣятъ синоветѣ на свѣтлината. Тѣзи фази срѣщаме и въ природата, въ много нейни явления. Запримѣръ, отъ сутринъ до вечеръ слънцето минава сжщо презъ три фази: първо, изгрѣването на слънцето; второ, когато слънцето е на най-високата си точка—въ своя зенитъ, и трето—залѣзването на слънцето. Това състояние, което за насъ е изгрѣвъ, за други същества е залѣзъ, а за възвишенитѣ—представя особено състояние. Когато ние се намираме на върха на своето знание,

други същества се намиратъ въ състояние на невежество. Който разбира законитѣ на природата, не се страхува отъ фазитѣ, презъ които минава. Той знае, че се движи въ различни области на живота и неизбежно ще се натъква на различни промѣни. Той не се безпокои отъ това, че ако за единъ свѣтъ е ученъ, за другъ е невежа. Обаче, който ~~не~~ разбира законитѣ на природата, той се съобразява съ фазитѣ и състоянията на живота и се държи за тѣхъ като слѣпецъ за тояга.

Съществуватъ три вида науки. Първиятъ видъ науки обхващатъ всичко онова, което се отнася до стомаха. Тѣ иматъ предъ видъ неговитѣ нужди. Страхътъ отъ гладъ е създалъ много науки, изкуства, занаяти. Техниката, индустрията се дължатъ все на страха отъ гладъ. Като говоримъ за стомаха, нѣкои разбиратъ човѣшкия търбухъ. Стомахъ и търбухъ сж две различни нѣща. Стомахътъ е мѣсто на работа, дето се обработватъ материалитѣ, необходими за съграждане на човѣшкото тѣло.

Вториятъ видъ науки се отнасятъ до сърдцето, т. е. до духовния свѣтъ. Отъ този свѣтъ, именно, слизатъ работници, които взиматъ участие въ съграждане на човѣшкото тѣло.

Третиятъ видъ науки сж тия, съ които се занимаватъ здравомислещитѣ хора или хората на мисълта. Тѣ черпятъ своитѣ знания отъ умствения свѣтъ, който отпуска срѣдства за строежа на човѣшкото тѣло. Този свѣтъ представя извора на живота. Отъ него идатъ богатата и се разпространяватъ по всички останали свѣтове. Най-после дохождаме до морето, т. е. до живота, въ който се вливатъ всички извори и рѣки. Въ живота се реализиратъ всички нѣща.

„Да сте синове на свѣтлината.“ — Подъ понятието „синове на свѣтлината“ разбираме ония разумни същества, които сж дошли на земята да работятъ, да творятъ и съграждатъ, а не да ядатъ и пиятъ. Тѣ сж хора и на перото, и на чука едновременно. Ако отидете на нивата, и тамъ ще ги намѣрите. Тѣ оратъ, копаятъ, градятъ и съграждатъ. Тѣ сж добри работници въ всѣко направление. Каквото мине презъ ржката имъ, оживява и възкрѣсва. Когато единъ отъ синоветѣ на свѣтлината напише едно стихотворение, въ което възпѣва нѣкое цвѣте, цвѣтето оживява и проговаря. Засега

цвѣтята спятъ, но ще дойде день, когато ще оживѣятъ, ще проговорятъ на хората. Това значи, че е дошло вече Царството Божие на земята. Докато цвѣтята спятъ, страданията сж неизбѣжни. Днесъ хората кжсатъ цвѣта и ги захвърлятъ. Младата мома откжсне едно цвѣте, накиче се съ него и, като увехне, захвърля го. Защо го откжсна и защо го хвърля, и тя не знае. Ще кажете, че цвѣтето е създадено за кжсане. Не е вѣрно. Така говорятъ само ония, които не мислятъ. Мислещитѣ и разумни хора знаятъ, че цвѣтето има велико предназначение.

Съвременнитѣ хора гледатъ съ пренебрежение на много нѣща и казватъ, че това или онова не е реално. Значи, тѣ се интересуватъ само отъ реални нѣща. Кои нѣща сж реални? Всѣко нѣщо, което може да се съгради, е реално. Който е дошълъ до реалността на нѣщата, не се срамува отъ работа, нито се страхува да изповѣда убежденията си на думи и на дѣла. Ще дойде нѣкой да се хвали, че е културенъ и образованъ човѣкъ, че е свършилъ нѣколко факултета. Какво може да направи той съ своитѣ знания? Химикътъ ще каже, че може да получава задушливи и отровни газове. Каква наука е тази, която е дошла до такива открития, съ които трови хората? Това не е истинската наука, къмъ която човѣкъ трѣбва да се стреми. Такива учени ние наричаме обикновени. Всѣки може да бжде обикновенъ ученъ, но малцина могатъ да творятъ и откриватъ велики нѣща. Ще кажете, че и музиката е достигнала голѣми постижения. — Кжде сж постиженията на музиката? — Въ модерната музика, въ шлагеритѣ. — Кжде се прилагатъ шлагеритѣ? — Въ танца. → Жалко е, че музиката е въ услуга на такива танци, при които мжжетѣ и женитѣ се продаватъ. И на хората се продаватъ мжже и жени. Докато мжжетѣ и женитѣ се продаватъ, свѣтътъ нѣма да се оправи. Тѣй щото, ако съвременнитѣ семейства не стоятъ на тази висота, на каквато би трѣбвало, причината на това се крие въ продажбата на мжжетѣ и на женитѣ. Време е вече майкитѣ и бацитѣ да престанатъ да продаватъ синоветѣ и дѣщеритѣ си. Не престане ли тази продажба, свѣтътъ ще си остане такъвъ, какъвто е днесъ. Каквито сж причинитѣ на нѣщата, такива ще бждатъ и последствията.

Сега ние не искаме да създадемъ новъ свѣтъ, но казвамъ, че съществува другъ свѣтъ, населенъ съ възвишени и разумни същества, които живѣятъ другояче, а не както хората на земята. — Къде е този свѣтъ? Къде сж тия същества? — Около васъ, въ вашия свѣтъ. — Защо не ги виждаме? — Мравката вижда ли човѣка? Знае ли тя, че живѣе въ човѣшкия свѣтъ? Мравката може по цѣли часове да лази по главата и ржцетѣ на човѣка, безъ да знае, че това е човѣкъ. Тя прави научни изследвания, търси кръвчица отнѣкъде. Като намѣри малко кръвъ, тя се задоволява и не се интересува повече, отде е взела тази кръвъ. Може да е взела отъ човѣкъ, може и отъ нѣкое животно — това не се отнася до нея. Мравката не си е поставила за задача, да разбере, какво нѣщо е човѣкътъ. Често и вие се качвате по главитѣ и ржцетѣ на разумнитѣ същества, безъ да се извините за вашата смѣлость. Вие мислите, че сте божества, които иматъ право да вършатъ, каквото искатъ. Обаче, вие плащате за вашата крайна и не на мѣсто проявена смѣлость. — Какъ? — Чрезъ болести. Нѣкой страда отъ главоболие, другъ — отъ коремоболие, трети — падналь и счупиль ржката или крака си. Причината за вашитѣ заболявания се дължи на това, че, както сте се разхождали по главата на нѣкое разумно същество, то ви е чукнало, и вие сте паднали на земята. По този начинъ разумнитѣ същества предаватъ уроци на хората. Другъ е въпросътъ, ако човѣкъ се качва на главата на разумнитѣ същества съ позволение. Тѣ го приематъ съ радостъ и го развеждатъ въ своя свѣтъ. Правилно разбиране има само между разумни същества.

Въ свѣта съществуватъ само две велики нѣща, които сж еднакво силни: тѣ сж великото малко и великото голѣмо. Великото малко може да запали цѣлия свѣтъ, а великото голѣмо може да изгаси цѣлия свѣтъ. Великото малко е онази искрица, която произвежда най-страшни пожари. Великото голѣмо е онази буйна вода, която и потопъ може да причини, и всички пожари да изгаси. Когато великото голѣмо работи, потопъ иде въ свѣта. Когато великото малко работи, огънь гори въ свѣта. Дето има огънь, тамъ има готвене, ядене и пиене. Когато великото голѣмо и великото малко се сдружатъ въ обща, взаимна работа, нѣщо

велико се гради. Тази е науката на синоветъ на свѣтлината.

Като хора, които сте дошли на земята, да учите и да работите, вие трѣбва взаимно да си помагате, да влизате въ положението си, както правятъ синоветъ на свѣтлината. Лѣкарътъ трѣбва да влиза въ положението на болния, но и болниятъ трѣбва да влиза въ положението на лѣкаря. Когато хирургътъ оперира болния безъ упойка, последниятъ трѣбва да бжде уменъ и търпеливъ, да не рита. Ако рита, той самъ ще си повреди. При това положение, лѣкарътъ не може свободно да работи и, вмѣсто болното мѣсто, може да отрѣже частъ отъ здравето. Имайте търпение да издържите операцията безъ упойка; ако ви упоятъ, положението ви ще се усложни. Трѣбва да мине много време, докато организмътъ се освободи отъ внесената чрезъ упойката отрова. Чрезъ операцията лѣкарътъ изпитва търпението на болния, а болниятъ — изкуството на лѣкаря. Ако не рита, болниятъ е уменъ и търпеливъ човѣкъ. Ако рита, търпението му е слабо. За да има успѣхъ въ работата си, лѣкарътъ се нуждае отъ известни условия.

Богатитѣ хора иматъ особени възгледи за нѣщата. Като разполагатъ съ пари, тѣ мислятъ, че лѣкарътъ е длъженъ да ги излѣкува. Здравето съ пари не се купува. Има причини, на които се дължатъ болеститѣ. Има причини, на които се дължи здравето на човѣка. За да се лѣкува и да пази здравето си, човѣкъ трѣбва да знае и еднитѣ, и другитѣ причини. Само разумниятъ човѣкъ, въ широкъ смисълъ на думата, може да бжде здравъ. И само неразумниятъ може да бжде боленъ. — Какво трѣбва да прави болниятъ, за да се справи съ своето болезнено състояние? — Той трѣбва да стане разуменъ. Днесъ много хора страдатъ отъ неврастения. — Защо сж станали неврастеници? — Отъ голѣми безпокойства. Момата обича нѣкой момъкъ и постоянно се безпокои, страхува се да не изгуби любовта му. Тя вижда, че той се разговаря съ други моми и се тревожи. И момъкътъ се безпокои за сжщото. Той обича една мома, но се тревожи, понеже тя се разговаря съ други момци. Защо трѣбва да се безпокоятъ? Ако момата е дъщеря на свѣтлината, а момъкътъ — синъ на свѣтлината, всѣкакво безпокойство между тѣхъ е изключено. Ще кажете, че момата иска да знае,

какво прави и какво мисли момъкът. Нека стане дъщеря на свѣтлината, да види, какво прави и какво мисли момъкът. Само неразумният човѣкъ може да се безпокои за обикновени работи. Разумният човѣкъ, който вижда и разбира нѣщата, не се безпокои за праздни работи.

Ще приведа единъ примѣръ отъ живота на Соломонъ — Ра, единъ отъ знаменититѣ царе на древността. Той ималъ само единъ синъ, когото решилъ да ожени. За тази целъ той пратилъ свои хора да търсятъ невеста за сина му, която да отговаря на следнитѣ условия: да ходи като човѣкъ, но и да бѣга като конь; да работи като човѣкъ, и да хвърчи като птица; съ ушитѣ си отъ една страна да приема, а отъ друга — да дава; съ очитѣ си отъ една страна да пали, а отъ друга — да гаси; съ устата си отъ една страна да вързва, а отъ друга — да развързва. Какъ мислите, може ли да се намѣри такава невеста?

Това сж символи, които трѣбва да се разгадаятъ. Като говорите за коня, вие го разглеждате като животно. Обаче, по съдържание, коньтъ има отношение къмъ физическия и къмъ духовния свѣтъ. Когато човѣкъ мисли дълбоко върху нѣщата, казваме, че той се е качилъ на своя конь. Значи, коньтъ символизира човѣшкия умъ. Щомъ се качи на ума си, човѣкъ трѣбва да го направлява добре. Ако не може да го направлява добре, коньтъ ще го хвърли на земята. Видите ли, че нѣкой човѣкъ ходи пешъ, т. е. не може да се ползува отъ своя конь, вие го наричате лудъ, смахнатъ. Какъ трѣбва да постъпите съ този човѣкъ? Ще го качите на коня и ще му държите юлара. Никога не се качвайте на конь безъ юларъ. Юларьтъ е законъ на живота. Това значи, че човѣкъ трѣбва да познава законитѣ на своя умъ. Като държи юлара на коня и добре го направлява, човѣкъ се ползува разумно отъ своя умъ. Ако не знаемъ законитѣ на своята мисль и не можемъ да се ползуваме отъ тѣхъ, умьтъ ни може да ни хвърли на земята, както коньтъ хвърля своя господарь. Ако кръвьта не се разпространява правилно, по всички центрове на човѣшкия мозъкъ, нѣкои центрове ще се хранятъ повече, за смѣтка на други, които ще бждатъ въ лишения. Запримѣръ, ако човѣкъ живѣе повече въ низшитѣ области на мисльта си,

кръвта ще храни повече задните центрове на мозъка: семейните чувства, гордостта, щеславието и др. За смѣтка на тия чувства гладуватъ моралните. Моралните чувства се хранятъ съ Божествени сокове. Тѣ сж съставени отъ клетки, които изискватъ чиста, благородна, префинена храна.

Какво разбираме подъ думата „Божествено“? Най-благородното, най-възвишеното, най-красивото, което човѣкъ носи въ себе си, наричаме Божествено начало. Въ него се крие вѣчния животъ, безсмъртието, красотата и смисъла на живота. Въ Божественото се криятъ всички възможности на човѣшката душа, а не на тѣлото. Тѣлото е резултатъ на нѣщо високо.

„Да сте синове на свѣтлината“. Ще кажете: Кога ще станемъ синове на свѣтлината? — Когато пожелаете. → Какъ можемъ да станемъ синове на свѣтлината? — Посѣйте една семка въ земята, и тя ще ви покаже начинъ за постигане на вашето желание. После, турете ржката на сърдцето си и вижте, дали тупти. Докато сърдцето ви пулсира и изпраща кръвъ по цѣлото тѣло, има надежда да станете синове на свѣтлината. Щомъ сърдцето ви престане да тупти, щомъ изгубите топлината си, вие се лишавате отъ условията, да станете синове на свѣтлината. Видите ли, че топлината на сърдцето ви се намалява, трѣбва да я усилите. Жрецитѣ, които подържали свещения огънь въ храмоветѣ, познавали всички тайни около него, вследствие на което се стремѣли да гори непрекъснато. Въ време на обредитѣ тѣ го усилвали. Слабъ или силенъ, свещениятъ огънь не трѣбва да загасва. Като знаете това, изучавайте законитѣ на разумната природа, за да можете, когато е необходимо, да увеличавате топлината си. Увеличаването на вътрешната топлина на човѣка не подразбира увеличаване на температурата, както въ болния. Температурата на болния се дължи на особено горение въ организма, предизвикано отъ натрупване на различни утайки, като непотрѣбни вещества. Вътрешната топлина, за която говоримъ, подразбира правилно и разумно увеличаване на свещения огънь въ човѣка. Подъ влиянието на този огънь се развиватъ правилно човѣшкитѣ дарби и способности.

Единъ евангелски проповѣдникъ, българинъ, слушалъ да се говори за нѣкакво духовно общество отъ

свети хора въ Америка. Той се заинтересувалъ да види тѣзи хора, за които говорѣли чудни работи. Случило му се да отиде въ Америка. Първата му работа била да намѣри това общество, да се запознае съ тѣзи чудни, свети хора. Най-интересното въ тѣхъ било това, че когато преминавали отъ състоянието на обикновени хора въ свети, тѣ преживявали такава голѣма радостъ, че излизали отъ релситѣ на обикновения си животъ. Всѣки, който изпитвалъ тази радостъ, започвалъ да играе, да прескача огради, да се катери по дървета, да цѣлува и пригрѣща, когото срещне на пътя си. Въ това време той не държалъ смѣтка за общественото мнение. Той се намиралъ на седмото небе отъ радостъ — не се стѣснявалъ отъ никого, защото ималъ високъ идеалъ. Той съзнавалъ, че съ него става нѣщо особено — душата му се пробуждала и минавалъ отъ обикновения въ необикновенъ животъ.

Този българинъ започналъ да посещава обществото на светитѣ хора редовно и, за очудване на самия него, изпадналъ въ особеното състояние. Той почувствувалъ, че отвътре нѣщо го кара да скача, да играе, да пѣе, да се катери по дървета и по огради. Като не могълъ да направи това, той легналъ на земята по коремъ и започналъ да се търкаля, да рита, да се обръща на всички страни. Най-после започналъ да се моли: Господи, помогни ми да се освободя отъ това състояние, защото не мога да издържамъ. Ако продължи още малко, ще се пукна. И, наистина, той се освободилъ отъ това състояние, което повече не се повторило.

➤ Мнозина се запитватъ, на какво се дължи това състояние. Питамъ: Какво ще прави коньтъ, ако го освободите отъ обора, въ който билъ дълго време затворень? Щомъ се види свободень, първата му работа е да отиде въ гората. Който види този конь да препуска, ще каже: Какво се е разлудувалъ този конь? Ще бѣга, разбира се. До сега той е билъ въ затворъ. Щомъ се види на свобода, той влиза въ обществото на светитѣ хора, дето иска да стане членъ. Обаче, като го намѣри, господарьтъ му се радва, че може пакъ да го затвори въ обора. Въ сѣщото положение се намира всѣки човѣкъ. Докато е въ обществото на све-

титъ хора, той е подобенъ на свободния конь. Но обществото, църквата, държавата го дебнатъ. Тѣ го хващатъ, турятъ му юларъ и казватъ: Хванахме те вече, въ ржцетѣ ни ще бждешъ. Не ставай лудъ конь!

Какво искатъ съвременнитѣ хора? — Свобода. Изобщо, всички хора искатъ да бждатъ свободни. Ние, обаче, искаме да служимъ на държавата безъ юларъ; ние искаме да служимъ на обществото безъ юларъ; ние искаме да служимъ на църквата безъ юларъ; ние искаме да служимъ на дома безъ юларъ. Безъ юларъ човѣкъ може да свърши работата си по-добре, отколкото съ юларъ. Работа безъ юларъ, служене безъ юларъ, това е учението на синоветѣ на свѣтлината. Какво представя синътъ на свѣтлината? Той е огънь и пламъкъ, животъ и свѣтлина. Съ десетъ вжжета да го вържете, той пакъ ще се развърже; въ затворъ да го турите, и оттамъ ще излѣзе. Казано е въ Писанието: Когато синоветѣ на свѣтлината дойдатъ, вратитѣ на затворитѣ ще се отворятъ; всички заблуждения ще изчезнатъ; всички недоразумения и раздори ще се стопятъ; всички болести ще се махнатъ. Тогава ще дойде Царството Божие на земята. — Кога ще дойдатъ синоветѣ на свѣтлината? — Тѣ и сега сж на земята, но дегизирани, никой не ги познава. Благословенъ е този, който срещне единъ отъ синоветѣ на свѣтлината. Тѣ премахватъ ограниченията въ свѣта, но безъ бомби. Тѣ разбиратъ законитѣ на разумния животъ и правилно ги прилагатъ. Гнѣвътъ, съмнението, малодушието, страхътъ сж бомби, които разрушаватъ самия човѣкъ, който ги носи. Понеже синоветѣ на свѣтлината не се гнѣвятъ, не се съмняватъ, не се страхуватъ, тѣ не си служатъ съ никакви бомби.

„Да сте синове на свѣтлината“. Така е казалъ Христосъ на своитѣ ученици, като имъ откривалъ законитѣ на свѣтлината. Той имъ казвалъ, че като знаятъ законитѣ на свѣтлината, единъ день тѣ ще правятъ по-голъми чудеса отъ тия, които днесъ виждатъ. Когато Христосъ дойде на земята, мнозина искаха да Го направятъ царъ, но Той казваше: „Не съмъ дошълъ на земята да ставамъ царъ, но да приложя Божия законъ. Когато дойда втори пѣтъ на земята, ще приложя напълно Божия законъ“. Въ Откровението е казано, че когато затржби седмата тржба, всички царства на

земята ще станатъ едно цѣло — царство на свѣтлината—Божие царство. Тази идея работи вече въ свѣта. Днесъ всички велики хора, всички управляващи търсятъ начинъ, да съгласуватъ интереситѣ на всички народи. Единъ день, когато тази идея се реализира, границитѣ между държавитѣ ще се премахнатъ, ще се въведе общо управление въ всички държави. Значи, нѣкаква външна сила работи и заставя всички държавници, всички велики хора да приематъ тази идея и да я реализиратъ. Всички преговори между държавнитѣ глави, всички прогресивни и нови движения се стремятъ, именно, къмъ това, да отворятъ пътъ за идване на синоветѣ на свѣтлината.

Ще кажете, че новото е опасно за човѣчеството. Новото подразбира идване на Божественото въ свѣта. Бъдещето е въ ржцетѣ на онѣзи, които носятъ новото, а не на онѣзи, които подържатъ стария редъ и порядъкъ, въ който царува насиетието и тъмнината. Ние сме за новото, за реда и порядъка на Божественото, който синоветѣ на свѣтлината носятъ. Ние сме за новия, за вѣчния животъ. Следователно, на младитѣ ще покажемъ пътя къмъ този животъ, а на старитѣ ще покажемъ начинъ, какъ да се подмладятъ. Когато Христосъ казва, че, ако не станете като малкитѣ деца, не можете да влѣзете въ Царството Божие, Той има предъ видъ синоветѣ на тъмнината. Тѣй щото, ако синоветѣ на тъмнината не станатъ синове на свѣтлината, не могатъ да влѣзатъ въ Царството Божие. Казано е още, че роденитѣ отъ Бога грѣхъ не правятъ. Значи, за да не грѣши, човѣкъ трѣбва да се роди отъ Бога, да стане синъ на свѣтлината, носителъ на Божественото въ свѣта.

„Да сте синове на свѣтлината“. Съ други думи казано: Да сте синове на любовта. Ако искате да се преобразите, приемоте любовта въ себе си. Вижете, какъ се проявяватъ младитѣ момичета и момчета, преди да ги посети любовта и следъ като ги посети. Преди да ги посети любовта, тѣ сж небрежни къмъ себе си, къмъ родителитѣ и ближнитѣ си, къмъ уроцитѣ си. Щомъ любовта ги посети, тѣ коренно се измѣнятъ: започватъ да се обличатъ добре, отнасятъ се внимателно къмъ родителитѣ си, къмъ уроцитѣ си. Любовта преобразява човѣка и осмисля живота му.

Когато говоримъ за синоветъ на свѣтлината, имаме предъ видъ любовта на нѣкоя мома или на нѣкой момъкъ. Въ сжщностъ, човѣкъ се влюбва въ ближния си само тогава, когато последниятъ е проводникъ на нѣщо свѣтло и възвишено. Като не знаятъ това, мнозина се произнасятъ неправилно за любовта на младитѣ. Щомъ видятъ, че нѣкоя мома или нѣкой момъкъ се влюбилъ, тѣ казватъ: Временна е тази любовъ. Скоро ще прегори, и момата ще заприлича на насъ. Не е така. Това, което прегаря, не е любовъ. Това не е посещение на синоветъ на свѣтлината. Когато нѣкой отъ синоветъ на свѣтлината посети младия момъкъ или младата мома, тѣ ставатъ внимателни, любезни къмъ родителитѣ си, къмъ своитѣ близки. Тѣ съзнаватъ погрѣшкитѣ си и ги изправятъ. Азъ познавамъ синоветъ на свѣтлината и мога да ви ги опиша. Тѣ сж стройни, красиви, разумни, занимаватъ се и съ музика, и съ поезия, и съ наука. Тѣ пишатъ такива писма и такива поезии, каквито никой обикновенъ човѣкъ не може да напише. Благодарете на Бога, ако вашата дъщеря или вашиятъ синъ се влюбятъ въ нѣкой отъ синоветъ на свѣтлината. Радвайте се, когато любовта на единъ отъ тия синове ви посети. Млади и стари, стремете се къмъ любовта на синоветъ на свѣтлината, за да се преобразите, да придобиете новъ животъ.

„Да сте синове на свѣтлината!“ Нѣма по-велико нѣщо за човѣка отъ това, да бжде синъ на свѣтлината. — Защо? — Защото ще бжде свързанъ съ разумнитѣ сжщества на земята. — Кжде сж синоветъ на свѣтлината? — Тѣ не сж на небето, далечъ отъ хората, но между тѣхъ. Ако искате да срещнете нѣкой ангелъ, светия или синъ на свѣтлината, не ги търсете далечъ отъ себе си. Тѣ сж по горитѣ, по планинитѣ, между хората въ селата и въ градоветѣ. Достатъчно е да се вгълби човѣкъ въ себе си, да започне да размишлява, за да се свърже съ тѣхъ. Да се свържете съ едно разумно сжщество, това значи, да ви посети една свѣтла, възвишена мисль. Когато Христосъ се уединяваше въ гората на молитва, Той се срѣщаше съ синоветъ на свѣтлината и се разговаряше съ тѣхъ. Една вечеръ Христосъ отиде на планината съ двама отъ своитѣ ученици, които видѣха синоветъ на свѣтлината. Тѣ разбраха, съ кого се разговаряше Учителътъ имъ.

Следователно, когато се натъкнете на нѣкакво страдание или изпитание, обърнете се къмъ синоветѣ на свѣтлината. Достатъчно е единъ отъ тѣхъ да ви посети, за да имате една реална опитностъ. Нѣмате ли връзка съ разумнитѣ същества, колкото и да се молите, молитвата ви нѣма никакъвъ резултатъ. Вие се намирате въ положението на човѣкъ, който търси изгрѣващото слънце, а намира залѣзващото. Какво трѣбва да правите при това положение? Трѣбва да постоянствувате. Макаръ и да попадате на залѣзващото слънце, търсете непрестанно изгрѣващото. Ще дойде день, когато ще попаднете на изгрѣващото слънце, и работитѣ ви ще се наредятъ добре.

Американскиятъ проповѣдникъ Муди решилъ да отиде въ Англия да проповѣдва. Трѣбвало да мине презъ Ливерпулъ, да се срещне съ единъ отъ приятелитѣ си, който обещалъ да му нареди работата: да наеме специаленъ салонъ, да плати всички разходи. Стигналъ благополучно въ Ливерпулъ, но се указало, че приятелътъ му умрѣлъ преди една седмица. Муди се намѣрилъ предъ голѣма мжнотия, но, въ края на краищата, работата му се наредила, и той държалъ блѣскава проповѣдь, на която присѣдствували нѣколко хиляди души. Блѣскава била проповѣдта му, защото синоветѣ на свѣтлината го подкрепили. Презъ време на проповѣдта му една важна дама минала край единъ отъ прозорцитѣ и заповѣдала на кочиаша си да спре, да чуе и тя нѣщо. Муди забелязалъ тази дама и веднага се обърналъ къмъ слушателитѣ си съ думитѣ: Въ този моментъ продавамъ душата на една дама. На тази душа свѣтътъ дава слава, богатство, честь. Обаче, Христосъ дава друго нѣщо за тази душа. И той започналъ да изброява всичко, което Христосъ дава за една душа. Като чула тия думи, дамата разбрала, че това се отнася до нея. Тя слѣзла отъ колата си, влѣзла въ салона и се обърнала къмъ проповѣдника съ следнитѣ думи: Отсега нататъкъ напушамъ своя старъ господаръ и отивамъ при новия, да Му служа съ любовъ и вѣрность.

Казвате: Има ли право човѣкъ да продава душата на ближния си? — Ако знае, какъ да я продаде, има право. Ако съ продаването душата на човѣка ти го повдигашъ и насочвашъ въ правия пѣтъ, продай душата му. Така, именно, постѣпва Богъ. Той дава право

на синоветъ на свѣтлината да продаватъ човѣшкитѣ души и да ги упжтватъ въ живота имъ. Като отидете при единъ отъ синоветъ на свѣтлината, нѣма защо да му говорите за своитѣ страдания. Той вижда положението, въ което се намирате, и ви помага. Дето сж синоветъ на свѣтлината, тамъ е Богъ. Тамъ Го виждамъ азъ, тамъ можете да Го видите и вие. Искате ли да видите Бога, идете между разумнитѣ, добритѣ и любещитѣ хора. Тѣ сж и на земята, и на небето, т. е. тѣ сж и горе, и долу.

„Да сте синове на свѣтлината“. Всѣки човѣкъ може да стане синъ на свѣтлината, но още не е. Засага всички хора сж синове на обикновения животъ, синове на заблужденията. Ще дойде день, когато ще станатъ синове на свѣтлината, но преди това тѣ трѣбва да минатъ презъ обикновения животъ, като подготовка за необикновения. Сегашиятъ човѣкъ се намира въ положение на заченатото дете. Той се намира въ утробата на майка си и нито самъ може да яде, нито може да се движи. Синътъ на свѣтлината е въ положение на новороденото дете. Майка му казва: Синко, деветъ месеца бѣше въ утробата ми. Ето, давамъ ти свободенъ билетъ за пжтуване. Излѣзъ на свобода, въ широкия свѣтъ и се радвай на Божието благословение. Щомъ получи свободенъ билетъ, синътъ на свѣтлината излиза на бѣлъ свѣтъ и запѣва своята първа пѣсень: Ва... ва... Майкитѣ и бащитѣ знаятъ, каква е първата пѣсень на детето. „Ва“, това е името на първия Богъ, който бабува, за да се раждатъ децата—синоветъ на свѣтлината. Съ своята първа пѣсень детето благодари на Бога, че излиза отъ свѣта на ограниченията и влиза въ свѣта на свободата. И българинътъ казва на воловетъ си: Ва! Това значи: Спрете за малко, да ви покажа, какъ можете да излѣзете отъ ограничения животъ и да влѣзете въ живота на свободата.

Сега и на васъ казвамъ: Спомняйте си често за синоветъ на свѣтлината, че, като дойдатъ голѣмитѣ страдания, да знаете, че тѣ идатъ да ви освободятъ отъ ограниченията на живота. Понѣкога вие се насърдите, вдѣхновите се, чувствувате сила и готовность за възвишена работа, но веднага се спрете и казвате: Не е време още за това. Днесъ отлагате, утре отлагате,

докато единъ день видите, че сте остарѣли, и казвате: Свърши се моята работа. Ще остане за друго прераждане. Християнитѣ пъкъ възлагатъ всичко на Христа. Тѣ очакватъ да дойде Христосъ втори пътъ на земята, да ги възкреси. Не, първата пѣсенъ „ва“ ще ги възкреси. За да възкрѣсне, човѣкъ трѣбва да се новороди. Възкресението иде само за ония, които ще станатъ синове на свѣтлината. Възкресението е новата епоха, въ която идатъ синоветѣ на свѣтлината, да работятъ за създаване на новъ свѣтъ, ново небе и нова земя. Стариятъ свѣтъ нѣма да се разруши, но ще се преобрази, ще се преустрои. Новиятъ свѣтъ, това е епохата, която иде въ свѣта, въ която ще се прояви Божията Любовь. Проявяването на Христа на земята не е нищо друго, освенъ проява на Божията Любовь. Изявяването на синоветѣ на свѣтлината не е нищо друго, освенъ проява на Божията Любовь. Тѣ идатъ да изявятъ любовта и да видятъ, какъ се проявява тя на земята. Докато сж на небето, тѣ нѣматъ право да се влюбватъ помежду си, но като дойдатъ на земята, влюбватъ се въ Бога на любовта.

Хората не разбиратъ любовта, поради което си я представятъ нѣщо обикновено. Каквато представа да иматъ за любовта, тѣ трѣбва да знаятъ, че всичко, което носи миръ и радостъ за човѣшката душа, е любовь. Всичко, което носи свѣтлина и знание за ума, е мъдростъ. Обикновениятъ човѣкъ се движи между два полюса — любовта и мъдростта, а съвършениятъ стои на върха, дето свѣтлината изгрѣва. И ангелитѣ живѣятъ между любовта и мъдростта, но въ по-високи полета. Синоветѣ на свѣтлината слизатъ между хората, да внесатъ въ умоветѣ имъ свѣтлина и знание, а въ сърдцата имъ — топлина и любовь. Ако не имъ предадатъ тия нѣща, тѣ не могатъ да се повдигнатъ, не могатъ да станатъ човѣци, въ широкъ смисълъ на думата. Следователно, синоветѣ на свѣтлината идатъ да обновятъ цѣлото човѣчество.

Съвременнитѣ хора не се разбиратъ, защото се разглеждатъ като мъже и жени. Днесъ нито мъжетѣ помежду си се разбиратъ, нито женитѣ. Обаче, и духоветѣ не се разбиратъ. И тѣ се намиратъ въ борба помежду си. Споредъ богословитѣ борбата е между падналитѣ духове. — Защо паднаха тия духове? — За-

щото не разбраха Божията Любов. Които разбраха любовта, повдигнаха се и влѣзоха въ разумния животъ. Днесъ всички хора трѣбва да изучаватъ любовта. Всѣки самъ ще я изучава. Никой не може да учи хората, какъ да любятъ. Дойде ли нѣкой да ви учи, какъ да любите, ще изгубите любовта. Оставете човѣка свободенъ, той самъ ще се научи, какъ да люби. Родителитѣ се страхуватъ за сина и за дъщеря си, да не се влюбятъ и да страдатъ. Оставете сина и дъщеря си въ рѣцетѣ на Бога, Той ще ги научи, какъ да любятъ. Да люби, това е работа на душата. Не се бъркайте въ работата на душата. Предайте душата си на Бога, Той да я ръководи. Той знае нейния пътъ и ще я насочи въ това направление. Не се страхувайте отъ любовта. Щомъ уповавате на Бога, Той има предъ видъ и дъщеря ви, и сина ви, нѣма да ги остави да пропаднатъ. Ще кажете, че може да не имъ е дошло още времето за влюбване. И това оставете на Бога. Казано е, че който преждевременно се влюби, умира. Вѣрно е това, но вѣрно е, че който преждевременно се влюби, оживява. Зависи, какъ се е влюбилъ човѣкъ и въ кого.

Подъ думата „смъртъ“ ние разбираме минаване отъ едно състояние въ друго. Ако дветѣ състояния си хармониратъ, човѣкъ не умира. И следъ смъртта си той продължава да живѣе. Хората умиратъ преждевременно подъ влияние на отрицателното въ живота. Страхътъ, подозрението, съмнението, безлюбието, безверието съкращаватъ живота на човѣка. Нѣкой казва, че люби Бога, а при най-малкото изпитание започва да се съмнява и да подозира. Това не е любовъ. Ако това наричате любовъ, тя е едва въ зародиша си. Любете, както любятъ синоветѣ на свѣтлината. Учете се отъ тѣхъ. Какво трѣбва да направи любещата дъщеря, като види баща си тѣженъ? Тя трѣбва да запѣе, или да заиграе съ своя инструментъ. Ако пѣсенъта или музиката ѝ може да промѣни състоянието на бащата, любовта ѝ е силна. Ако любещиятъ синъ е художникъ, поетъ или писателъ, съ четката и съ перото си той може да развесели тѣжната си майка. Изобщо, хората на любовта носятъ въ себе си миръ, радостъ и веселие. Дето отидатъ, всички ги приематъ съ отворени сърд-

ца. Тѣ не сж невежи, нито горди или амбициозни. Тѣ сж смирени и искрени.

Тѣй щото, когато говорите за любовта си къмъ Бога и за Неговата Любовь къмъ васъ, помнете, че Той не обича невежитѣ и горделивитѣ. Човѣкъ трѣбва да има достоинство и самоуважение, но да не бжде гордѣ. Ако е даровитѣ, способенѣ, нека прилага дарбитѣ си, безъ да се гордѣе. Способниятѣ и разуменѣ човѣкъ знае, че дарбитѣ и способноститѣ му сж дадени за негово благо, както и за благото на всички. Ние не подѣржаме слабитѣ хора, които се подкупватѣ и огвѣватѣ предѣ силния. Ние сме за ония хора, които и съ износени дрехи могатѣ да ходятѣ прави, съ съзнание за достоинството на своята душа.

Съвременнитѣ хора трѣбва да работятѣ за своето вътрешно освобождаване. Докато се освободятѣ, тѣ ще минаватѣ презѣ мжнотии и страдания, презѣ болести, презѣ недоразумения и противоречия. Обаче, щомѣ станатѣ синове на свѣтлината, всичко това ще изчезне и, вмѣсто страдания, ограничения и смъртъ, тѣ ще иматѣ радости, веселие и свобода. Тѣ ще се намѣрятѣ между близкитѣ си, които ще ги обичатѣ. Това значи, да живѣе човѣкъ въ рая, между разумнитѣ същества. Раятъ е на земята. Отѣ човѣка зависи да бжде жителъ на рая, или на ада. Който живѣе въ рая, всѣка година получава по единѣ отѣ най-хубавитѣ райски плодове. Обаче, не е важно човѣкъ да влѣзе въ рая; важно е да стане синѣ на свѣтлината. Вратата на рая ще бжде всѣкога отворена за него, и той ще има на разположение всичко, каквото пожелае. Да се стреми човѣкъ да стане синѣ на свѣтлината, това не значи, че въ единѣ день може да стане такъвѣ. Хиляди години е училѣ, и хиляди години още трѣбва да учи, за да придобие онази свѣтлина, която ще го направи синѣ на свѣтлината. Иде день, когато синоветѣ на свѣтлината ще дойдатѣ между хората, ще имѣ донесатѣ онова знание, което ще бжде основа на истинския животѣ. Тѣ ще бждатѣ учители на човѣчеството, ще му покажатѣ пътя къмѣ свѣтлината.

Казвате: Не може ли човѣкъ още днесѣ да намѣри пътя на свѣтлината? — Може, но трѣбва да се откаже отѣ старитѣ си разбирания. Каквото и да прави, съ сегашнитѣ си разбирания човѣкъ не може да се

издигне по-високо отъ положението, въ което се намира сега. Съ разбиранията, които днесъ има, обикновениятъ човѣкъ ще си остане обикновенъ, птичката ще си остане птичка, къртицата ще си остане къртица. Каква култура може да се очаква при сегашнитѣ условия на живота? Следователно, докато човѣкъ не се издигне отъ положението, въ което се намира, и не започне да мисли като истински човѣкъ, той никога не може да стане синъ на свѣтлината, да придобие вжтрешната си свобода. Човѣкъ е създаденъ свободенъ, а не робъ. Той самъ се е ограничилъ и заробилъ, вследствие на което самъ ще се освободи. Когато създаде човѣка, Богъ му казалъ: „Иди, завладѣй земята и стани господарь. — На кого? — На низшето въ себе си. Човѣкъ трѣбва да бжде господарь на своитѣ низши мисли и чувства, да ги владѣе. Станете господари на себе си, а не на хората. Който е станалъ господарь на себе си, той е въ хармония съ всички хора. Той знае, че не може да живѣе самъ. Едно вжже е здраво само тогава, когато всички конци, отъ които е съставено, сж еднакво яки. Следователно, когато всички мисли и чувства въ човѣка сж въ хармония, той може да бжде въ хармония и съ своитѣ ближни. Този човѣкъ наричаме синъ на свѣтлината. Той не се оплаква отъ сиромашия, отъ болести, отъ невежество. Който боледува, той не е синъ на свѣтлината. Който се оплаква отъ сиромашия, невежество, отъ противоречия, той не е синъ на свѣтлината. Като изпадне въ нѣкакво затруднение, човѣкъ казва: „Добъръ е Господъ, ще ми помогне да се справя съ мжнотията. Какво означаватъ думитѣ „добъръ е Господъ“? Ако човѣкъ разчита на добротата на Господа и не работи, това показва, че той поставя Бога вънъ отъ себе си. Обаче, ако каже, че работи съзнателно, това показва, че човѣкъ разчита на Бога въ себе си. Така е гледалъ и Христосъ на Бога, заради което казва: „Отецъ ми работи, и азъ работя“.

Често чувате нѣкои да казватъ, че сж хора на новитѣ идеи. По какво се отличаватъ тия хора отъ обикновенитѣ? Щомъ сж нови хора, тѣ трѣбва да се отличаватъ по знанието, по вѣрата, по мислитѣ и по чувствата си. Ако знанието, вѣрата, мислитѣ и чувствата имъ сж като тия на обикновенитѣ хора, тѣ не могатъ да се нарекатъ хора на новитѣ идеи. И хората съ

старитѣ идеи иматъ знание, сила, богатства, но не ги използватъ на мѣсто. При това, тѣ не сж разпредѣлили своитѣ умствени и физически сили равномерно, вследствие на което нѣкои органи работятъ повече отъ други. Благодарение на неравномерното разпредѣление на своитѣ сили, тѣ не могатъ да се хармонизиратъ. Какво щастие можете да очаквате при едно несъразмерно развитие на органитѣ въ човѣка? Човѣкъ трѣбва да работи върху себе си съзнателно и съ любовъ, да придобие онова знание, което може да го направи синъ на свѣтлината. Той има непоколебима вѣра въ Господа. И когато го питатъ, вѣрва ли въ Господа, той мълчи. »Какво ще доказвате на болния, има ли свѣтлина, или не? Нека излѣзе вънъ, самъ да види свѣтлината.« Вие трѣбва да заставите болния, насила да излѣзе вънъ, на слънчевата свѣтлина и на чистъ въздухъ. Щомъ се грѣе на слънчевитѣ лъчи и диша чистъ въздухъ, той влиза въ стаята си обновенъ, съ нови сили за животъ и не пита вече съществува ли Богъ, или не.

„Да сте синове на свѣтлината“. Желая ви да бждете синове на свѣтлината, да носите навсѣкжде радостъ и веселие. Болни лѣкувайте, страдащи утешавайте, паднали повдигайте! Сваляйте оковитѣ отъ краката и ржцетѣ на затворниците! Сваляйте оковитѣ отъ умоветѣ и сърдцата на ония, които сж изпаднали въ мракъ и заблуждения!

Желая на всички присѣтстващи, да паднатъ оковитѣ отъ краката и ржцетѣ, отъ умоветѣ и сърдцата имъ, да се почувствуватъ свободни граждани на Царството Божие.

Днесъ синоветѣ на свѣтлината канятъ всички хора на работа. Тѣ дойдоха въ времето на Христа, но видѣха, че хората не бѣха още готови за работа. Сега пакъ идатъ съ пѣсни, да ви поканятъ като съработници въ общото дѣло. Щомъ чуете пѣсенъта имъ, станете веднага и идете да ги посрещнете. Тѣ идатъ да турятъ редъ и порядъкъ въ свѣта.

Въ сила.

„Царството Божие дошло въ
сила“. *)

Една отъ голѣмитѣ илюзии, въ която изпадатъ съвременнитѣ хора, е следната: тѣ мислятъ, че като иматъ пари, сж осигурени; като иматъ знания, сж учени и като сж физически силни, едновременно сж и духовно силни. Благодарение на тази илюзия, тѣ изпадатъ въ трагикомично положение. Доколко сж осигурени, виждаме при едно голѣмо земетресение: много кжщи се събарятъ, и хората, които сж мислили, че сж осигурени, се намиратъ на пжтя, безъ подслонъ. При една финансова криза, голѣмитѣ милионери пропадатъ и дохождатъ въ положението на последни просяци. Много американски милионери сж пропаднали по такъвъ начинъ, но като хладнокрѣвни хора, не се отчайватъ. Тѣ се събиратъ заедно, устройватъ си общъ банкетъ, да се посмѣятъ на скжсанитѣ си дрехи и обувца и, въ края на краищата, казватъ: Какво да се прави? Животъ е това! Учени, които сж разчитали на знанията си, въ единъ день заболяватъ така, че изгубватъ паметъта си. Съ паметъта заедно всичкото имъ знание изчезва.

Съвременнитѣ хора се намиратъ въ положението на пропаднали милионери, които ходятъ бедно облѣчени, съ скжсани дрехи и съжаляватъ за изгубеното богатство. Грѣшницитѣ сжщо така сж пропаднали милионери и кой дете ги срещне, проповѣдва имъ да се покаятъ. Споредъ мене, повечето хора сж финансово пропаднали — нищо повече. Много естествено! Тѣ разчитатъ на своя детински мирогледъ, който не издържа на голѣмитѣ изпитания. Вѣрванията на тия хора сж толкова солидни, колкото и думитѣ на майката, съ които залѣгва разплаканото си дете. Когато пѣкъ искатъ да задоволятъ любопитството на недораслото си още дете, отде е дошло по-малкото му братче, майката казва, че бабата го донесла отъ рѣката. Детето вѣрва на думитѣ на майка си. И нѣкои отъ съвремен-

*) Марка 9:1.

нитѣ хора вѣрватъ на подобни твърдения за произхода на живота и мислятъ, че сж учени. » Споредъ нѣкои учени човѣкъ е произлѣзълъ отъ клетка, която постепенно се е развивала, докато достигнала до формата, наречена „човѣкъ“. » Това показва, че хората вѣрватъ въ невъзможни нѣща и разчитатъ на тия вѣрвания. Възможно ли е отъ малката клетка да излѣзе разумниятъ човѣкъ? » Нѣкои религиозни пъкъ твърдятъ, че Богъ е създаълъ свѣта отъ нищо. Ако това е възможно, ние казваме, че и религията е нищо. » Не, колкото и да е всесиленъ и великъ Богъ, нищото си остава нищо, не може да се превърне въ нѣщо. Отъ нищото не може да стане нѣщо. Ако, наистина, свѣтътъ е създаденъ отъ нищо, всичко ще бжде нищо: и религия, и наука, и моралъ, и животъ. Какъвъ моралъ, запримѣръ, е този, който е създаденъ отъ нищо? » Нищото“ е отвлѣчено понятие. Като говоримъ за него, трѣбва да си представимъ пространството безъ никаква субстанция. Това е невъзможно. Можете ли да осолите боба безъ соль? Следъ всичко това, можете ли да вѣрвате въ обясненията на тия хора за духовния свѣтъ, за създаването на свѣта и на човѣка, за морала и т. н.? » Ако говоримъ за моралъ, ние разбираме такъвъ моралъ, който да е валиденъ за всички хора — млади и стари, за всички времена и епохи.

» Мнозина, свѣтски хора и религиозни, твърдятъ, че религията е само за старитѣ, а не за млади. Отъ това твърдение азъ вадя заключението: високитѣ планински върхове сж за старитѣ хора, а не и за младитѣ. Въ сжщностъ така ли е? По високитѣ планински върхове се качватъ обикновено млади хора. Старитѣ хора не предприематъ такива екскурзии. Значи, високитѣ върхове сж за младитѣ, а долините за старитѣ. Подържате ли мисълта, че религията е за старитѣ хора, ще ви отговоримъ съ пословицата: „Зяй, коньо, за зелена трева“. » Какъ ще обърнете стария човѣкъ къмъ Бога, когато той е материалистъ? И да стане религиозенъ, той по форма само ще вѣрва въ Бога. Дълбоко въ себе си, вътрешно, той е материалистъ и вѣрва на паритѣ. Младиятъ е вътрешно идеалистъ. Ако накарате стария човѣкъ да донесе вода отъ чешмата, той ще почне да се оглежда, да намѣри нѣкого отъ внучетата си и ще му каже: Иди, дѣдовото, за вода.

Не ме държатъ краката, не мога да ходя. Младиятъ веднага взима стомнитъ и отива за вода. »Тогава, кой може да изпълни волята Божия: младиятъ, или стариятъ? Когато момъкътъ и момата отиватъ на хорото, съ какви дрехи се обличатъ: съ нови, или съ старитъ си дрехи? — Съ новитъ, разбира се. Ако се облѣкатъ съ старитъ дрехи, никой нѣма да се хване на хорото до тѣхъ. »Новата дреха е символъ на нова идея. Който е готовъ да приеме една нова идея въ себе си, той е младъ човѣкъ. Той има условия да расте и да се развива. Който се облича съ стари дрехи, той е старъ човѣкъ и неспособенъ за никаква култура. Нека младата мома се облѣче съ старитъ си дрехи и отиде на хорото, да види, какъ всички момци ще я избѣгватъ. Обикновено момитъ се обличатъ съ нови дрехи за хорото. »Като се оженятъ, хвърлятъ новитъ дрехи, обличатъ старитъ и така се явяватъ предъ своитъ възлюбени. Обаче, като облѣкатъ старитъ си дрехи, животътъ имъ се разваля. »Въ това отношение, мжжътъ самъ разваля живота си. Като се страхува, другъ мжжа да не хареса възлюбената му, той казва: Можешъ да се обличашъ и съ старитъ си дрехи, не е нужно все съ нови дрехи да бждешъ — нѣма кой повече да те харесва. Това е криво разбиране, което показва, че хората нѣматъ довѣрие помежду си.

Какъвъ е този Господъ, въ Когото хората вѣрватъ, на когото свѣщи палятъ и се молятъ, а нѣматъ довѣрие единъ на другъ? Мжжътъ не вѣрва на жена си, жената — на мжжа си, приятельтъ — на приятеля си, ученицитъ — на учителя си и т. н. Какъвъ е този Господъ, който не може да обедини хората? Защо ми е такова знание, което въ трудни моменти на живота ми не може да ми помогне? Защо ми е такова богатство, което, вмѣсто полза, ми принася вреда? Защо ми е такова религия, която ме отдалечава отъ Бога?

„Царството Божие дошло въ сила“. »За да разберете смисъла на този стихъ, вие трѣбва да имате дълбоко вътрешно разбиране за живота, както и за самитъ себе си. »Вие трѣбва да знаете, че физическото тѣло разполага не само съ физически органи, които сж необходими за физическия свѣтъ, но и съ други органи, необходими за другитъ свѣтове. Ето защо, като работи за развиване на физическитъ си органи, едно-

временно човѣкъ трѣбва да работи за развиване на умственитѣ и на духовнитѣ си органи. Иначе, той ще бжде годенъ само за физическия свѣтъ. »Натѣкне ли се на духовния свѣтъ, той ще бжде въ положението на новородено дете, което се нуждае отъ помощта на своитѣ близки. Поради това, нѣкои хора сж ориентирани въ физическия свѣтъ, а неориентирани за духовния. Нѣкои хора се справятъ само съ днешния день, а за утрешния нищо не могатъ да предвидятъ. Който знае нѣщата, само той вижда. Който знае законитѣ на живота, той предвижда последствията на своитѣ дѣла. »Който знае и предвижда нѣщата, той гледа и на Царството Божие като на разумно начало, което е въ самия човѣкъ. »За да даде ходъ на разумното начало, човѣкъ трѣбва да бжде въ връзка съ разумнитѣ същества, които ще бждатъ притоци на неговия животъ. »Самъ по себе си човѣкъ не може да бжде разуменъ. Ако не е свързанъ съ ученитѣ хора, човѣкъ не може да бжде ученъ. Съ една капка изворъ не става. Съ една мисль умътъ не може да се нахрани. Една мисль е условие за проява на ума. Безброй мисли трѣбва да влѣзатъ въ човѣшката глава, за да се повдигне човѣкъ.

»Ние не проповѣдваме отвлѣчени работи, които нѣматъ нищо общо съ съзнанието на хората, както и съ тѣхната творческа мисль. Ние говоримъ и проповѣдваме за Бога, защото тази идея ще внесе безсмъртието въ живота; тази идея ще направи хората богати и щастливи, въ пълния смисль на думата; тази идея ще внесе миръ, радостъ, съгласие и любовь между хората; тази идея ще внесе поезия, музика и хармония въ живота. »Ако човѣкъ има нѣкаква идея за Бога, но, въпрѣки това, се оплаква отъ болести и страдания, отъ безлюбие, безвѣрие и несъгласие съ близкитѣ си, неговата идея е крива. Ако казвате, че Богъ е създалъ свѣта, трѣбва да знаете, защо го е създалъ. »Ако нѣкой князь или царъ ви покани на угощение, сложи предъ васъ богата трапеза и ви каже, че нѣмате право да ядете, какво мнение ще си съставите за него? Вие можете да си съставите две мнения за него: или че той е решилъ да изпита гоститѣ си, да види, какво мислятъ за него, или ще кажете, че той е глупавъ човѣкъ. »На сжщото основание казвамъ: Какво мнение имате за Бо-

га, ако казвате, че Той е създалъ свѣта, а, въпрѣки това, живѣете въ сиромашия, лишение и гладъ? Едно отъ дветѣ е вѣрно: или Богъ е решилъ да ви изпита, какъ понасяте страданията и лишенията, или вие сте неразумни и не можете да се ползвате отъ богатата на живота.

Който не разбира живота, казва: Азъ не искамъ да бжда много богатъ, но и сиромашъ не искамъ да бжда; не искамъ да бжда много уменъ, но и глупавъ не искамъ да бжда.—Кой създаде разумността, доброто, богатството, силата? — Богъ. — Кой създаде глупостта, злото, сиромашията и безсилието? — Човѣкъ.

Два свѣта съществуватъ: реаленъ и нереаленъ или преходенъ. Реалниятъ свѣтъ носи вѣчния животъ, а нералниятъ — смъртта. Докато живѣе въ свѣта на промѣнитѣ, човѣкъ не може да очаква никакво щастие. Ако знаехте, какво ви очаква въ продължение на 20 години, главитѣ ви биха побѣлѣли преждевременно. Сегашниятъ свѣтъ ще мине презъ голѣми преобразования, които ще произведатъ силни сътресения въ съзнанието на хората, да разбератъ най-после, че тѣ трѣбва да бждатъ разумни, да изпълняватъ волята Божия, а не своята. Човѣкъ не е създаденъ да страда, да се измъчва, да умира. Човѣкъ не е създаденъ и да властвува надъ слабия и да го малтретира. Човѣкъ е създаденъ за красиви и велики работи. Човѣкъ е създаденъ да бжде герой, да проявява Божията Любовь и Мъдростъ. Човѣкъ е създаденъ да носи Божията Истина въ свѣта.

„Царството Божие дошло въ сила“. Да изявимъ Царството Божие на земята въ Неговата пълнота и сила, това е идеалътъ, къмъ който човѣкъ трѣбва да се стреми. Ако имате ясна представа за Бога, а не се стремите къмъ приложение на волята Божия, Царството Божие е далечъ отъ васъ. Ще кажете, че поне единъ пътъ сте изпълнили волята Божия. Това не е достатъчно. Постоянно трѣбва да изпълнявате волята Божия. Можете ли да наречете приятелъ онзи, който само единъ пътъ ви е услужилъ? Всѣкога трѣбва да разчитате на приятеля си, но и приятелътъ ви трѣбва всѣкога да разчита на васъ. Да имашъ познанство съ единъ банкеръ е едно нѣщо; да имашъ приятелство съ банкера е друго нѣщо. Банкеритѣ иматъ много познати, но като отидатъ при тѣхъ да искатъ пари, тѣ дигатъ ра-

мене и казватъ: Не мога да ви услужа, финансова криза има сега. Обаче, ако отидете при банкера, като приятелъ, той ще отвори своята вътрешна каса и ще ви каже: Давамъ ти отъ това, което съмъ отдѣлилъ за себе си. Следователно, ако се молите на Бога само като на познатъ, молитвата ви ще остане безъ послѣдствие. Ако се молите на Бога като на вашъ приятелъ, Той веднага ще отговори на молитвата ви.

Днесъ всички хора сж подложени на изпитъ, да се провѣри вѣрата и любовта имъ. Това се отнася до ония, които минаватъ за вѣрващи. Вѣрващитъ се изпитватъ по единъ начинъ, безвѣрницитъ — по другъ. Каже ли нѣкой, че вѣрва въ Бога, веднага предъ него ще се изпрѣчи единъ беденъ човѣкъ, да му помогне. Щомъ си вѣрващъ, ти можешъ да му помогнешъ. — Ама нѣмамъ пари. — Помощта не се състои само въ пари. Когато дойде при мене нѣкой беденъ, азъ ще го питамъ, какъвъ занаятъ има. Ако се укаже, че бедниятъ човѣкъ е рибаръ, ще му дамъ мрежа, ще го пратя на морето да лови риба. Ще му кажа, че още при първото хвърляне на мрежата ще улови една риба, въ устата на която е заклещена една златна монета. Като отиде на морето и направи това, което му казвамъ, ще провѣри, доколко думитъ ми сж вѣрни.

Въ една английска книга се разправя за чудесата, които единъ европеецъ видѣлъ между индуситъ въ Индия. Европеецътъ се намиралъ подъ ржководството на единъ отъ индуситъ, съ когото често пжтувалъ изъ пустинята. При едно такова пжтуване тѣ останали безъ хлѣбъ и трѣбвало да гладуватъ нѣколко деня. Въ това време индусътъ запиталъ европееца: Какъвъ хлѣбъ искашъ въ този моментъ, бѣлъ или черенъ? Европеецътъ си помислилъ за бѣлъ, хубавъ хлѣбъ. Индусътъ веднага се концентриралъ и не се минали 15 — 20 минути, когато предъ тѣхъ се явилъ бѣлъ, прѣсенъ, добре опеченъ хлѣбъ. Ще акжете, че това се дължи на нѣкакви фокуси. Не, голѣма разлика има между фокусничеството и реалността. Това е реаленъ опитъ, който се дължи на силата на мисълта. Фокуситъ отнематъ силата на човѣка, когато истината го прави по-силенъ. Който лъже, осиромашава; който говори истината, забогатява.

Ако умът на човѣка укрепва, а способноститѣ му се увеличаватъ, той се храни съ истината. »Ако оглупява, човѣкъ се храни съ лъжата. Нѣкои религиозни се чудятъ, защо едно време сж имали полетъ, въодушевявали се, работитѣ имъ вървѣли добре, а колкото повече навлизатъ въ духовния животъ, постепенно губятъ. Много просто. »Щомъ работитѣ имъ отиватъ назадъ, това показва, че тѣ вървятъ въ кривъ пѣтъ. »Невъзможно е човѣкъ да върви въ Божествения пѣтъ, а работитѣ му да оставатъ назадъ. »Ако служите на Бога, а сжже- временно оглупявате, осиромашавате и боледувате, вашиятъ Богъ е лъжливъ. Изхвърлете отъ сърдцата си божеството, което сами сте си създали. Какъвъ е този Богъ, който не се трогва отъ страданията на вашитѣ ближни? Какъвъ е вашиятъ Богъ, който ви оставя да живѣте въ сиромашия и невежество? Ако служите на Единния и Истиненъ Богъ, достатъчно е да тропнете съ тояжката си, за да имате, каквото искате. »Обаче, който служи на Единния, никога не злоупотрѣбва. Той взима само толкова, колкото му е нужно да се нахрани въ даденъ случай. Той не мисли за осигуряване.

»Като говоря за магическата тояжка, не ви съветвамъ да изкарвате прехраната си по този начинъ. Това не е наука, нито изкуство. Азъ съмъ дошълъ да ви науча, какъ да любите. Всѣка наука безъ любовъ е страдание и мъчение за човѣчеството. Сегашното човѣчество разполага съ сила, съ знание, но едно му липсва — любовъ. »Никога въ свѣта не е имало толкова учени, богати, силни хора, както днесъ; въпрѣки това, всички страдатъ — Защо? — Любовъ имъ липсва. Чувства иматъ, но разумната любовъ отсъствува. »Ще кажете, че егоизмътъ е причина за страданията на човѣчеството. Ще кажете, че еди-кой си народъ е по-егоистиченъ отъ другъ нѣкой. »Не е въпросъ за степенъта на егоизма. Важно е, че всички хора, всички народи служатъ още на егоизма. Тѣ трѣбва да внесатъ любовта като основа на своя животъ, за да се освободятъ отъ егоизма. Когато приеме любовта, човѣкъ минава отъ страданията къмъ радоститѣ, дете може правилно да се развива. Това не значи, че той трѣбва да избѣгва страданията. »Разумнитѣ страдания сж благо за човѣка. Тѣ правятъ човѣка по-ученъ, по-добъръ. Той използва енергията, която се крие въ тѣхъ, за свое лично благо,

както и за благо то на своитѣ ближни.»Страданията носятъ въ себе си тъй наречената „мъртва материя“. Който страда съзнателно, той оживява тази материя, като извлича отъ нея соковетѣ на доброто.

Следователно, съвременнитѣ хора трѣбва да взематъ отъ възвишения свѣтъ онази материя и сила, която може да ги направи добри. Чрезъ тази материя и сила тѣ ще изработятъ необходимитѣ органи за новата култура. Безъ тѣхъ тѣ не могатъ да направятъ стѣпка напредъ. Не е въпросъ отъ страхъ да бжде човѣкъ честенъ и добъръ. Съ помощта на закони и правила сегашнитѣ хора спазватъ известенъ редъ въ свѣта, но това не е естественъ животъ.»Интересно е да видимъ, какъ ще се прояви човѣкъ безъ закони и правилници. Добре е, всѣка държава да направи опитъ само за 24 часа, да се откаже отъ сѣдии, пристави, стражари, за да види, каква честностъ и какъвъ моралъ носи нейниятъ гражданинъ. При законитѣ и правилницитѣ, които държавитѣ налагатъ на поданицитѣ си, ние не знаемъ, доколко хората сж честни и морални.»Не само държавитѣ, но и всѣки човѣкъ отдѣлно може да направи този опитъ, да види, доколко неговитѣ близки и съседи сж честни хора. Нека всѣки отъ васъ остави кѣщата си за 24 часа отворена, да изпита своитѣ съседи. Ще видите, презъ това време липсва ли нѣщо отъ кѣщата ви и какво именно. Не казвамъ, че хората не сж честни, но всички не сж изпитани. Човѣкъ самъ не се познава. По линиитѣ на рѣцетѣ, на лицето и на главата можете да четете, кой е честенъ и кой не. Изобщо, нѣма скрито — покрито въ живота.»Ако азъ чета по тия линии, и вие можете да четете. За онзи, който вижда и знае нѣщата, лъжа не съществува.

Сега азъ проповѣдвамъ на хората. Какво имъ проповѣдвамъ? Да вѣрватъ въ Бога? Вѣрата не се налага, нито може да се проповѣдва за нея. Да любите Бога? И това не мога да проповѣдвамъ. Богъ самъ е Любовь. Споредъ мене, да проповѣдвамъ, това значи, да свѣтя на хората. Да свѣтя, това значи, да имъ покажа пътя къмъ Бога и начина, по който да изпълняватъ волята Божия.»Богъ е Любовь, азъ живѣя въ свѣта на Бога и желая да изпълня»Неговата воля. Това желая и на васъ. Азъ съмъ една рѣчка, на която Богъ заповѣдва: Простри се напредъ! — азъ се прости-

рамъ. — Свий cel! — азъ се свивамъ. — Направи това! — и азъ го правя. Ще кажете, че това е ограничение, отсъствие на свобода. — Това е изпълнение на волята Божия. А въ изпълнението на волята Божия се крие свободата на човѣшката душа. Каквото Богъ върши, това върша и азъ. При това, азъ съмъ свободенъ да простра или да не простирамъ ржката си. Азъ съмъ свободенъ дотогава, докато простирамъ и свивамъ ржката си, докато имамъ изборъ да направя едното или другото. Дойде ли другъ нѣкой да ми простира или свива ржката, азъ нѣмамъ никаква свобода.

Ако нѣкой ме застави да взема пари отъ касата на своя ближенъ, той ме ограничава, той си служи съ насилие. Ще кажете, че златото е ценностъ, за която заслужава човѣкъ да се подаде на изкушение. Днесъ златото е ценностъ, за която хората се убиватъ. Обаче, за предпочитане е животътъ на единъ човѣкъ, отколкото десетъ торби пълни съ злато. Днесъ братъ брата убива за единъ метъръ земя. За предпочитане е любовта на брата ти, отколкото хиляди декара земя. Велико благо е да имашъ любовта на единъ човѣкъ! Любовта на ближния е любовта на Бога. Това значи, да имашъ тилъ, на който да разчиташъ при всички условия.

И тъй, да имате любовта на Бога, това значи, задъ васъ да стои крепостъ, на която да разчитате и въ настоящето, и въ бждещето. Любовта разкрива всички възможности за човѣка. Тя му отваря вратитѣ за всички разумни свѣтове. Който се е домогналъ до Божията Любовь, той има достъпъ не само до разумнитѣ същества, но и до ангелитѣ и арахангелитѣ. — Кжде сж тѣ? — Навсѣкжде. Дето и да се обърнете, ако любовта е въ васъ, вие можете да срещнете ангели. Ангелътъ се познава по строежъ, по организиране на силитѣ въ себе си. Дали вѣрвате, че има ангели на земята, или не вѣрвате, не е важно. Това важи за мене. За банкера е важно да знае, колко злато има въ касата си. Ако касата му е пълна съ злато, той е доволенъ; ако касата му е праздна, той е недоволенъ. Следователно, азъ съмъ доволенъ отъ знанието, което имамъ. Дали другитѣ сж доволни отъ моето знание, не е важно. Истинското знание е капиталъ, на който човѣкъ всѣкога може да разчита. Запримѣръ, нѣкои учени

иматъ много знания, но едно не знаятъ: съществува ли Богъ, или не. »Половината мъже и жени отъ цѣлото човѣчество знаятъ, съществува ли Богъ, или не, а другата половина не знаятъ.

Съвременното човѣчество, по отношение на въпроса за съществуването на Бога, може да се уподоби на положението на човѣкъ, който е застаналъ между две огледала — едното на северъ, другото на югъ. При това положение. лицето му се отразява въ едното огледало, а гърбътъ — въ другото. — Кжде е истинскиятъ човѣкъ? — Нито въ едното огледало, нито въ другото. Истинскиятъ човѣкъ е този, който е застаналъ между дветѣ огледала. Ето защо, ние считаме за вѣрващи ония хора, които виждатъ лицето на човѣка въ огледалото, а за безвѣрници — ония, които виждатъ гърба на човѣка. »Първитѣ казватъ: Видѣхме лицето на Бога. Значи, за тѣхъ Богъ съществува. Другитѣ казватъ: Не виждаме лицето на Бога, затова Той не съществува. »Обаче, Богъ не е нито въ лицето, което виждате въ огледалото, нито въ гърба. Това сж отражения на истинския образъ. Богъ е застаналъ между дветѣ огледала и може да Го види само онзи, който има любовъ. »Богъ не е нито между вѣрващитѣ, нито между безвѣрницитѣ. »Той не живѣе нито между вегетарианцитѣ, нито между месоядцитѣ. →Кжде е Богъ? — Между любещитѣ души.

»Единъ день Мойсей отивалъ на Синайската гора, да се помоли на Господа. По пжтя къмъ планината той видѣлъ, че единъ овчаръ работѣлъ нѣщо усилено — огънь кладѣлъ. — Какво правишъ, овчарю? — Кладя огънь, на който ще опека едно отъ младитѣ си агнета. — За кого? — За Господа. Той каза, че ще ме посети. — Лъжешъ се, братко. Преди всичко, Господъ не яде печени агнета. Напраздно ще очаквашъ. Овчарътъ се замислилъ, изпадналъ въ голѣмо обезсърдчение и спрѣлъ работата си. Мойсей не забелязалъ, нито почувствувалъ действието на своитѣ думи върху чистосърдечния овчаръ и продължилъ пжтя си къмъ Синайската гора. По едно време той чулъ тихъ гласъ: Знаешъ ли, какво направи съ простодушния овчаръ? Ти уби нѣщо красиво и велико въ неговата душа. Върни се назадъ да изправишъ погрѣшката си. Кажи на овчаря, че ще го посети. Върналь се Мойсей отъ пжтя си, приближилъ се къмъ

овчаря и казалъ: Слушай, братко, направи, каквото си намислилъ. Богъ, наистина, ще те посети. Пригответи се да Го приемешъ. Следъ това Мойсей се скрилъ задъ храститъ, да гледа, какъ Богъ ще посети овчаря. Какво видѣлъ? Огънь слѣзълъ отъ небето и изгорилъ агнето на овчаря, който презъ това време сладко дрѣмалъ. Като се събудилъ и видѣлъ, че агнето го нѣмало, овчарьтъ се зарадвалъ, благодарилъ на Бога за посещението, което му направилъ, и продължилъ работата си.

Следователно, ще знаете, че има начинъ, по който и Богъ може да яде. Има единъ огънь, отъ който хората изгарятъ, но има единъ огънь, въ който душитъ горятъ и не изгарятъ. Въ този огънь сж горѣли мъченицитъ и праведнитъ хора. Този огънь наричаме „огънь на любовта“. Той носи въ себе си знанието, отъ което всѣки човѣкъ се нуждае. Силата на човѣка се крие въ знанието, съ което разполага. Отъ знанието пъкъ той може да разбере, какво е постигналъ и до каква степенъ на развитие се намира. Всѣки човѣкъ трѣбва да знае, съ какво разполага, за да не изпада въ заблуждения.

Единъ день Диогенъ, който поучавалъ хората, решилъ да се уедини въ гората, далечъ отъ шума, да си почине малко. Както намислилъ, така постъпилъ. Той се уединилъ въ гората и седналъ подъ една сѣнчеста круша, да почива и размишлява. Единъ селянинъ го съгледалъ отдалечъ и веднага се отправилъ къмъ него, да му иска нѣкакъвъ съветъ. Като видѣлъ, че и тукъ не го оставятъ спокоенъ, Диогенъ се ядосалъ на селянина и мислѣлъ да му се скара и да го върне назадъ. Въпрѣки това той се въздържалъ, приелъ селянина, изслушалъ го, далъ му съветъ и, следъ като се сбогувалъ съ него, казалъ си: Какво направи, Диогене? Отъ толкова години учишъ хората, какъ да живѣятъ, какъ да се отнасятъ помежду си, а въ единъ моментъ си готовъ да развалишъ това, което си направилъ. Виновенъ ли е този човѣкъ, че му се сърдишъ? Ако искаше никой да не те смущава, ти трѣбваше да съобщишъ, че днесъ не приемашъ гости. Вмѣсто да се сърдишъ, ти трѣбваше да поканишъ селянина да седне при тебе, да се разговаряте приятелски и да си хапнете заедно. Така се разговарялъ Диогенъ съ себе си и се

осждахъ за неправилната си постъпка. Той трѣбвало да приема хората, безъ да се гнѣви.

»Често и съвременнитѣ хора постъпватъ като Диогена. Тѣ нареждатъ свои планове и, ако нѣкой се осмѣли да ги развали, сърдятъ се.» Така постъпва и младата мома, когато, въ очакване на възлюбения си, другъ нѣкой момъкъ дойде при нея. Защо се сърди? Защо не бжде искрена да му каже, че чака нѣкого? Този момъкъ не знае, че момата очаква нѣкого. Като познатъ, той се осмѣлява да седне при нея и да се разговарятъ. Тя отговаря на зададенитѣ отъ него въпроси, но всѣки моментъ иска той да се махне, да дойде нейниятъ възлюбенъ. Момата не знае, че нейниятъ възлюбенъ, когото очаква съ нетърпение, е голѣмъ нехранимайко, ще я направи нещастна. Обаче, онзи, отъ когото иска по-скоро да се освободи, е добъръ и честенъ момъкъ. Ако се ожени за него, тя ще бжде щастлива.

Съвременнитѣ хора страдатъ отъ неразбиране на любовта и на живота. Тази е причината, поради която тѣ сж внесли въ живота и въ отношенията си нѣщо неестествено. Тѣ гледатъ и не виждатъ. На лицето на човѣка е написано всичко. Достатъчно е хората да иматъ очи и знание, за да четатъ по лицата на човѣка всичко онова, което е скрито въ тѣхъ. Нѣма защо да питате, дали даденъ човѣкъ е честенъ или нечестенъ. Погледнете лицето му и ще разберете, какъвъ е той. Всѣки човѣкъ може да преобрази лицето си. Това се постига чрезъ съзнателна работа върху мисълта.» Като мисли право, човѣкъ помага на себе си, на ближнитѣ си и на цѣлото човѣчество.

„Царството Божие дошло въ сила“. Царството Божие подразбира царството на любовта. Човѣкъ може да влѣзе въ това царство, когато се освободи отъ вѣковнитѣ заблуждения въ себе си. Да се освободи човѣкъ отъ заблужденията си, това значи, да се проникне отъ Божията Любовь, да признае всички хора за свои братя, да имъ подаде ржка за обща работа. Хиляди добри хора сжществуватъ въ свѣта, които сж готови да изпълнятъ Божията воля. Който изпълнява тази воля, той може да подобри здравето си, да укрепи ума и сърдцето си, да стане гражданинъ на Царството Божие. »Ще кажете, че хората сж лоши, не може да се работи между тѣхъ. Това не оправдава никого.« Силата и властта

не е въ ржцетѣ на лошитѣ хора. Христосъ казва: „Даде ми се всѣка властѣ на небето и на земята“. Щомъ властѣта и силата сж въ ржцетѣ на Христа, следвайте Неговия пжтъ. Христосъ казва на ученицитѣ си: „Идете и проповѣдвайте въ свѣта, и азъ ще бжда съ васъ до скончанието на вѣка“. Каква по-голѣма сигурностъ отъ тази може да очаква човѣкъ? Достатъчно е да проповѣдва Словото Божие съ Любовь, за да бжде съ Христа до скончанието на вѣка.

Тѣй щото, не се страхувайте отъ лошитѣ хора. Срещнете ли нѣкой човѣкъ, вие трѣбва да знаете добъръ ли е, или лошъ. Лошиятъ човѣкъ мирише лошо, а добриятъ разнася своето благоухание надалечъ. Той знае, какво значи, да живѣе за Бога. Той работи изключително за Него, безъ да говори за себе си, за своята вѣра. Започне ли човѣкъ много да говори за вѣрата си, за познаването на Бога, той скоро изпада въ противоречие. Чувате го да говори, че Богъ е великъ, всесиленъ, всеблагъ, докато изведнѣжъ се запитва, защо сжществува злото. Той мисли, че Богъ допуска злото за изпитание и за наказание на хората. Значи, той вѣрва повече въ злото, отколкото въ доброто. Азъ пѣкъ не вѣрвамъ въ злото, въ безлюбието, въ глупоститѣ, въ заблужденията и т. н. Въ този смисълъ, вѣрата не е на мѣсто, а безвѣрието е на мѣсто. Свѣтътъ се нуждае отъ безвѣрници въ злото и отъ вѣрващи въ доброто. Тия две категории хора трѣбва да си подадатъ ржка, за да се оправи свѣтътъ. Щомъ си подадатъ ржка, тѣ ще кажатъ: „Царството Божие е дошло въ сила“.

Казано е въ Писанието, че когато хората чуятъ гласа на Господа, ще оживѣятъ. Това оживяване не е физически процесъ, но психически. Да оживѣешъ, това значи, да си готовъ да простишъ на онзи, който ти е направилъ най-голѣмата пакостъ. Ако си слуга, и господарьтъ ти те е ошетилъ, отнелъ е силитѣ ти, прости му. Ако му простишъ, той ще бжде готовъ да раздѣли богатството си съ тебе и да те приеме като свой братъ. Следъ това и двамата ще тръгнатъ да проповѣдватъ. Ще кажете, че това е невъзможно. За онѣзи, на които съзнанието не е пробудено, това е невъзможно. Ако искатъ насила да изпълнятъ този законъ, тѣ ще се намѣрятъ предъ закона за „военната

повиностъ“, дето всѣки е задълженъ да служи на държавата. Обаче, който е готовъ да прости на ближния си отъ любовъ, доброволно, той е човѣкъ съ пробудено съзнание, носителъ на новото. За мнозина е невъзможно човѣкъ да прости на врага си и да го възлюби, затова се пита, кога ще стане това. Нѣкога ще стане. Това „нѣкога“ не е далечъ. Днесъ ще стане спасението на човѣка. За мене съществува само единъ день, отъ изгрѣването на слънцето до залѣзването му. Този день е дълъгъ, трае хиляди и милиони години — нарича се Божественъ день. Свърши ли се този день, всичко въ свѣта ще се свърши. Колкото по-дълъгъ е този день, толкова по-голѣми възможности и условия се разкриватъ предъ човѣка. Само така той може да расте и да се развива.

„Истината ще ви направи свободни“. Значи, свободата засава човѣка да търси истината. Като не знаятъ, какъ да я намѣрятъ, всѣки търси нѣкакъвъ начинъ, да я прелѣе отъ едно шише въ друго. Обаче, преливането е физически процесъ, безъ никакво съдържание. Като дойдете при истината, вие не трѣбва да бъдете свършено сухи, да не се запалите и изгорите. Ако пъкъ се запалите, не се страхувайте, нѣма да изгорите. Отоплявайте се съ този огънь, освѣтявайте се съ него, за да се запазите отъ голѣмитъ зимни студове и опасни крадци. Носите ли този огънь съ себе си, дето и да влѣзете съ него, всичко се нарежда добре: плодоветъ започватъ да зрѣятъ, хората възстановяватъ своя вътрешенъ миръ и се залавятъ за обща работа. Запали ли се този огънь веднѣжъ, никога не изгасва. Предъ такъвъ огънь се намѣри Мойсей въ пустинята, дето чу гласъ: „Събуй обувката си, защото мѣстото, на което стоицъ, е свето“. Ангелъ се яви на Мойсея и му каза, че заради убийството, което направи, не му се позволява да се приближи при огъня, докато не събуе обувката си. Като събу обувката си, Богъ му показва начинъ, какъ да живѣе, какъ да ръководи израилския народъ. Мойсей написа добри закони, но последователитъ му ги изопачиха. И Христосъ проповѣдваше великитъ Божии закони, но и Неговитъ последователи не знаяха, какъ да ги приложатъ, и изопачиха учението Му.

Днесъ Христосъ е слѣзълъ между хората и работи съ своя жезълъ. Той току вдига и слага жезъла си и

гори всичко, каквото срещне на пътя си.» Лъжците, крадците и престъпниците ще изгорят, а добрите, истинолюбивите и честните хора ще минат през огъня, без да изгорят. Тъй ще се пречистят и свѣтнатъ. Който мине през огъня и се пречисти, ще намѣри истината. Който намѣри истината, той ще познае Бога, ще Го признае за свой Баща, Който всѣкога помага на сирачета, на вдовици и на старци. Като срещне нѣкой страдащъ, Богъ ще го извика при себе си и ще му каже: Ела при мене и бѣди благословенъ! Ти ще минешъ отъ страданиято въ радостта и ще се ползувашъ отъ благата на живото. Така ще каже Богъ на старите и на утрудените и ще ги подмлади и ободри.

И тъй, стремете се къмъ новото учение, което носи знание, свѣтлина и радостъ за всички — за млади и за стари. Старите трѣбва да станатъ млади, а младите — да не остаряватъ.» Младостта не е външно качество, но вътрешно. Светиятъ човѣкъ е всѣкога младъ. Добриятъ и свѣтъ човѣкъ никога не остарява. — Защо? — Защото той никога не губи смисъла на нѣщата. Свѣтътъ се нуждае отъ добри и свети хора, които сж готови за работа и за всѣкаква жертва. Свѣтътъ се нуждае отъ нови хора, отъ хора на любовта.

» Какъ познавате новия човѣкъ? Когато новиятъ човѣкъ влѣзе между болни, тѣ оздравяватъ. Когато влѣзе въ домъ, дето членовете не живѣятъ добре, той внася миръ и радостъ между тѣхъ. Ако само съ присѣствие то си човѣкъ може да лѣкува болни и да внася миръ и радостъ въ човѣшките души, казваме, че той е служител на новото учение. И ако болните оздравяватъ въ негово присѣствие, а разгнѣвените се успокояватъ, ние казваме, че това сж хора, готови да служатъ на новото. Стремете се да служите на новото, да го прилагате въ всички прояви на живота, за да се радвате и вие, и окръжаващите.» Казано е въ Писанието: „По плодоветѣ имъ ще ги познаете“. Наистина, по плодоветѣ на живота ще познаете служителя на новото учение, но по плодоветѣ ще познаете и обикновения човѣкъ. Следователно, ако нѣмате постиженията на новия човѣкъ, по-добре мълчете. За предпочитане е човѣкъ да мълчи, отколкото да говори, безъ да може да реализира това, за което говори.

„Царството Божие дошло въ сила“. Мнозина се

представятъ за силни, безъ да сж такива. Човѣкъ трѣбва да бжде силенъ, безъ да говори за силата си. Апостолъ Павелъ казва за себе си: „Когато съмъ слабъ, тогава съмъ силенъ“! — Какво означаватъ тия думи? — Това значи: когато съмъ слабъ въ човѣшкото, въ преходното, тогава съмъ силенъ въ Божественото и въ вѣчното. За предпочитане, следователно, е човѣкъ да има общение съ Бога, съ свѣтлиѣ и разумни сжщества, отколкото съ силнитѣ хора на земята. Казано е въ Господнята молитва: „Да бжде волята Твоя, както на небето, така и на земята“. Значи, който е свързанъ съ Бога, той се намира подъ Неговото крило и на земята, и на небето. Ако мислите, че Богъ живѣе само на небето, какъ разбирате стиха, въ който е казано, че Богъ ще се всели между хората и ще си направи жилище между тѣхъ? Като не размишляватъ дълбоко върху този стихъ, нѣкои търсятъ Бога само на небето и, ако не Го намѣрятъ, обезсърдчаватъ се и казватъ: Богъ не сжествува. Какво прави младиятъ момъкъ, когато сърдцето му трепне за любовь? Той трѣгва да търси любовта по цѣлия свѣтъ и, като я намѣри, казва: Ето я! Търсете и вие Бога по сжщия начинъ. Като Го намѣрите, кажете: Ето Го! Когато ученицитѣ срещнаха Христа, казваха: Учителю благи! — и трѣгнаха следъ Него.

Сега и на васъ, като на ученици, казвамъ: Откажете се отъ своитѣ стари възгледи, които ви измжчватъ. Приемете новото, което може да ви освободи отъ заблужденията и нещастията. Новото подразбира новата, права мисль. Човѣкъ съдържа въ себе си твърда, течна и въздухообразна материя, но не трѣбва да бжде нито твърдъ, нито теченъ, нито въздухообразенъ. Той трѣбва да превърне всичко, което носи въ себе си въ чиста, свѣтла, права мисль, на която се подчиняватъ и чувствата, и постжпкитѣ му. Мисълта е разумното начало въ човѣка. Тя е единствената сила, която държи човѣка въ равновесие. Каквото представя земната притегателна сила за земята, такова нѣщо е човѣшката мисль за самия човѣкъ. Чрезъ своята права мисль човѣкъ е господаръ на себе си. Подаде ли се на своитѣ низки страсти и желаня, той губи свободата си и става робъ. Той се намира въ положението на вола, който всѣки день впрѣгатъ и завеждатъ на нивата. Време е вече човѣкъ да се освободи отъ низшето въ себе си и да

се опредѣли като служителъ на Бога. — Кога ще стане това? — Когато чуе Божия гласъ да му нашепва: Стани! Когато Самуилъ служеше въ храма, чу гласъ, който му казваше: Самуиле, стани! Самуилъ помисли, че свещеникътъ, при когото служи, го вика, но не излѣзе така. Следъ като гласътъ се повтори и потрети, Самуилъ разбра, че Богъ го вика, и веднага стана. Каквото Богъ му каза, всичко се сбъдна. Единъ день Богъ ще проговори на всѣка душа и ще я пита: Докога ще лежишъ въ гроба? Докога ще бждешъ въ робство? Излѣзъ вѣнъ! Който чуе гласа Му и повѣрва, ще излѣзе отъ гроба и ще възкръсне. Който чуе и не повѣрва, ще остане да лежи въ гроба. Следователно, ако искате да излѣзете отъ гроба, да се освободите отъ смъртѣта и да възкръснете, вѣрвайте въ Онзи, Който ви е далъ живота и свобода.

Съвременнитѣ хора слушатъ различни проповѣди, но въпрѣки това търсятъ начинъ, какъ по-добре да се осигурятъ. Има единъ начинъ за осигуряване. Той се заключава въ служенето на Бога. Ако станете проводници на Божията Любовь, вие ще се осигурите. Ако станете проводници на великата любовь, всички противоречия ще се разрешатъ, всички ваши неприятели и врагове ще ви напуснатъ. — Кога ще стане това? — Когато се свържете съ Бога. — Ама азъ не вѣрвамъ вече въ любовта, всички хора сж ми изневѣрили. — Прави сте, хората сж изневѣрили на любовта си къмъ васъ, но преди тѣхъ вие сте изневѣрили на Бога. Кой момъкъ и коя мома не сж изневѣрили на любовта си къмъ Бога? Кой баща и коя майка не сж изневѣрили на своята честна дума, дадена предъ Бога, да бждатъ вѣрни на своя дългъ? Кой ученъ, кой проповѣдникъ сж издържали на обещанието си, дадено на Бога предъ великия олтаръ на служенето и на жертвата?

Ще кажете, че еди-кой си човѣкъ е светия. Светостѣта е въпросъ извѣнъ времето и пространството. Човѣкъ въ единъ моментъ може да стане светъ, и въ единъ моментъ може да изгуби светостѣта си. Не е важно да търсите свети хора, но стремете се въ всѣки човѣкъ да намѣрите нѣщо ценно. Сама по себе си душата на човѣка е ценна. Човѣкъ живѣе заради доброто, което се крие въ душата му. За това, именно,

Христосъ казва: „Който изгуби душата си, нищо не струва“. Запази ли душата си, човѣкъ има възможностъ да придобие всички блага, които природата дава. Какво ще придобие човѣкъ и какъвъ може да стане, това зависи отъ него. Никой не може да застави човѣка да прави това, което той не иска, нито може насила да го накара да стане това, което не желае. Всѣко положение и всѣка форма, презъ които човѣкъ минава, сж временни. Като изпълни задачата си, той може да вземе друга форма, по-висока отъ сегашната. Ако формитѣ на животнитѣ сж временни, колко повече това се отнася до хората. На земята има вече хора, преобразени на ангели. Идете въ беднитѣ квартали на София, тамъ непременно ще намѣрите поне по единъ ангелъ. Като изучавате хората, ще познаете ангела; той се различава отъ обикновения човѣкъ. Ако не вѣрвате, можете да провѣрите. Добре е да бждете реалисти, всѣки да вѣрва на това, което е видѣлъ и опиталъ. Като мине презъ очитѣ на брѣмбара, свѣтлината ще се отрази по единъ начинъ; като мине презъ очитѣ на човѣка, тя ще се отрази по другъ начинъ. Всѣки възприема нѣщата споредъ свѣтлината, която има въ себе си.

Съвременнитѣ хора трѣбва да възприематъ нѣщата правилно, да не изпадатъ въ заблуждения. Запримѣръ, заблуждение е, когато дѣлите хората на праведни и грѣшни, само поради това, че единитѣ се молятъ по нѣколко пжти на день, а другитѣ не се молятъ. Външното молене не опредѣля човѣка като праведенъ. На земята ще срещнете малко хора праведни. При това, по естество човѣкъ има две страни: свѣтла и тъмна, лице и опѣко. Какво ще кажете за човѣка, ако днесъ видите свѣтлата му страна, а на другия день — тъмната? Може ли той едновременно да бжде и свѣтълъ, и тъменъ? И коньтъ е добъръ, но, ако застанете задъ него, ще опитате силата на неговия ритникъ. На сжщото основание, човѣкъ носи въ себе си мисли и чувства, съ които удря хората, както коньтъ ги удря съ петалата си. Това се дължи на лоши наследени чѣрти въ човѣка, отъ които нѣкога ще се освободи. Достатъчно е човѣкъ да бжде искренъ къмъ себе си, за да се освободи отъ лошитѣ наследени чѣрти. Сегашниятъ човѣкъ е изпадналъ въ безвѣрие, въ безлюбие, въ користолюбие,

вследствие на което той самъ съ спъва. Днесъ напише нѣщо хубаво, на другия день вече самъ се съмнява въ написаното и се пита: Вѣрно ли е това, което съмъ писалъ, или не е вѣрно? Едно ще знаете: Вѣрни нѣща сж тѣзи, които човѣкъ самъ е изпиталъ и провѣрилъ. Щомъ имате опитностъ, трѣбва ли да питате, дали известенъ фактъ е вѣренъ, или не?

„Царството Божие дошло въ сила“. Сега и вие трѣбва да проявите силата си, да търсите Бога, да търсите истинскитѣ си братя и сестри, да изработите свое вѣру, свои вѣгледы за живота. Днесъ вие минавате за православни, но знаете ли, кжде е онзи свѣтъ? Знаете ли, кжде ще отидете, като заминете за другия свѣтъ? Единъ евангелски проповѣдникъ, следъ като проповѣдвалъ 30 години на земята, заминалъ за онзи свѣтъ и се видѣлъ въ чудо. По нѣкакъвъ начинъ той съобщилъ на близкитѣ си, че положението му не е добро, не излѣзло така, както очаквалъ. Той си представялъ онзи свѣтъ другояче, а не както го видѣлъ. Сега разбралъ, че не живѣлъ, както Богъ изисква.

Следователно, за да бжде добре и на този, и на онзи свѣтъ, човѣкъ трѣбва да се откаже отъ старитѣ си разбирания, отъ заблужденията, които го спъватъ. Онзи свѣтъ е свѣтъ на новъ редъ и порядкъ, на нови разбирания. »За да бждете добре приети въ онзи свѣтъ, мислитѣ, чувствата и желанията ви трѣбва да бждатъ абсолютно чисти. Това не трѣбва да ви плаши. Вие живѣте въ Бога и за Него работите. Като съзнаете това, ще изправите погрѣшкитѣ си, ще изправите кривитѣ си разбирания. »Какъ можете да работите за Бога, ако не сте готови да прощавате? Това не значи, да вървите въ пжтя на грѣшнитѣ, но да прощавате прегрѣшенията имъ. Така е казано и въ Господнята молитва: „Прости ни дълговетѣ наши, както и ние прощаваме на нашитѣ длъжници“. Ще кажете, че Богъ е милостивъ, всепрощаващъ. — Щомъ Богъ прощава, и вие трѣбва да прощавате. За да не се натъквате на ненуждни страдания, вие трѣбва да се пазите отъ преувеличаване на нѣщата. Докато не дойдатъ любовта и истината въ васъ, като мѣрка на нѣщата, вие не можете да имате точна представа за това, което става съ васъ и съ окръжаващитѣ. Ето защо, бждете искрени, да предавате нѣщата, както сж въ действител-

ност — нито да преувеличавате, нито да намалявате. Когато, любовта посети човъка отваря сърдцето му, просвѣщава ума му и преустройва тѣлото му. >Дето е любовта, тамъ омразата, неправдата, ограничението отсъствуватъ.

„Царството Божие дошло въ сила“. Когато Царството Божие дойде на земята въ пълнота и сила, хората ще бждатъ носители на новото, на Божественото учение. Само така ще се реализиратъ Христовитѣ идеи. Който възприеме Христовитѣ идеи и ги реализира, той ще бжде пълноправенъ гражданинъ на Царството Божие. Има хора въ свѣта, готови за тѣзи идеи. Отъ какви течения сж тѣ, какви възгледи иматъ, не е важно. Тѣ сж готови да работятъ въ името на Бога, въ силата на Неговия Духъ, за да донесатъ миръ и свобода, както на отдѣлнитѣ индивиди, така и на народитѣ. Всички народи трѣбва да се обединятъ, да се опознаятъ, за да бждатъ служители на Божественото. Така тѣ ще разбератъ, че Божиятъ Духъ работи въ всички прояви на живота: материални, политически, духовни и умствени. Стремекътъ на всички хора и народи къмъ свобода, къмъ повдигане е резултатъ на Духа, Който работи между тѣхъ. Не мислете, че само религиознитѣ и духовни хора иматъ право да говорятъ, да мислятъ, да работятъ за свободата и за обединението на народитѣ. Тази идея е Божествена. Следователно, който я възприеме и работи за нея, той се свързва съ Божия Духъ. На пръвъ планъ седи идеята за свободата на човѣшката душа, а следъ нея идатъ методитѣ за реализирането ѝ. Възприеме ли тази идея, човѣкъ трѣбва да бжде силенъ, да устои на всички мъчности, които се изпрѣчватъ на пътя му. Работете съ любовъ и съзнание за освобождаването си, за да кажатъ хората единъ день за васъ: Ето човѣкътъ, създаденъ по образъ и подобие Божие! Адамъ и Ева бѣха създадени по образъ и подобие Божие, но, понеже пожелаха да станатъ като Бога, сгрѣшиха. И после, вмѣсто да признаятъ погрѣшката си, тѣ се оправдаваха, че били излъгани. Адамъ каза, че Ева го излъгала, а Ева се оправда съ змията. И до днесъ още хората грѣшатъ и търсятъ виновницитѣ за погрѣшкитѣ си вънъ отъ себе си. Човѣкъ нѣма да се оправя, докато не признае, че той

самъ е виновенъ за своитѣ погрѣшки, за своитѣ неразбирания и заблуждения.

„Царството Божие дошло въ сила“. За да влѣзе въ това Царство, човѣкъ трѣбва да разбере, какви сж отношенията му къмъ самия себе, къмъ ближния му и къмъ Бога. Дойде ли до това разбиране, той опредѣля вече своето бждеще. Бждещето на човѣчеството води къмъ реализиране на любовта. Ще дойде день, когато любовта ще се всели въ сърдцата и душитѣ на хората и ще имъ донесе миръ и свобода.

31. Беседа отъ Учителя, държана на 30. мартъ, 1930 г.
София. — Изгрѣвъ.

И рече Исусъ

„И рече Исусъ на стотника.“ *)

Това, което днесъ ще кажа, не се намира въ цитирания стихъ. Стихътъ представя подкваса, съ която женитъ подквасватъ млѣкото. Какво може да направи само подкваса, ако нѣма млѣко?

Всички хора говорятъ за човѣка, изучаватъ го, но какво въ сжщностъ е човѣкътъ, не знаятъ. Нѣкои казватъ, че човѣкъ е сжщество, което мисли. Това е право. Човѣкъ се отличава отъ другитъ сжщества по способността си да мисли. Той се отличава отъ животнитъ и по друго нѣщо: има способностъ да възприема Божественитъ енергии, т. е. енергиитъ на разумната природа и правилно да ги използва. Растенията приематъ необходимитъ енергии за живота си отъ земята, т. е. отдолу; животнитъ ги приематъ отъ повърхността на земята, а човѣкъ — отъ центъра на слънцето. Растенията сж обърнати съ главата надолу, животнитъ се движатъ въ посока на земята, а човѣкъ е изправенъ на краката си, той се намира въ положение, перпендикулярно на земята. Като си представимъ земната ось въ видъ на отвесна линия, човѣкъ се намира и отъ растенията, и отъ животнитъ на разстояние, равно на единъ жгълъ отъ 90 до 180. Какво е това разстояние, не знаете. За онзи, който разбира величината на единъ земенъ градусъ, 90-тѣ градуса представятъ грамадна величина. За здравия човѣкъ единъ градусъ топлина не е страшна, но вижте, какво е положението на болния, който е дошълъ вече до 40° температура; увеличи ли се температурата му още съ единъ градусъ, трѣбва да се простите съ него — даватъ му билетъ за онзи свѣтъ. Дойде ли до 42° топлина, човѣкъ умира. — Защо? — Частичитъ на тази топлина сж толкова едри, че като минаватъ презъ частичитъ на материята, отъ която е направенъ човѣшкиятъ организъмъ, тѣ ги разрушаватъ.

Сжщитъ резултати сж забелязани и при действието

на електрическия токъ. Запримѣръ, ако човѣкъ се подложи на действието на електрически токъ отъ две хиляди волта, той ще умре. Обаче, ако се подложи на действието на токъ отъ 20 хиляди волта и нагоре, той ще се обнови и пречисти, безъ да изгори. Физицитѣ обясняватъ това явление съ голѣмината на молекулитѣ на електрическия токъ. Тѣ казватъ: Молекулитѣ на тока отъ две хиляди волта сж толкова голѣми, че като минаватъ презъ тъканитѣ на човѣшкото тѣло, тѣ ги разрушаватъ и убиватъ човѣка. Молекулитѣ на тока отъ 20-50 хиляди волта сж крайно малки, вследствие на което минаватъ свободно презъ тъканитѣ на човѣшкия организъмъ, масажиратъ ги и вмѣсто да причинятъ вреда на човѣка, тѣ го обновяватъ и пречистватъ. Значи, има нѣколко вида топлинна, свѣтлинна и електрическа енергия, която се отразява различно върху организмитѣ. Колкото по-дребни сж частицитѣ на тѣзи енергии, толкова по-благоотворно се отразяватъ върху човѣшкия организъмъ. Тѣ обновяватъ, пречистватъ и съграждатъ материята. Физическата топлина изгаря, но топлината и свѣтлината, която се образува отъ човѣшкитѣ чувства и мисли, се отразяватъ или благоприятно върху организма, или разрушително. Това зависи отъ тѣхнитѣ трептения. Колкото по-високи и многобройни сж тѣхнитѣ трептения, толкова по-благоотворно е действието имъ върху човѣшкия организъмъ. Много хора заболяватъ отъ неврастения, благодарение на топлината, която известенъ родъ чувства произвеждатъ въ задната частъ на мозъка. Тази топлина се отразява вредно и върху стомашната система, както и върху дробоветѣ. Лѣкуването на тѣзи хора става чрезъ превръщане на топлинната енергия въ магнетизъмъ, който повдига жизнената сила на организма. Има лѣкари-магнетизатори, които освобождаватъ човѣка отъ вредната за организма топлина. Водата, взета въ хомеопатическа доза, играе важна роля въ това лѣкуване. Влѣзе ли по този начинъ въ мозъка, тя намалява горението, и болниятъ оздравява. Обаче, лѣкарь, който лѣкува, трѣбва да бжде разположенъ. Това се постига съ добритѣ мисли и чувства, които той отправя къмъ болния. Всѣки човѣкъ не може да бжде лѣкарь. И всѣки лѣкарь не може да лѣкува. За да има успѣхъ въ лѣкуването си, лѣкарьтъ трѣбва да

притежава освенъ дипломъ отъ медицинския факултетъ, но и отъ живата природа. Последниятъ дипломъ той носи въ себе си, благодарение на правилното съчетание на силитѣ въ своя организъмъ и хармонията между тѣзи сили и силитѣ на разумната природа. За такива лѣкари казваме, че сж родени лѣкари.

Следователно, истински лѣкарь е онзи, който се е родилъ лѣкарь. Истински ученъ е този, който се е родилъ да бжде ученъ. Истински проповѣдникъ, истинска майка, истински баща сж тѣзи, които сж родени за своето предназначение. Всѣки човѣкъ е роденъ, за да свърши известна мисия; всѣки човѣкъ има свое предназначение. Ако се заеме за работа, която природата не му е опредѣлила, той може да причини пакости не само на себе си и на окръжаващитѣ, но и на цѣлото човѣчество. Това сж хората, които наричаме вредни за човѣчеството.

Мнозина страдатъ отъ неразбиране на живота. Тѣ мислятъ, че е безразлично, какво положение заематъ въ свѣта и какви мисли и чувства ги вълнуватъ. Има чувства и мисли, които по естество сж фалшиви и не водятъ на добъръ край. Запримѣръ, нѣкой казва, че сърдцето му гори отъ любовъ. Това е крива мисль. Ако, наистина, сърдцето гори отъ любовъ, единъ день ще прегори и ще истине. После ще се яви една студенина, която наричаме омраза. Омразата е инертно, пасивно състояние на материята. Който попадне подъ закона на омразата, смъртъ го очаква. За да не умре, човѣкъ трѣбва да превърне омразата, като инертно състояние на материята, въ любовъ — активно състояние на материята, което произвежда топлина. Затова казваме, че любовта ражда живота, въ който растатъ чувствата и мислитѣ като семена. Ние не говоримъ за обикновената свѣтлина и топлина, които излизатъ отъ слънцето. Ако се изложите на слънчевата свѣтлина и топлина не на време, тѣ могатъ да ви убиятъ. Единъ слънчевъ ударъ е въ състояние да умъртви човѣка. Ние говоримъ за свѣтлината на мъдростта и топлината на любовта, които възрастватъ и възкресяватъ човѣка.

Съвременнитѣ хора трѣбва да изучаватъ живота по особенъ начинъ, а не както досега сж го изучавали. Това означава вътрешно изучаване на живота, а не само външно, физическо изучаване. Ще каже

нѣкой, че животътъ има смисълъ, докато хората се размножаватъ. Това е неразбиране на законитѣ. Размножаването не става произволно. Точно опредѣлено е, колко души трѣбва да се родятъ и колко да умратъ не само презъ течение на една година, въ цѣлия свѣтъ, но даже и въ една минута. >Изчислено е, че годишно се раждатъ около 40 милиона хора и почти толкова умиратъ. Това е само по отношение на хората. Къмъ това число прибавете и числото на роденитѣ и умрѣли животни, за да имате ясна представа за земята. Въ това отношение повърхността на земята не е нищо друго, освенъ гробница. Ние живѣемъ върху коститѣ на нашитѣ предшественици. Такова нѣщо представя твърдата материя, върху която ние живѣемъ и градимъ своето бждеще. За да пречисти човѣкъ тази материя, въ помощъ му идатъ неговитѣ мисли и чувства. Тѣ представятъ филтъръ, чрезъ който окървавената и отрупаната съ кости земя трѣбва да се пречисти.

Помнете: бждещето на човѣка се опредѣля отъ храната, която употрѣбвява. Колкото по-чиста и по-здоровна храна употрѣбвява, толкова по-велико и свѣтло бждеще си приготвя той. Ето защо, за да се очисти храната отъ отровитѣ, които идатъ отъ земята, отъ една страна, и отъ самитѣ животни — отъ друга страна, тя трѣбва да се пречисти. Никакъвъ физически или химически начинъ не е въ състояние да пречисти храната отъ психическитѣ отрови, освенъ мислитѣ и чувствата на човѣка. Най-много психически отрови се съдържатъ въ месната храна. Страхътъ и отвращението, което животнитѣ изпитватъ, когато ги колятъ, внасятъ въ организма имъ тия отрови. Като употрѣбвяватъ месото, хората възприематъ тия отрови и се разстройватъ. Тази е причината за заболяването на хората отъ неврастения. Голѣмо е желанието на животнитѣ за животъ. Засега най-чиста и хигиенична храна е растителната. Ще дойде день, когато и растенията, въ стремѣжа да запазятъ живота си, ще започнатъ да отдѣлятъ отъ себе си отрови, съ които ще пакостятъ на хората. И днесъ има растения, които отдѣлятъ вещества вредни за човѣшкия организъмъ. Запримѣръ, хининовото дърво, враненото око и т. н. Хората употрѣбвяватъ тия отрови въ ограничено количества, като лѣкарства.

И рече стотникътъ на Христа: „Кажи само речъ!“

Стотникът постъпва като англичанинъ. Той цени времето и затова казва на Христа: „Учителю, кажи само речъ, и момчето ми ще оздравѣе“. Той намира, че не е нужно Христосъ да дохожда въ дома му, да губи времето си, нито да му говори много, но само съ нѣколко думи да обясни положението, въ което се намира момчето. Сжщевременно, той разбираше законитѣ на живота и каза на Христа: И азъ имамъ подчинени, които изпълняватъ заповѣдитѣ ми. На одного казвамъ: „Иди тамъ! — и той отива. На другъ казвамъ: Направи това! — и той го прави. Както тѣ ме слушатъ и разбиратъ, така и Ти можешъ да заповѣдашъ на болестъта да си отиде. Кажи само речъ, и момчето ми ще оздравѣе“.

Сегашнитѣ хора гледатъ на болеститѣ като на нѣщо, което нѣма никакво отношение къмъ тѣхъ. Наистина, болеститѣ се предизвикватъ отъ инертната материя въ човѣка, но задъ тази материя се крие едно разумно сжщество, добро или лошо. Нѣкои болести разрушаватъ човѣшкия организъмъ, а нѣкои го пречистватъ. Ще кажете, че не виждате разумното сжщество, което се крие задъ инертната материя. Това е другъ въпросъ. > Вие виждате, че нѣкой човѣкъ е прободенъ съ ножъ и пада на земята. Ножътъ е инертната материя, но задъ нея се крие ржката на разумното сжщество, което направлява ножа. Значи, и задъ микробитѣ, които причиняватъ различни болести, се криятъ разумни сжщества, които действуватъ върху човѣка така, че създаватъ условия, при които бактериитѣ се развиватъ. > За да познаете, коя храна е чиста и здравословна, следете, какъ се отразява върху мислитѣ, чувствата и постъпкитѣ ви. Ако храната внася известно понижаване въ умствения животъ на човѣка, тя не е хигиенична. > За примѣръ, хората обичатъ свинското месо, ядатъ го съ особено разположение, но то внася такива мисли, чувства и настроения, отъ които човѣкъ мжно може да се освободи. Храната указва влияние главно върху слабитѣ хора, съ неорганизиранни сили. На разумнитѣ храната не може да указва силно въздействие, тѣ сами знаятъ, каква храна да употребяватъ. Докато дойде до това състояние, човѣкъ минава презъ различни опитности.

> Единъ свещеникъ, добъръ и благочестивъ човѣкъ, разправяше една своя опитность — за влиянието на свин-

ското месо върху организма му. Много пжти вече се заричалъ да не употребява свинско месо, но, въпрѣки това, когато приближавало Коледа, той се настройвалъ за ядене, апетитътъ му се събуждалъ и, заедно съ всички, хапвалъ малко отъ печеното прасе. Веднага следъ това стомахътъ му се разстройвалъ и трѣбвало да мине цѣла седмица, докато здравословното му състояние се възстанови. Като мине известно време, той забравялъ болките и пакъ се решавалъ да си хапне поне малко свинско. Обаче, разстройството пакъ дохождало. При всѣко разстройство той се самоосаждалъ, билъ недоволенъ отъ себе си, отъ своята слаба воля. Той се чудѣлъ, какъ е възможно, човѣкъ, който служи на Бога, да не може да устои предъ едно изкушение.

Нѣкои хора казватъ, че всичко е създадено отъ Бога. Следователно, щомъ животнитѣ сж създадени отъ Бога, тѣ носятъ благословение за човѣка. »Днешнитѣ животни не сж първичнитѣ, които нѣкога Богъ създалъ. Днешнитѣ вълци, мечки, овце, кози, крави стоятъ далечъ отъ първичнитѣ. Тѣ, заедно съ първия човѣкъ, сж попаднали въ областта на смъртта, вследствие на което не носятъ благословение за хората.

И тъй, който иска да придобие безсмъртния животъ, той трѣбва да се свърже съ възвишенитѣ същества, да живѣе, да мисли и чувствува като тѣхъ. Сегашнитѣ хора говорятъ за безсмъртие, а не могатъ да се откажатъ отъ месната храна, която внася отрова въ организма. »Не е въпросъ да станатъ хората вегетарианци, но тѣ трѣбва да мислятъ, да чувствуватъ и да действуватъ правилно. »Правата и чиста мисль внася елементитѣ на безсмъртието. Ще кажете, че при сегашнитѣ условия на живота не е лесно човѣкъ да употребява чиста храна, да изправя мисълта си. »Чудно нѣщо, мжчно било за човѣка да издържа на условията! Какво ще кажете, тогава за гълъба, който отъ хиляди години е все вегетарианецъ? И за него условията на живота сж били тежки, но, въпрѣки това, той и доднесъ не е измѣнилъ на убеждението си. Кое заставило гълъба да се храни само съ зрънца? Ако той е могълъ да издържи на тежкитѣ условия, безъ да измѣни начина на храненето си, колко повече човѣкъ може да издържа на неблагоприятнитѣ условия. Следъ всичко това хората казватъ, че човѣкъ за човѣка е вълкъ. »Какво благо

е допринесъл вълкът за себе си, или за човъка? Каквото е допринесъл вълкът за себе си, това ще допринесе всеки човък за ближните и за себе си, ако характерът му е вълчи.

▷ Като изучавате човъка, виждате неговото трояко естество: Божествено, човъшко и животинско. Животът му зависи от това, на кое от трите естества ще даде ход: ако даде ход на Божественото начало въ себе си, той ще се радва на добър и смислен живот; ако даде ход на човъшкото въ себе си, животът му ще бже сносен; ако даде ход на животинското, той ще бже нещастен. Следъ всичко това чувате нѣкой да казва, че волята Божия била такава. Общественикътъ пъкъ казва: Нѣма какво да се прави, Богъ е създалъ обществото, ще търпимъ. Вие не сте доволни отъ обществото, но ще знаете, че Богъ не го е създалъ. — Ама ние носимъ последствията на лошите условия. — За кои условия говорите? Ако е за външните условия, вие не можете да ги измѣните. Външните условия зависятъ отъ вътрешните възможности на човъка. Да мислите, че волята Божия има отношение къмъ всички добри и лоши условия въ живота, това значи, да вържатъ коня съ вжже и да го оставятъ въ това положение. Той ще мисли, че волята Божия е такава, и нѣма да се мръдне отъ мѣстото си. Обаче, ако вържете съ вжже едно куче, последното ще направи всичко възможно, да прегризе вжжето и да се освободи.

Питамъ: Тръбва ли и хората, по сѣщия начинъ, да се връзватъ съ мжчнотиите си, като съ вжжета, и ако не могатъ да се развържатъ, да казватъ, че обществото е лошо, че хората сж жестоки? Наистина, има жестоки хора, има криви теории въ свѣта, има и лоши общества, но всичко това се дължи на кривите разбирания на отдѣлните хора. Мнозина съжбяватъ, че сж вързани, понеже не могатъ да си поживѣятъ свободно. Добре е човъкъ да си поживѣе, но какъ трѣбва да живѣе онзи, който иска да разбере живота си и да го осмисли? Ето, когато стотникътъ поиска отъ Христа нѣщо разумно, Христосъ му отговори: „Да бже споредъ вѣрата ти!“ Стотникътъ повѣрва, и момчето му оздравѣ. Неговата вѣра не бѣше слѣпа, тя почиваше на знания. Вѣрата се обуславя отъ науката, отъ знанието. ▷ Истински ученикътъ хора сж върващи.

Астрономътъ, който опитно добива знания, има вѣра; писателятъ пише съ перото си, знае неговата сила, и той има вѣра; военниятъ, който познава силата на оржжието си, също има вѣра; банкерътъ знае цената на паритѣ, и живѣе съ вѣра; орачътъ дълбае земята съ ралото си, но и той вѣрва на нѣщо велико извънъ обикновенитѣ условия на живота. Казвате, че човѣкъ не трѣбва да вѣрва, да се заблуждава. Не е така. Човѣкъ не трѣбва да бжде суевѣренъ, но трѣбва да бжде вѣрващъ. Ние говоримъ за онази вѣра, която е резултатъ на знанието. Запримѣрь, човѣкъ вѣрва, че пролѣтътъ пакъ ще дойде, защото знае, че и миналата година имало пролѣтъ. Той вѣрва, че пролѣтътъ ще дойде и следната година.

Като знае, че съществува пролѣтъ въ природата, човѣкъ вѣрва, че съществува пролѣтъ и въ неговитѣ мисли, чувства и действия. Следователно, всѣки трѣбва да очаква времето на пролѣтътъ въ неговия животъ. Това време не съвпада съ физическата пролѣтъ. Обаче, не се заблуждавайте отъ настроеніята си, да мислите, че добритѣ настроения сж пролѣтътъ, за която говоримъ. Настроеніята сж временни състояния, които ту повдигатъ, ту понижаватъ вашата психическа температура. Тѣ нѣматъ нищо общо съ пролѣтнитѣ състояния на духа и на душата. Що се отнася до неразположеніята и до лошитѣ ви настроения, тѣ се дължатъ на вътрешни условия, при които се намирате, а не на външни. За добрия ученикъ всичко е добро: и учителитѣ, и програмата, и училището, и приятелитѣ му. За лошия и неспособенъ ученикъ всичко е лошо. Най-после той казва, че и баща му не е добъръ, не му изпраща на време пари.

Трима бедни младежи, добри приятели, заминали за Русия, тамъ да учатъ. Обаче, тѣ имали само единъ новъ костюмъ, съ който и тримата се ползвали. Когато единиятъ отивалъ въ университета да слуша лекции или да държи изпитъ, двамата оставали вкъщи да учатъ. После вториятъ обличалъ костюма и отивалъ на изпитъ. Така се редували тримата и могли да свършатъ университета съ единъ костюмъ. Вечеръ, когато нѣмало освѣтление, тѣ излизали на улицата и тамъ учили, на свѣтлината на фенеритѣ. Така минали презъ голѣми мъчнотии, но издържали, понеже желанието имъ за учене

било силно. Като свършили университета, върнали се въ България, дето заели високи постове. Следователно, когато желанието на човѣка за учене е силно, той учи при всѣкакви условия и гледа на всичко отъ добрата страна.

➤ Въ сѣщото време тамъ се учили и други двама българи студенти. Тѣ живѣли въ сѣседни кѣщи, срѣщали се често и разговаряли за мѣчнотиитѣ си. Кѣмъ края на учебната година единиятъ училъ за изпитъ, но се оплаквалъ на приятеля си, че не може да чете, защото надъ неговата стая живѣла хазайката му, която имала дѣщеря въ музикалната академия. Дѣщерята свирѣла по цѣли дни и безпокоела студента, прѣчила му да учи. — Не зная, какво да правя, времето върви, азъ не мога да уча и се безпокоя да не пропадна на изпитъ. При това, дадохъ вече предплата за месеца, не мога да напусна квартирата, нѣмамъ пари. — Лесна работа, ще наредимъ и своята. — Какъ? — Ще извикаме единъ гайдарджия да ни свири. Ще видишъ, че хазайката ще бжде готова и наема да върне, а отгоре да ти даде нѣщо отъ себе си. Извикали единъ гайдарджия, който започналъ да свири. Тѣ пѣли, играли и по този начинъ заставили хазайката да влѣзе въ стаята на своя квартирантъ и да пита, каква е тази веселба. — Въ България има голѣма радость, та и ние решихме да се повеселимъ. — Ще ви моля да спрете веселието си. — Не може така лесно да прекъснемъ, поне два — три деня ще се веселимъ. — Тогава, освободете квартирата ми. Връщамъ наема ви, давамъ ви отгоре една сума за пренасяне, но часъ по-скоро ни освободете отъ вашитѣ радости и веселби. Ще кажете, че тѣ си послужили съ хитрость. Не, тѣ излѣзли съобразителни. Понеже дѣщерята на хазайката нѣмала намѣрение да престане да свири, студентътъ не могълъ да учи и рискувалъ да изгуби семестра. Щомъ пианото не млъква, гайдата насила ще го застави да спре.

Какво представятъ гайдата и пианото? Тѣ сѣ изразъ на неблагороднитѣ и невѣзпитани мисли и чувства на човѣка, които препятствуватъ за развитието му. Между мислитѣ и чувствата сѣществува известно съответствие: добритѣ мисли раждатъ добри чувства, а лошитѣ мисли — лоши чувства. Добритѣ мисли и чувства пѣкъ раждатъ добри постѣпки.

Задача на съвременния човѣкъ е да възпита мислитѣ и чувствата си, но не така, както едно време учителитѣ сж възпитавали ученицитѣ. Днесъ нито фаллагата е на мѣсто, нито седенето на колѣне, нито удрянето съ прѣчка по рѣцетѣ. Това сж отживѣли методи на възпитание, които не могат вече да се приложатъ. За да се възпита младото поколѣние, преди всичко, трѣбва да се възпитатъ родителитѣ. Майки, бащи, учители, свещеници, управници — всички трѣбва да се превъзпитатъ. Цѣлото човѣчество трѣбва да се превъзпита, да преобрази своята мисль. Мисльта пѣкъ ще преобрази чувствата, а тѣ заедно ще преобразятъ постѣпкитѣ.

Ще кажете, че мжно се постига превъзпитаване на човѣчеството. Мжно е, наистина, но не е невъзможно. Може ли да се превъзпита, човѣкъ е намѣрилъ философския камѣкъ, чрезъ който алхимицитѣ търсеха начинъ да превръщатъ неблагороднитѣ метали въ благородни. — Възможно ли е това? — Възможно е. Човѣкъ може да превърне неблагоприятнитѣ условия на своя животъ въ благоприятни. Когато волята на човѣка е свързана съ неговитѣ разумни мисли и чувства, въ нея се крие грамадна сила. На тази сила, именно, се подчиняватъ всички външни условия, при което лошитѣ се превръщатъ въ добри.

» Единъ англичанинъ отъ Индия правилъ опити за концентриране на мисльта си и постигналъ чудни резултати. Съ своята чиста, свѣтла и мощна мисль той билъ неуязвимъ: седѣлъ на голѣмъ камѣкъ въ гората, дето прекарвалъ по цѣли часове. Въ това време край него минавали лѣвовѣ, тигри, вълци, безъ да му причиняватъ пакости. Той билъ спокоенъ, тихъ, съ пълна вѣра въ мисльта и самообладанието си. Ако за единъ моментъ само би се разколебалъ въ мисльта си, всичко съ него щѣше да се свърши. Той прилагалъ едновременно своитѣ свѣтли и чисти мисли и чувства и не се страхувалъ даже отъ най-свирепитѣ звѣровѣ.

» Следователно, ако искате да измѣните своитѣ лоши условия въ добри, приложете свѣтлата си и чиста мисль. Да изработи свѣтли и възвишени мисли, това е задача на всѣки човѣкъ. — Ама Богъ ще ни помогне. — Богъ ще ви помогне, но, преди всичко, вие сами трѣбва да свършите работата, която разумниятъ свѣтъ ви въз-

ложилъ. Много отъ съвременнитѣ религиозни хора проповѣдватъ Христовото учение, но очакватъ Христосъ да имъ свърши работата. Ако Христосъ дойде днесъ на земята, какво ще намѣри? Той ще намѣри навсѣкжде затвори, бесилки, болници и т. н. И това се срѣща между християнски народи. »Ще кажете, че много отъ съвременнитѣ държави сж отмѣнили смъртната присжда. И това не е достатъчно.« Престѣпниците трѣбва да излѣзатъ отъ затворитѣ, да се изпратятъ въ нѣкой ненаселенъ островъ, да имъ се дадатъ орждия, семена и да ги заставятъ да оратъ и сѣятъ. Въ малко време трудътъ имъ ще даде добри резултати. Тѣзи хора сж способни, пълни съ енергия и готовность за работа. Тѣ предпочитатъ, макаръ и да работятъ, но да сж подъ открито небе, на слънце, на чистъ въздухъ, отколкото да гниятъ въ тъмни и студени зандани.

— Сега да оставимъ този въпросъ настрана. Той се отнася до политическитѣ лица. Той има отношение къмъ външната страна на живота, която не ни интересува. Ние не се занимаваме съ счупени коли, съ разрушени къщи, съ болници, нито съ сиромашията. Ние искаме да покажемъ на хората, къде се крие причината на отрицателнитѣ явления въ живота. »Злото се крие въ главата на всѣко нѣщо.« Ето защо, когато иска да се освободи отъ злото, преди всичко, човѣкъ трѣбва да лѣкува главата си. Реши ли веднѣжъ да прави добро, той се излѣкувалъ отъ злото въ себе си. Той е готовъ да прави добро, но трѣбва да знае, че само съ едно добро, т. е. съ едно нахранване нищо не се постига. Днесъ ще нахранишъ човѣка, на другия день пакъ ще бжде гладенъ. За предпочитане е да покажете на човѣка, какъ трѣбва да живѣе правилно, отколкото да го нахраните единъ — два пѣти. »Щомъ е дошълъ на земята, човѣкъ трѣбва да мисли право. Така той ще видоизмѣни условията си, ще промѣни срѣдата си, »както рибитѣ сж напуснали срѣдата си и станали птици, а птицитѣ — бозайници.« Време е вече човѣкъ да промѣни срѣдата си да се издигне на по-високо стѣпало, дето въздухътъ е чистъ и рѣдкъ. Ще дойде день, когато човѣкъ ще стане господаръ на земята и ще каже: Дошло е вече Царството Божие. Тогава хората ще бждатъ истински братя помежду си, ще живѣятъ въ пълно разбирателство и любовъ. Всичко старо, всич-

ко отрицателно ще изчезне и ще се замѣсти съ новото и положителното.

„Кажи само речъ!“ И отговори Исусъ на стотника: „Да бжде споредъ вѣрата ти!“ Въпрѣки всичко, хората и донесъ още се запитватъ, да вѣрватъ ли въ Христа, или да не вѣрватъ. Не е въпросъ въ вѣрата, но въ приложението на Христовото учение. За васъ е важно да знаете, дали това, което ви говоря, има приложение. Много нѣща мога да говоря, но всички нѣма да ви ползуватъ. Какво ще придобие, запримѣръ, ако знаете, преди колко хиляди години паяктъ научилъ изкуството да преде своята паяжина? Като учите за паяцитъ, за вълцитъ и дойдете до храненето имъ, ще кажете, че не е право паяцитъ да смучатъ кръвта на мухитъ, а вълцитъ — да нападатъ овцетъ. Право е да се възмущавате, но преди да се възмущава отъ външнитъ паяци и вълци, човѣкъ трѣбва да възпита тия, които живѣятъ въ него. Чрезъ мисълта си той трѣбва да облагороди низшето въ себе си, да се повдигне на по-високо стъпало.

»Съвременнитъ хора спорятъ върху въпроса, кое да поставятъ на първо мѣсто: науката, или религията. Днесъ нито науката, нито религията може да заеме първо мѣсто.« Каква наука е тази, която прилага своитъ открития за избиване на човѣчеството? »Каква религия е тази, която раздѣля хората? Истинска наука е тази, която прилага откритията си за благото на всички хора.« Истинска религия е тази, която има за основа любовта. »При това положение религията и науката ще работятъ заедно, една до друга, безъ да се борятъ за надмощие. Тогава човѣкъ за човѣка ще бжде братъ, а не вълкъ. Щомъ дойде братството въ свѣта, убийството ще изчезне.« Който убива, той е далъ ходъ на животинското въ себе си. Ще кажете, че престѣпникътъ се родилъ такъвъ, не може да избѣгне сѣдбата си. Не е така. »И най-голѣмиятъ престѣпникъ може да се възпита, но докато е още въ утробата на майка си.« Ето защо, бременната жена трѣбва да се храни съ специфична храна: съ чисти и възвишени мисли, чувства и постѣпки. Само по този начинъ тя може да помогне на детето си, ако то носи въ себе си нѣкакви лоши наклонности. Тѣй както днесъ се хранятъ, отглеждатъ и възпитаватъ децата, не може много да се очаква отъ

тѣхъ. И днесъ още положението на жената не е завидно. Запримѣрь, Мойсей е казалъ: „Не убий!“, Христосъ изказалъ сѣщия законъ съ още по-високоморално съдържание, а именно: „Ако те ударятъ по едната страна, дай и другата“. Това подразбира пълно въздържане отъ прилагане на грубата сила. Ржката е носителъ на известни сили, но ако мисълта на човѣка, когото сж ударили, е силна, отъ лицето му излиза такава свѣтлина, която заставя виновника да съзнае погрѣшката си и да не вдига ржка противъ ближния си.

Единъ българинъ, добъръ и благочестивъ човѣкъ, но сприхавъ по характеръ, разправялъ една интересна опитностъ, която ималъ съ жена си. И жена му била добра, разумна, съ силно желание да живѣе добре съ ближнитѣ си, да приложи Христовото учение. Единъ день той накаралъ жена си да свърши нѣкаква работа, но понеже не могла да го задоволи, той ѝ ударилъ една плесница, отъ която тя паднала на земята. Щомъ дошла въ съзнание, жена му станала и продължила работата си, безъ да каже дума за случилото се. Като я погледналъ, мжжътъ ѝ почувствувалъ, че нѣкаква особена свѣтлина излѣзла отъ лицето ѝ, която се отразила като огънь върху него. Презъ цѣлия день той не могълъ да се успокои. Дето отивалъ, все му било притѣснено. Да сподѣли съ нѣкого състоянието си, не се решавалъ — гордостъта не му позволявала. Той си мислѣлъ: Какъ можахъ, такъвъ човѣкъ, почтенъ и уважаванъ, да се подамъ на едно настроение. Обаче, както и да се успокоявалъ, никжде не могълъ да намѣри миръ. Най-после решилъ да отиде при жена си и да се извини за лошата си постѣпка. Когато се извинилъ за погрѣшката си и твърдо решилъ въ себе си да не вдига втори пжтъ ржка върху жена си, той се успокоилъ. Жена му го простила, но и той издържалъ на обещанието си: никога вече не вдигналъ ржка върху нея.

Ще кажете, че много мжже биятъ женитѣ си, че и донесъ още тѣ практикуватъ това изкуство. Значи, не е дошълъ още деньтъ, когато жената ще се застѣпи за себе си, не чрезъ насилие или грубостъ, но съ силата на своитѣ чисти мисли, чувства и постѣпки. Ако тя е духовно силна, нека мжжътъ се опита да ѝ удари една плесница. Той може да удари и една, и две плесници, но скжпо ще плати за това. Какво кошту-

ва на жената, когато мъжът ѝ удари една плесница, да обърне тя и другата си страна към него и да каже да ѝ удари още една плесница? Мислите ли, че при това положение той би се осмѣлил втори път да вдигне ръка против нея? — Коя жена може да постъпи така? — Само разумната и любеща. Още когато мъжът вдигне дѣсната или лѣвата ръка да бие, тя знае, какво означава дѣсната и какво лѣвата ръка. Когато човѣкъ вдига дѣсната си ръка да бие, той изисква отъ своя близък да бже уменъ, интелигентенъ, да мисли добре. Когато вдига лѣвата си ръка, той изисква отъ своя близък да чувствува правилно, да храни сърдцето си съ чисти и благородни чувства. „Боятъ е педагогически методъ, който е отживѣлъ вече времето си.

„Кажи само речъ, и момчето ми ще оздравѣе“. Стотникътъ се обърна къмъ Христа, съ молба да го избави отъ едно нещастие. Той искрено и отъ сърдце се помоли на Христа, и Христосъ отговори на молбата му. Защо всѣки не постъпва така? Защо и вие не се помолите на Христа по сѣщия начинъ, да ви избави отъ нѣкакъвъ недостатъкъ, или да внесе свѣтлина въ ума ви? Не е важно само, човѣкъ да бже младъ, красивъ, богатъ. Той трѣбва да пожелае да разбере Христовата мисль и да я приложи. На едно мѣсто Христосъ казва: „Каквото попросите въ мое име, ще ви се даде“. Който не разбира вътрешния смисль на този стихъ, мисли, че щомъ пожелае нѣщо въ името на Христа, трѣбва да го получи. Христосъ помага за реализирането на разумнитѣ желания, а не за глупавитѣ. Разумно ще хлопашъ и разумно ще искашъ. Какъ постъпватъ съвременнитѣ техници? Когато искатъ да направятъ нѣщо, тѣ прилагатъ разумнитѣ закони на природата. Не спазватъ ли тия закони, работата имъ въ единъ день ще се разруши.

Следователно, само онзи човѣкъ може да успѣва, който изучава законитѣ на Христовото учение, които сж закони и на разумната природа, и ги прилага. Ако изучавате мозъка, ще видите, че цѣлиятъ мозъкъ не взима участие въ проявата на мисълта. Най-важно е сивото вещество, което е на повърхността на мозъка. Що се отнася до растенията, най-важно е семето имъ, а следъ това идатъ коренътъ, стѣблото и цвѣтътъ. Значи, много закони сществуватъ въ природата, но на

първо мѣсто стоятъ разумнитѣ, т. е. съзнателнитѣ. Следъ тѣхъ идатъ механическитѣ закони. И кожата на човѣка е важна, но на първо мѣсто стои сивото вещество на мозъка. Ако не държи въ изправностъ мозъка и кожата на тѣлото си, човѣкъ самъ се излага на голѣми страдания и нещастия. При това положение, и царъ да е, и князь, и министъръ, нищо не може да му помогне. Ще кажете, че молитвата спасява човѣка. Вѣрно е, че молитвата е сила, но човѣкъ трѣбва да знае, какъ да се моли. Между молитвата и мисълта има известна връзка. Тѣ трѣбва да притежаватъ сила и дълбочина. Ако нѣматъ тѣзи качества, не могатъ да помогнатъ на човѣка. Нечистата мисълъ нищо не допринася. Зло може да причини, но не и добро. Мисълта трѣбва да бѣде абсолютно чиста. Тази мисълъ прави човѣка талантливъ, тя изпжда страха вънъ отъ него. Чистотата е най-доброто оржие противъ страха. Чистиятъ човѣкъ е свободенъ. Казано е, че истината прави човѣка свободенъ. Свободниятъ човѣкъ, въ правия смисълъ на думата, е безкористенъ. И кокошката е безкористна, но не е свободна. — Защо? — Защото не е разумна. Тя раздава повече, отколкото трѣбва. Цѣла крина жито да ѝ дадатъ, тя ще го разпилѣ, съ желание да има за всички кокошки. Катеричката пъкъ ще постѣпи точно обратно: ще хапне, колкото е нужно, а останалото ще складира нѣкъде. Тя казва: Нека остане и за другъ път. Въ случая, човѣкъ може да се учи и отъ кокошката, и отъ катеричката, безъ да ги подражава. Природата е създала много блага, отъ които човѣкъ свободно може да се ползува, безъ да се стреми да се осигурява.

Задачата на човѣка, като ученикъ въ живота, не се заключава въ осигуряванетоъ му, но въ съзнателната физическа и духовна работа. За да има просвѣтени хора, преди всичко, майката трѣбва да бѣде просвѣтена. Понеже носи отговорностъ за възпитанието на детето си, тя трѣбва да започне да го възпитава, докато е още въ утробата ѝ. Като се роди детето, грижитѣ върху възпитанието му ставатъ още по-голѣми. Като го кѣпе всѣки день, тя трѣбва да има предъ видъ чистотата на кожата. Поритѣ на кожата трѣбва да бѣдатъ отворени, да става дишането пълно. Пълното дишане разбира едновременно дишане съ дробовѣтъ и съ кожата. Когато дишането е правилно, и състоянието на

мозъка е добро. Като погледнете лицето на човъка, познавате, какво е състоянието на мозъчната, дихателната и стомашната системи. По лицето се чете и психическото състояние, въ което човък се намира. Затова е казано, че лицето е свидетелство на човъка. Достатъчно е да спрете вниманието си върху лицето, челото и главата на човъка, за да разберете, какъвъ е неговиятъ умственъ и мораленъ животъ. Като работи умствено, човъкъ чъртае правилни и красиви линии на лицето си. Въ това отношение той вае самъ себе си. Гениалнитѣ хора иматъ специфични линии на лицето, на челото си, по което се отличаватъ отъ обикновенитѣ хора. Челата, лицата и главитѣ на много хора сж деформирани. Това показва, че тѣ сж живѣли неправилно. Изобщо, между главата, лицето и ржцетѣ на човъка има известно съответствие. Главата представя общия капиталъ, даденъ на разположение на човъка; лицето представя капитала, съ който е работилъ въ миналото, както и този, съ който днесъ разполага, а ржцетѣ, това е капиталътъ въ обръщение. Следователно, ако не знае да управлява своя капиталъ, т. е. ако не може да контролира мисълта, чувствата и действията си, човъкъ не е господарь на положението. Може ли себе си да управлява, човъкъ ще управлява и другитѣ. Той работи неуморно, съ любовъ и прилежание.

Много отъ неуспѣхитѣ на съвременнитѣ хора се дължатъ на това, че тѣ очакватъ на другитѣ. Тѣ мислятъ, че както майкитѣ имъ сж работили и работятъ за тѣхъ, така и другитѣ хора трѣбва да иматъ предъ видъ тѣхното благо. Това е отживѣло времето си. Днесъ всѣки трѣбва да работи, както за себе си, така и за другитѣ. Христосъ казва: „Отецъ ми работи, и азъ ще работя.“ Христовото учение не е анатомия. Сегашната анатомия изучава мъртвия човъкъ. Тя го простира на масата и започва да рѣже и да записва: мозъкътъ е такъвъ, дробоветѣ и стомахътъ такива и т. н. Христовото учение работи съ живата анатомия. Това значи, ако изучавашъ човъка, ще го изучавашъ, докато е живъ, докато всички органи функциониратъ въ него. Изучавайте действията на живия човъкъ, на живата природа. Видите ли, че нѣкой човъкъ е неразположенъ, потърсете причинитѣ на неразположението и му по-

могнете. Причината се дължи на нѣкакво разстройство или въ мозъчната система, или въ дихателната, или въ стомашната. Дето и да се намира това разстройство, то се отразява и върху психиката на човѣка.

Казано е въ Битието, че човѣкъ е създаденъ по образъ и подобие на Бога. Това не подразбира физическо подобие на човѣка съ Бога. По форма Богъ не е човѣкъ. — Какво въ сжщностъ е Богъ? — Вие не познавате още себе си, т. е. човѣка, а питате за сжщността на Бога. Подъ думата „образъ“ разбираме физическия човѣкъ, а подъ „подобие“ — духовния. Човѣкъ не познава още своето физическо естество, а се стреми къмъ познаване на своитѣ духовни прояви. Човѣкъ е неразположенъ физически и не може да намѣри причината на неразположението си, а мисли, че може да намѣри причината на своето психическо неразположение. Докато не знае причината за своето физическо, умствено или сърдечно неразположение, човѣкъ всѣкога ще бжде играчка въ ржцетѣ на условията. При това положение всѣки може да му причини радостъ, но всѣки може да му причини и скръбъ. За да бжде неуязвимъ къмъ условията, човѣкъ трѣбва да развива своитѣ вътрешни чувства и способности, чрезъ които да предвижда нѣщата. Кой разбойникъ може да излѣзе срещу онзи, който вижда отдалечъ? Преди да срещне разбойника, той го вижда и взима мѣрки. Той се отбива отъ пѣтя му и се спасява. И той носи оржжие, но въ своя умъ. Умниятъ човѣкъ има силна мисль. Отдалечъ още той изпраща вълнитѣ на своята мисль срещу разбойниците и ги отбива отъ пѣтя имъ. Той мислено имъ изпраща своя съветъ, коя посока да поематъ. Това значи, да бжде човѣкъ ясновидецъ. Глупавиятъ човѣкъ, обаче, разчита на своето оржжие. Като тури револвера въ джоба си, той мисли, че е сигуренъ не подозира даже, че разбойникътъ носи два револвера.

Сегашнитѣ хора, особено християнитѣ, разчитатъ главно на Христа, Той да ги пази. Въпрѣки това, тѣ не могатъ да устояватъ на злото. Питамъ: Какво християнство е това, което не може да се справи съ злото? Кжде е силата на християнина, който не може да бжде господаръ на условията? Всѣки човѣкъ се намира предъ своя противникъ — злото. — Кжде е злото? — Въ самия

човѣкъ, въ вѣтрешнитѣ условия. Като не разбралъ законитѣ на живота, човѣкъ се отклонилъ отъ своя пѣтъ и самъ отворилъ вратата си на злото. Много време трѣбва да работи той върху себе си, за да се върне въ пѣтъ, отъ който се отклонилъ. Дали иска да работи, или не, това не е важно. Когато страданията, болеститѣ, нещастията го налегнатъ, той ще започне да търси пѣтъ за освобождаване. Единствениятъ пѣтъ, който води къмъ освобождаване, е пѣтътъ къмъ доброто. Приеме ли пѣтъ на доброто, човѣкъ естествено се отказва отъ злото. Човѣкъ самъ си създаде болести, самъ трѣбва да се излѣкува. Като се освободи отъ всички отрицателни желанія, лѣкуването става естествено. Причината на болеститѣ се крие въ чувствения и психически животъ на човѣка. Щомъ изправи погрѣшкитѣ на чувствения и на психическия си животъ, човѣкъ изправя и последствията на причинитѣ. Болеститѣ сж резултатъ на нѣщо. Като намѣрите причинитѣ и ги премахнете, резултатитѣ сами по себе си ще изчезнатъ. Запримѣръ, една отъ причинитѣ за артериосклерозата е алчността. Като раздаде човѣкъ всичко, което е събралъ, болестъта ще го напусне. И затлъстяването се лѣкува по сѣщия начинъ.

Съвременнитѣ хора търсятъ начинъ да измѣнятъ условията си, т. е. да ги подобрятъ. Не е само да се измѣнятъ условията, но тѣ трѣбва да се използватъ. Да използва човѣкъ условията, това значи, да внесе любовта въ сърдцето си и мъдростъта въ ума си. Любовта и мъдростъта сж мощни сили, които, ако внесе човѣкъ въ себе си, вѣншнитѣ и вѣтрешнитѣ условия сами по себе си се измѣнятъ. Единъ декаръ земя, обработена съ любовъ, дава двойно повече плодове, отколкото ако е изработена безъ любовъ. Любовта облагородява човѣка и подобрява условията. Ето защо, каквото прави човѣкъ, трѣбва да го прави съ любовъ. Облича ли се, яде ли, учи ли, всичко трѣбва да бже направено съ любовъ. И най-хубавото облѣкло да турите, ако е безъ любовъ, нищо не струва. Облѣчете се съ дрехата на любовта и така работете. Безъ любовъ нѣма успѣхъ. Който отрича любовта, той влиза въ съгласие съ злото. Дето е злото, тамъ има само разрушения и болести.

Сега, както и да говоря по тѣзи въпроси, колкото

да откривамъ причинитѣ и последствията на нѣщата, вие малко ще се ползвате. — Защо? — Сами трѣбва да опитате тѣзи нѣща. Животътъ е опитна наука. Като живѣе, човѣкъ самъ провѣрява нѣщата. — Ама сжестува ли Богъ, или не? — И това сами ще провѣрите. Кой създаде свѣта? — И на този въпросъ сами ще си отговорите. На този въпросъ азъ отговарямъ по следния начинъ: Богъ създаде свѣта за хората, да живѣятъ разумно, да се обичатъ, да се разговарятъ любовно, да ядатъ сладко и съ благодарностъ и т. н. Следъ всичко това, трѣбва ли да питате, кжде е Господъ? Учениитѣ казватъ, че Богъ е навсѣкжде. Наистина, Богъ е навсѣкжде: въ свѣтлината и топлината, въ въздуха и водата, въ всѣка добра мисль, въ всѣко добро чувство и въ всѣка благородна постъпка. Когато ви спасява нѣкой, това е Божията ржка.

Следователно, като се запитвате, защо е създаденъ свѣтътъ, ще знаете, че свѣтътъ е създаденъ за хората, да живѣятъ добре и разумно. Това не значи, че животътъ на хората може да се подобри въ единъ день. Не е лесно да убедите банкера, че трѣбва да бжде щедъръ, да раздаде всичкото си богатство на беднитѣ. Опитайте се да убедите единъ богаташъ, който се намира на смъртно легло, да пожертвува богатството си за благого на своитѣ ближни. Колкото и да иска да живѣе, да възстанови здравето си, той ще прави пазарлъкъ, да даде само една частъ отъ богатството си, а не цѣлото. Който се осмѣли да му предложи да раздаде всичкото си имане, той ще го нарече користолюбивъ, жестокъ човѣкъ и т. н. Пъкъ ние знаемъ, че за да възстанови здравето си, за да изкупи грѣхъветѣ си, човѣкъ трѣбва да пожертвува всичко — и богатство, и животъ. Той трѣбва да посвети живота си въ служене на Бога, както и на своитѣ ближни. Искате ли да се излѣкувате отъ своитѣ физически и психически недѣзи, трѣбва да се отречете отъ себе си. Така е казалъ Христосъ на богатия, който искалъ да наследи вѣчния животъ.

И рече Исусъ на стотника: „Да бжде споредъ вѣрата ти!“ Христосъ говори за разумната вѣра, която има отношение къмъ знанието и мисълта. Въ мисълта ли е Богъ? — Богъ се проявява чрезъ чиститѣ умове и сърдца. Следователно, искате ли да имате ясна

представа за Бога, търсете Го въ чиститѣ прояви на човѣка. Който е далѣ мѣсто на Бога въ себе си, само той може да постигне своитѣ желания: ако е момѣкъ и желае да се ожени, ще намѣри добра и благородна мома. Децата му ще бждатъ послушни и добри, ще му създаватъ радостъ въ дома. Дръжте връзката си съ Бога, за да изпълните добре своето предназначение.

Когато се говори за мъжа и за жената, мнозина се произнасятъ, че всичко зависи отъ жената: ако е добра, домътъ ще оцѣлѣе. Азъ пъкъ казвамъ: И мъжътъ, и жената трѣбва да изпълняватъ разумно своето предназначение. И двамата трѣбва да бждатъ благородни и възвишени, да се стремятъ къмъ реализиране на своя идеалъ, който ги прави силни. Ако мъжътъ е слабъ, той не е мъжъ; и ако жената е слаба, не е жена. Истински мъжъ и истинска жена сж тѣзи, които сж господари на своитѣ мисли и чувства. Дайте предимство на Божественото въ себе си, за да подобрите живота си. Въ единъ день, въ една вечеръ човѣкъ може да преобрази живота си. — Възможно ли е? — Ако главата на човѣка може да побѣлѣе въ една нощъ, защо въ една нощъ да не може да преобрази живота си? Ако човѣкъ може да си внушава отрицателни мисли и да имъ се подава, защо да не си внушава положителни мисли, които повдигатъ духа?

— Единъ чиновникъ, младъ човѣкъ, отишълъ на работа. Нѣколко негови другари намислили да устроятъ една шега съ него. Сжщевременно, тѣ искали да провѣрятъ, какъ действува законътъ на внушението. Тѣ се наговорили да го чакатъ при влизането му въ учредението и да го запитатъ, защо е толкова бледенъ и слабъ. Когато другарътъ имъ влѣзълъ въ коридора на първия етажъ, единъ отъ шегаджиитѣ го запиталъ: Какво ти е? Изглеждашъ нѣкакъ уморенъ, бледъ. — Нищо не ми е, добре съмъ — и продължилъ пътя си. На втория етажъ го срещналъ още единъ отъ шегаджиитѣ и му задалъ сжщия въпросъ. На третия етажъ го запитали сжщото. Той отговорилъ на колегитѣ си, че е добре, но тѣхната мисль започнала да работи въ ума му и, докато влѣзе въ стаята си, той решилъ да иска отпускъ отъ началника си поне за една седмица, понеже не се чувствувалъ добре. Началникътъ му далъ отпускъ, но задължилъ другаритѣ му да го замѣстватъ.

»И тъй, ако човѣкъ може лесно да се подаде на закона на внушението или на самовнушението и въ нѣколко часа да се разболѣе, защо не може по силата на този законъ въ нѣколко часа да оздравѣе? Защо, като срещнете единъ свой приятелъ, не му кажете, че е добъръ, способенъ, силенъ, разуменъ? Защо майкитѣ не прилагатъ този законъ при възпитанието на своитѣ деца? Когато родителитѣ внушаватъ на децата си добри, положителни мисли, същевременно трѣбва да ги напѣтватъ да реализиратъ доброто. — Какъ можемъ да говоримъ на човѣка, че е добъръ, когато въ сѣщность не е добъръ? — Вие ще говорите на доброто въ него, а не на лошото. Доброто се усилюва отъ добри и положителни сили. Когато доброто израсте и укрепне, злото попада подъ негово влияние и се възпитава. Доброто е въ сила да преобрази и организира злото. Инертната, мъртва материя може да се преобрази.

И рече му Исусъ: „Да бжде споредъ волята ти!“ Бждете и вие умни като стотника, да повѣрвате на Христовитѣ думи. Дръжте въ ума си нѣкаква положителна мисль, съ която да се лѣкувате. Единъ нашъ приятелъ направилъ опитъ да се лѣкува съ мисльта си, но опитътъ му излѣзълъ несполучливъ. Той подържалъ въ ума си мисльта, че е здравъ, но нѣмалъ резултатъ. Ако нѣкой отъ васъ страда отъ треска, нека направи следния опитъ: да отиде мислено въ нѣкоя аптека, да купи нѣколко сантиграма хининъ, споредъ възрастта си, и да се върне у дома си. Следъ това да вземе една чаша вода, въ която да изсипе хинина и да изпие разтвора съ мисльта, че треската ще изчезне. Ако опитътъ излѣзе несполучливъ, нека го направи още осемъ пѣти. На деветия пѣтъ той непременно ще има резултатъ. Само по този начинъ ще опитате силата на мисльта. Като се убедите въ лѣкуването съ мисль, ще помагате и на близкитѣ си.

»Помнете: Единъ законъ съществува въ свѣта, който регулира живота и отношенията между живитѣ същества. Единъ езикъ съществува въ свѣта — езикътъ на разумната природа, езикътъ на Бога. Всички трѣбва да знаятъ този езикъ — отъ най-малки до най-големии. Който не знае този езикъ, нищо не може да постигне. Този езикъ лѣкува човѣка, повдига го и го възкресява. Безъ него нѣма напредѣкъ. Свещенъ е

езикът на природата. Всъка дума отъ него крие въ себе си мощна, динамическа сила. Каквото кажете, става. Каквото пожелаете, веднага се реализира. Мойсей, който прекара 40 години въ пустинята, знаеше отчасти този езикъ. Когато изведе евреитъ отъ Египетъ, той стигна до Червеното море. За да минатъ морето, Мойсей вдигна жезъла си и раздѣли водата на две. Евреитъ минаха като по суша и, когато всички бѣха вънъ отъ морето, Мойсей пакъ вдигна жезъла си, да съедини водата. Докато Мойсей държеше въ ума си мисълта, че всички чудеса, които ставаха чрезъ него, ставатъ по волята Божия, той успѣваше. Обаче, щомъ помисли, че самъ върши чудесата, той изгуби силата си. Въ чиито ржце и да попадне магическата пржчица, тя действува еднакво. Обаче, детето ще я употреби по единъ начинъ, а възрастниятъ и разуменъ човѣкъ по другъ начинъ. Съ други думи казано, кибритената клечка гори и въ ржката на детето, както и въ ржката на възрастния. Обаче, детето може да произведе пожаръ, а възрастниятъ ще накладе огънь, на който всички хора могатъ да си сготвятъ топло, вкусно ядене. Който не владѣе магическата пржчица, той е изложенъ на болести, страдания и мжноти. Който я владѣе, достатъчно е само да махне съ нея, за да се освободи отъ всички болести, отъ всички мжноти и страдания.

Питате: Какъ трѣбва да действуваме съ магическата пржчица? По този въпросъ не може да се пита нищо. Взимате пржчицата въ ржка и започвате да я движите. Щомъ е дошла въ ржката ви, това показва, че вие сте достойни за нея и знаете, какъ да я движите. — Ама да помислимъ малко. — Нѣма какво да мислите. Мислите ли, какъ трѣбва да възприемете свѣтлината? Достатъчно е да отворите очитъ си, и свѣтлината, сама по себе си, ще дойде. Всичко е дадено наготово. На васъ не остава нищо друго, освенъ да седнете предъ трапезата, да ядете разумно и да благодарите на Великия Промисълъ, Който е предвидилъ и наредилъ всичко. Какво остава на васъ? Нищо друго, освенъ да работите върху своитъ мисли, чувства и действия.

Господарь на сжботата

„И казваше имъ, че Синъ Человѣчески е господарь и на сжботата“ *)

„Господарь на сжботата“.

Ние ще разгледаме този стихъ въ преносенъ смисълъ. Зачитането на сжботата се отнася къмъ Мойсеевитѣ закони. Ако нѣкой се осмѣляваше да не празнува сжботата, наказваше се съ смъртъ — животътъ му се отнемаше. По това време имаше строги закони. Тежко на онзи, който се осмѣляваше да каже нѣщо противъ държавата и нейнитѣ закони! Обаче, Христосъ казваше, кой е Синъ Человѣчески. Значи, по това време и сжботата имала господарь. Щомъ имала господарь, ще излѣзе, че сжботата била слугиня. Следователно, който не се подчинява на тази слугиня, плаща съ живота си. Трѣбвало той да стане жертва на слугинята. Смѣшно е тогава да поставяте слугинята на мѣстото на една царица или княгиня.

„Синъ Человѣчески е господарь и на сжботата“. — Защо Синъ Человѣчески може да бжде господарь на сжботата? — Защото е разуменъ. Само разумниятъ човѣкъ може да бжде господарь. Преди всичко господарьтъ трѣбва да бжде уменъ, волевъ човѣкъ. Волевъ човѣкъ е този който има любовь. »Воля безъ любовь не може да се прояви. »Дето има любовь, тамъ може да има воля; дето нѣма любовь, никаква воля не може да има. Дето е безлюбието, тамъ се проявява своеволие, а не воля. »Дето се проявява инстинктътъ, тамъ е своеволието. »Ако своеволието, инстинктътъ и нагонътъ наричатъ воля, такава воля иматъ всички животни: и лъвътъ, и тигърътъ, и мечката, и вълкътъ. Своеволие има и канарата, която се спуща отъ нѣкой планински връхъ; своеволие има и водопадътъ, който се спуща съ шумъ и бучене отъ нѣкоя планинска канара; своеволие има и вѣгърътъ, който изкоренява дървета, събаря камъни, завлича хора и говеда. Това не е воля, но своеволие, а своеволието показва, че животътъ е неразбранъ.

Следъ всичко това чувате да казватъ за нѣкого, че е волевъ човѣкъ. — Защо е волевъ? — Защото билъ смѣлъ, излѣзълъ срещу врага си и го убилъ. И това е своеволие, а не воля. Каква воля е тази, чрезъ която човѣкъ въ единъ моментъ може да разруши великото и красивото, което Богъ е създалъ въ продължение на милиони и милиарди години? Каква воля е тази, която взима чука въ ржка и разрушава красивата статуя на единъ виденъ художникъ? Каква воля е тази, която изгаря съчинението на единъ виденъ писателъ или поетъ? Каква воля е тази, която унищожава съчинението на единъ великъ ученъ, което има за целъ да подобри състоянието на цѣлото човѣчество? Това не е воля. Положителната, истинската воля преди всичко включва въ себе си разумността. Ние говоримъ за разумната, творческа воля, а не за онази, която руши и унищожава нѣщата.

Съвременнитѣ хора се мжчатъ и страдатъ. — Защо? — Не сж доволни отъ живота си. Ако се вгледате въ живота, ще видите, че въ всички негови прояви, въ всички области, между всички общества и народи, отсѣтствува истината. Навсѣкжде се носятъ невѣрни съобщения. Като се натъкватъ на невѣрни слухове, хората се оправдаватъ съ думитѣ: Нѣма нищо, това сж бѣли лъжи. Значи, бѣлитѣ лъжи сж невинни, оправдаватъ се. Какво ще кажете, тогава, за чернитѣ лъжи? По какво се различаватъ бѣлитѣ отъ чернитѣ лъжи? Опашкитѣ на бѣлитѣ лъжи се виждатъ, а на чернитѣ не се виждатъ. Бѣлитѣ лъжи се допускатъ, понеже сж извънъ законитѣ на морала. Тѣхъ не ги хваща законътъ. Споредъ мене, моралътъ представя онова разумно начало, което действува въ свѣта и се прилага еднакво къмъ всички живи същества. Следователно, този законъ обхваща еднакво и растенията, и рибитѣ, и птицитѣ, и млѣкопитаещитѣ, и хората. Великиятъ мораленъ законъ засѣга всички същества и еднакво ги държи отговорни. Като изучавате живота, ще видите, че този законъ действува навсѣкжде.

Въ едно габровско село се случило следното нѣщо: Една майка имала едно момченце, доста немирно. То често се катерило по дърветата, разваляло гнѣздата на птичкитѣ, взимало яйчицата имъ. Ако пъкъ имало малки, взимало ги да си играе съ тѣхъ. Единъ день то

взело петъ малки ластовички отъ едно гнѣздо и имъ отрѣзало езичетата, следъ което ги захвърлило. Майката видѣла това и, вмѣсто да се скара на детето, да го посъветва, втори пжтъ да не постъпва така съ малкитѣ птиченца, тя започнала да разправя на съседкитѣ си, какво направилъ нейниятъ Иванчо. Какво се случило следъ това? Иванчо порасналъ, станалъ голѣмъ и се оженилъ. Родили му се петъ деца едно следъ друго, но всички били нѣми.

Ще кажете, че това е нѣкакво съвпадение. Това е възмездие за нарушаване на великия мораль. Никой нѣма право да отнема отъ човѣка или отъ живитѣ същества това, което не може самъ да направи или да имъ го върне.

Другъ случай. Единъ касапинъ искалъ да заколи единъ волъ. Обаче, волътъ не се давалъ. Следъ като се борилъ цѣлъ часъ съ вола, касапинътъ дошълъ до една хитростъ: съборилъ вола на земята, извадилъ едното му око и, като го обезсилилъ, заклалъ го. Следъ две седмици касапинътъ получилъ наказанието си. Единъ волъ го мушналъ въ едното око и го ослѣпилъ. Голѣма била изненадата му, когато видѣлъ, че пострадалъ тъкмо съ това око, което той извадилъ на вола. И това ли е съвпадение?

Каквито примѣри и да се изнасятъ на хората, тѣ сж готови да отрекатъ всичко. Прави сж, има нѣща, които могатъ да се отричатъ, но има такива нѣща, които по никой начинъ не могатъ да се отричатъ. Всичко, което може да се отрече, почива на фалшива основа. То е създадено отъ хората и се отличава съ своя времененъ, преходенъ характеръ. Обаче, има нѣща, които сж отъ Божественъ редъ и порядъкъ и не могатъ да се отричатъ. На тѣхъ се подчиняватъ всички хора, всички общества и народи, както и всички възвишени същества.

„Синъ Человѣчески е господаръ и на сжботата“. Законътъ за зачитане на сжботата, който се даде на евреитѣ, има отношение къмъ закона на жертвата. Чрезъ този законъ тѣ трѣбваше да дойдатъ до понятието на абсолютната чистота — жертва въ най-чиста форма. Обаче, евреитѣ приложиха закона за сжботата въ букваленъ смисълъ, вследствие на което проявиха голѣмъ фанатизъмъ. Следъ Мойсея трѣбваше да дой-

де Христосъ, да замѣсти този законъ съ любовта и да каже, че Синъ Человѣчески, т. е. законътъ на любовта е господарь и на сжботата. Когато всички вѣрвания, всички религии се застъпватъ за сжботата, казвамъ: Любовта е господарка на всички религии, на всички вѣрвания, на всички човѣшки наредби. Любовта мълчи, не вдига гласа си, но не отъ слабостъ. Силниятъ човѣкъ минава за слабъ, не иска да покаже силата и знанието си. Слабиятъ постъпва точно обратно: той се представя за силенъ и дава видъ, че всичко знае. Умниятъ човѣкъ минава за невежа, а невежиятъ — за ученъ, за всезнаещъ. Той иска да се представи, че всичко е видѣлъ и всичко знае. Да се стреми човѣкъ къмъ знания, това е въ реда на нѣщата, но да мисли, че всичко знае, това не е правилно. При днешното развитие на човѣка невъзможно е той да знае всичко. Човѣшкиятъ мозъкъ е така устроенъ, че не може да понесе тежеститѣ на знанието, което съществува въ свѣта. При това, човѣкъ не е проявилъ още всички свои умствени способности. Съ сегашния си мозъкъ човѣкъ не може да обхване вселената. Много нѣща му предстоятъ още за изучаване.

Мнозина се запитватъ, какво ще правятъ на земята, като изучатъ всичкото земно знание. Докато е въ сегашната си форма, човѣкъ има още много да учи, но когато завърши развитието си, той ще дойде въ друга форма, по-съвършена, по-красива. Всѣка нова форма представя нови условия за учение и работа. При това, колкото по-съвършена е формата, толкова повече има да учи. Запримѣръ, човѣкъ, който стои по-високо отъ млѣкопитаещитѣ, има голѣми знания, въ сравнение съ тѣхъ, но не може още да се нарече съвършенъ. Говедото има външна опашка, но и човѣкъ още не е освободенъ отъ своята опашка. Невидима е неговата опашка, но все още съществува. Запримѣръ, грѣхътъ не е нищо друго, освенъ опашката на съвременното човѣчество, която постоянно се маха. Срѣщате нѣкого, той ви сграбчва въ обятията си, както маймуната се хваща съ опашката си за нѣкое дърво. Така тя се прехвърля отъ дърво на дърво, подскача и се мисли за много умна и учена. — Въ какво се заключава нейната ученостъ? — Че знае да скача. Обаче, маймуната, която мисли, че много знае, е крайно страхлива. Тя се страхува особено много отъ змията. Опашката на майму-

ната, която постоянно се движи, напомня змията. Понѣкога и човѣкъ, като маймуната, си представя, че знае повече, отколкото въ действителност. Натѣкне ли се на нѣщо страшно, което не може да си обясни, той изпитва страхъ и забравя и това, което знае. Тогава само той разбира, че почти нищо не знае, или, ако има нѣкакво знание, не може да го използва.

„Синъ Человѣчески е господаръ и на сѣботата.“ — Какво представя сѣботата? — Нищо друго, освенъ онѣзи традиции, които човѣкъ носи въ ума си, като наследени чѣрти отъ свои дѣди и прадѣди. Срећна ли човѣкъ съ традиции въ живота си, казвамъ, че той носи сѣботата въ себе си. »Нѣкой е сприхавъ, нервенъ. Той се оправдава, че така е роденъ. Той носи сѣботата въ себе си.« Другъ нѣкой казва за себе си, че е положителенъ човѣкъ, не може да вѣрва въ каквото и да е. — Сѣботата носи въ себе си. — Ама азъ обичамъ удобствата, обичамъ богата храна, хубаво облѣкло. — Ти носишъ сѣботата въ себе си. Споредъ начина, по който живѣятъ, хората се дѣлятъ на богати и на бедни. Богатиятъ обича пишна храна, меко и удобно легло, лека работа, за да запази кожата на рѣцетѣ си мека и нѣжна. Каквото пожелае, природата му дава, но го оставя да носи последствията на своитѣ желанія. Въ края на краищата, ще видите богатия въ легло, оплаква се отъ страшна болестъ. Наистина, ако се вгледате въ живота, ще видите, че богатитѣ страдатъ отъ страшни болести. Тѣ страдатъ отъ неразбиране на законитѣ. »Боледуватъ не само богатитѣ, но и беднитѣ.« Ако проследятъ далечното си минало, тѣ ще видятъ, че нѣкога сѣ били богати, които само сѣ яли и пили. Днесъ, макаръ и бедни, тѣ носятъ последствията на своето минало. Ако нѣкой човѣкъ и въ миналото, както въ настоящето си, се отличава съ добъръ и редовенъ животъ, съгласенъ съ законитѣ на разумната природа, той се радва на отлично здраве. Добриятъ животъ води къмъ добри последствия.

Като изучавате закона на наследствеността, виждате, че всички хора страдатъ все отъ неразбиране на закона на сѣботата. Когато изведе евреитѣ отъ Египетъ, Мойсей прекара съ тѣхъ цѣли 40 години. »Тѣ се хранѣха съ манна, която падаше отъ небето. Мойсей ги съветваше да събиратъ манна само за единъ день, да

не се разваля.—Добъръ е Богъ, ще се погрижи за урте-
шния день,—казваше имъ той. Обаче, тѣ не го слушаха
и му казваха: Ние знаемъ, какво да правимъ, нѣма
защо ти да ни учишъ. Като практиченъ народъ, евреи-
тѣ събираха манна за нѣколко дня, да се осигурятъ,
но тя се разваляше. Всѣки день тѣ имаха прѣсна
манна. Само въ петъкъ, по законъ, тѣ трѣбваше да съ-
биратъ манна за два дня, да не се грижатъ за храна
за сѣбота, която бѣше опредѣлена за служене на Бо-
га и за почивка. Този день тѣ се освобождаваха отъ
всички грижи и терзания, които имъ създаваха тради-
циитѣ. Презъ този день търговцитѣ затваряха дюкянитѣ
си; кой каквато работа имаше, преустановяваше я. Ако
нѣкой е обиденъ отъ нѣкого, не трѣбва да мисли за
обидата; ако има да учи, не трѣбва да мисли за учене.
Този день всички трѣбва да бждатъ радостни и весели,
чисти по сърдце, да не мислятъ за нищо, да се чув-
ствуватъ като новородени деца. Кой на кого има да
дава, кой отъ кого има да взима, всичко това трѣбва да
се забрави. Това означава законътъ на сѣботата.

Какво правятъ сегашнитѣ хора, като дойде сѣбо-
тата или недѣлята — опредѣлениятъ день за почивка.
Тѣ правятъ точно обратното на закона. Ако шестъ дня
сж яли постна храна, за недѣля ще заколятъ кокошка
или агне, ще направятъ баница, да заблудятъ сѣботата
или недѣлята. Тогава ще ядатъ и пиятъ най-много. И
следъ всичко това искатъ да турятъ редъ и порядъкъ въ
живота. Това е невъзможно. Богъ е далъ живота, а хо-
рата искатъ чрезъ единъ или другъ законъ да го по-
държатъ. Какво се постигна съ закона на сѣботата?
Можеха ли хората да задържатъ живота? Дето е за-
конътъ, тамъ е смъртъта. Когато законътъ престане да
действува, тогава ще дойде вѣчниятъ животъ. Животътъ
не може да се изправя и ржководи отъ закона. Законътъ
за живота не трѣбва да излиза отъ хората. Човѣкъ не
е въ състояние да създава закони. Ако рече да се заеме
съ тази работа, той ще създаде законъ, подобенъ на
себе си. Другъ е въпросътъ, ако човѣкъ създава закони
за ржководене на своитѣ ближни и на себе си. Обаче,
само онзи, може да управлява живота, който го е
сздалъ.

Често бащата и майката създаватъ закони за де-
цата си и следятъ за тѣхното изпълнение. Майката сва-

ри сладко, иска да го скрие от непослушното си дете. Бащата ще направи единъ шкафъ съ ключове, дето ще заключатъ сладкото. Сжщевременно бащата закачва една пржчица на стената и казва на детето си: Слушай, виждашъ ли тази пржчица? Ако си позволишъ, безъ разрешение, да взимашъ сладко, ще опиташъ пржчицата на гърба си. Детето не смѣе да пипа безъ позволение. Обаче, когато порасне, стане момъкъ или мома на 21 година, свободно може да си взима сладко, когато пожелае. Значи, законътъ за малкото дете не е валиденъ за младия момъкъ. Когато бащата остарѣе, синътъ закачва сжщо такава пржчица на стената и казва на баща си: Татко, ако си позволишъ да взимашъ нѣщо безъ разрешение отъ мене, ще опиташъ пржчицата. Старъ ли пипа или младъ, все едно. И стариятъ не трѣбва да пипа, безъ разрешение, за да не опита пржчицата на гърба си.

Сега вие мислите, че за децата сжществува единъ законъ, а за възрастнитѣ — другъ. Не, и за децата, и за възрастнитѣ трѣбва да сжществува единъ законъ. За да се прилага еднакво закона и за децата, и за възрастнитѣ, не прави шкафъ, въ който да криешъ сладкото. Сваля закона — пржчицата, отъ стената. Когато говоришъ, винаги казвай истината. Всѣкога давай добъръ примѣръ на децата. Не изисквай отъ тѣхъ повече работа отъ тази, която тѣ могатъ да свършатъ. Искашъ ли отъ децата повече работа, ще се намѣришъ въ противоречие.

» Ще приведа единъ примѣръ отъ руския животъ. Бащата на нѣкоя княгиня, Матилда Богачевска, млада, високо интелигентна, благородна и даровита мома, решилъ да я ожени за единъ младъ князь, съ когото се запозналъ въ последно време. Башитѣ на младитѣ дошли до убеждение, че може да се сродятъ. Като чулъ разговора на баща си, синътъ се обнадеждилъ и решилъ да се срещне съ младата княгиня, да се запознае. Въ деня, опредѣленъ за срѣщата, княгинята намислила да устрои на княза една изненада. Тя била духовита, съобразителна, искала да изпита княза, да разбере, какво го заставя да се жени. Тя имала една добра слугиня, наречена Соня. Извикала при себе си слугинята и казала: Днесъ ние ще размѣнимъ ролитѣ си. Ти ще заемешъ моето мѣсто, а азъ — твоето, ще работя, каквото ти работишъ. Князь Мерикъ Мелизовски ще ни

посети, но и предъ него ще играешъ ролята си. Слугинята изпълнила желанието на своята господарка, която веднага поела работата на Соня. Следъ малко пристигналъ князътъ. Запозналъ се съ Соня, която замѣствала княгинята. Той поглеждалъ ту къмъ Соня, ту къмъ Матилда и следъ единъ часъ се обърналъ къмъ Матилда и казалъ: Имамъ една молба къмъ васъ. Досега никога не съмъ слугувалъ. Заемалъ съмъ високо положение, на мене сж слугували много хора, но азъ — на никого. Ще ми позволите днесъ да стана слуга на княгинята и на васъ. Каквото ми заповѣдате, ще направя. Като получилъ съгласието на дветъ жени, той съблѣкълъ своитѣ дрехи, облѣкълъ се като слуга и очаквалъ заповѣди. Княгинята го накарала да отиде на рѣката, да опере всички нечисти чували. Като изпралъ чувалитѣ, накарала го да очисти обора на конетѣ. Най-после го изпратили на лозето да копае. Той свършилъ всичката работа отлично, и вечеръта трѣгналъ да си отива. Като отишълъ у дома си той си казалъ: Азъ нѣма да се ожения за княгинята, не ми харесва. Ако е въпросъ за харесване, сърдцето ми трепна за слугинята. Тя е умна, благородна мома. Обаче, като князъ не ми е позволено да взема мома отъ простолудиято. Предпочитамъ да не се женя, отколкото да ми натрапятъ княгинята, която не харесвамъ. Така, той решилъ да не се жени. Или за слугинята, или за никоя друга.

» Слугинята представя закона. На каквото мѣсто и да го турите, каквото име и да му дадете, Соня си остава Соня, т. е. слугинята си остава слугиня. Сжщото се отнася и до княгинята: колкото ниско и да я поставите, княгинята си остава княгиня. Княгинята пъкъ представя любовта. Дето и да я турите, любовта си остава любовъ. Тя носи свѣтлина навсѣкжде.

Любовта е единствената сила, която постигва абсолютно безпристрастно. — Защо? — Защото тя произлиза отъ Бога. Казано е въ Писанието: „Богъ е Любовъ“. Сърдцето е единствениятъ органъ въ човѣка, който не се подчинява на неговата воля. То има опредѣленъ ритъмъ, съ опредѣлено число удари въ минута, които се опредѣлятъ отъ степенъта на човѣшкото развитие, т. е. отъ мѣстото, до което човѣкъ е стигналъ въ своето развитие. Като се изследва пулса на човѣка, може да се разбере, какво го очаква въ бждеще. По пулса на

човѣка познавате, какво положение ще заема той: професоръ, министъръ, музикантъ, майка, баща и т. н. Ако пипнете пулса на новородено дете, познавате, ще живѣе ли то, или скоро ще замине за другия свѣтъ. Изобщо, сърдцето не се подчинява на човѣшки закони. Когато сърдцето спре, спира и цѣлата дейност на човѣка. Дейността на човѣшкия умъ се направлява отъ сърдцето, както и отъ симпатичната нервна система, която сжщо не се подчинява на човѣшката воля.

Мнозина се оплакватъ отъ неуспѣхи въ живота си. — Защо не успѣватъ? — Защото сж влѣзли въ разрѣзъ съ сърдцето си и искатъ да го подчинятъ на волята си. Ако човѣкъ проявява своята разумна воля, защо трѣбва да подчини сърдцето си? Въ разумната воля действува любовта, а въ любовта е Богъ. Щомъ е така, трѣбва ли да подчините или да победите сърдцето си? Какво печели човѣкъ, ако победи себе си? Да победишъ себе си, това значи, да победишъ Бога. — Ама трѣбва да се възпитаваме. — По естество човѣкъ е добъръ, следователно, нѣма защо да се възпитава. Какъ можете да възпитате доброто? Човѣкъ трѣбва да запази доброто въ себе си, т. е. своето естествено възпитание. Поставете човѣка на естественото му положение и ще видите, че въ него ще се проявятъ всички благородни качества. За да се убедите въ истинността на моитѣ думи, направете следния опитъ: предайте едно дете въ ржцетѣ на видни педагози, а друго оставете да се развива свободно, безъ никакви педагогически правила. Първото дете ще се възпитава подъ строгия надзоръ и моралъ на педагозитѣ, а второто — подъ влиянието на добритѣ примѣри въ живота. Резултатитѣ отъ възпитанието на дветѣ деца ще бждатъ различни. Въ повечето случаи, при свободното възпитание излизатъ по-добри деца, отколкото тѣзи, които сж расли при ограничения и строгъ надзоръ. Хора, които сж излѣзли отъ калъта на живота, проявяватъ по-голѣмо благородство, отколкото тѣзи, които сж израсли въ благородна срѣда, обиколени отъ внимание и грижи на окръжаващитѣ. И еднитѣ, и другитѣ примѣри сж ценни дотолкова, доколкото ни убеждаватъ въ силата на доброто, вложено въ човѣка. Ето защо, задачата на съвременнитѣ педагози се свежда къмъ това, именно, да се даде възможность и условия на детето да прояви доброто въ себе си. Щомъ прояви доброто,

детето се намира въ безопасност; то се намира на правъ път. Въ природата, т. е. въ естеството на всѣки човѣкъ е вложено нѣщо добро и разумно.

➤ Днесъ всички говорятъ за възпитанието на младото поколѣние и вѣрватъ, че чрезъ него могатъ да постигнатъ всичко, каквото желаятъ. ➤ Истинското възпитание подразбира познаване на законитѣ на сърдцето и на ума. Като познава законитѣ на ума, човѣкъ вижда, че единственото нѣщо, на което може да разчита, е неговиятъ умъ, вследствие на което той може да прави различни опити съ него. ➤ Дойде ли до сърдцето, до свѣта на желанията, тамъ опити не се позволяватъ. Значи, Богъ иска отъ човѣка сърдцето, а не ума му. ➤ Сърдцето е за Бога, а умътъ — за самия човѣкъ. ➤ Следователно, ако човѣкъ не даде мѣсто на Бога въ сърдцето си, самъ затваря пътя си въ живота. — Защо? — Защото животътъ излиза отъ Бога. ➔ Кжде е Богъ? — Дето е животътъ. — Кжде е Богъ? — Дето е мисълта. — Кжде е Богъ? — Дето е разумността и законността. — Кжде е Богъ? — Въ добрия, здравия и благороденъ човѣкъ. ➤ И обратно: дойдете ли до ада, дето е мжчението, нещастieto, болеститѣ — тамъ Богъ не сѣществува. ➔ Ама азъ вѣрвамъ въ Бога! — Здравъ ли си? — Не съмъ здравъ. ➔ Щомъ боледувашъ, първата ти работа е да се примиришъ съ Бога, да изправишъ живота си. ➤ Истински вѣрващъ е само здравиятъ, понеже животътъ му излиза отъ Бога. Затова е казано: ➤ Отъ здравъ баща и отъ здрава майка всѣкога се раждатъ здрави деца. Това е законъ, въ който нѣма изключения. ➤ Невъзможно е здрави родители да родятъ болни деца. Ако родителитѣ сѣ болни, и децата имъ ще бждатъ болни. ➤ Даровититѣ родители всѣкога раждатъ даровити деца, а бездарнитѣ родители — бездарни деца. Затова е казано, че дървото се познава отъ плодоветѣ.

Казвате, че човѣкъ не може да не грѣши, не може да бжде даровитъ, но когато Духътъ го посети, всичко ще се изправи. Така не се разсѣждава. Ако остане на човѣка отсега нататъкъ да се изправя, да стане уменъ и даровитъ, всичко е свършено съ него. Ако отсега нататъкъ Духътъ трѣбва да го посещава всичко за него е изгубено. При това, човѣкъ не трѣбва да очаква наготово да го посети Духътъ и да работи

за него. Той трѣбва да работи надъ себе си, да приготви условия за посещението на Духа. Свѣтътъ е създаденъ разумно. Отъ човѣка се изисква да разбере тази вътрешна разумностъ. »Мнозина искатъ да знаятъ, какъ е онзи свѣтъ и какъвъ е той. Това не може да се разказва, нито описва. Представете си, че получите едно писмо. Първо, вие обръщате внимание на плика, какъ е надписанъ; после отваряте писмото и четете написаното. Най-после казвате, че писмото е любовно, т. е. написано съ любовъ. Като го прочетете, сърдцето ви се запалва отъ любовъ. Питамъ: любовта въ писмото ли бѣше? Ако дадете същото писмо на другъ нѣкой да го прочете, той ще го обърне натукъ — натамъ и ще каже: Нищо особено нѣма въ това писмо — обикновено писмо. Другъ пъкъ може да каже, че е глупаво написано. Питайте, обаче, онзи, до когото се отнася писмото, какъ той ще се произнесе. Той ще каже: Чудесно писмо! Подобно писмо никога не съмъ получавалъ.

Следователно, има една истина въ свѣта, която не заема никакво пространство и не се проявява въ никакво време. Тя е извънъ времето и пространството. Тази истина, именно, регулира живота. »Всѣки може да направи опитъ, да види, какъ истината регулира живота. Запримѣръ, достатъчно е при най-големата си тъга човѣкъ да помисли, че нѣкой го обича, за да стане радостенъ. Обичта и любовта въ свѣта иматъ отношение къмъ истината. Прояви ли се любовта, проявява се и истината. Могатъ ли скръбта и страданието да устоятъ на любовта и на истината? И обратното е вѣрно: достатъчно е човѣкъ да помисли, че никой не го обича, за да изгуби радостта си. Щомъ радостта го напуска, на нейно мѣсто иде страданието. Страданието е признакъ на обезвѣряването на човѣка. Той мисли, че никой не го обича. Мжчението пъкъ иде, когато човѣкъ помисли, че нѣма кого да обича. »Обаче, когато намѣришъ човѣкъ, когото обичашъ и който те обича, ти си намѣрилъ вътрешния смисълъ на живота. Единственото същество, което може да прояви любовта си чрезъ нашитѣ близки, братя и сестри, е Богъ. Казано е, че Богъ е Любовь следователно, ако нѣкой ви обича, или ако вие обичате, това е Богъ, Който се

проявява чрезъ васъ. »Самъ Богъ никога не може да се прояви въ своята цѣлокупность. Какъ може Великото да се прояви въ малкото? Обаче, частично проявление на Бога е възможно. Проявяването на Бога въ цѣлото човѣчество пакъ не изявява Неговата цѣлокупность. Бъдещето носи по-голѣми условия за проявитѣ на Бога. Както и да се проявява Той, всѣкога ще остане нѣщо непроявено. Тази е причината, дето хората иматъ ограничено, непълно, смѣтно понятие за Бога. Ако се сравнятъ съ ангелитѣ, тогава само може да се види грамадната разлика между човѣка и ангела. »Ангелитѣ сж сщщества, които сж завършили своето развитие на земята. Мжчението и страданието на човѣка сж радостъ и щастие за ангела. »Това, което измъчва човѣка, радва ангела. Това, въ което човѣкъ вижда нѣкакъвъ смисълъ, ангелътъ не намира нищо смислено.

Христосъ казва: „Синъ Человѣчески е господарь и на сжботата“. Всѣки човѣкъ трѣбва да стане господарь на своята сжбота. Ако се оплаквате отъ неуспѣхи въ живота си, това се дължи на вашитѣ разбирания за сжботата. Ако не измѣните понятието си за сжботата, дълго време още ще носите ярема на живота. И вие трѣбва да кажете като Христа, че сте господари на сжботата. Кой е Синъ Человѣчески: който впрѣга воловетѣ, или който ги разпрѣга? Кой е Синъ Человѣчески: който носи богатството, знанието и здравето, или който носи сиромашията, невежеството и болеститѣ? Това сж въпроси, на които съвременнитѣ хора трѣбва да отговорятъ. Казвате, че първата задача на човѣка е да уреди живота си. А затова той трѣбва да знае, че е частъ отъ единъ великъ организъмъ и да намѣри мѣстото си въ него. Като частъ отъ цѣлото, той трѣбва да знае, какво е отношението му къмъ него. Докато не си създаде положителенъ възгледъ за Бога, за отношенията си къмъ Него, къмъ своя ближень и къмъ себе си, човѣкъ не може да уреди живота си, нито да опредѣли мѣстото си въ великата природа.

»Задача на всѣки човѣкъ е да познава душата и духа си. Като невидими величини, той не може да ги изучи, докато не излѣзе отъ нѣщо видимо, разбрано, близко до неговото съзнание. Това сж умътъ и сърдцето му. Тѣ сж величини отъ първа необходимостъ за не-

говото развитие. → Какъ да вѣрваме въ духа и душата, като не ги виждаме? — И да не ги виждате, трѣбва да вѣрвате въ тѣхъ. Има нѣща, въ които човѣкъ непременно трѣбва да вѣрва. Ако не вѣрва, не може да живѣе. Запримѣръ, ако не вѣрва, че може да живѣе разумно, човѣкъ ще бѣде нещастенъ. Ти трѣбва да вѣрвашъ въ разумния животъ; ти трѣбва да вѣрвашъ, че положението ти ще се подобри; ти трѣбва да вѣрвашъ, че отъ тебе човѣкъ ще излѣзе. Защо трѣбва да се обезсърдавашъ? Какво ти прѣчи да вѣрвашъ? Трѣбвала ли капитанътъ на парахода да се отчайва, че е попадналъ въ бурното море? Той вѣрва, че ще излѣзе благополучно отъ вълнитѣ и ще изкара парахода на тихото пристанище. Той взима предпазителни мѣрки и спасява парахода и пасажеритѣ отъ катастрофа.

Съвременнитѣ хора се намиратъ на единъ голѣмъ параходъ срѣдъ океана. Капитанътъ на парахода е опитенъ, знае посокитѣ на движението и условията, при които пѣтува. Защо трѣбва да се плашите тогава? Освенъ това, сегашнитѣ параходи сж снабдени съ различни уреди, съ които даватъ сигналъ за помощъ. Какво правите вие? Като се намѣрите предъ нѣкаква мѣчността, спирате срѣдъ пѣтя, вдигате рѣце и казвате: Не мога да живѣя повече! Не, капитанътъ трѣбва да изведе парахода на пристанището, да го остави въ безопасность. Следъ това той може да се откаже отъ поста си. Обаче, да остави парахода срѣдъ океана, да изложи живота на хиляди хора на опасность, това е безумие. Когато човѣкъ иска да посегне на живота си, има право да стори това, но ако е извънъ океана. Но, докато е срѣдъ океана, той нѣма право да постѣга на живота си. Ако се бесишъ, не обесвай и другитѣ хора съ себе си. Въ турско време, като сж хващали нѣкой българинъ, заставяли го да изкаже другаритѣ си. Ще го биятъ, ще го заплашватъ съ обесване, докато най-после издаде другаритѣ си. За да не го обесятъ, той издава другаритѣ си. Щомъ сж те хванали, нека те обесятъ, но ти не трѣбва да издавашъ другаритѣ си. Той се плаши и, за да не го обесятъ, изказва останалитѣ. Следъ това минава за герой. И днесъ сжществуватъ такива герои. По-добре да обесятъ единъ, отколкото всички. Ти разполагашъ съ своя животъ, можешъ

да се оставишъ да те обесятъ, но нѣмашъ право да издавашъ другаритѣ си.

Често се задава въпросътъ: Има ли право човѣкъ да се самоубие?—Понеже човѣкъ е свободенъ, може да го направи, но нѣма право да дава лошъ примѣръ на другитѣ. Какво става съ тебе, другитѣ не трѣбва да знаятъ. Защо ще давашъ лошъ примѣръ? Защо ще давашъ възможностъ на щеславието въ тебе да се шири? Ще се хвърлишъ отъ нѣкоя канара, или ще се обесишъ и ще оставишъ писмо до близкитѣ си, че не си могълъ да издържишъ страданията и изпитанията въ живота си. Значи, радоститѣ издържашъ, а страданията не издържашъ. Това не е геройство. Свѣтътъ се нуждае отъ герои, които носятъ еднакво и радоститѣ, и скърбитѣ.

Сега, да дойдемъ до другата страна на въпроса: отговорно ли е обществото за самоубийството на неговитѣ членове? Никога обществото не трѣбва да позволява на нѣкой отъ своитѣ членове да посегне на живота си. Обществото носи отговорностъ за своитѣ членове. Не е достатъчно да пишатъ въ вестниците, че еди-кой си се убилъ или обесилъ и да съжالياватъ хората за случилото се нещастие. Важно е да се предотврати това нещастие. Срещнете ли отчаянъ човѣкъ, който е решилъ да се самоубие, спрете го, поговорете съ него и го питайте, защо е отчаянъ. Ако той ви каже, че е гладенъ, че не е ялъ нѣколко деня и нѣма възможностъ да изкара хлѣба си, осигурете го за цѣлъ месецъ. Защо да не отвори човѣкъ сърдцето си за своя ближень? Какво струва на обществото да има на разположение нѣколко агенти, на които да възложи задачата да обикалятъ града, да следятъ и да отриватъ отчаяни отъ живота хора? Срещнатъ ли такъвъ човѣкъ, тѣ трѣбва да го спратъ, да го предразположатъ да се изкаже. Ако видятъ, че, е годенъ за работа, да му намѣрятъ такава; ако е неспособенъ за работа, да му помогнатъ по нѣкакъвъ начинъ. Обществото разполага съ повече начини и срѣдства за подпомагане, отколкото отдѣлния човѣкъ. Въ това отношение индивидътъ, семейството, обществото трѣбва да бждатъ готови да изпълняватъ волята Божия.

Днесъ разумниятъ свѣтъ изпитва любовта на всички хора. Видите ли, че предъ очитѣ ви се върши пре-

стжпление, не казвайте, че волята Божия е такава и съ това да измиете ржцетѣ си, но опитайте се да помогнете по нѣкакъвъ начинъ. Ако днесъ волята Божия е такава за едного, утре ще бжде такава за друго, но сжщата воля Божия ще се приложи и къмъ тебе. — Какво ще стане тогава съ хората? — Всички хора ще падатъ преждевременно, както окапватъ плодовеѣ отъ дърветата. Казвате, че ще дойде день, когато животътъ естествено ще се подобри. — Ще дойде този день, но много хора ще станатъ жертва, а ние можемъ да подобримъ нашия животъ още днесъ. Да подобришъ живота си, това не значи, че можешъ да подобришъ цѣлокупния животъ. Отъ тебе, като единица, се изисква следното: ако видишъ, или разберешъ, че нѣкой човѣкъ мисли да се самоубие, ти трѣбва да се противоставишъ на неговото намѣрение. Въ твое при-сжтствие не трѣбва да позволявашъ да се върши какво и да е престжпление. Изобщо, не се позволява на човѣка да допуска въ ума си нечисти и лукави мисли. Тѣ могатъ да минаватъ презъ ума му, но той трѣбва да постави на пжтя имъ добри, възвишени мисли, чрезъ които да ги неутрализира. Човѣкъ трѣбва да спира всѣка престжпна мисль, всѣко престжпно чувство на пжтя имъ, да се поразговори съ тѣхъ, да ги застави да измѣнятъ намѣрението си. Има малки, но има и голѣми престжпления и погрѣшки. Важно е, че човѣкъ трѣбва да се чисти и отъ малкитѣ, и отъ голѣмитѣ престжпления, които минаватъ презъ ума, сърд-цето и волята му.

Сегашнитѣ хора се страхуватъ отъ мнението на близкитѣ си, на обществото и старателно прикриватъ своитѣ престжпни мисли, чувства и постжпки. Тѣ не подозиратъ, че скритото престжпление е по-страшно отъ онова, което се е проявило вече. Който крие своето безвѣрие, безлюбие, невежество, той е по-страшенъ отъ онзи, който открито показва безвѣрието, безлюбието и невежеството си. Искрениятъ човѣкъ, макаръ и безвѣрникъ, е на по-правъ пжть отъ онзи, който седи на два стола. Последниятъ казва: Може да сжществува Богъ, но може и да не сжществува. Ако сжществува, ще спечеля; ако не сжществува, поне нищо не губя. Тази философия не може да изкара човѣка на добъръ край. Кажете ли, че или сжществува Богъ, или не сж-

ществува, това е механическо гледане на въпроса. Не е безразлично, дали Богъ съществува, или не. Голѣма е загубата за човѣка, ако Богъ не съществува; голѣма е печалбата му, ако Богъ съществува. Разумниятъ човѣкъ не може да разсъждава така. Той не може да си задава въпроса, съществува ли животътъ, или не; той не може да каже, че това знаятъ родителитѣ му. — Защо само родителитѣ му да знаятъ, той да не знае? — Родителитѣ му го родиха. — Ами тѣхъ кой роди? — Тѣхнитѣ родители. — Така не се разсъждава. Вие посаждате едно семе въ земята, и то пораства. Отде взима животътъ семето? Ще кажете, че отъ земята, отъ свѣтлината и топлината, отъ влагата. Не, семето носи живота въ себе си; почвата, влагата, свѣтлината и топлината сж условия за проявяване и за диференциране на живота, който е вложенъ въ семето.

И тъй, както животътъ въ семето дава потикъ за растене, така и животътъ, вложенъ въ човѣка, дава потикъ, импулсъ за работа. Животътъ на човѣка се проявява чрезъ неговитѣ мисли и чувства. Ако престане да мисли и чувства, човѣкъ прекъсва връзката си съ живота. Значи, животътъ се проявява чрезъ правитѣ мисли и правитѣ чувства на човѣка. Наруши ли отношението между правитѣ мисли и чувства, човѣкъ внася въ себе си условия за болеститѣ, които го лишаватъ отъ живота. Каквито физиологически обяснения да се даватъ за живота, въ сжщностъ, той е проява на мисли и на чувства. Ако нѣма мисълъ и чувство, и животъ нѣма.

Днесъ всички говорятъ за новото възпитание на младежта. Ново възпитание е онова, което може да внесе здраве, веселие и бодростъ въ човѣка, да се справя лесно съ мжнотиитѣ на живота си. Това е науката, която старитѣ алхимици сж изучавали. Тази наука подразбира познаване на законитѣ на сърдцето и на ума. Който познава тѣзи закони, той е господарь на своя животъ. Нѣкои казватъ, че познаватъ законитѣ на ума и на сърдцето си, а при това отричатъ концентрацията на ума и молитвата като методи за работа и за постигане на желанията си. Онѣзи пъкъ, които не отричатъ концентрацията и молитвата, сж дошли до механизирание на нѣщата. Тѣ се концентриратъ, молятъ се, но механически. Молитвата, запримѣръ, е методъ, чрезъ

който човѣкъ се свързва съ природата, както химикътъ съ химическитѣ действия. Вие не можете да се свържете съ природата, ако нѣмате въ себе си онзи непреривенъ молитвенъ духъ. И химикътъ не може да се свърже съ химическитѣ реакции, ако нѣма лампичка, съ която постоянно да нагрѣва веществата. Въ този смисълъ, молитвата представя свѣтлина и топлина, необходими за свързване на човѣшката душа съ Бога, съ разумната природа. Наистина, ако не направишъ връзка съ природата, съ всички разумни същества и съ всичко разумно въ свѣта, ти нищо не можешъ да постигнешъ.

Следователно, който иска да постигне своитѣ идеали, преди всичко, трѣбва да има вѣра въ Великото, абсолютно начало, а после и въ себе си, като частъ отъ това начало. Ще каже нѣкой, че вѣрва въ обществото. — Какво представя обществото? — Сборъ отъ много хора. Щомъ е така, човѣкъ може да вѣрва въ обществото дотолкова, доколкото и въ себе си. Колкото е добъръ отдѣлниятъ човѣкъ, толкова може да бжде добро и обществото. Колкото е добъръ проявениятъ човѣкъ, толкова добъръ ще бжде и онзи, който ще се прояви въ бждеще. Затова Христосъ казва: „Достатъчно е ученикътъ да бжде като учителя си“. И ученикътъ може да бжде толкова способенъ, колкото учителя си, но никога учителътъ не може да бжде по-долу отъ ученика. Колкото него може да бжде, но не и по-доленъ отъ него.

Ако науката, къмъ която се стремимъ, стане основа на нашия животъ и не може да ни преобрази, каква наука е тя? Каква наука е тази, която не може да свърже личния, семейния и обществения животъ въ едно цѣло? Каква наука е тази, която не може да свърже живота на ума, на сърдцето, на душата и на духа въ едно цѣло? Нѣкои се опитватъ да говорятъ за душата, разглеждатъ състава ѝ, но не знаятъ, какво въ сжщностъ представя тя. Душата е съединение на два Божествени принципа: любовта и мъдростта. Тѣ служатъ за основа на душата. Казано е въ Писанието: „И вдѣхна Богъ дихание въ ноздритѣ на човѣка, и стана той жива душа“. Това дихание, именно, представя съединяване на двата принципа въ човѣка — любовта и мъдростта. Докато се държишъ здраво за тѣзи принципи, ти си човѣкъ, ти си жива душа. Вънъ отъ тѣзи принципи чо-

вѣкъ не сжществува като разумна, съзнателна душа. Какво представя човѣкъ, ако извади отъ себе си любовта и мъдростта? Какво остава отъ човѣка, като извадите мислитѣ, чувствата и постжпкитѣ му? Какво става съ шишето, ако извадите водата отъ него? Шишето е важно, докато има вода. Безъ вода то губи цената си. Водата е важна като елементъ, който утолява жаждата на човѣка. Дали е въ шишето, или вънъ отъ него, водата не губи значението си. Обаче, въпросътъ съ шишето не е сжщъ. Шишето е ценно, докато има вода въ него; изгуби ли водата си, то се обезценява.

Много отъ сегашнитѣ християни се разочароватъ въ Бога, понеже не отговаря на молитвитѣ имъ. Коя мома, или кой момъкъ отговарятъ на молитвитѣ си? Докато момъкътъ не колѣничи предъ момата и не ѝ обещае, че е готовъ на всички жертви за нея, тя не го поглежда. Щомъ колѣничи предъ нея и каже, че е готовъ да ѝ служи, да ѝ стане робъ, момата поглежда благосклонно къмъ него и му се усмихва. Не прави ли сжщото и момата? Когато иска да постигне желанието си, тя обещава на момъка, че е готова да се пожертвува за него, да му служи. Едва тогава момъкътъ спира вниманието си върху момата. Обаче, ако тѣ не сж готови да обещаятъ, че ще се жертвуватъ взаимно, тѣ ще останатъ далечъ единъ отъ другъ. Ако момъкътъ и момата не сж готови да се жертвуватъ единъ за другъ, любовта никога нѣма да имъ се разкрие. Думата „колѣничене“ подразбира даване нѣщо отъ себе си. На сжщото основание питамъ: Мислите ли, че ще познаете любовта, ако не сте готови да колѣничите предъ Бога и да обещаете, че сте готови да Му служите? Чудни сж хората! Безъ да дадатъ нѣщо отъ себе си, тѣ искатъ даже да заповѣдватъ на Бога. Молитвитѣ имъ не съответствуватъ на човѣкъ, който люби Бога и иска да Му служи, но сж на господаръ, който знае само да заповѣдва.

Хората, религиозни и свѣтски, не сж доволни отъ живота си, искатъ нѣщо друго, и затова често се запитватъ: Какво, наистина, е Богъ? Много лесно може да се отговори на този въпросъ. Богъ е Онзи, Който те е създалъ, Който ти е далъ животъ. А ти, който не можешъ да създадешъ Бога, нито си създалъ живота, се осмѣлявашъ да Го отричашъ, да се питаешъ,

какво представя Той. Следователно, ти нѣмашъ право да бждешъ господарь на своя Създателъ. Той ти е далъ умъ и сърдце да Му служишъ. Следъ това четете индуската религиозна философия, въ която се казва: „Убий всѣко желание въ себе си“. Желанията сж храна на сърдцето. Да убиешъ желанията си, значи, да унищожишъ сърдцето си. Тази философия не търпи критика, затова, именно, пропадна. Онѣзи, които разбраха криво тази философия, изпаднаха въ крайностъ. Много отъ Христовитѣ последователи сжщо така разбраха криво мисълта на Христа за самоотричането. Споредъ тѣхъ, самоотричането подразбира отричане отъ живота, отъ желанията си. Подъ думата „самоотричане“ Христосъ разбира отричане на човѣка отъ всички свои глупости и беззакония, отъ лъжата, отъ безвѣрието, малодушието, недоволството, болеститѣ, отъ всички лоши наследствени чѣрти. Съ други думи казано: Човѣкъ трѣбва да се отрече отъ всичко животинско въ себе си, отъ лошитѣ чѣрти на вълка, на мечката, на тигъра, на змията, на комара, на паяка и т. н. А да се отрече човѣкъ отъ живота който Богъ му е далъ, това не е подразбиралъ Христосъ. Напротивъ, Христосъ говори въ единъ стихъ за придобиване на вѣчния животъ. Той казва: „Това е животъ вѣченъ, да позная Тебе Единнаго, Истиннаго Бога и Христа, Когото си проводилъ на земята“. Значи, една отъ задачитѣ на човѣка е да познае Бога въ всичкитѣ Му прояви. — Кжде ще Го познае? — Въ живота. Изучавайте живота въ всички живи същества — въ човѣка, въ коня, въ овцата, въ вола и подражайте на добритѣ чѣрти. Бждете търпеливи, като вола, да ви впрѣгатъ и да мълчите; бждете пожертвователни като овцата, да взиматъ млѣкото, вълната ви и да не роптаете; бждете като коня, всѣки моментъ готови за работа — да ви ездятъ, да ви впрѣгатъ въ кола и т. н.

Човѣкъ трѣбва да си състави ясна представа за вжтрешния смисълъ на живота, а не да се задоволява само съ разглеждането му отъ социално становище. Социалното гледище за живота представя външно гледане, което не води къмъ онѣзи практически резултати, нуждни за едно здраво, положитено възпитание. Голѣми сж постиженията на съвременната наука, но жалко е, че много отъ нейнитѣ изобретения се прилагатъ за унищожаване на човѣчеството. Днесъ сж из-

намѣрени такива електрически лѣчи, които могат не само да изгарят тѣлата, но и да топятъ мѣхотопимитѣ метали. Това още не е истинска наука. Ние наричаме истинска, положителна наука онази, която прилага откритията си за благо, както на отдѣлния човѣкъ, така и на всички народи, на цѣлото човѣчество. Наука, която унищожавя човѣка, своя изобретателъ, носи повече регресъ, отколкото прогресъ. Тя спѣва главно духовното развитие на човѣка.

Въ древността живѣли двама адепти, които имали голѣми постижения. Единъ день тѣ решили, всѣки отъ тѣхъ да направи нѣкакъвъ опитъ, да покаже, докъде е достигналъ въ възможноститѣ си. Първиятъ турилъ въ чутура единъ човѣкъ и го счукалъ. Не се минало много време, вмѣсто живия човѣкъ, отъ чутурата адептътъ извадилъ злато. Значи, той превърналъ човѣка въ злато. Следъ това вториятъ адептъ пристѣпилъ къмъ опита си. Той взелъ сжщо така единъ човѣкъ, но старъ, прегърбенъ, немоощенъ. Турилъ го въ чутурата и го сгрухалъ. Следъ малко той извадилъ отъ чутурата пакъ живъ човѣкъ, но подмладенъ. Той превърналъ стария човѣкъ въ здравъ, жизнерадостенъ младежъ, способенъ за работа. Голѣми сж постиженията и на двамата адепти, но за предпочитане е да превърнешъ стария човѣкъ въ младъ, отколкото да превърнешъ човѣка въ злато. И златото е ценно, но човѣкъ е несравнено по-цененъ отъ златото. Защо ви е златото, ако човѣкъ изчезне?

➤ Какви сж постиженията на съвременната материалистична наука? Тя сгрухва човѣка и го превръща въ злато, като казва: Ние се нуждаемъ отъ пари, отъ злато. Злато, злато искаме ние! Този стремежъ отживѣ времето си. Днесъ всички хора търсятъ науката на втория адептъ, да сгрухатъ човѣка, но да го подмладятъ, да го направятъ способенъ да възприема новитѣ идеи и да ги прилага.

➤ Съвременнитѣ християни очакватъ да дойде Христосъ на земята по чуденъ начинъ, да слѣзе отъ облацитѣ, придруженъ съ множество ангели. Наистина, Христосъ ще се яви на хората, мнозина ще Го видятъ, но не въ облацитѣ, както Го очакватъ. Какъ иде любовта между хората? Съ колесница ли, или по другъ начинъ? Любовта иде по особенъ, невидимъ начинъ. Кога е дошла любовта на земята и по какъвъ начинъ, това

никой не знае. Когато слѣзе на земята, въ своята пълнота, тя ще запали сърдцата на всички хора, ще просвѣти умоветъ имъ. Тѣ ще бждатъ единъ умъ и едно сърдце и ще кажатъ: Отричаме се отъ досегашния си животъ, отричаме се отъ всички заблуждения и погрѣшки, отъ всички глупости и недоразумения. Това значи, че Богъ е слѣзълъ на земята:» Въ който моментъ хората се обикнатъ, заживѣятъ помежду си братски и сж готови да сподѣлятъ всички блага безъ насилие, ние казваме, че Богъ е дошълъ на земята. Другъ начинъ за дохождането на Бога между хората не съществува. Само по този начинъ хората могатъ да очакватъ въдворяване на Царството Божие на земята. Не е лошо, че хората създаватъ закони, но тѣ трѣбва да бждатъ разумни; не е лошо, че има църкви и училища на земята, но тѣ трѣбва да се измѣнятъ, да поставятъ любовта за основа на своята работа; не е лошо, че хората се женятъ, ставатъ майки и бащи, раждатъ деца, но, преди всичко, тѣ сами трѣбва да се възпитатъ, да приематъ новитѣ идеи, като основа на своя животъ. Новитѣ идеи подразбиратъ приложение на великитѣ Божии закони; не е лошо, че въ свѣта има господари и слуги, но базата на тѣхнитѣ отношения трѣбва да се измѣни. Новъ редъ и порядъкъ трѣбва да се постави въ свѣта.

Мнозина се съмняватъ въ приложението на новъ редъ и порядъкъ въ свѣта. Доброто е възможно, когато човѣкъ го желае.» Достатъчно е човѣкъ да отвори сърдцето си за Божественитѣ чувства и ума си — за Божественитѣ мисли, за да постигне, каквото желае. Може ли такъвъ човѣкъ да реагира срещу Божественото? Той не само че нѣма да се противопоставя на Божественото, но става изворъ, отъ който започва да тече чиста планинска вода. — Колко вода ще извира отъ него? — Колкото е вложено.

Следователно, дойдете ли до любовта, нѣма да казвате, че нѣкого обичате повече, а нѣкого — по-малко. Ще обичате толкова, колкото любовъ излиза отъ сърдцето ви. Въ любовта нѣма законъ, съ който да опредѣляте, колко да обичате, или колко да не обичате. Ако мислите, че обичате едного повече, а друго по-малко, вие се самозаблуждавате. Даже и когато мислите, че не обичате нѣкого, при известенъ случай вие го

обикват. Представете си, че по невнимание вие падате въ една дълбока рѣка и започвате да се давите. Въ този моментъ край рѣката минава онзи, когото вие не обичате. Той се хвърля въ рѣката и ви спасява. Нѣма ли да го обикнете следъ това? До този моментъ вие не сте го обичали, защото не сте му дали възможност да се приближи до васъ. За да се прояви любовта между хората, непремѣнно трѣбва да се създадатъ благоприятни моменти. Тѣй щото, когато казвате, че не обичате нѣкого, въ сжщностъ, вие не знаете още, дали не го обичате. Обичайте всички хора, които Богъ обича.

„Синъ Человѣчески е господаръ и на сжботата“. Отъ този стихъ разбираме, че сжботата е старъ законъ. Мойсей създаде закона на сжботата, а Христосъ каза, че човѣкъ трѣбва да стане господаръ на този законъ. Това не значи, че трѣбва да изхвърлимъ сжботата, но да ѝ станемъ господари. Време е вече съвременнитѣ хора да станатъ господари на закона, а не законътъ на тѣхъ. Докато законътъ е господаръ на хората, тѣ нѣма да видятъ добро. — Кога човѣкъ може да стане господаръ на закона? — Когато престане да грѣши. Праведниятъ не грѣши, защото е господаръ на закона. Хване ли го, законътъ му казва: Знаешъ ли, кой съмъ? Знаешъ ли, че мога да те накажа? Праведниятъ отговаря: Ти си законъ, азъ съмъ разумностъ. Както си ме хваналъ, така ще ме пуснешъ. Законътъ отстъпва предъ разумността. Дето е разумността, тамъ нѣма законъ. И обратно: дето е законътъ, тамъ разумността отсъствува.

Христосъ казва: „Синъ Человѣчески е господаръ и на сжботата.“ Когато стане господаръ на сжботата, човѣкъ придобива вътрешно спокойствие, вътрешенъ миръ. До това време той постоянно се натъква на противоречия. Тази е причината, дето днесъ синоветѣ и дъщеритѣ, майкитѣ и бацитѣ, учителитѣ и ученицитѣ, сждитѣ, свещеницитѣ се намиратъ въ противоречия помежду си. Когато срещнете днесъ, все е недоволенъ отъ нѣщо: или го погледнали криво, или му казали нѣщо обидно. Мжжътъ е недоволенъ отъ жената, жената — отъ мжжа и т. н. Жената се оплаква, че нѣкой мжжъ я погледналъ двусмислено, внесълъ нѣщо лошо въ нея. Така може да гледа и жената. Това показва, че хората не сж свободни още отъ

животинското си естество. Ако до днесъ тѣ още се използватъ едни други, кѣде остава тѣхната човѣщина? Какъвъ лѣкарь е този, който мисли само, какъ по-лесно да използва своитѣ клиенти? Какъвъ духовникъ или проповѣдникъ е този, който използва своитѣ пасоми? Когато хората се поставятъ въ взаимна нужда единъ отъ другъ, природата има предъ видъ тѣхното опознаване. Като не мислятъ за това, хората искатъ да намѣрятъ начинъ, да прекаратъ по-лесно живота си. Чувате нѣкой да казва: Да прекараме живота си, както и да е, да не мислимъ много. — Не е така, животътъ има цель, смисълъ, не е само да си поживѣе човѣкъ.

Старитѣ възгледи за живота сж отживѣли времето си. Сегашнитѣ хора се намиратъ въ нова фаза на живота, дето възвишеното и благородното взиматъ надмощие. Нѣма по-красиво състояние за човѣка отъ това, да бѣде чистъ предъ себе си. Погледне ли нѣкого, каже ли му нѣщо, отъ него да блика чистота и искреностъ. Чистиятъ човѣкъ лесно мѣри нѣщата. Достатъчно е да погледне нѣкого, за да го прецени. По главата, по челото, по линиитѣ на лицето, по очитѣ, по веждитѣ и по брадата му той чете всичко, което самъ е написалъ. Той познава добрия и лошия човѣкъ, познава, доколко е устойчивъ, честенъ, справедливъ и т. н. Не можете да припишете на човѣка качества, които не сж отбелязани на главата, на лицето и на ржцетѣ му. Кажете ли, че нѣкой е светия, той трѣбва да има качества на светията. Всѣки носи свидетелството си съ себе си. Ако тѣлото на човѣка не е съградено отъ фина, чиста материя, той не може да бѣде нито способенъ, нито добродетеленъ; ако мускулитѣ и коститѣ му не сж изработени отъ фина материя, той не може да има здраво, издържливо тѣло. Не се заблуждавайте отъ външната форма на нѣщата. Не е ли здравъ човѣкъ, не е ли изработенъ отъ устойчива и здрава материя, и царь да го направятъ, пакъ нѣма да издържи на външнитѣ условия и на вътрешнитѣ бури. Щастието на човѣка се обуславя отъ неговитѣ вътрешни условия.

„Синъ Человѣчески е господарь и на сжботата“. — На какво може да бѣде господарь обикновениятъ човѣкъ? — На сждбата си и на своитѣ задачи. Не оставяйте другитѣ хора да решаватъ задачитѣ ви. Какво

ще правятъ ученицитѣ, ако учителитѣ решаватъ задачитѣ и ако учатъ уроцитѣ имъ вмѣсто тѣхъ? Заслужаватъ ли тѣ да носятъ името ученици? Ако ученикътъ иска да стане ученъ, самъ трѣбва да учи. Следователно, човѣкъ самъ трѣбва да решава мжно-тиитѣ си. » Дойде ли сиромашията на гости въ дома ви, не се молете на Бога да ви освободи отъ нея, но молете се, да ви покаже начинъ, да я впрегнете на работа. По-добра учителка отъ сиромашията нѣма. Обаче, ако човѣкъ не знае езика и на богатството, и на сиромашията, тѣ ще му причинятъ скѣрби и мжно-тии. » Ако гледате на богатството като на механически процесъ, вие ще започнете да изнудвате слугитѣ си, вследствие на което тѣ ще ви мразятъ. » Ако и на сиромашията гледате по сжщия начинъ, постоянно ще роптаете и ще се оплаквате. Това е неразбиране на нѣщата. Дали сте сиромашъ, или богатъ, бждете радостни и благодарете на Бога. » Какво по-голъмо благо може да очаква човѣкъ отъ това, да бжде слуга и съзнателно да изпълнява службата си? Нали така постъпи младиятъ княжески синъ? Той доброволно стана слуга на младата княгиня и слугинята ѝ, като изпълняваше добросъвѣстно заповѣдитѣ имъ. Обаче, и княгинята слѣзе отъ висотата на своето положение да слугува, да изпита княжеския синъ, а сжщевременно да изпита и себе си. » Ако и вие, като младия князь и младата княгиня, не можете да слѣзете отъ положението, въ което се намирате, и поне единъ день да слугувате, нищо не можете да постигнете.

„Синъ Человѣчески е господарь и на сжботата.“ Желая и на васъ да станете господари на вашата сжбота, да поставите като основа въ живота си закона на любовта, съ който да унищожите всички закони, отъ които страдатъ вашитѣ поданици. „Любовъ и свобода“ да бжде девизътъ на вашия животъ. Когато вие дадете свобода на вашитѣ поданици, и на васъ ще дадатъ свобода.

Азъ и Отецъ едно сме

„Азъ и отецъ едно сме“*)

➤ Великото въ разумния животъ, великото въ природата, великото въ свѣта, великото въ Бога се съдържа и въ малкото. Когато животътъ е неразбранъ за хората, причината на това се крие въ тѣхното схващане. Тѣ мислятъ, че трѣбва да вървятъ отъ великото къмъ малкото, а не обратно. Въ сжщностъ, правиятъ пътъ на движение е онзи, който води отъ малкото къмъ голѣмото. Като върви по този пътъ, човѣкъ трѣбва да спазва три нѣща: да придобива, да пази придобитото и да го развива. Като придобива, човѣкъ разполага съ сила да разкрива нѣщата. Въ този случай той се проявява като следователъ. Когато запазва нѣщата, той ги туря въ редъ и порядъкъ. Да развива нѣщата, това пъкъ е качество само на разумния, благородния и възвишения човѣкъ. Развитието на човѣка е благо, както за самия него, така и за ближнитѣ му.

„Азъ и Отецъ едно сме“. — Въ какво? — Въ любовта. Ако всички хора иматъ любовта и мъдростта въ себе си, едно сж съ Отца. — За коя любовъ се говори? — За Божията. Любовта е една, но се проявява въ три свѣта, т. е въ три степени: физическа, духовна и Божествена. Който търси физическата любовъ, трѣбва да знае, че ще мине презъ голѣми промѣни, ще се движи отъ едно състояние въ друго: отъ радостъ въ скръбъ и отъ скръбъ въ радостъ. Запримѣръ, когато се роди дете, майката се радва; ако детето ѝ заболѣе, тя страда; ако умре, още повече страда. Тя изпада въ противоречие: защо роди и защо детето ѝ умрѣ. Отде дойде това дете и кжде отиде? Защо трѣбваше да се радва и защо — да страда? Тя се чуди, защо всичко, което става съ нея и около нея е толкова неопредѣлено. Много естествено. Тя живѣе на физическия свѣтъ, дето човѣкъ неизбѣжно се движи между полюси: отъ една страна гради, отъ друга руши. Най-после той казва: Ще ямъ и ще пия, ще преживѣя единъ животъ.

*) Иоана 10:30.

Важно е пари да имамъ, тѣ движатъ свѣта. Така мислятъ материалистите. Ако отидете въ Турция, турчинътъ казва, че безъ пари не може, паритѣ управляватъ. Американецътъ не казва, че Богъ е всесиленъ, но намира, че силата е въ долара. Така мислятъ всички народи, всички хора, които считатъ, че животътъ е само на земята.

Следователно, докато живѣете съ разбирането на материалиста, вие признавате парата за божество. Тя е всесилниятъ Богъ. Като завърже нѣколко наполеона въ кърпата си, или като внесе нѣколко десетки или стотици хиляди лева въ банката, човѣкъ се намира подъ закрилата на своя всесиленъ Богъ и вѣрва, че се е осигурилъ. Безъ този Богъ нѣма ядене и пиене, нѣма угощения, веселби и тържества, нѣма сватби, нѣма градежъ на къщи. Щомъ дойде всесилниятъ, паницитѣ започватъ да тракатъ, чуковетѣ се вдигатъ и слагатъ, всѣки върши нѣкаква работа: учителятъ учи децата, свещеникътъ служи, лѣкарьтъ лѣкува. — Защо става това? — Защото всесилниятъ заповѣдва. Когато всесилниятъ влѣзе въ джоба на момъка и на момата, тѣ започватъ да се обличатъ добре, за да се харесатъ единъ на другъ. Нѣкой религиозенъ казва, че човѣкъ не трѣбва да мисли за обличане, може да ходи просто облѣченъ, даже и скжсанъ. Това е криво разбиране. Вижте, какъ природата облича своитѣ форми. Растенията, птицитѣ, животнитѣ сж гиздави, добре накичени. Защо и човѣкъ да не се облѣче добре? Не е нужно да мисли само за дрехи, но той трѣбва да бжде добре облѣченъ, винаги спретнатъ. Окжсанитѣ дрехи подразбиратъ грѣховностъ. Когато грѣши, човѣкъ вече е окжсанъ. Обаче, праведниятъ е всѣкога добре облѣченъ. Стремете се и вие да бждете праведни, да не кжсате дрехитѣ си. Като видятъ беденъ, окжсанъ човѣкъ, хората го съжаляватъ. Трѣбва ли да се напуснете, да ви жалятъ хората? Когато е въ съгласие съ законитѣ на природата, човѣкъ е здравъ, богатъ, силенъ. Щомъ нарушава законитѣ ѝ, природата го туря далечъ отъ себе си, оставя го голъ, не се грижи вече за него. День следъ день той обеднява, обезсилва се и изгубва здравето си. Не правятъ ли сжщото и родителитѣ? Ако детето имъ е послушно, тѣ го обличатъ добре, прашатъ го на училище. Започне ли да бѣга отъ училище, да лъже,

да скита по улицитѣ, родителитѣ се отказватъ отъ него. Щомъ остане на пѣтя, детето изгубва всички добри условия и пропада.

➤ Съвременнитѣ хора се нуждаятъ отъ нови, положителни възгледи за живота. Мина времето на старитѣ философски разбирания, споредъ които, за да развива ума и сърдцето си, човѣкъ трѣбва да пренебрегне тѣлото си, да се напусне, да ходи голъ и окжсанъ. Тѣлото е свещено нѣщо, ще го подържашъ така, както искашъ да работишъ съ него. То е инструментъ, чрезъ който сърдцето и умътъ се проявяватъ. ➤ Скъсанитѣ дрехи не правятъ човѣка смиренъ.

➤ Въ времето на Сократа, единъ отъ неговитѣ ученици го посетилъ, съ желание, да покаже, че е готовъ да води скромненъ, смиренъ животъ. За тази целъ той облѣкълъ старитѣ си скжсани дрехи. Като го видѣлъ въ този просешки видъ, Сократъ се приближилъ до него и тихо му пошепналъ: Твоята гордостъ се вижда и презъ скжсанитѣ дрехи. — Какво искалъ да каже Сократъ съ тѣзи думи? — Колкото богатиятъ може да се гордѣе съ своето богатство, толкова и сиромашътъ може да бѣде горделивъ въ своята сиромашия.

➤ Повечето отъ сегашнитѣ хора се намиратъ въ положение на неизмжтени яйца. Срѣщате нѣкого, виждате, че външно има видъ на светия. Той се движи спокойно, равномерно, никого не поглежда, дава видъ, че е готовъ да направи пѣтъ и на мравката. Това е неизмжтено змийско яйце. ➤ Дайте му условия да се измжти и ще видите, че то поглъща всичко, каквото срещне на пѣтя си. — Защо се измѣни този човѣкъ? — Не се е измѣнилъ, естеството му е такова. Преди да се измжти, и той не се е познавалъ. Сега, като се измжти, той видѣ, какво се крие въ него. ➤ Сврачето и гължбовото яйце си приличатъ, но като се излюпятъ, сврачето яйце ще прояви своето специфично естество, гължбовото — своето. Но никога свраката нѣма да прояви естеството на гължба, и гължбътъ — естеството на свраката. Ето защо, искатъ ли да познаете човѣка, поставете го при условия да се прояви, да видите, какво е неговото естество. Когато се измжти яйцето му, той ще познае и себе си, но и окржаващитѣ ще го познаятъ. ➤ Ако се прояви лошото естество на човѣка, това

не значи, че той е абсолютно лошъ. Човѣкъ проявява своята тъмна страна, когато не е освѣтенъ отъ слънцето, когато му липсва свѣтлина. Обаче, щомъ се освѣти и тъмната му половина, виждаме истинската проява на човѣка, т. е. доброто, което Богъ е вложилъ въ него.

И тъй, когато говоримъ за човѣка, трѣбва да различаваме сжщината му отъ неговитѣ прояви. По сжщина човѣкъ е добъръ, защото Богъ живѣе въ него. Понѣкога той дава пжтъ на злото въ себе си. — Защо? — Защото не разбира великитѣ закони на Битието. Благодарение на това, хората изпадатъ въ тъмнина и правятъ погрѣшки. Стремятъ се къмъ придобиване на богатства, употребяватъ голѣмъ трудъ и усилия, и, вмѣсто да се издигнатъ, пропадатъ. Много естествено. Богатството е свързано съ знанието. Истински богатъ е учениятъ, мждриятъ, любещиятъ. Нѣма ли знание, любовъ и мждрость, каквото богатство и да има, човѣкъ лесно ще го изгуби. Сегашнитѣ хора живѣятъ повече материаленъ животъ, малко мислятъ за духовното, вследствие на което искатъ да бждатъ богати, да въдворятъ Царството Божие на земята по материаленъ начинъ. Това е невъзможно. По механически начинъ Царството Божие не може да дойде. Материята на физическия свѣтъ не е още организирана. Докато се организира, съ нея заедно и човѣкъ минава презъ различни промѣни, които ще нарушатъ щастието му. Това не трѣбва да ви обезсърдчава. Щастие, което се губи и отново се явява, не е истинско. Човѣкъ неизбежно минава презъ различни промѣни, за да се издигне на повисоко стѣпало, т. е. да влѣзе въ духовния животъ. Духовниятъ животъ не е нищо друго, освенъ разширяване на физическия, а Божествениятъ е разширяване на духовния. Значи, човѣкъ трѣбва постоянно да се разширява, да стане господаръ на вжтрешнитѣ възможности въ себе си и на вжншнитѣ условия. Който постигне това, той владѣе магическата пржчица.

Какво представя магическата пржчка? Тя е особена сила, която действа на близки и на далечни разстояния. Ето, отъ хиляди километра разстояние Маркони пали лампитѣ на цѣлия свѣтъ. Знание има той, но и това знание още не е истинско. То е начатъкъ на истинското знание. Ще дойде день, когато всички хора

ще притежават по една магическа пръчица. Тя е ключъ, съ който се запалват и загасват всички лампи по свѣта. Велико изкуство е да владѣе човѣкъ този ключъ, но затова се иска познаване на разумнитѣ природни закони. Който притежава магическата тояжка, всичко може да постигне: ако е боленъ, съ едно повдигане на тояжката, болестъта ще го напусне; ако е въ затворъ, вратитѣ на затвора ще се отворятъ, и той свободно ще излѣзе; ако е беденъ, безъ петъ пари въ джоба си, изпадналъ въ чужда страна, веднага ще му се притекатъ на помощъ. — Възможно ли е това? — Както е възможно отъ 14000 км. разстояние Маркони да пали лампитѣ по цѣлия свѣтъ, така съ магическата тояжка човѣкъ може да постигне всичко, каквото желае.

„Едно сме.“ — Съ кого? — Съ Първата Причина, съ Бога, съ Великия животъ. — Кога ще бждемъ едно съ Бога? — Когато се откажемъ отъ старата философия, която е внесла всички криви и изопачени разбирания, всички погрѣшки и заблуждения. Всичко това е създадено въ името на Бога. И това не е лошо. Така се изпитватъ хората, да се познае тѣхната любовъ, мъдростъ и сила. Любещиятъ, мъдриятъ, силниятъ никога не се съблазнява. Той не може да се съблазни отъ богатството, отъ положението, отъ силата на човѣка. — Защо? — Той знае, че всички хора иматъ любовъ, сила, богатство, знание. Споредъ него нѣма бедни хора въ свѣта, нѣма невежи, нито слаби. Човѣкъ се ражда съ възможности, да развива скрититѣ сили въ себе си. И азъ казвамъ, че нѣма бедни хора въ свѣта. Човѣкъ е обеднѣлъ, когато се отклонилъ отъ правия пѣтъ, когато престаналъ да работи. Засега сж открити 11. планети, има още една, която ще се открие въ бждеще. Който е сиромасъ, нека даде кандидатурата си за тази планета, да стане неенъ жителъ, да се ползува отъ богатството ѝ. Ще кажете, че това е забава, не е сериозна работа. Има забави въ свѣта, но сериозни. Приятно е човѣкъ да се занимава съ такива забави. Днесъ всички хора се забавляватъ: и праведниятъ, и грѣшникътъ; и мъдрецътъ, и глупецътъ; и учениятъ, и невежиятъ; и добриятъ, и лошиятъ. Обаче, забавленията на еднитѣ се различаватъ отъ забавленията на другитѣ. Човѣкътъ на положителното се забавлява и расте, а човѣкътъ на

отрицателното се забавлява и постепенно чезне. Не е все едно, дали човѣкъ се занимава съ свѣтлината и топлината на слънцето, или съ живата свѣтлина и топлина, които идатъ отъ Великия Източникъ на живота. Да се занимава човѣкъ съ живата свѣтлина и топлина, това значи, да придобие истинското знание, да придобие нужното разширяване. Ако има знания, човѣкъ се разширява отъ живата топлина; ако нѣма знания, топлината го стопява. Който знае законитѣ на топлината, той се освобождава отъ грѣха и отъ смъртта. Живата свѣтлина сжщо има две качества: отъ една страна освѣтява пжтя на човѣка, а отъ друга го ослѣпява. Който познава законитѣ ѝ, той е намѣрилъ пжтя си, открилъ е възможноститѣ, които сж вложени въ него. Срещне ли човѣкъ, който не познава законитѣ ѝ, свѣтлината го ослѣпява. Той изпада въ тъмнина и загубва пжтя си.

Следователно, който знае законитѣ на живата свѣтлина и топлина, той никога не се обърква. Въ времето на Соломона, единъ отъ най-мѣдритѣ еврейски царе, се явили две жени да искатъ отъ него справедлива присжда. Дветѣ жени живѣели заедно, въ една стая. Случило се, че и дветѣ родили почти въ едно и сжщо време. Една вечеръ, по невнимание, едната майка задушила детето си и, като се събудила сутринята, намѣрила го мъртво. Бързо тя смѣнила децата: взела живото дете на другарката си, а на мѣстото му турила своето мъртво дете. Като се събудила другарката ѝ отъ сънъ и видѣла мъртвото дете до себе си, веднага познала, че не е нейното, и разбрала, че е станало нѣкаква измама. Тя казала, че това дете не е нейно и настоявала да вземе своето отъ ржцетѣ на измамницата. Последната настоявала, че живото дете е нейно, и не го давала на истинската му майка. Най-после дветѣ жени решили да отидатъ при Соломона, той да разреши възникналия между тѣхъ споръ. Тѣ му разправили цѣлата случка, и всѣка настоявала, че живото дете е нейно. Понеже познавалъ добре човѣшкото сърдце, Соломонъ издалъ следната присжда: да се разсѣче живото дете и на всѣка майка да се даде по една частъ. Като чула тази присжда, измамницата казала: Доволна съмъ отъ присждата. Нека детето се разсѣче, и всѣка отъ насъ да вземе по една частъ. Обаче, истинската

майка се ужасила отъ тази присжда и извикала: Царю честити, не давамъ детето си, не искамъ да се рѣже. По-добре нека го вземе другарката ми, но да остане живо, отколкото да имаме и дветѣ по една частъ отъ него, но мъртво. Така, именно, Соломонъ разбралъ, коя е истинската майка на живото дете, и го далъ на нея.

Щомъ излѣзли отъ сжда, майката на умрѣлото дете започнала да упреква Соломона въ лицепритие. Като доловилъ мисълта ѝ, Соломонъ върналъ и дветѣ жени назадъ и казалъ на недоволната: Вижъ, какъвъ знакъ има умрѣлото дете подъ дѣсната мишца. Майката погледнала подъ мишцата на детето и видѣла едно черно петно, каквото имала и тя на сжщото мѣсто. Засрамена предъ себе си за кривитѣ мисли, които отправила къмъ Соломона, жената млъкнала и се отдалечила нѣколко стѣпки назадъ. Следъ това той извикалъ майката на живото дете и казалъ: Вижъ, какъвъ знакъ има детето ти подъ лѣвата мишца. Майката погледнала подъ мишцата на детето си и видѣла единъ червенъ белегъ, признакъ на животъ и добро здраве. Сжщиятъ белегъ притежавала и тя. Показала белега на своята другарка, да я увѣри още повече въ справедливата присжда. Впрочемъ, това даже не било нужно, понеже майката на умрѣлото дете знаела истината.

Трѣбва ли и вие, като майката на умрѣлото дете, да обвинявате Бога и да казвате, че не постѣпва справедливо? Законътъ за наследственостъта открива истината. Той казва на човѣка: Вдигни ржката си и вижъ, какъвъ белегъ имашъ подъ мишцата. Ще видишъ, че и ти носишъ сжщия знакъ, какъвто има онзи, който те е родилъ.

„Азъ и Отецъ едно сме“. Така е казалъ Христосъ преди две хиляди години. Кажете и вие като Него: Едно сме съ Бога, съ Христа, съ разумнитѣ сжщества. Ще кажете, че човѣкъ се е родилъ, за да живѣе. Да живѣемъ, това е най-голѣмото изкуство. Да бждемъ щастливи, това е смисълътъ на земния животъ. Да бждемъ богати, това е необходимостъ. Да бждемъ здрави, това е едно отъ важнитѣ условия за нашето развитие. Да имаме срѣда, въ която да се движимъ, това значи, да пазимъ известенъ редъ и порядъкъ въ свѣта. Въ заключение на всичко, казваме: Да бждемъ едно съ Отца! Какъвъ ще бжде животътъ ни, ако не сме едно

съ Отца? Какъв ѝ смисъл има животът, ако между човешките души нѣма връзка? Ще кажете, че не вѣрвате въ душата. — Това е другъ въпросъ. Който не вѣрва въ душата, въ духа и въ ума на човѣка, много нѣща не може да разбере. Човешката душа и човешкиятъ духъ сж невидими, но резултатитѣ имъ сж видими. >Невидимъ е и човешкиятъ умъ, но, понеже се проектира на физическия свѣтъ, резултатитѣ му сж видими, както картинитѣ на художника. Отъ картинитѣ на художника можете да начъртаете пжтя, по който той е вървѣлъ. Въ това отношение всѣки човѣкъ е художникъ за себе си. Лицето му е една отъ картинитѣ на неговия животъ. Той самъ е рисувалъ своята картина, която днесъ излага предъ свѣта. Лицето на човѣка представя незавършена картина на неговия животъ. Още много има да работи върху нея, докато изкара нѣщо гениално, завършено и съвършено. Умътъ е художникътъ, а лицето — картината, която той рисува. Затова е казано, че сждбата на човѣка се опредѣля отъ неговия умъ. Каквото е умътъ на човѣка, такъвъ ще бжде и неговиятъ животъ; животътъ му пѣкъ опредѣля неговата сждба. Следователно, отъ човѣка зависи да бжде богатъ или беденъ, здравъ или боленъ, щастливъ или нещастенъ. Понеже всички хора не се намиратъ на еднаква степенъ на развитие, не разполагатъ съ еднакви знания, тѣ не прилагатъ еднакво любовта. Щомъ не прилагатъ еднакво любовта, и резултатитѣ на живота имъ не сж еднакви.

>Какво значи, да прилага човѣкъ любовта? Нѣкои мислятъ, че сладкитѣ думи сж изразъ на любовта. Не всѣкога сладкитѣ думи произтичатъ отъ любовъ. Любовнитѣ думи иматъ съдържание, което може да се приложи още въ момента. Кажешъ ли една дума въ името на любовта, трѣбва да си готовъ да я приложишъ. Нѣкой казва, че обича едного, но се страхува да направи нѣщо за него. Любовъ, въ която има страхъ, не е истинска. Единствената сила въ свѣта, която не познава страха, е любовта. Когато любовта е вътре въ човѣка, а страхътъ — отвънъ, той е въ правия пжтъ на живота. И обратно: ако страхътъ е вътре въ него, а любовта — отвънъ, той се отклонява отъ правия пжтъ. Този законъ се отнася до всички хора: майки и бащи,

проповѣдници и учители, управници и управляеми, господари и слуги и т. н.

Христосъ казва: „Азъ и Отецъ едно сме.“ На друго мѣсто Христосъ казва: „Дето сж двама или трима, събрани въ мое име, тамъ съмъ и азъ.“ И до днесъ хората продължаватъ да се събиратъ на малки и на голѣми групи, въ общества и въ организации, но ако любовта не ги свързва, тѣ ще се разпаднатъ. Всичко, каквото природата е създала, почива на закона на любовта: »Запримѣрь, човѣшкиятъ организъмъ представя грамадна държава, на която поданицитѣ сж обединени въ името на любовта. Тя е употребила милиони години, за да организира всички клетки въ едно цѣло, да вършатъ обща работа. Който съзнава това и може да запази великата хармония, която съществува въ неговия организъмъ, той се радва на добро здраве и на щастливъ животъ. Обаче, най-малкото нарушаване на тази хармония разколебава единството между клеткитѣ, внася известна дисхармония въ организма, и човѣкъ заболява. Докато мисли, човѣкъ знае мѣстото на всѣка дума и никога не петни езика си.« »Щомъ езикътъ му е чистъ, и тѣлото му ще бѣде здраво. Внесе ли една нечиста дума въ езика си, той петни мисълта си. Щомъ мисълта му е опетнена, той внася отрова въ организма си и следъ време заболява.

Когато се казва, че човѣкъ трѣбва да владѣе езика си, нѣкои искатъ да знаятъ, какъ се отразява тѣхниятъ езикъ върху близкитѣ имъ. Други пъкъ искатъ да знаятъ недостатъцитѣ си и запитватъ този — онзи, да имъ каже нѣщо, да имъ ги посочи. Споредъ мене, всѣки самъ трѣбва да се вглежда въ недостатъцитѣ си, да не очаква на хората, тѣ да го изправятъ. Първата задача на човѣка е да се занимава съ своитѣ положителни чърти, а покрай тѣхъ — да изправя недостатъцитѣ си. Гениалнитѣ, великитѣ хора се занимаватъ съ положительното въ живота, затова сж развили своитѣ дарби и способности. Тѣ не се спиратъ върху отрицателнитѣ прояви на хората. — Ама три деня не съмъ ялъ! — Извади тояжката си, и хлѣбътъ ще дойде. Какъ ще дойде? — Тропни съ тояжката си, и предъ тебе ще се яви трапеза, богато наредена, съ хлѣбъ и плодове. — Ама сгрѣшихъ, грѣшенъ човѣкъ съмъ. — Щомъ съзнавашъ погрѣшката си, самъ ще я изправишъ. Запримѣрь, взелъ

си една сума отъ приятеля си, безъ негово знание и позволение. Ще вземешъ сумата, ще я занесешъ на приятеля си и ще му кажешъ: Приятелю, взехъ отъ тебе една сума, да посрещна нуждитъ си, обаче, не съмъ спокоенъ, постоянно съмъ въ борба. Не ме сжди, човѣщина е това, но Божественото въ мене не ми дава покой. Ето, вземи паритъ, които взехъ отъ тебе. Сега съмъ доволенъ, че освободихъ съвѣстѣта си отъ товара и ще се старая по честенъ начинъ да задоволя нуждитъ си.

Единъ беденъ американецъ, силно вѣрващъ човѣкъ, постоянно се молѣлъ на Бога, да му помогне по нѣкакъвъ начинъ, да подобри материалното си положение. Единъ день, като се връщалъ отъ черква, миналъ край дома на единъ отъ богатитъ банкери и видѣлъ на отворения прозорецъ торба съ златни монети. Вднага си казалъ: Ето, Богъ отговаря на молитвата ми. Повдигналъ ржката си нагоре и взелъ торбата съ паритъ. Връщайки се вкъщи, той размишлявалъ: Всичкото богатство въ свѣта е Божие, следователно, Богъ е господаръ и на тази торба. Азъ се молѣхъ да ми помогне да излѣза отъ сиромашията и, ето, той ми помага днесъ. Банкерътъ забравилъ торбата съ паритъ на прозореца, за да се възползувамъ азъ отъ нея. Като влѣзълъ въ колибата си, бедниятъ човѣкъ започналъ молитва, съ която отправялъ благодарността си къмъ Бога за торбата съ злато, която така неочаквано, дошла въ ржцетъ му. Какво било очудването му, когато още при първитъ думи, торбата се изпрѣчила предъ него и му препятствувала да се моли. Той скрилъ торбата въ единъ сандѣкъ и пакъ започналъ да се моли. Торбата отново се изпрѣчила предъ него. Така минали два—три деня, но той все не могълъ да се моли. Скривалъ торбата на едно, на друго мѣсто, но, щомъ започвалъ да се моли, торбата се изпрѣчвала предъ него. Като се видѣлъ въ невъзможность да мисли и да се моли, той взелъ торбата, занесълъ я на собственика ѝ и казалъ: Братко, взехъ торбата съ паритъ, която ти случайно си забравилъ на прозореца. Мислѣхъ, че Богъ ми я праща, като отговоръ на молитвата ми. Обаче, отъ деня, въ който я занесохъ въ дома си, изгубихъ най-голѣмото си богатство: способността си да мисля и да се моля. Предъ видъ на това, за да възстановя

вътрешния си миръ, да мисля свободно и да отправямъ молитвата си къмъ Бога, вземи торбата си, тя не е моя.

И тъй, нѣма по-велико нѣщо за човѣка отъ възможността му да мисли право и да се моли. Молитвата е вътрешно общение на човѣка съ Бога. За да може молитвата да отива направо до Бога, човѣкъ не трѣбва да поставя препятствие между Бога и своята душа. Ще кажете, че торбата съ паритѣ е малка, не може да прекъсне връзката на човѣшката душа съ Първата Причина. » Колкото и да е малъкъ предметъ, щомъ не е въ съгласие съ волята Божия, той хвърля сѣнка върху чистото платно на душата. Пазете се отъ торби, които закривагъ свѣтлината, къмъ която се стремите. Кой човѣкъ не е държалъ въ ума си такава торба? Изправите се на молитва и започвате да мърморите, защо сте бедни, защо никой не ви помага. Вечеръ, като си лѣгате, пакъ се оплаквате, че не получавате отговоръ на молитвитѣ си. По три пѣти на день се молите, и, въпрѣки това, нищо не получавате. → Защо не получавате отговоръ на молитвитѣ си? — Защото не сж прави. Богъ ви е далъ здраве, сила, умъ, да работите, да учите, да придобивате богатства и знания. Трѣбва ли следъ всичко това да просите отъ Бога подаяние? Защо не работите и не учите? Само онзи има право да хлопа на вратата на Бога, който работи, учи, развива и прилага своитѣ дарби и нищо не получава. Обаче, това е невъзможно. Невъзможно е човѣкъ да работи и да бжде сиромасъ.

» Разумниятъ свѣтъ не се занимава съ сиромашията на хората. Това е работа на самия човѣкъ. Щомъ е младъ, щомъ иска да се развива правилно човѣкъ неизбежно ще работи, да се справи съ сиромашията и съ недоимъка въ живота си. Щомъ забогатѣе, той остарява и казва: Нѣма защо повече да работя, нѣма какво да уча. Каже ли човѣкъ така, той самъ подписва смъртната си присжда — всичко съ него е свършено. Ето защо, радвайте се, докато сте бедни, докато има какво да учите и придобивате. Като знаете това, стремете се къмъ богатство, което ви подтиква къмъ работа и учене, което дава условия за развитие, а не къмъ богатство, което спѣва човѣшкото развитие. Ако се стремите къмъ богатството, като условие за щастливъ животъ, вие не разбирате смисъла на живота. » Щасти-

ето на човѣка се крие въ работата му за ближнитѣ. Ако си разуменъ и се грижишъ за благото на своитѣ ближни така, както за своето благо, всички ще те обичатъ: домашнитѣ приятели ти, обществото и т. н. Какво по-голѣмо щастие може да очаквашъ? Сжщиятъ законъ се отнася до общества и до държавитѣ. Ако едно общество или една държава внася навсѣкжде редъ и законность, всички нейни членове и поданици ще имъ се радватъ, ще ги обичатъ и ще работятъ за тѣхното повдигане. Дето е любовта и разумността, тамъ е щастieto.

Ние не говоримъ за любовта, която се изказва само съ думи, но за любовта, която се прилага въ живота. Щомъ е така, трѣбва да знаемъ, по каквъ начинъ се прилага любовта, т. е. какви сж нейнитѣ прояви. Единъ учителъ ималъ въ отдѣлението си по еднакво число богати и бедни ученици, сирачета, лишени отъ родители, отъ братя и сестри — самотници въ живота. Той ималъ обичай, сутринъ, когато децата влизали въ класната стая, да цѣлува беднитѣ и сирачетата, а богатитѣ само поздравявалъ. Богатитѣ деца не разбирали, защо учителтъ имъ прави разлика между тѣхъ и беднитѣ деца, и единъ день тѣ го запитали: Учителю, защо не цѣлувашъ и насъ, както цѣлувашъ беднитѣ ни другарчета? Учителтъ имъ отговорилъ: Вие сте богати, имате майки и бащи. Ако ви цѣлувамъ, майкитѣ и бащитѣ ви ще умратъ. Като цѣлувамъ беднитѣ ви другарчета, които сж безъ майки и бащи, по този начинъ родителитѣ имъ ще възкрѣснатъ. Не постѣпвамъ ли справедливо? Нека и тѣхнитѣ майки и бащи оживѣятъ, да имъ се радватъ, както и на васъ се радватъ. Законъ е: искате ли да проявите любовта си, цѣлувайте онѣзи, които нѣматъ майки, бащи, братя и сестри.

И тъй, когато детето влиза въ нова фаза на посвещение, майка му непременно трѣбва да го цѣлуне. Въ този смисълъ, цѣлувката служи като проводникъ на онѣзи енергии, необходими за посвещението на човѣка. Цѣлувката не е само физически процесъ, но и духовенъ. Истинската, чиста и възвишена цѣлувка, внася новъ елементъ въ човѣка. Ние говоримъ за онази цѣлувка, която има за основа любовта и мждростта. Нѣма ли такава основа, цѣлувката не се приема. Тази е причината, дето много деца не ползватъ да ги

цѣлуватъ. Опита ли се нѣкой да ги цѣлуне, тѣ се дърпатъ, викатъ, недоволни сж. — Защо? — Защото такава цѣлувка не дава нищо, а отнема. Въ това отношение, детето прилича на млада булка, която само даряватъ. Въ първо време булката само получава, а после и тя започва да дава. За всѣки даръ, колкото и да е малъкъ, тя трѣбва да отблагодари съ нѣщо, да покаже, че е щедра, внимателна и благородна.

Този законъ има приложение въ цѣлата природа, а именно: когато ще се роди едно сжщество, всички, отъ най-низкитѣ до най-високитѣ сжщества, се радватъ и даряватъ съ нѣщо новороденото. Благодарение на тѣзи подаръци то се облича въ плътъ, придобива известни качества и дарби и започва новъ животъ. По-нататкъ, то започва да расте и да се развива, като се ползува отъ благата на природата и живота. Следъ всичко това, има ли право съвременниятъ човѣкъ, който живѣе отъ подаръцитѣ и благата на цѣлата природа, да казва, че животътъ нѣма смисълъ? Има ли право той да отрича Бога, или, ако Го признава, да Го търси вънъ отъ себе си, или по църквитѣ? Казано е въ Писанието: „Азъ и Отецъ едно сме“. Значи, едно сме съ Бога. Той живѣе въ съзнанието на човѣка, и човѣкъ е едно съ Него. Докато човѣкъ е въ хармония съ Бога, едно е съ Него. И когато е въ дисхармония съ Бога, пакъ е едно съ Него. — Защо и въ този случай е едно съ Отца си? — Защото Божията мисълъ е вложена въ човѣшката като правило, по което той определя постѣпкитѣ си като прави и криви.

» Христосъ казва: „Бждете съвършени, както е съвършенъ Отецъ вашъ небесни“. Това не значи, че човѣкъ може изведнѣжъ да стане съвършенъ. » Кое дете, като постѣпи въ първо отдѣление, може изведнѣжъ да напише буквата А правилно? Много пѣти трѣбва то да пише буквата А, докато най-после се научи правилно да я пише. » Като изучавате графологията, виждате, че почеркътъ на всѣки човѣкъ отговаря на характера му. Запримѣрь, немарливиятъ и небреженъ човѣкъ има небреженъ, сбутанъ почеркъ. За свое оправдание, той казва: Не е важна външността на писмото ми, нито почерка ми; важенъ е смисълътъ. Колкото е важенъ смисълътъ, толкова е важна и формата. Формата трѣбва да отговаря на вътрешния животъ, на съдържание-

то, което човѣкъ носи въ себе си. Всѣко нѣщо е ценно, когато има форма, съдържание и смисълъ, които хармонизиратъ помежду си. Може ли да хармонизира силитѣ въ своя организъмъ, човѣкъ разполага съ магическата тояжка. Това е нужно на съвременния човѣкъ. Нѣкой казва, че, ако на земята не може да реализира желанията си, ще ги реализира въ другия свѣтъ. Обаче, той не подозира, че онзи и този свѣтъ сж на едно мѣсто. Тѣ се намиратъ въ съзнанието на човѣка. Когато съзнанието на човѣка се пробуди, той вижда, че онзи свѣтъ е въ този свѣтъ. Когато съзнанието на Маркони се пробуди, той можа отъ яхтата си да запали хиляди лампи на хиляди километра разстояние. — Кой запали нашето слънце? Кой запали всички слънца въ вселената? — Нѣкое висше съзнание. То слѣзе отъ разумния, т. е. отъ Божествения свѣтъ и съ помощта на ключъ, подобенъ на този на електрическата лампа, запали всички слънца. Онѣзи слънца, които носятъ животъ въ себе си, свѣтятъ съ червена свѣтлина, а онѣзи, които носятъ знание и мъдростъ, свѣтятъ съ бѣла или блѣдо-жълта свѣтлина.

Съвременнитѣ учени даватъ съвършено различни обяснения за създаването на свѣта и за образуване на планетитѣ. Споредъ тѣхъ, планетитѣ се създали отъ въртенето на нѣкакви мъглявини. И тази теория е вѣрна. Дълго време се върти младата мома на хорото, докато оплете момъка и се ожени за него, но сърдцето и умътъ на момата и на момъка бѣха запалени преди въртенето имъ на хорото. Има движение въ живота, но то зависи отъ вѣрата и любовта. За да живѣе добре, човѣкъ трѣбва да вѣрва и да люби. И безъ вѣра, и безъ любовъ има животъ, но отрицателенъ, пълненъ съ мъчнотии, страдания и нещастия. Човѣкъ може да вѣрва и въ положителното, и въ отрицателното, но въ първия случай придобива нѣщо, а въ втория — губи. Ти вѣрвашъ, че можешъ да постигнешъ нѣщо, да станешъ богатъ, но вѣрвашъ, че и нищо не можешъ да постигнешъ. И едното, и другото е вѣра, но съ два различни резултата. Отъ посоката на вѣрата зависи да бждешъ богатъ или сиромахъ. Въ каквато посока и да попадне, човѣкъ трѣбва да бжде разуменъ, да превърне всичко въ добро. Дали е въ областта на страданието, или радостта, той трѣбва разумно да ги използва. Ако

се бори съ страданието, човѣкъ дохожда до смъртта. Не се бори съ страданието, но го приеме съ благодарност. То носи въ себе си велико благо. Ако използвашъ благото на страданието, ще влѣзешъ въ радостта. Не можешъ ли да го използвашъ, ти самъ се лишавашъ отъ благата на живота, а заедно съ това и отъ самия животъ.

Ще кажете, че човѣкъ трѣбва да има знания, за да се ползува отъ страданията, както отъ радоститѣ. Когато човѣчеството не е разполагало съ знания? Нѣма епоха, презъ която човѣкъ да е билъ лишенъ абсолютно отъ знания. »И пещерниятъ човѣкъ даже се е отличавалъ по нѣщо отъ животнитѣ. »Ако се върнемъ въ времето на предисторическия периодъ, и тогава човѣкъ разполагалъ съ нѣкакви теории за създаването на свѣта, на човѣка, за съществуването на Бога. »Ако се върнете две хиляди години назадъ, въ времето на сирийското и вавилонско царства, въ времето на римската империя, и тогава хората сж разполагали съ известни знания по различни въпроси. »Ще кажете, че научнитѣ теории на миналото представятъ нѣщо детинско въ сравнение съ сегашнитѣ теории. Какво ще бжде положението на сегашната наука следъ хиляда години? »Ако се пренесете въ това време, ще видите, че сегашнитѣ знания предъ бждещитѣ могатъ да се уподобятъ на детски играчки. И днесъ нѣкои теории сж вѣрни, а нѣкои — невѣрни. Въ бждеще едни теории ще се приематъ за вѣрни, а други — за невѣрни. »И днесъ още срѣщате вѣрващи, религиозни, които говорятъ за Бога и за Христа, но всѣки моментъ сж готови да бръкнатъ въ кесията на банкера и да извадятъ нѣщо за себе си. Действителна ли е тѣхната вѣра? Фиктивна, въображаема е вѣрата имъ. Може ли княжескиятъ синъ, който съ години е търсилъ своята възлюбена, като срещне въ гората нейната майка или нейниятъ баща, да вдигне ножъ срещу тѣхъ? Не само, че нѣма да вдигне ножъ срещу тѣхъ, но заради любовта къмъ своята възлюбена, той е въ състояние да обикне и нейнитѣ близки. Следователно, ако днесъ човѣкъ проповѣдва равновесие, единство и съгласие между всички хора, на какво основание прави това? Внесълъ ли е той въ своя организъмъ нуждното равновесие? Не виждате ли, какъ човѣкъ изнасилва себе си, вследствие на което нѣкой

удъ отъ организма му заболява? Щомъ заболѣе единъ отъ неговитѣ органи, цѣлиятъ организъмъ страда. Кжде остава равновесието, единството и съгласието въ цѣлия организъмъ? Може да се проповѣдва равновесие само тогава, когато всички органи сж здрави и задоволени. Това показва, че човѣкъ има еднакво разположение къмъ всичкитѣ си органи, защото всички му служатъ.

Тѣй щото, истински вѣрващъ, истински християнинъ е онзи, който гледа на всѣки свой органъ като частъ отъ единъ великъ организъмъ; истински християнинъ е онзи, който гледа на всѣки човѣкъ като органъ на Великия Божественъ организъмъ. И най-после казваме, че истински християнинъ е онзи, който е абсолютно здравъ и красивъ. Устнитѣ му трѣбва да бждатъ аленочървени, а не тъмnochервени, като керемиди; очитѣ му трѣбва да бждатъ свѣтли и леко влажни, а веждитѣ — съ правилна, красива форма. Правата мисль се опредѣля отъ веждитѣ. Отъ наклона на веждитѣ, надолу или нагоре, зависи посоката на човѣшкитѣ мисли. Веждитѣ сж особенъ родъ антени, чрезъ които се възприематъ мислитѣ. Отъ дължината на антената зависи правилното предаване на мислитѣ. Значи, и тукъ имаме кжси, дълги и срѣдни вълни, както при радиото.

Като ученици, вие трѣбва да работите съзнателно върху себе си, да изправите линиитѣ на лицето, на веждитѣ, на очитѣ, на носа си, а сжщевременно да следите и движенията си. Едно нехармонично движение на устата е въ състояние да развали отношенията ви съ нѣкои ваши приятели. Въ дисхармоничното движение на устата ви, нѣкой ще схване неискреностъ и ще каже, че предъ него имате едни отношения, а задъ него — други. Има движения на грѣха, на престжпленията, които човѣкъ може да направи съ очитѣ, съ носа, съ веждитѣ си и да внесе дисхармония въ цѣлия си животъ. Сжщо така има и мисли, чувства и постжпки на грѣха и на престжпленията. За да се освободите отъ тѣхъ, подреждайте мислитѣ, чувствата и постжпкитѣ си, да знаете, съ какъвъ капиталъ разполагате. Подреждането иде съ изправяне на недостатъцитѣ и кривитѣ прояви. Започнете тази работа още днесъ, безъ да очаквате да дойдатъ хора отъвнъ да ви проповѣдватъ,

или да отидете на онзи свѣтъ — тамъ да се изправите. Много пжти човѣкъ е ходилъ на онзи свѣтъ и се връщалъ, безъ да се изправи. Той даже е забравилъ и това, което е знаелъ. Ако човѣкъ само ходи на онзи свѣтъ и се връща оттамъ, безъ да помни това, което е училъ, каква култура ще носи съ себе си?

Христосъ казва: „Който има уши да слуша, нека слуша“. Днесъ и азъ говоря на разумнитѣ хора, които иматъ очи да виждатъ, уши — да слушатъ, езикъ — да говорятъ и глава — да мислятъ. Обаче, онѣзи, които не виждатъ и не чуватъ, нека само слушатъ. Нѣкои казватъ, че вѣрватъ въ Бога, молятъ се, работятъ въ духовния свѣтъ. Добре е това, но работата имъ трѣбва да има резултатъ. Това не значи, че резултатътъ ще дойде изведнѣжъ, но, макаръ и късно, тя трѣбва да даде плодъ на човѣка. Нѣмате ли плодове, нищо не сте направили. Вѣрващиятъ и духовниятъ човѣкъ казватъ и правятъ. Ако остане само на думи, нищо не се постига. Съ думи само не можете да убедите човѣка въ реалността на нѣщата. Достатъчно е човѣкъ да се вгледа въ това, което го обикаля, за да разбере, че е потопенъ въ реалността. Слънцето, което изгрѣва и залѣзва; звездитѣ, които свѣтятъ вечеръ; водитѣ, които текатъ — всичко това е създадено за човѣка — да се учи, да расте и да се развива. — Възможно ли е това? — Възможно е. Ако човѣкъ е най-високата форма, създадена отъ Бога, защо да не приемете, че свѣтътъ е създаденъ за него? Като изучава тия форми, човѣкъ се свързва съ силата, която ги управлява. Това значи, да прониква човѣкъ въ разумността на природата. Разумното се отличава съ това, че, както тоноветѣ, има има свой отзвукъ. При това, като излиза отъ своя източникъ, движи се изъ пространството, докато единъ день пакъ се връща въ източника си. Въ пжтя на движението му, всѣки се ползува отъ него дотолкова, до колкото може да го възприеме. Който е готовъ да възприема разумността, той я вижда навсѣкжде. Погледне ли къмъ звездитѣ, той се разговаря съ тѣхъ като съ разумни същества.

Мнозина се чудятъ, какъ може човѣкъ да говори съ звездитѣ. Както се разговаря съ хората, така може да се разговаря и съ звездитѣ. >Всѣка звезда представя разумно същество, което е завършило развитието си

на земята. »Небето пъкъ не е нищо друго, освенъ съвокупность отъ разумни същества, които изпълняватъ волята Божия. Нѣкои отъ звездитѣ сж се проявили, а нѣкои още не сж проявени. Астрономитѣ виждатъ само проявенитѣ звезди. Обаче, мждрецитѣ, т. е. хората на великитѣ добродетели, виждатъ безъ телескопъ и непроявенитѣ звезди. Следователно, ако искате да оправите живота си, да излѣзете отъ свѣта на заблуждениията, достатъчно е да се свържете съ свѣтлината на една отъ тия звезди.

»Преди години срещнахъ единъ младъ, ученъ човѣкъ, който изучавалъ старата и модерната философия и дошълъ до убеждението, че животътъ е илюзия. Той се разочаровалъ въ възвишеното и красивото, вследствие на което отрича всичко. »Безъ да го убеждавамъ въ противното, азъ го запитахъ: Какво ще кажешъ, ако Провидението постави на пѣтя ти една млада, красива и разумна мома?—Ще повѣрвамъ въ Бога, ще повѣрвамъ въ живота. Значи, този човѣкъ отрича живота, защото нѣмало въ кого да вѣрва — липсвало му нѣщо. Понеже красивата мома е отражение на Бога, той е готовъ да повѣрва въ Него. Не само красивата мома и красивиятъ момъкъ сж отражение на Бога, но и всичко, което ни обикаля: камънитѣ, растенията, животнитѣ, хората, звездитѣ — цѣлата вселена. При това гледане на нѣщата, човѣкъ осмисля живота си.

»Въ кантората на единъ голѣмъ банкеръ влиза единъ беденъ човѣкъ и му казва: Братко, въ името на Господа Исуса Христа, помогни ми съ нѣщо. — Махай се оттукъ, не признавамъ никакъвъ Богъ, нищо не мога да ти дамъ — отговорилъ банкерътъ. Бедниятъ човѣкъ се отдалечилъ, дълбоко въздъхналъ и продължилъ пѣтя си. Богъ видѣлъ постѣпката на банкера и решилъ за назидание да му даде добъръ урокъ. Единъ день банкерътъ излѣзълъ на разходка въ близката гора. Увлѣченъ въ красотата на природата, той навлѣзълъ навътре въ гората, дето се натъкналъ на единъ разбойникъ. — Горе ржцетѣ!—извикалъ разбойникътъ и започналъ да изпразва джобоветѣ му. Като взелъ всичкитѣ му пари, разбойникътъ казалъ на банкера: Хайде, иди си сега, свободенъ си вече. Като се почувствувалъ вънъ отъ всѣкаква опасность, банкерътъ си казалъ: Слава Богу, че не ме уби. Той билъ доволенъ, че запазилъ жи-

вота си. »Ние пъкъ казваме, че разбойникътъ разполага съ силата на магическата пръчица, поради което, въ единъ моментъ могълъ да отнеме отъ банкера толкова пари, колкото сто просяка въ една година едва биха могли да получатъ. »Съ обира на паритъ разбойникътъ искалъ да каже на банкера: И ти не знаешъ, какъ се служи на Бога, и азъ не зная, но, като те обера, ще те заставя да мислишъ, какъ трѣбва да отворишъ сърдцето си за беднитъ и страдащитъ. Разбойникътъ далъ единъ нагледенъ урокъ на банкера, съ който насила го заставилъ да даде нѣщо отъ себе си. Трѣбва ли човѣкъ да се застави насилствено да дава? За да не дойде насилието върху васъ, бждете любещи и разумни. Всѣки разбойникъ и крадецъ е предметно учение, чрезъ което хората се възпитаватъ. »Когато бащата и майката не прилагатъ Божиитъ закони, децата имъ ще станатъ тѣхни учители. Тъ ще помагатъ на своитъ бедни другари и другарки, ще взиматъ отъ богатството на родителитъ си. Давайте доброволно, за да не ви заставятъ насила да давате. »Ако родителитъ не даватъ и не помагатъ на бедни, децата имъ ще направятъ това; ако и децата имъ не изпълнятъ волята Божия, ще дойдатъ крадци и разбойници отвънъ, които ще ги заставятъ да изпълнятъ закона насила.

Ако питате богатия, въ какво се заключава смисълътъ на живота, той ще ви отговори, че смисълътъ на всичко се крие въ богатството. Учениятъ пъкъ казва, че смисълътъ на живота се крие въ знанието. Какво богатство е това, което е създадено отъ кожата на млѣкопитаещитъ? Или какво е това знание, чиито изобретения служатъ за унищожаване на човѣчеството? Истинско богатство е онова, което се влива като мощна сила въ човѣшкия организъмъ, а оттамъ и въ неговия животъ. Запримѣръ, житото, царевицата, плодоветъ представятъ онзи капиталъ, отъ който човѣкъ черпи истинско богатство. Значи, истинското богатство отива на своето мѣсто, а истинското знание осмисля нѣщата.

»Днесъ говоря на разумнитъ хора, които слушатъ и разбиратъ. Само тѣ живѣятъ, растатъ и се развиватъ. За неразумното пъкъ казваме, че гние и се разлага. Следователно, всѣко нѣщо има своето мѣсто. И разумниятъ, и неразумниятъ сж на мѣстата си. Като заеме мѣстото

си, разумниятъ има предъ видъ своето предназначение: да бжде носителъ на новитѣ и възвишени идеи. „Приятно е да срещнете човѣкъ, носителъ на нѣкаква нова идея; „приятно е да срещнете човѣкъ, който носи идеята да намали страданията на животнитѣ, за което е станалъ вегетарианецъ; „приятно е да срещнете човѣкъ, който помага на страдащитѣ и беднитѣ; „приятно е да срещнете човѣкъ, който изучава болеститѣ и начина, по който се лѣкуватъ, съ единствената целъ, да облекчава болкитѣ на хората; „приятно е да срещнете свещеникъ, който се е предалъ въ служене на Бога отъ любовъ, за да помага на хората, да ги изважда отъ кръстопѣтя, на който сж попаднали, „приятно е да срещнете човѣкъ съ велика идея, съ велико вѣрую, съ велика любовъ.

Много хора днесъ искатъ да служатъ на Бога, но, преди това, очакватъ доказателства за съществуването на Бога. Какво доказателство може да ви се даде за това, освенъ възможността да се свържете съ онзи центъръ, който се намира на горната частъ на главата. Това е центърътъ, който доказва на човѣка, че съществува една любовъ въ свѣта — любовъ къмъ Бога. Идете у дома си, затворете се въ стаята си и отключете този центъръ, да видите, какво е написано на него. Щомъ прочетете написаното, затворете бързо вратата на този центъръ. Мжчно е, наистина, да пренесе човѣкъ една мисль отъ едно мѣсто на друго, въ нейната сжщина. Запримѣръ, нѣкой заболѣе и вика лѣкаръ. Ако лѣкарътъ успѣе да пренесе мисльта на болния отъ главата му на друго нѣкое мѣсто, той веднага може да се излѣкува. Ако не може да направи това, той ще си послужи съ единъ отъ двата метода: хомеопатически — съ слаби дози, или алеопатически — съ силни дози. Има и другъ начинъ за лѣкуване: да се остави болестъта да дойде до своята криза и оттамъ да започне слизането ѝ, т. е. изчезването. Въ всѣки човѣкъ има скрити сили, които трѣбва да се събудятъ. Можете ли да събудите тѣзи сили, положението на болния се подобрява естествено. Опасно е, когато силитѣ на организма не могатъ да се събудятъ. Ако скрититѣ сили въ организма не могатъ да се събудятъ естествено, чрезъ изпотявания, чрезъ екскурзии, чрезъ бани, лѣкаритѣ прибѣгватъ до лѣкарства въ малки

или въ по-голѣми дози. Има случаи, когато лѣкарътъ дава лѣкарства въ по-голѣма доза, отколкото трѣбва, и, вмѣсто да предизвика дейността на скрититѣ сили, той ги спира. Тогава настѣпва пълна инертностъ или недейностъ на организма, и човѣкъ умира.

Въ ново време, почти въ всички европейски държави, сѣществуватъ лѣчебници, които прилагатъ електричеството и магнетизма като методи за лѣкуване. Чрезъ тѣзи методи тѣ искатъ да събудятъ въ човѣка съответнитѣ сили на организма, които повдигатъ трептенията му. >Щомъ трептенията на организма се повдигнатъ, човѣкъ оздравява. По този начинъ се лѣкуватъ даже и най-мжчно лѣчими болести, каквито сѣ ракътъ, туберкулозата и др. При това лѣкуване болниятъ минава презъ голѣми кризи. Мине ли кризистѣ, положението му се подобрява. >Ако издържи първата криза, последнитѣ лесно минаватъ. Тѣ постепенно отслабватъ, докато най-после окончателно се прекратяватъ, и болниятъ оздравява. >Чрезъ кризистѣ организъмътъ се чисти отъ вреднитѣ и отровни елементи въ него. Само така човѣкъ може да освежава мислитѣ и чувствата си. >Нови мисли и чувства трѣбва да вълнуватъ човѣка. Ако туберкулозниятъ може да се освободи отъ страха и подозрението, болестта му ще го напусне. — Защо? — Защото туберкулозата е болестъ главно на чувствата. Докато човѣкъ държи въ себе си страха и подозрението, дробоветѣ и сърдцето му постоянно ще се свиватъ. Всѣко неестествено свиване причинява болезнени състояния. >Когато се влюби въ нѣщо и загуби любовта си, човѣкъ заболява главно отъ сърдце или отъ нѣкаква грѣдна болестъ. Ето защо, когато лѣкувате такъвъ боленъ, първата ви работа е да внесете въ сърдцето му повече любовъ, а въ ума — повече свѣтлина. Като велика, мощна сила, любовта веднага възстановява нарушеното равновесие между силитѣ на организма. Ако съ едно махане на ржката си, Христосъ лѣкуваше прокажени, защо и туберкулозата да не може да се лѣкува по този начинъ? Махането на ржката на Христа подразбира изхвърляне на старото навънъ и замѣстването му съ нови елементи.

> Когато лѣкарътъ лѣкува болния по магнетиченъ начинъ, преди всичко, той трѣбва да бжде силенъ, да не се подава на състоянията на болния. Ако е слабъ,

той ще възприеме състоянието на болния толкова близо до себе си, като че самъ боледува: ще чувствува отслабване на краката, болки въ гърдитѣ и плешкитѣ и т. н. Сжщевременно, болниятъ ще вземе частъ отъ енергиитѣ на лѣкаря, като здравъ човѣкъ, следъ което въ организма му настава известна борба, края на която завършва съ пробуждане на съзнателенъ животъ въ клеткитѣ на организма. После, като получатъ нужния материалъ за градежъ, клеткитѣ започватъ да заваряватъ болнитѣ мѣста въ дробоветѣ. Нѣма да мине много време, и болниятъ започва да оздравява. Ще кажете, че туберкулозата е страшна и неизлѣчима болестъ. Страшна е туберкулозата, но има по-страшни болести и отъ нея. Запримѣръ, грѣхътъ, престѣпление, лицемерieto, лъжата, омразата, безвѣрието сж най-страшнитѣ болести въ свѣта. Изобщо, всички отрицателни състояния сж страшни, защото причиняватъ такива болезнени състояния на организма, отъ които човѣкъ мжчно оздравява.

„Едно сме“. Едно трѣбва да станемъ съ Бога, съ Неговата Любовь и Мждрость, да чуваме Словото Му и да Го прилагаме. Стане ли сутринъ отъ сънь, човѣкъ трѣбва да чува гласа на Бога въ цѣлата природа, въ всички живи и разумни сжщества, да възприема тѣхната радостъ и да имъ отговаря съ радостъ. Само по този начинъ хората могатъ да внесатъ нова, свѣтла струя въ живота. Природата разполага съ много сили, съ много храна, изобилни блага, съ които спасява човѣчеството отъ тежкитѣ условия, въ които само е попаднало.

Казано е въ Писанието, че Богъ спасява свѣта. Това не става чрезъ външни закони, а чрезъ вътрешни. Любовьта ще спаси свѣта. Мждростъта ще спаси свѣта. Истината ще спаси свѣта. Свѣтлината ще спаси свѣта, но не тази свѣтлина, която помрачава, нито онази, която ослѣпява. Топлината ще спаси свѣта, но не тази топлина, която топи нѣщата и ги разширява. Има особена свѣтлина и топлина, които носятъ животъ и то преизобилно. За тѣхъ, именно, Христосъ говори: „Азъ дойдохъ да имъ дамъ животъ, и то преизобилно“. За да придобиятъ животъ изобилно, хората трѣбва да разбиратъ основнитѣ закони на Битието. Като ги разбератъ, тѣ трѣбва сжщевременно и да ги прилагатъ. Съ-

временните християни говорят за Божиите закони, за Божия Промисъл, но, като се намърятъ предъ нѣкаква мъжнотия, или когато искатъ да помогнатъ на бедни и на страдащи, тръгватъ отъ къща на къща да събиратъ помощи. Това е особенъ родъ просия, която не е позволена за християнина. Истинскиятъ християнинъ трѣбва да бжде господарь на магическата пръчица. Пожелае ли нѣщо, той трѣбва да тропне съ нея, за да постигне желанието си. Ако има нужда отъ пари, ще отиде на мѣстото, дето сж заровени, и ще тропне съ пръчицата си. Паритъ веднага ще се явятъ предъ него. »Обаче, той нѣма право да вади пари за дребни случаи. Само за съществени нужди той има право да прилага магическата пръчица. »Сегашните българи се нуждаятъ отъ човѣкъ като Маркони, да тропне съ тояжката си и да имъ отвори умоветъ и сърдцата, да придобиятъ повече свѣтлина, да започнатъ да даватъ. Българинътъ трѣбва да работи върху сърдцето си, да стане по-щедъръ.

»Културните хора гледатъ на новите идеи, като на нѣщо разрушително. Тѣ мислятъ, че новите идеи разрушаватъ обществения строй. Това е неразбиране на нѣщата. Христосъ дойде на земята, донесе нови идеи, но Той нѣмаше предъ видъ да разрушава тогавашния строй. Той нѣмаше предъ видъ разрушаването на Мойсеевия законъ, нито на Римската империя. »Ако римляните бѣха приели Христовото учение, Римската империя и до днесъ щѣше да съществува. »Ако еврейтъ бѣха приели и приложили Христовото учение, тѣ щѣха да бждатъ великъ народъ, съ своя държава. Понеже не приеха Христа, и до днесъ още тѣ сж разпръснати изъ цѣлия свѣтъ. За да бжде една държава велика, тя трѣбва да прилага Божията Любовь и Божията Мъдрость справедливо, по отношение на всички свои поданици. За да се приложи Христовото учение, всѣки човѣкъ трѣбва да заема службата си на мѣсто. Дали ще бждешъ началникъ, или слуга, ти трѣбва да изпълнявашъ работата си съ любовь. Ако си надзирателъ въ затвора, трѣбва да бждешъ разуменъ, да постъпвашъ справедливо. Ето и до днесъ Христосъ държи ключоветъ на ада и най-внимателно провѣрвява, кой влиза и кой излиза. Тамъ може да влѣзе само онзи, който е миналъ презъ ржцетъ на Христа. Види ли, че нѣкой не е за

тамъ, Христосъ го оставя отвѣнъ, да чака времето за влизането си. Христосъ обръща внимание на този, който влиза въ рая, а не на онзи, който излиза. Апостолъ Петъръ, който държи ключоветъ на рая, обръща внимание на онзи, който излиза отъ рая, а не на този, който влиза. Значи, ключоветъ на ада сж въ ржцетъ на Бога, а ключоветъ на рая — въ ржцетъ на човѣка. Следователно, когато умре, човѣкъ отива при Христа, предъ вратата на ада, и започва да се разговаря съ Него, да му обяснява, кои сж причинитъ за дохождането му въ ада. Обаче, когато възкръсне, човѣкъ отива направо въ рая.

„Едно сме“. Когато стане едно съ Бога, човѣкъ познава себе си, разбира, какви мощни сили се криятъ въ него, съ които може да бжде полезенъ и на себе си, и на своитъ ближни. Който не се е свързалъ съ Бога, той не може да се ползува отъ своитъ сили. Той казва: Какво мога да направя азъ, самъ човѣкъ? — Ако се свържешъ съ Бога, много нѣщо можешъ да направишъ. Свърже ли се съ Бога, човѣкъ може да си служи съ магическата пръчица, т. е. съ своя умъ. Вложете ума си въ работа. Само мисълта е въ състояние да разреши всички противоречия. Дръжте въ ума си мисълта, че Богъ е Любовь. Приложете любовта въ живота си, за да се справите съ мъжнотиитъ въ физическия и въ духовния свѣтъ. Вложете Божията Любовь въ мозъка си, ангелската любовь — въ гърдитъ си, а човѣшката — въ стомаха си. Докато яде и пие, човѣкъ е въ физическата любовь; докато чувствува и пречиства кръвта си, човѣкъ е въ духовната любовь; докато мисли, човѣкъ е въ Божествената любовь. Следователно, ще ядете правилно, ще дишате правилно и ще мислите правилно. За да ядете, да дишате и да мислите правилно, вие трѣбва да се свържете съ Бога, да станете едно съ Него.

„И тъй, правете опити, всѣки моментъ да се свързвате съ Бога. Както човѣкъ мисли за здравето си, така трѣбва да мисли и за връзката си съ Бога. Не мисли ли за здравето, си, той често ще боледува. Не мисли ли за връзката си съ Бога, той постоянно ще се оплаква, че е нещастенъ, че има страдания. Човѣкъ самъ си причинява страдания и нещастия.

„Единъ английски офицеръ предприелъ една малка

екскурзия нѣкжде въ Шотландия. За да не бжде самъ, той взелъ съ себе си и своята сестра. Понеже обичалъ да посещава пещери, той завелъ сестра си въ една голѣма и дълбока пещера, да я разгледатъ, да видятъ, какво има въ нея. Братътъ носѣлъ въ джоба си една свѣщъ и една клечка кибритъ, само за едно запалване на свѣщъта. При влизането си въ пещерата, той запалилъ свѣщъта и освѣтилъ пѣтя и на двамата. По невнимание, той падналъ на земята, и свѣщъта изгаснала. Като се намѣрили на тъмно, съ загаснала свѣщъ въ ръка, безъ клечка кибритъ, тѣ се ужасили. Положението имъ било тежко. Въ тъмнината тѣ объркали пѣтя си. Цѣла нощъ се лутали въ тъмната пещера, докато най-после дошли другари да имъ помогнатъ. Тѣ ги извадили отъ пещерата почти въ безсъзнание.

»Ето защо, като отивате въ свѣта, внимавайте да не се спънете и да изгасите свѣщъта си. Свѣтътъ представя дълбока, обширна пещера, въ която човѣкъ се забърква и изгубва пѣтя си. За да излѣзе благополучно оттамъ, той трѣбва да запали свѣщъта си и никога да не я изгасва. Мнозина мислятъ, че и безъ свѣщъ може, т. е. безъ Бога, затова Го отричатъ. Така говорятъ само онѣзи хора, които сж изгасили своята свѣщъ. Щомъ е дошълъ на земята, човѣкъ трѣбва да живѣе за нѣкого: или за себе си, или за дома си, или за обществото, или за народа си, или за цѣлото човѣчество. Съ други думи казано: човѣкъ трѣбва да живѣе или за стомаха, или за сърдцето, или за ума си. Така сж живѣли и неговитѣ дѣдо и баба, баща и майка, и свѣщъта имъ е горѣла. Живѣй за нѣщо или за нѣкого, за да не изгасне свѣщъта ти. За предпочитане е да живѣешъ за нѣщо, но свѣщъта ти да гори, отколкото да паднешъ въ пещерата, да изгасне свѣщъта ти и да дойдатъ отвънъ хора да те търсятъ и спасяватъ. Колкото и да е малка свѣщъта ти, пази я да не изгасне.

„Едно сме“. Бждете едно съ Бога, да придобиете истинското, положително знание. Това не значи, че нѣмате никакво знание, но то не е въ състояние да ви спаси. »Силата, която имате, не е достатъчна да изправи живота ви. Затова, именно, Христосъ казва: „Когато Синъ Человѣчески дойде на земята, ще намѣри ли достатъчно вѣра, достатъчно знание и сила въ хората да разбератъ, възприематъ и приложатъ истината?“ Ще

кажете, че Христовото учение е неприложимо. Христовото учение е приложимо дотолкова, доколкото отдълният човѣкъ може да го възприеме въ себе си и да го приложи въ цѣлокупния животъ. Това учение трѣбва да се приложи така, че да внесе радостъ и веселие навсѣкжде: въ индивидуалния животъ на човѣка, въ семейния, въ Обществения, а най-после и въ цѣлото човѣчество. Велики сж Христовитѣ идеи, защото засѣгатъ цѣлокупния животъ. Тѣ обединяватъ всички хора въ едно цѣло; тѣ свързватъ човѣка съ Бога. Затова Христосъ казва: „Азъ и Отецъ едно сме.“ Можете ли и вие да кажете така? Който се е слѣлъ съ Бога, той е постигналъ възкресението. Всѣки може да възкрѣсне. — Кога? — Когато е далъ мѣсто на любовта въ себе си. Дето е любовта, тамъ има възкресение. Да възкрѣсне човѣкъ, това значи, да заработи въ него Божията, ангелската и човѣшката любовъ и мъдростъ.

„Едно сме“. Желая ви днесъ да кажете: „Едно сме съ Божията Любовъ и сила.“ Кажете така и повѣрвайте на думитѣ си. Ако лѣкарьтъ вѣрва въ тия думи, съ едно поставяне на ржката си върху главата на болния, последниятъ ще стане отъ леглото си и ще оздравѣе. Ако болниятъ вѣрва на тѣзи думи, ще оздравѣе веднага. И лѣкарьтъ, и болниятъ, които вѣрватъ въ думитѣ на Христа, сж учени хора. Христосъ отправя думитѣ „едно сме“ къмъ страдащитѣ, болнитѣ, измъченитѣ и поставя ржката си върху тѣхъ. Вѣрата имъ въ Христовитѣ думи не е нищо друго, освенъ благословение, което внася имунитетъ въ човѣка, прави го неуязвимъ къмъ болести, нещастия, претѣжления, грѣхове и т. н. Съ дохождането си на земята, Христосъ искаше да освободи хората отъ всички слабости и недѣжи, да внесе въ сърдцата имъ радостъ и веселие, да ги направи щастливи. Щомъ изгуби благословението на Господа, т. е. имунитета срещу злото и нещастieto, човѣкъ отслабва и умира. Придобие ли го, отново възкрѣсва, докато придобие вѣчния животъ. Това показва, че възкресението не е еднократенъ, но многократенъ процесъ. Сжщо така и животътъ, любовта, мъдростта, истината не сж еднократни, но многократни процеси. Дръжте въ ума си тази идея и не се смущавайте. Каквито противоречия и да изпъкнатъ въ ума ви, дръжте въ себе си идеята, че Богъ е съвършенъ. Следователно,

и отношенията Му къмъ васъ сж свършени. Той има предъ видъ нуждитъ на всички живи същества и ги задоволява. Така постъпватъ всички разумни и възвишени същества, които работятъ въ Негово име. Въ свѣта живѣятъ множество възвишени и напреднали същества, които помагатъ на човѣчеството и работятъ за неговото добро. Трѣбва ли тогава човѣкъ да се смущава и безпокои, какъ ще прекара живота си?

Въпрѣки голѣмитъ блага и благословения, дадени на човѣчеството, мнозина се запитватъ, на кого да вѣрватъ и на кого да не вѣрватъ; кои нѣща сж вѣрни и кои — не. Това сж въпроси, за които не трѣбва да се пита. Всѣки човѣкъ знае, кое е горчиво и кое — сладко; кой цвѣтъ е синъ и кой — червенъ, зеленъ, жълтъ и т. н. Достатъчно е да тури едно парче захаръ въ устата си, за да каже, че е сладко; или да тури малко пелинъ въ устата си, за да каже, че е горчивъ. Достатъчно е да погледне къмъ едно цвѣте, за да каже, дали е синьо, червено, зелено или жълто. Както разбира тѣзи нѣща, той може сжщо да каже, кои нѣща сж вѣрни и кои — не. Истината включва всички вѣрни нѣща въ себе си, а невѣрнитъ изключва. Следователно, ако човѣкъ е влѣзълъ въ пѣтя на истината и още се колебае, дали е на правъ пѣтъ, или не, той се намира въ хипнотично състояние. Днесъ повечето хора се намиратъ въ състояние на хипноза, вследствие на което казватъ, че това или онова не могатъ да направятъ. Който работи за Бога, не трѣбва да мисли, че не може да направи това или онова. Щомъ за Бога не може да направи нѣщо, за човѣка пѣкъ нищо не може да направи. Ако човѣкъ не вѣрва въ Бога, като въ Учителъ, който отваря пѣтя му къмъ знание и свобода, въ никого не може да вѣрва. Ако не вѣрвате въ великата разумность на живота, въ какво друго ще вѣрвате? Ако не вѣрвате въ Онзи, Който възкресява мъртвитъ, Който повдига падналитъ и угнетенитъ, Който повелява на слънцето да изгрѣва и залѣзва, на вѣтъра и на буритъ да утихнатъ, въ кого ще вѣрвате? Ако не вѣрвате въ живота, въ какво друго ще вѣрвате? Ако не вѣрвате въ Христа, Който дойде на земята и се пожертвува за човѣчеството, въ кого ще вѣрвате?

➤ Сега азъ говоря за явяването на Христа между хората като многократенъ процесъ, а не като еднократ-

тень. Той се явилъ между хората въ миналото, явява се въ настоящето, ще се яви и въ бъдещето. Благодарение на това, Христосъ обхваща всичко въ себе си. Мнозина иматъ опитността да имъ се явява Христосъ по нѣколко пѣти. Нѣкои религиозни мислятъ, че, отъ деня на възкресението досега, Христосъ е на небето, отдѣсно на Отца. Тѣ Го очакватъ да дойде отново на земята. Ще кажете, че Христосъ може да дохожда много пѣти на земята, понеже е Синъ Божи. Наистина, Христосъ е Синъ Божи, но Неговиятъ Божественъ произходъ се вижда въ съзнанието Му, че Той и Отецъ едно сж. На друго мѣсто Христосъ казва: „Азъ и Отецъ ми ще дойдемъ и ще направимъ жилище въ васъ“. Значи, доколкото Христосъ живѣе въ насъ, дотолкова и ние—въ Него. Доколкото Любовта и Мъдростъта на Бога сж въ насъ, дотолкова и ние сме едно съ Него.

„Едно сме“. Да стане човѣкъ едно съ Бога, това значи, да приложи любовта въ живота си като магическа тояжка. Желая ви да си служите съ тази тояжка при всички мжнотии и противоречия на ума и на сърдцето. Ако умътъ и сърдцето ви се разклатятъ, вие не сте хора на любовта и на мъдростъта. За да не се разколебавате, не изгасвайте свѣщъта на вашия умъ и на вашето сърдце. Не изгасвайте всички възвишени и благородни пориви на вашитѣ мисли и чувства, да не станете преждевременно инвалиди. Не заробвайте ума и сърдцето си. Тѣ сж автономни, свободни жилища. Само Богъ може да живѣе въ тѣхъ. Като спира проявитѣ на благороднитѣ и възвишени мисли и чувства, човѣкъ постепенно се деформира и дава ходъ на отрицателнитѣ прояви: гнѣвъ, омраза, лицемѣрие, съмнение, подозрение и т. н. Следъ всичко това той казва: „Човѣкъ за човѣка е вълкъ“. Ние пѣкъ казваме: „Човѣкъ за човѣка е братъ“.

„Едно сме“. Смыслътъ на живота се заключава, именно, въ това, да станемъ едно съ Бога, да се потопимъ въ любовта Му и да започнемъ да работимъ съ съдействието на възвишенитѣ сжщества, които сж завършили своето развитие. Безъ съдействието на тѣзи сжщества човѣкъ нищо не може да направи. Като се свърже съ тѣхъ, той работи съзнателно върху себе си, безъ страхъ, дали ще мине за ученъ или невежа, за богатъ или сиромахъ. Той предпочита да мине за не-

вежа, отколкото да изгуби смисъла на живота. Дали човѣкъ е ученъ, или невежа, това сж относителни понятия. Има смисълъ да бждешъ невежа по отношение на възвишеното, но не и по отношение на обикновената наука. Не е ученъ онзи, който не може да издържи най-малкото изпитание и се отчайва; не е ученъ, нито разуменъ този, който при най-малката обида е готовъ да обяви война на своя ближень. Истински учениятъ е едновременно и разуменъ човѣкъ. Той има право разбиране за живота. Дето влѣзе, въ домъ или въ нѣкое общество, той примирява всички хора. Учениятъ човѣкъ има едно вѣрую, едно убеждение. Всички окръжаващи познаватъ, че той има вѣра въ Христа и разчитатъ на него. Кокошкитѣ, овцетѣ и воловетѣ му се разхождатъ свободно по двора, безъ страхъ отъ ножа. Сиромаситѣ разчитатъ на него, знаятъ, че той има предъ видъ и тѣхнитѣ нужди. Разумниятъ и ученъ човѣкъ е далъ мѣсто на Бога въ себе си и постъпва като Него. Едно отъ качествата на Бога е, че Той има предъ видъ нуждитѣ на всички същества, отъ най-малкитѣ до най-големитѣ.

„Едно сме“. Желая ви да станете едно съ Бога, да станете съработници съ Него“.

34. Беседа отъ Учителя, държана на 20. априль, 1930 г.
София. — Изгрѣвъ.

Доведете ми го тукъ.

„Доведете ми го тукъ“ *)

Това е едно изречение, което мнозина употребяватъ въ живота си. Бащата казва за детето си: Доведете ми го тукъ. Учителътъ казва за ученика си: Доведете ми го тукъ. Сждията казва за подсждимия: Доведете ми го тукъ. На онзи, който е направилъ нѣщо, за което трѣбва да отговаря, сжщо се казва: Доведете ми го тукъ.

Мнозина се занимаватъ съ житейскитѣ въпроси, но ги изнасятъ по различенъ начинъ, вследствие на което нѣкои въпроси ставатъ ясни, а други — оставатъ въ тъмнина. — Защо? — Защото не е намѣренъ начинъ, по който могатъ да се изнесатъ. Не е достатъчно да се каже, че човѣкъ трѣбва да учи; важно е да се покаже начинъ, какъ да се учи. Не е достатъчно да се каже, че човѣкъ трѣбва да яде, да печели пари, но важно е да знае, какъ да яде, какъ да печели пари. Въ пълния смисълъ на думата, философията подразбира осмисляне на великия пжтъ на живота. Ако ние подържаме една философия за живота и следъ десетина години изчезнемъ отъ земята, безъ да остане поменъ отъ насъ, каква философия е тази? Азъ не виждамъ никаква философия въ топенето на снѣга и на леда, въ цвѣтенето и прецвѣтяването на цвѣтята, въ бръмченето на пчелитѣ, въ бученето на вѣтъра и на циклонитѣ, въ потъването на параходитѣ, въ разрушаването на кжщитѣ, въ раждането и въ умираването, въ оглупяването, въ остаряването и т. н. Кжде сж старитѣ култури — Египетъ, Асирия и Вавилония? Кжде сж величественитѣ египетски пирамиди?

Сега азъ говоря на разумнитѣ, които искатъ да живѣятъ добре. Животътъ има смисълъ, когато се разглежда философски, като многократенъ, а не еднократенъ процесъ. Тази е причината, споредъ която природата е опредѣлила отношението на човѣка, както

и на всички живи същества къмъ живота, споредъ тяхното разбиране. Благодарение на своитѣ разбирания, понякога човѣкъ мисли, че е много уменъ, а нѣкога, че е много глупавъ. Въ другъ случай той си мисли, че на сегашната епоха нѣма подобна. Това отчасти е вѣрно, защото природата никога не е повтаряла процеситѣ си. Като сегашната епоха, като сегашната раса и като сегашнитѣ народи, подобни не е имало и нѣма да има. Всѣка раса, всѣки народъ, всѣка епоха носятъ нѣщо ново, различно отъ това, което миналитѣ епохи сж носѣли. Бъдещитѣ раси, народи и епохи ще носятъ друго нѣщо, съвършено различно отъ това на миналитѣ и настоящи епохи, раси и народи. Запримѣрь, въ предисторически времена народитѣ не сж имали такива имена, каквито иматъ днесъ. Ние дѣлимъ днесъ народитѣ на англичани, французи, германци, италианци, руснаци, българи, сѣрби и т. н. Човѣкъ трѣбва да разбира живота, да знае, защо се е родилъ на земята и каква работа трѣбва да свърши.

»Единъ отъ виднитѣ философи на християнството се обезсърчилъ отъ живота, не намиралъ никакъвъ смисълъ въ него и решилъ да се самоубие. Той тръгналъ по свѣта да търси мѣсто, дето да се самоубие и да намѣри оправдание на решението си. Като скиталъ по свѣта, срещналъ го единъ отъ виднитѣ князе на небето, арахангелъ Михаилъ, престоренъ на човѣкъ, и го запиталъ: Братко, кжде отивашъ? — Дотегна ми живота. Имамъ една философия, която хората не приематъ и, споредъ нея, минавамъ за посмѣшище предъ тяхъ. Всички ми се смѣятъ и ме подиграватъ, считатъ ме смахнатъ. Искяхъ да се прочуя, да стана виденъ философъ, но, като не можахъ да постигна това, отчаяхъ се и решихъ да се самоубия. Искамъ да отстъпя мѣстото си на другъ нѣкой. — Ела съ мене, казалъ арахангелътъ, ще те науча на едно изкуство, съ което ще се прочуешъ толкова много, че и царе ще те търсятъ. — Да не се подигравашъ и ти съ мене, да ме считаашъ смахнатъ? — Не се шегувамъ, ела съ мене, ще направимъ първия опитъ. Ще те науча да лѣкувашъ хората по най-новъ начинъ. Като отидешъ въ нѣкой домъ и намѣришъ, че тамъ има боленъ, ще кажешъ, че можешъ да лѣкувашъ. Ще влѣзешъ при болния и ще погледнешъ, кжде стоя азъ. Ако съмъ при краката на болния, ще

се наемешъ да го лѣкувашъ. Той непременно ще оздравѣе. Ще му говоришъ за Бога, и по този начинъ ще събудишъ жизненитѣ му сили. Ако видишъ, че съмъ при главата на болния, ще знаешъ, че не може да се лѣкува. Тогава ще кажешъ, че трѣбва да отидешъ у дома си, да проучишъ положението на болния, понеже е сериозно. Щомъ излѣзешъ, азъ ще го задигна. Като се върнешъ и разберешъ, че е умрѣлъ, ще изкажешъ съжалението си, че не си могълъ да го заваришъ още живъ, да му помогнешъ.

Като научилъ изкуството да лѣкува, философътъ се насърдчилъ и тръгналъ по свѣта съ нова идея. Слуцило се, че трѣбвало да приложи първия опитъ върху единъ князь. Като влѣзълъ при него и видѣлъ арахангелъ Михаилъ при краката му, той се насърдчилъ и се наелъ да го лѣкува. Отъ този моментъ той се почувлъ като виденъ лѣкаръ въ цѣлата държава и започнали да го канятъ навсѣкжде, да му даватъ банкети и угощения.

Дошълъ денътъ и на неговото заминаване. Той заболѣлъ сериозно и останалъ очуденъ, когато видѣлъ при главата си арахангелъ Михаилъ. Като разбралъ, защо е дошълъ, той започналъ да се върти въ леглото си, дано арахангелъ Михаилъ застане до краката му. Така той се въртѣлъ въ леглото си цѣли три деня, но, както и да се обръщаль, арахангелътъ заставаль все при главата му. Най-после арахангелъ Михаилъ казалъ на философа: Слушай, азъ искахъ да те изпитамъ. Стани отъ леглото си да отидемъ на разходка. — Да не си играешъ съ мене, де ме задигнешъ на онзи свѣтъ? — Не се шегувамъ, ела съ мене на разходка. Философътъ станаль отъ леглото си, облѣкълъ се и тръгналъ съ арахангела да се разходятъ. Стигнали до една хубава, мраморна чешма. — Хубава ли е водата на тази чешма? — запиталь философътъ. — Опитай я. Като се навелъ да пие, арахангелъ Михаилъ застаналь при главата му и го задигналъ за онзи свѣтъ, като оставилъ тѣлото му при чешмата. Следъ това тѣ продълж или пжтя си, но вече въ астралния свѣтъ. Философътъ не разбраль, какво става съ него, и казалъ на арахангела: Ти не можешъ да постъпвашъ съ мене, както съ обикновенитѣ хора — по другъ начинъ трѣбва да постъпишъ. — По другъ начинъ, именно, постъпихъ азъ. Ти

не си вече между живитѣ хора на земята. — Да не се шегуваш пакъ съ мене? — Не се шегувамъ. Ако искашъ да те заведе при тѣлото ти, да се увѣришъ, че си излѣзълъ отъ него. Той го завелъ при чешмата и му показалъ тѣлото. — Ето твоето тѣло; ако искашъ, можешъ да влѣзешъ въ него. — Не искамъ, тъмно е вътре. Води ме въ пѣтя, по който сме тръгнали. Азъ разбирамъ вече заблудението, въ което съмъ се намиралъ.

Съвременнитѣ хора иматъ слабостъ къмъ тихъ и спокоенъ животъ. Тѣ искатъ да минаватъ безъ мъчности и страдания. За обикновенитѣ хора това е възможно; обаче, за онѣзи, които се стремятъ къмъ развиване на своитѣ дарби и способности, които искатъ да бждатъ гениални, това е невъзможно. Не може гениалниятъ да мине безъ мъчности. Колкото по-великъ и гениаленъ е човѣкъ, толкова по-голѣми сж изпитанията му. Свѣтътъ се нуждае, именно, отъ велики, отъ гениални хора, които сж минали презъ голѣми страдания. Докато хората не станатъ гениални, свѣтътъ нѣма да се оправи. Проститѣ хора не могатъ да оправятъ свѣта. Тѣ не могатъ даже да разбиратъ гениитѣ, светиитѣ, поради което оставатъ чужди за тѣхнитѣ идеи. Тази е причината, дето свѣтътъ днесъ се развива по обикновенъ, простъ начинъ.

Христосъ имъ каза: „Доведете ми го тукъ“. — За кого се отнасятъ тѣзи думи? — За единъ боленъ, когото Христовитѣ ученици не можаха да излѣкуватъ. Съ едно махване на ржка, съ една дума, Христосъ изгони бѣса отъ болното момче, което веднага оздравѣ. — Защо ние не можахме да го изгонимъ? — запитаха ученицитѣ Христа. — Заради невѣрството ваше — отговори Исусъ. Съ други думи казано: Вие не можахте да излѣкувате болния, защото не приехте учението ми напълно. — Кога боледува човѣкъ? — Когато кръвьта му е нечиста. Когато венозната кръвь въ организма на човѣка се пречисти и стане артериална, той престава да боледува. Кръвьта на човѣка трѣбва да бжде абсолютно чиста, да не съдържа никакви примѣси, никакви чужди елементи, които сж въ състояние да измѣнятъ пѣтя на неговитѣ мисли и чувства. Ако въ кръвьта преобладава желѣзо, то произвежда единъ родъ мисли; ако преобладава медъ, тя произвежда другъ родъ мисли. Изобщо, всѣки елементъ — желѣзо, медъ, калай, олово,

сребро, злато, произвеждат специфично влияние върху мислитъ и чувствата на човѣка. Въ зависимостъ отъ това, какви елементи преобладаватъ въ човѣка, отъ астрологическо гледище хората се дѣлятъ на различни типове: земенъ типъ, юпитеровъ, меркуриевъ, сатурновъ, венеринъ и т. н. Всѣки типъ е представителъ на известни сили, които се съдържатъ въ човѣка. Колкото по-простъ е човѣкъ, толкова по-малко планети му влияятъ. Великитъ и гениални хора сж обикновено смѣсени типове, т. е. намиратъ се подъ влиянието на много планети. Тѣ сж многостранчиви и широкогрѣди хора. Всички органи — мозъкъ, дробове, сърдце, стомахъ сж съразмѣрно развити. Съотношението между тѣхъ е нормално. Гениалността или светостъта на човѣка зависи отъ правилното и нормално съотношение между мозъка, дробоветъ и стомаха му. Мозъкътъ, дробоветъ и стомахътъ сж съставени отъ милиарди клетки, които съзнателно изпълняватъ своята работа. По отношение на своята служба, тѣ представятъ химицитъ въ човѣшкия организъмъ. Ако човѣкъ не се мѣси въ работата имъ, тѣ биха изпълнили предназначението си по-добре и отъ най-опитния химикъ. Не се мѣсете въ работата на своитъ органи, както се мѣсилъ философътъ, при когото дошълъ арахангелъ Михаилъ да му вземе душата. Като се въртѣлъ ту на едната, ту на другата страна въ леглото си, той пакъ не могълъ да избѣгне отъ смъртъта. Не е лошо да се върти човѣкъ, но трѣбва разумно да го прави. Който свири на латерна, и той върти дрѣжката ѝ, но равномерно. Има мисли, които приличатъ на латерни. По стойностъ тѣ не се различаватъ отъ самата латерна. Колкото по-музикална е мисълъта, толкова по-ценна е тя.

Следователно, който иска да разбира мислитъ си, трѣбва да разбира музиката. Музиката взима участие въ организирането на човѣшката мисль, а оттамъ и въ организиране на неговото тѣло. Въ живота музиката играе роля като лѣчебно срдѣство и като срдѣство за спояване на частитъ въ едно цѣло. Въ това отношение можете да направите следния опитъ. Поставете двама болни при различни условия: елиниятъ подъ грижитъ и надзора на лѣкари, а другиятъ — самъ на себе си, като го съветвате да пѣе по нѣколко пѣти на денъ. Вториятъ боленъ ще се излѣкува по-скоро отъ

първия. »Музиката повдига вибрациите на човешкия организъм, а от друга страна събужда жизнените сили. »Като знае силата и действието на музиката върху организма, човекът трябва да бъде при всички условия на живота — като болен или здрав, при мъчности, изпитания, страдания. Престане ли да бъде, човекът е осъден на мъчности, страдания и смърт. »Животът започва с музика и свършва с прекратяване на музиката. Някой пита: защо трябва да бъде? — За да живееш. — Какво ще стане, ако не бъде? — Ще умреш. За да не умре, за да бъде здрав, разположен и работоспособен, човекът трябва да бъде. Мнозина мислят, че само младите момичета и момчета трябва да бъдат. Съгласен съм, че младите трябва да бъдат, но какво ще кажете за свещениците, които бъдат в църква? Какво ще кажете за войниците, които бъдат? »Значи, бъдещето е необходимо за всички хора, млади и стари, здрави и болни. »Музиката е храна за душата. »Ако съставянето си от сън човекът вземе правилен тон в съзнанието, самосъзнанието, подсъзнанието и свръхсъзнанието си, всичките му работи ще вървят добре. Не може ли да вземе правилен тон, всичките му работи се спъват. »Това се отнася и до обикновения човек, и до писателя, и до поета, и до учения, и до философа. Ако работата на писателя не върви добре, той търси вината в хартията, в перото, в мастилото, в ред външни условия. Не, вината се заключава в неправилен тон, който човекът е взел още съставянето си от сън.

»Сега, като говоря за музиката, имам пред вид разумните същества, които се ползват от нейните сили, за да управляват света. »Като разглеждам музиката като условие за справяне с мъчнотията, виждам, че на най-големи нещастия се натъкват онзи същества, които не бъдат и не свирят. »Запример, млъкопитаещите са изложени на големи нещастия, понеже са лишени от способността да бъдат. Оттук вадим заключението: колкото по-тежки и непоносими са страданията на даден човек, толкова по-малко бъде той. »Ако започне да бъде всеки ден, съзнателно и с любов, страданията му ще се намалят. Ако можете да внесете в ума на страдащия една светла идея,

животът му ще се осмисли, и страданията ще изчезнат. Не приеме ли свѣтлата идея въ ума си, колкото и да му говорите за нея, той ще казва, че всичко е праздна работа. Лесно е да се каже, че това е праздна работа, онова е праздна работа, но нека каже този човѣкъ, какъвъ е смисълът на живота. Той мисли, че знае много, а като го питатъ, какъвъ е смисълът на живота, нищо не може да отговори; какъвъ е смисълът за съществуването на човѣшката душа, на човѣшкия духъ, на човѣшкия умъ и на човѣшкото сърдце, и това не знае. Много нѣща не знаятъ хората, но, въпрѣки това, ученитѣ правятъ изчисления, следъ колко милиони години слънцето ще изгасне; следъ колко милиони години земята ще изгуби своята енергия, и животът на нея ще се прекрати. Същевременно тѣ доказватъ, че на луната нѣма животъ. — Отде знаятъ всичко това? — По известни предположения. Нѣкои учени подържатъ, че на месечината има животъ. Тѣ сѣдятъ това по нѣкакви промѣни, които ставали тамъ. Тѣзи разногласия въ възгледитѣ ставатъ причина за научни спорове. Човѣкъ не трѣбва да спори, но да разглежда планетитѣ като разумни същества, на които има животъ. Ако сж разумни същества, има животъ на тѣхъ; ако не сж разумни, нѣма животъ.

Това сж твърдения, които нито отричаме, нито доказваме. Едно трѣбва да се знае: ако има животъ на планетитѣ, запримѣръ, на Луната, на Венера, на Марсъ, на Юпитеръ, животът на всѣка планета ще се различава коренно отъ живота на Земята. Въ всички планети, като отдѣлни организми, съществува голѣмо разнообразие. Споредъ нѣкои учени, жителитѣ на Марса били съ по-низка култура отъ хората на Земята. Дали е вѣрно това, не знаемъ. Обаче, известно е, че марсианцитѣ сж воинствени същества. На тѣхъ се дължатъ войнитѣ, които ставатъ на земята. Значи, Марсъ влияе върху Земята така, че предизвиква войнитѣ. Всѣка планета указва специфично влияние върху Земята и върху отдѣлнитѣ личности, вследствие на което се дължи голѣмото разнообразие между хората.

Сега ние ви навеждаме тѣзи мисли, за да видите, какъ хората се смущаватъ отъ нѣкои мисли, които нѣматъ нищо общо съ тѣхния животъ. Запримѣръ, нѣкои се смущаватъ отъ мисълта, че нѣкога планетитѣ ще

воюватъ помежду си, и земята ще бжде победена. Да се смущаватъ отъ тѣзи мисли, това е все едно, да се безпокои човѣкъ, какъ ще се нареди животътъ му на старини, или, какво ще стане съ него следъ 20—30 години. Ако отъ изгрѣването на слънцето до залѣзването му ти прекарвашъ деня добре, отнасяшъ се съ всички хора и животни правилно, и следниятъ день ще бжде за тебе добъръ. Ако предниятъ день не си живѣлъ добре, и следниятъ нѣма да живѣешъ добре. Отъ тебе зависи да си създадешъ добро или лошо бждеще. Затова, именно, казватъ, че човѣкъ самъ кове сждбата си.

Като изучава законитѣ на природата, човѣкъ дохожда до положение да различава разумнитѣ закони отъ неразумнитѣ. Значи, има разумни и неразумни закони, на които се дължатъ различнитѣ явления въ природата. Запримѣръ, съвременнитѣ учени сж забелязали, че и земята, както всички живи сжщества, диша. Земната кора се повдига и спада на височина 25 см., т. е. става дълбоко дишане. Значи, единъ великъ, разуменъ законъ регулира дишането на земята и на всички живи сжщества, които живѣятъ на нея. При това, ако ритмусътъ въ дишането на хората съвпада съ ритмуса при дишането на земята, въ тѣхния животъ настанва пълна хармония. Ако ритмусътъ при дишането на хората не се съвпада съ ритмуса на земята, явява се дисхармония въ цѣлия животъ. И слънцето диша. Това, което ученитѣ наричатъ бури на Слънцето, не сж никакви бури, но дишане. Повърхността на Слънцето се вдига и слага, както кората на Земята. Дишането на Земята и на Слънцето е свързано съ разумни закони, вследствие на което не може да се обясни по механически начинъ. Сжществуватъ и органически процеси, които сжщо сж разумни, но тѣ се различаватъ отъ дишането на Земята и на Слънцето, което се управлява отъ другъ родъ разумни закони.

Сега, не е нужно човѣкъ само да вѣрва, защото, ако вѣрва въ това, което не сжествува, той изпада въ заблуждения. Друго нѣщо е, ако той вѣрва въ това, което сжествува. Това значи, да се домогне човѣкъ до истината. Който не възприема истината, дохожда до положение да вѣрва въ това, което самъ отрича. Безъ вѣра въ нѣщо, положително или отрицателно, човѣкъ не може да живѣе. Нѣкои казватъ, че не вѣрватъ въ

сществуването на Бога. Значи, вѣрватъ въ несществуването Му, т. е. тѣ вѣрватъ въ отричането на нѣщо. Каква вѣра е тази? Каква философия има въ отхвърлянето на Бога или въ отричането Му? — Да отхвърлите Бога, това значи, да отхвърлите Великия или Тихия океанъ отъ земята. Можете ли да го отхвърлите? Не можете. На кое мѣсто на земята ще го поставите? Следователно, Богъ е такава величина, която никой не може нито да премѣсти, нито да отхвърли. »Ние живѣемъ въ Него, потопени сме въ Него и, каквото и да правимъ, не можемъ да излѣземъ внѣ отъ сферитѣ на Неговото влияние.« Смѣшно е, когато слушате нѣкой да философствува, какво представя Богъ. Това е все едно, малкото дете да разисква върху въпроса, какво представя неговата майка и какво нѣщо е любовта ѝ. Вижда ли детето любовта на майка си? То не вижда любовта, а вижда само проявитѣ ѝ. И това не може да даде представа на човѣка за любовта. — Защо? — Това, което за едного е любовъ, за друго не е. Нѣкой вижда гениалността въ даденъ човѣкъ, а другъ нищо не вижда. Хора, които се водятъ отъ чувствата си, дохождатъ до различни мисли, до различни възгледи въ живота. Обаче, има положения въ природата, когато всички хора мислятъ и чувствуватъ еднакво. Ако нѣколко души повдигнатъ една златна топка, която тежи единъ килограмъ, не всички ще кажатъ, че тя тежи точно единъ килограмъ: нѣкои ще кажатъ, че тежи помалко, други — повече — ще иматъ различни усѣщания. Обаче, ако нагорещите тази топка до 1200° топлина, всички хора и животни ще се отдалечатъ отъ нея, всички ще иматъ еднакво мнение. Даже и най-силното животно — слонътъ, като се приближи до нагорещената топка, веднага ще отскочи настрана.

Христосъ казва: „Доведете ми го тукъ“. Сега и на васъ казвамъ: Ако вие не можете да доведете фактитѣ въ съзнанието си така, да бждете искрени предъ себе си, да имате ясна представа за нѣщата, нищо не можете да постигнете. »По отношение на това, какъ възприематъ нѣщата въ съзнанието си, хората се дѣлятъ на три категории: »първата категория възприема фактитѣ изведнѣжъ, безъ да сж убедени въ тѣхъ; »втората категория отрича всичко, »а третата — първо обмисля нѣщата и, следъ като се убеди въ тѣхъ, тогава ги приема.

На първата и на втората категория хора не може да се разчита, защото тѣ сж готови да приематъ и да отричатъ всичко. Съ всичко се съгласяватъ и на всичко се противопоставятъ. Дойдете ли до третата категория, на тѣхъ може напълно да се разчита. Тѣ се занимаватъ съ реалността на нѣщата. Наблюдаватъ, изучаватъ, съпоставятъ нѣщата и тогава ги изнасятъ предъ хората. Каквото каже този човѣкъ, казаното се съвпада съ действителността.

» Днесъ всички хора искатъ да бждатъ богати, учени, силни, да пѣятъ и свирятъ добре — съ една дума, да бждатъ щастливи. » Всички хора искатъ да владѣятъ нѣкакво изкуство, съ което да се прочуятъ. Да владѣе човѣкъ известно изкуство, това значи, да прилага известни разумни закони. Всѣки е роденъ за нѣкаква работа; всѣки има известно предназначение, което трѣбва да изпълни.

Сега, като говоримъ за човѣка и за неговото предназначение, трѣбва да го разглеждаме като частъ отъ цѣлокупния животъ, а не като нѣщо цѣло, независимо отъ другитѣ живи сжщества. Ако счупите едно шише, всѣко парче е ценно като частъ отъ цѣлото, а не като самостоятелна единица. Щомъ знаете цената му като частъ отъ цѣлото, вие ще го цените и като самостоятелна единица. Човѣкъ е цененъ още дотолкова, доколкото е свързанъ съ окръжаващитѣ, както и съ цѣлото човѣчество. Ще кажете, че вие не виждате сжществата, съ които сте свързани. Това нищо не значи. Ако не виждате нѣкои нѣща, това не значи, че тѣ не сжществуватъ. Тѣй както сме създадени, нѣкои хора виждатъ по-далечъ, а други — по-близо. Има хора, които виждатъ и отзадъ, отпредъ и отстрани. За тѣхъ нѣма преграда, нѣма ограничения. Тѣзи хора наричаме ясновидци, т. е. хора съ ясно, силно зрение. Тѣ виждатъ и задъ преградитѣ.

» Единъ професоръ по музика правилъ своитѣ научни опити съ една своя ученичка. Това било нѣкъде въ Америка. Когато ѝ преподавалъ, тя виждала всичко, каквото ставало на улицата: какви хора минавали, какъ били облѣчени, кой съ кого се разговарялъ и т. н. Щомъ излизала отъ стаята на професора, тя нищо не виждала. Ще кажете, че стаята била обърната къмъ улицата. Не, стаята била вътрешна, далечъ отъ улица-

та, за да не се отвлича вниманието на ученицитѣ, когато професорътъ имъ преподавалъ. Значи, когато професорътъ състрѣдоточавалъ ума си, неговата ученичка ставала ясновидка. Щомъ се отдалечавала отъ него, тя губѣла ясновидството си. Значи, професорътъ и неговата ученичка имали еднакъвъ фокусъ на зрението.

Онѣзи, които не разбиратъ законитѣ, ще кажатъ, че това не е нищо друго, освенъ халюцинация, или нѣкакво хипнотично състояние. Въ халюцинацията нѣщата се преувеличаватъ, не отговарятъ точно на действителността. Ето защо, за да разберете, доколко фактитѣ сж действителни, трѣбва да ги превеждате. Запримѣръ, ако разглеждате бълхата подъ микроскопъ, ще я видите крайно увеличена. Това не значи, че тя не сжествува. Разликата между бълхата, гледана съ просто око и съ микроскопъ, се състои главно въ размѣритѣ. Много хора иматъ способността да преувеличаватъ нѣщата. Това се дължи на чувството на преувеличаване, което въ тѣхъ е особено силно развито.

➤ Единъ българинъ отишълъ въ гората да сѣче дърва. По едно време той чулъ нѣкакво шумолене между дърветата и, като помислилъ, че това сж мечки, веднага се върналъ у дома си съ праздна кола. — Защо не докара дърва? — запитала го жена му. — Остави се, 60 мечки излѣзоха срещу мене. Като ги видѣхъ, уплашихъ се и се върнахъ назадъ. — Не вѣрвамъ да сж били 60 мечки. — Е, ако не бѣха 60, поне 50 бѣха. — И това е невъзможно. — Слушай, жена, 40 мечки трѣбва да бѣха. — Не говори такива работи! — Поне 30 бѣха. — Пакъ не ти вѣрвамъ. Той намалявалъ, намалявалъ, докато стигналъ до една мечка. Най-после казалъ: Да ти кажа истината, никаква мечка не видѣхъ, но нѣщо зашумѣ между дърветата, и азъ се уплашихъ, като помислихъ, че е мечка и се върнахъ назадъ.

Питамъ: каква философия може да има при такова преувеличаване на фактитѣ? Каква философия може да сжествува при страха, на който хората се подаватъ? Благодарение на голѣмия страхъ, мнозина заболяватъ отъ неврастения. Нѣкой се страхува да остане самъ въ къщата си. Другъ се страхува да мине презъ нѣкой мостъ. Трети се страхува отъ това, че кокошката пропѣла, та означавало нѣщо сждбоносно. Нѣкои пъкъ се страхуватъ, че тѣхното вѣруе не е

право, не е съгласно съ вѣруето на православната църква. Не е важно, какво е вашето вѣрую, но идете въ нѣкоя държава, на която вѣруето е най-право и посетете затворитѣ, сѣдилищата, полицията, да видите, каква законность, какъвъ редъ и порядъкъ сѣществува тамъ. Идете въ училищата имъ, да видите, каква култура сѣществува между образованитѣ хора. Обиколете цѣлия свѣтъ, да видите, въ какво се заключава работата на тѣхното вѣрую, както и висотата на тѣхната култура. Като обикаляте свѣта, вие се натъквате на различни култури, на различни убеждения и отношения. Запримѣрь, ако отидете въ Англия, ще видите, че англичанитѣ сѣ голѣми скѣперници по отношение на времето. Като имъ дойде нѣкой гостъ, ако сѣ заети съ нѣкаква работа, или сѣ дали на нѣкого срѣща, тѣ изваждатъ часовника си, извиняватъ се на госта и го напущатъ. Тѣ ценятъ времето си, затова казватъ, че времето е пари. Българинътъ, обаче, пилѣе времето си. Това показва, че той разполага съ много време.

Христосъ каза на ученицитѣ си: „Доведете ми го тукъ“. Съ едно поставяне на рѣцетѣ си върху болния, Христосъ направи това, което ученицитѣ Му не можаха да направятъ. По този начинъ, именно, Христосъ възстанови авторитета на учението си, което ученицитѣ не можаха да направятъ. Мнозина се бѣха разколебали отъ неуспѣха на ученицитѣ, но разбраха, че трѣбва постъ и молитва отъ една, страна, и вѣра — отъ друга, за да могатъ да изпждятъ лошия духъ отъ болното момче.

Днесъ всички Христови последователи сѣ прѣсна-ти по цѣлия свѣтъ, въ църквитѣ и вънъ отъ църквитѣ, но не могатъ да пждятъ лошитѣ духове, не могатъ да лѣкуватъ всички болести. Днесъ сѣществуватъ хиляди лѣкари въ свѣта, опредѣлятъ диагнозата на болнитѣ, правятъ различни операции, но малка частъ отъ болнитѣ оздравяватъ. Като правятъ операции, казватъ, че всичко е свършено добре. Обаче, два-три деня следъ операцията се явява нѣкакво усложнение, и болниятъ заминава за другия свѣтъ. Така постѣпватъ и много проповѣдници. Тѣ проповѣдватъ тукъ-тамъ, обръщатъ хората къмъ Бога, но щомъ дойде известно изпитание, обратитѣ се отказватъ отъ Бога. — Защо? — Нѣкакво усложнение се явило. Значи, не е достатъчно да вѣр-

вашъ въ Бога, но трѣбва да придобиешъ изкуство, съ което да си служишъ при всички изпитания и мъчности. Истински вѣрващитѣ и духовни хора сж реалисти. Каквото знаятъ, тѣ го прилагатъ. Затова, именно, казваме: „За предпочитане е да имашъ единъ заякъ въ кошарата, отколкото много зайци въ гората“. Единиятъ заякъ въ гората представя онова вѣрую, което внася въ ума на човѣка една свѣтла мисль, въ сърдцето му — свѣтло чувство и въ волята му — сила, чрезъ която може да направи едно добро за себе си и за окръжаващитѣ. Това значи, да има човѣкъ свещено вѣрую, което може да го крепи въ всички случаи на живота.

И тъй, ако искате да изработите едно свещено вѣрую, вие трѣбва да се откажете отъ стария животъ и отъ погрѣшкитѣ, които сж ви спѣвали досега. Погрѣшкитѣ ви представятъ старитѣ дрехи, които трѣбва да съблѣчете. Щомъ ги съблѣчете, ще видите, че тѣ нѣматъ нищо общо съ васъ. Освободите ли се отъ погрѣшкитѣ си, спрете се върху сжщественото и неизмѣнното въ себе си. Не се спирайте върху това, какво представяте, когато сте между хората, но когато сте самъ, и вижте тогава, какъ мислите, чувствувате и постѣпвате. Човѣкъ може да се познае отчасти, когато остане самъ, свободенъ отъ влиянието на хората. Не е лошо влиянието на хората, но понѣкога то е добро за другитѣ, не и за тебе. Ако гласътъ на една пѣвица обхваща три октави, това е добре за нея. Съ това тя може да влияе и на другитѣ, да събуди импулсъ за работа въ тѣхъ. Обаче, това още не значи, че които я слушатъ, могатъ да станатъ добри пѣвци. Другъ е въпросътъ, ако между тоноветѣ на всички пѣвци има известно съответствие. При това положение, ако всички взематъ тона до, ще се чува, като че само единъ пѣе. Тѣй щото, влиянието между хората е ценно само тогава, когато тѣ си хармониратъ. Нѣма ли хармония между тѣхъ, тѣ се натѣкватъ на голѣми мъчности.

И тъй, за да подържате хармонията на живота, вие трѣбва да избѣгвате еднообразието. Хармоничниятъ животъ е подобенъ на хармонията въ музиката. Отъ гледището на тази аналогия, тонътъ до, отъ първата гама представя физическия животъ; тонътъ до отъ втората гама представя духовния животъ; тонътъ до отъ третата гама представя Божествения животъ. Между

тѣзи тонове има известно съотношение. »Ето защо, ако човѣкъ вземе правилно долно до той ще вземе правилно сжщитѣ тонове и отъ по-горнитѣ гами. Затова казваме, че, ако човѣкъ живѣе добре на физическия свѣтъ, ще живѣе добре и въ духовния, и въ Божественния. И обратно: ако не живѣе добре на физическия свѣтъ, не може да живѣе добре и въ останалитѣ два свѣта. Съ други думи казано: ако човѣкъ живѣе добре на земята, ще живѣе добре и на небето. И обратно: ако живѣе добре на небето, ще живѣе добре и на земята. Нѣкои казватъ, че могатъ да живѣятъ добре на небето, но не и на земята. Въ това отношение тѣ приличатъ на онзи турчинъ отъ Багдате, който се хвалилъ, че, като билъ въ родния си градъ, прескачалъ трапове, широки 20 метра. Нѣкои му казали: Ето, и тукъ има такива трапове, опитай се да прескочишъ единъ отъ тѣхъ. — Не, само въ Багдате мога да прескачамъ такива трапове. — Какъвто си тукъ, такъвъ си билъ и въ Багдате, отговорили присѣтстващитѣ.

»Мнозина запитватъ, какво сж били въ миналото. На всѣки, който ми задава такъвъ въпросъ, отговарямъ: Какъвто си сега, такъвъ си билъ и въ миналото. Нѣкой не познава поезията, не знае никакво изкуство, а си въобразява, че въ миналото билъ князь, философъ, ученъ, поетъ, или патриархъ. »Невъзможно е човѣкъ да е миналъ презъ високо положение, безъ да запази нѣщо отъ това, което е носѣлъ въ миналото.

»„Доведете ми го тукъ“. Това значи: Доведете всички мисли, чувства и разбирания до съзнанието си, да разберете добре сегашния си животъ и да си го обясните. Ще кажете, че познавате човѣка по неговата външностъ, по лицето му, по израза на неговитѣ очи. Оттукъ казвате, че познавате живота по проявитѣ на хората. Нито едното е вѣрно, нито другото. Човѣкъ не може да се познае отвънъ, нито животътъ може да се разбере отъ проявитѣ на хората. Ако искате да разберете човѣка, да знаете, какъвъ капиталъ носи, обърнете внимание на неговия мозъкъ. »Има една наука, която хората още не познаватъ, тя е тѣй наречената „наука за мозъка“. Ако отворите мозъка и наблюдавате промѣнитѣ, които ставатъ съ пирамидалнитѣ клетки на мозъка и съ сивото вещество, ще забележите, че въ различнитѣ хора — поети, учени, философи, добреде-

телни и праведни, промѣнитѣ сж различни. Мозъкътъ на всички хора не е еднакво организиранъ, поради което тѣ се проявяватъ различно.¹ Изобщо, мозъчните клетки, както и клетките на нервната система на праведния човѣкъ се различаватъ отъ клетките на обикновените хора.² Ако тия клетки дойдатъ до крайно изтощаване, човѣкъ се прощава съ живота. Задачата на религията и на науката отъ древността до днесъ е да научи хората да живѣятъ съобразно разумните закони на природата. Първоначално човѣкъ следва тия закони неотклонно, докато дойде до положение да се откаже отъ тѣхъ и взима крива посока въ живота. Какво вѣрую, каква наука е тази, отъ която човѣкъ въ единъ день може да се откаже? Щомъ може така лесно да се откаже отъ убежденията си, две нѣща могатъ да се предполагатъ: или убежденията му не сж реални, или той не ги разбира.

➤ Едно е нужно на човѣка: да бѣде устойчивъ въ своите възгледи и убеждения. Такива сж просвѣтените хора, били тѣ българи, руси, германци, англичани, французи и др. Ще кажете, че просвѣтените хора минаватъ за еретици. Това е криво разбиране. ➤ Споредъ насъ, еретикъ е този, който не вѣрва въ законите на великите добродетели — на любовта, мъдростта, истината, правдата и добродетелта. Всѣки, който вѣрва въ великите добродетели и живѣе споредъ тѣхните закони, той е просвѣтенъ, той е правовѣренъ. Само просвѣтениятъ, правовѣрниятъ може да направи всичко, каквото пожелае. ➤ Който не може да направи това, което говори, той е еретикъ, той не е правовѣренъ. Ще кажете, че еретикъ е онзи, който се отдѣля отъ общото вѣрване. Ако общото вѣрване е правилно, съгласенъ съмъ съ вашето твърдение, но ако не е правилно, не съмъ съгласенъ. Общото вѣрую подразбира единъ Богъ. Ако всички хора вѣрваха въ единъ и сщъ Богъ, между тѣхъ нѣмаше да сществуваатъ никакви противоречия. Така ли е въ сщность? Следователно, щомъ между хората сществуваатъ противоречия и недоразумения, това показва, че тѣ служатъ на много богове. Значи, хората сж многобожници. Ако всички си служатъ съ една и сща мѣрка, никакви разногласия нѣма да се явятъ между тѣхъ.

Съвременните хора се нуждаятъ отъ такова разби-

ране, въ което да иматъ права мѣрка, съ която да опредѣлятъ нѣщата. Иматъ ли тази мѣрка, тѣ могатъ да чистятъ и ума, и сърдцето си отъ всички криви мисли и чувства. Ако нѣматъ тази мѣрка, тѣ се плашатъ, какъ ще прекаратъ живота си. Че хората още не сж живѣли, както трѣбва. Тѣ не сж опитали още нито своята любовъ, нито любовта на своята майка или на своя баща. Тѣ не сж опитали още любовта на своя приятель. Тѣ не сж опитали любовта и на своя народъ. Попитайте великитѣ хора, разбира ли ги нѣкой? Кой народъ е разбралъ своя пророкъ, пратеникъ отъ Бога? Кой народъ разбра великитѣ хора, които се родиха всрѣдъ него? Следъ смъртта имъ започватъ по малко да ги разбира, но, докато сж живи, никой не ги разбира. Вие се ржкувате съ единъ човѣкъ, гледате го въ лицето, виждате, че се мръщи или се смѣе, но не знаете, защо прави това, не го разбирате. Азъ имамъ две обяснения за това. Казвамъ: Този човѣкъ се мръщи, гърчи лицето си, защото има болка нѣкъде — боленъ е. Безъ да зная това, азъ му причинявамъ болка. Като видя, че нѣкой се засмѣе, зная, че този човѣкъ е здравъ, приятно му е, че се ржкувамъ съ него. Следователно, здравиятъ човѣкъ е веселъ и засмѣнъ, а болниятъ — тжженъ и въ повечето случаи намръщенъ. Човѣкъ трѣбва да наблюдава нѣщата, да се учи. Единъ день дойде при мене единъ калугеръ. Азъ го погледнахъ и му казахъ: Като те гледамъ сега, мога да ти кажа, колко време се молишъ, по колко поклони правишъ на день. — Отде знаешъ това, да не си ясновидецъ? — Не е важно, отде го зная, но мога да ти кажа. По мазолитѣ на прѣститѣ ти познавамъ, колко поклони правишъ. Азъ зная, при колко поклони могатъ да се образуватъ мазоли, т. е. надебелявания на прѣститѣ. Изобщо, всѣка мисль, всѣко чувство и всѣка постѣпка, отъ какъвто характеръ и да сж, хвърлятъ отпечатъкъ върху лицето на човѣка. Който разбира тѣзи отпечатъци, може свободно да чете по тѣхъ.

„Сега ще приведа единъ митически разказъ. Въ древността Богъ изпратилъ единъ ангелъ, на име Израелъ, при една отъ царскитѣ дѣщери, да ѝ занесе една книга, по която да учи, какъ да се върне при Бога. Дълго време тя се молила, да ѝ даде Богъ тази

възможност, да се просвѣти и тръгне въ правия пжтъ. Като дошълъ при царската дъщеря, ангелътъ започналъ да я учи, но се влюбилъ въ нея и не могълъ да се върне на определеното време на небето, да даде отчетъ за работата, която свършилъ. За наказание, другаритѣ му решили да го превърнатъ въ славей и да го оставятъ на земята още десетъ хиляди години, да научи урока си. Като прекарвалъ въ гората, славеятъ пѣлъ, скачалъ отъ дърво на дърво, докато единъ день срещналъ една птичка, подобна на себе си. Той се влюбилъ въ нея, оженили се и си направили гнѣздо, дете женската снасяла яйчицата си, отъ които се излюпили малки славейчета. Тѣ заедно отглеждали малкитѣ си и ходѣли да имъ търсятъ храна.

Единъ день друга женска птичка срещнала славея, влюбила се въ него и пожелала да дойде въ гнѣздото му. — Не мога да те приема при мене, жена ми е ревнива, ще се разсърди. — Азъ нѣма да се явявамъ предъ лицето ѝ. Ще дохождамъ въ гнѣздото ви, когато тя отива да търси храна. Докато се върне майката на малкитѣ пиленца, азъ ще се грижа за тѣхъ, да не бждатъ самички. — Не мога да те приема при мене, повторилъ ангелътъ. Преди десетъ хиляди години ме изпратиха на земята, като ангелъ, при една царска дъщеря, да я уча, а азъ се влюбихъ въ нея и останахъ тукъ. Веднѣжъ направихъ една погрѣшка, повече погрѣшки не искамъ да правя. — Толкова погрѣшки сѣ направилъ, направи още една за мене. — Въ такъвъ случай, ще бжда осжденъ да остана още десетъ хиляди години на земята. — Щомъ е така, не прави нови погрѣшки, но азъ ще отглеждамъ малкитѣ, когато жена ти отсѣствува. Като се върне тя, азъ ще се скрия. Значи, две жени отглеждали децата.

Питамя: могатъ ли две жени да живѣятъ при единъ мъжъ? — Могатъ. — Кога? — Когато едната се самоотрече въ полза на другата. Втората жена носѣла червейчета и отглеждала малкитѣ въ отсѣствие на майка имъ. Като свършила работата си, тя казала на своя възлюбенъ: Радвамъ се, че живѣете добре. Гледай този пжтъ да издържишъ изпита си. Втората птичка, която се явила като втора другарка, била сжщо така ангелъ, който дошълъ да изпита славея, научилъ ли е урокътъ си, лъже ли се още по жени. Голѣмото падение

на човѣка се дължи на жената. Предъ това изкушение падатъ и философи, и поети, и писатели, и учени, и проповѣдници и бащи.

Следователно, две жени могатъ да обичатъ единъ мъжъ, но при условие, да се занимаватъ съ отглеждане на децата му, а не съ него. Съ други думи казано: Отхранвайте мислитъ на поета, но не се занимавайте съ него. Отхранвайте мислитъ на философа, но не се занимавайте съ него. Подържайте правитъ възгледи на сждията, но не се занимавайте съ него. Възприемайте великитъ и възвишени идеи на виднитъ и знаменити хора, но не се занимавайте съ тѣхъ.

Христосъ казва: „Доведете ми го тукъ“. Следъ като е живѣлъ нѣколко години на земята, човѣкъ казва: Дотегна ми вече да живѣя. — Защо му дотегнало? — Защото не издържалъ изпититъ си. Среещнала го една птичка, възлюбила го и пожелала да остане при него. Той я погледналъ, но въ очитъ ѝ се виждало друго нѣщо — жената. Когато иска нѣщо, жената дава видъ, че е честна, морална. Тя иска да каже, че нѣма лоши намерения. Така постѣпватъ обикновенитъ хора, но който иска да разбере живота, трѣбва да знае, че ако лъже, и него ще лъжатъ — нищо повече. Ако постѣпвашъ нечестно, и къмъ тебе ще постѣпватъ нечестно. Всѣки, който прилага лъжата въ живота си, самъ ще се натъкне на нея. Всѣки човѣкъ трѣбва да обича, това е въ реда на нѣщата. Ако носите любовта въ себе си и погледнете единъ боленъ, той трѣбва да стане отъ леглото си и да оздравѣе. Какво правятъ момцитъ? Погледнатъ една здрава мома, но следъ време тя заболява. — Защо заболява? — Погледътъ имъ не е чистъ. Тѣ носятъ отрова въ себе си. Днесъ мъже и жени се женятъ, но следъ време се разболяватъ. — Защо? — Има нѣщо дисхармонично между тѣхъ. Единиятъ или другиятъ не е опредѣленъ да се жени. Когато момъкътъ или момата сж дали обещание въ нѣкое святилище да не се женятъ, не трѣбва да нарушаватъ обещанието си. Който наруши обещанието, наказва се съ смъртъ. За всѣко нарушаване на обещания, дадени предъ Бога, следва смъртно наказание.

Като слушате примѣра за ангела, който влѣзълъ да живѣе въ славея, ще кажете, че това е невъзможно. Наистина, всѣко нѣщо, което науката не може да обяс-

сни, минава за невѣроятно. Въ такъвъ случай, много нѣща минаватъ за невъзможни, обаче, това сж факти. Въ Казанлъкъ една баба, около 85 — 90 годишна, разправя една своя опитностъ, която имала на младини. Когато била мома още, въ нея се влюбилъ единъ младъ момъкъ, когото наричали змей. Обаче, тя се влюбила въ другъ и се оженила за него. Змейтъ не могълъ да я забрави и да се откаже отъ нея и решилъ да заmine за Херцеговина, дето наскоро се обявило възстание. Преди това, той я срещналъ, спрѣлъ я и ѝ казалъ: Слушай, не мога още да се помиря съ положението си, но не искамъ да убия мъжа ти, да направя престъпление, затова заминавамъ въ Херцеговина. На края на града има едно изворче, по него ти ще познаешъ, живъ ли ще се върна, или ще бжда убитъ: докато изворчето тече, азъ ще бжда живъ. Въ който день изворчето пресъхне, ще знаешъ, че азъ съмъ убитъ. Както казалъ, така станало. Известно време изворчето текло. Обаче, единъ день тя видѣла, че пресъхнало. Тогава тя си казала: Отиде единъ животъ!

Това сж явления, които могатъ да се обяснятъ по психически начинъ. Тѣ нѣматъ нищо общо съ физическитѣ или механически явления. »Когато хората се справятъ съ своя вътрешенъ страхъ, тѣ ще могатъ да обяснятъ тѣзи явления. »Днесъ тѣ се страхуватъ да не излѣзатъ вънъ отъ рамкитѣ на науката и признаватъ само тѣзи явления, които науката може да обясни. Щомъ не може да обясни известни явления, тѣ ги отхвърлятъ.

„Доведете ми го тукъ!“ — Защо Христосъ поиска да доведатъ болното момче при Него? — За да го излѣкува въ името Божие и да покаже на хората, какво значи вѣра въ Бога. Да вѣрвате въ Бога, това значи, да живѣете така, както Той живѣе, да любитѣ, така както Той люби. За такива хора, именно, Христосъ казва: „Доведете ми ги тукъ!“ Следователно, всѣки човѣкъ, когото Богъ е изпратилъ до тебе, това е една овца, която ти трѣбва да учишъ. Ако приложишъ истината по отношение на нея, ти се повдигашъ; ако приложишъ лъжата, ти самъ се унижавашъ. »Най-великото и красиво нѣщо е човѣкъ да говори истината. И когато говори, и когато мълчи, той може да прилага истината. Това е истинскиятъ човѣкъ: и като говори, и

като мълчи; и когато спи, и когато е буденъ, всѣкога трѣбва да говори истината. Като правѣхъ своитѣ френологически изследвания, азъ веднага познавахъ, кой човѣкъ говори истината, и кой не говори истината. По движенията на ржцетѣ и на краката, по движенията на мускулитѣ на лицето, на устата, на очитѣ се познаваше, кой човѣкъ е добъръ и кой — лошъ. »Мускулитѣ на лицето на добрия човѣкъ сж меки, спокойни. Той е всѣкога усмихнатъ, доволенъ, благодаренъ, че живѣе на земята. Каквото и да му кажете, не се обижда.

Христосъ казва: „Доведете ми го тукъ!“ Ако сегашнитѣ хора отидатъ при Христа, на небето, тѣ ще искатъ отъ Него да имъ опредѣли диагнозата, за какво сж способни, какво могатъ да направятъ. »Не, който отиде на небето, трѣбва да занесе нѣщо готово, което е изработилъ на земята: ако е поетъ, трѣбва да напише едно хубаво стихотворение; ако е музикантъ, трѣбва да изсвири едно хубаво музикално парче; ако е архитектъ, трѣбва да изработи единъ хубавъ моделъ. Изобщо, всѣки трѣбва да занесе нѣщо изработено, и то оригинално, да се отличава отъ работитѣ на всички хора. Ще кажете, че обичате Бога. Като Го обичате, трѣбва да занесете нѣщо отъ това, което сте работили на земята.

»Сегашнитѣ хора изразяватъ любовта си съ откжснати цвѣтя. Когато искатъ да покажатъ, че обичатъ нѣкого, че сж довольни отъ него и му благодарятъ за нѣщо, тѣ му носятъ откжснати цвѣтя. Значи, сегашната любовъ е любовъ на откжснатитѣ цвѣтя. Тази любовъ е безплодна, нищо не ражда. »Ако момъкътъ занесе на момата букетъ отъ откжснати цвѣтя, тя има право да върне този подарѣкъ като лошъ символъ и да му каже да го замѣсти съ една саксийка съ живо цвѣте, което има условие да расте и да се развива. »Не е добре да кжсате цвѣтията. Не е добре да рѣжете живитѣ клончета на дърветата. По този начинъ вие осакатявате дишателната имъ система. Ако искате да рѣжете клончета, рѣжете сухитѣ, а не живитѣ. Това не значи, че дървото трѣбва да расте нависоко, но да има повече листа и клончета. »Колкото повече листа и клончета има едно дърво, толкова по-добре за него. Колкото повече идеи има човѣкъ, толкова по-добре за него. »Англичанитѣ казватъ, че човѣкъ трѣбва да има само една свещена

идея. Право е, човѣкъ трѣбва да има само една основна, свещена идея, но същевременно трѣбва да има още много идеи, които да се движатъ около основната, да я допълватъ. Човѣкъ трѣбва да се интересува отъ всичко. Който иска да се развива, трѣбва да се интересува отъ всичко.

➤ Сегашнитѣ възпитатели искатъ да повдигнатъ младото поколѣние, но си служатъ съ отрицателни методи. Тѣ казватъ: Това не правете, онова не правете, не пийте, не се смѣйте, не играйте, не говорете много и т. н. Следъ всичко това се чудятъ, защо нѣматъ добри резултати. Ние прилагаме положителни методи при възпитанието и казваме на хората, какво да правятъ, а не какво да не правятъ. Ние имъ казваме да пиятъ, колкото искатъ, но отъ най-хубавата, планинска вода; да ядатъ, когато сж гладни, но сами да си готвятъ, да не измжчватъ окржжаващитѣ; да говорятъ, колкото искатъ, но разумно и на мѣсто; да пѣятъ, да играятъ, да се смѣятъ, да скачатъ, да се радватъ, когато сж проявили доброто. Нѣкой ще седне да яде и да пие за смѣтка на другитѣ и ще каже, че всички хора сж братя. Какво братство и равенство е това, когато единъ взима всичкото имане на баща си, а на другитѣ нищо не остава? Братство и равенство подразбира, всички да взематъ участие въ богатата, на всѣки да се даде припадащата частъ, и следъ това всички да се впрегнатъ на работа. Това наричаме ние братство, това наричаме култура.

Нѣкои казватъ, че ще преживѣятъ, както и да е, на земята, та като отидатъ на небето, тогава ще мислятъ. Не е така. Богъ е навсѣкжде — и на небето, и на земята. Следователно, както живѣемъ на земята, така ще живѣемъ и на небето. Животътъ е единъ и същъ навсѣкжде, само че онѣзи, които иматъ предъ видъ цѣлокупния животъ, трѣбва да живѣятъ по единъ и същъ начинъ и между хората, и между ангелитѣ. Хората слизатъ на земята, качватъ се на небето, да научатъ нѣщо ново. Добре е, когато човѣкъ съзнателно слиза и се качва, но страшно е, когато пада. Първото наричаме слизане и възлизане, а второто — смъртъ и раждане. Човѣкъ може да се ражда и на небето, и на земята; също така той може да умира и на небето, и на земята. Докато живѣе разумно, човѣкъ се ползува отъ

благата на Божествения животъ. Той живѣе въ Божията Любовь, Мъдростъ и Истина, и за него нѣма смъртъ, но възкресение.

И тъй, който иска да се развива правилно, трѣбва да се въодушевява отъ свѣтлата идея, че Богъ е Любовь и живѣе навсѣкжде. Той трѣбва да държи въ ума си мисълта, че човѣкъ може да има чисти и възвишени мисли и чувства и да се подтиква отъ своята разумна воля, да постъпва всѣкога право. >Който е господарь на своитѣ мисли и чувства и може да служи на своята разумна воля, той е истинскиятъ човѣкъ; той е човѣкътъ, който ще се роди въ бждеще и ще носи свѣтлата идея за братство и равенство между хората. >Сегашнитѣ хора пъкъ трѣбва да се съблѣкатъ отъ своитѣ стари възгледи и разбирания и да приематъ новото. Тѣ трѣбва да се освободятъ отъ досегашния си моралъ. Ако не сж готови да приематъ новия моралъ, поне да проявятъ човѣщината си. >Думата „човѣщина“ е по-силна отъ сегашното понятие за моралъ. Въ сегашния моралъ влиза и лъжата, а човѣщината изключва всѣкаква лъжа. >Обаче, новиятъ моралъ изключва всѣкаква лъжа, бѣла или черна. Той подразбира жертва, направена отъ любовь и високо съзнание.

„Доведете ми го тукъ“. Това значи: Възстановете въ себе си онова вѣрую, да можете да докажете предъ всички, че вѣрвате въ Бога, че имате Неговата Любовь, Мъдростъ и Истина. Ще кажете, че Христосъ може да направи всичко. Не е важно, какво може Христосъ да направи; важно е, какво вие можете да направите. Христосъ лесно може да оправи свѣта. Важно е, какъ ние можемъ да го оправимъ. Докато хората не станатъ едно съ Христа, т. е. докато не станатъ по мисли, чувства и дѣла едно съ Него, свѣтътъ нѣма да се оправи. Станатъ ли едно съ Бога и съ Христа, тѣ ще станатъ новъ народъ, между който ще се възцари Божията Любовь, Мъдростъ и Божията Истина. Тогава ще дойдатъ новитѣ учители, новитѣ майки и бащи, новитѣ управници, новитѣ господари и слуги.

>Новото ще дойде въ свѣта по естественъ пътъ.

„Доведете ми го тукъ“!

На видело.

Което ви говоря въ тъмнината,
кажете го на видело.*)

„Кажете го на видело“. — Кое трѣбва да се каже на видело? — Което се говори. — Кой може да говори? — Само разумнитѣ същества говорятъ. Значи, говорътъ е методъ, съ който си служатъ разумнитѣ същества. При това, тѣ се стремятъ да говорятъ правилно. За да говори правилно, човѣкъ се нуждае отъ виделина. Щомъ има виделина, между думитѣ и мислитѣ му има тѣсна връзка. Ако не сж свързани, тѣ произвеждатъ шумъ, бучение. Запримѣръ, силниятъ вѣтръ, буйнитѣ води, падащитѣ камъни произвеждатъ бучение. Пъшкането, стененето на болния сжщо не е говоръ.

„Кажете го на видело“. »Сега и азъ говоря на ученицитѣ, на които съзнанието е будно и живѣятъ въ виделина. Ученикъ е онзи, който учи и разбира това, което учи. Той не си въобразява, че знае много, че е силенъ. Каквото знае, той го прилага. Какъвъ смисълъ има знанието, ако човѣкъ се дави и не може да си помогне? Какъвъ смисълъ има знанието, ако те нападнатъ разбойници, а ти не можешъ да имъ кажешъ една дума, съ която да се освободишъ отъ тѣхъ. Разбойниците никога не обиратъ умния човѣкъ. — Защо? — Той знае, какъ да се справя съ тѣхъ. И жената никога не търси глупавъ мъжъ. Като дойде време да избира мъжъ, тя търси уменъ. Ако попадне на глупавъ мъжъ, тогава тя иска да бжде богатъ. И Христосъ слѣзълъ на земята да изучава хората. Той се интересувалъ отъ тѣхния умъ и отъ тѣхното сърдце, като отъ богатство, което имало отношение, както къмъ тогавашния му животъ, така и къмъ бждещия. Христосъ ималъ отношение къмъ хората като къмъ души, които никога не губятъ цената си. Той знаелъ, че каквато е нуждата на хората отъ виделината, която имъ донесе, такава е и Неговата нужда отъ тѣхъ. Затова, именно,

*) Матей 10: 27.

Христосъ не мечтаелъ за земно богатство и слава, но печелѣлъ души. Стремете се и вие къмъ сжщото. Да спечелишъ една душа, това значи, да си придобилъ богатството на цѣлия свѣтъ.

„Каквото ви говоря въ тъмнината, кажете го на видело“. Това значи: каквото сте научили въ тайната си стаичка, изнесете го на видело. Само по този начинъ ще придобиете дълбоко разбиране за сжщината на живота. Мнозина казватъ, че като има редъ въ живота, има и целъ. Отчасти това е вѣрно, обаче, въ живота има и безредие. Трѣбва ли тогава да мислите, че животътъ нѣма смисълъ? Разумниятъ знае, че неговиятъ животъ има целъ, има смисълъ, а глупавиятъ не знае това и казва, че животътъ, изобщо, нѣма смисълъ. Това е субективно схващане за живота. Глупавиятъ не може да се произнася за живота, както и онзи, който има цигулка и не знае да свири, не може да се произнася за музиката. Само онзи може да се произнася за смисъла на живота, който е обходилъ и долинитъ, и върховетъ му. Той има пълна представа за всички негови прояви. Когато великиятъ цигуларъ вземе цигулката въ ръка и започне да свири, всички се унасятъ въ свиренето и казватъ: И музиката има смисълъ, и животътъ има смисълъ. Тѣй щото, искате ли да намѣрите смисъла на живота, търсете го въ себе си. Искате ли да намѣрите Бога, търсете го въ себе си, а не отвънъ. Следователно, не отричайте Божественото нито въ себе си, нито въ своитъ ближни. Ако отречешъ Божествено-то въ себе си, ти отричашъ и Бога въ себе си, но това не значи, че въ другитъ Той не сжществува. Ако изгубишъ всичкото си имане, ти ставашъ сиромахъ, но не и другитъ хора; ако изгубишъ властта си, ти ставашъ слабъ, но не и окръжаващитъ; ако изгубишъ дарбитъ и способноститъ си, ти ставашъ нещастенъ, а не всички хора. Разумниятъ има широко схващане за нѣщата. Той знае, че това, което е право за него, за всички останали е право. Благото, което е необходимо за неговата душа, сжщо така е необходимо за всички хора. Запримѣръ, всички сжщества възприематъ свѣтлината по свой начинъ, но всички не я използватъ еднакво, нито я разбиратъ еднакво.

„Кажете го на видело“. Човѣкъ трѣбва да говори на видело, защото виделината има отношение първо

къмъ него, а после къмъ останалитѣ. »Човѣкъ трѣбва да говори първо на себе си, а после на хората. Ако и въ двата случая той не говори на видело, това показва, че не е приложилъ метода, съ който природата работи, поради което между него и близкитѣ му нѣма никакво разбирателство. »Нѣкой говори съ часове на хората и после ги запитва, дали е правъ. Нѣма защо да задавашъ такъвъ въпросъ. Ако говоришъ и самъ не си убеденъ въ правотата на думитѣ си, слушателитѣ ти още по-малко ще бждатъ убедени въ твоята правота. »Най-малкото съмнение, което човѣкъ има въ мислитѣ и въ чувствата си, се предава и на околнитѣ. Невъзможно е да се съмнявашъ въ себе си, а хората да ти вѣрватъ. »Хората сж се заблуждавали въ миналото, заблуждаватъ се и днесъ по единствената причина, че сами не вѣрватъ въ това, което подѣржатъ. Заблуждението показва, че въ мисълта имъ има нѣщо криво. »Жолкото и да е малка кривината, тя е подобна на семенцата на пеперудата, снесени въ отворения цвѣтъ. Семенцето на пеперудата ще се развие и отъ него ще излѣзе червей, който ще прояде плода. И микроскопическата кривина въ мисълта е червей, който, ако не днесъ, въ близкото или далечно бъдеще, ще прояде плода, и ти ще съжбялашъ. Това подразбира стиха отъ Евангелието, че нѣма нищо скрито покрито. »Ти можешъ да минавашъ за праведенъ човѣкъ, но единъ день кривата мисълъ ще разруши живота ти, и ти ще понесешъ последствията на своитѣ заблуждения. — Защо става така? — Защото не си спазилъ закона, да си кажешъ на видело всичко, което Богъ е говорилъ на душата ти и написалъ въ сърдцето ти.

»Днесъ всички спорове, недоразумения, заблуждения между хората се дължатъ на тѣхното материалистично схващане за Бога. Днесъ думата „Богъ“ се е обезсолила. Въ сжщностъ, тя е единствената мощна дума въ всички езици, но хората сж я изгубили и не могатъ да я намѣрятъ. Тя е преводъ отъ истинската дума, отъ която почти нищо не е останало. Че думата „Богъ“ е далеченъ преводъ отъ оригинала си, познаваме по нейното безсилие. Всички употребяватъ думата „Богъ“, но никой не чувствува нейната сила. Тази е причината, задето, въпрѣки изговарянето името на Бога, става нужда да изреждаме Неговитѣ качества:

Богъ е любовъ, мъдростъ, свѣтлина, чистота, сила, животъ и т. н. Можешъ ли, като изговоришъ и напишешъ думата „Богъ“, да получишъ срещу нея всичко, каквото желаетъ? Обаче, достатъчно е да имате подписа на нѣкой царъ или кралъ, за да получите срещу него това, което желаете. Ще кажете, че вѣрвате въ Бога. Щомъ е така, напиши това на единъ листъ и иди въ нѣкоя банка да получишъ сумата, отъ която се нуждаешъ. Не само че нищо нѣма да получишъ, но ще ти се смѣятъ. Може да се намѣри нѣкой човѣкъ да ти даде нѣкаква сума за твоята вѣра, но тя ще бжде малка, нѣма да задоволи твоитѣ нужди. Ти вѣрвашъ въ Бога, но заболявашъ и не можешъ да си помогнешъ самъ, търсишъ помощъ отвънъ. Викашъ единъ — двама лѣкари, но положението ти се влошава. Каква полза имашъ отъ твоята вѣра?

Сега ние говоримъ за непостигнати желания. Желаетъ едно, не можешъ да го постигнешъ; желаетъ друго, сжщо не можешъ да го постигнешъ. Най-после се обезсърдчавашъ, губишъ вѣра въ живота, въ себе си, въ своитѣ ближни. Имашъ синъ, дъщеря, заминали за другия свѣтъ; плачешъ, не знаешъ, кжде сж, не можешъ да влѣзешъ въ връзка съ тѣхъ. Питашъ се, защо не останаха на земята. И на тѣзи въпроси не можешъ да си отговоришъ. Не съжбялявайте, че не можете да си отговорите на въпроситѣ, но признайте въ себе си, че ви липсва нѣщо. Много трѣбва да работи човѣкъ върху себе си, за да си създаде положителни възгледи за живота, положително вѣрую за Бога и за своята душа.

Вѣрванията и възгледитѣ на съвременнитѣ хора сж подобни на кжщитѣ, които си правятъ. Като си направи нова кжща, човѣкъ се радва на нея и разчита, че тя ще му помогне, когато изпадне въ трудно положение. Наистина, като изпадне въ нѣкаква мъжнотия, той си казва: Ще заложа кжщата си. — Колко пжти можешъ да я заложисъ? — Единъ пжтъ. Получишъ ли за нея 20-30 хиляди лева, втори пжтъ не можешъ да я залагашъ. При това, ако не я откупишъ, тя остава на разположение на банката, въ която си я заложилъ. Въ този смисълъ, едно вѣрую, единъ възгледъ е правъ само тогава, когато може да разреши всички кризи и мъжнотии въ живота. Щомъ разрешава само една

криза, този възгледъ е преходенъ. Кризитъ, които човѣкъ преживява, не сж нищо друго, освенъ изразъ на вътрешнитъ процеси, които ставатъ въ него. — Какъ се разрешаватъ кризитъ правилно? — Чрезъ новото, което иде вече въ свѣта. Новото се отличава отъ старото по това, че прави връзка между любовта и мъдростта. Досега сж съществували само допирни точки между любовта и мъдростта, но сега се прави вече връзка, каквато съществува между доброто и истината. Безъ тѣзи две връзки, никакви нови идеи не могатъ да се възприематъ. Новитъ идеи подразбиратъ минаване отъ Стария въ Новия Заветъ не само на думи и на книга, но и на приложение. Като дойдете до старото, оставете го настрана, не правете връзка съ него. Между старото и новото може да има допирни точки, но никаква връзка не се позволява между тѣхъ.

Мнозина подържатъ идеитъ на старитъ философи, като се основаватъ на това, че и тѣ сж вѣрвали въ Бога. Вѣрвали сж тѣ, но възгледитъ имъ за Бога не сж били абсолютни, поради което и въ тѣхно време е имало толкова нещастия, недоразумения, мъчности, колкото има и днесъ. Какви вѣрващи сж тия, които постоянно спорятъ помежду си? Ще кажете, че нѣкои вѣрватъ въ старитъ философски школи, а другитъ — въ новитъ. — Защо спорятъ? Нали сж вѣрващи? — Щомъ спорятъ, това показва, че тѣ нѣматъ връзка помежду си, поради което започватъ едни други да се обиждатъ. Хората могатъ да спорятъ, но да не се обиждатъ. Започнатъ ли да се обиждатъ, тѣ приличатъ на деца, които си казватъ едно на друго: Ти нѣмашъ право да мислишъ така. Що се отнася до мисълта, всѣки има право да мисли свободно, споредъ строежа на своята мисълъ, но между мисълта на всички хора трѣбва да има връзка. Има ли право ябълката да се сърди на крушата, че си е създала такава форма? Има ли право сливата да се сърди за същото на дрѣвката? Формитъ на мислитъ могатъ да бждатъ различни, но да съществува връзка между тѣхъ. Красотата е въ разнообразието на формитъ, а не въ тѣхното еднообразие. Всѣко растение, всѣки плодъ може да цвѣти и връзва, както иска, това е негово право, но не може да се налага на другитъ, да изисква отъ тѣхъ да иматъ цвѣтъ и плодъ като неговитъ. Ще кажете, че

вашият вѣрвания и възгледи сж свещени. За васъ сж свещени, но не за всички хора. Тѣ сж вѣрни и свещени дотолкова, доколкото могатъ да ви избавятъ отъ вашитѣ нещастия и мжнотии. Обаче, намѣрите ли се предъ мжнотии, които не можете да разрешите съ вашиятѣ вѣрвания, тѣ сами по себе си пропадатъ. Тогава започвате да търсите помощъ отвънъ. Искате да дойде нѣкое съвършено, напреднало сжщество да ви помогне. Понѣкога и тия сжщества, които иматъ голѣми знания, слизатъ при васъ, но не могатъ да ви помогнатъ. — Защо не могатъ да помогнатъ? — Нѣматъ такава опитностъ, отъ която да се ползуватъ. Въ края на краищата, все ще се намѣри нѣкое напреднало сжщество, което може да ви помогне.

»Като знаете това, пазете се отъ заблудението да мислите, че всичко знаете, или че много знаете и като заминете за другия свѣтъ, ще ви посрещнатъ съ вѣнци, музики и пѣсни. Такъвъ приемъ се устройва само на онзи, който още на земята се е научилъ да пѣе и да свири. — На какво може да свири всѣки човѣкъ? — На сърдцето си. »Най-усъвършенствуваниятъ инструментъ на земята е човѣшкото сърдце. Следователно, ако човѣкъ не се е научилъ да свири на своя собственъ инструментъ — сърдцето си, мжно може да разбира и да управлява външнитѣ инструменти. Който не знае да свири на сърдцето си, е нещастенъ; който знае да свири, е щастливъ. Ако не знае да свири добре на цигулка, човѣкъ не може добре да я настройва и постоянно вика този — онзи да му я настройватъ: единъ му скжсва струнитѣ; другъ — развие лжка повече, отколкото трѣбва; трети — пукне нѣкъде цигулката. Следъ това всички се произнасятъ, че цигулката не свири, нищо не струва. Казвамъ: Не давайте цигулката си на другитѣ хора, да правятъ опити съ нея. Това значи: не давайте сърдцето си на хората, да правятъ опити съ него. Само вие имате право да настройвате сърдцето си и да свирите на него.

Когато се намѣрятъ предъ мжнотии, които не могатъ сами да разрешатъ, хората се запитватъ: Защо Богъ създаде свѣта така? — Какъ е създаденъ свѣтътъ? — Както е писано въ книгитѣ на пророцитѣ, на ученитъ, на философитѣ. Питамъ: Тѣзи хора бѣха ли въ времето, когато свѣтътъ се създаваше? Ще кажете, че

тѣ сж били видни хора, говорѣли сж съ Бога.—Това сж човѣшки твърдения. Има вѣрни нѣща, казани отъ пророци и учени, но има и много, които не сж вѣрни. Нѣкой пророкъ казвалъ, че говорилъ съ Бога, че това и това му казвалъ, а следъ него иде другъ, който сжщо казва, че е говорилъ съ Бога, но изнася нѣща съвършено противоположни на първия. Кого отъ двамата ще слушате? Човѣкъ трѣбва да бжде разуменъ, да се пази отъ заблуждения. Задачата на всѣки пророкъ, ученъ, философъ се заключава, преди всичко, въ това, да научи хората да мислятъ, да чувствуватъ и да постѣпватъ правилно. Щомъ иматъ права мисль и прави чувства, тѣ сами могатъ да се произнасятъ, добре ли е създаденъ свѣтътъ, или не.

И тъй, на всѣки човѣкъ е дадена работа: да се справи съ материята, отъ която е направенъ. Милиарди клетки има той въ своя организъмъ, които трѣбва съзнателно и разумно да управлява. Всѣка клетка има свое разбиране, и човѣкъ трѣбва да съгласува живота на всички, да ги организира, за да се подчиняватъ на една обща, велика, разумна воля. Докато се организиратъ, нѣкои клетки се проявяватъ толкова самостоятелно, че никого не слушатъ. Човѣкъ се вижда въ чудо, какъ да ги укроти, да ги застави да изпълняватъ службата си. Тогава той вика на помощъ известни сили въ себе си, да спратъ вътрешната революция. Нѣкога успѣва, а нѣкога не успѣва и въ човѣка настава вътрешенъ разгромъ и разединяване. Тогава около него се събиратъ близкитѣ, приятелитѣ му и казватъ: Богъ да го прости! Такава е била волята Божия. Богъ го извикалъ при себе си. Докато човѣкъ е живѣлъ на земята, Богъ не е ли билъ въ него? Дали е на земята, или на небето, човѣкъ всѣкога може да бжде при Бога — отъ него зависи, да бжде близо или далечъ отъ Бога. Ако думитѣ ми не сж истинни, не може да разберете това, което Павелъ е казалъ: „Движа се, живѣя и сжществувамъ въ Бога“. Това е вътрешенъ процесъ, а не външенъ, както мнозина мислятъ. Не е нужно човѣкъ да седне отдѣсно или отлѣво на Отца, за да каже, че живѣе въ Бога и Богъ — въ него.

Въ една английска църква проповѣдникътъ говори на слушателитѣ си за онзи свѣтъ и за жителитѣ му. Той казва, че всички заминаващи отъ този свѣтъ

отиватъ на небето при Бога. Единъ отъ богатитѣ членове на църквата, на когото дъщерята заминала за онзи свѣтъ преди нѣколко месеца, запиталъ проповѣдника: Можете ли да ми кажете, къде е моята дъщеря? — При Бога, отговорилъ проповѣдникътъ. Въ това време, единъ отъ присѣстващитѣ членове на църквата се обърналъ къмъ отчаяния баща съ думитѣ: Господине, вашата дъщеря е тукъ, заедно съ васъ се моли. — Възможно ли е това? Какъ ще ми докажете, че дъщеря ми е при мене? — Ще опиша дъщеря ви: тя е срѣденъ ръстъ, руса, съ сини очи, правилни чърти на лицето, свършила е колежъ, интелигентна физиономия. Бащата слушалъ и се очудвалъ на точното описание. Нѣкои ще кажатъ, че този господинъ е познавалъ дъщеря му, затова я описва толкова точно. Господинътъ продължилъ: Ще ви кажа другъ фактъ, който не можете да откажете. Дъщеря ви иска да ви помогне, да изправите една своя погрѣшка. Преди години баща ви се поминалъ и оставилъ голѣмо наследство на васъ и на брата ви. Обаче, вие сте използвали положението си, като по-голѣмъ братъ, и сте взели по-голѣма частъ отъ наследството, поради което братъ ви и досега не се е примирилъ. Дъщеря ви моли да изправите погрѣшката си и да се помирите съ братъ си. Вѣрно ли е това? — Вѣрно е. — Както виждате, това е фактъ, който само вие знаете. Следъ това ясновидецътъ се обърналъ къмъ другъ господинъ, пакъ членъ отъ църквата, който го запиталъ да каже нѣщо за сина му. — Вашиятъ синъ е добре, често ви обикаля, съветва ви да изправите погрѣшката си къмъ единъ отъ своитѣ слуги, когото сте онеправдали и изпждили отъ дома си. Ако не намѣрите слугата си и не изправите погрѣшката си къмъ него, ще ви сполетятъ нещастия. Като чули тѣзи думи, присѣстващитѣ останали очудени, какъ може да се кажатъ нѣща, които никой, освенъ домашнитѣ знаятъ. Не е важно, какъ се знаятъ тѣзи работи; важно е, че сж факти.

Колкото и да се изнасятъ факти отъ невидимия свѣтъ, мнозина ги отричатъ. Тѣ казватъ: За да повѣрваме въ тия нѣща, ние искаме доказателства. Това е лесно. Вѣрнитѣ нѣща, истиннитѣ факти всѣкога могатъ да се докажатъ. Казано е въ Писанието, че свидетелството на двама души е истинско. Какъ ще докажете

музикалността на човѣка? Какъ ще докажете, че даденъ човѣкъ е голѣмъ музикантъ и виртуозъ? Трѣбва ли съ думи да убеждавате хората, че предъ васъ стои великъ цигуларъ? Достатъчно е да отвори нотитѣ си, да вземе цигулката си въ рѣце и да ви докаже своитѣ знания. Не свири ли, колкото и да ви убеждава въ своитѣ дарби и способности, не можете да вѣрвате.

Следователно, и до днесъ още истината се проповѣдва на хората, но тѣ казватъ, че не я разбиратъ, затова нека се отложи за другъ животъ. Действително, ако истината само се говори, безъ да се прилага, човѣкъ не може нищо да постигне, нито може да се усъвършенствува. »Помнете: има нѣща, които могатъ да се научатъ и придобиятъ само на земята. Въ този смисълъ, колкото и да е велика истината, тя се придобива на земята. Не я ли придобие на земята, никъде не можете да я постигнете.« Вѣпрѣки това, между съзнанието на земнитѣ жители и съзнанието на напредналитѣ същества има известна връзка, известно съответствие. Ако не влѣзете въ връзка съ напредналитѣ същества на земята, никаква връзка не е възможна на небето. Ако не научите тѣзи нѣща на земята още въ сегашния си животъ, кога и да е, пакъ ще слѣзете на земята да ги учите.

Често хората запитватъ, защо свѣтътъ е създаденъ така, а не по другъ начинъ. На този въпросъ не може да се отговори. Да се задава такъвъ въпросъ, това е все едно, да питате, защо единъ тренъ минава презъ балкана, а не по другъ пѣтъ. Не е важно презъ какъвъ пѣтъ минава тренътъ. За васъ е важно да си купите билетъ, да се качите на трена, за да ви заведе до целта. Отде ще мине той, за васъ е безразлично. Пѣтътъ, презъ който минава тренътъ, е определенъ отъ комисия, съставена отъ вещи лица, а не отъ невежи хора. Въ природата съществуватъ закони, които трѣбва да се спазватъ. — Защо този законъ е толкова строгъ? — Качи се на трена и не питай, защо минава по този, а не по другъ пѣтъ. Ти нѣмашъ право да разисквашъ върху нѣща, които не знаешъ и не можешъ да направишъ.

Мнозина очакватъ първо свѣтътъ да се подобри, а следъ това и тѣ самитѣ. Това е особено разбиране. Защо трѣбва човѣкъ да очаква на другитѣ хора? Всѣ

ки поотдълно трѣбва да мисли за своето оправяне. Щомъ се изправятъ частитѣ, и цѣлото ще бѣде изправено. Нито частитѣ могатъ безъ цѣлото, нито цѣлото — безъ частитѣ. Въ природата сѣществувa законъ на единство, който трѣбва да се спазва. Като имате предъ видъ това, не питайте, защо сѣществуватъ противоречията и злото. Тѣ сѣ въ самия човѣкъ. Ако минавате по пѣтя и се натѣкнете на десетки и стотици здрави шишета, вие ще минете покрай тѣхъ, безъ да ви причинятъ нѣкаква пакостъ. Обаче, представете си, че тѣзи шишета сѣ начупени на ситно и прѣснати по цѣлия пѣтъ. Който е босъ, ще се набодe и ще нарани краката си. Цѣлиятъ свѣтъ е пѣленъ съ надробени мисли и чувства, които причиняватъ безброй страдания. Когато страданията станатъ непоносими, хората отправятъ зовъ къмъ Бога, да имъ помогне. Какъ могатъ да очакватъ помощъ отъ Бога, когато двама братя помежду си се онеправдаватъ и не могатъ да се разбератъ? Единиятъ е господарь, другиятъ — слуга. Господарьтъ се държи надменно съ слугата си, не съзнава, че и двамата сѣ братя. Въ служенето човѣкъ придобива единъ родъ знания, а въ подаруванетоъ — другъ. Да подаруваашъ, или да слугуваашъ, това сѣ два метода, чрезъ които природата си служи, като методи за възпитание на човѣка. Като го направи господарь, тя го възпитава по единъ начинъ; като го направи слуга — по другъ начинъ. Не може ли да се ползува отъ положението, което заема, вмѣсто да придобива опитности и знания, той се натѣква на изпитания и страдания. Ако разбира положението си, човѣкъ може да се ползува еднакво и отъ слугуванетоъ, и отъ подаруванетоъ си. Ако не го разбира и не може да го използва, той е нещастенъ и въ двата случая.

Като е дошълъ на земята, човѣкъ трѣбва да работи въ всички области на живота, да развива умственитѣ си способности въ всѣко направление. Рече ли да се подаде на своята инертна природа, той става крайно пасивенъ. Вмѣсто да оформява главата си, той я деформира. Крайно пасивнитѣ хора иматъ дълги и тѣсни глави, като краставица. Обаче, ако е крайно активенъ, той разширява главата си. Главата на човѣка не трѣбва да бѣде нито много дълга, нито много къса, нито много тѣсна, нито много широка. Като рабо-

ти съзнателно върху себе си, човѣкъ развива главата си правилно, да отговаря на онзи първиченъ образъ, който природата е създала. Сегашниятъ човѣкъ още не е дошълъ до онзи образъ, до онази красота, която нѣкога е ималъ. Днесъ човѣкъ е облѣченъ въ скромна дреха; тя не отговаря на тази, която Богъ му е опредѣлилъ. Красивото въ съвременния човѣкъ се крие въ неговата мисль. Който вижда мисльта му, вижда и красотата му. Следователно, искате ли да видите красивото и великото, което Богъ е вложилъ въ човѣка, ще го намѣрите въ неговитѣ възвишени мисли, чувства и постѣпки. Срещнете ли такъвъ човѣкъ, той е готовъ да ви помогне. Въ неговото лице виждате истински братъ, който е готовъ да се отзове на вашитѣ нужди. Това е човѣкъ, чрезъ когото Великиятъ се проявява. Нѣма отзивчива душа въ свѣта, чрезъ която Богъ да не се проявява и да успокоява огорченитѣ, страдащи и измѣчени хора. Богъ казва на всички страдащи: Не се смущавайте, всичко ще се оправи. — Лоши закони има. — Всичко ще се оправи. — Войни има. — И тази работа ще се оправи. — Безредие е настанало въ свѣта. — И това ще мине. — Голѣма сиромашия ни е налегнала. — И тази работа ще се оправи, ще срещнете богати хора, банкери, които ще ви помогнатъ. Вѣрвайте въ Великото Начало на живота, и работитѣ ви ще се оправятъ.

Желая ви да срещнете този човѣкъ, който може да ви се усмихне, да ви насърдчи и помогне. Като срещне майката на нѣкои деца, той ѝ казва: Гледай добре децата си, направи отъ тѣхъ човѣци, за да кажешъ единъ день, че си изпълнила добре предназначението си. Като срещне професора, и на него казва: Работи добре съ студентитѣ си, да ги повдигнешъ въ живота. Когото срещне, на всѣки казва по една сладка дума. Това значи, да говори човѣкъ на видело.

И тъй, изявяването на Бога между хората не подразбира само физическа промѣна. Тѣ се промѣнятъ и физически, и духовно, и умствено, и между тѣхъ се създаватъ правилни връзки. Такива връзки сѣществуватъ само между добри и разумни хора. Не можешъ да обичашъ глупавъ човѣкъ, нито глупавъ може да те обича. Любовьта се проявява само между разумни сѣщества. Задачата на всѣки човѣкъ е да направи

връзка между духа и душата си отъ една страна, и между ума и духа си, отъ друга. Само при това положение той може да възприема и предава правилно любовта. Като знаете това, работете усилено, да се свържете съ Бога като Любовъ, Мъдростъ и Истина, за да влѣзете въ новия животъ, който иде вече въ свѣта. Не влѣзете ли въ новия животъ, противоречията ще ви следватъ навсѣкжде. Като не знаятъ причинитѣ за противоречията, хората се мжчатъ, страдатъ и, вмѣсто да се учатъ отъ тѣхъ, тѣ повече се объркватъ.

Въ царството на Соломонъ — Ра живѣли трима видни мъже, прочути съ своитѣ произведения. Единиятъ билъ скулпторъ, наричалъ се Бенуръ Азри. Вториятъ билъ прочутъ сѣдия — Бару Махилма, а третиятъ — прочутъ поетъ, на име Бентамъ Мазру. Скулпторътъ Бенуръ Азри изработилъ една хубава статуя, която изобразявала великия човѣкъ. За да я видятъ виднитѣ хора въ царството, той я изложилъ на такова мѣсто, че всѣки да я разгледа добре и да даде мнението си за нея. Отъ дветѣ страни на статуята си той поставилъ по единъ голѣмъ пергаментенъ листъ, на който всѣки да предаде мнението си за статуята писмено. Той искалъ да знае мнението на виднитѣ хора въ царството, а не и на обикновенитѣ, които нищо не разбиратъ отъ изкуство. Пръвъ видѣлъ статуята прочутиятъ сѣдия Бару Махилма. Като я разглеждалъ, дошли при него нѣколко души да му съобщатъ, че видѣли единъ мъжъ и една жена да се цѣлватъ. Споредъ тогавашнитѣ закони, не се позволявало на мъже и жени да се цѣлватъ, даже и законни съпрузи, освенъ на баща и дъщеря. Сѣдията изслушалъ възмущението на обвинителитѣ и побързалъ да издаде строгата си присѣда. Потърсилъ въ джобоветѣ си листъ, върху който да напише присѣдата, но не могълъ да намѣри. Погледналъ къмъ двата пергаментни листа и решилъ на единия да напише присѣдата на провинилитѣ се, които веднага турили въ затворъ. Следъ сѣдията дошълъ прочутиятъ поетъ Бентамъ Мазру, да види статуята и да даде мнението си за нея. Въ това време покрай него минала една красива жена, която спрѣла вниманието му. Той се вдъхновилъ толкова много, че почувствувалъ нужда да се излѣе, да напише едно стихотворение, въ което да я възпѣе като душа, създадена по

образъ и подобие на Бога. Понеже нѣмалъ листъ, на който да напише стихотворението си, той използвалъ втория пергаментенъ листъ предъ статуята и бързо го написалъ и го предалъ на красивата мома. Значи, въ бързината си и сждията, и поетътъ си послужили съ пергаментнитѣ листа, оставени около статуята за друга целъ, а не за тази, за която тѣ ги използвали. Следъ тѣхъ дошли много видни хора, учени, които искали да напишатъ мнението си за статуята, но, по нѣмане на листа, тѣ започнали да пишатъ върху самата статуя. Въ скоро време статуята била изписана отъ краката до главата и почти не се виждала.

➤ Единъ день царътъ, Соломонъ - Ра, отишълъ да види статуята, но останалъ изненаданъ отъ вида ѝ. Той искалъ да отиде последенъ да я види, за да прочете мненията на виднитѣ хора въ царството си за прочутата статуя. Възмутенъ отъ вида на статуята, която била зацапана отъ писаното върху нея, той веднага заповѣдалъ да извикатъ скулптора. Като го запиталъ, защо допусналъ да пишатъ върху статуята му, скулпторътъ казалъ, че нищо не знае за това. Той оставилъ два пергаментни листа за написване на мненията, но самъ не знаелъ, къде сж листата. Веднага царътъ издалъ заповѣдъ да намѣрятъ виновниците. ➤ Пръвъ дошълъ сждията и, на въпроса, къде е листътъ, той отговорилъ: Царю честити, трѣбваше да издамъ бърза присъда за двама души, които нарушили единъ отъ законитѣ на царството ти, и по нѣмане на листъ, използвалъ пергаментъ. — Добре си постъпилъ, че си издалъ присъдата, но не трѣбваше да бързашъ толкова много. Въ бързината ти не си проучилъ въпроса и си наказалъ не мжжъ и жена, но баща и дъщеря. Сега азъ ще издамъ решение да ги пуснатъ на свобода. Следъ това дошълъ поетътъ и обяснилъ, защо си послужилъ съ втория пергаментъ. Като го изслушалъ, царътъ му казалъ: Добре е, че си възпѣлъ красотата, добре е да срѣща човѣкъ хора, създадени по образъ и подобие на Бога, но, преди всичко, той трѣбва да ги изучи, да разбере, наистина ли тѣ отговарятъ на онѣзи качества, които имъ се приписватъ. Тази мома, не само че не е създадена по образъ и подобие на Бога, но нищо не знае за Него, нито Го признава за свой Създателъ.

Тя стои далеч от идеала, който ти носиш в душата си.

➤И тъй, една от причините за противоречията, на които се натъкват хората, се дължи на бързането им. Тъ бързат в заключенията си, в мненията си за хората, в присъдите, които подписват. Като видят нѣкой човѣкъ, веднага се произнасят, че е светецъ, мораленъ човѣкъ. Не се минава много време, тѣ се разочароватъ, не виждатъ никаква светостъ въ него. — Защо бърза човѣкъ в заключенията си? — Защото носи нѣкакъвъ недостатъкъ въ характера или въ мисълта си, остатъкъ отъ миналото, или наследенъ отъ дѣди и баби. Нѣкой се отличава съ голѣма подозрителностъ. Когато срещне, все ще се усъмни, ще започне да го подозира въ нѣщо. За да се справите съ своята подозрителностъ, не трѣбва да бързате. Затова, именно, българската поговорка казва: „Два пѣти мѣри, веднѣжъ крой“. Човѣкъ трѣбва добре да обмисля нѣщата и тогава да пристѣпва къмъ действие. Само така той може да се справя съ мъжнотиите си.

Често съвременните хора се запитватъ, какво да правятъ, за да подобрятъ живота си. Едно се иска отъ всѣки човѣкъ: да приеме любовта и да я приложи между ближните си. Да приложите любовта помежду си, това значи, да се запалите всички и да свѣтнете. Днесъ хората не свѣтятъ, но димятъ. Дето има димъ, горението е непълно, отдѣля се отровниятъ газъ въглероденъ окисъ. — Какво да правимъ съ младото поколение, за да го освободимъ отъ този отровенъ газъ? — Преди да помогнете на младото поколение, помогнете на себе си. Всѣки трѣбва да се замисли, какъ да си помогне. Щомъ помогнете на себе си, вие ще бждете въ състояние да помогнете и на другите. Само онзи може да си помогне, който има прави възгледи за живота и за отношенията между ближните си.

„Кажете го на видело!“ Всѣки трѣбва самъ да си каже истината и то на видело. Това не значи, че човѣкъ живѣе само съ криви възгледи. Много отъ възгледите на хората сж прави, но все пакъ трѣбва да се преобразятъ. ➤Казано е въ Евангелието: „Ако житното зърно не падне на земята и не израсте, само остава.“ Следователно, ако вашите мисли, чувства и постѣпки не паднатъ на земята и не израстатъ, сами оставатъ.“

„Ако човѣкъ отиде на небето и живѣе съ сжщитѣ противоречия, съ които живѣлъ и на земята, нищо не е постигналъ. Като се намѣри въ това положение, той ще пожелае отново да слѣзе на земята. Щомъ слѣзе на земята, ще започне да мечтае за небето. И така, той ще се качва и слиза, безъ да разбере смисъла на слизането и на качването, като неизбежни процеси въ човѣшкия животъ. Обаче, слизането и качването иматъ смисълъ, ако човѣкъ придобие истината. Щомъ придобие истината, той може вече да изправи погрѣшките на миналото си, да се ползува отъ настоящето и да гради своето бъдеще.

„Кажете го на видело.“ Всѣки самъ трѣбва да си каже, че е дошло време да направи вътрешна връзка съ любовта, мъдростта и истината. Свържете душата си съ любовта, сърцето си — съ доброто и истината, умътъ си — съ свѣтлината и знанието. Направите ли тази връзка, всичко можете да си кажете на видело. Каквото кажете на себе си, можете да кажете и на другитѣ.

„Кажете го на видело“.

33. Беседа отъ Учителя, държана на 4. май, 1930 г.
София. — Изгрѣвъ.

Да влѣзешъ

Отговори стотникътъ и рече му: „Господи, не съмъ достоенъ да влѣзешъ подъ стрехата ми; но речи само речъ, и ще оздравѣ момчето ми“. *)

Този стихъ, както и всички стихове отъ Евангелието, могатъ да се разглеждатъ двояко: въ преносенъ и въ букваленъ смисълъ. Ако разглеждате въпроситъ въ преносенъ смисълъ, вадите едно заключение; ако ги разглеждате по буква, дохождате до друго заключение. Както и да разглеждате този стихъ, въ него нѣма особена философия. Кой човѣкъ, на когото баща му, майка му, братъ му или сестра му сж болни, не търси лѣкаръ да ги излѣкува? И желанието на стотника било сжщото: да намѣри лѣкаръ, който да изцѣри момчето му. Той видѣлъ този лѣкаръ въ лицето на Христа. Понеже вѣрата му била голѣма, той казалъ на Христа: Нѣма нужда да дохождашъ въ дома ми, но достатъчно е да кажешъ само една дума, и момчето ми ще оздравѣ. Стотникътъ се считалъ недостоенъ да дойде Христосъ подъ неговата стреха. Това е буквалниятъ смисълъ на стиха — простъ разговоръ между Христа и единъ стотникъ, който билъ езичникъ, а не като евреитѣ — правовѣренъ.

Дойдете ли до вътрешния смисълъ на стиха, вие се спирате върху стотника, като езичникъ, представителъ на една стара култура, която се е различавала отъ тогавашната еврейска култура. Евреитѣ по това време минавали за правовѣрни и за избранъ народъ отъ Бога. Тѣ минавали за духовни хора, за аристократи, а езичниците — за обикновени. Стотникътъ бѣше разуменъ човѣкъ, разбираше, че Христосъ носѣше нова култура, нови възгледи за човѣчеството. Той съзнаваше положението си, като човѣкъ на старата култура, затова се обърна къмъ Христа съ думитѣ: Не съмъ достоенъ да влѣзешъ подъ стрехата ми. Кажи само речъ, и мом-

чето ми ще оздравѣе. Докато живѣя съ старитѣ възгледи, възприети отъ дѣди и прадѣди, самъ нищо не мога да направя.

Мнозина се чудятъ, отде се взиматъ толкова различни тълкувания по въпроситѣ, които интересуватъ хората. Това е лесно обяснимо. Когато иска да постигне нѣщо, човѣкъ все ще намѣри начинъ да се домогне до своето желание. Сжщото се отнася и до тълкуванията, дадени по различни въпроси. Вие знаете баснята „Вълкъ и агне“. Желанието на вълка е да яде овце. Дето срещне овца, все ще търси начинъ, какъ да я хване. Въ баснята за вълка и агнето се казва, че едно младо неопитно агне отишло на единъ изворъ да пие вода. Отдалечъ още единъ вълкъ видѣлъ, че агнето отива къмъ извора и го последвалъ. Той се приближилъ до него и му казалъ: Защо ми мжтишъ водата? Агнето се почудило, какъ може да мжти водата на вълка, който спрѣлъ да пие вода на горната частъ на извора, надъ мѣстото, дето пие то. При това, изворътъ има и горно, и долно течение. Следователно, докато изворътъ тече, никой не може да размжтва водата му. Вълкътъ искалъ да нападне агнето и търсилъ основание за това. Въ сжщностъ, той напада овцетѣ безъ никакво основание. После вълкътъ запиталъ агнето: Защо миналата година ме обиди? Агнето останало още по-очудено, какъ може да е обидило вълка, когато миналата година не е било още родено. Най-после той казалъ: Не е важно, дали мжтишъ водата ми, нито обиднитѣ думи, които ми каза, но азъ искамъ да те изямъ. И човѣкъ постжпва като вълка: когато иска да направи нѣщо, все ще намѣри нѣкаква причина, съ която да се оправдае. Каква е причината, алтруистична или егоистична, не е важно. За човѣка е важно да постигне своята цель.

Често хората се спиратъ върху проявитѣ на живота, върху явленията въ природата и се запитватъ, защо Богъ е създалъ свѣта така, защо е допусналъ злото заедно съ доброто. Сжщиятъ въпросъ билъ зададенъ на Хермеса, но той стисналъ само устнитѣ си и нищо не отговорилъ. Значи, единъ отъ великитѣ свѣтила на стария Египетъ затворилъ устата си и дума не казалъ на зададения отъ ученицитѣ му въпросъ. Следъ този отговоръ, обикновенитѣ хора продължаватъ

още да питатъ, защо Богъ е създалъ свѣта по този начинъ. Ако продължаватъ още да задаватъ този въпросъ, свѣтътъ не само че нѣма да се оправи, но още повече ще се влоши. Като говоримъ за свѣта, ние имаме предъ видъ човѣшкия свѣтъ. Не трѣбва да се задава въпросъ, защо Богъ е създалъ свѣта така, а не по другъ начинъ, но всѣки самъ трѣбва да се запита: Живѣя ли въ съгласие съ Божиитѣ закони и съ законитѣ на разумната природа? Ако е искренъ въ себе си, човѣкъ ще види, че между него и разумната природа сѣществува известна дисхармония. Следъ това той трѣбва да търси причината на тази дисхармония. Като се вглежда въ своитѣ прояви, човѣкъ забелязва, че въ него има желание да живѣе добре, да бѣде щастливъ, да не страда. Добро е това желание, но сѣщевременно той трѣбва да обръща внимание и на другитѣ хора, живѣятъ ли и тѣ добре, щастливи ли сж и т. н. Следователно, докато мисли само за себе си, човѣкъ е пусналъ злото въ своя животъ. »Егоизмътъ е начало на злото. Значи, доброто вѣключва цѣлия животъ въ себе си, а злото — само частъ отъ живота. Кой вълкъ не би обиколилъ 20 кошари въ една нощъ, за да хване поне една овца, съ която да нахрани своитѣ малки? Коя птичка не би убила десетки червейчета, за да нахрани малкитѣ си? Кой баща и коя майка не биха унищожили килограми жито, плодове и зеленчуци, за да изхранятъ децата си? Добре е на вълка, когато улови една овца, но на овцата не е добре. Добре е на птичкитѣ, когато майка имъ носи червейчета на малкитѣ си, но на червейчетата не е добре. Следователно, стремете се къмъ онова добро, което има предъ видъ живота на всички сѣщества.

И тъй, когато хората виждатъ само едната страна на нѣщата, едни казватъ, че свѣтътъ е добре и разумно създаденъ; други казватъ, че не е добре създаденъ — зависи, какви сж разбиранията на хората. Единъ проповѣдникъ казвалъ на децата си: Деца, вижте, колко разумно е създалъ Богъ свѣта. Достатъчно е да видите дългия клонъ и дългитѣ крака на щъркела, за да разберете, защо му сж дадени тѣ. Богъ ималъ предъ видъ, че ще яде жаби, затова му трѣбва дълъгъ клонъ и дълги крака. — Татко, добъръ е свѣтътъ за щъркела, но не и за жабитѣ. — Прави сж децата. До-

бъръ свѣтъ е онзи, който носи блага за всички същества, а не само за нѣкои. Когато се явилъ предъ Бога, щъркелътъ Го помолилъ да му даде дългъ клонъ, съ който да пише хубави стихове, и дълги крака, съ които да ги разнася по цѣлия свѣтъ, да се ползватъ хората отъ тѣхъ. Богъ чулъ молбата му и я изпълнилъ. Отъ това време, именно, щъркелътъ символизира щастието. Обаче, като слѣзълъ на земята, той забравилъ обещанието си и използвалъ дългия си клонъ и дългитъ си крака за хващане на змии и жаби. — Вѣрно ли е всичко това? — То е толкова вѣрно, колкото е вѣрно, че щъркелътъ има дългъ клонъ и дълги крака. Можете ли да отречете факта, че щъркелътъ има дългъ клонъ и дълги крака?

Съвременнитѣ учени не се задоволяватъ само съ външната страна на нѣщата, но тѣ търсятъ причинитѣ на явленията. Наистина, задъ всѣко явление се крие нѣкаква причина. Запримѣрь, срѣщате едно дете, което заеква. Търсите причината на заекването и не можете да я намѣрите. Причината се крие въ майката. Като бременна, въ четвъртия или петия месецъ, тя срещнала една жена, която заеквала. Още като я видѣла, образътъ и говорътъ ѝ направили силно впечатление, отъ което дълго време не могла да се освободи. Безъ да подозира, тя предала този недостатъкъ на детето си. Въ време на бременността си, жената е крайно впечатлителна, поради което всичко се отразява върху детето. Като знае това, тя трѣбва да отбѣгва срѣщи съ хора, които иматъ физически или психически недостатъци. Особено лесно се предава лъжата. Затова бременната жена трѣбва да избѣгва срѣщи съ хора, които обичатъ да лъжатъ. Това не значи, че хората лъжатъ съзнателно. Нѣкои си служатъ съ лъжата, и сами вѣрватъ въ нея. Други пъкъ обичатъ да полъгватъ и знаятъ, че не говорятъ истината.

Единъ проповѣдникъ запиталъ единъ актьоръ: Коя е причината, че вие изнасяте на сцената невѣрни нѣща, а хората ги приематъ за истинни и плачатъ? Ние имъ проповѣдваме вѣрни нѣща, но не можемъ да ги разплачемъ. Актьорътъ отговорилъ: Ние изнасяме на сцената невѣрни нѣща, но сами вѣрваме въ тѣхъ. Вие пъкъ проповѣдвате на хората истини, въ които сами не вѣрвате. Често духовнитѣ и религиозни хора,

които върватъ въ Бога, живѣятъ по-лошо отъ свѣтскитѣ, които минаватъ за безвѣрници. Изкуство е да знае човѣкъ, какъ да живѣе. За да живѣе правилно, той трѣбва да бѣде разуменъ.

➤ Всички хора говорятъ за добѣръ, за мораленъ животъ, но коя е мѣрката, която опредѣля нѣщата като морални и неморални? Преди всичко, човѣкъ трѣбва да изхожда отъ едно общо положение, съ което да опредѣля нѣщата. Само тогава можемъ да кажемъ, че истински мораль е онзи, който засѣга всички хора еднакво. Моральтъ подразбира еднакви отношения къмъ всички живи сжщества. Споредъ този мораль всички сжщества иматъ право да дишатъ, понеже сж потопени въ въздуха; всички сжщества иматъ право да се ползватъ отъ свѣтлината, защото тя прониква навсѣкжде и обхваща цѣлата природа; всички сжщества иматъ право да се ползватъ отъ водата и отъ твърдата храна. Следователно, който се осмѣли да отнеме едно отъ тия права на кое и да е живо сжщество, той постѣпва по отношение на него неморално. ➤ Никой нѣма право да лишава сжществата отъ правата, които природата имъ е дала. Всѣко живо сжщество има право да се ползува отъ богатата на природата, за да става правилна обмѣна между външния и вътрешния свѣтъ. И най-малкитѣ сжщества искатъ да живѣятъ. Животътъ на сжществата се опредѣля отъ степенъта на тѣхното съзнание. Съзнанието имъ опредѣля и тѣхнитѣ блага. Колкото по-високо стои едно сжщество, толкова повече блага има на разположение и толкова по-разумно ги използва. Като знаете това, благодарете и на най-малкото благо. Микроскопическото благо, добре използвано, струва повече отъ най-голѣмото благо, неизползувано или неразумно използвано.

И тъй, не се стремете къмъ голѣми богатства, къмъ голѣма сила, къмъ много знания. Всички хора не могатъ да бѣдатъ еднакво богати, силни, учени, но всички могатъ да иматъ поне едно благо, което да използватъ добре и да се радватъ на неговитѣ плодове. ➤ Нѣма сила въ свѣта, която може да отнеме микроскопическото благо на човѣка. Цѣлото небе ще се бори за това благо, но нѣма да допусне да му го отнематъ. ➤ Що се отнася до голѣмитѣ блага, въпросътъ е поставенъ другояче. За голѣмитѣ блага човѣкъ самъ трѣб-

ва да се бори, да ги пази. Ако е разуменъ, ще ги упазва; ако е неразуменъ, всичко ще изгуби. Който е доволенъ отъ малкото, ще постигне и голѣмото. Тъй щото, искате ли голѣми постижения, не пренебрегвайте малкитѣ блага. Дойде ли въ ума ви една малка мисль, не я пренебрегвайте. Тя носи въ себе си велики възможности. Ако я отхвърлите, вие се натъквате на голѣми нещастия, които разрушаватъ живота.

Съвременното човѣчество се нуждае отъ ново схващане на живота. Като дойдатъ до въпроса за живота, мнозина разбиратъ материалната страна и започватъ да говорятъ за богатството, като добро условие, и за сиромашията, като неблагоприятно условие. Богатството и сиромашията не опредѣлятъ сжщината на живота. Тѣ сж срѣдства въ живота, които криятъ причинитѣ си далечъ нѣкъде, а не въ външния животъ. Въ природата нѣма богати и сиромаси. Ако разгледате, какво става съ сжществата въ природата, виждате, че едни се раждатъ, а други умиратъ. Онѣзи сжщества, които изпълняватъ законитѣ на природата, живѣятъ; онѣзи, които нарушаватъ законитѣ ѝ, страдатъ, мъчатъ се и умиратъ. Природата е вложила смъртъта въ живота, за да освободи сжществата отъ страданията. Колкото по-голѣми сж страданията имъ, толкова по-желанна се явява смъртъта за тѣхъ. — Може ли безъ страдания? — Може и безъ страдания, и безъ смъртъ, но само тогава, когато човѣкъ спазва разумнитѣ закони на Битистото и на природата. Докато е въ стълкновение съ тѣзи закони, той неизбежно ще страда.

— Днесъ всички хора страдатъ и се питатъ, защо идатъ страданията. Много естествено. Всѣки човѣкъ има своя индивидуална философия, която поставя надъ всички философии. Богъ го оставя да живѣе споредъ нея, да опита резултатитѣ ѝ. — Тежкъ е животътъ ми. — Ти си го направилъ такъвъ, отъ тебе зависи да бжде лекъ. И религията на хората не може да имъ донесе щастие. Споредъ християнитѣ, преди две хиляди години е сжществувалъ единъ Учителъ, Когото нарекли Синъ Божи, но между хората по това време се явилъ споръ, дали е, наистина, Синъ Божи, трѣбва ли да Го приематъ. Най-послѣ тѣ започнаха да кроятъ планове, да Го задигнатъ отъ земята. Задигнаха Го тѣ, но механически, защото не можаха да задигнатъ това, за което

Той дойде на земята. Ако всички хора бѣха Христови последователи, ако вѣрваха, че тѣ сж братя и излизатъ отъ единъ Баща, ако изпълняваха Неговитѣ закони, Царството Божие би дошло вече на земята. Не бѣше лесно хората да приематъ Христа, защото по това време тѣ имаха много богове. На кой богъ по-рано да послужатъ и кого да приематъ? И до днесъ още хората служатъ на много богове, видими и невидими, затова не могатъ да приематъ Единния, Истинския Богъ и на Него да служатъ. Тази е причината за днешнитѣ спорове, недоразумения и войни между хората. Войнитѣ сж естествени послѣдствия на неразбрания животъ на хората, но не сж оправдани. Когато слугитѣ на много господари се биятъ, това донѣкжде е естествено, но когато слугитѣ на единъ и сжщъ господарь се биятъ, това е странно. Когато децата на една и сжща майка и на единъ и сжщъ баща се биятъ, това е странно. Тогава ние вадимъ заключението: когато се биятъ братя помежду си, тѣ не сж отъ единъ баща. Тамъ, дето сжществува споръ, децата сж отъ различни бащи и майки.

➤Казано е, обаче, че човѣкъ е създаденъ по образъ и подобие Божие. Това се отнася само за онзи, който съзнава и зачита, както своето право, така и правото на всички сжщества. Обаче, въ който моментъ наруши правото на другитѣ сжщества, той се отклонява вече отъ истинския образъ и живѣе по свой планъ и свои разбирания. Отъ хиляди години насамъ човѣкъ се е отклонилъ отъ този образъ, оцапалъ го е, поради което не познава нито себе си, нито ближния си, нито Бога. ➤Днесъ той иде на земята съ опредѣлена задача, да изчисти този образъ и така, да се яви при своя Създателъ. Казва се, че днесъ е краятъ на вѣка, сждниятъ день, когато Богъ ще сжди хората. — Каква ще бжде сждбата? — Богъ ще извика всѣки едного при себе си и ще го пита: Защо оцапа моя образъ? Защо не го изчисти? Защо не използва условията, които ти се дадоха?

Днесъ на всички хора се задава въпроса, защо изопачиха и опетниха образа на Бога въ себе си. Ще кажете, че условията сж виновни за това, или че обществото е лошо. Колкото е лошо обществото, толкова е лошъ и човѣкъ. Тѣ сж едно и сжщо нѣщо. Човѣкъ има отношение и къмъ обществото, и къмъ цѣлото

човѣчество, понеже въ тѣхъ се крять възможноститѣ и условия за неговото развитие. Човѣчеството пъкъ е произлѣзло само отъ една двойка. На нея се дължи сегашниятъ животъ. Време е вече човѣкъ да прояви доблестта на стотника, който бѣше готовъ да възприеме новото, и затова каза на Христа: „Кажи само речъ, и момчето ми ще оздравѣе“. Срѣщате нѣкой отчаянъ, обезсърченъ човѣкъ, който не вѣрва въ Великото въ свѣта, а очаква помощъ отъ обществото. Какъ ще му помогне обществото, когато всѣки членъ отъ това общество мисли само за себе си? Ето, има богати търговци, членове на обществото, но тѣ мислятъ само за себе си. Отъ сутринъ до вечеръ тѣ мислятъ за своитѣ деца, за жена си, да ги осигурятъ добре и най-после, ако имъ остане нѣкакъвъ излишъкъ, тогава могатъ да помогнатъ на беднитѣ. За такива случаи българската поговорка казва: „Трай, коньо, за зелена трева“. Управляващиятъ първо иска да тури редъ и порядъкъ въ държавата, да нареди своя животъ и следъ това мисли за своя ближень. Учениятъ прави усилия да стане поучень, да си подобри живота. Проповѣдникътъ проповѣдва на хората, но на първо мѣсто има предъ видъ себе си. Лѣкарьтъ лѣкува хората, но пакъ себе си има предъ видъ. Даже и майката, като ражда, пакъ си казва: Дано това дете ме гледа на стари години. Всички майки не мислятъ така, но и тѣ се изкушаватъ, и тѣ очакватъ отъ децата си. Малко хора се ръководятъ отъ една свещена идея въ живота си. Нови хора сж нуждни сега, съ нови разбирания. Свѣтътъ се нуждае отъ нови майки и нови бащи, които да се жертвуватъ отъ любовъ. Живѣятъ ли по стария начинъ, и родителитѣ, и децата ще се разочароватъ.

Единъ баща запиталъ сина си: Синко, ще ме гледашъ ли? — Ще те гледамъ, татко. — Какъ ще ме гледашъ? — Ще пробия дупка на тавана и оттамъ ще те гледамъ. Наистина, повечето отъ съвременнитѣ хора така гледатъ родителитѣ си. Тѣ пробиватъ дупки на тавана и отгоре ги гледатъ. Бащата или майката могатъ да умираатъ отъ гладъ, а синоветъ и дъщеритѣ ги гледатъ отвисоко. Отъ тоза мѣсто тѣ не виждатъ нуждитѣ имъ и не ги разбиратъ.

На какво се дължатъ неправилнитѣ отношения между родители и деца, между братя и сестри, между

мже и жени? — На известни слабости, които всички хора имат. Всѣки човѣкъ има нѣкакви вътрешни недѣзи, които представятъ задачи за разрешаване. Нещастieto на човѣка не се заключава въ недѣжитѣ му, но въ неизправянето имъ. Всѣки човѣкъ има външни или вътрешни недѣзи, които трѣбва да изправя. Защо сж допуснати недѣжитѣ, защо е допуснато злото въ свѣта? — За да се допуснатъ тѣзи нѣща, природата има предъ видъ нѣщо, което малцина знаятъ. Каква е целъта на природата, поради което е допуснала злото и грѣха, не знаемъ; обаче, вѣрваме, че целъта ѝ е добра и разумна.

Въ древността, единъ отъ ученицитѣ на мистицизма се разгнѣвилъ на своя Учителъ и решилъ да му причини нѣкаква пакостъ. Той надигналъ единъ голѣмъ камѣкъ и го турилъ предъ вратата на своя Учителъ, да не може да излиза навънъ. Като видѣлъ камѣка, Учителътъ се зарадвалъ и веднага го използвалъ за стѣпало на кѣщата си. Колкото пѣти поглеждалъ къмъ това стѣпало, всѣкога благодарилъ на онзи, който поставилъ предъ вратата му този хубавъ мраморенъ камѣкъ.

Следователно, всички криви мисли, чувства и постѣпки на човѣка не сж нищо друго, освенъ мраморни камѣни, които невежитѣ поставятъ на пѣтя му като камѣни на препѣване. Обаче, разумниятъ може да превърне тѣзи камѣни въ стѣпала на кѣщата си. Тѣ сж вжглища, които невидимиятъ свѣтъ превръща въ скъпоценни камѣни. Докато се постигне това, много грѣбове на хората ще се ожулятъ.

Единъ овенъ казалъ на една овца: Скоро ще дойде Царството Божие и за насъ. — Какъ? — Ще дойде единъ пратеникъ отъ Бога, който ще ни спаси. Една стара овца възразила: Ще дойде и за насъ спасителъ, но докато дойде, много кожи ще ни одератъ.

Това е външната страна на живота, но той има и вътрешна страна, която трѣбва да се разбира. За да разбере вътрешната страна на живота, човѣкъ трѣбва да бжде оптимистъ. Само по този начинъ човѣкъ може да се справя съ страданията. Щомъ се натѣкнете на известни страдания, не трѣбва да се питате, защо идатъ и каква целъ се гони чрезъ тѣхъ, но да се стремите да бждете здрави и да живѣете разумно. Каквото и да е животътъ ви, първо трѣбва да го осмислите. Животътъ се

осмисля само тогава, когато човѣкъ разбере великитѣ Божии закони. Щомъ разбере тѣзи закони, човѣкъ мисли вече право, а правата мисль е връзка между мислитѣ и желанния му. Човѣкъ трѣбва да разбира произхода на своитѣ мисли, чувства и постѣпки, да знае, при какви условия могатъ да растатъ и да се реализиратъ. Тѣ растатъ и се развиватъ, както плоднитѣ дървета. Ако не спазвате условията за узрѣването имъ, тѣ не могатъ да бждатъ полезни.

Христосъ казва: „Ако имате вѣра, колкото едно синапово зърно, голѣми чудеса ще правите“. Съвременнитѣ религиозни минаватъ за вѣрващи, но не могатъ да правятъ чудеса. — Защо? — Защото не разбиратъ законитѣ, по които се проявяватъ мислитѣ, чувствата и постѣпкитѣ. Съ други думи казано: Ако човѣкъ не може да бжде господаръ на своитѣ мисли, чувства и постѣпки, т. е. ако не ги владѣе, той не може да приложи закона на вѣрата. Законътъ на вѣрата е пѣтъ, съединителна нишка, по която мислитѣ и чувствата слизатъ отъ Божествения свѣтъ, за да се реализиратъ на земята. Не прилага ли вѣрата си, човѣкъ самъ си затваря пѣтя, по който Божественитѣ мисли и чувства слизатъ до неговия умъ и до неговото сърдце. Каквото сж слънчевитѣ лъчи за човѣка на земята, такова нѣщо представятъ Божественитѣ мисли и чувства за ума и за сърдцето му. Ако слънчевитѣ лъчи не проникватъ въ човѣшкото тѣло, човѣкъ не може да прояви никаква разумна дейность. Слънчевата свѣтлина и топлина криятъ въ себе си висша разумность, отъ която съзнанието се развива. Когато се казва, че човѣкъ може да се лѣкува чрезъ свѣтлина, ние имаме предъ видъ разумността, която тя носи въ себе си. Затова, именно, казваме, че чрезъ свѣтлина човѣкъ може да реализира всички свои желанія.

И тъй, приемайте свѣтлината, въздуха, водата и храната съзнателно и съ любовъ, за да се ползвате отъ тѣхъ, да имате добри резултати. Приемате ли ги само като механически блага, вие ще имате слаби резултати. Като дишате, мислете, че въ въздуха, освенъ кислородъ и азотъ, има нѣщо друго, което носи животъ. Като пиете вода, мислете, че и въ нея, освенъ водородъ и кислородъ, има нѣщо друго, което носи животъ. Изобщо, всѣко съединение, всѣки плодъ носятъ

животъ въ себе си. Щомъ вземете единъ плодъ, първо изяждате месестата му частъ. Дойдете ли до костилката, вие или я хвърляте, или счупвате и изяждате съдържанието ѝ. Обаче, това не се позволява. Дойдете ли до костилките на плода, природата не позволява да ги ядете. Тя съветва всѣки човѣкъ да изяде месестата частъ на плода, а костилката да посади въ земята. На сжщото основание казваме: Природата позволява да се ползватъ отъ външната, месеста частъ на своитѣ мисли и чувства, но костилките имъ, т. е. сжщината, да посадждате. Само по този начинъ ще опитвате плода на своитѣ мисли и чувства.

Следователно, искате ли да имате ясна представа за живота, да го разбирате, посадждайте неговитѣ семена въ умоветѣ и въ сърдцата си, да знаете, съ какви плодове, като съ свои елементи, работи той. Нѣкои казватъ, че Богъ е направилъ всичко, че Той е създалъ цѣлата вселена, и, въпрѣки това, не сж доволни отъ живота. Ние пъкъ се чудимъ, какъ е възможно Богъ, най-разумното сжщество въ свѣта, да създаде толкова своенравни и упорити сжщества, каквито сж хората. Едно трѣбва да знаемъ: Първиятъ човѣкъ, Когото наричаме Синъ Божи, е създаденъ отъ Бога, преди вѣковетѣ, но всички хора не произлизатъ отъ този човѣкъ. Всички хора не сж създадени отъ Бога. Невъзможно е нѣкой изобретателъ да направи една машина, която да не се подчинява на неговата воля. Има машини, които се движатъ леко, безъ никакъвъ шумъ. Ако единъ изобретателъ, който не е нищо друго, освенъ човѣкъ, може да направи една машина, която да работи и да се движи безъ никакъвъ шумъ, колко повече Божиитѣ творения трѣбва да бждатъ съвършени. Какво ще кажете тогава за човѣка, който вдига шумъ и врява около себе си? Кой е създалъ този човѣкъ? Казано е, въпрѣки това, че Богъ е създалъ човѣка, но първиятъ човѣкъ, създаденъ по образъ и подобие на Бога, е представлялъ съвършена машина, която се е движела тихо, спокойно, безъ шумъ. Впоследствие хората сж се намѣсили въ тази машина, внесли сж въ устройството ѝ особени елементи, които я заставятъ да вдига шумъ.

Значи, хората сж успѣли чрезъ насилие да се вмѣкнатъ въ Божиитѣ работи, да завладѣятъ мозъка, стомаха, почти всичкитѣ си органи. Тѣ правятъ усилие да за-

владѣятъ и сърдцето си и по този начинъ съвсемъ да изпждятъ Бога отъ себе си. Въ всички опити Богъ ги остави свободни, но въ последния опитъ ще имъ се противопостави. Всички хора се стремятъ къмъ това, именно, да станатъ пълни господари на себе си, т. е. да се освободятъ отъ властта на Първата Причина. Продължаватъ ли още да правятъ усилия въ това направление, Богъ ще вземе сърдцето имъ въ себе си и ще ги остави господари само на мозъка и на стомаха, безъ никаква връзка между тѣхъ. Сърдцето свързва дейността на мозъка и на стомаха. Какво ще стане съ човѣка, ако се отнеме сърдцето му? Божественитѣ чувства свързватъ човѣшкитѣ мисли, чувства и постъпки. Отнеме ли се сърдцето на човѣка, като органъ, който възприема и предава Божественитѣ чувства, съ него всичко е свършено. Божественитѣ чувства нашепватъ на човѣка, кое е право и кое не. Тѣ го ориентирватъ въ областта на възвишения моралъ, който го прави здравъ и силенъ, да устоява на всички бури и изпитания. Човѣкъ се калява чрезъ възвишения моралъ. Този моралъ го прави устойчивъ, съ здравъ гръбнакъ.

„Не съмъ достоенъ да влѣзешъ подъ стрехата ми, но кажи само речъ, и момчето ми ще оздравѣе“. Езичникътъ се моли за момчето си, защото познава силата на Христа. Той знае, че Христосъ е въ състояние не само да лѣкува, но и да въведе човѣка въ новъ животъ, въ живота на неговитѣ младенчески години. Това разбираме подъ думата „момчето ми“. Младиятъ трѣбва да се занимава съ младенческия животъ, а стариятъ — съ стария животъ. Трѣбва ли младиятъ да мисли само за игри и весело прекарване? Това не е младостъ. Трѣбва ли стариятъ да мисли само за смъртта и постоянно да охка и плаче? Това не е старостъ. Младиятъ трѣбва да върви правилно по своя пжтъ, да стане гениаленъ човѣкъ.

Въ свѣта сѣществуватъ петъ категории хора: обикновени, талантиливи, гениални, светии и учители. Обикновенитѣ хора представятъ обществата и народитѣ. Предъ тѣхъ се разкрива велико бждеще. Всѣка категория върви по особенъ пжтъ. Най-високото положение заематъ Учителитѣ. На каквото стѣпало на развитие и да се намира, човѣкъ непременно трѣбва да се

стреми къмъ най-високото положение. Нѣма ли този стремежъ, той не може да се развива правилно. Петтѣ категории представятъ пѣтища за развитие. По тѣзи пѣтища, именно, се създаватъ великитѣ хора. Всѣки пѣтъ отъ своя страна представя прекрасенъ свѣтъ, пълненъ съ възможности за постигане на велики цели и идеали.

Когато се говори за мислитѣ и чувствата на човѣка, подразбираме обикновения животъ, т. е. живота на обикновенитѣ хора. Обикновенитѣ мисли създаватъ мислитѣ на талантливитѣ; талантливитѣ хора създаватъ мислитѣ на гениалнитѣ; гениалнитѣ — създаватъ мислитѣ на светиитѣ, а светиитѣ — мислитѣ на Учителитѣ. Този е пѣттътъ, по който човѣкъ трѣбва да върви, за да дойде до новия животъ. Който мисли, че може по другъ начинъ да се домогне до новия животъ, той е на кривъ пѣтъ. Новиятъ животъ подразбира нова мисълъ, ново знание. Който е придобилъ новия животъ, той има вече вътрешно прозрение къмъ нѣщата. Като напише едно число, той разбира неговия смисълъ. Ако има две зрѣнца, той не ги разглежда само количествено, но прониква въ тѣхния вътрешенъ смисълъ. Съ това знание той може да посещава всички планети. Ако нѣма дълбоко разбиране за числата, човѣкъ лесно пише десетицитѣ, стотицитѣ, хилядитѣ, милионитѣ и т. н. Като видите тѣзи голѣми числа, вие се очудвате, че еди — кой си разбира математика. Да пишешъ числата правилно и да извършвашъ съ тѣхъ различни действия, това не е истинска математика. Да разбирашъ числото две, това значи, да разбирашъ дълбочината на женското сърдце и на мъжкия умъ. Който разбира числото две, той знае причинитѣ за създаването на свѣта, както и на живота. Който не разбира дълбокия смисълъ на числото две, той се натъква на злото. Когато се събиратъ двама души — мъжъ и жена, две приятелки или двама приятели, които не разбиратъ смисъла на числото две, тѣ непременно ще се скарать. Ако две деца си играятъ добре, за една ябълка само тѣ могатъ да се сбиятъ. За да не дохожда до бой, дайте и на дветѣ по една ябълка. Като задоволите и дветѣ, между тѣхъ ще има миръ. Не само децата се карать и биятъ помежду си, но и възрастнитѣ. Като се сблъскать инте-

реситѣ имъ, тѣ сж готови да се нахвърлятъ единъ върху другъ, да си оскубятъ коситѣ.

„Не съмъ достоенъ да влѣзешъ подъ стрехата ми, но кажи само речъ, и момчето ми ще оздравѣе“. — Защо не е достоенъ да приеме Христа въ дома са? — Защото съзнава, че е човѣкъ отъ старата култура, че е виновенъ за болестъта на детето си и, ако Христосъ му каже само една дума, той ще измѣни живота си. Щомъ промѣни живота си, момчето му ще оздравѣе. Такова съзнание, именно, трѣбва да иматъ всички хора — да измѣнятъ живота си и да повѣрватъ въ Бога. Нека всѣки направи опитъ, да види, върва ли въ Бога и доколко разбира живота. Ако при най-малкото изпитание ти се смутишъ, изгубишъ разположението си, това показва, че вѣрата ти е слаба. Ти имашъ вѣрую, което самъ си създалъ. При това, изпитанието, което ти е дадено, не показва, че Провидението има нѣщо противъ тебе. Изпитанията на съвременнитѣ хора не сж нищо друго, освенъ игра на бащата съ детето. Както бащата играе съ детето си, подхвърля го въ въздуха ту съ едната, ту съ другата си ръка, така и Богъ си играе съ човѣка, подхвърля го нагоре, но не го оставя да падне на земята. Силна е Божията ръка. Щастливъ е онзи, който попадне въ Неговата мощна и крепка ръка. Като те подхвърли нѣколко пѣти въ въздуха, най-после Той те поставя на земята да си починешъ. Като не знаешъ, какво е станало съ тебе, ти казвашъ: Голѣмо изпитание прекарахъ. Нѣкой пѣтува по планината и се оглежда, да не падне нѣкоя канара върху него. Случва се нѣкоя канара да падне следъ него. Като чуе трѣска и шума отъ падането ѝ, той се обръща назадъ и си казва: Добре, че не падна върху мене, щѣше да ме смаже. Радвайте се, че такива канари се изпрѣчватъ на пѣтя ви и не позволяватъ да влизате въ порочния животъ. Ако насилвате да влѣзете въ този животъ, канарата ще падне върху васъ и ще ви смаже. Помнете: всичко, което се случва въ живота ви, има за целъ да ви убеди въ съществуването на великъ Промисълъ въ свѣта, който води къмъ постижения, къмъ укрепване на характера ви, за да ви направи съработници съ Великата разумна природа. Докато не станете съработници съ природата, не можете да разберете Божия Промисълъ, който работи надъ

васъ. Докато не се свърже съ природата, човѣкъ остава за вѣчни времена въ своя личенъ животъ.

»Човѣкъ минава презъ нѣколко фази на живота, докато стане въ положение да включва всичко въ себе си. Първата фаза на човѣшкия животъ е личниятъ или материалистическия животъ, когато той живѣе само за себе си.»Втората фаза е обществениятъ или духовниятъ животъ, когато човѣкъ живѣе за дома, за обществото, за народа си.»Третата фаза на живота е общочовѣшкия или Божествениятъ, когато човѣкъ живѣе за Цѣлото. Не е лошо да живѣе човѣкъ за себе си, но той трѣбва да преработи своята инертна материя. Това се постига само чрезъ възвишения животъ, който се ръководи отъ Разумното Начало въ свѣта. Само разумността е въ състояние да преобрази, раздвижи и преработи инертната материя.

И тъй, личниятъ животъ има отношение къмъ материята, обществениятъ — къмъ силитѣ, общочовѣшкиятъ — къмъ Божественитѣ мисли, които направляватъ цѣлия животъ. Всѣки човѣкъ трѣбва да се стреми къмъ общочовѣшкия животъ, да оформи и развие ума и сърдцето си, да даде просторъ на духа и на душата си. Този е правиятъ пътъ къмъ самовъзпитание.»Да живѣе човѣкъ за Цѣлото, не значи, че не трѣбва да живѣе за себе си. Религиознитѣ казватъ, че човѣкъ трѣбва да живѣе само за Бога. Това е ограничено разбиране на живота. Човѣкъ трѣбва да живѣе за Бога, за ближния си и за себе си.»Отношенията на Бога къмъ човѣка сж както отношенията на бащата къмъ сина. Какви трѣбва да бждатъ нашитѣ отношения къмъ Бога? — Синовни. Нарушатъ ли се синовнитѣ отношения, и животътъ на човѣка се разрушава. Животътъ на хората не се развива добре, понеже отношенията имъ къмъ Бога сж както тия на слугата къмъ господаря или на чиновника къмъ началника. Това сж механически отношения. Докато поддържа тѣзи отношения, човѣкъ всѣкога ще се натъква на противоречия.»Влѣзе ли въ областта на общочовѣшкия животъ, човѣкъ се свързва съ Цѣлото, въ което влизатъ всички сщества, отъ най-малкитѣ до най-големитѣ. При това положение човѣкъ започва да гледа еднакво и на растенията, и на животнитѣ, и на хората. Видите ли едно дърво, растение или животно, бждете готови и на него да на-

правите едно добро, както и на човѣка. Затова казвамъ да не чупите клонетѣ на дърветата, да не ги бруляте. Българитѣ иматъ обичай да рѣжатъ лозата. Тѣ казватъ, че лозата плаче като я рѣжатъ. И лозата плаче, и другитѣ растения плачатъ, когато хората се отнасятъ къмъ тѣхъ жестоко. Сегашнитѣ хора сж изопачили лозата, понеже искатъ да получаватъ отъ нея повече плодъ, отколкото трѣбва.

Съвременнитѣ хора искатъ да бждатъ щастливи. Това е естествено желание, но запитвали ли сж се, какви възгледи и разбирания трѣбва да иматъ, за да придобиятъ щастieto? Ние не сме за старитѣ вѣрвания и разбирания, но подържаме новитѣ, Божественитѣ идеи, които носятъ животъ. Всички стари идеи и вѣрвания, които сж спъвали човѣчеството, трѣбва да се преработятъ, да станатъ общочовѣшки. Това не може да се постигне въ единъ день, но, като работи въ това направление, човѣкъ разширява съзнанието си и става годенъ за новъ животъ. Божественото ще се наложи навсѣкжде, въ всички области на живота. Не чакайте да се наложи то насила, но приемоте го доброволно, съ съзнание. Ако не изпълните волята Божия съ любовъ и съзнателно, страданията сами по себе си ще дойдатъ. Време е вече хората да си създадатъ нова, правилна философия, да се ползватъ отъ всички методи на миналото и отъ тѣхъ да изработятъ свой специфиченъ методъ.

И тъй, като използва методитѣ на растенията, на рибитѣ, на птицитѣ, на млѣкопитаещитѣ, най-после човѣкъ трѣбва да приложи методитѣ на мисълта, като мощна сила въ природата. Животнитѣ сж развивали своитѣ чувствуваня, поради което и до днесъ сжествува голѣма борба между тѣхъ. Ако не впрѣга мисълта си на работа, човѣкъ несъзнателно взима участие въ тази борба и се свързва съ животнитѣ. Като проследите живота на всички сжщества, отъ най-малкитѣ до най-голѣмитѣ, виждате, че навсѣкжде сжествува насилие. Два мравуняка воюватъ единъ съ другъ. Единиятъ мравунякъ напада другия, иска да му открадне яйцата. Не само между животнитѣ, но и между хората сжествува голѣмо насилие. Въ който домъ и да влѣзете, ще видите, че всички си служатъ съ насилие: нѣкжде родителитѣ упражняватъ насилие върху децата си,

нѣкѣде децата върху родителитѣ си. Въ бѣдеще бременната жена трѣбва да се пази отъ лоши влияния, ако иска да създаде добро и здраво поколѣние. Тѣй както живѣе днесъ, тя се намира подъ непосредственото влияние на външния свѣтъ, поради което не може да се освободи, както отъ добритѣ, така и отъ лошитѣ влияния.

„Не съмъ достоенъ да влѣзешъ подъ стрехата ми, но кажи само речъ“. Това значи: докато съмъ въ старото учение, не съмъ достоенъ да влѣзешъ подъ стрехата ми, но кажи само речъ, и азъ ще приложамъ Твоето учение. За да приложи Христовото учение, човѣкъ трѣбва да има нови възгледи за природата, за живота, за религията, за науката. Каква религия е тази, която за основа не е поставила любовта? Каква наука е тази, която не носи свѣтлина за човѣшкия умъ? Каква религия е тази, която не може да смекчи сърдцата на хората? Каква наука е тази, която не може да освободи умоветѣ на хората отъ противоречията имъ? Бѣдещата наука трѣбва да вземе друга посока, да се внесатъ въ нея нови елементи. И съвременната наука е допринесла много за човѣчеството, но има нѣщо, което ѝ липсва.

Съвременнитѣ религиозни и свѣтски хора иматъ достатъчно знания и вѣра, но работятъ съ малко капиталъ. Какво може да се постигне съ този капиталъ? Той не може да бѣде много полезенъ нито на окръжаващитѣ, нито на себе си. Въпрѣки това, всѣки човѣкъ има желание да расте и да се развива, а не да остане на едно и сѣщо мѣсто. Затова, именно, човѣкъ се стреми къмъ придобиване на по-високи знания, на нѣщо положително, съ което да ускори еволюцията си. Човѣкъ трѣбва да мине отъ еволюцията на обикновения животъ къмъ еволюцията на талантливитѣ, гениалнитѣ, светиитѣ и най-после да дойде до еволюцията на Учителитѣ. Учителътъ иде отъ особена система, отъ друго слънце, което го поставя по-високо отъ всички хора.

Сега, като се говори за други системи и слънца, освенъ за слънчевата система и за Слънцето, мнозина отказватъ тѣхното съществуване, понеже сж невидими. Тѣ казватъ, че признаватъ за съществуващи само онѣзи нѣща, които виждатъ съ очитѣ си. Това не е логически вѣрно. Кой е видѣлъ човѣка? Вие виждате само външ-

ната форма на човѣка, неговото тѣло, но самия човѣкъ не виждате. > Човѣкъ е скритъ въ ума, въ сърдцето и въ волята си, които сж невидими. Чрезъ тѣхъ той се проявява, но остава невидимъ. > Казватъ за нѣкого, че е интелигентенъ и благороденъ, но никой не е виждалъ интелигентността на неговия умъ и благородството на неговото сърдце. Тѣй щото, хората виждатъ само външната страна на човѣка, безъ да знаятъ, какво представя мъжа и какво жената. Вие говорите за идеала на мъжа и на жената, безъ да ги познавате, безъ да разбирате тѣхната сжщина. — Какъвъ е идеалътъ на мъжа? Много идеали има мъжътъ, но единъ отъ тѣхъ е изявенъ по отношение къмъ жената. Той е следниятъ: Мъжътъ обича жената да му прави добро, безъ да му се изяви. И жената има единъ идеалъ по отношение на мъжа. Тя обича мъжа да ѝ прави добро, но да не я ограничава, да я остави свободна. Наистина, какво по-голѣмо добро може да направи майката за своя синъ отъ това, че го е родила? Тя му е дала животъ, безъ той да знае това. Въ този смисълъ, колкото по-неизвестно е за сина доброто, което майката е направила за него, толкова по-любима му е тя, толкова по-свещенъ е нейниятъ образъ. Като говори за майка си, той казва: Всичко красиво и добро въ мене е отъ майка ми.

> Сега и на васъ желая да правите добро, безъ да ограничавате човѣка. Да любите, безъ да ви знаятъ, че любите. Не ограничавайте доброто и не извявайте любовта си. Това е идеалътъ на момитѣ и на момцитѣ.

„Който има уши да слуша, нека слуша“.

Да се възвеселимъ

„А трѣбваше да се възвеселимъ и да се възрадваме, защото този твой братъ мъртавъ бѣ, и оживѣ; загиналъ бѣ, и намѣри се“. *)

„Да се възвеселимъ и да се възрадваме“.

Като изучавате човѣшкия животъ, виждате, че между организми на тѣлото му, между по-важнитѣ мисли и чувства съществува вътрешна връзка. За да схванете тази връзка, преди всичко човѣкъ трѣбва да разбере естеството на своя умъ, основата на своето сърдце и силата на своята воля. Разбере ли ума, сърдцето и волята си, човѣкъ се е домогналъ до онази наука, която осмисля живота му и го освобождава отъ противоречията. Ако не може да разбере ума, сърдцето и волята си, човѣкъ живѣе само въ противоречия, въ мъчнотии и страдания. Тази е причината, поради която съвременниятъ човѣкъ се оплаква отъ живота си. Когато срещнете днесъ, всѣки казва, че е нещастенъ. Не само сегашниятъ човѣкъ е нещастенъ, но отъ времето на Адама до днесъ едва ли ще намѣрите човѣкъ, който да е казалъ или да каже, че е щастливъ. Историята не знае нито единъ щастливъ човѣкъ. Историята на човѣчеството е пълна съ драми и трагедии, съ страдания и нещастия. > При все това, човѣкъ все още вѣрва, че и вънъ отъ рая може да бѣде щастливъ, може да създаде нѣщо велико. > Въ това отношение той прилича на мравката, която попада въ пѣсѣчната хуния на мравкояда и се надѣва, че може да излѣзе навънъ. Пѣсѣкътъ на хунията е толкова подвиженъ, че, каквито усилия да прави мравката да излѣзе отъ хунията, тѣ оставатъ безрезултатни. Мравката се хлъзга по стени-тъ на хунията, пада на дъното, дето мравкоядътъ чака да я изяде. Попадне ли веднѣжъ въ хунията на мравкояда, никакво излизане не е възможно.

> Съвременнитѣ хора сж попаднали въ една хуния, подобна на тази, която мравкоядътъ прави, и не могатъ да излѣзатъ вънъ отъ нея. Тѣ правятъ усилия да

станатъ, да излѣзатъ на свобода, но усилията имъ оставатъ напраздно. Следъ голѣми борби и мжнотии тѣ излизатъ отъ тази хуня, но безъ душата си. Тѣлото имъ остава на една страна, душата — на друга, и тѣ се лутатъ като странници на земята, безъ приятели и познати. Близкитѣ имъ взиматъ тѣлата имъ, погребватъ ги, пѣятъ надгробни пѣсни, държатъ речи за тѣхното земно величие, говорятъ за тѣхнитѣ подвизи и дѣла, докато най-после казватъ: Богъ да ги прости! Къде е истинскиятъ човѣкъ, какво е станало съ него, тѣ нищо не знаятъ и не се интересуватъ. Значи, докато останкитѣ на човѣка сж предъ васъ, вие имъ четете надгробни речи за утѣха. Вдигнатъ ли останкитѣ имъ, всичко се забравя. Ние не се интересуваме отъ надгробнитѣ речи, които се държатъ за умрѣлитѣ, нито пъкъ отъ неизпълненитѣ обещания, които се даватъ на живитѣ. Колкото надгробнитѣ речи могатъ да възкресятъ мъртвитѣ, толкова и неизпълненитѣ желанія хранятъ живия.

Една циганка имала едно детенце, което много обичала. Единъ день детето заболѣло сериозно и, презъ време на боледуването си, то искало отъ майка си да му купи нѣщо за ядене. — Мамо, искамъ да ми купишъ геврече. — Ще ти купя, мама, ще ти купя. — Искамъ малко млѣчице. — Ще ти купя, мама. — Искамъ малко баница. — Ще ти купя, мама. Майката обещавала да изпълни желаніята на детето си, но нищо не купувала. Тя само залѣгвала детето, че ще му купи, каквото иска, ще задоволи желаніята му, докато детето умрѣло. Циганката започнала да го оплаква и да нарежда: Е, мама, поне си хапна отъ всичко, което сърдцето ти искаше. — Хахнало си е детето отъ всичко, но въ въображението си, а не въ действителностъ. И българитѣ иматъ обичай да обещаватъ, че ще направятъ това-онова, но малцина изпълняватъ обещаніята си. Докато човѣкъ е живъ и здравъ и живѣе въ лишения, обещаватъ му, че ще го назначатъ на служба, ще му помогнатъ да излѣзе отъ сиромашията си. Обещаватъ и не изпълняватъ обещаніята си. Щомъ умре, тогава всички се разтичватъ, колятъ курбанъ, агне за него, да си хапне. Въ сжщностъ, тѣ ще си хапнатъ, а не умрѣлиятъ. Ще се събератъ въ негово име на трапеза, да кажатъ за него: Богъ да го прости!

Нѣкои хора търсятъ смисъла на живота, а други не се интересуватъ отъ него и казватъ: Трѣбва да се живѣе! Вѣрно е, че трѣбва да се живѣе, но какъ? Христосъ дава два примѣра отъ живота за двамата синове, но тѣхниятъ животъ не разрешава въпроситѣ. Бащата разрешава въпроса, понеже има опитности. Той дава примѣръ на синоветѣ си, какъ трѣбва да се живѣе, но нито единиятъ, нито другиятъ го е последвалъ. Какъ е възможно, толкова благороденъ баща, да роди два сина съ противоположни характери на него? Младиятъ синъ казалъ на баща си: Татко, дай ми дѣла отъ наследството, който ми се пада, за да отида въ широкия свѣтъ, да придобия знания. Желанието му не е било лошо, но той не преценявалъ силитѣ си, мислѣлъ, че може да направи много повече, отколкото възможноститѣ му позволявали. Въ него имало нѣщо благородно и възвишено, но нѣмалъ опитности, не разбиралъ живота. Бащата познавалъ сина си, предвиждалъ, какво може да направи, но го оставилъ свободенъ, да придобие нѣкаква опитностъ, че, като се върне при него, да не пожелае втори пжтъ да се отдѣля. Само по този начинъ той ще разбере, че силата на човѣка се крие въ самия него, а не вънъ отъ него. Докато билъ при баща си, той вѣрвалъ въ паритѣ, но следъ като ялъ и пилъ съ приятели и приятелки, всичко изгубилъ и се намѣрилъ срѣдъ пжтя, безъ наука, безъ занаятъ, изоставенъ отъ всички. За да изкара хлѣба си, той решилъ да стане свинарь, но и тукъ се разочаровалъ. Свинетѣ изяждали рожковитѣ и за него нищо не оставало. Гладенъ, окжсанъ, измжченъ отъ труднитѣ условия на живота, той започналъ да съзнава погрѣшката си и решилъ да я изправи, като се върне при баща си да му слугува.

Блудниятъ синъ ималъ една добра чърта, че като се намѣрилъ въ положението на последенъ сиромасъ, не обвинилъ нито приятелитѣ си, нито условията, но намиралъ вината само въ себе си. Той си казалъ: Сгрѣшихъ предъ небето и предъ земята, предъ Бога и предъ баща си. Ще се върна у дома си, ще помоля баща си да ме приеме да му слугувамъ. Каквото мислѣхъ, нищо не направихъ. Паритѣ си изгубихъ, свине пасохъ и нищо не постигнахъ. Научихъ само едно нѣщо, че съ свинарство не можешъ да из-

правишъ живота си. Свинетъ символизира въ нѣщото човѣшко естество. Следователно, който мисли, че съ нѣщото си чувства може да постигне нѣщо, той е на кривъ пѣтъ. Следъ дълги разсѣждения блудниятъ синъ решилъ да се върне при баща си и да се изповѣда предъ него за направената погрѣшка. Следъ това пѣкъ виждаме благородството и великодушното на бащата, който не се гнѣви на сина си, нито го пѣди, но го пригрѣща, цѣлува и заповѣдва да го облѣкатъ съ нови дрехи, да турятъ прѣстенъ на рѣката му, да заколятъ въ негова честь най-угоеното теле и да извикатъ музиканти да свирятъ и да се веселятъ, че загубениятъ му синъ се върналъ.

„А по-стариятъ синъ бѣше на нивата: и като идѣше, та наближи къщата, чу пѣние и ликуване. И повика едного отъ слугитъ и питаше, що е това. А той му рече: Братъ ти си дойде; и закла баща ти храненото теле, защото го прие здравъ“. И разгнѣви се и не рачеше да влѣзе. И тѣй, баща му излѣзе и молѣше му се. А той отговори и рече на баща си: „Ето, толкова години ти работя, и никога твоята заповѣдь не съмъ прѣстѣпилъ; и на мене нито яре си ми далъ нѣкога да се повеселя и азъ съ приятелитъ си; а едва що си дойде този твой синъ, който изяде имота ти съ блудницитъ, за него си заклалъ храненото теле“. А той му рече: „Синко, ти си винаги съ мене, и всичкото мое твое е. Трѣбваше да се възвеселимъ и възрадваме, защото този твой братъ мъртавъ бѣ и оживѣ, и загиналъ бѣ и намѣри се“.

Кога трѣбва да се весели човѣкъ? — Когато въ него възкрѣсне една добродетель, която е била мъртва; когато открие въ себе си една способностъ, която е била загубена; когато намѣри изгубеното си здраве; когато отново придобие разпиляното си богатство; когато разрови доброто въ себе си, което нѣкога е дълбоко заровилъ. Това веселие е на мѣстото си. Не може човѣкъ да не се радва и весели, когато намѣри това, което търси. Днесъ всѣки човѣкъ търси изгубения рай. — Какво нѣщо е изгубениятъ рай? — Щастието. Наистина, всѣки човѣкъ иска да бѣде щастливъ, да се повдигне въ обществото, да стане ученъ, гениаленъ човѣкъ, светия. Той не подозира, че това, къмъ което се стреми, е въ самия него. Достатъчно е да разбира

законитѣ на живота и на природата, за да придобие всичко, къмъ което се стреми. Не е достатъчно човѣкъ само да се стреми къмъ постигане на гениалностъ и светийство. Той трѣбва да разбира тѣхния животъ, тѣхнитѣ мисли и чувства, да върви постепенно по стѣпалата на живота. Следователно, за да разберете талантливия, вие трѣбва да познавате живота на обикновения човѣкъ; за да разберете гения, трѣбва да сте миналъ по пътя на талантливия; за да разберете светията, трѣбва да сте минали по пътя на гения. И най-после, за да разберете Учителя, трѣбва да сте минали по пътя на светията. Не може да възлѣзе човѣкъ нагоре, ако не е вървѣлъ постепенно по стѣпалата на човѣшката стѣлба. Всѣки животъ крие въ себе си нѣщо велико и красиво. Лесно се говори за светийство, но мъчно се постига. Да дойдешъ до положението на светия, това значи, да се качишъ на единъ отъ високитѣ върхове въ живота и оттамъ да гледашъ цѣлия свѣтъ, прострянъ предъ тебе като на дланъ. Обаче, дойдешъ ли до Учителя, за него не може да се говори. Той е особенъ свѣтъ, особена система, особенъ животъ. Той включва въ себе си всички възможности.

Съвременнитѣ хора се нуждаятъ отъ положителна наука, която да систематизира всички факти и явления. Тѣ се нуждаятъ отъ абсолютна вѣра, която се основава на това, което съществува и което може да бѣде. Като вѣрва въ това, което днесъ може да направи и което въ бѣдеще може да постигне, човѣкъ дохожда до естествено развитие. Каквито заложби има въ себе си, човѣкъ трѣбва да работи върху тѣхъ, да ги развива. >Днесъ ще се ползува отъ ония дарби, които въ миналото е развилъ, а въ бѣдеще — отъ ония, които въ настоящия моментъ развива. Всѣка дарба е семенце, вложено въ човѣшката душа, дето очаква идването на пролѣтта, която носи условия за неговото развитие. За сегашнитѣ хора понятието „душа“ е неопредѣлено. Говорите ли за мозъка, тѣ го разбиратъ. Тѣ гледатъ на него като на градина, въ която растатъ красиви цвѣта и плодни дървета. Сърдцето пкъ представлява разсадникъ, отъ който се взиматъ красиви цвѣта и плодни дървета за посаждане въ мозъка. Сърдцето представлява още автономно учреждение, съ самостоятелно управление, което нѣма нищо общо съ външния обек-

тивенъ свѣтъ. Обаче, то е свързано съ козмоса, отдето черпи жизненитѣ си сили. Доколкото силитѣ на сърдцето се проявяватъ правилно, дотолкова умътъ се развива нормално. > Когато връзката между дейността на сърдцето и козмичнитѣ енергии се прекрати, животътъ на човѣка се прекъсва.

> И тъй, докато е свързанъ съ козмическитѣ, Божествени енергии, човѣкъ може да се радва на живота си. Излѣзе ли вѣнъ отъ тия енергии, той загубва живота си. Затова, именно, казваме, че родениятъ отъ Бога не грѣши, т. е. не кѣса връзката си съ Божественото Начало, отъ което идатъ енергиитѣ на живота. Само родениятъ отъ Бога може да бѣде силенъ и великъ човѣкъ.

Въ какво се крие величието на човѣка? — Въ добродетелитѣ, които той е развилъ. Не е великъ и силенъ онзи, който придобива една добродетель и следъ време я изгубва. Всѣка мисль, всѣко чувство и всѣка добродетель, които човѣкъ може да придобие и следъ известно време да ги изгуби, не сѣ истински. Реални нѣща сѣ ония, които човѣкъ може да носи съ себе си навсѣкжде—и въ този, и въ онзи свѣтъ. Никоя сила не е въ сѣстояние да отнеме реалнитѣ придобивки на човѣка. Дойдете ли до нереалнитѣ нѣща, тамъ всѣка сила може да ги отнеме. Запримѣръ, ако нѣкой тежи 100—120 кгр., това е излишенъ материалъ, отъ който трѣбва да се освободи. Дойде ли нѣкаква болестъ, човѣкъ може да изгуби нѣколко килограма и да се чувствува по-добре, по-силенъ и енергиченъ. Изобщо, всѣки човѣкъ има едно опредѣлено тѣло, което не трѣбва нито да се намалява, нито да се увеличава. Всичко, каквото се случва на човѣка, е строго опредѣлено.

> Единъ богатъ американецъ се оженилъ за една млада, красива мома, англичанка. Тѣ решили да направятъ свадбената си разходка въ Нью-Йоркъ. Качили се на трена и трѣгнали за Нью-Йоркъ. Въ пътуването имъ станало катастрофа съ тѣхния тренъ; отъ сътресението на трена младоженикътъ билъ отхвърленъ навънъ, дето получилъ силенъ ударъ въ главата. Отъ голѣмото сътресение на мозъка той полудѣлъ, поради което веднага го занесли въ болница на лѣкуване. Цѣли 16 години прекаралъ въ болницата, а жена му все го

очаквала, да се върне здравъ и живъ. Болницата, въ която билъ оставенъ, се отличавала съ строги наредби: никой боленъ нѣмалъ право да излиза на разходка самъ, безъ разрешение. Единъ день болничнитѣ слуги забравили пжтната врата отворена. Младоженикътъ изкочилъ навънъ и се затичалъ къмъ гарата. Слугитѣ се спуснали да го гонятъ, но, докато го хванатъ, той успѣлъ да влѣзе въ единъ отъ вагонитѣ на трена, който следъ нѣколко минути заминалъ. Слугитѣ се върнали назадъ, като си казали: Да бжде свободенъ! Природата може да му помогне по нѣкакъвъ начинъ, да се излѣкува. Обаче, и съ този тренъ се случила катастрофа, подобна на първата. Той получилъ ударъ въ главата, както при първата катастрофа, който предизвикалъ голѣмо сътресение на нервната система. Това сътресение помогнало за възстановяване на нормалното му състояние. Като се почувствувалъ напълно нормаленъ, той се върналъ при жена си, съ която заживѣли добре и разумно.

Нѣкои ще запитатъ, защо Провидението е допуснало този човѣкъ да изгуби ума си и да прекара въ лудницата 16 години, лишенъ отъ условия за развитие. Защо е допуснато това, нищо не може да се каже, но интересенъ е фактътъ, че две еднакви причини произвеждатъ различни резултати. Всѣки човѣкъ има такава опитностъ: въ едно отношение нѣкоя причина произвежда въ мислитѣ и въ чувствата му известенъ обратъ, добъръ или лошъ, и следъ известно време сжщата причина произвежда обратенъ резултатъ на първия. Въ притчата за блудния синъ виждаме нѣщо подобно. Блудниятъ синъ пожелалъ да напусне бащиния си домъ, за да бжде свободенъ, да придобие повече знания. Той взелъ дѣла си отъ богатството, което му се падало, и отишълъ въ странство. Следъ като изпилъ и изялъ всичко, каквото ималъ, той почувствувалъ ограниченията на свѣта, заробилъ се и станалъ свинарь. Сжщото желание и сжщиятъ стремежъ въ него за свобода, както въ първия случай, го заставилъ да се върне при баща си, разкаянъ и смиренъ, да поиска извинение и да заеме положението на бащинитѣ си слуги. Той разбралъ, че като слуга при баща си ще бжде по-свободенъ, отколкото да бжде господарь на себе си, за което не билъ още готовъ.

И тъй, когато изпадне въ ограничение и робство, човѣкъ трѣбва да се смири и разкае, да направи съзнателна връзка съ Първата Причина, съ разумния свѣтъ. Ако не направи тази връзка, той е на отчаяние, осъденъ на пълно обезсмисляне на живота. Отчаянието води човѣка къмъ безизходно положение, къмъ смъртъ. Отчаянието не е нищо друго, освенъ хунията на мравоядеца, дето човѣкъ може да попадне. Попадне ли веднѣжъ въ тази хуния, мжно може да излѣзе навнѣ. Голѣми усилия трѣбва да прави той, за да излѣзе на повърхността на земята. Запримѣрь, пиянството е падане на човѣка въ хунията на мравоядеца; клеptomанията — сжщо. Много хора страдатъ отъ клептомания, безъ да знаятъ, кои сж причинитѣ за нея, нито какъ да се освободятъ отъ ноктитѣ ѝ. Нѣкой клептоманъ отива въ единъ магазинъ и, каквото му хареса, взима го и го туря въ джоба си. Ще кажете, че е сиромашъ, не е виждалъ такива нѣща и ги пожелава. Клеptomанията е неджгъ и на сиромаси, и на богати хора. Има милионери клептомани, които сж задоволени въ всѣко отношение. Въ лицето на Плюшкина, Гоголь е нарисувалъ единъ образъ, който обичалъ да носи въ дома си не само намѣрени предмети — петала, гвоздеи, счупени и скжсани вещи, но даже задигалъ чужди нѣща. Като виждалъ чужда стомна на чешмата, той я взималъ и я занасялъ у дома си. Защо му сж тия стари, изпочупени и скжсани вещи? Той ги прибиралъ и си казвалъ: Все ще ми потрѣбватъ за нѣщо. Защо човѣкъ събира стари и чужди нѣща въ дома си, и той не знае — нѣкакво криво желание го заставя да прави това. Туй желание се дължи на известенъ неджгъ въ човѣка. — Кой може да помогне на човѣка, да го освободи отъ тѣзи неджзи? — Природата. Само тя е въ състояние да преработи всичко старо, всичко криво и изопачено въ човѣка, да го прекара презъ огнь и да го обнови.

➤ Като знаете методитѣ, съ които природата си служи, прилагайте и вие сжщитѣ. Запримѣрь, ако нѣкой е боледувалъ отъ тежка заразителна болестъ и оздравѣе, трѣбва да изгори всичко, съ което си е служилъ: дрехи, книги, сждове. Всичко нечисто и заразено трѣбва да мине презъ огнь, да се обнови. Болница, която е служила 30 години, трѣбва да се подложи на огнь, да изгори. Дрехитѣ, сждовѣтѣ, — сжщо, но и самото здание трѣбва да изгори и отново да се построи. Здравъ човѣкъ да

влѣзе въ тази болница, и той ще се разболѣе. Стенитѣ, таванътъ, подътъ сж пропити отъ физическа и психическа зараза. Дезинфекционнитѣ срѣдства, които се прилагатъ, не сж въ състояние да изгорятъ и обезвредятъ околнитѣ предмети.

» Следователно, пазете се отъ вреднитѣ влияния на лошитѣ мисли и чувства, които се носятъ въ въздуха като отровни газове. Съ влиянието на добритѣ и на лошитѣ мисли и чувства се обяснява смѣната на настроенята отъ добри въ лоши и обратно.» Случва се нѣкой пѣтъ, човѣкъ излиза съ добро настроение отъ дома си, а се връща съ лошо. — Коя е причината за тази смѣна? — Той е попадналъ въ стѣпкитѣ на човѣкъ съ лоши мисли и ги възприелъ.» Ако бѣше попадналъ въ стѣпкитѣ на добъръ човѣкъ, и лошо настроение да имаше, щѣше да се превърне въ добро. Като знаете силата на добритѣ мисли и чувства, стремете се да бждете извори, отъ които да изтича доброто, да се разнася по цѣлия свѣтъ, да весели всички живи същества и да имъ дава сила и мощъ да работятъ за общото повдигане на човѣчеството.

Съвременниятъ свѣтъ се нуждае отъ добри хора, като бащата на блудния и на добрия синъ, който познавалъ сърдцата и на двамата си синове и отдалъ на всѣки отъ тѣхъ заслуженото. Като видѣлъ, че голѣмиятъ му синъ се сърди, задето далъ угощение на по-малкия си синъ, той казалъ: Синко, не се сърди. Азъ оценявамъ твоя трудъ и оставамъ всичкото си богатство на тебе. Братъ ти не се нуждае отъ такова богатство. Това, което е изработилъ и придобилъ въ странствуването си по свѣта, струва повече отъ богатството, което бихъ му далъ. Той нѣма вече желание да става богатъ; върналъ се е въ бащиния си домъ да слугува. Следователно, всѣки, който е готовъ да слугува на баща си, готовъ е да служи и на човѣчеството. Въ него е станалъ превратъ, вътрешно преобразование.» Който се е освободилъ отъ нѣкакъвъ недостатѣкъ, отъ нѣкаква слабостъ, той се прониква отъ желанието да работи за ближнитѣ си, както и за цѣлото човѣчество.

» Съвременнитѣ свѣтски и религиозни хора възпитаватъ младото поколѣние съ заплашвания и наказания. Свѣтскитѣ хора си служатъ съ метода на наказанието, а религиознитѣ съ заплашването. Първитѣ наказватъ младитѣ, а вторитѣ ги заплашватъ, като имъ казватъ,

че, ако грѣшатъ и престѣпватъ законитѣ на Баща си, чака ги адъ, т. е. мѣчение и вѣченъ огнь. Така не се проповѣдва истината. Искате ли да кажете истината на човѣка, кажете му, че той трѣбва да изпълнява законитѣ на своя Баща. — Какъ ще изпълнява тѣзи закони? — Като спазва законитѣ на своята мисль и на своето сърдце. Затова е казано, че човѣкъ трѣбва да има свѣтла мисль и чисто сърдце. Следователно, като пишете писмо, напишете го чисто и разбрано. Ако го зацапате така, че самъ не можете да го разберете, вие губите довѣрието на разумния свѣтъ. Графолозитѣ обръщатъ голѣмо внимание на начина, по който се пишатъ буквитѣ. Тѣ казватъ, че човѣкъ, който пише чисто, правилно, красиво, се отличава съ добре развити и проявени мисли и чувства. Той има нѣщо завършено въ характера си. Въ мислитѣ, чувствата и постѣпкитѣ на този човѣкъ има известна хармония. Видите ли, че нѣкой пише нечисто, неправилно, изяжда букви, не очаквайте много нѣщо отъ него. Той не е лошъ човѣкъ, но не обръща внимание на външността на нѣщата. Нѣкои хора обръщатъ по-голѣмо внимание на външния животъ, а други — на вътрешния. Великитѣ и гениални хора пишатъ чисто, красиво, правилно. Гениалниятъ не обича да преписва произведенията си, а талантливиятъ преписва своитѣ съчинения. Той е готовъ да ги преписе по нѣколко пѣти, за да бждатъ чисти, да бждатъ правилно и красиво написани.

Да се върнемъ пакъ къмъ притчата за блудния синъ. Като четемъ тази притча, ние трѣбва да се пазимъ отъ погрѣшката на добрия синъ, който завидѣлъ на по-малкия си братъ, че баща му го посрещналъ съ радостъ и далъ въ негова честь голѣмо угощение. Човѣкъ трѣбва да се научи да се радва на всичко. Трѣбва да се радва на доброто на своитѣ ближни. Ако не може да имъ сърадва, той не е истински човѣкъ. Ученикътъ трѣбва да се радва на успѣха на своитѣ ближни, даже и когато той е пропадналъ на изпититѣ си. Който може да се радва на успѣха на своитѣ другари, той е благороденъ човѣкъ. Да се радвашъ, когато си пръвъ между другаритѣ си, това всѣки може да направи; да се радвашъ, когато си последенъ, това е достояние само на благородното и възвишено сърдце. Сиромасътъ да се радва на богатия, за това се иска сила и благородство.

➤ Мнозина минаватъ за благородни, само когато сж задоволени. Докато бащата дава на децата си, тѣ сж доволни отъ него. Тѣ казватъ, че баща имъ е добъръ, уменъ, щедъръ. Щомъ не може^т повече да дава, тѣ намиратъ, че не е добъръ, че е остарѣлъ вече и казватъ: Стариятъ не го бива вече за нищо. ➤ Синъ, който мисли зле за майка си и за баща си и не ги почита и уважава, не е на мѣстото си. Ще дойде день, когато и той ще опита сжщото отъ своитѣ деца. Затова е казано: „Каквото посѣешъ, това ще пожънешъ“.

Като изучаватъ разумната природа, нейнитѣ закони и методитѣ, съ които тя си служи, хората трѣбва да ги прилагатъ при възпитанието на младото поколѣние, както и при самовъзпитанието. Не спазватъ ли законитѣ на природата, тѣ сами се изопачаватъ и, вмѣсто добри резултати, получаватъ лоши. ➤ Чувате нѣкой религиозенъ да казва, че човѣкъ не трѣбва да се грижи за тѣлото си. Колкото е по-слабо тѣлото му, толкова по-духовенъ е той. Това е криво разбиране на нѣщата. ➤ Грѣхътъ не е въ тѣлото на човѣка, но въ неговитѣ низши желания. Грѣхътъ не се заключава въ яденето, но въ чрезмѣрното ядене. Когато човѣкъ претоварва стомаха си повече, отколкото трѣбва, въ стомаха и въ червата остава необработена частъ отъ храната, която започва да се разлага и образува отровни газове. Храносмилателната система трѣбва да се държи въ исправность. ➤ Ако човѣкъ постоянно се безпокои и мисли, че цѣлиятъ свѣтъ и цѣлата природа сж противъ него, въ скоро време той може да разстрои храносмилателната си система. Щомъ разстрои стомаха си, той нарушава правилния ходъ на мислитѣ и на чувствата си и започва да страда. Ето защо, като страда, човѣкъ трѣбва да търси причината първо въ храносмилателната система, после — въ дихателната и най-после — въ мозъчната. Мозъкътъ не може да функционира правилно, ако стомашната и дихателна система не сж въ исправность. Не може да очаквате добро жито и добри плодове, ако почвата не е добре разорана и наторена. Не можешъ да очаквашъ добри отношения отъ хората, ако ти нѣмашъ добри отношения къмъ тѣхъ. Защо голѣмиятъ братъ не отвори сърдцето си за по-малкия и не се зарадва, че се е върналъ въ бащиния си домъ?

Сегашнитѣ хора се намиратъ предъ една мжчна

задача, а именно: да се справятъ съ жестокостта на сърдцето си, да го смекчатъ и облагородятъ. Не е мжно да вѣрвашъ въ Бога, да бждешъ благороденъ, когато всичкитѣ ти работи вѣрватъ добре. Изкуство е да пазишъ вѣрата си, да не се ожесточишъ, когато те сполетяватъ нещастия и страдания. Трѣбва ли вѣрващиятъ да се обезвѣри, че единствената му дъщеря е загинала съ нѣкой параходъ или умрѣла отъ нѣкаква болестъ? Трѣбва ли вѣрващиятъ да изгуби вѣрата и смисъла въ живота си отъ това, че изгубилъ богатството си? Тѣй щото, не е достатъчно да вѣрвашъ въ Бога или въ Неговата Любовь, но да изпълнявашъ волята Му. Да вѣрвашъ въ любовта, въ мъдростта и въ истината е едно нѣщо, а да изпълнявашъ законитѣ имъ е съвсемъ друго.

Следователно, нито само вѣрата спасява, нито знанието. Не е достатъчно човѣкъ само да вѣрва, но той трѣбва да изправи отношенията си къмъ разумната природа, като къмъ своя майка, и къмъ Бога, като къмъ свой Баща, и да каже: Татко, прости ме, сгрѣшихъ. Готовъ съмъ да Ти служа като последенъ слуга. Не е разрешение на въпроса, да очаква човѣкъ да умре. Смъртта не разрешава въпроситѣ, нито неразбранитѣ страдания раждатъ нѣщо велико. Страданията иматъ смисълъ, ако отъ тѣхъ се роди нѣщо велико. Ако майката страда и роди дете, страданията ѝ се осмислятъ. Ако нивата роди изобилно жито, страданията на земеделеца се оправдаватъ. Заслужава си да копае, да оре и да жъне, за да придобие изобилно плодъ. Ако страданията на човѣка не даватъ плодове, тѣ сж безсмислени. Пазете се отъ такива страдания. Натѣквате ли се на ненуждни страдания, вие ще се намѣрите въ положението на онзи американецъ, който опиталъ силата на Ниагарския водопадъ, като миналъ по него съ бѣчва. Той влѣзълъ въ добре осмолена бѣчва и се спусналъ съ нея отъ височината на водопада, но следъ половинъ часъ търкаляне по буйнитѣ води на водопада, бѣчвата излѣзла на брѣга. Като го извадили отъ бѣчвата, той билъ въ пълно безсъзнание; щомъ се свестилъ, казалъ: Цѣлия свѣтъ да ми даватъ, втори пѣтъ не искамъ да правя този опитъ. За нищо въ свѣта не бихъ се опиталъ да се състезавамъ съ водитѣ на водопада. Не трѣбва да се опитватъ горчевинитѣ на единъ неразуменъ, безсмисленъ животъ. Като живѣе, човѣкъ трѣбва да води

разуменъ, плодоносенъ животъ, както за себе си, така и за окръжаващитѣ.

Единъ вѣрващъ запиталъ проповѣдника: Какъ ми-слишъ, ще се спася ли? — Ще се спасишъ. — Кога и какъ ще позная? — Като отидешъ на онзи свѣтъ. — Ако отида и ме върнатъ обратно на земята? — Нищо, ще знаешъ поне истината. — Искамъ положително да зная, безъ да правя опити. — Правъ е този човѣкъ. Ако рече да прави опити, той ще изпадне въ положението на блудния синъ, който напусналъ бащиния си домъ и тръгналъ по свѣта да странствува. Обаче, и при това положение има изходъ. Щомъ се натъкне на мжнотии и стане свинаръ, не трѣбва да седи много при свинетѣ, но да вземе торбата си и да тръгне за отечеството си. Какво ще кажатъ свинетѣ, какво ще каже господарътъ му или обществото, това не трѣбва да го интересува. Това значи вѣрващъ човѣкъ. По-добре е човѣкъ да се върне при баща си, отколкото да напусне бащиния си домъ; по-добре е да спечели богатството си, отколкото да го изгуби; по-добре е да придобива знание, отколкото да изгуби знанието си; по-добре е да придобива добродетели, да придобива здраве, сила, отколкото да губи. Положителното е за предпочитане предъ отрицателното.

Въ заключение, съветвамъ ви да избѣгвате слабоститѣ на малкия и на голѣмия синъ, но да се стремите къмъ благодородното въ характера на бащата. Той дава примѣръ, какъ трѣбва да живѣятъ хората помежду си; той показва, какви трѣбва да бждатъ братскитѣ отношения.

Сега и на васъ желая да живѣете като вашия Небесенъ Баща, Който е създалъ живота и учи хората, какъ да прилагатъ Неговата Любовь. Христосъ казва: „Така да просвѣтнатъ дѣлата ви, че всички да познаятъ вашия Отецъ“. Радвайте се и вие заедно съ баща си, когато малкиятъ ви братъ се връща отъ чужбина. Вземете участие въ угощението, което баща ви устройва за всички свои загубени синове, които отново се връщатъ въ отечеството си.

„Мъртавъ бѣ, и оживѣ; изгубенъ бѣ, и намѣри се. Да се възрадваме и да се възвеселимъ“!

По-горни отъ тѣхъ

„Вие не сте ли много по-горни отъ тѣхъ? *)

„По-горни отъ тѣхъ“.

Всѣки човѣкъ се стреми да бжде по-горенъ. Отъ кого може да бжде по-горенъ? Отъ по-долния отъ себе си. Какъ познава човѣкъ, дали е по-горенъ или по-долень? Като приложи нѣкаква мѣрка. Има относителни мѣрки за измѣрване на нѣщата, обаче, една е истинската, абсолютна, вѣчна мѣрка, съ която всички трѣбва да си служатъ. Съ тази мѣрка, именно, си служили въ всички времена и епохи, но днесъ ключътъ ѝ е изгубенъ, поради което хората изпадатъ въ неясноти и погрѣшки. Тази е причината, дето хората и въ миналото, и днесъ не знаятъ още, какъ да мислятъ и чувствуватъ, какъ да се ползуватъ отъ богатата, които имъ сж дадени. Ще кажете, че хората на миналото сж били варвари. Ако това е вѣрно, какво ще кажете за хората на 20 вѣкъ? Тѣ поне живѣятъ въ една висока култура. Ако сравните съвременнитѣ хора съ тия на миналото, ще видите, че и едниѣ, и другитѣ сж мислѣли, но още не сж дошли до правата мисль, която повдига цѣлото човѣчество — мъже, жени и деца. Не е права мисль онази, която служи само на едни хора, били тѣ богати, или сиромаси. Докато мисли само за богатството си, богатиятъ нѣма права мисль. Докато мисли само за сиромашията си, и сиромаситѣ нѣма права мисль. Трѣбва ли богатиятъ да мисли, че като него нѣма другъ богатъ. Трѣбва ли сиромаситѣ да мисли, че нѣма другъ сиромасъ като него. Така не може да се мисли.

Запитали единъ день Сократа: Защо богатитѣ даватъ милостиня на сиромаситѣ, а на философитѣ не даватъ? Сократъ отговорилъ: Богатитѣ даватъ милостиня на сиромаситѣ, защото иматъ възможность нѣкога да станатъ сиромаси, обаче, изключена е възможността да станатъ философи.

Животътъ, къмъ който се стреми човѣкъ, има

три вида прояви: животъ, който се проявява въ областта на стомаха, животъ — въ областта на дробоветъ и животъ — въ областта на мозъка. »Обикновенитъ хора живѣятъ въ областта на стомаха, отдето произтичатъ голѣмитъ противоречия и нещастия. »Талантливитъ хора живѣятъ въ областта на дробоветъ и дихателната система. Тѣ сж допринесли много за свѣта. »Гениалнитъ хора пъкъ живѣятъ въ областта на мозъка. Обаче, нито стомахътъ, нито дробоветъ, нито мозъкътъ сжществуватъ самостоятелно. Ето защо, ние наричаме истински човѣкъ онзи, който включва въ себе си и обикновения, и талантливия, и гениалния. Той има права мисль, защото е въ отношение съ цѣлокупния животъ. »Обикновениятъ човѣкъ и талантливиятъ образуватъ една двойка. »Гениалниятъ и светията образуватъ друга двойка. Значи, обикновениятъ и талантливиятъ сж господари на стомаха и дробоветъ, а гениалниятъ и светията — на мозъка. »Светията живѣе въ горната часть на мозъка, дето сж моралнитъ и възвишени чувства, а гениалниятъ — въ предната часть на мозъка, въ челото. Като погледнете черепа, челото и лицето на човѣка, ще познаете, доколко е оралъ, сѣлъ и жъналъ като обикновець, талантливъ или гениаленъ човѣкъ.

Като говоримъ за четиритъ категории хора, ние желаемъ, всички да бждете гениални, да разберете мисъла на живота, да схващате нуждитъ на обикновенитъ и талантливитъ и да ги задоволявате. Мнозина сждятъ за гениалността по тежестъта на мозъка, но всѣкога не сж прави. Гениалността не се опредѣля нито само по тежестъта на мозъка, нито по неговия обемъ. »Мозъкътъ на гениалния човѣкъ е създаденъ отъ особена материя, която не сжествува на земята. Това е фактъ, който ще се провѣри въ бждеще, днесъ не може да се докаже. Кой може да докаже истината? Сама по себе си, истината е доказана. Обаче, ако искате да я доказвате, вие ще употребите много време. »Запримѣрь, ако искате да докажете на слѣпия, че сжествува свѣтлина, вие трѣбва да чакате дълго време. Единъ день, когато прогледа, той ще повѣрва, че сжествува свѣтлина и ще разбере, какво представя тя. Не е лесно да отворите очитъ на слѣпия и да го убедите въ сжествуването на нѣща, които той не вижда и не може

да провери съ останалитѣ си сѣтива. Свѣтътъ се нуждае отъ хора, които иматъ отворени очи, които мислятъ право и чувствуватъ добре. Ако остане отсега нататъкъ да ги учите, какъ да мислятъ и чувствуватъ, това е напраздно губене на време. Хиллдитѣ вѣкове, презъ които човѣкъ е миналъ, сж приготвили неговия умъ и неговото сърдце—да мислятъ и чувствуватъ правилно. Човѣшкиятъ мозъкъ представя капитала, отъ който Духътъ може да се ползува.

И тъй, човѣкъ се отличава отъ другитѣ живи същества по своята права мисль и разумность. Като изхожда отъ мисльта и отъ разумностьта си, той трѣбва да бжде готовъ да изпълни всичко, което е обещахъ. Не сж велики онѣзи хора, които обещаватъ и не изпълняватъ; които се биятъ на бойнитѣ полета; които се унищожаватъ едни-други. Велики хора сж онѣзи, които спасяватъ своитѣ братя и подобряватъ условията на живота имъ.

Като разглеждате идеитѣ на съвременнитѣ хора, намирате нѣщо хубаво въ тѣхъ, но тѣ не сж дошли още до истинското понятие за Бога. Даже и религиознитѣ нѣматъ още ясна представа за Бога. Тѣ гледатъ на Него като на човѣкъ, на Когото могатъ да повлияятъ съ своитѣ молитви и жертвоприношения. Ако, наистина, може да се повлияе на Бога съ молитви и жертви, свѣтътъ е пропаднахъ. Богъ е същество, Коего има предъ видъ интереситѣ на всички хора, животни, растения — отъ най-малкитѣ до най-голѣмитѣ. Той не се подкупва съ нищо. Въ Стария Заветъ се разказва за тритѣ момци, които били хвърлени въ огнена пещъ, защото не искали да се поклонятъ на идолитѣ, на които се покланяли въ това време. Тѣ прекараха въ огнената пещъ известно време, но не изгорѣха. Жертвитѣ имъ ли ги спасиха? Тѣ не принесоха никакви жертви, но пѣха и славѣха Бога. Вѣрата имъ въ Истинския Богъ ги спаси. Тѣ казаха: Този Богъ, на Когото служимъ, ще ни спаси, никакъвъ огънь не е въ състояние да ни изгори. Съ това тримата младежи показаха на хората, че който служи на Бога, не умира. Който служи на Бога съ любовь, не го заравятъ въ гробъ. Дрехитѣ му могатъ да заровятъ, да поливатъ отгоре съ вино, но душата и духътъ му сж свободни. Следъ всичко това, ще отидете на гроба да му се по-

клоните. Колкото и да се кланяте на гроба, той нѣма да ви отговори. — Защо? — Не е тамъ човѣкътъ. Гробътъ му е празенъ.

Това става не само съ обикновенитѣ хора, но и съ Христа. И до днесъ още търсятъ частици отъ кръста на Христа, като светиня, да имъ се кланятъ. Ако търсите кръста на Христа, не можете да го намѣрите. Той или се е разпрѣсналъ на малки частици изъ пространството, или е станалъ толкова голѣмъ, че и най-голѣмиятъ параходъ въ свѣта не може да го побере. Нѣкои търговци въ Палестина сж продавали разни дървета, като частици отъ Христовия кръстъ. Време е вече човѣчеството да се освободи отъ лъжитѣ на миналото и на настоящето, които минаватъ за свещени мисли и убеждения. Ние сме противъ свещенитѣ лъжи, които сж причина за голѣми нещастия и страдания въ свѣта.

Въ миналото, единъ руски императоръ издалъ заповѣдъ, да се обърнатъ писмено до 40 манастири въ Иерусалимъ, да запитатъ, въ кой отъ тѣхъ се намира главата на Иоанъ Кръстителъ, да му я донесатъ да я види и да ѝ се поклони. Въ скоро време отъ всички посочени манастири пристигнали 40 депутации. Всѣка депутация носѣла по една глава и считала за голѣма честъ, че въ тѣхния манастиръ, именно, се намирала главата на Иоана Кръстителя. Когато влѣзълъ въ стаята при депутатитѣ, императорътъ останалъ очуденъ, като видѣлъ 40 глави на Иоана Кръстителя и запиталъ: Съ коя отъ тѣзи глави светията е започналъ живота си?

Сега, ако се обърнете къмъ окултиститѣ по въпроса за 40-тѣ глави на Иоана Кръстителя, нѣкои отъ тѣхъ ще се опитатъ да ви докажатъ, че, наистина, предтечата е ималъ 40 глави. Обикновениятъ човѣкъ не може да твърди това, но окултистътъ ще се опита да го докаже. Императорътъ отнесълъ въпроса до светия Синодъ, съ молба да се произнесатъ, колко глави има Иоанъ Кръстителъ. Синодътъ отговорилъ, че светията ималъ само една глава. — Не, 40 глави има — възразилъ императорътъ. Всички останали очудени на възражението на императора. За да ги извади отъ недоумението, въ което изпаднали, императорътъ ги завелъ въ стаята, дето били главитѣ на Предтечата и казалъ: Ето, това сж главитѣ на Иоана Кръстителя. Въ

заключение той казалъ: Не трѣбва да се заблуждаватъ проститѣ хора.

Съвременнитѣ хора често предаватъ на нѣщата качества, които въ сжщностъ не притежаватъ. Тѣ искатъ да ги направятъ по-велики, по-свети. Велики нѣща сж тѣзи, които носятъ свобода за човѣшката душа, които внасятъ животъ, които внасятъ разширяване въ сърдцата на страдащитѣ. Великото въ живота възкресява мъртвитѣ, повдига падналитѣ и угнетенитѣ, утешава страдащитѣ.

Всички хора се стремятъ къмъ нѣщо велико, къмъ постигане на нѣкакъвъ идеалъ. Тѣ сж дошли отнѣкъде, иматъ свое предназначение, но ако ги запитатъ, отде идатъ и кжде отиватъ, ще кажатъ, че нищо не знаятъ. Нѣкои хора приематъ, че сжществува другъ животъ, че сжществува Богъ, но нѣматъ никакви опитности. Други пъкъ иматъ опитности за сжществуването на Бога, на духовния свѣтъ и т. н. Въ това отношение хората се различаватъ помежду си, както децата въ единъ домъ. Едни познаватъ добре майка си и баща си, а други не ги познаватъ. Тѣ ги наричатъ майка и баща, но какво представя майката и какво—бащата, не знаятъ. За тѣхъ майката и бащата сж сжщества, които сж длѣжни само да даватъ и да ги хранятъ. За онѣзи, които разбиратъ смисъла на нѣщата, майката символизира любовта, а бащата — мъдростта.

➤ Единъ княжески синъ се влюбилъ въ една царска дъщеря и пожелалъ да се ожени за нея. Тя му казала: Ще се ожения за тебе, само при условие, че ще извадишъ сърдцето на майка си и ще ми го донесешъ. Безъ сърдцето на майка ти не можемъ да бждемъ щастливи. Значи, сърдцето на майка му представя емблема на тѣхното щастие. Княжескиятъ синъ отива при майка си, изважда сърдцето ѝ, и радостенъ, но замисленъ, го носи на възлюбената си. Той мислѣлъ, какво означава сърдцето на майка му и защо е нужно на възлюбената му. Чудно нѣщо, мислѣлъ си той, направихъ това, на което не зная значението. Както вървѣлъ и мислѣлъ върху постѣпката си, той се спѣналъ и силно ударилъ крака си. Въ това време чулъ гласъ отъ кутията: Синко, лошо ли се удари? Сърдцето на майка му проговорило съ трепетъ къмъ сина си. Като чулъ нѣжния гласъ на майчиното си сърдце, той веднага се

върналъ при тѣлото на майка си и турилъ сърдцето на мѣстото му, като си казалъ: Не искамъ такава царска дъщеря, която търси, като условие за щастие, сърдцето на майка ми. Не само княжескиятъ синъ е сгрѣшилъ, но днесъ много хора сж готови да пожертвуватъ всичко свето и велико въ себе си, за да придобиятъ нѣщо временно и преходно.

„По-горни отъ тѣхъ“. Отъ кого можете да бъдете по-горни? Отъ по-долнитѣ отъ васъ. Всѣки човѣкъ може да бжде по-горенъ отъ нѣкого, но той трѣбва да се стреми къмъ по-горнитѣ отъ себе си, за да придобие нѣщо. Велико и красиво нѣщо е човѣшкиятъ стремежъ. Великъ моментъ за майката е раждането на нейното дете. Великъ моментъ за растението е разцвѣтяването на пѣпката и разнасянето на уханието ѝ далечъ отъ нея. Великъ моментъ за писателя и за поета е проникването на една свѣтла и възвишена мисль въ ума му. Великъ моментъ за човѣшката душа е възприемането на истината.

Време е вече, всички хора да обикнатъ истината и да се стремятъ къмъ нея, защото тя ще ги освободи отъ ограниченията на живота. Всички общественици, всички управници се стремятъ къмъ това, именно, да внесатъ истината срѣдъ народа си, да го освободятъ, но нѣматъ методи, чрезъ които да постигнатъ желанията си. Преди всичко, хората трѣбва да се научатъ да мислятъ право. Дали работятъ партийно или единично, хората трѣбва да работятъ за благото не само на своя народъ, но и на цѣлото човѣчество. Какво ще постигне една партия, ако мисли, че нейнитѣ методи сж най-прави и възстава противъ всѣки, който не е нейнъ съпартизанинъ? Ще кажете, че противникитѣ на една партия трѣбва да се избиятъ и обесятъ. Може ли, сънародници да се убиватъ и бесятъ едни-други? Едно време, когато българитѣ бѣха подъ турско робство, турцитѣ минаваха за лоши хора, защото бесѣха и убиваха българитѣ. Какво ще кажете днесъ за българитѣ, ако нѣкой отъ тѣхъ се осмѣли да убие своя братъ българинъ? Ще кажемъ, че нѣкогашнитѣ турци сж влѣзли въ българитѣ. Може ли българинъ да убива брата си? Може ли двама души отъ една и сжща нация да се ненавиждатъ? Отъ Стария Заветъ знаемъ, че Каинъ уби Авела. Трѣбва ли и днесъ да срѣщаме Ка-

иновци въ свѣта? Какво представя Каинъ? Човѣкъ, който за нищо и никакво може да вдигне тояга и да убие брата си. Животътъ на брата ти, или на кой да е човѣкъ, струва много повече отъ това, че димътъ на жертвата ти не отива нагоре, а се разстила по земята.

Сега, да се върнемъ къмъ сжщественото, което може да съгради вашия животъ. Не е важно, какъ живѣте сега; не е важно, какъ сте живѣли въ миналото; важно е, какво сте придобили отъ миналото, какво ще постигнете въ настоящето, за да съградите своето бъдеще. Представете си, че въ миналото сте дишали правилно, но въ настоящия моментъ е станало нѣкаква промѣна въ дишането ви, и вие не можете да се ползвате отъ предишното си дишане. Ако въ миналото сте имали добра паметъ, хранили сте се съ добри мисли, това е било за миналото. Можете ли да се ползвате отъ миналото, ако въ настоящето паметта ви се изопачи и загубите свѣтлитѣ си мисли, които сж ви въодушевявали? Пазете се отъ катаклизми въ живота си, при които можете да изгубите всичко, което сте придобили. За да не се натъквате на катаклизми, трѣбва да спрете вниманието си върху възпитанието и самовъзпитанието.

»Като изучавате законитѣ на възпитанието, ще видите, че човѣкъ не може да предаде на другитѣ това, което той нѣма въ себе си. Колкото и да желаете да възпитате едно дете, не можете да постигнете нищо, ако сами не сте възпитани.» Ако едно тѣло е нагорещено до 3000⁰ температура, и околнитѣ предмети могат да се нагорещатъ до сжщата температура. Обаче, ако тѣлото е нагрѣто само до сто градуса, по никой начинъ не може да нагрѣе околнитѣ тѣла на температура по-висока отъ сто градуса. На по-малко отъ сто градуса може, но по никой начинъ на по-висока отъ сто градуса.» Следователно, обикновениятъ човѣкъ никога не може да оправи свѣта. — Защо? — Защото температурата му е едва сто градуса.» За да се оправятъ нѣщата, свѣтътъ се нуждае отъ гениални учители, гениални свещеници, гениални майки и бащи, които живѣятъ за Бога, а не за себе си. На първо мѣсто тѣ иматъ предъ видъ благого на другитѣ хора, а после своето.» Ако днесъ се яви единъ гениаленъ човѣкъ въ свѣта, веднага ще го турятъ въ затворъ, ще го обви-

нятъ, че е носителъ на злото, че иде да руши. Ако гледате така на нѣщата, и азъ мога да докажа, че слънцето е причина за всички злини въ свѣта. Запримѣрь, слънцето е причина за нѣкои болести. — Защо? — Защото силитѣ въ нѣкой организъмъ не могатъ да се справятъ съ слънчевитѣ енергии и, вмѣсто добро, тѣ причиняватъ известни злини. Въпрѣки това, безъ слънце нѣма животъ. Знаете ли, какво би станало, ако слънцето престане да грѣе? Наистина, лошитѣ мисли развалятъ живота, но безъ мисль е още по-зле. Значи, както слънчевата свѣтлина причинява известни болести, така и човѣшката мисль понѣкога причинява злини, но все пакъ ще кажемъ като българина: „Ела зло, че безъ тебе по-зло.“ Често човѣкъ прави нѣща, които не сж по негово желание, но той има възможность, пакъ чрезъ мисльта си, да се изправи, да кали волята си и да я възпита. За да облагороди ума си, за да прояви своята любовъ, човѣкъ трѣбва да има една свещена идея въ себе си, или да даде пжтъ на Божественото начало въ душата си. За да даде ходъ на Божественото начало въ себе си, човѣкъ трѣбва да гледа на всички хора като на свои приятели, както Богъ гледа на тѣхъ.

„По-горни отъ тѣхъ.“ — Отъ какво трѣбва да бжде човѣкъ по-горенъ? — Отъ обикновенитѣ работи. Това значи, да се стреми къмъ великитѣ нѣща въ свѣта. Великитѣ, гениалнитѣ нѣща не се създаватъ на земята. Тѣ се създаватъ въ други, по-възвишени свѣтове, а на земята само се отразяватъ. Сжщото може да се каже и за великитѣ и гениални хора. Тѣ живѣятъ въ особенъ свѣтъ, но отъ време на време слизатъ на земята, дето се въплотяватъ временно. Ще кажете, че искате доказателства за това. Много доказателства има, но трѣбва да си купите билетъ за онзи свѣтъ, сами да провѣрите истината. Като имате билетъ, лесно се пжтува, нѣколко трена има на разположение: единъ трѣгва сутринъ, другъ — на обѣдъ и трети — вечеръ. Отъ васъ зависи, кога ще пжтувате. — Какъ и отде се купува билетъ? Какъ се пжтува съ тренъ за висшитѣ свѣтове? — Това не се разказва. Гениалнитѣ хора иматъ способността да правятъ такива нѣща, за каквито обикновенитѣ не сж способни. Какъ можа Христосъ да ходи по морето? Христосъ познаваше всички закони на при-

родата и се ползуваше отъ тѣхъ, когато искаше. Това знаятъ и гениалнитѣ хора. Единъ гениаленъ човѣкъ може да направи тѣлото си много леко, до единъ грамъ, и много тежко, като земята. Гениалниятъ може да носи земята съ една ржка и да си играе съ нея като съ топка. Когато пожелае, той може да я хвърли въ пространството и пакъ да я хване.

»Като изучавате вселената, виждате, че едно тѣло влияе на друго и може да го отклони отъ пѣтя му. — Какъ става това? → Научно лесно се обяснява, но вънъ отъ науката малцина могатъ да го обяснятъ. Това става и въ живота на обикновенитѣ хора. »Момъкъ хваща ржката на една мома и я отклонява отъ пѣтя ѝ. Какъ става това: съ ума или съ тѣлото на момъка? Нѣкои поддържатъ мисълта, че това явление се дължи на взаимното привличане между умоветѣ, сърдцата или тѣлата на момъка и на момата. Ако отклоняването се дължи на тѣлата, би трѣбвало, и като мъртви, тѣ пакъ да си влияятъ. На каквото разстояние да се намиратъ мъртвитѣ тѣла, тѣ никога не се привличатъ. Значи, друга причина влияе върху хората, поради което тѣ се взаимно привличатъ, отблъскватъ или отклоняватъ отъ пѣтя си.

»Като не разбиратъ явленията въ природата, мнозина се запитватъ, кой пѣтъ, кое вѣрую да хванатъ. Всѣки човѣкъ има едно свещено вѣрую, за което трѣбва да се държи. Дойде ли до своето вѣрую, човѣкъ изпитва добро разположение къмъ всички живи същества: цвѣта, птици, млѣкопитаещи, хора. Ако види на пѣтя си едно цвѣте, той ще се наведе да го помилва, ще внимава да го не стѣпче. Ако види птичка или млѣкопитаещо, ще мине край него тихо, безъ шумъ, да не го уплаши. Дето минава, всички го познаватъ. Всички знаятъ, че той е необикновенъ човѣкъ, обича всички живи същества и се отнася добре съ тѣхъ.

»Стремете се къмъ великия моралъ, който има предъ видъ интереситѣ и живота на всички същества. Споредъ този моралъ, който може да кжса цвѣтята безъ причина, да отнема живота имъ, той може да убие и човѣкъ. Който може да убие заякъ, може да убие и човѣкъ. За създаване на малкитѣ същества Богъ полага усилия, както и за създаване на човѣка. Всѣка буква е на мѣстото си. Следователно, дойде ли

до нѣкое живо сѣщество, колкото и да е малко, то е на мѣстото си. >Всѣко цвѣте, всѣки изворъ, всѣка птичка, всѣко животно, всѣки човѣкъ е буква отъ свещената книга на козмоса. Въ всѣко живо сѣщество е вложена известна идея, съ която се проповѣдва на хората. Запримѣръ, виждате единъ заякъ и казвате, че е дългоухъ и страхливъ. >Голѣмитѣ уши на заяка показватъ неговата щедростъ. Той проповѣдва на хората, че трѣбва да бждатъ щедри. Съ бѣгането си той изразява своето кавалерство. Като го стигне хрътката, той веднага отскача отъ мѣстото си и отива на друго, съ което иска да каже, че много мѣста има въ природата, а не само едно. Той е готовъ да отстѣпи мѣстото си и да заеме друго. Заякътъ има една добра чѣрта — никога не се обезсърдчава. Презъ голѣми мжнотии минава заякътъ, но досега нито единъ заякъ не се е самоубилъ, нито е посегналъ на свой братъ. Заяцитѣ казватъ: Отъ една вѣра сме, нѣма защо да се караме; ще живѣемъ братски помежду си и съ любовъ. Казвате, че нѣкой човѣкъ има заешки умъ. Това не е право заключение. Всѣки човѣкъ наподобява по нѣщо нѣкое животно, следователно и на заяка, но не и по умъ. Единъ англичанинъ, физиогномистъ, написалъ една сравнителна физиогномия въ която е изнесълъ човѣшки типове, които иматъ нѣщо общо съ нѣкои животни. Той прави това уподобяване не само между отдѣлнитѣ хора и животни, но и между различнитѣ народи, раси и животни.

Като изучавате човѣшкитѣ типове и ги уприличавате на животнитѣ, лесно е да видите добритѣ чѣрти и на животнитѣ. >Всѣко животно има и добри, и лоши чѣрти. Запримѣръ, една отъ лошитѣ чѣрти на вълка е неговата голѣма алчностъ. Като влѣзе въ едно стадо, той не взима само една овца, но напада нѣколко, одушва ги и бѣга. Въпрѣки това, вълкътъ е интелигентенъ. Тази е една отъ неговитѣ добри чѣрти.

И тѣй, лошитѣ животни не сж нищо друго, освенъ злото, което е изопачило човѣка. Добритѣ животни пъкъ сж изразъ на доброто, което човѣкъ носи въ себе си. Добритѣ и лоши животни заедно представятъ складове съ богатства, които човѣкъ е придобилъ, както въ миналото, така и въ настоящето. Тѣзи богатства се пазятъ като светиня. Единъ день всички животни, като представители на тѣзи богатства, ще се явятъ предъ

човѣка, както едно време се явиха предъ Адама, да имъ даде имена. Едно време животнитѣ не бѣха толкова лоши, както сж днесъ. Обаче, следъ излизането на първитѣ човѣци отъ рая, съ тѣхъ заедно излѣзоха и животнитѣ и изопачиха естеството си. Тѣзи нѣща не ви ползуютъ, тѣ сж само за обяснение. Не е важно, какво е правилъ човѣкъ въ миналото; важно е, какъ днесъ живѣе той. Въпрѣки това, нѣкои искатъ да знаятъ, кои сж били причинитѣ за грѣхопадането на първитѣ човѣци. Колкото въпроси да се задаватъ, причината все ще остане неизвестна за васъ.

Единъ день Настрадаинъ Ходжа видѣлъ, че кжщата му протекла отгоре и трѣбвало да вика зидаръ да я покрива. Като разглеждалъ кжщата си, той решилъ, че може самъ да си я покрие. Той си казалъ: Каквото може да направи зидарѣтъ, това мога да направя и азъ. Той се качилъ на покрива и започналъ да го поправя. Като работилъ, той стѣпилъ невнимателно, подхлъзналъ се, падналъ на земята и си счупилъ крака. Който го видѣлъ съ счупенъ кракъ, все го питалъ: Настрадаинъ Ходжа, какъ стана тази работа, че падна и си счупи крака? Той разправялъ на едного, на втори, на трети и, най-после, като му дотегнало да разправя една и сжща история, казалъ: Чудно нѣщо, не се ли намѣри нѣкой отъ васъ да е падалъ отвисоко и да си е счупвалъ крака, че да знае, какъ става тази работа. Подхлъзнахъ се, паднахъ и счупихъ крака си. — Защо не внимаваше? — Тамъ е работата, трѣбваше да внимавамъ. — Защо не помисли по-рано, че можешъ да паднешъ? — Тамъ е работата, че не мислихъ. — Защо не избра по-добро време? — Тамъ е работата, че не избрахъ времето. — Защо не взе зидаръ? — Тамъ е работата, че не взехъ зидаръ. — Втори пжтъ не се качвай на покрива! — Това е моя работа. Важно е, че сега кракѣтъ ми трѣбва да се намѣсти.

Днесъ всички хора търсятъ причинитѣ за страданията и нещастията въ свѣта, търсятъ начинъ за изправянето му. Не е важно, кои сж причинитѣ за нещастията и страданията на хората; важно е, какъ да се справи човѣкъ съ тѣхъ. И добритѣ, и лошитѣ хора страдатъ, само че първитѣ лесно се справятъ и се облагодоряватъ, а вторитѣ — мжно се справятъ и се ожесточаватъ. За да не си създаватъ страдания сами, хората

трѣбва да бждатъ внимателни, да се самовѣзпитаватъ, да облагородяватъ своята низша природа.

➤ Единъ младъ момъкъ разправяше една своя опитностъ, за проява на едно грубо и жестоко чувство въ себе си. Единъ день сестра му го обидила, и той въ момента още изпиталъ къмъ нея ненавистъ и желание да ѝ отмъсти. Една вечеръ, като я видѣлъ на двора, въ него се явило желание да вземе едно дърво да я удари, да я махне отъ лицето си. Обаче, той се спрѣлъ въ себе си, ужасилъ се отъ това желание, веднага влѣзълъ вкѣщи и започналъ да се моли, да се освободи отъ това лошо чувство. Като се успокоилъ, започналъ да размишлява, отде се явило това чувство въ него. Навѣрно то е било въ спящо състояние, и обидната дума, казана отъ сестра му, послужила като запалка на барута.

„По-горни отъ тѣхъ“. Наистина, Божественото въ човѣка трѣбва да стои по-горе отъ човѣшкото, за да може той да се справя съ всички низши и обикновени чувства и мисли, които минаватъ презъ него. Само по този начинъ, човѣкъ може да възприеме любовта и да я приложи въ живота си като великъ законъ, като основа на Битието. Само съ любовта човѣкъ може да бжде щастливъ и да постигне това, което е предвидено въ неговата програма. ➤ Чрезъ любовта обикновенитѣ хора могатъ да станатъ гениални, гениалнитѣ — светии, светиитѣ — Учители. Това сж велики процеси въ козмоса, за постигането на които се изисква стремежъ и голѣми и усилия. Достатъчно е човѣкъ да влѣзе за известно време въ Божествения свѣтъ, за да разбере, какво представя той. Влѣзе ли въ този свѣтъ, човѣкъ не би желалъ вече да се върне на земята. Красивъ е Божествениятъ свѣтъ. Който е надникналъ само за моментъ въ този свѣтъ, той остава винаги съ стремежъ да се върне тамъ. За този свѣтъ, именно, апостолъ Павелъ казва, че око не е видѣло, и ухо не е чуло това, което Богъ е приготвилъ за онѣзи, които Го любятъ. Физическиятъ свѣтъ не е нищо друго, освенъ отражение на Божествения. Той съществува благодарение на укрухитѣ, които идатъ отъ Божествения свѣтъ. Личниятъ, семейниятъ, общественитъ, религиозниятъ животъ представятъ сжщо отражение на свещенитѣ идеи на великитѣ напреднали сжщества отъ Божествения свѣтъ. Тѣзи

сщества помагатъ на хората отъ земята, даватъ имъ условия за новъ животъ. Запримѣръ, ако убиятъ нѣкого, веднага отъ възвишения свѣтъ слизатъ утешители и започватъ да го успокояватъ, че ще му дадатъ подобри условия, да се върне на земята и да продължи работата си. Изобщо, ако замине възрастенъ човѣкъ за другия свѣтъ, той слиза на земята следъ 45—50 години. Децата слизатъ по-скоро, въ продължение на една до три години.

Като казвамъ, че възвишенитѣ сщества отъ Божествения свѣтъ могатъ да създаватъ ново тѣло на всѣки убитъ човѣкъ, това не значи, че убийството се допуска. Който убива, той носи тежкитѣ послѣдствия за своето престѣпление, независимо това, че животътъ на убития може отново да се възстанови. Това е излишна, ненужна работа, въ която се изразходва грамадно количество енергия. Веднѣжъ създаденъ, човѣкъ трѣбва да остане на земята, колкото години му сж опредѣлени за свършване на възложената му работа. Преждевременно отнемане живота на човѣка подразбира спиране на неговата еволюция. Следъ време животътъ му пакъ ще се възстанови, но той трѣбва да прави голѣми усилия, за да набави изгубеното време.

Като не разбирайтъ законитѣ на живота, хората се убиватъ едни други, както градинаритѣ кастрятъ дърветата си, учителитѣ — своитѣ ученици, обществото — своитѣ членове и т. н. Хората мислятъ, че по този начинъ се възпитаватъ. Градинарътъ кастри дърветата съ цель да ги облагороди, да даватъ по-добри плодове. Учителитѣ възпитаватъ ученицитѣ си въ религиозно отношение, искатъ да ги направятъ религиозни. Ако тѣ отсега нататкъ искатъ да внесатъ въ младото поколѣние религиозно чувство, много сж закъснѣли. Човѣкъ се ражда съ религиозно чувство. То е най-възвишеното и благородно чувство, което човѣкъ носи въ себе си. Ако искате да го присадите отвънъ, вие ще осакатите това, което природата е вложила въ него. Какъ ще накарате човѣка да вѣрва въ Бога, ако религиозното чувство отсъствува въ него? Въ кой Богъ ще го заставите да вѣрва? Който носи любовта въ себе си, той е силенъ; той не може да не вѣрва. Той обича всички хора и е готовъ на всѣкакви жертви въ името на любовта. Затова Христосъ препорѣчва

да обичаме не само своитѣ приятели, но и враговетѣ си.

Често хората се въздържатъ да проявятъ доброто, за да не се увеличи злото. Това не е право. Прилагайте доброто и не се страхувайте. Доброто е по-силно и мощно отъ злото, поради което е въ състояние да погълне злото и да го преработи. Доброто ще преработи най-кривитѣ и изопачени човѣшки идеи. Доброто и любовта сж проповѣдници на човѣчеството. Чрезъ тѣхъ хората организиратъ мислитѣ и чувствата си, и се готвятъ за новъ животъ. Много проповѣдници идатъ въ свѣта, да говорятъ на хората, да имъ покажатъ новия и правъ пѣтъ. Това сж проповѣдници, които говорятъ въ името на любовта, на правдата, на доброто, на мъдростта, на истината и на свободата.

Като се проповѣдва на съвременитѣ хора, мнозина се отказватъ да слушатъ, подъ предлогъ, че е проповѣдвано вече на тѣхнитѣ дѣди и прадѣди, Това нищо не значи. Да се разсждава по този начинъ, то е все едно, да казвате, че слънцето вчера ви е грѣло, днесъ не трѣбва да грѣе. Следъ хиляди години слънцето ще грѣе другояче. Както днесъ се моли човѣкъ, утре нѣма да се моли по сжщия начинъ. Стариятъ човѣкъ и детето не се молятъ по единъ и сжщъ начинъ.

„По-горни отъ тѣхъ“. Сега ние сме дошли въ свѣта да познаемъ Бога, да познаемъ любовта. Всички хора трѣбва да се проникнатъ отъ тази мисль. И тогава, въ каквото положение да се намира, на каквато работа да бжде, човѣкъ трѣбва да приложи истината. Всѣки човѣкъ е допринесълъ нѣщо въ свѣта, но той не е последниятъ факторъ. И майкитѣ, и бащитѣ, и учителитѣ, и свещеницитѣ сж работели за човѣчеството, но и тѣ не сж единственитѣ и последни фактори въ това отношение. Задачата на всѣки човѣкъ е да реализира онази идея, която е вложена въ душата му. Той трѣбва да съзнае, че е човѣкъ, който при всички условия да остане вѣренъ на своя идеалъ. Въ това отношение, той трѣбва да има характера на заяка, който и при най-голѣмитѣ мъчнотии не се обезсърдчава и никога не мисли да прави зло. Истинскиятъ човѣкъ гледа и на доброто, и на злото еднакво. Той счита, че всѣко нѣщо въ свѣта е на мѣстото си.

➤Днесъ трѣбва да се проповѣдва на хората разум-

на свобода, да не се налагатъ единъ на другъ, но да оставятъ всѣки да живѣе, както Богъ отвѣтре го ржководи. »Мислите ли, че, ако заставите хората да живѣятъ, както вие искате, ще постигнете нѣщо? Мислите ли, че можете да накарате учителя да работи по другъ начинъ отъ този, по който работи? Преди всичко, той не е роденъ за учителъ, отпосле е станалъ такъвъ. Сжщото можете да кажете и за много сждии, генерали, свещеници, майки, бащи и др. »Всѣко нѣщо, за което човѣкъ е роденъ, е Божествено. »Това, за което не е роденъ, е човѣшко. Истински генералъ е този, който заповѣдва първо на себе си, а после на другитѣ. Ученъ човѣкъ е този, който разбира своя умъ. Силенъ човѣкъ е този, който разбира своето сърдце. Благодаренъ човѣкъ е този, който разбира живота си.

„По-горни отъ тѣхъ.“ — Отъ кого е по-горенъ човѣкъ? — Отъ растенията, отъ животнитѣ. Той е по-горенъ отъ тѣхъ, защото може да направи това, което животнитѣ не могатъ да направятъ. И животнитѣ се отличаватъ едни отъ други по това, че нѣкое животно може да направи нѣщо, което друго животно не може да направи. Запримѣръ, вълкътъ може да изяде овца, но овцата не може да изяде вълкъ. Това е отрицателно надмощие на едно животно надъ друго. Обаче, ние говоримъ за положителното предимство на човѣка надъ животнитѣ и растенията. Човѣкъ може да изправи себе си, обществото, както и цѣлото човѣчество. Единъ день това ще стане. Дали ще стане следъ една, две или повече години, не е важно. Тази идея ще се реализира най-много следъ хиляда поколѣния — повече отъ хиляда поколѣния нѣма да минатъ. Свѣтътъ може да се оправи и следъ десетъ години. Значи, следъ десетъ години въ Европа ще има миръ. Всички народи ще поумнѣятъ. — Вѣрно ли е това? — Запишете си сега, което ви казвамъ и, ако следъ десетъ години не се сбждне, пакъ ще си говоримъ. Съвременнитѣ хора се намиратъ въ надвечерието на велики събития. Съзнанието на хората ще се разцвѣти, и свободата ще дойде отвѣтре, а не отвънъ. Слабо е израстващото растение, но то е въ състояние да разцѣпи коренитѣ. И човѣшкиятъ умъ е въ сила да премахне противоречията въ пжтя си. Има единъ свещенъ пжтъ, въ който съзнанието на всѣки човѣкъ ще се пробуди.

„По-горни отъ тѣхъ“. По-горенъ човѣкъ е онзи, който проявява доброто, който вижда доброто у васъ. Който вижда злото, не е по-горенъ. Докато виждамъ, че отъ ближния ми може да излѣзе великъ човѣкъ, по-горенъ съмъ. Щомъ не виждамъ това, не съмъ по-горенъ. Намирайте въ хората всички възможности за повдигането имъ, защото въ повдигането на единия се крие повдигането на всички; и въ повдигането на всички се крие повдигането на единия.» Видите ли, че нѣкой пада, не го сждете; той е въ затворъ. Щомъ пада, съ него заедно падатъ всички хора. Щомъ излѣзе отъ затвора и се повдигне, съ него заедно се повдигатъ и окръжаващитѣ. Повдигането на човѣчеството ще стане, когато дойдатъ истинскитѣ философи, поети, учени и религиозни, които ще обединятъ хората по духъ, а не по форма. Днесъ религиознитѣ хора, свещеницитѣ, носятъ повече черни дрехи, но въ бъдеще трѣбва да се обличатъ въ бѣли или червени дрехи.

➤ Ще кажете, че червениятъ цвѣтъ е на крайнитѣ течения, на комуниститѣ. Когато войницитѣ отиватъ на бойното поле и вдигатъ червени знамена, комунисти ли сж?

➤ Червениятъ цвѣтъ показва, че хората искатъ животъ и свобода. Бѣлиятъ цвѣтъ пъкъ е на мира и на разумността. Когато развѣватъ бѣло знаме, или когато се обличатъ съ бѣли дрехи, хората искатъ да кажатъ, че могатъ, да разрешатъ противоречията помежду си по-миренъ начинъ. Да съдействувашъ на човѣка въ добро, да му слугувашъ, да го повдигашъ, въ това се изразява благородството. Това е проповѣдвалъ Христосъ. Той казва: „Синъ Человѣчески не дойде да му слугуватъ, но да послужи.“ Който мисли, че е гениаленъ, трѣбва да служи на човѣчеството. Ние сме вече предъ вратата на новата епоха, когато всички хора — мъже и жени, трѣбва да се заематъ да слугуватъ, а не да питатъ, кжде е Господъ. Господъ е навсѣкжде и ви говори чрезъ всички хора, чрезъ съзнанието ви, чрезъ съвѣстятъ, чрезъ болести и страдания. Той казва: „Не правете зло, защото въ злото се крие вашето нещастие. Правете добро, бъдете мъдри. Живѣйте въ доброто, въ истината и въ справедливостта“. Отъ хиляди години насамъ, все това говори Богъ. Това е Божествениятъ езикъ. Тѣй щото, когато нѣкой ви каже, че трѣбва да обичате истината, той ви говори на Божественъ езикъ. Ако оби-

чате истината, предъ васъ ще се отвори прозорецъ, презъ който ще видите красотата на този свѣтъ. Тамъ живѣятъ сжщества на мъдростта и на любовта, които сж по-велики и по-мъдри отъ нашитѣ учени, отъ нашитѣ учители, отъ нашитѣ светии. Когато ви срещне нѣкое сжщество на истината, ще ви каже: Обичайте брата си! — и ще си замине.

„По-горни отъ тѣхъ“. Всѣки човѣкъ, който прилага ума, сърдцето и волята си за разпространяване на великитѣ Божии мисли и чувства, стои по-високо отъ всички велики хора на земята. Всѣки може да бжде носителъ на великитѣ идеи, които иматъ за цель повдигането на цѣлото човѣчество.

„По-горни отъ тѣхъ“.

39. Беседа отъ Учителя, държана на 25 май, 1930 г.
София. — Изгръвъ.

СЪ ОГЪНЬ И СОЛЪ

„Защото всѣки съ огънь ще се осоли, и всѣка жертва съ солъ ще се осоли“.*)

Всички хора се запитватъ, какво нѣщо е животътъ и, въ края на краищата, сами си отговарятъ: животътъ е загадка. Вѣрно е, животътъ е загадка, но за кои? — За онѣзи, които не го разбиратъ. Който разбира живота, ползува се отъ неговитѣ блага. Който не го разбира, страданията го следватъ. Ще кажете, че ученитѣ сж опредѣлили, какво нѣщо е животътъ. Да се опредѣли нѣщо, това не подразбира още, че го познаватъ. Да опредѣлите, че даденъ човѣкъ е добъръ, ученъ, философъ, това не подразбира, че го познавате. Съзнателнитѣ хора разбиратъ правилно живота, поради което иматъ отношение къмъ него.

И тъй, животътъ може да се разглежда отъ три становища: индивидуално, социално и общочовѣшко. Индивидуалното гледище има отношение къмъ материалния животъ на човѣка, т. е. къмъ земедѣлието; социалното гледище има отношение къмъ духовния животъ на човѣка, т. е. къмъ музиката и пѣнието; общочовѣшкото гледище има отношение къмъ умствения, идейния или Божествения животъ, т. е. къмъ поезията. Значи, земедѣлието, музиката и поезията представятъ живота. Който може да оре, да пѣе и да поетизира, той разбира живота и се справя съ него. Ако не може да оре, да пѣе и да поетизира, той не разбира живота и гледа на него като на загадка.

Казано е въ Писанието: „Духътъ на истината ще ви научи, какво да правите“. Като се спиратъ на този стихъ, много религиозни и духовни очакватъ всичко отъ Господа. Тѣ казватъ: Богъ ще дойде и ще ни научи на всичко. Да се проповѣдва така на хората, това значи, да се забавляватъ, както залъгватъ младата мома, че ще дойде нѣкой княжески синъ да се ожени за нея. Тя стане сутринъ, облѣче се добре и започва да поглежда

*) Марка 9: 40.

отъ единия, отъ другия прозорецъ, да види, иде ли. Тропне ли се вратата, тя веднага се вслушва и си казва: Дано е той! Дни, месеци и години минаватъ, тя все го чака, но той не иде. — Защо? — Защото не е работила, не се е приготвила за княжеския синъ. Духътъ на истината ще дойде, но само за онѣзи, които сж работили и приготвили условия за Неговото дохождане.

Каква е разликата между княжеския синъ и онзи, който излиза отъ народа? Ако княжескиятъ синъ е разгадалъ живота, разликата между него и обикновения човѣкъ е голѣма. Ако не е разгадалъ живота, и двамата иматъ еднаква цена. Има случаи, когато единъ простъ момъкъ разбира живота по-добре отъ нѣкои учени, философи, патриарси и поети. Тѣхната философия и значение почиватъ на пѣсъчна основа. Истинска философия е онази, която разгатва правилно живота. Исква ли да разгадае живота правилно, човѣкъ трѣбва да бжде орачъ, да тегли разумно ралото; той трѣбва да бжде пѣвецъ, да съчинява химни на красивия животъ; той трѣбва да бжде поетъ, да възпѣва любовта.

И тѣй, колкото и да се стремятъ къмъ разрешаване задачите на живота, хората мжчно успѣватъ. — Защо? — Защото не го разбиратъ. Всѣки има специфична теория за живота, която почива на пѣсъчна основа. По отношение на своите теории, хората приличатъ на пълни стомни, които всѣки може да бутне и да ги изпраздни. Следъ това всѣки се оплаква: Изпраздни се стомната ми. — Какво представя празната стомна? — Умрѣлъ човѣкъ. — Какво представя смъртта? — Пропадане на изпитъ. Когато нѣкой ученикъ или студентъ се яви на изпитъ и не отговори, както трѣбва, той пропада. Започва да плаче, но другарите му го успокояватъ, че за идния пжтъ ще се приготви по-добре. Така утешаватъ близките на покойника, че пакъ ще се върне на земята. — Какъ може човѣкъ да отиде на онзи свѣтъ, когато не е издържалъ изпита си? Може ли ученикъ, който не е държалъ матура да следва по-нататкъ?

Съвременните хора се намиратъ въ положението на абитуриенти и студенти, пропаднали на изпитъ, но съ тази разлика, че едни знаятъ, кжде отиватъ, познаватъ майка си и баща си, а други не знаятъ, от-

де сж дошли и кжде отивать, не познаватъ истинската си майка и баща. Като питать нѣкого, отде иде и накжде отива, той казва: Нищо не зная, освенъ това, че съмъ пжтникъ въ обширния свѣтъ. — Защо си дошълъ на земята? — Да страдамъ. Дѣдо ми и баба ми, майка ми и баща ми страдаха, безъ да постигнатъ нѣщо; и азъ вървя по тѣхния пжтъ, страдамъ, безъ да придобивамъ нѣщо. Чудна работа! Ако дѣдо ти, наистина, не е придобилъ нѣщо, трѣбва ли и ти да вървишъ по неговия пжтъ? Кой отъ двамата е по-учень? Ти имашъ повече знания, по-голѣма свѣтлина, трѣбва да работишъ върху себе си, да оставишъ нѣщо на бждещото поколѣние, върху което да гради своя животъ.

Какво ще стане съ човѣчеството, ако всѣко ново поколѣние разсждава като васъ и нищо не работи? Ако всѣки отдѣлно не се заеме самъ да уреди работитѣ си, кой другъ би ги наредилъ? Ето, Александъръ Велики дойде въ свѣта съ голѣми идеи, да завладѣе народитѣ, да ги покори, но не успѣ. Той стигна до Индия, но, въ края на краищата, всичко изгуби. Хората очакваха отъ него много нѣщо, но очакванията имъ не се сбжднаха. Много философи дойдоха въ свѣта, донесоха свои философии, които проповѣдваха на хората, но нищо не постигнаха. Много учители дойдоха въ свѣта, донесоха различни религиозни системи, но и тѣ не успѣха. Свѣтътъ не се поправя по външенъ, пжтъ, т. е. по механически начинъ: Въ края на краищата, животътъ си остава велика загадка, която всѣки индивидуално ще разреши отъ три гледища: материалистично, духовно и умствено. Ще каже нѣкой, че е материалистъ, че признава само материята. Другъ казва, че е идеалистъ, разглежда живота отъ идейна страна и признава сжществуването само на духа. Нито първиятъ е материалистъ, нито вториятъ — идеалистъ. Сама за себе си материята не сжществува. Затова казваме, че нито материя безъ духъ сжществува, нито духъ безъ материя. Тѣй щото, материализмътъ, самъ за себе си, не сжществува. Като говоримъ за материята, подразбираме духа; като говоримъ за духа, подразбираме материята. Какъ ще говорите за свѣтлината, ако тя нѣма противоположно на себе си? Какъ ще говорите за живота, ако не подразбирате смъртъта? Като говоримъ за живота, имаме предъ видъ два важни момента:

раждане и смърт. Животът се проявява и въ двата момента, затова единия наричаме живот въ раждането, а другият — живот въ смъртта. Това сж два диаметрално противоположни живота. Нѣкой казва, че като умре, всичко се свършва съ него. Свършва се само животът на земята, но, извън земята, умрълият влиза въ другъ животъ.

Всички хора говорятъ за смъртта, но малцина сж минали презъ този процесъ съзнателно. Едва сега човѣчеството се готви за съзнателна смърт, т. е. за съзнателно заминаване отъ този въ онзи свѣтъ. Смъртта е изпитъ, презъ който всѣки човѣкъ трѣбва да мине, да разбере, какво нѣщо е животътъ въ онзи свѣтъ. И Христосъ трѣбваше да мине презъ този изпитъ, но три пѣти се моли да го отложатъ. Обаче, молитвата не се прие и Му отговориха, че непременно трѣбва да се яви на изпитъ. Колкото е научилъ до това време, съ него ще се яви. Срокътъ за изпита е последенъ, и никакво отлагане не се позволява. Който не разбира вътрешния смисълъ на живота, ще се намѣри въ голѣмо затруднение. Обаче, Христосъ разбираше живота и каза: „Господи, на тебе предавамъ Духа си. Да бже Твоята воля“. Като изрече тѣзи думи, Той се яви на изпитъ издържа го отлично, и на третия день възкрѣсна. Христосъ разбра живота като велика загадка.

„Съ огънь и соль“. Подъ думата „огънь“ разбираме чувствения свѣтъ, т. е. свѣтътъ на чувствата, на сърдцето. Казано е, че всѣки ще се осоли съ огънь. Значи, ако човѣшкото сърдце, т. е. ако човѣшките чувства не се осолятъ съ огънь, съ любовъ, тѣ не могатъ да се развиватъ. Подъ думата „соль“ разбираме материалния, организирания свѣтъ на земята. Ако тѣлата не се осоляватъ, тѣ не могатъ да се запазватъ, не могатъ да устояватъ на външните условия. Когато материята се осолява, създава се тѣлото на човѣка, което издържа на благоприятните и неблагоприятни условия въ живота. За да живѣе на земята, човѣкъ се нуждае отъ тѣло. Безъ тѣло той не би могълъ да се счита гражданинъ на физическия свѣтъ. Безъ органитѣ, които сж дадени на човѣка, никакъвъ контактъ не би съществувалъ между него и външния, материалния свѣтъ. Значи, солта създава материалното тѣло на човѣка, а огънятъ — духовното му тѣло. Затова, именно,

Павелъ казва, че човѣкъ има тѣло естествено, има и тѣло духовно. Естественото тѣло се превръща въ духовно. Физическото или естественото тѣло е необходимо като лаборатория, въ която физическитѣ енергии се превръщатъ въ духовни.

Сегашнитѣ хора сж дошли на земята, великиятъ университетъ, да се подготвятъ за влизането си въ широкъ, обширенъ свѣтъ. Който не разбира задачитѣ, които му сж дадени, счита, че трѣбва да живѣе, да се ползува отъ благата на природата, безъ да мисли за нѣкакви задължения и отговорности. Блага се даватъ само на онзи, който разбира дълбокия смисълъ на живота. Който не разбира живота, той се ползува отъ укрухитѣ на благата, но не и отъ самитѣ блага.

Една млада, разумна мома срещнала единъ добъръ, ученъ, благороденъ момъкъ и се влюбила въ него. И той я харесалъ и намиралъ, че само съ нея ще бжде щастливъ. Единъ день той ѝ предложилъ да се оженятъ. Тя му отговорила: Готова съмъ да се оженя за тебе, защото по-добъръ човѣкъ не бихъ намѣрила, но чувствавамъ, че никой не може да ми даде това, което душата ми желае. Решихъ да тръгна по свѣта, да търся идеала на своята душа. Ако се оженя за тебе, нито азъ ще те задоволя, нито ти мене. По-добре е да си останемъ добри приятели, и всѣки да върви по своя пѣть.

Какво заключение можемъ да извадимъ отъ този примѣръ? — Човѣшката душа желае нѣщо, което никой не може да ѝ го даде. Запримѣръ, положението на момата и на момъка при родителитѣ е най-добро. Каквото пожелаятъ, родителитѣ имъ го доставятъ. Въпрѣки това, все има нѣщо, което имъ липсва. Като видятъ, че и родителитѣ не могатъ да ги задоволятъ, тѣ напушатъ бащиния си домъ и тръгватъ по свѣта, да търсятъ своето щастие. Това е безидейностъ. Ако майката и бащата не могатъ да дадатъ на децата си това, което имъ липсва, никой не може да имъ го даде. Другъ е въпросътъ, ако тѣ напушатъ дома си, за да намѣрятъ Бога. Човѣшката душа търси любовта, т. е. Бога. Домътъ представя условията за развиване на индивидуалната душа, а народътъ — условия за развиване на дома. Народътъ е по-голѣма единица отъ дома и отъ човѣка. Хиляди хора и хиляди души образуватъ

единъ народъ. Такова нѣщо представя и човѣшкиятъ организмъ. Милиарди клетки, събрани въ единъ голѣмъ народъ — човѣшкото тѣло, работятъ въ единство и съгласие за благо на човѣка. Отъ тѣхната дейность зависи живота и благосъстоянието на човѣка. Единъ день, когато клеткитѣ въ организма разрешатъ въпроса за живота, тѣ ще разрешатъ и въпроса за смъртта. Когато човѣкъ умира, клеткитѣ постепенно се разединяватъ, разпрѣсватъ се въ пространството, дето продължаватъ да живѣятъ. Кое въ сжщностъ въ човѣка умира? Ние казваме, че човѣкъ умира, когато връзката или отношенията между клеткитѣ се нарушава. Клеткитѣ се индивидуализиратъ, и една по една напушатъ организма — своя господарь. Тѣ се отказватъ да го слушатъ, не го признаватъ вече за господарь. Кога се развалятъ отношенията между господаря и слугитѣ? — Когато господарьтъ имъ ги претоварва и не плаща добре. Не постъпва ли човѣкъ сжщо така съ своето тѣло? Той обича да яде повече, отколкото стомахътъ му може да носи; при това, не му дава всѣкога чиста, доброкачествена храна. День следъ день стомахътъ протестира, докато единъ день се откаже да работи. Клеткитѣ се раздѣлятъ, не искатъ да вършатъ работата си, и човѣкъ казва, че стомахътъ му се е разстроилъ. Щомъ се разстрои стомахътъ — главната машина въ човѣшкото тѣло — човѣкъ капитулира вече. Стомахътъ е капиталътъ на човѣка. Докато стомахътъ работи добре, човѣкъ има капиталъ, съ който може да започва различни предприятия.

Ако разглеждаме стомаха и стомашната система въ широкъ смисълъ, тѣ представятъ сложна машина, която е свързана съ цѣлокупния животъ. Въ бждеще, жената като бременна още, трѣбва да научи детето, какъ да яде. Храната, която употребява бременната жена, и начинътъ, по който я възприема указватъ голѣмо влияние върху детето, което ще се роди. Въ това, отношение сж правени много опити и сж дошли до заключение, че храната е единъ отъ главнитѣ фактори за физическото и духовно благосъстояние, на детето. Значи, храната създава човѣка, тя го повдига, но и понижава. Пчелитѣ разрешиха въпроса за храненето преди човѣка. Запримѣрь, когато отглеждатъ царица, тѣ я хранятъ съ съответна храна. Работничкитѣ пчѣли сжщо

се хранятъ съ съответна храна. Значи, има разлика въ хранитѣ: царицата хранятъ съ първокачествена храна; на работничкитѣ даватъ срѣдно качество храна, а на търтеитѣ — най-проста. Търтеитѣ сж пѣвцитѣ, музикантитѣ въ кошеритѣ. Когато годината не е медоносна, на есень, работничкитѣ изхвърлятъ търтеитѣ навънъ — нѣматъ достатъчно храна за тѣхъ. Обаче, ако годината е медоносна, тѣ ги оставятъ въ кошеритѣ да си живѣятъ. Пчеларитѣ избиватъ търтеитѣ, но пчелитѣ постѣпватъ по-благородно отъ тѣхъ — изхвърлятъ ги вънъ отъ кошера. Ако могатъ да живѣятъ, да намиратъ храна, ще се спасятъ; ако нѣма храна, ще измратъ отъ студъ и отъ гладъ. Понѣкога и въ човѣшкия животъ се наплодяватъ много брѣмбари, търтеи, които сж осждени въ повечето случаи на смъртъ. Ако годинитѣ сж плодородни, тѣ оставатъ да живѣятъ; обаче, ако годинитѣ сж гладни, търтеитѣ, сами по себе си, умиратъ — никой не се грижи за тѣхъ.

„Съ соль ще се осолите“. — Какво представя сольта въ живота? — Любовта. Значи, съ любовь ще разрешите въпроситѣ на живота. Любовта разрешава всички житейски въпроси. Наистина, какъвъ човѣкъ е този, който не може да приложи любовьта при разрешаване загадкитѣ на живота? — Коя любовь разрешава задачитѣ на живота? — Една любовь сжществува въ свѣта. Хората говорятъ за нѣкаква слѣпа любовь, но това е криво разбиране. Любовьта е разумна сила, която отваря очитѣ на хората, а не ги затваря. Който люби, той вижда нѣщата ясно. Само чрезъ любовьта познавате хората. Любовьта действува по единъ и сжщъ начинъ върху всички живи сжщества; тя укротява и най-свирепитѣ животни. Смисълътъ на живота индивидуално и обществено се разрешава само тогава, когато любовьта се постави за основа на цѣлокупния животъ. Съвременниятъ редъ трѣбва да почива върху известни факти, фактитѣ — върху известни закони, законитѣ — върху известни принципи, а принципитѣ — върху любовьта. Ако човѣкъ не може да работи съ фактитѣ, съ законитѣ, съ принципитѣ, като съ елементи, нищо не може да постигне. Ако химикътъ не познава свойствата на елементитѣ и законитѣ, които ги управляватъ, той не е истински химикъ. Ако не може да нагажда условията споредъ правилата, по които ставатъ химическитѣ

реакции, той не може да прави никакви опити. Който не познава елементите и условията за тяхното взаимодействие, не е химикъ.

Казватъ, че човѣкъ трѣбва да работи, самъ да си нареджда работитѣ, но, като се натъкватъ на мъчности, очакватъ на Бога, Той да нареди всичко. Това е криво разбиране на нѣщата. Богъ е създалъ свѣта, наредилъ е всичко, нѣма какво да урежда. Човѣшкиятъ свѣтъ не е уреденъ, човѣшките отношения не сж правилни. Следователно, задача на човѣка е да изправи отношенията си къмъ земята, къмъ слънцето, къмъ цѣлия козмосъ. Докато е на земята, човѣкъ ще изучава земнитѣ закони и ще се съобразява съ тяхъ. Като отиде на слънцето, той ще изучава законитѣ, които действуватъ тамъ. Законитѣ на слънцето сж закони на мъдростта.» Споредъ нѣкои, животътъ на земята е материалистиченъ, а на слънцето — идеалистиченъ. Оттамъ хората се дѣлятъ на материалисти и идеалисти. Материалистътъ признава съществуването на материята, а идеалистътъ — на духа.» Материалистъ е онзи, който разглежда нѣщата отъ своята личностъ, т. е. отъ условията на материалния свѣтъ.» Идеалистътъ разглежда нѣщата отъ условията и нуждитѣ на цѣлото човѣчество. Обаче, човѣчеството е съставено отъ милиарди материалистични единици, които преценяватъ нѣщата отъ материалистическо гледище. Какъ е възможно тогава, цѣлото да бжде идеалистическо? Щомъ това е невъзможно, ще излѣзе, че е невъзможно да се приложатъ законитѣ на идеализма.» Едно се иска отъ човѣка: да приложи законитѣ на любовта.

»Съществуватъ два вида материалисти: едниѣ сж отвѣнъ материалисти, отвѣтре — идеалисти; другитѣ сж отвѣнъ идеалисти, отвѣтре — материалисти. И най-крайнитѣ идеалисти сж отвѣтре идеалисти, отвѣнъ — материалисти; най-крайнитѣ материалисти сж отвѣнъ идеалисти, отвѣтре — материалисти. Има хора, които отвѣнъ сж материалисти, но като се обърнете къмъ тяхъ за помощъ, веднага се притичатъ. Други хора, които отвѣтре сж материалисти, ако се помолите да ви помогнатъ въ нѣщо, веднага ще ви накаратъ да работите. Едни сж осолени съ соль, а другитѣ! — съ огънь. Който сж осолени съ огънь, това сж плодетѣ на дървета, които зрѣятъ на слънцето. Има и материалисти, и иде-

алисти, които сж осолени съ соль. Има и материалисти, и идеалисти, които сж осолени съ огънь. Първитѣ живѣятъ само за себе си. Вторитѣ сж живитѣ плодове, които живѣятъ за цѣлото човѣчество. Тѣ се жертвуватъ за повдигане на ближнитѣ си. Повдигането на човѣчеството включва повдигането на всички хора. — Кога се повдига човѣкъ? — Когато живѣе и съ ума, и съ сърдцето си въ по-високъ свѣтъ отъ материалния; той се стреми къмъ безсмъртието.

➤ Подъ думата „безсмъртие“ разбираме условията, при които човѣшкиятъ умъ, човѣшкото сърдце, човѣшката душа и човѣшкиятъ духъ се развиватъ правилно. ➤ Подъ думата „любовъ“ разбираме онѣзи условия, при които Божественото въ човѣка се проявява. Безсмъртието и любовта сж духовни закони, а не физически. Съ физическитѣ закони се занимава държавата. Тя създава тѣй нареченитѣ материални или човѣшки закони. Чрезъ своитѣ закони държавата има за целъ да тури редъ, порядъкъ и законность навсѣкжде. ➤ Подъ думата редъ и законность не се разбира равенство. Понеже въ свѣта сжществува законъ на развитие, за равенство, въ букваленъ смисълъ на думата, не може да се говори. За човѣка е важно да има условия да се развива—всѣки споредъ степенъта на своето съзнание. Всички хора не сж на еднаква степенъ на развитие, както не сж еднакво възрастни, и не сж отъ единъ полъ. Следователно, всѣки човѣкъ се нуждае отъ специфични условия. Като има предъ видъ това, природата е разпредѣлила справедливо богатата и задълженията между хората. Въпрѣки това, хората сж объркали реда и порядъка, който разумната природа е поставила, и, възъ основа на свои заключения и разбирания, считатъ едни хора за полезни, а други — за вредни. Като се основаватъ на своитѣ разбирания, тѣ считатъ, че сегашнитѣ научни и религиозни системи сж разрешили всички въпроси. Ако това е, наистина, така, смъртъ и страдания не би трѣбвало да сжществува. Така ли е въ сжщность? Кой народъ, кой човѣкъ досега е разрешилъ загадкитѣ на живота? Днесъ никоя държава, никоя религия не е разрешила загадкитѣ на живота, нито се е справила съ страданията и смъртъта. Въпрѣки това, всѣка държава, всѣка религия мисли, че най-право разрешава въпроситѣ. Докато мислятъ така, тѣ сж далечъ отъ раз-

решаване на въпроситѣ. Защо не признаятъ, че работятъ въ това направление, но още не сж разрешили всички въпроси. Защо хората не признаватъ Христа, който носѣше въ себе си разрешението на всички въпроси.

Днесъ всички хора задаватъ въпроса, защо еврейтъ разпнаха Христа. Богословитѣ казватъ, че така било писано. Обаче, разумниятъ свѣтъ изпрати Христа на земята, не да Го разпнатъ, но да покаже на хората правия пѣтъ, да имъ покаже, какъ трѣбва да живѣятъ. Христосъ казва: „Азъ съмъ пѣтътъ, истината и животътъ“. Христосъ донесе на хората методъ за разрешаване на личния, общественя и общочовѣшкия животъ. Който не приеме пѣтя, истината и живота, които Христосъ показа на човѣчеството, въ края на краищата, ще се превърне на риба, осолена и поставена въ каци, да се пренася отъ едно мѣсто на друго. Ще кажете, че рибата живѣе и въ океанитѣ, и въ моретата, дето водата е сжщо солена. Солена е водата, но рибата не е солена и свободно се движи, дето пожелае. Така и човѣкъ е свободенъ, може да се движи, дето иска.

Единъ учителъ запиталъ ученицитѣ си: Защо водата въ моретата и въ океанитѣ е солена? Единъ ученикъ отговорилъ: За да не се развалятъ рибитѣ и да не гниятъ. Значи, солта е необходимъ елементъ на живота. Безъ соль нѣма животъ, нѣма развитие. Въ прѣки това, има нѣщо, което липсва на солта. Единъ денъ, когато тя придобие това, което ѝ липсва, ще стане еднакво необходима, както за мъртвия, така и за живия организъмъ.

Сега се говори за възпитанието и самовъзпитанието на човѣка, но и едното, и другото ще дадатъ добри резултати, когато хората се върнатъ къмъ първичнитѣ методи, т. е. къмъ методитѣ, съ които разумната природа си служи. Ако майката, като бременна, не знае, какъ да се храни и каква храна да употребява, тя не може да роди добро и способно дете. Ако бременната жена не може да възприема само добри впечатления отъ външния свѣтъ и да се предпазва отъ лоши, не може да роди добро дете. Ако не прави изборъ на книгитѣ, които чете, и ако не възприема само добри мисли и чувства, тя не може да роди добро дете. Тя трѣбва да бжде майсторъ-скулпторъ, да работи вѣщо съ чука. Всѣко удряне на чука да пада на

мѣсто и да произвежда такъвъ ефектъ, че да остави само една линия. Всички линии, събрани заедно, трѣбва да образуватъ статуята.

Много теории съществуватъ въ човѣшкия животъ, но, докато не се приложатъ, нѣматъ нуждната цена. Свѣтътъ се нуждае отъ нови хора, които не само да говорятъ за разумностъ, за любовъ и за безсмъртие, но да приложатъ разумността, любовта и безсмъртието. Безсмъртни хора сж ония, които съзнателно напушатъ земята. Тѣ живѣятъ на земята, колкото искатъ и, като решатъ да си заминатъ, поканватъ приятелитѣ си, сбогуватъ се съ тѣхъ и отиватъ въ другъ свѣтъ. Тѣ напушатъ земята доброволно, защото знаятъ, че има още много свѣтове, по-красиви отъ физическия, който минаваме на земята. Не може да се нарече безсмъртенъ онзи, който насила се отдѣля отъ земята, или я напуща, следъ като изгуби смисъла на живота. Малцина знаятъ, какъвъ е онзи свѣтъ, но и да искатъ, не могатъ да го опишатъ. За да го разбератъ, трѣбва да иматъ съответни чувства, съ които да влѣзатъ въ контактъ съ него. Които не го разбиратъ, не се интересуватъ отъ него. Тази е причината, дето мнозина минаватъ за духовни хора, безъ да разбиратъ духовния свѣтъ. За да влѣзатъ въ отношение съ този свѣтъ, духовнитѣ хора трѣбва да правятъ опити, да се свържатъ съ разумни същества, които могатъ да имъ помагатъ. Колкото по-далечъ стоятъ отъ тѣзи същества, толкова по-голъми сж противоречията имъ. Противоречията и загадкитѣ на живота се разрешаватъ само при Великия Изворъ. Идете при този Изворъ, тамъ да пиете вода. Като пиете отъ тази вода, всички съмнения, противоречия и колебания ще изчезнатъ.

Следъ всичко това хората ще се убеждаватъ едни други, че Богъ не съществува, че нѣма другъ свѣтъ и т. н. Кой каквото да ми говори, за мене е важно, въ какво азъ вѣрвамъ. — Вѣрвашъ ли въ Бога? — Това е моя работа. — Вѣрвашъ ли въ светиитѣ? — И това е моя работа. — Кажу ми нѣщо за Бога, и азъ искамъ да повѣрвамъ въ Него. — Щомъ искашъ да се убедишъ въ съществуването на Бога, ще ти дамъ препоръчително писмо, да отидешъ при Него и да Го видишъ. — Това е невъзможно. — Както всѣка сутринъ виждашъ изгрѣването на слънцето, така можешъ да видишъ и

Бога. Всъка сутринъ Той излиза на разходка, обикаля земята, прави научни изследвания. Не Го ли видишъ ти самъ, никакви доказателства не могатъ да те убедятъ въ съществуването Му. Богъ не е нѣщо материално, което можешъ да пипнешъ, да видишъ или да чуешъ съ физическитѣ си очи и уши. Болниятъ, бедниятъ, невежиятъ, отчаяниятъ лесно ще познаятъ Бога. — Какъ? — Достатъчно е Той да влѣзе за моментъ въ дома имъ, болниятъ ще стане отъ леглото си, бедниятъ ще забогатѣе, невежиятъ ще стане ученъ, отчаяниятъ ще се насърдчи. Дето е Богъ, тамъ всичко се осмисля. Следователно, търсете смисъла на живота, за да намѣрите Онзи, Който дава живота. Единственото нѣщо, което свързва хората, не е нито знанието, нито вѣруето имъ, само животътъ. Той е връзка между всички живи същества. Каквото и да правите, тази връзка не може да се разкъса. Докато не разбере живота и не се свърже съ него съзнателно, човѣкъ не може да познае Бога.

Когато говоря за живота, имамъ предъ видъ всички негови форми, отъ най-малкитѣ до най-големитѣ. Ще кажете, че това е предметъ на материалиститѣ. Не е така. Ако изучавате живота само отъ материалистична гледна точка, ще знаете една трета отъ истината. За тази целъ, вие трѣбва да изучавате формитѣ на живота отъ по-високо гледище, отъ духовно и отъ умствено. Само при това положение ще познаете живота напълно. Каквото и да правите, не може да се освободите отъ материализма. Материя съществува и въ духовния, и въ умствения свѣтъ. Каже ли нѣкой, че всичко въ свѣта е материя, или всичко е духъ, той е на кривъ пѣтъ. Нито всичко е само материя, нито само духъ. Свѣтътъ е съставенъ отъ духъ и отъ материя. Тѣ се събиратъ на едно мѣсто и раздѣлятъ работата си на половина.

„Всѣка жертва съ соль ще се осоли“. Любовта е солта въ живота. Следователно, всички болести, всички социални злини могатъ да се премахнатъ само чрезъ любовта. Само топлината на любовта е въ състояние да премахне всички съмнения, подозрения, разочарования въ живота. При единъ младъ князь, сериозно боленъ, почти на смъртно легло, отишла една млада жизнерадостна мома и почнала да му говори. Той я погледналъ и казалъ: Късно идешъ. Разочарованията ми сж толкова голѣми, че нищо не е въ състояние да

ме вдигне отъ леглото. Тя се приближила до него и му пошепнала една дума на ухото. Като чул тази дума, той скочилъ отъ леглото, изправилъ се на краката си и смѣло извикалъ: Заслужава човѣкъ да живѣе! Коя е тази дума, която вдигнала болния князь отъ леглото? Магическа сила се крие въ нея!

»Единъ младъ момъкъ отишълъ въ Америка на работа и отсъствувалъ цѣли 16 години отъ отечеството си. По едно време той силно се простудилъ и заболѣлъ тежко. Лѣкаритѣ се произнесли, че положението му е безнадеждно и телеграфирали на майката да дойде да го види за последенъ пжтъ. Майката пристигнала, но го заварила въ безсъзнание. Тя турила ржцетѣ си на главата му и обърнала погледа си нагоре, къмъ Бога. Следъ нѣколко минути, синътъ, макаръ и въ несъзнание, извикалъ: Мамо! Отъ този моментъ положението му се подобрило, и въ скоро време той билъ напълно здравъ. Кой помогна на този момъкъ? Любовта. Мощна сила се крие въ любовта. Тя прави чудеса. Заради любовта хората сж готови на такива услуги, каквито безъ любовъ никога не биха направили. Казватъ, че огнътъ на любовта може да направи всичко, каквото човѣкъ желае. Въ него тѣлата се топятъ, пречистватъ, свѣтятъ, но не изгарятъ. Докато топлината на любовта е духовна, тя възкресява мъртви, лѣкува болни, повдига паднали, утешава страдащи. »Превърнели се на физическа, тя всичко изгаря и разрушава. Стремете се къмъ духовната топлина на любовта, като процесъ на вътрешно осоявяване, при което нѣщата запазватъ своята прѣснота и младостъ, своята красота и устойчивостъ. Да се стреми човѣкъ къмъ любовта, да придобие нейната топлина, това не значи да очаква всичко наготово. Работа се изисква отъ всички. Не се влиза лесно въ рая.

»Всички говорятъ за рая, за онзи свѣтъ, но не могатъ да си го представятъ. »Красивъ е онзи свѣтъ. И тамъ има планини и морета, долини съ красиви цвѣта и плодове; и тамъ има градове добре уредени, чисти, добре планирани. Жителитѣ на онзи свѣтъ сж здрави, красиви, млади, най-много до 33 годишна възраст, съ по-висока култура отъ хората на земята. Който веднъжъ само е влѣзълъ въ този свѣтъ, той има представа за него и го държи въ ума си като идеалъ. Не е

далечъ онзи свѣтъ, благодарение на което хората се намиратъ подъ неговото влияние. Христосъ казва за себе си, че не е отъ този свѣтъ. Значи, Той е дошълъ отъ разумния, отъ възвишения свѣтъ. Много отъ съвременнитѣ хора не сж отъ този свѣтъ. И тѣ идатъ отъ по-високъ свѣтъ. Животътъ въ разумния свѣтъ се различава коренно отъ този на земята. Въ онзи свѣтъ нѣма болести, нѣма войни и страдания, нѣма мжнотии. Ако нѣкое сжщество отъ разумния свѣтъ пожелае да види, какъ живѣятъ хората, прашатъ го на земята. Като слѣзе отъ разумния свѣтъ и види живота на земята, той се уплашва, но не може веднага да се върне назадъ. Той разбира, че, за да се повдигнатъ, хората се раждатъ и умиратъ, минаватъ презъ страдания, воюватъ помежду си и т. н. Като разбере живота на земята, той се връща отново въ разумния свѣтъ.

Единъ индуски богъ пожелалъ да слѣзе на земята между хората, да изучи тѣхния животъ. Той дошълъ на земята въ форма на прасе и започналъ да живѣе като свинетѣ: радвалъ се на свободата и безгрижието, въ което живѣлъ. По цѣли дни се разхождалъ въ гората и ялъ жължди. Единъ день решилъ да се ожени. Намѣрилъ си добра другарка, която му родила нѣколко прасенца. Така прекарвалъ той живота си, радостенъ и щастливъ, между добра другарка и весели дечица. Единъ день другаритѣ му изпратили делегация отъ разумния свѣтъ, да го поканятъ да се върне въ отечеството си, но той не пожелалъ. — Добре ми е тукъ — казалъ той на делегацията — не искамъ да напусна земята. За да го освободятъ отъ захласването, въ което изпадналъ, другаритѣ му решили да го лишатъ отъ дечицата му — радостта на неговия животъ. Той поплакалъ за дечицата си, но най-после се утешилъ, като си казалъ: Добре, че другарката ми е жива, пакъ ще си имаме дечица. Като видѣли, че и това не помага, другаритѣ му решили да взематъ и жена му. И за нея поплакалъ, но пакъ се утешилъ съ мисълта, че друга жена ще си намѣри. Най-после решили да взематъ и него. Като се видѣлъ отново между другаритѣ си, въ разумния свѣтъ, той се засмѣлъ на себе си и казалъ: Чудно нѣщо, бѣхъ се забравилъ и увлѣкълъ въ земния животъ. Ако не бѣха ме взели насила, нѣмаше да ми дойде на ума, самъ да се върна на небето.

Наистина, привлекателен е земният живот. Това не значи, че човъкът трябва да мисли само за земята. Следователно, всяко живо същество трябва да мине през земята, като през велико училище, да придобие знания и опитности, за да се приготви за по-висок и разумен живот.

„Съ огън и съ соль“. Първият свят, през който човъкът минава, е материалният, т. е. свътът на солта. Вторият свят е духовният—свътът на огъня, т. е. свътът на любовта. Всички благородни, добри, възвишени и идейни хора трябва да се стремят към любовта. Само чрез любовта човъкът може да разреши загадките на живота и да се освободи от всички страдания и мъчности. »Има страдания, които нъкога сж били нуждни, но днес не сж нуждни. Човъкът трябва да се освободи от ненуждните страдания. »За-примър, сиромашията е едно от ненуждните страдания. Какво се ползува човъкът от сиромашия, която го кара да страда? Сиромашията има смисъл само тогава, когато човъкът я разбира и използва като условие за растене. Като не разбират условията на живота, хората искат да бждат богати, здрави, учени. Само добродетелният човък може да бжде богат; само разумният може да бжде здрав; само любещият може да бжде учен. Следователно, свътът се нуждае само от добри земеделци, от добри пѣвци и от добри поети, т. е. от добродѣтелни, любещи и разумни хора. От тѣх могат да излѣзат добри професори, учени, писатели, управници, свещеници, учители и т. н. Не е професоръ онзи, който нѣма любов, добродетели и знание. Каквото знание да има човъкът, ако не разбира физическия, духовния и Божествения живот, нищо не може да постигне. Каквото знание и да има човъкът, ако не разбира живота на децата, на възрастните и на старите, нищо не е; ако той не разбира живота на растенията, на насѣкомите, на рибите, на животните, нищо не може да постигне. Човъкът не може да разбере проявите на живота въ всички негови форми, докато не знае, какво се крие въ тѣх, какви сили носятъ въ себе си. Това се постига само чрез любовта. »Правете опити, да видите, какъ се проявяватъ растенията. Отгледайте въ саксия едно цвѣте, да видите, какъ се привързва къмъ васъ. Докато го наглеждате и полива-

те съ любовъ, то расте, цъвти, отговаря ви съ любовъ. Нѣмате ли любовъ къмъ него, колкото и да го поливате, то ще изсъхне. И насѣкомитѣ се привързватъ къмъ човѣка и проявяватъ любовта си. Даже змията може да обикне човѣка и да не го хапе. Нѣма форма въ свѣта, която да не се подчинява на любовта.

Следователно, ако искате да помогнете на човѣчеството, прилагайте навсѣкжде любовта като сила, като принципъ. И най-жестокитѣ престѣпници, поставени на огъня на любовта, могатъ да се изправятъ. И въ тѣхъ ще се събуди нѣщо благородно. Сега, не е въпросъ за престѣпниците, важно е, какво вие трѣбва да правите. Като говоря за любовта, азъ не я разглеждамъ като еднократенъ процесъ, но като многократенъ. Когато любовта преобрази човѣка, той живѣе вече чистъ и светъ животь. Христосъ помагаше на болни, лѣкуваше ги съ силата на любовта, но после казваше: „Иди сега и повече не грѣши“... Значи, любовта може да ви подмлади, но ако не живѣете въ чистота, пакъ ще остарѣете. Любовта може да ви направи красиви, но ако нѣмате въ себе си качества на красивия човѣкъ, скоро ще изгубите красотата си. Красивиятъ човѣкъ трѣбва да бѣде добъръ и любещъ, трѣбва да бѣде разуменъ. Значи, красотата съдържа всичко добро въ себе си.

„Съ огънь и съ соль“. Изучавайте огъня и солта, да знаете, какви сили криятъ тѣ въ себе си. Мнозина считатъ огъня за сила, която изгаря и руши. Изучавали ли сте животворната сила на огъня? Който има любовъ, нека тури разгорещенъ вжленъ на ржката си, за да изпита силата на своята любовъ. Ако изгори ржката си, любовта му е малка. Истински любещиятъ държи огъня въ ржката си, безъ да се изгори. — Защо? — Той е концентриранъ, мисълта му е свързана съ Божественото Начало. Ако искате да знаете, носите ли истината въ себе си, направете сжщия опитъ. Турете на ржката си разгорѣлъ вжленъ и вижте, какво ще стане, ще се изгорите ли, или не. Само онзи човѣкъ говори истината, на когото ржцетѣ не изгарятъ отъ разгорѣли вжглени. Има такива хора въ свѣта. Слушайте ги, когато ви говорятъ, не се съмнявайте въ тѣхъ.

» Съвременнитѣ хора живѣятъ въ голѣми заблуждения. Тѣ виждатъ, че ржцетѣ имъ изгарятъ отъ вж-

глена, но мислятъ, че иматъ любовъ и говорятъ истината. Човѣкъ трѣбва да се осоли съ огънь. Това значи, да бѣде силенъ, разуменъ и да разполага съ знания. Нѣма ли тѣзи качества, той лесно изгаря. Хване ли го нѣкаква болестъ, и температурата му стигне 40 — 41°, той заминава за онзи свѣтъ. Силенъ човѣкъ ли е той, когато не може да издържа високата температура? Споредъ мене силенъ, благороденъ човѣкъ е този, на когото мислитѣ, чувствата и постѣпкитѣ сѣ прави. На такъвъ човѣкъ може да се разчита, отъ него излиза доброто.

Христосъ казва: „Азъ съмъ пѣтътъ, истината и животътъ“. Пѣтътъ представя правата постѣпка, истината — правата мисль, животътъ — правото чувство. Който носи въ себе си пѣтя, истината и живота, може да постигне всичко, каквото душата му желае.

40. Беседа отъ Учителя, държана на 1. юннй, 1930 г.
София. — Изгрѣвъ.

Който влиза

„Който не влиза през вратата
въ кошарата на овцетъ, той е крадецъ
и разбойникъ. Който влиза презъ
вратата, той е пастръ на овцетъ“.

„Който не влиза“. Това е една истина, турена въ отрицателна форма. Значи, който не влиза презъ вратата на кошарата, той е крадецъ и разбойникъ; който влиза презъ вратата на кошарата, той е пастиръ на овцетъ. Подъ думата „врата“ се разбира физическия свѣтъ. Само въ физическия свѣтъ има врати; въ другитъ свѣтове нѣма врати. Христосъ казва: „Азъ съмъ вратата“. Това значи: Азъ съмъ вратата за влизане въ физическия, т. е. въ материалния свѣтъ. — За кжде води тази врата? — За идейния свѣтъ. Понеже всѣка кжща има врата, подразбираме, че въ всѣка кжща, т. е. въ всѣко човѣшко тѣло има и нѣщо идейно. Кжща безъ врата показва, че на човѣка, който я строилъ, липсва нѣщо сжществено, което го поставя подъ уровена на обикновенитъ хора. Кжща, която има врата, съ добра и здрава ключалка, говори за човѣка, който я строилъ. Той е здравомислещъ, съ здрави и възвишени идеи. Затова, справедливо може да се каже, че характерътъ на човѣка се познава отъ кжщата му. Каквато е кжщата му, такъвъ е и той. По кошера познавате живота и качеството на пчелитъ. Тѣ иматъ врата, презъ която влизатъ и излизатъ, иматъ външна стража, която пази известенъ редъ и порядъкъ; тѣ спазватъ необходимата чистота и температура, което показва, че чистотата и редътъ сж най-главнитъ имъ качества.

„Който прелазя отдругаде, той е крадецъ и разбойникъ“. Като говори за крадцитъ, Христосъ казва: „Всички, които сж дошли преди мене, сж крадци и разбойници“. — Защо сж крадци и разбойници? — Защото преди Христа е нѣмало врати за влизане и излизане отъ Царството Божие. Човѣкъ, който не влиза презъ врата, не може да не е крадецъ и разбойникъ. — Какво представя вратата? — Любовта. Следователно,

*) Иоана 10:1, 2.

който върши нѣщо безъ любовь, безъ мъдрость и безъ истина, той е крадецъ и разбойникъ. Неговата жертва плаче предъ него и се моли да пощади живота му, заради жената и децата, но той не иска да знае, сърдцето му не трепва. Той вади ножа си и върви напредъ: и жена, и деца — всичко туря подъ ножъ. Това значи крадецъ и разбойникъ.

Христосъ дава характеристика на два типа: единиятъ влиза и излиза презъ вратата на кошарата, а другиятъ прелазя отдругаде. Първиятъ е пастиръ на овцетѣ си, а вториятъ — крадецъ и разбойникъ. Крадецътъ отива тамъ, дето има овце. Той посещава пастиритѣ. Въ пустинитѣ нѣма крадци и разбойници. Много естествено, тамъ нѣма овце, нѣма и пастири. Всѣки човѣкъ може да бжде пастиръ. Христосъ е билъ пастиръ, ималъ овце, които познавалъ, но и тѣ Го познавали. Значи, който не е пастиръ, който нѣма овце, той е крадецъ и разбойникъ. — Възможно ли е това? — Така е. Мислитѣ, чувствата и постѣпкитѣ на човѣка сж неговитѣ овце. Ако нѣма мисли, чувства и постѣпки, естествено е да бжде човѣкъ крадецъ и разбойникъ. Ние говоримъ за човѣка, като пастиръ на своитѣ мисли, чувства и постѣпки, а не за външния овчарь, който по цѣли дни ходи по пасбищата да пасе овцетѣ си. Но, въ края на краищата, овцетѣ му нѣматъ никакво отношение къмъ него. Бждете пастири на своитѣ мисли и чувства, а не на стадо овце. Който е научилъ изкуството да пасе своитѣ мисли и чувства, той е пастиръ на себе си, той е истински човѣкъ. Не може ли да пасе мислитѣ и чувствата си, той не е истински човѣкъ.

— И тъй, помнете новото опредѣление за човѣка. Човѣкътъ е сщество, което управлява своитѣ мисли, чувства и постѣпки. Управлението започва съ най-близкитѣ нѣща до човѣка. Само онзи може да управлява, който е билъ пастиръ и управителъ на своитѣ мисли, чувства и постѣпки. Не можешъ да управлявашъ другитѣ, преди да си управлявалъ себе си. Въ това се заключава истинската философия на живота. — Доказана ли е научно тази философия? — Не е важно, дали е научно доказана, важно е, че е опитана и провѣрена. Има нѣща, които сж доказани научно, безъ да сж разбрани, безъ да бждатъ разумни. Запримѣрь, наученъ фактъ е, че вълкътъ яде овче и козе месо. Дето види

овца и коза, той я напада и изяжда. Разумно ли е това, което вълкът прави? При това, доказано ли е научно, кога и какъ се е научилъ вълкътъ да яде овце? Кога се е научилъ човѣкъ да яде месо? Въ Битието е казано, че първиятъ човѣкъ се хранѣлъ само съ плодове. Значи, опредѣлено било на човѣка да употребява най-чистата и възвишена храна. Плодоветъ, съ които се хранѣли първитъ човѣци, не сж като сегашнитъ, които се отглеждатъ на земята, напоена съ кръвта на хората и на животнитъ, както и съ тѣхнитъ нечистотии. Какви ще бждатъ плодетъ, които сж расли върху гробоветъ на хората? Нездравословни, нехигиенични, понеже сж черпили сокове отъ човѣшкитъ мисли и чувства. Засега чувствата и мислитъ на хората не сж чисти. Тѣ трѣбва да минатъ презъ огънь, да се пречистятъ, всичко нечисто да изгори. Само следъ това може да се говори за чиста храна. Нечистата почва не може да роди чисти плодове. Като знаете това, бждете внимателни, да правите изборъ на мѣстата, дето ще се заселвате. Въ природата има чисти и нечисти мѣста. Ако човѣкъ се засели на нечисто мѣсто, може да заболѣе. Затова е казано и въ Писанието: „Изпитвайте нѣщата, и доброто дръжете“. Това се отнася до онази категория хора, които сж развили въ себе си чувството на различаване на нѣщата.

Всички хора не сж на еднаква степенъ на развитие, поради което сж дошли на земята да се учатъ. Различаваме петъ категории хора: обикновени, талантиливи, гениални, светии и Учители. Всички категории хора си служатъ съ факти, закони и теории, но тѣ се различаватъ едни отъ други. Запримѣръ, фактитъ, законитъ и теоритъ на обикновенитъ хора не съответствуватъ на тѣзи на талантиливитъ, на гениалнитъ, на светитъ и на Учителитъ. Всѣка категория има специфични факти, закони и теории, нагодени споредъ тѣхното развитие. Отъ гледището на обикновения човѣкъ, животътъ представя едно нѣщо; отъ гледището на талантиливия — друго нѣщо; отъ гледището на гениалния, на светията и на Учителя — съвсемъ друго. Изобщо, за живота сж дадени толкова опредѣления, колкото хора сжществуватъ, или поне колкото категории хора познаваме. Светията има единъ възгледъ за живота, Учителътъ — другъ.

»Като говоримъ за светиитѣ, ние имаме предъ видъ онѣзи хора, които носятъ свѣтлина на човѣчеството. »Учителитѣ внасятъ въ свѣта възвишени и свѣтли мисли, съ които човѣчеството се повдига и върви напредъ. Ако нѣкой ви пита, кой човѣкъ наричаме светия и кой — Учитель, вие можете да дадете опредѣление. »Обикновенъ човѣкъ е този, който събира готовитѣ плодове въ градината. »Талантливъ е този, който оре и копае земята. »Гениаленъ е този, който владѣе законитѣ на въздуха и на водата. »Светията владѣе законитѣ на свѣтлината и на топлината. Благодарение на различнитѣ категории хора, свѣтътъ се развива и върви въ своя пжтъ. Като е дошълъ на земята, рано или късно, човѣкъ ще мине презъ четиритѣ категории. Той ще започне отъ категорията на обикновенитѣ хора и постепенно ще върви напредъ. Това разпредѣляне на хората въ категории съществува и въ самата природа. Като минава отъ една категория въ друга, човѣкъ придобива нѣщо ново, съ което разширява съзнанието си. Докато е обикновенъ, той ще купува и продава храната си. Като стане производителъ, той минава въ категорията на талантливия. Когато стане господарь на водата и на въздуха, той е вече гениаленъ. И най-после, когато стане господарь на свѣтлината и на топлината, той започва да свѣти и пръска свѣтлина за цѣлото човѣчество. А като мине презъ всичкитѣ категории и стане господарь на мисълта си, човѣкъ разбира вътрешния смисълъ на живота и минава въ категорията на Учителитѣ.

Какво разбирате подъ думата „Учитель“? Учитель е онзи, който съдържа въ себе си четиритѣ категории човѣци. — На кого може да бжде учителъ? — На себе си. Това е първата задача на всѣки човѣкъ. При това положение, човѣкъ не трѣбва да търси своя Учителъ вънъ отъ себе си. Щомъ го намѣри въ себе си, той никога не може да се заблуди отвънъ. Външниятъ Учитель ще бжде отражение на вътрешния, и той веднага ще го познае. »Кои познаха Христа? Които Го имаха въ себе си. Не можете да познаете Бога отвънъ, ако не Го познавате въ себе си. Тѣй щото, като изучавате човѣка, трѣбва да си съставите ясна представа за него, като съвокупностъ на четиритѣ категории. Нѣкой казва: Азъ съмъ човѣкъ. »Само онзи може да се нарече истински човѣкъ, който има въ характера си поне една

основна чърта, която не се измѣня при никакви условия нито въ живота, нито следъ смъртъта. Нѣма ли такава чърта въ характера си, той не е още истински човѣкъ. — Защо? — Понеже се намира още въ процеса на постоянно проявяване.

И тъй, безъ да познава себе си, безъ да е разрешилъ задачитѣ си, човѣкъ иска да бѣде свободенъ. Това е невъзможно. Може ли малкото дете, което е въ ржцетѣ на майка си, да бѣде свободно? Докато коститѣ му не укрепнатъ, мускулитѣ не се развиятъ, мислитѣ, чувствата и постѣпкитѣ му не се оформятъ, детето не може да бѣде свободно. То трѣбва да се съобразява съ съществуващитѣ закони. Не е въпросъ само за свободата на детето, >даже виднитѣ учени и философи още не сж свободни. — Защо? — Защото всичко, което тѣ сж изнесли предъ свѣта, е отчасти вѣрно, а не напълно. Затова, именно, апостолъ Павелъ казва: „Отчасти знаемъ, отчасти пророкуваме“. >Запримѣрь, като изучавате теорията на Дарвина за „еволюция на родоветѣ“, виждате, че и въ нея има празнини, които трѣбва да се запълнятъ. Все ще дойде нѣкой ученъ, който да запълни тия празнини. Науката не може да спре въ развитието си, тя ще върви напредъ, ще използва фактитѣ, ще ги съпостави, докато дойде до абсолютната истина на нѣщата. Ученитѣ не се страхуватъ отъ факти, които взаимно си противоречатъ. Като ги съпоставя, науката се домогва до истината. >Запримѣрь, като дойдете до въпроса за съществуването на Бога, вие се натъквате на два противоположни възгледа: едни допускатъ съществуването на Бога, а други Го отричатъ. Какви сж съображенията на еднитѣ и на другитѣ? Ще кажете, че тѣ искатъ да освободятъ хората отъ заблуждения. Обаче, никой досега не се е освободилъ отъ заблужденията си само чрезъ теории. >За да познаемъ, кжде е истината, ние разглеждаме живота, както на отдѣлнитѣ личности, така и на общества. >Ония, които вѣрватъ въ Бога и Го приематъ вътре и вънъ отъ себе си, живѣятъ по единъ начинъ; тѣзи, които не вѣрватъ въ Него и Го изключватъ напълно, живѣятъ по другъ начинъ. Тѣзи хора не мислятъ право, съзнанието имъ е заспало. >Значи, всички хора, които спятъ, сж безвѣрници. Щомъ се събудятъ отъ сънь, тѣ ставатъ вѣрващи. Много естест-

вено, тѣ вѣрватъ въ Бога, защото веднага искатъ да ядатъ и да пиятъ, да възприематъ външнитѣ блага. Че отрича човѣкъ Бога, това е едно нѣщо; че иска да яде и пие, това е съвсемъ друго. Не признавашъ нѣкой бакалинъ, защото му дължишъ, а нѣмашъ възможность да платишъ дълговетѣ си. Но, въпрѣки това, ти имашъ нужда отъ неговата стока. Значи, докато има нужда отъ Бога, човѣкъ Го признава; щомъ нѣма нужда, не Го признава. Това не е мораль.

Следователно, когато разглежда единъ въпросъ, човѣкъ трѣбва да бжде искренъ. Не е въпросъ, съществува ли Богъ, или не. Важно е човѣкъ да си отговори на въпроса, има ли животъ, или нѣма. Единственото нѣщо, въ което хората вѣрватъ, е животътъ. Ще кажете, че ще умрете. Кой отъ васъ е умиралъ, да знае, какво въ сжщность е смъртъта. Като умре, тогава може да говори за смъртъта? Азъ отричамъ смъртъта, но подържамъ живота. Ще кажете, че виждате умрѣли хора, които носятъ на колесници и заравятъ въ земята. Това не сж умрѣли хора. Нека дойде нѣкой отъ умрѣлитѣ и каже, какво знае за смъртъта. Или, нека дойде нѣкой, който е умиралъ, да ни убеди, че е билъ мъртавъ и отново е дошълъ на земята. Ще се оправдаете съ това, че всичко сте забравили. Това, което се забравя, не е реално. Ще излѣзе тогава, че смъртъта, за която говорите, или не съществува, или не е реална. Обаче, всички признаватъ живота. Нѣма човѣкъ, който може да го отрече. И пияницата забравя много нѣща, но, като изтрезнѣе, всичко си спомня. Като ударятъ нѣкого въ главата, той пада на земята въ безсъзнание и забравя всичко. Като се върне съзнанието му, отново си спомня нѣщата. Ето защо, за да имате ясна представа за нѣщата, трѣбва фактитѣ, мислитѣ и чувствата да се свържатъ помежду си, да се обединятъ въ едно цѣло. Този е пътътъ, по който човѣкъ може да се домогне до истината, която ще го направи свободенъ. Отъ гледището на тази истина, ще знаете, че всичко възвишено и благородно въ човѣка е Богъ. Всичко обикновено, низко, дребнаво, което го спъва и понижава, не е Божествено. Следователно, ако Богъ е въ васъ, можете ли да Го отречете?

Мнозина се стремятъ да придобиятъ въ себе си добри качества, да придобиятъ добродетели. По вън-

шенъ пжтъ добродетели не се придобиватъ. Всѣка добродетель, придобита по външенъ пжтъ, представя нѣщо материално, което се губи така, както е придобито. Истинскитѣ добродетели идатъ отвътре, а условията за развитието имъ сж външни. Първото условие за развиване на добродетелитѣ е животътъ. Освенъ условие, животътъ е и срѣда за проявяване на доброто въ човѣка. Животътъ безъ любовта не може да се прояви. Казано е, че любовта ражда живота. Като живѣе и като люби, човѣкъ има условия да бжде и богатъ, и ученъ, и силенъ, и здравъ. Той трѣбва да запази тѣзи качества, за да се ползува разумно отъ живота.

„Който влиза презъ вратата въ кошарата на овцетѣ, той е пастирь“. Значи, който влиза въ себе си по правия пжтъ, той е пастирь. Той има правилни отношения къмъ своитѣ мисли, чувства и постѣпки. Той има правилни отношения къмъ Първичната Причина, а оттамъ и къмъ своитѣ ближни. Да бждешъ добъръ пастирь, трѣбва да имашъ правилни отношения къмъ Бога, къмъ себе си и къмъ своя ближень. Правилнитѣ отношения къмъ Бога подразбиратъ любовъ къмъ Бога, т. е. къмъ Слънцето на живота. Да имашъ правилни отношения къмъ себе си, подразбира правилни отношения къмъ луната. Правилни отношения къмъ ближния подразбиратъ правилни отношения къмъ звездитѣ. Тѣй щото, обичай Бога, както обичашъ слънцето. Какъ ще обичашъ слънцето? Ще излѣзешъ вънъ, когато изгрѣва слънцето, ще го погледнешъ, ще приемешъ първия лжчъ и ще обърнешъ гърба си на неговитѣ лжчи. Какъ ще обичашъ себе си? Както обичашъ луната. Какъ ще обичашъ ближнитѣ си? Както обичашъ звездитѣ. Сутринъ и презъ деня ще се ползувашъ отъ слънцето и ще му се радвашъ, а вечеръ ще се радвашъ на луната и на звездитѣ. Гледай къмъ небето и благодари за благото, което ти се дава.

Да се върнемъ къмъ въпроса, какво представя истинскиятъ човѣкъ. Ако външната форма на човѣка е истинскиятъ човѣкъ, вие сте на кривъ пжтъ. Като умре, отъ него нищо не остава. Значи, външниятъ човѣкъ е кжщата на истинския човѣкъ. Кжде отиде човѣкътъ? — Излѣзе нѣкжде. Имали ли сте опитността на Павла да излизате отъ тѣлото си? Павелъ казва, че не знае, кжде е билъ — вънъ или вътре въ тѣлото си,

но билъ на третото небе, дето видѣлъ нѣща, които не се подаватъ на описание. Съвременнитѣ хора вѣрватъ само въ това, което виждатъ. Така и мравитѣ, и пчелитѣ вѣрватъ само въ това, което виждатъ. По какво се отличава човѣкъ отъ животнитѣ? Много нѣща отличава човѣка, но и той има още да учи, да се развива, да се усъвършенствува. Той вижда слънцето, изучава го, но никой ученъ още не е ходилъ на слънцето. Никой ученъ не е ходилъ на луната, на звездитѣ. Ще кажете, че планетитѣ и звездитѣ могатъ да се изучаватъ чрезъ телескопи. Но има и другъ начинъ за изучаването имъ.

—Едно време ученитѣ казваха, че електричеството може да се предава само по жици. После дойдоха други учени, които доказаха, че електричеството може да се предава и безъ жици, по въздуха. Достатъчно е да има две станции — предавателна и възприемателна, за да се схванатъ звуковитѣ вълни отъ далечни разстояния. »Космитѣ, които природата е дала на човѣка, не сж нищо друго, освенъ антени, чрезъ които той може да се съобщава не само съ отдалеченитѣ краища на земята, но и съ другитѣ планети.«Значи, чрезъ космитѣ си човѣкъ може да възприема трептенията на Слънцето, на Луната, на Марсъ, на Венера, на Юпитеръ и да влиза въ съобщение съ тѣхъ. Всички косми не възприематъ еднакво трептенията, както и очитѣ на човѣка не възприематъ еднакво свѣтлината. Едното око възприема по-добре отъ другото. Пръститѣ на ржцетѣ сжщо така иматъ различна възприемателна способностъ. Цѣлото тѣло на човѣка е сборъ отъ множество антени.«Въ това отношение, той представя вжзелъ, отъ който излизатъ много антени — възприематели на безброй мисли, чувства и желаня. Като знаете това, бждете будни, като възприемате мисли и чувства, които идатъ отъ пространството, да задържате въ себе си само онѣзи, които иматъ отношение къмъ настоящия моментъ. Настоящето ви положение е най-важно. То опредѣля вашето бждеще.

„Който влиза презъ вратата на кошарата, той е пастирь“. Който има правилни отношения къмъ своитѣ мисли, той е свързанъ съ Божествения свѣтъ; който има правилни отношения къмъ своитѣ чувства, той е свързанъ съ духовния свѣтъ; който има правилни отношения къмъ своитѣ постѣпки, той е свързанъ съ

физическия свѣтъ. Физическиятъ свѣтъ е направенъ по образа на Божествения. Тѣзи два свѣта представятъ полюси на живота. Между тѣхъ се намиратъ всички останали свѣтове, наредени по степенѣта на развитието на съществата, които живѣятъ въ тѣхъ. Всички свѣтове заедно представятъ едно цѣло, а поотдѣлно тѣ сж части на това цѣло. Докато не разбере частитѣ, човѣкъ мжчно може да разбере Цѣлото. Докато не разбере физическия свѣтъ, той мжчно може да разбере Божествения, който представя за него нѣщо отвлѣчено, далечно. Докато не разбере себе си, като единица, съ всички свои прояви въ младостта, въ зрѣлата възраст и въ старостта си, човѣкъ не би разбралъ своята сжщина, никога не би разбралъ ближния си. Ползвайте се отъ силата на младостта си, отъ знанието на зрѣлата си възраст и отъ мъдростта на стария човѣкъ, за да работите съзнателно върху себе си и да постигнете желанията си. Ще кажете, че Богъ ще даде всичко, което ви е нужно. Това е неразбиране на живота, неразбиране на себе си. >Въ човѣшкия мозъкъ сж вложени много чувства и способности, но човѣкъ не работи, както трѣбва. Ако знаете да работите, както трѣбва, да се ползвате отъ законитѣ на природата, въ 24 часа ще минете презъ четиритѣ фази на развитие: >отъ изгрѣвъ на слънцето до 9 часа, ще бждете обикновенъ човѣкъ; отъ 9 — 12 ч. ще бждете талантливъ; на 12 ч., когато слънцето е въ зенита си, ще се проявите като гениаленъ; отъ 12 — 3 ч. сл. обѣдъ ще бждете светия и отъ три часа нататъкъ ще влѣзете въ фазата на Учителъ, ще учите себе си на Божественото учение — учението на любовта. По какво се отличава Учителътъ? Той може да живѣе и въ свѣтлината, и въ тъмнината; той живѣе и въ ада, и въ рая. Той владѣе законитѣ на Битието и разполага съ тѣхъ. Като знаете това, прилагайте любовта въ живота си, че и въ ада да влѣзете, да можете лесно да се освободите.

> Въ една легенда за Соломона се разправя, че нѣкога той сгрѣшилъ предъ Бога, поради което го наказали да живѣе въ ада, докато изправи погрѣшката си. Като чули, че Соломонъ пристига въ ада, духоветѣ — жители на ада, му устроили тържествено посрѣщане, съ музика и пѣсни, съ вѣнци и цвѣта, да го предразположатъ къмъ себе си. Тѣ се страхували отъ Соломона,

защото ималъ способността да връзва духоветѣ. Тѣ си казвали: Да отдадемъ всички почести на Соломона, да ни остави свободни. Обаче, единъ день тѣ видѣли, че Соломонъ се разхожда изъ ада и прави нѣкакви измѣрвания. — Какво мѣришъ? — го запиталъ единъ отъ жителитѣ на ада. — Искамъ да съградя и тукъ храмъ на Бога Иеова. Силно изплашени и разтревожени, духоветѣ се събрали и взели решение да устроятъ голѣмо тържество на Соломона, за да го изкаратъ вънъ отъ ада. Решението имъ дало добъръ резултатъ: наистина, успѣли да изкаратъ Соломона вънъ отъ тѣхното царство. Тѣ си говорѣли: Ние не се нуждаемъ отъ никакви храмове. Не вѣрваме въ никакъвъ Богъ, и нѣма защо да строимъ черкви, да Му се кланяме. Жителитѣ на ада вѣрватъ само въ себе си.

Следователно, докато човѣкъ вѣрва само въ себе си и живѣе само за себе си, наричаме го безвѣрникъ. Той живѣе въ личния егоизъмъ и отрича сществуването на Бога. Онзи, който минава за вѣрващъ и признава Бога, трѣбва да докаже това. Какъ ще го докаже? Чрезъ живота си. Ако обича Бога съ цѣлото си сщщество, и ако обича ближния си като себе си, той е истински вѣрващъ. Той е еднакво справедливъ и къмъ себе си, и къмъ ближния си. Въ понятието „ближенъ“ влиза не само човѣкъ, но и всѣко животно и растение, отъ най-малкото до най-голѣмото. Божественитъ законъ включва въ себе си и хората, и животнитѣ, и растенията. Следователно, той има предъ видъ страданията и на най-малкитѣ мушици и растения. Не е безразлично, дали страда нѣкое растение, или не. Възвишенитѣ сщщества се вслушватъ въ страданията и на растенията и имъ се притичватъ на помощъ. Хората не чувствуватъ страданията на растенията и на животнитѣ, понеже не сж развили сърдцето си до степенъ, да възприематъ и най-малкитѣ страдания.

„Който не влиза презъ вратата въ кошарата на овцетѣ, но прелазя отдругаде, той е крадецъ и разбойникъ“. Значи, който не живѣе споредъ разумнитѣ закони на физическия свѣтъ, той е крадецъ и разбойникъ. Ако човѣкъ става рано сутринъ, наблюдава изгрѣването на слънцето и не знае, какво да прави следъ това, животътъ му нѣма смисълъ; ако се жени и не знае, защо се жени; ако ходи на църква и не знае,

защо прави това; ако се е родилъ въ единъ народъ и не знае, каква е задачата му като гражданинъ между своитѣ сънародници; ако е станалъ майка или баща и не знае, защо е заелъ тази служба, животътъ му нѣма никакъвъ смисълъ. Защо майката ражда деца? — За да се научи да люби, а същевременно да събуди любовта на децата къмъ себе си. Ако майката не може да люби децата си, и ако тѣ не ѝ отговарятъ съ любовь, тя не е истинска майка. Тя трѣбва да има отношение не само къмъ тѣлата на своитѣ деца, но и къмъ душитѣ имъ. Ако не може да влѣзе въ връзка съ душитѣ имъ, тя остава чужда за тѣхъ; същевременно и тѣ оставатъ чужди за нея. Една отъ причинитѣ за смъртта на децата се крие въ майкитѣ, а именно, тѣ нѣматъ връзка, отношение къмъ душитѣ на своитѣ деца. Майка, която обича децата си, внася животъ въ душитѣ имъ. Затова Христосъ казва: „Азъ дойдохъ да имъ дамъ животъ и да го иматъ преизобилно“. Дългиятъ животъ на детето зависи отъ майката. Каквото е било състоянието на майката като бременна, такова ще бѣде и детето. Ако бременната жена носи детето си и не вѣрва, че то ще живѣе много, детето, наистина, умира скоро. Каквото е вложила майката въ детето си като зародишъ, това израства. Каквото се казва за майката, същото се отнася и за бащата, понеже тѣ сж полюси на живота, отъ тѣхъ зависи бждещето на децата имъ. Бащата и майката сж главни фактори за изграждане бждещето на своитѣ деца.

И тъй, младото поколѣние се нуждае отъ новъ начинъ на възпитание. Ако новото не се приложи къмъ него, и то ще се изроди, както се израждатъ всички европейски народи. Колкото устѣйчиви и да сж тѣзи народи, тѣ започватъ постепенно да се израждатъ. Засега славянитѣ още не сж се изродили, но, ако и тѣ не изпълняватъ Божиитѣ закони, ще се изродятъ. Нарушаването на Божиитѣ закони води къмъ израждане, както на отдѣлната личностъ, така и на цѣли общества и народи. Не е достатъчно само да се образува езеро, но въ него трѣбва да става постоянно втичане на вода, да се обновява. Следователно, ако всѣки день къмъ човѣшкия умъ и къмъ човѣшкото сърдце не влиза по една нова мисълъ и по едно ново чувство, животътъ се обезсмисля. Животътъ се осмисля, когато

между душитѣ има общение. Това показва, че хората представятъ общъ организъмъ. Следователно, тѣ трѣбва да живѣятъ единъ за другъ. Въ този смисълъ, като частъ отъ Цѣлото, никой не може да бѣде абсолютно свободенъ, никой не живѣе за себе си. Когато се говори за повдигане на човѣчеството, имаме предъ видъ повдигането на народитѣ, на обществата, на семействата и на индивидитѣ. И обратното: когато се повдигнатъ индивидитѣ, ще се повдигнатъ семействата, обществата, народитѣ, най-после и цѣлото човѣчество. Ще дойде день, когато нѣма да съществува нито науката, нито религията, нито законитѣ. Тѣ съществуватъ днесъ, понеже индивидитѣ, както и семействата, обществата и народитѣ иматъ нужда и отъ външни условия за развитие. Когато човѣкъ носи въ себе си религията, науката и законитѣ, защо му сж тѣ отвънъ? Законитѣ сж само за онѣзи, които иматъ нужда отъ тѣхъ, които не могатъ да живѣятъ безъ външно ръководно начало. Обаче, каква нужда иматъ отъ законъ гения, светията или Учителътъ? Презъ ума имъ не може да мине никаква мисълъ за престѣпление. Тѣхниятъ животъ е пъленъ съ добрини и благодеяния. Кой законъ ще ги сжди за доброто, което тѣ правятъ? Тѣ стоятъ по-високо отъ законитѣ.

На сжщото основание казвамъ: Ако човѣкъ стои по-високо отъ главата си, може ли тя да го сжди? Само Божественото Начало въ човѣка, което стои по-високо отъ самия човѣкъ, има право да сжди. Обаче, и Божественото не сжди, но казва на всички хора, че сж излѣзли отъ Бога и, за да придобиятъ безсмъртния животъ, трѣбва да живѣятъ по Божиитѣ закони, а не по човѣшкитѣ. Божиитѣ закони включватъ и човѣшкитѣ, но човѣшкитѣ не включватъ Божиитѣ. Да живѣемъ по Божественитѣ закони, това значи, да отворимъ сърдцата и душитѣ си за любовта, да бждемъ щастливи. Дето е любовта, тамъ има постоянно втичане на нѣщо ново. Ще каже нѣкой, че вѣрва въ Бога. Опиталъ ли е той вѣрата си, да знае, колко време трае? Каква вѣра е тази, която всѣки день се мѣни? Какво добро е това, което не се увеличава всѣки день? Каква любовъ е тази, която всѣки день не обгрѣща повече хора въ себе си? Каква мъдрость е тази, чиято свѣтли-

на всѣки день не се увеличава? Каква истина е тази, която всѣки день не ти дава по-голяма свобода?

„Който влиза презъ вратата на кошарата на овцетѣ, той е истински пастиръ. Той ги зове по име, и тѣ познаватъ гласа му“. Значи, не е пастиръ онзи, който не влиза презъ вратата на кошарата; той е крадецъ и разбойникъ. Следователно, истинска мисль е онази, която стои надъ условията. Всѣка мисль, която се влияе отъ условията, е крадецъ и разбойникъ. За да не попадате на такива мисли, стремете се къмъ правитѣ, Божествени мисли, които могатъ да ви преобразятъ, да ви поставятъ на новъ пжтъ. Живѣете ли съ Божественитѣ мисли, вие включвате въ себе си мислитѣ на обикновения, на талантливия, на гениалния човѣкъ, на светията и на Учителя. Вие сте надъ условията въ живота. Обикновениятъ, талантливиятъ и гениалниятъ човѣкъ още не сж свободни отъ смъртъта; светията е на границата между смъртъта и безсмъртието. Учителътъ, обаче, е извънъ смъртъта. Стремете се къмъ последната категория, да станете учители на себе си, за да се освободите отъ смъртъта.

Сега, не е въпросъ човѣкъ да мисли само за високи нѣща, но да се вглежда въ настоящия животъ, да види, какво се иска днесъ отъ него. Въ какво трѣбва да вѣрва човѣкътъ на 20. вѣкъ? На какво трѣбва да се надѣва? Трѣбва ли да мечтае за нѣкакъвъ новъ строй? Новото иде отъжтре, а не отъвънъ. Не сж хората, които могатъ да внесатъ новъ строй. Има единъ Божественъ планъ, който ще се реализира. Въ него сж предвидени всички нужди на хората и начина, по който ще се задоволятъ. Външниятъ редъ е опредѣленъ вече, остава само да се приложи. Той представя сборъ отъ опитноститѣ на сжществата, които сж живѣли преди насъ. Божествениятъ планъ ще се прилага по малко, споредъ това, докжде сж стигнали хората въ развитието си. Степенъта на развитието, до която човѣчеството е дошло, опредѣля и бждещитѣ промѣни. Значи, много промѣни ще ставатъ, но тѣ трѣбва да бждатъ разумни. Не е достатъчно само да ставатъ промѣни, но тѣ трѣбва да бждатъ разумни. Запримѣръ, за да свири, цигуларътъ трѣбва да знае мѣстата на тоноветѣ по цигулката, но това още не го прави музикантъ. Той трѣбва да знае, какъ да ги съчетава, да образува отъ тѣхъ

различни акорди, гами, да излѣзе нѣщо хармонично. Иначе, той ще остане обикновенъ музикантъ, безъ дълбоко разбиране на музиката.

Поканили Паганини на угощение, на което присѣдствували най-знаменититѣ музиканти. Целта на поканата била скрита отъ Паганини. Присѣдстваващитѣ съчинили едно мъчно парче, което никой отъ тѣхъ не би могълъ да изсвири. Съ това тѣ искали да изпитатъ силата на неговия гений. Като свършили вечерята, единъ отъ музикантитѣ се обърналъ къмъ Паганини съ следнитѣ думи: Молимъ Ви, да ни изсвите това парче. Паганини разбралъ скритата мисль на това предложение, но веднага взелъ цигулката си и го изсвирилъ. Всички останали крайно доволни отъ него и се убедили въ силата на гениалността му. Съ цигулката си Паганини преодолѣвалъ всички мъчности въ областта на музиката.

Ако Паганини се справялъ съ всички мъчности на цигулката си, не можете ли и вие, като него, да се справите съ мъчнотиитѣ въ своя животъ? Ако и на васъ дадатъ една мъчна задача въ живота ви, не можете ли да я разрешите? Вземете цигулката и свирете.

Днесъ всички хора се намиратъ въ трудни положения и казватъ, че не може повече да се живѣе, не могатъ да издържатъ. — Може да се живѣе, но затова майката трѣбва да е вложила въ детето си повече вѣра и надежда, както въ себе си, така и въ Бога. Като бременна още, майката трѣбва да вложи въ детето си мисълта, да стане истински човѣкъ, да развие своитѣ дарби и способности, да стане гениаленъ, или светия, да работи за благо на човѣчеството. Апостолъ Павелъ казва: „Ние нѣма да умремъ, но ще се измѣнимъ“. Радвайте се, че имате условия да растете, да се развивате, да постигнете идеалитѣ на своята душа. Въ това се заключава красотата на живота. Който не мисли така, той очаква смъртта, въ нея да намѣри освобождаването си. Болестта и смъртта не освобождаватъ човѣка, но го предупреждаватъ, да изправи погрѣшката си. Всѣка погрѣшка показва нарушаване на Божественитѣ закони. Следователно, ако всѣки день човѣкъ не изправя по една погрѣшка и не придобива по една малка добродетель, нищо не е постигналъ. Да придобивашъ добродетели, безъ да изправяшъ погрѣшкитѣ си, това е рав-

носилно на нула. Ако пъкъ изправяшъ една погрѣшка, а не придобивашъ по една добродетель, и това е равно на нула. За да притуряте по нѣщо къмъ характера си, едно се иска отъ васъ: всѣки день да изправяте по една погрѣшка и да придобивате по една добродетель. Така постъпва гениалниятъ човѣкъ.

Каква е задачата на гения? Той е дошълъ въ свѣта да научи хората, какъ да изправятъ погрѣшките си и какъ да придобиватъ добродетели. Дали погрѣшките сж индивидуални, обществени или общочовѣшки, не е важно; важно е, че човѣкъ трѣбва да знае пѣтя, по който да изправя погрѣшките си и да придобива добродетели. Само по този начинъ той става здравъ и силенъ. »Физическото здраве се основава изключително на добродетелитѣ въ човѣка. Добриятъ човѣкъ не боледува. Щомъ се усъмни въ доброто, той започва да боледува. »Ако болниятъ вѣрва въ доброто, непременно ще оздравѣе. Като грѣши, човѣкъ излиза отъ областта на доброто и отваря въ себе си вратата за грѣха. Щомъ грѣши, той започва да боледува. Следъ болестта иде смъртта. »Ако не разбиратъ връзката между доброто и здравето и не пазятъ тази зависимостъ, хората допускатъ злото и погрѣшките въ живота си и казватъ: Нѣма какво да се прави, ще боледуваме, ще страдаме, докато заминемъ за другия свѣтъ. Това е криво разбиране. Истинскиятъ животъ има за задача да освободи човѣка отъ всичко отрицателно, отъ сиромашията, отъ робството и ограниченията. »Животътъ е вѣруето на човѣка, а не неговитѣ външни разбирания и вѣрвания. Ще направите паметникъ на нѣкой човѣкъ, да покажете, че цените това, което е далъ за отечеството си. Ще отидете на черква, да покажете, че сте религиозенъ. Ние ценимъ живитѣ паметници и храмове, които сж подобни на живи извори, отъ които постоянно тече чиста, планинска вода. »Като се обръща къмъ Бога, Ботевъ казва въ едно отъ стихотворенията си: „Не Ти, Боже, Който си въ небесата, но Ти, Който си въ сърдцата“. Когато нѣкой намисли да направи нѣкакво престъпление, нека се вгълби въ себе си и каже като Ботева: „Не Ти, Боже, въ небесата, но Ти, Който си въ сърдцата“. При всички случаи въ живота си, вслушвайте се въ гласа на сърдцето си и ходете по неговитѣ пѣтища. Въ сърдцето на човѣка сж написани Божиитѣ закони.

Всички хора трѣбва да отворятъ сърдцата си за Бога. Само при това положение тѣ ще бждатъ извори, които даватъ изобилно. Въ изобилието е любовта. Мнозина даватъ, но безъ любовь. Това даване не се благославя. Единъ богатъ турчинъ, бакалинъ, билъ много грубъ по външна обхода, но ималъ добро сърдце. Когато дохождали при него бедни, да искатъ помощъ, той ги нагрубявалъ и пждилъ. Като се отдалечавали, той съжалявалъ за постѣпката си, сърдцето му се свивало болезнено и трѣгвалъ следъ тѣхъ да ги догонва. Като ги достигалъ, давалъ въ ржцетѣ имъ по една—две монети и доволенъ се връщалъ назадъ. Въ сърдцето на този човѣкъ живѣе Богъ, но, по старъ навикъ, първо той проявявалъ грубостта си, а следъ това мекотата на своето сърдце.

„Който не влиза презъ вратата въ кошарата на овцетѣ, но прелазя отдругаде, той е крадецъ и разбойникъ“. И обратно: „Който влиза презъ вратата на кошарата, той е пастиръ“. Радвайте се, когато станете пастири на себе си — на своитѣ мисли и чувства. Пастирътъ зове своитѣ овце по име, и тѣ познаватъ гласа му. Ако овцетѣ иматъ имена, колко повече човѣкъ трѣбва да има име. Много имена носи човѣкъ, но тѣ не сж истински, тѣ сж псевдоними. Много Ангеловци има на земята, но малцина отъ тѣхъ сж ангели. Само онзи може да се нарече човѣкъ и да носи сжщинското си име, който е далъ пжтъ на любовта, мъдростта и истината въ себе си. Имената иматъ смисълъ само тогава, когато отговарятъ на характера на човѣка. Влѣзели въ противоречие съ името си, човѣкъ не е на правъ пжтъ. Влѣзели въ противоречие съ своето вѣрую, човѣкъ не е на правъ пжтъ. Човѣкъ влиза въ противоречие не само съ себе си, но и съ окръжаващитѣ. Има нѣща, които сж общи за всички хора. Дойдатъ ли до тѣхъ, тѣ сж вънъ отъ противоречията на живота. Запримѣръ, всички хора дишатъ единъ и сжщъ въздухъ, пиятъ една и сжща вода, възприематъ една и сжща свѣтлина и топлина. Това е истинското вѣрую не само на хората, но на всички живи същества.

И тъй, като диша човѣкъ, като пие вода, като възприема свѣтлината и топлината и като проявява любовьта, мъдростта и истината, човѣкъ се свързва съ всички хора на земята и става истински човѣкъ. Не е

човѣкъ онзи, който не проявява любовта въ живота си; не е човѣкъ онзи, който не проявява мъдростта въ знанието си; не е човѣкъ онзи, който не проявява истината и свободата. Може ли човѣкътъ на любовта, на мъдростта и на истината да гледа спокойно, какъ изтезаватъ, мъчатъ и убиватъ ближния му? Ще кажете, че това е необходимо за изправяне на човѣчеството. Обаче, проследете историята на еврейския народъ и вижте, какво сж правѣли тѣ съ своитѣ сънародници. Надали има другъ народъ въ историята, който да е прилагалъ така точно своитѣ строги закони, както еврейскиятъ. Въпрѣки това, евреитѣ и до днесъ не сж придобили това, което е нужно, като на избранъ народъ. Тѣ сж минали презъ голѣми страдания, малко по-мекѣ сж станали, но още много трѣбва да работятъ върху себе си. Тѣ и до днесъ още вѣрватъ въ добритѣ резултати на строгитѣ закони. Българинътъ казва: „Блага дума желѣзна врата отваря“. Човѣкъ трѣбва да знае, съ какви думи да си служи и кѣде да ги прилага.

Единъ боленъ отива при лѣкаря да го прегледа. — Отъ какво страдашъ? — попиталъ лѣкарътъ. Това е твоя работа. Моя работа е да дойда при тебе, да ме прегледашъ и да кажешъ думата си.

Беденъ човѣкъ отива при единъ богатъ и му казва: Господине, крайно беденъ съмъ. — Колко пари ти трѣбватъ? — Това е твоя работа. Не съмъ господарь на кесията ти. Твоята любовъ ще опредѣли, колко можешъ да ми дадешъ. Виждашъ ме, стоя предъ тебе, ти ще решишъ, съ какво можешъ да ми помогнешъ. — Ето, вземи хиляда лева. Доволенъ ли си? Сиромасътъ мълчалъ. — Вземи още хиляда лева. Доволенъ ли си? — Можешъ да дадешъ, колкото обичашъ. Богатиятъ започналъ да вади втора, трета, четвърта банкнота, докато най-после сиромасътъ казалъ: Благодаря, достатъчно е това. Всѣки човѣкъ може да бжде като богатиятъ, да дава постоянно и изобилно. Всѣки може да бжде изворъ, който непрестанно да дава.

Следователно, дръжте въ ума си мисълта, че сте богати, учени, силни, здрави. Каквото мислите, такива ще станете. Ако сте бедни, ще забогатѣете; ако сте невежи, ще придобиете знания; ако сте слаби, ще станете силни; ако сте болни, ще оздравѣете. Разчитайте на положителнитѣ мисли и чувства въ себе си. Вижте,

какво прави детето. Като наблюдава, какъ баща му чете, пише, работи, то казва, че иска да стане като баща си ученъ. Не се минава много време, детето израства и става ученъ човѣкъ. То иска да стане високо, да расте нагоре, като дърветата, и въ скоро време израства. Каквото пожелае, реализира се. Защо и вие да не станете като малкитѣ деца? Христосъ казва: „Който не стане като малкитѣ деца, не може да влѣзе въ Царството Божие“.

„Който влиза презъ вратата на кошарата, той е пастиръ“. Влизайте и вие презъ вратата на своитѣ мисли и чувства, за да не дойдатъ крадци и разбойници отвънъ. Който влиза презъ вратата, презъ която вие влизате, той е вашъ баща, ваша майка, вашъ братъ, ваша сестра и вашъ приятелъ. Който не влиза презъ вратата, презъ която вие влизате, той не е вашъ ближень, той не ви обича.

Коя е вратата на кошарата, презъ която човѣкъ трѣбва да влиза? Това е разумниятъ животъ, който Богъ е поставилъ на пѣтя на човѣка. Който минава презъ тази врата, него очаква велико бждеще.

41. Беседа отъ Учителя, държана на 8. юний, 1930 г.
София. — Изгрѣвъ.

Преди Авраама.

Рече имъ Исусъ: „Истина, истина ви казвамъ, преди да бжде Авраамъ, азъ съмъ.*)

Въ свѣта сжествува една Божествена философия, една Божествена Мждростъ, която не е създадена сега, но отъ памти-вѣка. Тя е създавала всичко. Защо хората дълго време не сж знаели за нейното сжществуване? Защото били деца, занимавали се съ играчки. Който не знае нищо за тази философия, прилича на малкитѣ деца, които по цѣли дни играятъ съ пѣськъ и вода, правятъ си кжщички и ги събарятъ. Какво придобиватъ съ тѣзи кжщички? Тѣ сж ценни само като упражнения, но нищо не допринасятъ на човѣчеството. Каквото е отношението на децата къмъ пѣсьчнитѣ кжщички, такова е отношението на много отъ сегашнитѣ хора къмъ Божествената философия. Тѣ гледатъ на нея като на забава, да убиватъ времето си. Не е лошо да се забавлява човѣкъ, но само отъ време на време. Реши ли цѣлъ животъ да мине въ забавления, той скжпо ще плати. Пѣсьчнитѣ кжщички сж неустойчиви, нищо не остава отъ тѣхъ. Който се забавлява съ такива кжщички, отива заедно съ тѣхъ. Кжде сж онѣзи хора, които сж правѣли само пѣсьчни кжщички? Кжде сж онѣзи хора, на които сж правени паметници? Кжде сж онѣзи велики държави и империи, които създаваха страхъ и трепетъ между народитѣ?

„Преди да бжде Авраамъ, азъ съмъ“. Значи, два принципа разрешаватъ въпроситѣ въ живота: Авраамъ и азъ. Всѣки човѣкъ е сжщевременно Авраамъ и азъ. Преди да бжде Авраамъ, т. е. преди да бжде човѣкътъ, азъ съмъ билъ, т. е. Божественото Начало, което е създавало и земята, и небето — цѣлата вселена. Евреитѣ запитаха Христа: „Ти по-голѣмъ ли си отъ отца ни Авраама, който умрѣ? На този въпросъ може да се противопостави следния: Ако Авраамъ бѣше по-голѣмъ, защо умрѣ? Защо остави той еврейтѣ да бждатъ роби, подвластници на Римската империя? Не

*) Иоана 8:58.

е въпросъ само до външното робство, има по-страшно робство — вътрешното. Казано е въ Писанието: „Който грѣши, робъ е на грѣха“. Да грѣши човѣкъ, това значи, да бжде вътрешно поробенъ; вътрешното робство води къмъ смъртта. Човѣкъ може лесно да се освободи отъ смъртта. — Какъ? — Като престане да грѣши, като даде предимство на Божественото Начало въ себе си. Дайте първо мѣсто на Бога въ себе си, а после на човѣка, т. е. на Авраама. Не казвайте, че по-горенъ отъ човѣка нѣма. Преди Авраама бѣше Богъ, Христосъ, великиятъ принципъ — Любовта.

Като не разбиратъ дълбокия смисълъ на живота и на отношенията си къмъ Първата Причина, хората започватъ да критикуватъ Провидението и сами се излагатъ на опасности. Така единъ полковникъ критикувалъ главнокомандуващия руската армия, генералъ Кутузовъ, за отстъпленията, които правѣлъ предъ Наполеона. Кутузовъ ималъ великъ планъ, който полковникътъ не разбиралъ, и затова критикувалъ тактиката на генерала. По отношение военната тактика, Наполеонъ бѣше гений, а Кутузовъ — талантъ, поради което последниятъ ценѣше методитъ, съ които Наполеонъ действуваше. Обаче, Кутузовъ имаше предъ видъ интереситъ на руския народъ и отстъпваше планомерно. Единъ день Кутузовъ посетилъ полковника въ частта му и го намѣрилъ въ домашна, интимна обстановка предъ войницитъ си: облѣченъ съ халатъ и съ чаша чай на масата. Това било обичай на полковника. Като видѣлъ генерала предъ себе си, полковникътъ станалъ на крака, козирувалъ почтително и останалъ на мѣстото си смутенъ и изненаданъ. Генералътъ се приближилъ любезно къмъ него, хваналъ го подъ ръка и го помолилъ да го разведе изъ лагера, да разгледа положението, въ което се намирала частта му. Полковникътъ давалъ обяснения за всичко, но се чувствувалъ крайно засраменъ, да обикаля цѣлия лагеръ съ халатъ подъ ръка съ генерала. Като свършили обиколката, генералътъ се ржувалъ съ полковника, благодарилъ му и казалъ, че и другъ пжтъ ще го посети. Полковникътъ си взелъ бележка отъ случая, и втори пжтъ не си позволилъ да излиза предъ войницитъ си въ домашно облѣкло и да пие чай предъ тѣхъ. Той се трогналъ отъ тактичната и благородна постъпка на Куту-

зова, но презъ цѣлия си животъ не забравилъ разходката си изъ лагера съ него.

Мнозина обичатъ да критикуватъ било Провидението, било реда и порядъка въ свѣта, или живота, съ несгодитѣ и нещастията въ него, но забравятъ своитѣ слабости, като руския полковникъ. Но ще дойде генералътъ, т. е. Провидението, ще ви хване подъ ржка и ще ви разведе по цѣлия свѣтъ. Втори пжтъ ще мислите, имате ли право да критикувате Провидението, живота и порядъка въ свѣта. Въ какво положение е заварилъ Кутузовъ полковника? Той билъ въ пълна униформа, съ добре изчистени и лъснати чизми, готовъ за работа. Генералътъ пакъ го хваналъ подъ ржка и се разходили изъ лагера. Следователно, когато Провидението хване човѣка подъ ржка и го разведе по свѣта, ако е разуменъ, той взима поука отъ предадения му урокъ, и втори пжтъ не изпада въ сжщата погрѣшка.

Въ примѣра съ генерала и съ полковника виждаме два отлични характера: Кутузовъ, който постѣпилъ благородно и тактично, и полковникътъ, който не се извинявалъ, но запазилъ присжтствието на духа си. Той взелъ поука отъ погрѣшката си и никога повече не я повторилъ. И положението на войниците е било особено. Тѣ гледали, какъ полковникътъ имъ, по халатъ, се разхожда съ генерала подъ ржка и, едни отъ тѣхъ намирали, че това е въ реда на нѣщата; други се ужасявали и влизали въ положението на своя началникъ; трети се възхищавали и отъ двамата: отъ генерала, който не далъ видъ, че положението на полковника е неестествено, и отъ полковника, който запазилъ присжтствието на духа си и изпълнилъ задачата си като началникъ на войниците.

Примѣрътъ съ Кутузова и съ полковника е единъ отъ великитѣ примѣри въ човѣшкия животъ. Той дава условия за мисль, за проява на благородство и за създаване на приятелски отношения. Следъ това Кутузовъ и полковникътъ станали добри приятели, Ще кажете, че човѣкъ трѣбва да бжде изпълнителенъ, да спазва законитѣ и да не отстѣпва отъ тѣхъ. Право е, човѣкъ трѣбва да бжде изправенъ къмъ разумнитѣ закони, но не отъ страхъ, а отъ съзнание и любовь. Трѣбва ли да се отзовете на поканата на стражара отъ страхъ? Покани ли ви стражарьтъ да трѣгнете следъ не-

го, не чакайте да ви застави насила да направите това. Тръгнете следъ него доброволно, съзнателно и не се страхувайте. Стражарьтъ представя разумния законъ. Натъкнете ли се на него, следвайте го неотклонно. Той ще ви даде добъръ урокъ, съ който ще изправите погрѣшките си.

Всѣко нѣщо се разглежда отъ три страни: по форма, по съдържание и по смисълъ. Въ горния примѣръ войниците представятъ формата, полковникътъ — съдържанието, а Кутузовъ — смисъла. Войниците сж учениците, т. е. слушателитѣ, публиката, предъ която се разиграва действието. Ако нѣмаше войници, урокътъ щѣше да бѣде безпредметенъ — нѣмаше да се предаде. Ако полковникътъ нѣмаше обичай да се явява сутринъ предъ войниците си съ халатъ и предъ тѣхъ да пие чая си, урокътъ щѣше да бѣде лишенъ отъ предметъ, т. е. отъ тема. И най-после, ако Кутузовъ не бѣше мждъръ, благороденъ човѣкъ, предаването на урока нѣмаше да има смисълъ. Войниците, полковникътъ и Кутузовъ, като разумно съчетание на условията, даватъ възможность да се предаде единъ великъ урокъ, въ който, всѣко условие да се прояви самостоятелно и свободно. Кой на каквото мѣсто се намира, така трѣбва да постѣпва. Ако си на мѣстото на войниците, ще постѣпишъ като тѣхъ; ако си на мѣстото на полковника, ще постѣпишъ като него; ако си на мѣстото на Кутузова, ще постѣпишъ по неговия методъ.

Съвременнитѣ хора се нуждаятъ отъ нова философия на живота, необходима за тѣхното правилно развитие. Ако човѣкъ не дойде до ново разбиране, животътъ му ще бѣде пълненъ съ страдания и нещастия и, като не може да си обясни причинитѣ за тѣхъ, ще обвинява Провидението, окръжаващитѣ и условията. Време е да се откажете отъ отрицателнитѣ мисли и чувства. Смисълътъ на живота е въ положителното, а не въ отрицателното, т. е. въ прилагане на новото, а не само въ теоретизиране. Дойдете ли до музиката, нѣма защо да говорите за нея, но идете да слушате нѣкой виденъ музикантъ. Той ще ви покаже, какво нѣщо е истинската музика. Искате ли да знаете, какъ да се молите. идете при нѣкой духовенъ човѣкъ и вижте, какъ живѣе и какъ се моли. Ако искате да знаете, какво нѣщо е театрътъ, идете въ единъ отъ най-виднитѣ теа-

три и вижте, какъ играятъ актьоритѣ. Всѣко нѣщо се учи на самото мѣсто, и отъ ония хора, които го прилагатъ. Какво нѣщо е науката, ще научите отъ ученитѣ. Обаче, и музикантитѣ още не знаятъ всичко, което се отнася до музиката; и духовнитѣ, хора не знаятъ всичко за молитвата; и ученитѣ не знаятъ всичко за науката. Има нѣщо ново, което всѣки моментъ се прибавя къмъ познатото. Животътъ е непреривенъ, постоянно приижда. Хората сж изучавали и изучаватъ преривния животъ, поради което преждевременно остаряватъ. Капката вода не крие всички възможности на водата. Силата на водата е въ множеството капки, които се съединяватъ въ едно цѣло и работятъ заедно.

Смисълътъ на живота се крие въ неговата непреривностъ. Ще каже нѣкой, че е добъръ човѣкъ, че е живѣлъ честно. Възможно е, но, въпрѣки това, Провидението ще дойде и ще го изкара по халатъ предъ войницитѣ му; следъ това ще го хване подъ ржка и ще го разхожда изъ цѣлия лагеръ. Ти можешъ да бждешъ въ положението на Кутузовъ, но и той отстъпва. Кутузовъ искаше да каже на полковника: Ако и азъ имамъ твоитѣ навици, единъ день Наполеонъ ще ме хване подъ ржка и ще ме разхожда изъ цѣла Франция предъ войницитѣ ми, облѣченъ въ домашенъ халатъ. Но азъ искамъ да бжда уменъ, да не ме намѣри Наполеонъ предъ палатката ми съ халатъ и да ме разхожда предъ французкитѣ войници. Помнете: за всѣки, който носи въ себе си известни неджзи, ще се намѣри единъ Кутузовъ, който ще го разхожда предъ войницитѣ му изъ цѣлия лагеръ. Ще кажете, че това е сждба. Сждба е, но която човѣкъ самъ си кове. Не може ли полковникътъ да излѣзе предъ войницитѣ си стегнатъ, облѣченъ въ формата си и, даже да пие чая си предъ тѣхъ, щомъ види Кутузова, веднага му отдаде нуждното внимание и да го посрещне, както трѣбва.

„Преди да бжде Авраамъ, азъ съмъ“. Съ други думи казано: преди да бѣше земята, слънцето бѣше, т. е. Великата разумностъ, която твори и съгражда нѣщата. Ако земята каже, че може да живѣе сама, веднага ще се разруши и изчезне. Земята ще сжествува дотогава, докато центърътъ ѝ е свързанъ съ центъра на слънцето. Въ който день се откъсне отъ слънцето,

тя ще престане да съществува. Понеже е свързана съ слънцето, тя има отношение къмъ всички планети въ слънчевата система.»Ще кажете, че въ Библията е писано друго, т. е. първо земята била направена, а после слънцето и другитѣ небесни свѣтила — въ четвъртия день. Мойсей, който разбиралъ великитѣ закони на Битието, вѣрно е предалъ фактитѣ за създаването на свѣта, но преводачитѣ сж направили известни погрѣшки. Оригиналътъ е вѣренъ, но въ копията сж допуснати невѣрни факти. Какъ е възможно, слънцето, въ което влизатъ толкова много планети, да бжде създадено следъ земята? При това, всички планети му се подчиняватъ, зависятъ отъ него, а то да бжде създадено следъ тѣхъ. Това е невъзможно. То е все едно да допуснемъ, че първо се явяватъ децата, а после родителитѣ. Каква логика има въ това?»Ще дойдатъ нѣкои философи да разискватъ върху въпроса, кой се явилъ по-рано: кокошката или яйцето. Невъзможно е да се яви яйце безъ кокошка. Яйцето представя материалната страна на Божествения свѣтъ. Значи, Божествениятъ свѣтъ се ограничилъ въ едно малко яйце, за да стане видимъ и разбранъ за човѣка. Божествениятъ принципъ работи и въ яйцето. Хората търсятъ Божествения принципъ, т. е. Бога въ живота, въ природата, въ хората, но никжде не Го намиратъ. — Защо? — Защото цѣлятъ свѣтъ, цѣлата природа сж въ Бога; тѣ сж Негови творения. Какъ можете да намѣрите създателя на часовника въ самия часовникъ? Часовникътъ напомня за своя създателъ, но създателътъ е другаде. Като се развали часовникътъ ви, ще намѣрите нѣкой майсторъ да го поправи. Той може да е неговъ създателъ, но вие го намѣрихте вънъ нѣкъде, а не въ часовника. Следователно, Който е създалъ свѣта, Той е вънъ отъ него и вътре въ него, вънъ отъ природата и вътре въ природата. Това е една отъ великитѣ аксиоми на живота. Които не вѣрватъ въ тази аксиома — това е тѣхна работа. Мнозина не вѣрватъ и въ геометрическитѣ аксиоми, но това не значи, че тѣ не сж вѣрни. Аксиомитѣ сж валидни за ученитѣ, които изучаватъ и разбиратъ геометрията. Нисшитѣ същества не се интересуватъ отъ тѣхнитѣ аксиоми и не ги признаватъ.

Да се върнемъ къмъ непрерывния животъ. Какво

представя той? Нѣщо подобно на платъ, който се тече. Съ една нишка става ли платъ? Много нишки трѣбва да се насноватъ, за да можете да изкарате плата. При това, днешната работа не прилича на вчерашната, и утрешната нѣма да прилича на днешната. Ето защо, непрерывенъ е животътъ; той нѣма начало и край, и всѣки моментъ къмъ него се прибавя нѣщо ново. Като знаете това, не казвайте, че не живѣете добре, но всѣки день прибавяйте къмъ живота си нѣщо ново, съ което да се повдигате и обновявате. Живѣйте споредъ законитѣ на разумната природа, за да бъдете доволни отъ себе си.

Какво представя разумната природа? — Животъ, изявенъ отъ три страни: физическа страна, която включва въ себе си срѣда, условия и възможности; духовна страна, която включва всички закони, и умствена страна или Божествена, въ която влизатъ всички факти и принципи, които работятъ въ цѣлокупния животъ. И най-после, надъ всичко това стои Великата разумностъ, която направлява срѣдитѣ, условията и възможноститѣ, както и законитѣ, фактитѣ и принципитѣ. Тѣзи нѣща сж неразривно свързани. Ето защо, за да разбира срѣдата, въ която живѣе, човѣкъ трѣбва да разбира условията и възможноститѣ; за да разбира условията и възможноститѣ, той трѣбва да разбира законитѣ, фактитѣ и принципитѣ. Само по този начинъ човѣкъ може да излиза отъ една срѣда въ друга и да се ползува отъ нейнитѣ условия. Само така можете да разберете, какъ рибата е станала птица, а птицата — млѣкопитаещо. Докато е въ водата, рибата не може да стане птица. Тя трѣбва да научи условията, при които може да живѣе въ рѣдката срѣда — въ въздуха. Тя трѣбва да се нагоди къмъ този животъ. Само при това положение тя ще влѣзе въ новата култура.

Непреривниятъ животъ подразбира минаване отъ едни условия въ други, отъ една култура въ друга. При това, всѣко нѣщо трѣбва да става на време. Ако воювашъ, на време ще воювашъ. Не попаднешъ ли на определеното време, ще бъдешъ битъ. → Трѣбва ли хората да воюватъ? — Ако воюватъ и се убиватъ, не трѣбва да воюватъ: ако воюватъ безъ да се убиватъ, войната е на мѣсто. Война, която взима човѣшки жертви, е остатъкъ отъ старата култура. По въпроса,

дали хората трѣбва да воюватъ, или не, съществуватъ две мнения: мнението на тъмнината и мнението на виделината. Който поддържа първото мнение, казва, че свѣтътъ ще се оправи съ наказания, затвори, бесилки и войни. Който поддържа второто мнение, казва, че свѣтътъ ще се оправи само чрезъ доброто. То е въ сила да се справи съ злото. Отъ излизането на Адама отъ рая досега хората живѣятъ по старата култура, но още не сж се справили съ злото. »Помнете: свѣтътъ може да се поправи само чрезъ любовъ, знание и сила. Вънъ отъ любовта, знанието и силата, човѣкъ е осъденъ на страдание и мъчнотии.

Всички хора искатъ да бждатъ щастливи. Безъ вѣра въ Божественото Начало, никакво щастие не може да се постигне. Като вѣрва въ това Начало, човѣкъ се домогва до истината, която го прави свободенъ и му дава импулсъ за работа. Много естествено. Когато излѣзе отъ затвора, човѣкъ започва да работи и осмисля живота си. Когато болниятъ напусне болницата, не търси вече лѣкари, но всѣки день прибавя по нѣщо къмъ здравето си. Човѣкъ трѣбва да пази здравето си, докато е здравъ. Това се постига съ здравословни мисли и чувства. Внасяйте въ ума и въ сърдцето си само такива мисли и чувства, които обновяватъ и укрепватъ организма. Дойдете ли до противоречията въ живота, не ги допускайте въ себе си. Оставете ги вънъ и ги разглеждайте, както учениятъ ботаникъ изследва растенията. → Защо Богъ е допусналъ противоречията? На този въпросъ може да се зададе другъ: Защо човѣкъ допусна противоречията въ своя животъ? > Детето нѣма право да пита майка си, защо постѣпва съ него по единъ или по другъ начинъ, но то трѣбва да се учи. → Ако не е готово да се учи отъ майка си и отъ баща си, то не ги обича. → Кога детето не обича майка си? Когато не е родено съ любовъ. → Какво дете ще роди майката, ако едновременно мисли за двама — за своя мъжъ и за другъ когото обича? Ще кажете, че това е престѣпление. Не е тамъ въпросътъ. Важно е, кжщата, която майсторътъ гради, да бжде здрава. Единъ майсторъ трѣбва да я гради и при това, на единъ и сжщъ теренъ, а не на различни терени.

→ Въ заключение на това казвамъ: Момата трѣбва да се жени за човѣкъ, когото обича. Не го ли обича, да

не се жени за него. Сжщото се отнася и до момъка. Отъ гледишето на любовта, не е позволено на човъка да се жени безъ любовъ. Не е позволено на майката и на бащата да раждатъ деца безъ любовъ. Следвайте закона на любовта въ всички свои действия, и не се страхувайте отъ нищо. Богъ е Любовъ. Следователно, като се жените, призовете Името Божие между васъ. Не е ли Богъ между васъ, и женитбата, и раждането на деца е търговска сдѣлка. Следователно, допуснете ли търговията въ най-свещенитѣ отношения на хората, не очаквайте никакво щастие, никакви постижения. Помнете: това, което отнема щастieto на човъка, което разрушава неговитѣ възвишени мисли, чувства и постъпки, е отсѣтствието на любовта. Следъ всичко това ще кажете, че Божията воля е била да страдате, да боледувате и да умрете. Не е така. Казано е въ писанието, че Богъ не съизволява въ страданията и въ смъртта на грѣшника. Значи, Божията воля е въ растенето и въ развитието на човъка.

„Преди да бжде Авраамъ, азъ съмъ“. Значи, Христосъ е билъ преди Авраама. Авраамъ се е училъ отъ Христа, понеже Христосъ носилъ въ себе си истинската философия на живота. Който следва тази философия, не умира, но се видоизмѣня. Той не се нуждае нито отъ паметникъ, нито отъ гробъ. Какъвъ по-добъръ паметникъ можете да намѣрите отъ живия човѣкъ, който служи на любовта, на мъдростта, на истината, на доброто, на кротостта, на въздържанието? Нѣма по красиви паметници отъ живитѣ хора, които възплъщаватъ великитѣ добродетели. Нѣма по красивъ паметникъ отъ живия човѣкъ, който служи на Бога. Да служишъ на Бога, това значи, да вършишъ Неговата воля съ всичко красиво и възвишено, което Той е вложилъ въ тебе. Той е билъ преди всички хора, и Той ги уплтва въ живота имъ. Затова е казано, че ученикътъ не може да бжде по-горенъ отъ учителя си. Ученикътъ ще върви по птя на своя учитель и ще изпълнява неговитѣ заповѣди. Мнозина казватъ, че не се нуждаятъ отъ външни учители. Тѣ казватъ, че Духътъ ще дойде и ще ги научи на всичко. Не е така. Ако Духътъ може да научи човѣка на всичко, тогава той не се нуждае нито отъ майка и баща, нито отъ братя и сестри, нито отъ учители. За него и външната природа ще

бжде безпредметна. Човѣкъ трѣбва да се учи отвънъ и отвътре; реалността е вънъ отъ човѣка и вътре въ него. Вслушвайте се въ думитѣ, които Духътъ ви на- шепва, но работете и навънъ, да видите, какво сте на- учили. Отвътре човѣкъ се учи, а навънъ прилага на- ученото.

Сега, като обяснявамъ тѣзи нѣща, това не значи, че трѣбва да вървате въ думитѣ ми. Ако нѣмате вѣра въ себе си, отвънъ нищо не може да направите. Всѣки трѣбва да работи върху себе си, да развие това, което е вложено въ него. Всѣки има вѣра, сила, търпение въ себе си, нѣма защо да му се проповѣдва да ги търси отвънъ. Въ всѣки човѣкъ е вложено известно богатство, нищо друго не му остава, освенъ да прояви богатството и добродетелитѣ си. Трѣбва ли да учите войника на търпение? Като е станалъ войникъ, ще търпи: ще стои съ часове съ пушка въ ржка на постъ, ще стреля, ще се упражнява. Ако го изпра- тятъ на бойното поле, тамъ още повече ще търпи: ялъ не ялъ, ще търпи и напредъ ще върви. Тѣй щото, ако е за говорене, на човѣка се говори за онова, кое- то не знае и което нѣма. Ако река да ви говоря за стария животъ, вие го знаете по-добре отъ мене. Другъ е въпросътъ, да взема цигулката си и да свиря: на всѣки ще свиря специално парче, споредъ нуждата, която има въ дадения моментъ: на болния ще изсвиря тако- ва парче, съ което да го вдигна отъ леглото; на упорития — да смекча неговата упоритостъ; на безвѣрника — да събудя вѣрата му и т. н. — Възможно ли е това? — Възможно е, съществува такава музика. Ако майката знае да свири по този начинъ, тя би преобразила ха- рактера на детето си; лошото дете ще впрегне на ра- бота. Детето е лошо, защото има излишна енергия въ себе си, която не знае, какъ да тури въ действие. Чрезъ музиката майката насочва енергиитѣ на детето въ права посока, и то измѣня характера си, става до- бро. Следователно, ако майката знае, какъ да даде пжтъ на енергиитѣ въ детето си, да започне да твори, то ще се изправи.

Това се отнася и до възрастния човѣкъ. Ако енергиитѣ се подпушатъ, ако го отклонятъ отъ иде- алитѣ му, той става песимистъ, мраченъ, зълъ. За да помогнете на такъвъ човѣкъ, трѣбва да пови-

шите вътрешната топлина, да потекатъ енергиитѣ му свободно. Насърдчете го, внесете въ него вѣра въ живота, и той ще измѣни състоянието си, ще стане оптимистъ. Ще каже нѣкой, че, като нѣма пари, не може да бжде оптимистъ. Той е на кривъ пътъ. Важно е човѣкъ да бжде здравъ. Щомъ е здравъ, той ще работи и ще придобие това, което му е нужно. Здравиятъ може да бжде и богатъ по умъ, по сърдце, по прояви. Не е външното богатство, което прави човѣка щастливъ. Външно той може да се представя щастливъ, но въ сжщность не е. Въ това отношение природата не търпи никакъвъ фалшъ, никаква лъжа. Тя иска да вижда нѣщата такива, каквито сж въ действителность. Ако можешъ да говоришъ истината, кажи я, както е, безъ страхъ; ако не можешъ да я кажешъ, по-добре мълчи. Дойдете ли до истината, бждете смѣли. Ние говоримъ за онази истина, която освобождава човѣка и създава въ него нѣщо велико. Ако направите нѣкаква погрѣшка, кажете истината, признайте се поне въ себе си. Ако ви питатъ, вие ли сте счупили чашата или шишето, не скривайте истината, кажете си погрѣшката, никой нѣма да ви сжди. По-добре е да говорите истината, отколкото да я забулвате.

Който е скривалъ истината, всѣкога се е натъквалъ на мъжнотии, самъ си е причинявалъ нещастия и злини. На времето си още евреитѣ не приеха Христа, т. е. не приеха Божия законъ, поради което и доднесъ страдатъ. Но и християнитѣ, които приеха Христовото учение, още не сж Го приложили. И тѣ страдатъ по сжщата причина. Евреитѣ казватъ, че признаватъ Мойсея, а християнитѣ — Христа, но и еднитѣ, и другитѣ страдатъ. — Защо? — Отъ неизпълнение на Божия законъ. Ще кажете, че човѣкъ трѣбва да ходи на църква. И това не е лошо, но ще стане ли той по-набоженъ? Други казватъ, че детето трѣбва да ходи на училище. Добре е детето да ходи на училище, но ще стане ли съ това по-умно? Важно е човѣкъ да ходи на църква съ любовъ; детето трѣбва да ходи на училище съ любовъ. Безъ любовъ никой не може да стане набоженъ, и никое дете не може да стане ученъ човѣкъ. Религията и науката се придобиватъ само съ любовъ. Отношенията между хората трѣбва да почиватъ на взаимно уважение и почитание. Дето

Любовта присъствува, тамъ има разбиране и познаване на нѣщата.

»Свѣтътъ се нуждае отъ истински хора, които да прилагатъ своитѣ идеи и разбирания. Само по този начинъ човѣшкиятъ животъ ще се оправи.« Нѣма да минатъ сто-двеста години, това ще стане. Мнозина ще провѣрятъ думитѣ ми, ще разбератъ, че казаното днесъ се е сбъднало. Като провѣрятъ това, могатъ да ми напишатъ по едно писмо.— Какъ ще се оправи свѣтътъ? По естественъ начинъ. Достатъчно е да си представите следната картина, за да разберете, какъ ще стане това.

По широко, безкрайно дълъгъ пѣтъ вървятъ пѣтници, съ пълни, натоварени коли съ съкровища на богатитѣ, които следватъ колитѣ и спокойно разговарятъ помежду си. Следъ тѣхъ вървятъ празднитѣ коли на сиромаси, бедни и страдащи, които търсятъ работа, да турятъ нѣщо въ колитѣ си. Богатитѣ не подозиратъ, че следъ тѣхъ вървятъ праздни коли, но, и беднитѣ не виждатъ, по какъвъ начинъ могатъ да си намѣрятъ работа. Обаче, кервантъ се движи, върви напредъ. Равниятъ и гладкъ пѣтъ привършва, и постепенно става по-стрѣменъ и каменистъ. Движението на претоваренитѣ коли се затруднява, пѣтниците се заморяватъ, изпотяватъ, не виждатъ изходенъ пѣтъ, не знаятъ, какъ да се освободятъ отъ мъжнотинитѣ си. Критичниятъ моментъ настѣпва, тѣ спиратъ колитѣ и започватъ да хвърлятъ частъ отъ богатствата си, да се облекчатъ. Колкото по-нагоре се качватъ, толкова повече хвърлятъ отъ товара си. Сега започва спасението на сиромаситѣ: тѣ спиратъ празднитѣ си коли и започватъ да ги пълнятъ съ излишния товаръ на богатитѣ.

И тъй, на онѣзи, които се оплакватъ, че колитѣ имъ сѣ праздни, казвамъ: Имайте търпение, следъ сто-тина години и вашитѣ коли ще се напълнятъ, но трѣбва да вървите следъ богатитѣ. — Кой ще чака толкова време? — Който има търпение, ще чака и ще придобие нѣщо. Който нѣма търпение, ще изгуби и това, което има. Разумниятъ свѣтъ има свой планъ, който за нищо и за никого нѣма да измѣни. Казано е въ Писанието: „Който търпи, спасенъ ще бже“.

Време е вече, хората да измѣнятъ живота си, да измѣнятъ своитѣ разбирания и вѣрвания, да измѣнятъ начина на храненето, на спането, на женитбитѣ си

и т. н. Коренна промѣна трѣбва да стане съ човѣка, за да бжде готовъ за новото време, за бждещитѣ условия. Въ бждеще хората ще се обичатъ по новъ начинъ и ще се женятъ по новъ начинъ. Ако двама души, които се обичатъ, се срѣщатъ вечеръ, любовта имъ ще изчезне. Любовъ, която се ражда вечеръ, умира. За да живѣе вѣчно, любовта трѣбва да се роди сутринъ, при изгрѣвъ на слънцето. Ако не се роди днесъ, при първия слънчевъ лжчъ, ще чакате другъ день, но той ще бжде епохаленъ. Любовта не идва всѣкога. Тя има свой опредѣленъ пѣтъ, часъ и моментъ на проявяване. Сжщото се отнася и до раждането на човѣка. Има часове и минути безплодни, когато нищо не може да се роди; има часове и минути благоприятни, когато всичко се ражда, цвѣти и зрѣе. Всичко, което става въ природата, е точно опредѣлено. Ако природата не спазва строго своитѣ закони, ние ще се намѣримъ предъ голѣмъ хаосъ и дисхармония. Който разбира великитѣ закони на Битието, знае, че човѣкъ не се ражда само веднѣжъ. Докато е на земята, той трѣбва да се роди поне два пѣти: единъ пѣтъ по плѣтъ, отъ майка и баща; вториятъ пѣтъ по духъ, отъ Бога. За това раждане, именно, Христосъ казва: „Ако не се родите изново, отъ вода и Духъ, не можете да влѣзете въ Царството Божие“. Това значи роденъ отъ Бога. Духътъ ще бжде вашиятъ баща, а Божественото Начало въ васъ представя силитѣ, които взиматъ участие при раждането ви. За да дойде до това раждане, човѣкъ трѣбва да преустрои коренно своя организъмъ. Тогава той може да каже като Павла: „Ние нѣма да умремъ, но ще се измѣнимъ. Казано е, че родениятъ отъ Бога грѣхъ не прави. Той е човѣкътъ на новата култура.

Новото човѣчество се нуждае отъ вътрешна прѣсвѣта, отъ правилно разбиране на Свещенитѣ книги, отъ изучаване методитѣ на великитѣ Учители, Които сж работили въ свѣта. Който е дошълъ на земята да се учи, трѣбва да намѣри своя Учителъ, своята майка, своя баща, своя приятель, своя родъ. Не ги ли намѣри, той ще живѣе по стария начинъ, и резултатитѣ на живота му ще бждатъ сжщитѣ. Той ще бжде младъ, ще остарѣе, ще умре и ще занесе съ себе си мисълта, че животътъ нѣма смисълъ. Живѣйте по новия начинъ, за да имате нови резултати. Живѣйте добре на

земята, за да бъдете добре и на небето. Ако не живеете добре, постоянно ще питате за онзи свѣтъ, но никога нѣма да разберете, какво представля той.

Каквито промѣни да ставатъ въ живота, това не трѣбва да ви обезсърдва. Временното, преходното се измѣня, но вѣчното, абсолютното всѣкога си остава едно и сѣщо. Запримѣръ, доброто, любовта, свѣтлината при всички времена и условия си оставатъ едни и сѣщи. На неизмѣнното и вѣчното човѣкъ различа и се крепи. Ако не бѣше така, хората щѣха да бждатъ нещастни, защото нѣмаше на какво да се опратъ. Радвайте се и вѣрвайте на вѣчното Божествено начало, за да влѣзете въ живота на безсмъртието. Само по този начинъ връзката между първичната причина и човѣшката душа остава неизмѣнна. Прекжснели се тази връзка, съзнанието на човѣка потъмнява, животътъ му се обезсмисля, и той умира. Като дойде до това положение, човѣкъ се обезвѣрва и отрича съществуването на другъ животъ, на всичко свѣтло и възвишено. Това е така, защото е изпадналъ въ низходяща посока на живота, но не е вѣрно за всички хора. Който ходи въ правия пѣтъ, той гледа на нѣщата свѣтло, вѣрва въ бждещия животъ, въ всичко възвишено. Той живѣе въ великата истина на живота. Следователно, ако си попадналъ въ низходящата посока на живота, нищо друго не ти остава, освенъ да измѣнишъ движението си и да влѣзешъ въ възходящата посока.

И тъй, само онзи може да намѣри и познае истината, който разполага съ съответенъ инструментъ, чрезъ който може да я открива. Станете ли сутринъ отъ сънь, вземете този инструментъ и измѣрете вътрешната си топлина. Ако забележите най-малкото понижаване на топлината, ще знаете, че има нѣщо неправилно въ васъ, което ще хвърли сѣнка върху вашето вѣрую, върху вашитѣ възгледи за живота. Следователно, за да не изпадате въ песимизмъ, направете всичко възможно, да повдигнете топлината си. Нормалната топлина ще нормализира живота ви. Направете опитъ съ единъ боленъ и ще видите, че и тукъ действува сѣщиятъ законъ. Достатъчно е да доведете температурата на болния до нормална, за да се почувствува той добре и да

оздравѣе. Болниятъ се нуждае отъ външна, чужда помощ. Донѣкѣде това е естествено положение. Какво ще кажемъ за онзи, който не е на легло? Щомъ е здравъ и се нарича човѣкъ, той самъ трѣбва да си помогне. — Какъ ще си помогне? — Като възстанови функциитѣ на своето тѣло, като повдигне мислитѣ и чувствата си и ги хармонизира. Разумниятъ човѣкъ е лѣкаръ на себе си, той самъ си помага. Неразумниятъ очаква да дойде помощта му отвънъ.

„Преди да бѣде Авраамъ, азъ съмъ“. Кой е този „азъ съмъ“? — Божествениятъ Принципъ. Достатъчно е да помисли човѣкъ за този принципъ, за да се изпълни съ свещенъ трепетъ. Мнозина спорятъ съ този Принципъ, както Якова, но какво стана съ него? Богъ го бутна по бедрото, и той окуцѣ. Следъ това мина презъ голѣми страдания. Който се е опиталъ да спори съ Господа, той е миналъ презъ голѣми страдания. И Иовъ спори съ Господа, но главата му побѣлѣ отъ страдания: изгуби синоветѣ, дъщеритѣ, имането, здравето си. Най-после съзнанието му се пробуди, и той се обърна къмъ Бога съ думитѣ: Господи, Ти си правъ. Има нѣщо, което азъ не разбирамъ, но видѣхъ навсѣкѣ Твоята Мъдростъ и Любовь и се предавамъ въ ржцетѣ Ти. Отъ този моментъ положението на Иова се измѣни, и всичко загубено му се възвърна. Който изпадне въ положението на Иова, да мисли, че Богъ е кривъ, а той правъ; че цѣлиятъ свѣтъ е лошъ, а той единствено добъръ, ще го поставятъ на такива изпитания, които ще го заставятъ да мисли право. Нито свѣтътъ е виновенъ, нито Богъ, нито вие, но трѣбва да приемете Бога като срѣда, като условия, като възможности за подобряване на вашия животъ. Знание е нужно на човѣка, за да изправи своитѣ мисли и чувства, да трѣгне по възходящия пжтъ.

Христосъ казва: „Преди да бѣше Аврамъ, азъ бѣхъ“. Който разбере вътрешния смисълъ на този стихъ, той ще се домогне до щастието, което се обуславя отъ знанието. >Който е придобилъ истинското знание, той коренно измѣня своя животъ. Той гледа вече по другъ начинъ на болеститѣ, на страданията, на мъжнотиитѣ. Болеститѣ и мъжнотиитѣ сж негови неприятели. Следователно, щомъ види още отдалечъ, че неприятелътъ му се задава, той не търси чужда по-

мощь, но поставя картеницата си на път и започва да се защитава. Картеният огън на съзнателния човек не е нищо друго, освен неговите добродетели. Тъй щото, справяйте се с неприятелите си, преди още да са влезли въ крепостта ви. Човешкото тѣло е неговата крепост. Влезе ли неприятелъ въ крепостта ви, ще плащате контрибуция.

Като изучавате живота съзнателно, ще видите проявитъ му въ три области: въ областта на волята, на ума и на сърдцето. Колкото по-неправилно се проявява човекъ въ тѣзи области, толкова по-големи са неговите смущения. Наистина, виждате, колко много страдат хората нѣкои отъ своя умъ, други — отъ сърдцето си, и трети — отъ своята неразумна воля. Нѣкой казва, че животътъ му е тежъкъ, защото нѣма пари; другъ казва, че приятели нѣма; трети се оплаква отъ липса на знания. Какъ мислите, ще бже ли щастливъ човекъ, ако има пари? Богъ е давалъ и дава богатство на мнозина, но въ края на краищата богатството пакъ се е връща при Него. — Защо? — Защото хората не издържатъ на условието. Богъ дава Богатство на онзи, който е готовъ презъ цѣлия си животъ да не си служи съ лъжата. Тази е причината, задето нито богатите оставатъ завинаги богати, нито сиромасите завинаги сиромаси. И едни, и другите се поставятъ на изпитъ.

Това са положения, които иматъ отношение къмъ Божествения животъ, а не къмъ живота на личността. — Защо? — Защото това, което е вѣрно за личността, не е вѣрно за индивида; вѣрното за индивида не е вѣрно нито за ума, нито за сърдцето, вѣрното за ума и за сърдцето не е вѣрно за душата. Личността, индивидътъ, умътъ, сърдцето, душата, духътъ са категории съ специфични отношения и предназначения. Личността и индивидътъ иматъ отношение къмъ физическия животъ. Чрезъ тяхъ трѣбва да изучавате този животъ въ всички негови прояви, до най-големи подробности. Ако не разбирате физическия животъ, не можете да разберете нито духовния, нито умствения, т. е. проявитъ на ума и на сърдцето. Голема мощь се крие въ човешката мисълъ. Тя върши чудеса. Мисълта е повлияла на растенията, на животните, на хората, даже и на природата. Щомъ е така, защо човекъ не

си послужи съ мисълта за усиляване на своята въра въ великото и мощното, чрезъ което да повдигне живота си?

Една отъ причинитѣ за неуспѣха на хората се дължи на безвърието имъ въ Божествения Принципъ, който е еднакъвъ въ всички хора и работи по единъ и сжщъ начинъ. Днесъ всички хора се стремятъ къмъ обединяване. Тѣ се групиратъ въ братства, въ общества, съ единствената целъ, да дадатъ възможностъ на Божествения Принципъ въ тѣхъ да се прояви. Когато даде предимство на Божественото въ себе си, човѣкъ може вече свободно да развива дарбитѣ си, и самъ да си помага въ труднитѣ моменти на живота. Ако е сиромашъ и се нуждае отъ пари, той нѣма да търси отукъ-оттамъ, да очаква на благоволенieto на хората, но ще вземе магическата си тояжка и ще тропне тукъ, тамъ, да види, кжде има заровени пари. Щомъ намѣри мѣстото, ще разрови, ще си вземе, колкото му е нужно за момента и пакъ ще го зарови. Който разполага съ магическата тояжка, той самъ си доставя хлѣбъ, облѣкло и т. н. Достатъчно е да тропне съ тояжката си единъ пѣтъ, за да си достави всичко, каквото му е нужно. Ще кажете, че лесно се живѣе съ магическата тояжка. За онзи, който владѣе законитѣ на тази тояжка, всичко е лесно; за онзи, който не владѣе тѣзи закони, по-мжчно нѣщо, отъ приложението на магическата тояжка, нѣма. За да владѣе законитѣ на магическата пръчица, човѣкъ трѣбва да бжде разуменъ, любещъ, да носи истината и Божественото знание въ себе си. Засега растенията, плоднитѣ дървета прилагатъ донѣкъже законитѣ на магията. Тѣ сами приготвятъ и пекатъ своитѣ плодове. Човѣкъ може да направи нѣщо повече отъ растенията.

Преди да бѣше Авраамъ, азъ бѣхъ. Съ други думи казано: Преди да бѣше човѣкътъ, Божественото съществуваше. Ето защо, всѣки човѣкъ трѣбва да даде ходъ на Божественото да се прояви. Много външни потици идатъ въ помощъ на човѣка да прояви Божественото Начало въ себе си. Първиятъ потикъ е любовта. Тя иде отвънъ и събужда Божественото въ човѣка. Тази е причината, че, като люби, човѣкъ става по-добъръ, по-щедъръ, по-внимателенъ. Когато изгуби връзката си съ Божественото Начало, човѣкъ

започва да остарява, изгубва смисъла на живота си и се обезсърдчава. Той се намира въ положението на блудния синъ, който всичко изгубилъ и разпилялъ, но придобилъ такива опитности, които го връщатъ въ бащиния му домъ, отново да се свърже съ любовта на баща си, да влѣзе въ новия животъ.

„Преди да бѣше Авраамъ, азъ бѣхъ“. Само онзи може да разбере този стихъ, който прилага Христовото учение. Едно се иска отъ човѣка: да признае Бога за свой Баща и да има къмъ Него синовни отношения. Това значи, да живѣе човѣкъ и на небето, и на земята, както Богъ живѣе. Това е Божествена идея, която трѣбва да внесете въ умоветъ си. Само по този начинъ животътъ ви ще се преобрази. Иначе, ще се намѣрите въ положението на малкитѣ деца, които правятъ кжщички отъ пѣсѣкъ. Каквото направите, всичко ще се разруши. Дайте пжтъ на Божествения Принципъ въ себе си, за да възкрѣснете, да придобиете безсмъртието и да кажете като Павла: „Азъ нѣма да умра, но ще се измѣня“.

42. Беседа отъ Учителя, държана на 15 юний, 1930 г.
София — Изгрѣвъ.

За храна

„Работете, не за храна, която се разваля, но за храна, която трае въ животъ вѣченъ“.*)

Представете си, че на единъ виденъ цигуларь да-
датъ да свири на цигулка Страдивариусъ. Цигуларьтъ
е голѣмъ майсторъ, цигулката е много хубава, но стру-
ни нѣма. Какво ще прави той? Ще погледне цигулката
съ съжаление и ще я тури настрана. Съвременниятъ
човѣкъ представя такава цигулка. Майсторьтъ, който
го е направилъ, е свършенъ, но, въ продължение на
дългия животъ, човѣкъ е изпожсалъ струнитѣ си и
днесъ, едва ще намѣрите една или две струни на него.
Повечето хора сж цигулки Страдивариусъ безъ струни.
Лесно се турятъ струни на цигулки: ще взематъ черва-
та на нѣкоя овца и ще направятъ струни. Въ последно
време употребяватъ струни отъ меко желѣзо. Оттукъ
или оттамъ ще се намѣрятъ струни и за човѣшката
цигулка, но тѣ не сж струнитѣ, които майсторьтъ е
поставилъ. Днесъ употребяватъ и вълчи струни, но тѣ
сж по-лоши отъ другитѣ. Ако една отъ струнитѣ е
вълча, а тритѣ — овчи, вълчата ще скжса овчитѣ — и
тукъ вълкътъ не може да се примири съ овцата. Какво
е положението на цигуларя, който свири на такава ци-
гулка? Той трѣбва да свири и да примирява вълка съ
овцата на цигулката си.

Мнозина отричатъ сществуването на Първата
Причина на нѣщата. За да се убедятъ въ сществува-
нето ѝ, тѣ искатъ силни доказателства. Че има музика,
че има цигулка Страдивариусъ, доказателствата сж на
лице, но струни трѣбва да има цигулката, за да се свири
съ нея. И като слушатъ, че свири на цигулка, нѣкои
пакъ не вѣрватъ въ сществуването на музиката и на
цигулката и казватъ: „Цигуларь кжща не храни“. Въ
което българско село, да идете на хорото, ще видите,
нѣкой цигуларь да свири. Ако цигуларьтъ поиска нѣкоя
мома, не му я даватъ. — Защо? — Казватъ му, че цигу-

*) Иоана 6:27.

ларь кжща не храни. Едно време може да е било така, но днесъ добриятъ цигуларь гледа кжща. Когато цигуларьтъ свири и подържа дома си — майка, жена, деца, не трѣбва ли да вѣрвате въ музиката и въ цигулката? Следователно, когато тѣлото съ четиритѣ струни на него — вашата цигулка, подържа първо вашия животъ, а после живота на близкитѣ ви, не трѣбва ли да вѣрвате въ него, както и въ Онзи, Който го е направилъ?

Ние не говоримъ само за външното свирене, за музиката като изкуство, но имаме предъ видъ музиката като елементъ на човѣшката мисль. Ти не можешъ да мислишъ право, ако музикалното ти чувство не е добре развито; ти не можешъ да бждешъ философъ, ако не си музикантъ. »Музиката предхожда философията; музиката предхожда поезията, даже и проявената любовь на земята.« Само когато запѣе майката, тогава детето ѝ започва да я обича. Ще каже нѣкой, че майката пѣе, защото се е влюбила. Не, майката пѣе, защото сж я залюбили. Докато не знае, какво нѣщо е любовта, тя не пѣе. Щомъ пѣе, тя пѣе за любовта. Тя пѣе, за да покаже, че се явило нѣщо красиво въ свѣта. »Велико нѣщо е музиката! Много отъ сегашнитѣ хора иматъ повърхностни понятия за музиката, за вѣрата, за любовта. Затова, именно тѣ се запитватъ: Сжществува ли Богъ въ свѣта? Вѣрвашъ ли въ Бога? — Вѣрвамъ, че има цигулки Страдавариусъ, но нѣматъ струни. Ако казвате, че човѣкъ е създаденъ по образъ и подобие Божие, а нѣма струни, какъвъ човѣкъ е той. Ако скжсашъ четиритѣ струни на цигулката си, какъвъ човѣкъ си ти? Първата струна е сърдцето, втората — ума, третата — душата, а четвъртата — духа. Какъвъ човѣкъ е този, който нѣма сърдце, умъ, душа и духъ? Цигулката е на лице, но струни нѣма. Какво представя цигулка безъ струни? Следъ това философитѣ пишатъ трактати върху отвлѣчени въпроси и казватъ, че субстанцията, т. е. цигулката е тамъ, но струнитѣ ги нѣма. Ако се скжсатъ струнитѣ на цигулката, чрезъ които се проявява музиката, какъвъ смисль има самата цигулка, т. е. субстанцията. Ако скжсашъ струнитѣ, чрезъ които се проявява Битието, какъвъ смисль има животътъ?

Съвременнитѣ хора се намиратъ въ положението на онзи арабски търговецъ, който пжтувалъ презъ ед-

на мѣстностъ. Той седналь близо до една чешма, да си почине. Следъ това извадилъ отъ торбата си една дървена кутия съ маслини и хлѣбъ и започналь да яде. Ялъ маслини една следъ друга и хвърляль костилкитѣ имъ на страна. Още не завършилъ закуската си, предъ него се явилъ единъ великанъ който му казалъ строго: Знаешъ ли, че ти наруши едно отъ священитѣ правила на тази мѣстностъ? — Съ какво съмъ нарушилъ? — запиталъ търговецътъ. — Съ костилкитѣ, които хвърляше на различни страни. Тукъ това не е позволено. Съ една отъ костилкитѣ ти удари сина ми въ окото и го ослѣпи. Сега ще бждешъ наказанъ: ще извадя дветѣ ти очи и ще бждешъ умъртвенъ. — Моля ти се, прости ме, нѣмахъ никакво желание да ослѣпя сина ти, не знаехъ правилата на тази мѣстностъ. Азъ съмъ човѣкъ, който вѣрвамъ въ Аллаха. — Ако ти, наистина, вѣрвашъ въ Аллаха, нѣмаше да хвърляшъ костилкитѣ на маслинитѣ, а щѣше да ги гълташъ. — Насъ сж ни учили другояче: като ядемъ маслинитѣ, костилкитѣ да хвърляме навънъ. — Щомъ си дошълъ въ нашата мѣстностъ, трѣбваше да знаешъ правилата, които сжществуватъ тукъ. Ето, ти извади окото на моя синъ. — Слушай, казалъ търговецътъ: Казано е отъ Христа, че ако дѣсното ти око те съблазнява, извади го и го хвърли навънъ“. Какво да ти кажа, когато моятъ синъ имаше само едно око. Най-после търговецътъ казалъ на гиганта: По всичко се вижда, че моятъ животъ е свършенъ. Дай ми единъ месецъ отпускъ, да се върна у дома да се простя съ жена си и съ децата си, да имъ кажа, какво ме чака. — Ще те пусна, но съ условие, че следъ единъ месецъ ще се върнешъ.

Сега всички се интересуватъ, какъвъ е краятъ на тази мистична приказка. Какъвто и да е краятъ, той е добъръ. Три положения има, при които се изявяватъ постѣпки. Когато краятъ на една постѣпка е лошъ, имаме трагедия; когато краятъ е добъръ, имаме драма, когато краятъ е смѣшенъ, имаме комедия. Значи, всѣка постѣпка, всѣко явление може да се свърши или съ трагедия, или съ драма, или съ комедия. Това зависи отъ авторитѣ, които сж писали трагедията, драмата или комедията.

Търговецътъ се върналь при жена си, разправиль и за бедата, която го сполетѣла и решилъ, че трѣбва

да се моли на Аллаха, да му помогне. Нещастieto му се заключаващо въ това, че той никога не се молилъ, не знаелъ, какъ да пристъпи къмъ молитва. Той взелъ цигулката си и чрезъ нея искалъ да отправи молитвата си къмъ Аллаха, но останалъ изненаданъ — цигулката нѣмала струни. Търговецътъ извикалъ жена си и я по-молилъ да му даде първитѣ правила за молитва, както учителятъ по музика дава първитѣ правила на ученика. Тя му казала, какъ да застане, нажда да отправи очитѣ си, както ученикътъ се учи да държи цигулка, да управлява лжа първо по празднитѣ струни, а после по позицитѣ. Като се молили, той трѣбвало да отпра-вя очитѣ си нагоре, но да не бждатъ много отворе-ни. Съ това жена му искала да каже, че отворенитѣ очи сж причина за нещастieto, което го сполетѣло. Ако очитѣ му бѣха затворени, той щѣше да хвърля костилкитѣ около себе си и нѣмаше да извади окото на младия човѣкъ. Значи, докато очитѣ на човѣка сж отворени и вижда всичко, все ще го постигне нѣкакво нещастие. Търговецътъ се молилъ толкова сърдечно, че молитвата му отишла до Аллаха, който решилъ да му помогне. Аллахъ изпратилъ единъ адептъ при него, да му каже, по каквъ начинъ да изправи погрѣшката си. Адептътъ му разправилъ, че жителитѣ въ тази мѣстностъ имали особени капаци на очитѣ, които се отваряли и затваряли съ помощта на нѣкаква пружина. Какъ става това, и тѣ не знаели. Тѣй щото, окото на младия човѣкъ не е извадено, но затворено съ капачето. Адептътъ разказалъ на търговеца, какъ може да вдигне капачето, и пострадалиятъ да прогледа. Търговецътъ благодарилъ на Аллаха и на адепта и трѣгналъ на пѣтъ, да стигне на опредѣленото време при великана. Като дошълъ, той му казалъ, че иде да изправи погрѣшката си, да върне зрението на сина му. Като чулъ това, бащата останалъ крайно доволенъ и казалъ: Ще ти благодаря, ако можешъ да направишъ това. — Ще го направя, азъ съмъ честенъ човѣкъ и разполагамъ съ знания. Той вдигналъ пружината, окото се отворило, и синътъ прогледалъ. Бащата задържалъ търговеца при тѣхъ, да го угостятъ, да изкажатъ своята благодар-ностъ, следъ което го изпратили съ голѣми почести и подарѣци.

Христосъ казва: „Работете не за храна, която се

разваля, но за храна, която трае за животъ вѣченъ“. Привеждамъ този стихъ да мислите върху него. Не трѣбва само да мислите, но и да обичате, да любите. Хората сж мислили, чувствували, работили, вѣрвали въ Бога, обичали, добрини сж правила, но, въпрѣки това, има нѣщо, което не имъ достига. Имало е велики философи, поети, учени въ миналото, има ги и днесъ, но на всички липсва по нѣщо. Чувате нѣкой да казва: Искамъ да разреши въпроситѣ си само за единъ день. Той не знае, че ако ги разреши само за единъ день, разрешилъ ги е завинаги. Величинитѣ, съ които животътъ работи, сж постоянни. Следователно, нищо ново не можете да внесете въ вашата душа, не можете да я направите нито по-голѣма, нито по-малка. Сжщото се отнася и до човѣшкия духъ, до човѣшкия умъ, до човѣшкото сърдце. Какво казватъ философитѣ по този въпросъ, това е друго нѣщо. Важно е, че духътъ, душата, умътъ и сърдцето сж постоянни величини, които нито се увеличаватъ, нито се намаляватъ. Много естествено. Ако ви дадатъ единъ килограмъ вълна, колко прежда ще изкарате отъ нея? Пакъ единъ килограмъ. Каквото да правите съ вълната, както и да я предете, повече отъ единъ килограмъ не можете да изкарате. Но ако изчезнатъ нѣколко килограма, веднага ще ви питатъ, къде сж отишли. Друго нѣщо, обаче можете да направите съ вълната — да я изпредете тънко или дебело. Колкото по-тънко я изпредете, толкова по-добре, толкова по-голѣмъ майсторъ сте вие. Можете да изпредете вълната толкова тънко, че да стигнете съ нея до слънцето. Ако нѣкой има такава тънка мисль, че съ нея може да стигне до Господа, трѣбва ли хората да му доказватъ, сжществува ли Богъ, или не? Богъ не се нуждае да доказватъ сжществуванетоъ Му. Той има нужда отъ хора, които да тъкатъ тънко и дебело. Той не иска отъ хората нѣщо повече отъ това, което имъ е далъ. Той иска отъ тѣхъ да предатъ, т. е. да мислятъ и да чувствуватъ правилно.

Човѣкъ трѣбва да обича. Ако нѣкой се влюби въ една овца, но следъ време я заколи и изяде, какъвъ смисль има тази любовъ? Ако четешъ една свещена книга и откъснешъ онѣзи листа, въ които не ти харесва написаното, какво остава отъ тази книга? Така нѣкои материалисти четатъ свещенитѣ книги. Като дой-

дaтъ до мѣста, дeтo e писaнo зa Бoгa, тѣ ги кжсaтъ. Зaщo? — Нe имѣ харeсвaтъ. Утaкa пoстжпвaтъ и нѣкoи рeлигиoзни хoрa съ мaтeриaлистичeскитѣ книги. Кaтo чeтaтъ тaкивa книги, дoйдaтъ до нѣкoи мѣстa, кoитo нe имѣ харeсвaтъ тѣ oткжснaтъ листaтa. Кaквo сe пoстигa съ тoвa? — Нищo нe сe пoстигa. И нa eднитѣ, и нa другитѣ e дaдeнo пo eдинѣ килoгрaмъ вълнa, кoятo трѣбвa дa изпpeдaтъ. Рaзликaтa мeждy eднитѣ и другитѣ сe зaключaвa сaмo въ тoвa, чe eднитѣ пpeдaтъ тѣнкo, a другитѣ дeбeлo. Имa мaтeриaлисти, кoитo пpeдaтъ тѣнкo, имa рeлигиoзни, кoитo пpeдaтъ дeбeлo. И oбpaтнo: нѣкoи мaтeриaлисти пpeдaтъ дeбeлo, a нѣкoи рeлигиoзни пpeдaтъ тѣнкo. Oтѣ всички хoрa — свeщeници, мaйки, бaщи, учитeли, сждии, упpaвници, мoми и мoмци сe изисквa дa пpeдaтъ тѣнкo, жичкaтa имѣ дa oтивa далeчѣ и нaвисoкo. Щoмѣ мoгaтъ дa пpeдaтъ тѣнкo, тѣ щe пpeдaтъ и дeбeлo. Дeбeлaтa нишкa пo-лeснo сe пpeдe oтѣ тѣнкaтa. Кoйтo пpeдe тѣнкo, мнoгo плaтъ изкaрвa и мнoгo пeчeли. Кoгaтo жeлѣзoтo сe изтeглa нa тѣнки жици, скжпo сe прoдaвa. Изкуствo e дa знae чoвѣкѣ тѣнкo дa пpeдe.

Мнoзинa слyшaтъ Слoвoтo, нo кaзвaтъ, чe нe сж съглacни съ нѣкoи мисли. Тoвa нищo нe знaчи. Всѣки e свoбoдeнѣ дa съглacувa мисълѣтa си съ мoятa, или дa нe я съглacувa. И азѣ сѣмѣ свoбoдeнѣ, дa бждa въ съглacиe съ вaшaтa мисълѣ, или дa нe бждa. Азѣ пoстaвямѣ въпрoсa другoячe. Вие нoситe цигулкa въ ржкaтa си и минавaтe зa цигулaръ. Щoмѣ e тaкa, искaмѣ дa изсвиритe нѣщo. — Рaзбирaшѣ ли музикaтa? — Рaзбирaмѣ я, зaщoтo музикaтa пpeдстaвя oснoвния тoнѣ нa мoятa дyшa. Дoкaтo сѣмѣ здpaвѣ, мислa и чувствувaмѣ прaвo, свързaнѣ сѣмѣ съ дyшaтa си, рaзбирaмѣ музикaтa и я прилaгaмѣ. Тoвa сe oтнaсa дo всички хoрa. Кoйтo изгуби музикaтa въ сeбe си, т. e. скжсa врѣзкaтa съ дyшaтa си, тoй полудявa, зaбoлaвa умствeнo. Тoвa знaчи, дa изгуби чoвѣкѣ oснoвния тoнѣ нa музикaтa въ сeбe си. Свърмeннитѣ лѣкaри рaзбирaтъ тoзи зaкoнѣ и, кoгaтo сe нaтѣквaтъ нa умствeнo бoлни, тѣ сe стрeмaтъ дa имѣ възвърнaтъ oснoвния тoнѣ нa музикaтa. Сaмo oнзи чoвѣкѣ полудявa, кoйтo дoхoждa въ прoтивoрeчии съ сeбe си. Aкo нѣкoй успѣe дa рaзубeди вѣрвaщия въ сжщeствувaнeтo нa Бoгa, тoй мoжe дa прoизвeдe въ дyшaтa му цѣлѣ кaтaклizmѣ. Вѣрвa-

щият въ Бога прилича на млада мома, която за пръв път се влюбва въ нѣкой момъкъ и му вѣрва напълно. Ако момъкътъ не я обича, ще ѝ каже нѣкоя дума, която ще произведе катастрофа въ душата ѝ. Любовъ, която произвежда катастрофи, не е истинска. На нея не може да се разчита. Такава е любовта на хората и къмъ кокошкитѣ. Нѣкой има сто кокошки въ курника си, иска да хване една, но тя успѣва да избѣга отъ ржцетѣ му. Той не се отчайва и казва: Нѣма нищо, ако не хвана една, ще хвана втора; ако и нея не хвана, ще хвана трета, четвърта и т. н. Все ще уловя една отъ стотѣ. Този човѣкъ мисли, че това е любовъ и говори за мораль, за благородство, за честность.

Въ какво се проявява честността? — Въ тънкото предене. Ако си честенъ, ти трѣбва да изпредешъ такава тънка нишка, която да достига до слънцето. Това е мораль. Ако твоята нишка не може да излѣзе вънъ отъ орбитата на земята, ти нѣмашъ никакъвъ мораль. Наистина, единствениятъ мораль, съ който трѣбва да мѣримъ всички нѣща, това е правата, която съединява центъра на земята съ центъра на слънцето. Всѣка планета има свой специфиченъ мораль. Венера, запримѣръ, има свой мораль. Казватъ, че тя била обвита съ нѣкаква атмосфера, която я прави невидима. Защо е забулена Венера, има причини за това, нѣма да се спираме на този въпросъ.

„Работете за храна, която трае за животъ вѣченъ“. Който разбира живота, знае, какъ да работи и каква храна да приема. Той е подобенъ на музикантъ, който разполага съ инструмента си, знае, при какви условия да свири и какъ да свири. Преди да започне да свири, той дава разпореждане, салонътъ да бжде чистъ, добре освѣтенъ и отопленъ. Ако температурата е 20° подъ нулата, при тѣзи условия не може да се свири. Ржцетѣ истиватъ, не могатъ да се огъватъ. Музикантътъ трѣбва да разбира външнитѣ условия, които действуватъ върху струнитѣ, и да се съобразява съ тѣхъ. Всѣки човѣкъ трѣбва да разбира външнитѣ условия, които влияятъ върху цигулката и струнитѣ, т. е. върху ума, сърдцето, душата и духа му, за да взима чисто и правилно, тоноветѣ на живота, да може да ги съчетава въ хармонични акорди и гами.

Сега азъ ви говоря съ символи, за да мислите, и да

намѣрите начинъ да ги превърнете въ математически формули; формулитѣ ще превърнете въ плоскости. Щомъ дойдете до геометрията, работитѣ се решаватъ лесно — геометрията има практическо приложение на земята. Който не разбира геометрията, ще се натъква на голѣми нещастия. Има учени хора, добри теоретици, които минаватъ за добри математици и химици, но нито единъ опитъ не могатъ да направятъ. Нѣкой химикъ знае свойствата на елементитѣ, знае законитѣ, на които се подчиняватъ, но не е правилъ опити, нѣма опитност. Нѣкой минава за ученъ, играе си съ думитѣ, но, ако го накарате да тури всѣка дума на мѣстотѣ ѝ, споредъ силата, която съдържа, не може. Думитѣ криятъ въ себе си динамическа сила. Една дума може да произведе цѣла реакция; една дума може да запали единъ килограмъ барутъ; една дума може да превърне известно количество желѣзо въ злато. — Възможно ли е това? — Възможно е. Въ това, именно, се заключава изкуството на човѣка, да работи съ думитѣ, като съ опредѣлени величини и сили. Който знае да работи съ тѣхъ, той лесно превръща, желѣзото въ злато; който не знае, седи, гледа и се оплаква отъ неблагоприятнитѣ условия, отъ противоречията въ живота.

➤Какъ да разрешимъ противоречията на сегашния животъ? Съ война ли? — Ако войнитѣ разрешаваха противоречията, свѣтътъ досега трѣбваше да се оправи. Ето, въ продължение на хиляда години България е водила 150 войни. Какво спечели тя отъ тѣзи войни? Колко разходи е направила презъ това време! Ще кажете, че поне история имаме. Имаме история, но изпадаме въ противоречие съ себе си, както изпадатъ въ противоречие хората отъ една секта въ Америка, които приематъ сжществуването само на духа, а отричатъ материята. Тѣ не признаватъ никакви болести, считатъ ги за илюзии и лѣкуватъ само съ мисълта, чрезъ внушение.

Въ сжщия градъ, дето е това общество, се случило нещастие съ трена. Единъ отъ опжтниците счупилъ крака си и повикалъ единъ лѣкаръ отъ сектанското общество да му намѣсти крака. Лѣкарътъ погледналъ крака на болния и му казалъ: Кракътъ ти не те счупенъ, ти си въобразявашъ. Ще изхвърлишъ тази мисълъ отъ главата си, и кракътъ ти ще се намѣсти. Лѣкарътъ

трѣбвало да бжде вѣренъ на убеждението си, че всичко е духъ, затова лѣкувалъ само съ мисълъ. Той посещавалъ болния цѣли три месеца, докато кракътъ му зарастналъ. Следъ това казалъ: Както виждашъ, кракътъ ти се намѣсти. Сега трѣбва да ми платишъ. — Много ви, благодаря, отговорилъ пациентътъ, ще ти платя богато. Азъ съмъ щедъръ човѣкъ. Ето, давамъ ти десетъ милиона долари. Въобрази си, че паритѣ сж предъ тебе и ги взимашъ. Нали твоето правило е, че като си въобразишъ, всичко става. Азъ си въобразявахъ, че кракътъ ми не е счупенъ, и той се намѣсти. Сега и ти си въобрази, че си взелъ паритѣ. Съ въображение всичко става. Значи, болниятъ ималъ по-силна вѣра отъ този, който го лѣкувалъ. Лѣкарътъ настоявалъ да получи възнаграждението си. Той казалъ: Не съмъ достигналъ още дотамъ, да си въобразя, че имамъ пари, когато нѣмамъ. Азъ не искамъ десетъ милиона долари, но поне четири—петъ хиляди долари. — Не, считамъ за унижение, да ти дамъ толкова малко пари. Давамъ ти, колкото мога — десетъ милиона долари но ще си представишъ, че ги имашъ.

Следователно, ако хората на 20 вѣкъ, хората на новата култура продължаватъ още да живѣятъ съ старитѣ идеи, тѣ сж осждени на страдания. Това не значи, че законитѣ на Битието искатъ хората да страдатъ, да бждатъ нещастни. Не, законитѣ на Битието искатъ хората да бждатъ щастливи. Затова е създаденъ свѣтътъ. Когато Страдивариусъ правѣлъ своята цигулка, той ималъ предъ видъ даровититѣ хора, тѣ да свирятъ на нея. Въ желанието си да свирятъ, хората колятъ овцетѣ и отъ червата имъ си правятъ струни. Това е неестествено. Тѣ трѣбва да чакатъ, когато овцетѣ естествено събличатъ кожата си. Тѣ знаятъ, че има музиканти въ свѣта, които по естественъ начинъ събличатъ кожата си, да доставятъ материалъ за тѣхнитѣ струни. Като не знаятъ този законъ, търговцитѣ насилствено колятъ овцетѣ, вадятъ червата имъ и правятъ отъ тѣхъ хубави струни.

Сегашнитѣ хора иматъ различни вѣрвания, различни убеждения и се дѣлятъ на материалисти, вѣрващи, идеалисти. Въ сжщностъ, каква разлика има между вѣрванията и убежденията на хората? — Никаква разлика. Всички ядатъ, пиятъ, обличатъ се, живѣятъ по

единъ и сжщъ начинъ. Отивате при нѣкой вѣрващъ за услуга, и той постѣпва като безвѣрника. Ако дава пари на заемъ, той ще ти вземе 25 — 30% лихва, както и материалистътъ. Следъ всичко това, спорятъ, има ли Господъ, или нѣма. Вѣрващитѣ казватъ, че Богъ сжществува, но не живѣятъ още по Неговитѣ закони.

Единъ търговецъ продавалъ единъ конь. Купувачътъ погледналъ коня, сторило му се, че не вижда. — Слушай, коньтъ, който ми продавашъ, е слѣпъ. — Не е слѣпъ. Вѣрвай Бога, не е слѣпъ. Като чулъ, че въ името Божие го увѣрява, купувачътъ взелъ коня и отишълъ у дома си. На другия день още тѣй се убедилъ, че коньтъ билъ слѣпъ, но не могълъ да намѣри търговеца, да му го върне. Минало известно време, търговецътъ умрѣлъ. Като разбралъ, че е на онзи свѣтъ той се обърналъ къмъ Бога съ думитѣ: Господи, презъ цѣлия си животъ проповѣдвахъ Твоето име. — Да, ти проповѣдваше моето име, но за свой интересъ. Въ мое име ти доказа, че коньтъ не е слѣпъ.

И тѣй, ако питате вѣрващитѣ, {защо вѣрватъ въ Бога, ще кажатъ, че безъ вѣра не може да се живѣе. Съгласенъ съмъ съ това, но вѣрата има приложение. И безъ любовь не може, но любовта има приложение. И безъ знание не може, но знанието има приложение. И безъ правда не може, но правдата има приложение. И безъ истина не може, но истината има приложение. Казватъ, че трѣбва да има право въ свѣта. Съгласенъ съмъ, правото трѣбва да сжществува, но то трѣбва да има приложение. Ако нѣма приложение, защо ни е то? И право трѣбва да има, и закони трѣбва да има, но тѣ трѣбва да се прилагатъ. Ще кажете, че нѣкоя книга е свещена. Книгата е свещена, защото онзи, който я писалъ, е свещенъ. Книгата е свещена, докато живѣе той. Щомъ умре книгата престава да е свещена. Защо? — Защото той започва да мирише. Следъ това ще турятъ книгата подъ възглавницата си, като свещена. Не, така не се провѣрява светостта. Ти първо ще повѣрвашъ въ онзи, който е писалъ книгата, ще го признаешъ за авторитетъ, ще се съединишъ съ неговия духъ и заедно ще я четете. Ти не можешъ да разберешъ, каква и да е свещена или научна книга, ако не се свържешъ съ духа на онзи, който я писалъ.

Той е мислилъ съ години върху тази работа. Дали е живъ, или е на онзи свѣтъ, не е важно; ти трѣбва да се свържешъ съ разумния принципъ, съ който той е работилъ. Запримѣрь, мнозина проповѣдватъ за Христа, вѣрватъ въ сществуванетоъ Му, признаватъ Го за Синъ Божи. Други говорятъ за Него като за историческа личностъ. Нѣкои пъкъ и досега не могатъ да Го признаятъ за Синъ Божи. Ние не се интересуваме отъ историческия Христосъ. Въпросътъ е, можемъ ли да се свържемъ съ Него като съ нѣщо реално; можемъ ли да се свържемъ съ Неговия умъ, съ Неговото сърдце, съ Неговата душа и съ Неговия Духъ, и тази връзка да произведе въ насъ презрѣтъ, да уредимъ живота си, да се хармонизираме съ всички разумни сщества. Ако Христовото учение може да измѣни живота ни, външно, но и вътрешно, не изведнѣжъ, но постепенно, то има смисълъ, има приложение.

Мнозина сж ме питали, въ какво се заключава новото учение. Ако имъ кажа, че новото учение се заключава въ любовта, ще кажатъ, че и тѣ проповѣдватъ любовта; ако имъ кажа, че е въ мъдростта и знанието, ще кажатъ, че и тѣ проповѣдватъ мъдростъ и знание; ако имъ кажа, че е въ истината, ще кажатъ, че и тѣ проповѣдватъ истината; ако кажа, че е въ вѣрата въ Бога, ще кажатъ, че и тѣ вѣрватъ. Тогава, като ме питатъ, въ какво се заключава новото учение, казвамъ: Новото учение е наука, която съдържа всички възможности за реализиране на добродетелитѣ още въ този животъ; новото учение е наука, която носи всички предпазителни мѣрки, да се спратъ злинитѣ, които сега сществуваатъ; новото учение е наука, която съдържа всички закони, правила и методи за реализиране на доброто, къмъ което се стреми човѣшката душа. Съзнателно или несъзнателно, всички хора, религиозни и свѣтски, търсятъ новото, Божественото учение, за да реализиратъ копнежитѣ на своя умъ, на своето сърдце и на своята душа.

Ще кажете, че едни вѣрватъ само въ материята, а други — въ духа. Не е важно, въ какво вѣрватъ хората; важно е, че всички търсятъ изходенъ пътъ отъ положението, въ което се намиратъ. Апостолъ Павелъ казва, че между плътта и духа сществува борба. Между плътта и духа сществува борба

дотогава, докато човѣкъ не се научи да свири. Щомъ се научи да свири, всѣкаква борба престава. > Следъ всичко това, човѣкъ вади заключение, че въ цѣлия козмосъ сѣществва борба между плътта и духа. > Отде излиза това заключение? Ако една капка вода е кална, трѣбва ли да се предполага, че всичката вода въ морето или въ океана е кална? Отде ще се намѣри толкова калъ, която да размѣти цѣлото море или цѣлия океанъ? На сѣщото основание, питамъ: Отде може да се намѣрятъ толкова грѣхове, които да опетнятъ цѣлото небе и цѣлата земя, за да се убедятъ жителитѣ на небето и на земята, че грѣхътъ сѣществва навсѣкжде? Грѣхътъ сѣществва само като извержение на онѣзи микроби, които влизатъ въ човѣшкото тѣло и намиратъ условия за размножаване. Като грѣшатъ микробитѣ, човѣкъ умира. Значи, човѣкъ умира по единствената причина, че оставя микробитѣ въ организма си да грѣшатъ. Разумността на човѣка се заключава, именно, въ това, че знае, какъ да изкара тия микроби вънъ отъ себе си и да ги впрегне на работа. Какъ ще ги впрегнете на работа, като волове, които ще оратъ на нивата ви, или като овце, които ще доите? Ако даватъ млѣкото си, могатъ да останатъ въ васъ; ако нищо не даватъ, ще ги изкарате навънъ. Най-после, можете да ги направите овчарски кучета, да пазятъ стадото ви.

> Казвате: Какъвъ трѣбва да бѣде човѣкъ? Съ какво трѣбва да се занимава? — Човѣкъ може да бѣде всѣкакъвъ — професоръ, учителъ, свещеникъ, работникъ, но уменъ трѣбва да бѣде той. Всички занятия, отъ най-високитѣ до най-низкитѣ, сѣ почетни, важно е, какъ се вършатъ. Всички клетки, всички удове въ човѣшкия организъмъ не вършатъ една и сѣща служба. Нѣкои отъ тѣхъ извършватъ непочтена служба, но сѣ толкова важни, колкото и тия, които вършатъ най-почтената служба. Хората не се спиратъ върху службитѣ на своитѣ клетки, да видятъ, каква работа вършатъ, а при това, искатъ всичко да имъ върви безпрепятствено, да минаватъ за царски синове. Тѣ питатъ, защо Богъ е направилъ свѣта така, да страдатъ и да се мжчатъ. На всѣки, който задава този въпросъ, казвамъ: Твоята цигулка нѣма струни. Тя е лишена отъ струнитѣ на

ума, на сърдцето, на душата и на духа. Нови струни трѣбва да си турите. Разбира се, ще платите за тѣхъ — нищо не се дава даромъ. Ще цитирате стиха отъ Евангелието, дето е казано: „Даромъ сте взели, даромъ давайте“. Да мислите, че всичко можете да получите даромъ, това е криво разбиране. Поощаждията, който носи писма, даромъ ли ги раздава? За да напълнятъ чантата му съ писма, платено му е вече. Следъ това той раздава писмата даромъ. Ако предварително не му бѣше платено, той нѣмаше да ги раздава. Добри хора сж поощаждиятъ. Тѣ носятъ писма, чекове, съ които поздравяватъ хората. Като пипне писмото, отвѣнъ още познава, какво носи. Ако има чекъ вътре, казва: Отлично писмо ти нося. Такова писмо ние наричаме любовно. Добре е, когато нѣкой посребри или позлати писмото ти, особено, ако е писалъ въ него за любовта. Добре е, следъ като ти говори нѣкой за Бога, за вѣрата, за любовта, да тури въ писмото ти единъ чекъ отъ 20 хиляди златни монети. Получишъ ли таква писмо, ще се зарадвашъ и ще кажешъ: Господъ си спомня за мене. Ако нѣма нищо въ писмото, ще кажешъ: Забравилъ ме е Господъ.

Не е въпросъ въ голѣмото богатство нито въ многото знания. Малкото се благославя. Достатъчно е човѣкъ да посѣе едно житно зърно при добри условия и да има търпение, да чака 12 години, за да получи таква изобилие, каквото никога не е очаквалъ. Едно житно зърно ще даде 30, 60 и 100 зърна. При голѣмото богатство, което имъ е дадено, хората се оплакватъ отъ живота си. Тѣ четатъ живота на великитѣ хора, на великитѣ Учители, проповѣдватъ Словото имъ и, въпрѣки това, търсятъ начинъ да подобрятъ живота си. Всѣки великъ Учитель носѣше по едно семе за посѣване. Първиятъ Учитель казваше: Посѣйте това семе въ сърдцата си. Вториятъ казваше: Посѣйте това семе въ умоветѣ си. Третиятъ казваше: Посѣйте това семе въ душитѣ си. Четвъртиятъ казваше: Посѣйте това семе въ вашия духъ. Сѣйте и работете. Обаче, и досега още хората държатъ тия семена въ златни кутии. И досега още тѣ не сж ги посѣли. Тази е причината за противоречията, които се явяватъ въ сегашния животъ. Задъ всѣко противоречие се крие нарушение на нѣкакъвъ законъ. Човѣкъ може да е живѣлъ добъръ животъ, но щомъ наруши единъ Бо-

жественъ законъ, противоречията и страданията започватъ да го преследватъ. Доброто, което човѣкъ е спечелилъ въ продължение на много години, въ единъ моментъ може да го изгуби. Съ една малка погрѣшка човѣкъ може да наруши равновесието на своя умъ и на своето сърдце и да си причини голѣми пакости. Затова апостолъ Павелъ казва: „Който седи, да гледа да не падне“. Не е въпросъ, въ какво вѣрва човѣкъ, но какво може да направи съ своята вѣра. Не е въпросъ, дали акробатътъ владѣе изкуството си, но може ли да запази равновесие въ момента, когато се качва на вжжето. При това, той трѣбва да бжде смѣлъ, да не губи присѣствие на духа си.

»Единъ крайно смѣлъ и решителенъ човѣкъ преминалъ Ниагарския водопадъ върху дебело добре обтегнато вжже. Отдолу водитѣ бучали, шумъ и врѣва се вдигала, а той вървѣлъ отгоре спокойно, съ пълно самообладание. Най-малкото колебание, и той би отишълъ тамъ, дето никой не може да му помогне. Той направилъ опита три пѣти: първия пѣтъ миналъ по вжжето, съ върлина въ ржка; втория пѣтъ — безъ върлина, а третия пѣтъ съ единъ човѣкъ на гърба си. Голѣмо равновесие, голѣмо самообладание и смѣлость се иска за този опитъ. Кой отъ двамата е билъ по-смѣлъ: който носѣлъ на гърба си човѣка, или когото носѣли?

Питамя: Какво ще кажете за поета, за учения, за философа, за проповѣдника, за учителя, за сѣдията, ако не могатъ да турятъ на гърба си единъ човѣкъ и съ него да минатъ по вжже Ниагарския водопадъ? Какво ще кажете за човѣка, ако той не може да пренесе на гърба си своя ближенъ презъ голѣмитѣ мжчнотии и изпитания? Това е наука, това е изкуство. Който може да мине по вжже надъ своитѣ мжчнотии, безъ да го засегнатъ, той е истински герой и заслужава голѣма награда. Първиятъ човѣкъ, който се решилъ да мине Ниагарския водопадъ по вжже, е билъ крайно беденъ. Следъ сполучливия опитъ той получилъ голѣмо възнаграждение — премия отъ сто хиляди долари и станалъ богатъ. Това е първиятъ подарѣкъ, който получилъ за своята смѣлость.

Днесъ много вжжета сж опнати въ разумния свѣтъ, за да минаватъ по тѣхъ всички философи, учени, проповѣдници, сѣдии, поети и т. н. Всѣки трѣбва да мине

първо самъ, а после съ човѣкъ на гърба си. Минатъ ли благополучно, тѣхното вѣрую, тѣхната философия или тѣхното учение ще се приеме постепенно отъ всички хора. Тѣ първи трѣбва да дадатъ примѣръ, че на тѣхната философия и на тѣхното вѣрую може да се разчита при всички противоречия въ живота. Хората могатъ да минатъ по тѣхъ като по вѣже, обтегнато надъ всички мѣжноти и противоречия, безъ да паднатъ въ пропастьта. Който реши да се качи на гърба на една философия, на едно вѣрую, или на едно учение, трѣбва да има довѣрие въ тѣхъ, да знае, че почиватъ на здрава основа. Колко души днесъ биха се качили на гърба на онзи, който минава по вѣже Ниагарския водопадъ? Ако е съ пари, ще се намѣрятъ кандидати. Като чуятъ, че се дава премия отъ сто хиляди лева, тѣ ще кажатъ: Или ще умремъ, или ще преминемъ благополучно. Ако минемъ благополучно, поне ще получимъ сто хиляди долара. Но все пакъ този опитъ се основава на довѣрие въ онзи, който ще те носи на гърба си.

Всѣко учение има дотолкова смисълъ, доколкото може да се вложи въ човѣшкия умъ, въ човѣшкото сърце, въ човѣшката душа и въ човѣшкия духъ. Умътъ, сърдцето, душата и духътъ сж областитѣ, въ които човѣкъ живѣе. Подъ думата „духъ“ разбираме най-възвишеното въ човѣка. Духътъ подразбира още и онова съзнание, съ което човѣкъ възприема съществуването на единъ Вѣченъ принципъ, съ Който трѣбва да бжде въ съгласие. Щомъ признава този принципъ, човѣкъ зачита всички същества, които сж създадени отъ Него: растения, животни и хора. Подъ думата „душа“ разбираме онова начало въ човѣка, което влиза въ положението на всѣко живо същество и му помага. Душата влиза въ положението и на нравката и, ако види, че тя се дави, ще се спре, ще ѝ тури сламка да се спаси. Следъ това ще се разговаря съ нея, ще я пита, коя е причината да падне въ водата. Колкото и да е ниско съзнанието на нравката, и тя може да внесе новъ елементъ въ човѣка. И между нравкитѣ има философи — нравешки философи. Ако попаднете на такъвъ философъ, ще му благодарите, че сте могли да се разговаряте съ него. И той ще ви благодари, че се е срещналъ съ васъ, като съ свой колега.

Казвате: Буквално ли да разберемъ това, или по смисълъ, идейно? Кое разбиране е буквално и кое — идейно? Когато предавамъ нѣщо буквално, това значи, че ви давамъ хиляда лева на ваше разположение; когато ви говоря идейно, само на думи ви давамъ сто хиляди лева. Ще кажете, че това е материалистично схващане. Материалистично схващане е, но ако ви дамъ сто хиляди лева, или ще ги върнете, или нѣма да ги върнете. Търговецътъ, който продава стоката си, е материалистъ. Той купува и продава. Въ идейното разбиране площта на човѣшката дейность е голѣма, широка. Ти сѣдешъ въ земята, но имашъ вѣра, че тя ще даде жито. Плодътъ, който се реализира отъ нивата, подразбира материалистичното схващане. Въ това схващане на нѣщата има известно ограничение. Докато е въ поезията, човѣкъ има идейно разбиране за живота. Щомъ влѣзе въ прозата, той има материалистично разбиране за живота. Нещастията въ живота сж въ прозата, въ материалния свѣтъ. Въ този свѣтъ ние дохождаме до резултатитѣ на нѣщата, а въ идейния — до възможноститѣ за тѣхното реализиране. Това сж два процеса, които трѣбва да имаме предъ видъ. Следователно, едновременно човѣкъ трѣбва да бжде материалистъ — въ тѣсенъ смисълъ на думата и идеалистъ — въ широкъ смисълъ. Човѣкъ едновременно може да бжде и вѣрващъ, и безвѣрникъ. Напримѣръ, когато отричамъ вашитѣ грѣхове, азъ съмъ безвѣрникъ; когато вѣрвамъ, че правите грѣхове, че сте грѣшни хора, азъ съмъ вѣрващъ. Въ сжщность, по отношение на вашитѣ грѣхове азъ трѣбва да бжда безвѣрникъ, а по отношение на вашитѣ добродетели трѣбва да бжда вѣрващъ. Когато нѣкой казва, че е безвѣрникъ по отношение на престжпленията въ свѣта, казвамъ: Ти си отличенъ човѣкъ! Каже ли, че вѣрва въ доброто, той е вѣрващъ. Приятно е да срещнешъ такъвъ безвѣрникъ и такъвъ вѣрващъ.

Христосъ казва: „Работете за храна, която трае за животъ вѣченъ“. Ние трѣбва да работимъ за вѣчния принципъ, да изучаваме неговитѣ прояви. Той не иска отъ насъ вѣра, но приложение. Всѣки день носи своитѣ задачи, за реализирането на които се изисква знание и разумность. Не е достатъчно да имате вѣра, но да познавате Бога. Учени, философи, религиозни, учители, адепти сж дали опредѣление за Бога,

но като дойдатъ до известна областъ, всички се отказватъ отъ своето опредѣление. »Богъ е величина, която не се подава на опредѣление. Каквото опредѣление да се даде, то е материалистично. »Това, върху което почива човѣшкиятъ животъ, човѣшката сила, човѣшкото щастие, то е Богъ. Той се радва на успѣха на хората и при най-малкитѣ погрѣшки имъ се притичва на помощъ. Като види, че нѣкой се мъчи и страда, Той казва: Ще се оправи тази работа. Счупи ли си кракъ или ржка, Той казва: Ще оздравѣешъ. Какъ? — Не мисли за това, не е твоя работа! Като мине известно време, ти самъ ще провѣришъ. Ако направишъ една погрѣшка, която не можешъ да изправишъ, остави я на Бога, Той ще те освободи отъ нея. Ако всички хора спазватъ великитѣ закони на Битието, щѣха да бждатъ свързани съ разумнитѣ същества, като сили, които работятъ въ единство съ Цѣлото. Никой не знае, каква е крайната цель на Битието, но всички разумни същества работятъ за благо на човѣчеството. Тѣ работятъ за щастieto на хората. Тѣ работятъ за реализиране на новото учение — учението на любовта.

»Какво представя новото учение? То е наука за реализиране на добродетелитѣ между всички хора, животни, растения, даже и между водата, въздуха, свѣтлината. »Ще кажете, че водата, въздухътъ и свѣтлината не сж живи същества. Тѣхното съзнание е колективно, управлява се отъ възвишени духове. »Ето защо, не е позволено да се цапатъ изворитѣ. Седнете ли до нѣкой изворъ да пиете вода, първо ще си измиете ржцетѣ далечъ отъ него и следъ това ще гребнете съ ржцетѣ си. Ако искате да измиете краката си, пакъ ще отидете далечъ, ще искате позволение отъ извора и тогава ще пристѣпите къмъ миенето. Ще кажете, че водата е несъзнателно същество. Не е така, тя е книга, написана отъ нѣкое разумно същество. Ако не можете да четете тази книга, нѣмате право да разхвърляте листата ѝ. Какво би било вашето положение, ако напишете една книга и дойдатъ деца да я цапатъ, да разхвърлятъ листата ѝ? »Свещено нѣщо сж водитѣ, изворитѣ въ природата. Ако човѣкъ не се отнася добре съ изворитѣ, какъ ще разреши мъжнитѣ задачи въ живота си? Ще каже нѣкой, че е пилъ отъ водата на този или на онзи изворъ, познава я. Водата, която нѣкога е пилъ,

днесъ не е сжщата. Тя всѣки день се мѣни. Нито вѣшето вчерашно вѣрую прилича на днешното. Всѣки день се влива нѣщо ново въ живота. Това се отнася и до мислитѣ, до чувствата, до постѣпкитѣ на човѣка. Затова казваме, че всѣки день носи своето щастие. Който не разбира това, страда, мъчи се, че изгубилъ вчерашното си щастие. Обичалъ го нѣкой, но умрѣлъ, и той скърби за изгубената любовъ. Любовта не се губи. На мѣстото на умрѣлия ще дойде другъ, който ще те обича. Любовта на умрѣлия се оповестява съ раждането на човѣкъ, нѣкъде се е родило дете — момче или момиче. Който не разбира нѣщата така, гледа съ пренебрежие на всичко и казва: Дете се е родило. Той не знае, че раждането на едно дете е великъ моментъ—отваря се новъ изворъ въ свѣта, отъ който може да се възприеме поне една велика идея. Всѣки, който види едно малко дете, пожелава да го цѣлуе. Това желание означава нѣщо, но хората сж изгубили смисъла на цѣлувката. Детето гледа, какъ го цѣлуватъ, но мълчи като философъ. То си казва: Вие ме цѣлувате и мислите, че нищо не зная, но много нѣща нося въ себе си.

Време е вече хората да потърсятъ онази наука, която любовта носи. Старото е отживѣло времето си, нѣма защо да се занимавате съ него. То носи въ себе си известни придобивки. Който живѣе съ старото, той постоянно се натѣква на противоречия. Живѣйте съ новото, което носи безсмъртието въ себе си. Новото носи спасението на човѣчеството, а не старото. Мнозина говорятъ за нѣкакви стари истини. Нѣма стари и нови истини. Истината е една. Тя носи свобода за всички живи сжщества. Тя носи правила и закони, чрезъ които хората могатъ да придобиятъ свободата си. Правилата ѝ се отнасятъ до всички области на живота: до личния, семейния, обществения и общочовѣшкия животъ. Истината дава методи на жената и на мъжа, какъ да се отнасятъ помежду си. Тя разрешава и най-голѣмитѣ противоречия между тѣхъ. >Ако жената говори за истината и не знае, какъ да събуди любовта въ душата на мъжа си, тя не е истинска жена. >Ако мъжътъ не може да събуди мъдростта въ жена си, той не е истински мъжъ.

При единъ американски милионеръ отиватъ нѣколко комисии отъ благотворителни дружества да ис-

катъ пари въ ѱимето на Господа. На едната комисия той далъ 50 долара, на другата—сто и казалъ, че нѣма предвиденъ бюджетъ за тѣхъ. Следъ време при него се явява една млада, красива мома да иска известна сума за сжщитѣ благотворителни дружества. Като я видѣлъ, банкерътъ веднага станалъ отъ стола си, поканилъ я любезно да седне и веднага извадилъ сто хиляди долара. На излизане отъ стаята той ѱ казалъ: Заповѣдайте и другъ пжтъ, на ваше разположение съмъ. Ще кажете, че той се влюбилъ въ нея. — Влюбилъ се, защото въ лицето ѱ видѣлъ истински проповѣдникъ, който могълъ да отвори сърдцето му. Преди нея дохождали много проповѣдници, но съ ржждявали ключове, никой не могълъ да отвори сърдцето му. Красивата мома дошла при него съ намазанъ ключъ: въртнала единъ пжтъ и веднага отворила сърдцето му. Той ѱ благодарилъ и казалъ: Моля, заповѣдайте и другъ пжтъ. На ваше разположение съмъ. Това значи, да те учи майсторъ.

Ако съвременнитѣ хора не могатъ да отварятъ умоветѣ и сърдцата на ближнитѣ си, тѣ сж стари, отъ ония проповѣдници, които работятъ за 50 — 100 долара. Можете ли да отваряте умоветѣ и сърдцата на хората, вие сте влѣзли вече въ новото учение. Вие сте още въ началото но важно е, че сте влѣзли. Новото изисква приложение на всичко добро, което човѣкъ носи въ себе си. Какъвъ смисълъ има вѣрата, ако не се прилага? Ако си цигуларъ, постоянно ще свиришъ Казватъ, за нѣкой цигуларъ, че дошълъ до върха на своето изкуство. И при това положение той трѣбва да свири. Човѣкъ всѣкога има какво да учи. Миналото трѣбва да служи за насърчение на новото. Къмъ старата си вѣра, къмъ придобитото знание ще прибавяте всѣки день по нѣщо ново. Този е пжтътъ, който води къмъ постижения. Днесъ всѣки човѣкъ търси новото. Ако отиде на училище, или въ черква, дето отъ години, се преподава едно и сжщо нѣщо, вие казвате: Тѣзи нѣща ги знаемъ, нѣщо ново искаме. Новото трѣбва да се приложи. Хората сж слушали много да имъ се проповѣдва, че трѣбва да се обичатъ, да говорятъ истината, да бждатъ добри и т. н. Тѣзи нѣща трѣбва да се оставатъ настрана, отново да придобиятъ своята светостъ. Когато говоримъ за любовта, за мадростта, за

истината, за душата, ние трѣбва да се спремъ, като предъ светилище, и да търсимъ начини за приложението имъ. Ще кажете, че нѣкой човѣкъ страда, трѣбватъ му пари. Не е въпросъ въ паритѣ. Той страда, защото нѣма хлѣбъ и е принуденъ отъ кѣща на кѣща да проси, да опитва любовта на хората, да види тѣхната щедростъ. Като опита щедростта и любовта на хората, човѣкъ трѣбва да извади своята магическа тояжка и да тропне съ нея. Ако я владѣе, предъ него веднага ще се сложи трапеза съ топълъ, хубавъ хлѣбъ и съ прѣсно ядене. Ще се нахрани и ще тропне пакъ, да се прибере трапезата. Той прави това така, че никой не го вижда. После пакъ се явява между хората скромно облѣченъ, съ добри отношения, готовъ на всѣкаква работа. Всѣки човѣкъ носи магическата тояжка въ себе си, но само онзи се ползува отъ нея, който е разбралъ възможноститѣ, които се криятъ въ разумната природа. Той живѣе въ съгласие съ нейнитѣ закони, затова не е осъденъ на страдания. Неговитѣ страдания сж привидни. — Защо? — Защото разбира смисъла на живота.

»Мнозина страдатъ по единствената причина, че живѣятъ, както намиратъ за добре, и не мислятъ за никаква отговорностъ. Въпрѣки това, тѣ се заблуждаватъ, че на онзи свѣтъ ги очакватъ вѣнци и букети.»Ако човѣкъ не спазва законитѣ на този свѣтъ, който Богъ е създалъ, и на другия свѣтъ ще бѣде сжщиятъ.»Ако тукъ не е готовъ да сподѣли хлѣба си съ своя ближень, и на онзи свѣтъ ще постѣпва по сжщия начинъ. Човѣкъ не се измѣня лесно. Какъвто е въ малкото, такъвъ ще бѣде и въ голѣмото.»Ако искате да познаете характера на човѣка, наблюдавайте, какъ чупи хлѣба. Ще видите, че детето чупи хлѣба по единъ начинъ, възрастниятъ — по другъ; момата по единъ начинъ, момомѣкътъ по другъ; майката по единъ начинъ, бащата по другъ. Всѣки човѣкъ има особенъ начинъ на прояви, отъ които можете да опредѣлите характера му.

»Моята задача е да събудя въ човѣка онова свещено чувство къмъ живота, къмъ Бога, за да вѣрва въ доброто и възвишеното, което е вложено въ него. Вѣрвайте и своя вътрешенъ учителъ, който ви учи, какъ да живѣете. Вѣрвайте на всѣки, който може да ви предаде това изкуство. Ако той не може да ви предаде изкуството да живѣете, като човѣкъ, създаденъ по об-

разъ и подобие на Бога, не му вървайте. Който може да ви покаже правия път, трѣбва да го слушате. Той може да бѣде простъ или ученъ, малъкъ или голѣмъ. Какъ ще погледне учениятъ на малкото овчарче, което му показва правия път? Учениятъ се е объркалъ въ планината и не може да намѣри пътя си. Той ще благодари на овчарчето и ще се остави на него съ всичкото си довѣрие. На планината овчарчето е професоръ, ученъ човѣкъ, а въ града то отива при учения, като при свой учителъ, да се учи.

Желая, всички да си вземете цигулкитѣ, да имъ турите хубави струни и да започнете да свирите. Безъ музика, животътъ нѣма смисълъ. Свѣтътъ се нуждае отъ добри пѣвци и музиканти. Тѣ ще го оправятъ. Който знае добре да пѣе и да свири, той може право да мисли, да чувствува и да постѣпва. Пѣйте и свирете, за да оправите живота си.

43. Беседа отъ Учителя, държана на 22 юнни, 1930 г.
София. — Изгрѣвъ.

Близо е лѣтото

„Знаете вече, че е близо лѣтото“*).

„Близо е лѣтото“. Този стихъ е важенъ. Защо? — Защото носи нѣщо за човѣка. Всѣки стихъ, всѣки фактъ, всѣка истина сж важни дотолкова, доколкото могат да допринесатъ нѣкаква полза, нѣкакво благо за човѣка; тѣ сж важни дотолкова, доколкото могат да хвърлятъ свѣтлина въ ума на човѣка и да внесатъ миръ и радостъ въ душата му.

„Близо е лѣтото“. Освенъ лѣто, има още три годишни времена: пролѣтъ, есенъ и зима. Годишните времена представятъ четири положения въ живота: пролѣтътъ означава начало на живота; лѣтото означава онова положение, когато всичко расте, цвѣти, завързва, зрѣе — развива се въ пълнота; презъ есенята плодеветѣ зрѣятъ, а презъ зимата всичко замръзва, сковава се. Тогава човѣкъ се ползува отъ придобитото богатство на пролѣтътъ, лѣтото и есенята. Зимата е подобна на старостта въ човѣшкия животъ. Никой не е доволенъ отъ старостта и постоянно се оплакватъ отъ нея. Като започне да остарява, стариятъ казва: Наближаватъ старини, краката ми не държатъ вече — стари кости! Стариятъ не знае, какъ е остарѣлъ, но не знае и какъ може да се подмлади. Наистина, хората остаряватъ, безъ да знаятъ, какъ остаряватъ; умиратъ, безъ да знаятъ, какъ умиратъ; подмладяватъ се, безъ да знаятъ, какъ се подмладяватъ. Значи, каквото става съ хората, става, безъ да знаятъ, какъ.

„Близо е лѣтото“. Кога? — Когато всичко започва да зрѣе. Това е външно съпоставяне на фактитѣ, но има и вътрешно съпоставяне въ живота: съпоставяне на личния животъ къмъ семейния, на семейния къмъ обществения, на обществения къмъ общочовѣшкия. Щастieto на човѣка не зависи отъ неговата личностъ. Щастieto на земята не е въ самата нея, но въ слънцето. Щастieto на слънцето не е въ самото него, но въ

*) Марка 13:28.

друго, по-голъмо слънце. Оттукъ виждаме, че има една обща зависимост. Нѣкой казва, че не се интересува отъ това, какво мислятъ хората за него. Какъ да не се интересуващъ? Ако ти си листъ или клонче отъ голѣмото дърво, какъ да не те интересува, какво мисли то за тебе? Ако ти можешъ да съпоставишъ твоето знание, като листъ на дървото съ знанието на цѣлото дърво, ти се домогвашъ до щастието. Вънъ отъ Цѣлото ти не можешъ да намѣришъ истината. »Всички хора минаватъ покрай стари и млади дървета, но ако ви попитатъ, по какво се отличаватъ младитѣ дървета отъ старитѣ, едва ли можете да дадете правиленъ отговоръ. Ако ви запитатъ, по какво се отличаватъ старитѣ скали отъ младитѣ, малцина могатъ да отговорятъ на този въпросъ. »Има млади скали, които сега се оформяватъ, но има и стари скали, вече оформени. Върху старитѣ скали сж написани много нѣща. Геолозитѣ четатъ по тѣхъ като по книга, изследватъ промѣнитѣ, презъ които земята е минала отъ милиони години насамъ. »Въ това отношение, ученитѣ хора сж сътрудници или съработници съ живата природа. Като я изучаватъ, тѣ помагатъ за развитието на цѣлото човѣчество. Въ свѣта всички нѣща иматъ, своето предназначение. »Всѣки човѣкъ може да бжде ученъ дотолкова, доколкото е въ състояние да проповѣдва истината. »Човѣкъ може да бжде религиозенъ дотолкова, доколкото носи истината въ себе си и може да я проповѣдва. »Човѣкъ живѣе толкова, колкото носи истината въ себе си. »Това се отнася не само до хората, но и до животнитѣ и растенията. »И растенията даже се дѣлятъ на такива, които носятъ истината въ себе си, и други, които не носятъ истината. Първитѣ даватъ сладки плодове, а вторитѣ — горчиви. Кравитѣ, конетѣ, воловетѣ, които слугуватъ на човѣка, носятъ истината въ себе си. »Защо воловетѣ, конетѣ работятъ на човѣка безропотно? — Защото знаятъ, че единъ день ще се повдигнатъ отъ сегашното си положение, пакъ ще дойдатъ на земята, но въ други форми, по-високи отъ сегашнитѣ. — Възможно ли е това? — Както е възможно човѣкъ да се повдига и понижава, така е възможно и за растенията и животнитѣ да минаватъ въ по-високи и по-низки форми.

Какъ е възможно единъ човѣкъ отъ високо положение да слѣзе дотамъ, че да го турятъ въ за-

творъ, съ вериги на ржцетъ и на краката? Значи, той самъ се е понижилъ. Човѣкъ самъ се повдига, самъ се понижава. Както живѣе, такъвъ е резултатътъ на неговия животъ. »Сегашниятъ животъ на човѣка не е нищо друго, освенъ резултатъ на миналия му животъ. Устройството на главата, на ржцетъ, на краката, на прѣститъ му не е нищо друго, освенъ резултатъ на миналитъ му животи. Какъвто животъ е миналъ, това е писалъ върху себе си. Човѣкъ е написана книга, по която може да се чете не само неговия миналъ животъ, но този и на неговитъ дѣди и прадѣди. »Днесъ той пише своето бждеще. »Сегашната задача на човѣка е да коригира кривитъ страници на миналия си животъ. При изправянето на всѣки животъ ще дойде по единъ професоръ, който ще ви покаже, коя страница да изправите и какъ, именно, да я изправите. »Като изправя погрѣшкитъ си, човѣкъ се учи, докато единъ день напише своята теза и се яви предъ комисия отъ професори да я защитава. Когато професоритъ одобрятъ тезата му, той става докторъ, специалистъ по известна наука. Понеже всички хора работятъ за получаване на докторатъ, тѣ представятъ тезата си и я защитаватъ. »Нѣкои ще пропаднатъ на изпита си — това нищо не значи, ще се явятъ втори, трети, десети пжтъ, докато най-после получатъ докторатъ. Не се позволява на ученика да не завърши работата си.

Съвременнитъ хора се страхуватъ да не пропаднатъ на изпита си, близкитъ имъ да се смѣятъ и да имъ се подиграватъ. »Нѣма защо да се смущавате отъ това, какво ще кажатъ невежитъ, нечестнитъ, лошитъ хора за васъ. Другъ е въпросътъ, ако трѣбва да чуете мнението на учени, добри и честни хора. Ако ми трѣбва работникъ, азъ се интересувамъ отъ неговитъ ржце и крака, да сж здрави; интересувамъ се и отъ неговитъ инструменти. Следователно, отъ всѣки човѣкъ ще се интересувате дотолкова, доколкото можете да влѣзете въ отношение съ него — чрезъ неговата здрава и умна глава, чрезъ неговитъ здрави ржце и крака, чрезъ неговото здраво тѣло. Не можете да се интересувате отъ болни, хилави и изнѣжени хора. И Провидението се интересува отъ насъ дотолкова, доколкото сме здрави и разумни, да разбираме Божията воля и да я изпълняваме. Въпрѣки това, повечето хора търсятъ охолень,

лекъ животъ, да бутнатъ едно копче, и всичко да имъ се нареди, както желаятъ. Къмъ това се стремятъ много жени и мъже. Кой ще работи тогава? Охолниятъ животъ изнѣжва човѣка, прави го неспособенъ за работа. Трѣбва да се работи разумно, по начинъ, който носи своето благословение. Не е въпросъ да се труди и мъчи човѣкъ. Трудътъ и мъчението сж резултатъ на човѣшкото невежество, и човѣшкитѣ погрѣшки. Днесъ повечето хора се трудятъ и мъчатъ — и въ политическия, и въ обществения, и въ религиозния животъ.

Какво представя религията? — Наука за добъръ животъ. Религиозниятъ се учи да обича Бога, да Го признае за свой Баща. Да възпитаващъ и да се самовъзпитаващъ, това значи, да познаешъ своя Баща. Мнозина съзнаватъ, че има Господъ, но кжде е, не знаятъ. Между себе си и Бога тѣ поставятъ много светии, като по-срѣдници, които да ги препорѣчватъ на тѣхния Баща. Смѣшно е, човѣкътъ, създаденъ отъ Бога, да се нуждае отъ препорѣжката и молитвитѣ на светии и праведни хора. Наистина, велико нѣщо е молитвата, но само онзи може да се моли за васъ, който ви обича. Майката се моли за детето си, защото го обича. На сжщото основание, човѣкъ може да реализира само онѣзи свои желания, които иматъ за основа любовта, мъдростта и истината. Следователно, ако не можете да реализирате едно свое желание, търсете причината въ себе си, а не вънъ отъ васъ. Щомъ не можете да го реализирате, не сте били изправни къмъ единъ отъ великитѣ закони на Битието. Външнитѣ причини сж само условия, но човѣшкиятъ животъ не зависи отъ външнитѣ условия. Богати условия сж дадени на човѣка: свѣтлина, въздухъ, вода и храна. Човѣкъ, за отличие отъ другитѣ живи сжщества, разполага съ интуиция, съ която може да предвижда нѣщата. Ако не предвижда, какво го очаква, причината е пакъ въ него. Като работи върху себе си, човѣкъ развива своята интуиция и се ползува отъ нея. Ако малката мушица предвижда, кога ще се развали времето, колко повече може да предвижда човѣкъ, който е разумно сжщество. Защо трѣбва да се заема той съ работи, които не сж по силата му? Следъ това ще дойде нѣкой да се оплаква, че животътъ му е тежъкъ. Много естествено, животътъ ти е тежъкъ, защото си се натоварилъ много.

Свали частъ отъ товара си, да ти олекне. Като свалишъ частъ отъ товара си, казвашъ, че животътъ ти е лекъ. Ако животътъ ти олекне много, тури нѣщо на гърба си, което да ти предаде стабилностъ.

Следователно, когато се говори, че животътъ на нѣкого е тежъкъ, трѣбва да знаете причинитѣ за това. Ще кажете, че никой не ви обича. Какъ ще ви обичатъ, ако не се отворите за хората, да видятъ, че има нѣщо въ васъ за обичъ? На какво основание искате хората да ви обичатъ? За мене е важно азъ да обичамъ и да знамъ, защо обичамъ; що се отнася до обичьта на хората, защо обичатъ, и защо не обичатъ, това е тѣхна работа. Никой никого не може да застави да го обича. Такъвъ законъ не съществува. Също така не можете да покажете, какъ трѣбва да обичате. Законътъ на любовьта е вътрешенъ. Ако нѣмате вътрешенъ потикъ да проявите любовьта си къмъ нѣкого, никаква външна причина не може да ви застави да направите това.

➤Преди десетина години дойде при мене една стара жена, надъ 80 години, и ми разправи нѣщо, което се случило съ нея. Тя започна: Бѣхъ млада, красива мома, обичахъ единъ добъръ, красивъ момъкъ. Понеже бѣхъ богата, чорбаджийска дъщеря, родителитѣ ми по никой начинъ не ме даваха на моя възлюбенъ. Тѣ ми казваха: По-скоро мъртва да те видимъ, отколкото да те дадемъ на този момъкъ. Азъ не можахъ да пристѣпя волята имъ и се оставихъ на тѣхната воля. Тѣ ме ожениха за добъръ човѣкъ, но азъ не можахъ да го обикна. Искахъ заради родителитѣ си да се разположа къмъ него, но не можахъ, постоянно мислѣхъ за своя възлюбенъ, който, скоро следъ женитбата ми умрѣ отъ скръбъ по мене. Отъ мжжа си имахъ петъ деца, но нито тѣхъ обичахъ, нито мжжа си. Станахъ на 84 години, но все още не можахъ да забравя своя възлюбенъ. Една вечеръ сънувамъ, че сме поканени съ възлюбения ми заедно на угощение. Ядохме, пихме, повеселихме се. Като се събудихъ сутриньта и си спомнихъ съня, обзе ме страхъ отъ Господа и срамъ отъ себе си и отидохъ при нашия свещеникъ да се изповѣдамъ. Станахъ 84 годишна жена и още не мога да го забравя. Какъ ще се явя при Бога и какъвъ отговоръ ще давамъ?

Това е моралната криза, която преживяватъ всички

хора. Нѣма човѣкъ въ свѣта, който да не е минавалъ и да не минава презъ такава криза. За да се справятъ съ тази криза, хората трѣбва да бждатъ честни, искрени въ всѣко отношение. Никаква лъжа не се позволява въ мислитѣ, въ чувствата и въ постѣпкитѣ на хората. Каквито изпитания и изкушения да дойдатъ отвънъ, човѣкъ не трѣбва да имъ се подава. Отъ неговата устойчивостъ зависи бждещето му развитие и напредѣкъ. Никаква лъжа не се позволява въ човѣшкия животъ, защото има единъ Божественъ законъ, който преде тънко и всичко хваща. Нѣма случай въ историята на човѣчеството, когато нѣкой човѣкъ или народъ, като е престѣпилъ този законъ, да не е опиталъ послѣдствията отъ престѣпването. Богъ не иска наказанието и смъртѣта на хората, но самиятъ законъ ги преследва. Не може човѣкъ постоянно да си пуца кръвъ, безъ да си я набавя, и да не стане малокръвенъ. И, ако продължава още да си пуца кръвъ, най-после той ще се изтощи и ще умре. Следователно, който иска да живѣе, нека престане да си пуца кръвъ, т. е. да престане да нарушава Божественитѣ закони.

Време е вече хората да се откажатъ отъ старитѣ си разбирания, отъ кривитѣ си постѣпки и да приложатъ закона на любовта. Затова Христосъ казва: „Който има две ризи, да даде едната на своя ближенъ“. Каквито тълкувания и да се даватъ на този стихъ, той е приложимъ само за онзи, който носи любовта въ себе си. Наистина, когато обича нѣкого, човѣкъ е готовъ да му даде и единствената си риза. Ако не го обича, и десетъ ризи да има, пакъ не е готовъ да даде една отъ тѣхъ. Тѣй щото, не е достатъчно само да се проповѣдва на хората да даватъ. Даването безъ любовъ, мждростъ и истина нѣма смисълъ. Въ даването трѣбва да взиматъ участие любовта, за да отвори човѣшкитѣ сърдца; мждростѣта и истината за да даде просторъ на тѣхната воля, да изпълнятъ доброволно Божията воля.

Всички хора искатъ да бждатъ щастливи. Право е това желание, но тѣ не подозиратъ, че щастieto се постига по пѣтя на любовта. Лесно се прилага любовта, защото за нея нѣма законъ на земята. За лъжата, за престѣпленията има законъ, но за доброто, за истината нѣма законъ. Понеже въ Божествения свѣтъ нѣма законъ за лъжата и за престѣпленията, затова,

който се провини тамъ, прашатъ го на земята да го сждятъ. И обратно, понеже на земята нѣма законъ за доброто, за истината, за любовта, който прояви една отъ тѣзи добродетели, прашатъ го горе, въ разумния свѣтъ, тамъ да го възнаградятъ. Тази е причината, дето светиятъ и праведниятъ хора живѣятъ горе, въ високитъ свѣтове, а обикновенитъ — на земята. Когато нѣщата ставатъ, както не очаквате, това се дължи на законитъ, които не познавате.

Христосъ говори за смоковницата като символъ, който има отношение, както въ личния, така и въ общественния животъ. По разлистването на смоковницата, ще познаете, че близо е лѣтото. По отварянето на човѣшкото сърдце къмъ бедни и страдащи се познава, дали нѣкой човѣкъ е влюбенъ, или не. Ако нѣкой каже, че се е влюбилъ, че сърдцето му гори, а не е готовъ да помага на бедни и страдащи, ще знаете, че нѣма любовъ въ себе си. Не възражайте на влюбения, не му говорете нищо за любовта, но вижте, доколко неговото сърдце се отваря за страданията на ближнитъ му. Любовта отваря сърдцата на хората, дава имъ импулъсъ, подтиква ги къмъ благородни и възвишени дѣла.

Христосъ казва: „Близо е лѣтото“. За кое лѣто говори Христосъ? — За лѣтото на Неговата любовъ. Близо е лѣтото, т. е. близо е онова време, когато човѣшкитъ сърдца и умове ще омекнатъ, ще възприематъ истината и любовта. Това е тълкуването на лѣтото. Много символи има въ свещенитъ книги, но всички не сж обяснени. Често цитиратъ стиха отъ Писанието, че слънцето ще потъмнѣе, звездитъ и луната ще паднатъ, но какво означаватъ тѣ, малцина знаятъ. Ще потъмнѣятъ небеснитъ свѣтила, т. е. славата на великитъ и учени хора ще загасне. Не е въпросътъ въ тълкуването на нѣщата, но въ поука, която човѣкъ взима отъ тѣхъ.

Много открития, много тълкувания се даватъ днесъ, но всички хора не се ползватъ еднакво отъ тѣхъ. Казватъ, запримеръ, че нѣкой лѣкаръ открилъ сигурно лѣкарство противъ туберкулозата. Добро е това откритие, но отъ него ще се ползватъ само болнитъ. Здравиятъ не се интересува отъ това откритие. Здравиятъ се интересува, какъ да станатъ богати. Могатъ ли, оба-

че, всички хора да станатъ еднакво богати? Това е невъзможно. Въ свѣта има около 90 милиарда злато, а хора — около два и половина милиарда. Ако всичкото злато се раздѣли между хората справедливо, по колко лева ще се падне на човѣкъ? При това разпредѣление на златото, нѣма да има богати хора въ свѣта. Значи, хората не могатъ да бждатъ еднакво богати. Но има едно вътрешно богатство, което е достояние на всички. Когато всички хора се обединятъ въ името на любовта, тѣ ще влѣзатъ въ изобилието на живота.

» Сега ще приведа единъ мистически разказъ, да видите, какво прави любовта. Въ древността живѣлъ единъ царь, на име Абди Елра, който ималъ единствена дъщеря — Махаради. Нещастенъ се чувствувалъ царьтъ, но още по-нещастна неговата дъщеря, понеже била най-грозната мома въ царството на баща си. Тя се измъчвала отъ грозотата си толкова много, че постоянно търсила начинъ, какъ да си помогне. Най-после въ нея станалъ голѣмъ превратъ: тя се обърнала къмъ Бога, съ молба да махне по нѣкакъвъ начинъ грозотата ѝ, като обещала да направи всичко, което Богъ иска отъ нея. Молбата ѝ се чула: отъ невидимия свѣтъ дошълъ единъ ангелъ — Азраилъ, да ѝ помогне. Той се явилъ при нея съ следнитѣ думи: Богъ чу молбата ти, ще премахне твоята грозота, но съ условие, отсега нататкъ да обичашъ най-грознитѣ моми и да се отнасяшъ къмъ тѣхъ внимателно, съ най-красиви чувства. Ако обещаешъ да изпълнишъ това и не изпълнишъ обещанието си, ще те сполети голѣмо зло.

Питамъ: Съ какво трѣбва да се занимава човѣшкото сърдце, когато се изпълни съ любовъ? Христосъ казва: »Ако любите тѣзи, които ви любятъ, какво повече правите отъ фарисеитѣ?«> Това и животнитѣ правятъ. Ако ти обичашъ баща си, майка си, жена си, децата си и приятелитѣ си, това е въ реда на нѣщата. Опасно е положението на човѣка, когато въ съзнание то си изпадне до стѣпалото на нѣкое животно и оттамъ разглежда живота. Човѣкъ трѣбва да се издигне надъ животинското въ себе си, да се самовъзпитава. Той е дошълъ на земята именно, затова, да се освободи отъ животинското начало. Ако човѣкъ даде предимство на животинското начало въ себе си, на какво ще се превърне той? Вие знаете, какво нѣщо е

животното. Въ животинското царство жбитѣ играятъ роля. Когато голѣмото куче покаже жбитѣ си на малкото, последното подвива опашката си и отстъпва назадъ. Голѣмото и силно куче казва: Ще знаешъ, че азъ съмъ за тебе и господъ, и сѣдия, и прокуроръ. Ако не ме слушашъ, веднага ще наложа и закона, и правото си, ще разберешъ, кой съмъ. Чувате ли нѣкой да казва, че може да направи всичко, ще знаете, че това е животинското въ човѣка, което е взело връхъ надъ човѣшкото и Божественото. Съзнателниятъ и разуменъ човѣкъ знае, че не може да направи всичко. Ако ти си ябълка или круша въ моята градина, можешъ да направишъ само това, което ябълката или крушата е въ състояние да направи. Докато е въ моята градина, тя зависи напълно отъ мене. Както животътъ на клончето зависи отъ благосъстоянието на цѣлото дърво, така и животътъ на човѣка е въ зависимостъ отъ благосъстоянието на цѣлото. Ето защо, частта трѣбва да се подчинява на цѣлото. Ако не се подчинява доброволно, тя сама се излага на смъртъ.

И човѣкъ трѣбва да се подчинява на разумния свѣтъ, защото се намира въ зависимостъ отъ разумнитѣ, напреднали същества. Сегашнитѣ хора не подозиратъ, че надъ тѣхъ се намира една иерархия отъ възвишени същества. Тѣ сж завършили развитието си, поради което днесъ управляватъ слънчевата система. Тѣ сж предвидили нуждитѣ на хората, както и условията, при които могатъ да се развиватъ. Тѣ знаятъ, какви желаня иматъ хората и ги задоволяватъ по новъ начинъ. Свободата на човѣка се заключава въ доброволното му подчиняване на разумнитѣ същества. Въ това се заключава и неговото бѣдеще развитие. Разумнитѣ същества могатъ въ петъ минути да наложатъ волята си на хората, да ги заставятъ да вървятъ по тѣхния пѣтъ, но това е насилие, съ което тѣ не си служатъ. Мислите ли, че, като набиете човѣка, ще стане по-добъръ? Съ бой човѣкъ не става по-добъръ. Мислите ли, че, като мине презъ воденичния камѣкъ, житото става по-добро? Житото си остава такова, каквото си е било. Каквото съдържа въ себе си, това проявява. И човѣкъ си остава такъвъ, какъвто е. Той може да се развива само при три условия: при Божествения животъ, който произтича отъ любовта;

при Божествената свѣтлина, която произтича отъ мжд-ростъта; при Божествената свобода, която произтича отъ истината. »Само истината носи свобода на човѣшкия умъ, на човѣшкото сърдце, на човѣшката душа и на човѣшкия духъ. Безъ истината нѣма постижения. Истината не е мъртво нѣщо, тя е жива, разумна сила. Следователно, »ако човѣкъ обикне истината, както обича майка си, баща си и трепти за тѣхъ, тя ще му даде всичко, което желае; »ако човѣкъ обикне истината и никога не лъже, тя ще задоволи копнежитѣ на неговата душа и на небето, и на земята. Който обича истината, той има всичко на разположение: и богатство, и знание, и здраве — отъ нищо не е лишенъ. Който не обича истината, той е нещастенъ човѣкъ. Когато слушате нѣкои да говорятъ за ада, ще знаете, че това сж хора, които не обичатъ истината. Който обича истината, и въ ада да влѣзе, веднага ще излѣзе навънъ и ще почне да пѣпли нагоре.

„Близко е лѣтото“. — За кои? — За онѣзи, които искатъ да бждатъ здрави, да се подмладятъ, да придобиятъ щастieto, да разбератъ смисъла на живота, да станатъ безсмъртни. »Който нѣма стремежъ къмъ новото, може да живѣе по старъ начинъ, може да грѣши, колкото иска. Още осемъ хиляди години да грѣши, това е негова работа, никой не може да се противопоставя на желанията му. Всѣки самъ ще носи последствията на своя животъ. Важно е, че иде нова, възходяща вълна въ свѣта, която трѣбва да се използва. Мина времето на лъжата. Който още иска да живѣе въ това време, ще остане за бждещата еволюция, когато ще дойде нова вълна да подемe хората. Помнете, че параходътъ, който заминава за новия свѣтъ, иде само единъ пжтъ въ годината. Ако тази година го изпуснете, ще чакате идната година, когато пакъ ще дойде. Обаче, този параходъ не взима всички хора, но само онѣзи, които сж готови за дългия пжтъ. »Нѣкои мислятъ, че има време още, нѣма защо да бързатъ. Колко време има, и тѣ не знаятъ. »Ще дойде день, когато ще видятъ, че сж закъснѣли. »Много хора ще ги изпреварятъ, а тѣ ще стоятъ съ години на пристанището и ще очакватъ часа на своето заминаване за новитѣ условия, за новия свѣтъ.

Презъ време на войната, 1914 г., единъ български

адвокатъ въ Варна спечелилъ една голѣма сума, около сто хиляди лева и казвалъ на приятелитѣ си: Сега съмъ толкова осигуренъ, че войната може да продължи още четири години — нѣмамъ нужда отъ нищо, нѣма за какво да мисля. Но още на другата година умрѣлъ. Другъ нѣкой иска да заеме високо положение, да стане депутатъ, министъръ, владика, да се осигури. Той не знае, че щомъ заеме това положение, на другата година ще умре. Не е позволено на човѣка да заема високо положение, за да се осигури. Другъ е въпросътъ, ако той иска да стане слуга на човѣчеството. И тогава, дали заема високо или ниско обществено положение, безразлично е — отъ него се иска служене. Истински служителъ е този, въ когото живѣе истината. Той е братъ на човѣчеството. Той трѣбва да бѣде образецъ, достоенъ за подражание.

„Близко е лѣтото“. Това значи: Близко е любовта. Домъ, въ който любовта не е влѣзла, е пустъ, нѣма гости, никакво угощение не става. Тамъ, дето е любовта, видни гости идатъ, поканени на угощение. Домакинята, домакинътъ и децата сж добре облѣчени, слуги и слугини тичатъ натукъ — натамъ, готвятъ, агнета и кокошки се пекатъ, баници се точатъ. Голѣмо е веселието въ този домъ. Нѣкой питатъ: Какво става въ свѣта? Защо се правятъ тѣзи приготовления? — Видни гости идатъ, голѣмо угощение се дава. Лѣтото е близко. Най-хубавиятъ обѣдъ е този, който става съ любовъ. И когато човѣкъ яде хлѣба, сложенъ на тази трапеза, вижда, че е живъ.

Какво изисква любовта? — Жертва. Въ бѣдеще, когато хората достигнатъ до съвършенство, нѣма да говорятъ много за любовта, но ще се жертвуватъ единъ за другъ. Ако възлюбениятъ пита възлюбената си обича ли го, тя нищо нѣма да му отговори, но веднага ще се превърне въ една хубава круша, ябълка, или въ единъ хубавъ хлѣбъ и ще му каже: Изяжъ ме. Сжщото ще направи и възлюбениятъ. Сегашнитѣ хора се убеждаватъ едни други, че се обичатъ, но никой не е готовъ да се превърне на круша, на ябълка, на хлѣбъ за възлюбения си. Какъ ще докажатъ тогава, че се обичатъ? Днесъ хората говорятъ за любовта, но, като видятъ нѣкаква опасностъ, момъкътъ се качва на дървото, да се спаси отъ мечката, а момата се простира на зе-

мята, прави се на мъртва. Мечката дойде, подуши момата откукъ — оттамъ и се отдалечи.

Всички хора се запитватъ, какво е предназначението на човѣшкия животъ. »Предназначението на човѣшкия животъ се заключава въ това, да има една добре организирана държава, да има разумни граждани — майки, бащи, проповѣдници, учители, управници и др. Държавата представя формата на живота, разумнитѣ граждани представятъ съдържанието на самата държава, а това, което тѣ носятъ въ ума и въ сърдцето си — смисъла на държавата. Който разбира формата, съдържанието и смисъла на живота, той е разбралъ дълбокия смисълъ на цѣлокупния животъ.

Стремете се къмъ истината, която може да ви направи свободни. Още днесъ можете да бъдете свободни. »Когато казвамъ, че можете да придобиете свободата си въ единъ день, азъ разбирамъ единъ Божественъ день, който се равнява на хиляда години. Ако можете да живѣете единъ день, както трѣбва, това сж хиляда години добъръ животъ. Ако нѣкой каже, че може да ви обича само единъ день, това сж хиляда години. На другия день пакъ ще ви обича и то само за единъ день. Знаете ли, какво нѣщо е да ви обича единъ човѣкъ цѣли хиляда години? Вие ще се отегчите отъ любовта на този човѣкъ. »Красотата на любовта се заключава въ това, всички сжщества да ви обичатъ, а не само едно. »Щастливъ е човѣкъ, когато обича всичко въ свѣта: въздухътъ, водата, свѣтлината, изворитѣ, растенията, животнитѣ, хората. Дето мине, всички го поздравяватъ, посрѣщатъ го като царь. Такова е отношението на всички живи сжщества къмъ Бога.

Хората, които мислятъ, че стоятъ най-високо въ стълбата на животинското царство, иматъ особена идея за Бога. Тѣ гледатъ на Него като нѣщо далечно, отвлѣчено. Богъ е близо и далечъ — отъ човѣка зависи това. Свещено нѣщо е Богъ. Достатъчно е да помисли човѣкъ за Него, за да трепне душата му съ онова велико, свето благоговение на Сина къмъ своя Баща. Ако човѣкъ изпитва свещенъ трепетъ къмъ слънцето — носителъ на енергия, колко повече трѣбва да затрепти цѣлата му душа къмъ Онзи, Който му е далъ животъ. »Ще кажете, че само идеалиститѣ иматъ свещенъ трепетъ къмъ Бога. »Споредъ мене, и материалиститѣ, и

идеалистите иматъ свещенъ трепетъ. Защо? → Казано е, че Богъ е Любовь. Въ този смисълъ, нѣма живо същество въ свѣта, което да не благоговѣе предъ любовта. Вижте, какъ младиятъ момъкъ материалистъ благоговѣе предъ своята възлюбена. Вижте, какъ богатиятъ търговецъ материалистъ благоговѣе предъ красивитѣ моми. Това е все любовь. Едно трѣбва да знаете: никой не може да бжде обичанъ, докато не обича Бога. Въ любовта къмъ Бога е щастието на цѣлото човѣчество. Нѣма ли тази любовь, той е изложенъ на голѣми нещастия. Човѣкъ трѣбва да изправи отношенията си къмъ Бога и, каквото срещне на пътя си — човѣкъ, животно, растение, да знае, че Богъ се проявява чрезъ тѣхъ. Както жената изприда вълната, тъкачътъ — изтъкава платното, така и разумнитѣ същества сж работили хиляди години съ мисълта си и сж създали свѣтлината, водата, въздуха и т. н. Следователно, споредъ степенята на свѣтлината ние сждимъ за развитието, до което сж достигнали разумнитѣ същества.

➤Помнете: никой не е самъ въ живота, никой не е изоставенъ. Разумнитѣ и възвишени същества се грижатъ за насъ съ всичката си любовь и самоотверженост. ➤За да ни услужватъ и помагатъ, тѣ сж готови на всѣкакви жертви. Тѣ се притичатъ въ помощъ на всѣки беденъ и страдащъ, на всѣки затворникъ. Тѣ се притичатъ въ помощъ на всѣко пѣшкане на онѣзи, които лежатъ въ гроба. ➤Хората мислятъ, че като погребатъ умрѣлия, всичко се свършва съ него. Много време лежи умрѣлиятъ въ гроба, не може да се отдѣли отъ тѣлото си. Той гледа, какъ частица следъ частица се кжса отъ тѣлото му, вижда, че близкитѣ му плачатъ, но нищо не може да имъ каже. Страшно е положението на човѣка въ гроба, ако преждевременно не се е справиль съ желанията си, т. е. ако не е скжсаль връзката си съ земята. Който е работиль съзнателно върху себе си и се е справиль съ земнитѣ си желания, той лесно се освобождава отъ тѣлото си.

Какъ може да се избави човѣкъ отъ страданията? Освенъ любовта, никаква сила, никакви закони не сж въ състояние да спасятъ човѣка отъ страданията. Тя трѣбва да се тури като основа между всички хора на земята и между всички народи. Докато всички хора не се обединятъ въ единъ човѣкъ, докато всички народи

не станатъ единъ народъ, страданията нѣма да изчезнатъ отъ земята.» Личниятъ животъ трѣбва да отстѣпи на Божествения. Докато всички учени, свещеници, проповѣдници, майки и бащи, слуги и господари не се проникнатъ отъ идеята да служатъ на човѣчеството въ името на любовта, свѣтътъ нѣма да се оправи. »Радвайте се, че свѣтътъ върви вече къмъ исправяне.« Има хора въ свѣта, които служатъ на любовта, на мъдростта и на истината. »Днесъ тѣзи хора заповѣдватъ и управляватъ. Къде сж тѣзи хора, познавате ли ги, или не, това не е важно. Тѣ сж двигатели на човѣчеството. Кой кара колата: конътъ, който е впрегнатъ въ нея, или човѣкътъ, който държи юздитѣ на коня?

„Близо е лѣтото“. Който се намира предъ лѣтото на живота, да внимава да не изгуби благоприятнитѣ условия, които то носи. Ако сте закѣснѣли въ разбираиията и въ постиженията си, бждете будни сега, да не пропуснете добритѣ условия, не отъ страхъ, но отъ съзнание. Днесъ много хора изпълняватъ нѣкои нѣща отъ страхъ, но нѣматъ голѣми придобивки. Турете страха настрана и кажете въ себе си: „Близо е лѣтото“. Като се убедите въ приближаването на лѣтото, скочете всички на кракъ и, въ каквото положение да се намирате, започнете съзнателна работа: болниятъ да отхвърли болестята отъ себе си; слабиятъ въ решаване на задачитѣ си да се впрегне на работа, да реши мъжнитѣ си задачи; »прегърбениятъ да изправи гърбицата си; грозниятъ да стане красивъ; стариятъ да се подмлади.

За да се постигне всичко това, хората се нуждаятъ отъ вѣра. Достатъчно е да повѣрватъ въ условията, които лѣтото носи, за да скочатъ на крака и млади, и стари. Само онзи може да скача, който чувствува въ себе си великъ, вжтрешенъ импулсъ. Разумниятъ човѣкъ скача, за да се освободи отъ нѣщо. Богатиятъ скача, за да се освободи отъ товара, който носи на гърба си. Стариятъ скача, за да усилн краката си и да се подмлади. Нечистиятъ скача, защото отива да се измие. Следователно, когато се разтоварите отъ нещастията и страданията си, отъ неджитѣ и слабоститѣ си, отъ нечистотата си, скачайте, пѣйте и веселете се. Кога младата мома скача на хорото? — Когато се е измила, облѣкла и нагиздила добре.

„Близо е лѣтото“. По какво ще познаемъ, че лѣ-

тото е наближило? — По това, че Божието благословение иде така, както хората го очакват. Божието благословение ще дойде върху хората, когато започнат да живѣят споредъ законитѣ на Божията Любовь, Мждростъ и Истина. Това не значи, че тѣ ще изгубятъ своята индивидуалностъ. Напротивъ, тѣ ще станатъ такива, каквито сж — всѣки ще прояви своето естество. Колкото повече се развива човѣкъ, толкова по-богатъ и разнообразенъ е неговиятъ вътрешенъ животъ. Колкото по-издигнатъ е човѣкъ, толкова по-снизходителенъ е къмъ погрѣшкитѣ и слабоститѣ на онѣзи, които стоятъ по-долу отъ него. Че нѣкой вълкъ изялъ една овца, или лисицата — една кокошка, той не ги сжди. Той си казва: Ако човѣкъ яде овце и кокошки, какво остава за вълка и за лисицата? Ще кажете, че човѣкъ има право. — Кой му даде това право? Не можете да сждите вълцитѣ, мечкитѣ и лисицитѣ, докато и човѣкъ има сжщитѣ слабости.

Човѣкъ не трѣбва да се самоосжжда, но да дойде до едно вътрешно самовѣзпитание, да изправи погрѣшкитѣ си. Сегашнитѣ хора трѣбва да се освободятъ отъ едно вътрешно, чуждо влияние, което се дължи на известни органически и полуорганически вещества въ тѣхъ, които не хармониратъ съ трептенията на тѣлата имъ. Тѣ сж отрови, отъ които човѣкъ непременно трѣбва да се освободи. Отъ редъ поколѣния насамъ въ човѣшкия умъ има чужди мисли, въ човѣшото сърдце — чужди чувства и въ човѣшката воля — чужди постѣпки, отъ които човѣкъ трѣбва да се освободи. Подъ думата „чужди вещества, чужди мисли, чувства и постѣпки“ разбираме всичко онова, което не е Божествено, и което носи нещастия за човѣчеството. Свѣтътъ се нуждае отъ нови поети, нови писатели, нови музиканти, нови учени и философия. Поетитѣ трѣбва да възпѣятъ любовта, но по какъвъ начинъ? Каква любовь е тази, която допуска съмнението и подозрението? Обичашъ нѣкого, а се съмнявашъ въ него — това не е любовь. Любещиятъ се отличава съ устойчивъ характеръ. Той не се подава на никакви съмнения. Характерътъ препорѣчва човѣка. Като има добъръ и устойчивъ характеръ, той може да постигне всичко. Ако е писателъ или поетъ и напише нѣщо, отъ което не е доволенъ, ще употреби повече усилия и ще напише нѣщо по-хубаво. Ако

днесъ направи нѣщо, отъ което не е доволенъ, на другия день ще направи нѣщо, което ще го задоволи.

„Близо е лѣтото“. Съ други думи казано: Близо е времето, когато Синъ Человѣчески ще дойде на земята да научи хората, какъ да живѣятъ. Той нѣма да сѣди хората, но ще ги поучава. Въ продължение на хиляда години най-много тѣ трѣбва да приложатъ законитѣ на любовта, на знанието и на свободата. Нова наука, нови знания предстоятъ на човѣчеството, за да влѣзе въ Божественото лѣто. >Три плода трѣбва да уздрѣятъ презъ това лѣто: плодетѣ на любовта, на младостта и знанието на истината и свободата. Блажени сѣ онѣзи, които могатъ да вкусятъ отъ тѣзи плодове.

Желая ви въ бждеще и вие да вкусите отъ тритѣ плода, които ще узрѣятъ презъ Божественото лѣто.

-
44. Беседа отъ Учителя, държана на 29 юний, 1930 г.
София. — Изгрѣвъ.

Въ дома на Симона.

„А Исусъ като бѣше въ Витания, въ дома на Симона прокаженаго.“ *)

„Въ дома на Симона прокаженаго“. Истината посещава не само праведнитѣ и свети хора, но и грѣшнитѣ. Тя влиза не само въ домоветѣ на богатитѣ, но и въ домоветѣ на сиромаситѣ. Истината се намира навсѣкжде. Казано е въ стиха, че Христосъ билъ въ дома на Симона прокаженаго. Днесъ считатъ за прокаженъ всѣки човѣкъ, който страда отъ нѣкаква тежка, неизлѣчима болестъ. Страшно е да се каже за нѣкого, мжжъ или жена, че е прокаженъ. Когато Христосъ влѣзълъ въ дома на Симона, последниятъ оздравѣлъ. Значи, Христосъ го излѣкувалъ отъ проказата му.

Като се говори за страдания и за болести, за радости и скърби, хората търсятъ смисъла на живота и казватъ, че смисълътъ на нѣщата е въ формитѣ имъ. Въ сжщностъ не е така. > Говори се за красиви очи, за красивъ носъ, за красива уста, за красиво тѣло, но красотата не е въ самитѣ очи, носъ, уста, тѣло, но въ това, което излиза отъ тѣхъ. Нѣщо невидимо излиза отъ очитѣ на човѣка, което ги прави красиви. > На сжщото основание, казвамъ, че смисълътъ на живота не е въ неговитѣ форми, но въ невидимото, което излиза отъ тѣхъ. > Затова, именно, хората се запитватъ, какво въ сжщностъ, представя човѣкъ. > Досега никой не е далъ точно опредѣление за човѣка. Ако ви запитатъ, какво представятъ мжжътъ, жената, майката, бащата, детето, по-лесно може да се намѣри нѣкакво специфично качество, съ което да си отговорите на въпроса. За човѣка, обаче, като общо понятие, мжно можете да си дадете нѣкаквъ отговоръ. Ако ви запитатъ, какво нѣщо е рѣка, веднага ще кажете, че тя представя вода, която тече. Ако водата седи на едно мѣсто, не се движи, не тече, тя не може да бжде рѣка. Какво нѣщо е изворътъ? — Вода, която извира. Ако не извира, не може да се нарече изворъ.

*) Матей 26:6.

„Въ дома на Симона“. Тамъ бѣха се събрали Христосъ, ученицитѣ Му и още, много хора да слушатъ Словото Му. Една жена се приближи при Него и започна да налива на главата Му скъпо миро. Нѣкои отъ ученицитѣ възнегодуваха, защо се разлива това скъпо миро, когато може да се продаде, и паритѣ да се раздадатъ на бедни. Нѣкои отъ народа пъкъ търсѣха случай да хванатъ Христа и да Го предадатъ на съдъ. Значи, много хора бѣха събрани около Христа, но всѣки имаше различенъ интересъ. Не можете да срещнете двама души, които се интересуватъ отъ едно и също нѣщо. Нѣкои религиозни дотолкова, се влюбватъ въ Бога че всичко забравятъ. Когато срещнатъ, веднага започватъ да му говорятъ за Бога. Тѣ мислятъ, че всички хора се интересуватъ отъ едно и също нѣщо. Представете си, че единъ такъвъ религиозенъ срещне на пътя си гладенъ, беденъ човѣкъ и започне да му разправя за Господа. Какво ще му каже бедниятъ човѣкъ? Той ще го погледне и ще му каже: Гладенъ съмъ, помогни ми! Може би азъ повече отъ тебе съмъ слушалъ за Бога, но сега искамъ, въ името на твоя Богъ, Който живѣе въ тебе, да ми помогнешъ. Ще кажете, че този човѣкъ мисли само за хлѣбъ. За какво друго ще мисли? Щомъ е гладенъ, първо ще мисли за хлѣбъ. Като задоволи глада си, ще мисли за други нѣща. За какво мисли проповѣдникътъ? И той мисли за хлѣбъ. За да изкара прехраната си, той вади стихове отъ Евангелието, тълкува ги и по единъ или по другъ начинъ, изкарва цѣла беседа. Колкото по-добъръ проповѣдникъ е той, толкова по-скъпо му плащатъ. Има видни проповѣдници въ Америка, на които плащатъ по 10—12 хиляди долара месечно. Това сж 50 хиляди лева български пари! Красноречиви сж тѣзи проповѣдници, добре говорятъ. Какъ да не проповѣдвашъ за такъвъ Господъ, който плаща толкова много? Докато този Богъ е богатъ, всички, проповѣдватъ за него. Щомъ осиромашее, и проповѣдитѣ преставатъ. Истинскиятъ Богъ не осиромашава, както хората, но Той не се занимава съ материални работи. На избранниците си Той не дава голѣми богатства. Понѣкога прави изключение, но само когато иска да изпита човѣка. Тогава Той му дава голѣми богатства, кжщи, красива жена, но, въ края на краищата, този човѣкъ се е повече понижилъ, отколкото повдиг-

налъ. Ако жената на нѣкой мжжъ е красива, той я ревнува и не ѝ дава спокойствие. И той не е спокоенъ, но и тя нѣма спокойствие. Ако жената има красивъ мжжъ, и тя ревнува. Ако ревнивиятъ мжжъ е учителъ, ще се дразни лесно, ще се кара на ученицитѣ си, нѣма да бжде доволенъ отъ отговоритѣ имъ, ще пише много двойки. Както постѣпва съ ученицитѣ си, така и природата постѣпва съ него, да му покаже, че и той е невежа като тѣхъ. Той кжса ученицитѣ си, а природата кжса него. Тя му изпрати една треска, хвърли го на легло, за да научи урока си добре. Ученикътъ може да е беденъ, но учителътъ му го кжса. Учителътъ може да е богатъ, но природата не обръща внимание на богатството му, тя му праща нѣкаква болестъ, да извлѣче поука. Дали беденъ, или богатъ човѣкъ боледува, за природата е безразлично.

Две сестри трески се събрали една вечеръ подъ единъ мостъ, да си поприказватъ и да решатъ, какъ да прекаратъ лѣтото. Тѣ се оплаквали отъ хората, че били много затворени, никой не ги приема и сж принудени да гладуватъ. Най-после едната треска каза: Азъ решихъ това лѣто да отида на планината, дето единъ овчаръ пасе овцетѣ си. Ще влѣза въ млѣкото, което дои вечеръ и, като тури първата лъжица млѣко въ устата си, ще се настаня въ него и ще започна да го треса. Той е здравъ, младъ момѣкъ, има какво да получа отъ него. Втората треска каза: Азъ пъкъ познавамъ единъ богатъ, тлъстъ кадия, ще влѣза въ него и ще го оберa. Овчарѣтъ миналъ въ това време по моста и, като чулъ разговора на трескитѣ, спрѣлъ се да послуша, какво се разговарятъ. Той разбиралъ езика имъ и, като чулъ, че треската се готви да го нападне, решилъ да вземе мѣрки, да се запази. Като отишълъ при овцетѣ си, видѣлъ, че една отъ тѣхъ умрѣла. Одралъ кожата ѝ, изчистилъ я, изсушилъ я и направилъ отъ нея мѣхъ, въ който турялъ издоеното млѣко. Треската била вече при него. Като видѣла, че той доилъ млѣкото, тя веднага влѣзла въ мѣха. Овчарѣтъ бързо завързалъ мѣха и го оставилъ настрана. Цѣло лѣто треската тресла мѣха, но нищо не могла да извади отъ него. На есенъта овчарѣтъ отворилъ мѣха, излѣлъ млѣкото, измилъ го добре и турилъ въ него сирене за зимата. Отслабнала и гладна, треската се върнала пакъ

подъ моста, да се срещне съ сестра си. Като я видѣла толкова мършава, сестра ѝ запитала: Сестро, какво ти стана, че си толкова слаба? Тя разказала, какъ прекарала на планината; оплакала се, че овчарѣтъ я изигралъ. Втората треска казала: Азъ използвахъ добре кадията. Той бѣше тлъстъ човѣкъ, обичаше да яде богати яденета, имаше какво да взема отъ него. Но не се безпокой, азъ познавамъ още единъ кадия, сжщо тлъстъ и богатъ. Ще отидемъ дветѣ при него. Единъ день ти ще го разтърсвашъ, на другия день — азъ, докато вземемъ всичкото му богатство.

Това е приказка, отъ която човѣкъ може да се поучи. Изобщо, всѣка речъ има за цель да застави човѣка да слуша. День следъ день той привиква да слуша. Каква е цельта на дишането? Какво се постига съ една вдишка и издишка? — Нищо особено. Една вдишка и издишка не разрешаватъ въпроситѣ, обаче, непрестанното дишане води човѣка къмъ известна цель. Непреривното мислене, чувствуване, дишане, хранене разрешаватъ задачитѣ, за които човѣкъ е дошълъ на земята. Не е въпросъ да накарате всички хора да вѣрватъ въ Бога. Никои не може да накара ближния си да вѣрва въ Бога и да разбира живота като него. Всѣки човѣкъ разбира живота по своему. Въ това отношение, никой никого не разбира. Видни учени, философи, писатели, реформатори сж останали неразбрани отъ близкитѣ си. Мжжетѣ не разбиратъ женитѣ, но и женитѣ не разбиратъ мжжетѣ. Съ други думи казано, нито сърдцето разбира ума; нито умътъ разбира сърдцето. На това неразбиране се дължатъ противоречията въ живота. Когато мислитѣ и чувствата, умътъ и сърдцето сж въ хармония, човѣкъ е свободенъ отъ противоречия. Това се постига, когато Божественото начало въ човѣка вземе надмощие.

Мнозина подържатъ мисълта, че всичко, което става въ живота, е Божествено. Ако е така, защо хората се оплакватъ едни отъ други? Защо страдатъ? Други пъкъ твърдятъ, че въ живота цари пълно единство. По принципъ тази мисль е вѣрна, но по проявитѣ на живота, изявенъ въ всички форми, не е така. Животътъ, вложенъ въ форми — растения, риби, птици, млѣкопитаещи, хора, ангели е различенъ. Всички същества правятъ усилия да измѣнятъ своитѣ форми, съ

цель да подобрятъ живота си. Въ промѣнитѣ, които ставатъ съ тѣхъ, се заключава тѣхното спасение. При сегашнитѣ човѣшки форми никой не може да бжде щастливъ. Като изучавате хората, виждате, че въ всѣка човѣшка форма има нѣщо изкривено или недоразвито: нѣкъде очитѣ сж криви, другаде — носа, на трето мѣсто — устата, на четвърто — ушитѣ, ржцетѣ, краката, тѣлото и т. н. Рѣдко ще срещнете човѣкъ съ нормално развити удове, или напълно хармониченъ — все има нѣщо деформирано въ него. За да се исправятъ, хората трѣбва да възстановятъ връзката си съ Бога, да Го познаятъ. Познаването на Бога внася хармония въ човѣшкитѣ мисли и чувства. Ние знаемъ, че хармонията постепенно исправя нѣщата. Затова, именно, единъ отъ гръцкитѣ философи е казалъ: „Познай себе си! Това значи, познай Божественото въ себе си, познай Бога.

»Какъ можете да познаете Бога? Питамъ: какъ момъкътъ се запознава съ момата, която харесва? Като я срещне, той трѣгва следъ нея, да научи, кжде живѣе. Следъ това започва да обикаля кжщата ѝ, да разбере, кжде ходи, съ какви хора дружи, какъ се облича. Като се домогне до тѣзи данни, той иска да се запознае съ нея, да чуе, какъ говори, какъ мисли, какви възгледи има за живота и т. н. Въ края на краищата, той казва, че я познава. Не трѣбва ли и ние по сжщия начинъ да проследимъ проявитѣ на Бога чрезъ всички живи сжщества и да ги изучаваме? Само по този начинъ ще намѣримъ Бога навсѣкжде въ живота и ще Го познаемъ.

»Какво, въ сжщностъ, представя Богъ? — Любовь, която прониква въ всички форми и осмисля живота имъ. Богъ прониква въ всички красиви и възвишени форми. Дето е Богъ, тамъ е животътъ, тамъ е любовта. Затова е казано: „Богъ е Богъ на живитѣ, а не на мъртвитѣ“. Дето Богъ присжтствува, нѣма смъртъ. Външно формата може да е мъртва, но вътрешно е жива. Докато клеткитѣ на предметитѣ и на тѣлата сж събрани въ едно цѣло, тѣлото е живо. Щомъ се разпръснатъ, настава смъртъ. Въ този смисълъ, смъртъта не е нищо друго, освенъ моментъ на нарушаване вътрешното равновесие между клеткитѣ. »Човѣкъ умира, само когато се скжса връзката между душата му и Първата Причина, но и тази смъртъ е частична, а не пълна.

Човѣкъ не може да бжде щастливъ, докато не разбира законитѣ на живота и на смъртта. Момѣкъ не може да бжде щастливъ, ако мисли, че, като се облѣче и докара, ще намѣри своята възлюбена. Той може да намѣри нѣкоя мома, но тя не е неговата възлюбена, която го разбира и обича. Това е механическо, външно познаване, но когато дойде до вътрешния животъ, момѣкътъ ще се натъкне на голѣми мъчности. Който се ожени за мома, която случайно срещналъ на пѣтя си, цѣлъ животъ ще носи последствията на своята погрѣшка.

Въ едно отъ преданията за Адама се казва, че първата му жена била нѣкоя си Левита, кабалистическо име, съ която не могълъ да живѣе. На Левита, на нейното поколѣние се отдаватъ всички нещастия въ свѣта. Дали е съществувала такава жена, не се знае. Също не се знае, дали и Ева е била такава, каквато я описватъ въ Библията. Изобщо, много нѣща се пишатъ, но доколко сж вѣрни, не се знае. Много нѣща сж написани добре, но не се разбиратъ добре. Една задача е написана добре, но важно е, какъ ще се реши. И небето е написано добре, но малцина разбиратъ написаното по него. Отъ хиляди години слънцето грѣе, изпраща свѣтлина и топлина, дава животъ, но какво въ сжщностъ представя то, малко хора знаятъ. Луната грѣе, пълни се и се изпразва, но и за нея малко се знае. Даже и за земята, на която живѣемъ, малко знаемъ. Едни казватъ, че вътрешността на земята е твърда, други — течна, трети — огнена. Отъ тритѣ твърдения кое е вѣрно? Каквото и да се говори за земята, тя е такава, каквато е, ние не можемъ да я измѣнимъ; но другъ е въпросътъ, ако знаемъ истината такава, каквато е въ действителностъ.

Съвременниятъ човѣкъ трѣбва да изучава условията и положението, въ което днесъ се намира, да ги използва разумно, а не да мисли само за бждещето. Ако днесъ работи съзнателно и разумно, и въ бждеще го чака добро. Ако не може да изиграе добре, днешната си роля човѣкъ изпада въ положението на Донъ Кихота или Санчо Панса: или, като идеалистъ, ще живѣе съ неоситжими идеали, или, като материалистъ ще мисли само за осигуряване на живота си. Сегашнитѣ хора сж повече материалисти, отколкото идеалисти. Даже и религиознитѣ гледатъ материалистически на живота. Тѣ

вѣрватъ въ Бога, но очакватъ отъ Него да ги осигури, да имъ даде богатство, високи служби, да ги направи видни хора. Тѣ вѣрватъ въ Бога, но мислятъ за себе си, да иматъ срѣдства да си поживѣятъ добре, да си хапнатъ и пийнатъ. Въ това отношение тѣ приличатъ на онзи момъкъ и на онази мома, които сж решили да се женятъ, но търсятъ добъръ случай да се наредятъ добре и да се осигурятъ. Момата казва: Ще се оженя, но ако намѣря нѣкой богатъ момъкъ, макаръ и глупавичкѣ. И момъкътъ търси богата мома, макаръ и глупавичка. Какво ще постигнатъ само съ богатството? Ще ядатъ и ще пиятъ, ще живѣятъ спокойно, докато дойде една болестъ, която ще ги държи четири — пет години на легло и, следъ като вземе всички имъ капиталъ, тѣ казватъ: Какво разбрахме отъ живота? Следъ голѣми страдания и мъчности тѣ разбиратъ, че сж били на кривъ пѣтъ и казватъ, че животътъ нѣма смисълъ. Това е криво разбиране. Животътъ има смисълъ, но за онѣзи, които живѣятъ разумно. Ти може да си философъ, но ако не разбирашъ живота, философията не може да ти помогне. Истинска философия е тази, която оправя пѣтя първо на самия философъ. Ако на него помага, ще помогне и на другитѣ. »Понеже всички сжщества взаимно си влияятъ, стремете се да живѣете въ областта на възвишената и свѣтла мисль. Съ вашата мисль вие ще влияете на много сжщества, ще имъ покажете правия пѣтъ въ живота.

Първата задача на човѣка, е да изучава себе си. Само по този начинъ той може да работи за развиване на онѣзи чувства и способности, които сж въ зародишно състояние въ него. »Въ българина, напримѣръ, религиозното чувство е слабо развито. Той има вѣра, но религия нѣма, затова »горната част на главата му, дето се намира центърътъ на религията, е сплесната. Отсѣгтствието на религиозно чувство му създава голѣми нещастия. »Религиозното чувство въ него е свързано съ чувството на благоговение, на почитъ и уважение. »Свѣстѣта въ българина е добре развита, »но му липсва мекота. За да развие религиозното си чувство, българинътъ трѣбва да намѣри специфиченъ наученъ методъ. »И американецътъ не е религиозенъ. Религиозното чувство е развито добре въ германеца,

руснака и евреина. Никой народъ не пази така религията си, както еврейскиятъ. Обаче, колкото еврейнътъ е религиозенъ, толкова е и материалистъ. Тази е причината за голѣмата вътрешна борба, която преживява. Българитъ сж изпратени на Балканския полуостровъ между славянитъ съ единствената целъ, да развиятъ религиозното си чувство и любовъ къмъ Бога. Религиозното чувство се нуждае отъ специални условия и специална храна за развиването си. Когато нѣкой момъкъ реши да се жени, добре е да избере мома, въ която религиозното чувство е силно развито, за да се предаде то на бъдещето поколѣние.

Време е вече, хората да излѣзатъ отъ гжстата срѣда, въ която живѣятъ, и да влѣзатъ въ по-рѣдка. Това значи: да излѣзатъ отъ материалния свѣтъ, и да влѣзатъ въ духовния. За това сж нуждни специални органи. Както рибата не може да живѣе въ въздуха, докато не развие специални органи за това, така и човѣкъ не може да влѣзе въ духовния свѣтъ, ако не се пригоди къмъ неговитъ условия. За тази целъ сж създадени различни религиозни системи, които учатъ хората, какъ да живѣятъ, за да се повдигнатъ надъ обикновенитъ условия, да минатъ въ по-рѣдка срѣда. Който не е готовъ за новитъ условия и преждевременно влѣзе въ тѣхъ, ще се задуши. Той ще се намѣри въ положението на нѣкои европейци, които искатъ да подражаватъ въ дишането на индуситъ, но не могатъ да издържатъ. Има индуси, които сж постигнали голѣми резултати въ дишането. Тѣ могатъ да задържатъ дишането си до единъ часъ. Това говори за голѣма сила, за голѣмо търпение. Нѣкои европейци едва издържатъ до три минути. Минатъ ли три минути, тѣ губятъ съзнание. Нѣкой казва, че е търпеливъ, но не е опиталъ търпението си. Ако иска да знае, колко е търпеливъ, нека се опита, колко време може да задържа дишането си. Ще каже, че задържа дишането си 30 секунди. Това не е търпение, съ него нищо не може да постигне. Търпеливиятъ човѣкъ трѣбва да задържа дишането си поне две минути. Безъ търпение нищо не се постига.

„Въ дома на Симона прокаженаго“. Когато Христосъ дойде въ вашия домъ, както въ дома на Симона прокаженаго, не казвайте, че сте грѣшни, че не сте даровити, но говорете истината. Предъ васъ стои една

велика задача за разрешаване. За да я решите правилно, приложете вѣрата си като наука, която може да ви помага въ всички трудни моменти на живота. Момѣкъ и мома, които се женятъ, трѣбва да иматъ вѣра единъ въ другъ. Само при това положение, тѣ могатъ да се надѣватъ на добъръ животъ.

»Сега, като ви говоря, нѣкои се отнасятъ съ недо- вѣрие къмъ всичко. Тѣ слушатъ и се дърпатъ назадъ, страхуватъ се да не изгубятъ това, което иматъ днесъ. Нѣма защо да се страхуватъ.»Ще знаете: който се дър- жи за човѣшкото, рано или късно, ще го изгуби; при това, човѣшкото ще му причини такива страдания, за каквито никога не е мислилъ. Човѣшкото е преходното въ живота. Обаче, който приеме Божественото и му даде условия да се прояви, той ще осмисли живота си. Страданията ще бждатъ благо за него. Той ще расте и ще се развива, ще се радва на доброто въ свѣта. Следвайте Божествения пѣтъ, и не се страхувайте. Съ Божественото и на този, и на онзи свѣтъ ви очаква радостъ.»Съ човѣшкото на всѣкжде ви очакватъ страдания. За да влѣзете въ духовния свѣтъ, между ангелитѣ и възвишенитѣ сѣщества, вие трѣбва да знаете тѣхния езикъ. Нѣкой казва, че знае български езикъ и българската граматика. И това знание е на мѣсто, но то има отношение само къмъ България и българитѣ. Ако отиде въ Германия, въ Франция, въ Англия или въ Русия, за да бжде разбранъ, трѣбва да знае тѣхния езикъ. Само съ български езикъ нищо не може да постигне. На сѣщото основание, казвамъ: За да се разберете съ светиитѣ, трѣбва да знаете тѣхния езикъ; за да се разберете съ ангелитѣ, трѣбва да знаете ангелския езикъ. Безъ знание никжде нѣма да ви приематъ. Светията и ангелътъ ще минатъ край васъ, като че не ви виждатъ. Какъ постѣпва философътъ съ мравката? Тя се качва по него, но той нито я вижда, нито я чува, продължава своята научна работа.

Мнозина живѣятъ съ илюзията, че представятъ нѣкакво величие. Обаче, като умратъ, тогава виждатъ, какво величие сѣ били. Тѣлото имъ се разпада, мускулитѣ окапватъ и отъ тѣхъ остава едно голо съзнание, че сѣ били нѣщо, но какво, и тѣ не знаятъ. Много философи и учени взиматъ празднитѣ черепи на тия величия и ги изследватъ. Който разбира да чете по-чо-

вѣшката глава, той чете по нея, като по книга. Каквото мисли и чувствува човѣкъ и както постѣпва, всичко се пише на главата му.

»Преди години бѣхъ въ Рилския манастиръ, дето видѣхъ черепи на калугери, живѣли преди много години. Поискахъ да ми дадатъ нѣколко черепа, да прочета нѣщо. Взехъ единъ черепъ, турихъ вътре една запалена свѣщъ, да го освѣти добре, и започнахъ да чета: Този калугеръ е билъ грубъ, жестокъ човѣкъ, обичалъ да се кара, да се бие съ хората. — По какво познавашъ? — Костъта на центъра около ушитъ му е много тънка, и свѣтлината прозира ясно. Това показва, че той е изразходвалъ силитъ на този центъръ поради което костъта на това мѣсто е изтънѣла. Взимамъ другъ черепъ и казвамъ, че този калугеръ ималъ голѣма слабостъ къмъ женитъ. — Възможно ли е това? Той е живѣлъ въ манастиръ, служилъ е на Бога. — И въ манастиръ е живѣлъ, и на Бога е служилъ, но не е могълъ да измѣни своя вътрешенъ стремежъ. Не се измѣня лесно човѣшкиятъ характеръ. Юда живѣ при Христа, бѣше Неговъ ученикъ, но, въ края на краищата, Го предаде. За да измѣни характера си, човѣкъ трѣбва да работи съзнателно върху себе си. Съзнателната работа подразбира работа съ любовъ и знание.

»Какво представя любовта? Какъ се изявява тя? Когато двама души се обичатъ, тѣ едновременно трѣбва да се развиватъ въ тѣлесно, и въ сърдечно, и въ умствено отношение. Това значи, да има хармония между тѣхъ. »Обаче, ако единиятъ се развива добре, а другиятъ всѣки день слабѣе, между тѣхъ нѣма хармония. И двамата трѣбва да цвѣтятъ и да се развиватъ хармонично. »Ще кажете, че единиятъ ще помага на другия. Това е невъзможно. Любовта помага и повдига човѣка. Ако любовта имъ не може да направи това, сами тѣ нищо не могатъ да направятъ. Майката носи временно детето си на ръце. Щомъ заякне, тя го оставя да пълзи, да се изправя на краката си, докато пристѣпи. Щомъ пристѣпи и започне само да ходи, тя не го носи вече. Тя се радва, че то постепенно расте, започва да говори, да се разбира съ нея. Детето разбира вече, какво нѣщо е майката, а оттамъ то разбира и Бога. Следователно, любовта възраства, повдига и укрепва

човѣка. Очаквате ли отъ човѣка да направи това, вашата работа е свършена.

Нѣкои искатъ да знаятъ, какво е мислилъ Богъ, като създавалъ човѣка. Тѣ искатъ да знаятъ, каква е била целта Му, за да създаде свѣта и животѣ сщщества. Това не ме интересува. Азъ искамъ да зная, защо съмъ дошълъ на земята и какво се иска отъ мене. Щомъ си задамъ този въпросъ, веднага си отговарямъ: Азъ съмъ дошълъ на земята, да възлюбя Онзи, Който ме е създалъ, и да се интересувамъ отъ това, което е направилъ. Той ме обича, и азъ ще Го обичамъ. Той се интересува отъ мене, и азъ се интересувамъ отъ Него. Той е вложилъ въ моя умъ и въ моето сърдце частъ отъ своя капиталъ, и азъ трѣбва да благодаря, разумно да го използвамъ. Ако следъ всичко това човѣкъ отрича Бога и мисли, че самъ, безъ Неговата помощъ, се е домогналъ до известни знания и опитности, той самъ се поставя на кривъ пѣтъ, самъ се спъва. Ако ти, родениятъ отъ майка и отъ баща, си позволявашъ да ги отричашъ, да отричашъ капитала, който тѣ сж вложили въ тебе, ти самъ се осждашъ на смъртъ. Какво ще стане съ тебе, ако тѣ оттеглятъ капитала си отъ твоя умъ и отъ твоето сърдце? Другъ е въпросътъ, ако ти си роденъ безъ баща и безъ майка. Щомъ си роденъ отъ майка, която е вложила частъ отъ капитала си въ твоя умъ, и отъ баща, който ти е предалъ характера си, ти си длъженъ да ги признавашъ.

И тѣй, вложите новото въ своя животъ, за да се свържете съ разумната природа. Всѣки день природата влага по нѣщо ново, както въ себе си, така и въ всички сщщества. Всѣка секунда, всѣка минута, всѣки день носи нѣщо ново въ себе си. Отворете сърдцата и умоветѣ си да приемете новото, което иде отгоре, отъ слънцето, отъ великия и възвишенъ свѣтъ. Вие сте потопени въ този свѣтъ. Бждете будни да се ползвате отъ благата, които той носи, да не кажете нѣкога: „Вода газя, жаденъ ходя“. Работете съзнателно, вървете напредъ и не се спирайте да разглеждате, кое учение, или коя религия е права. Всѣко учение, всѣка религия носи нѣщо ново, но човѣшкиятъ духъ и човѣшката душа стоятъ надъ всичко. Тѣ създаватъ и науката, и религията, следователно, тѣ сж факторитѣ въ живота. — Защо? — Защото чрезъ тѣхъ се проявява

Богъ. »Следъ духа и душата идатъ ума и сърдцето, сж-що фактори въ човѣшкия животъ. И чрезъ тѣхъ се проявява Богъ. Затова казваме, че грѣнчарѣтъ е факторъ, а не грѣнцитѣ. »Науката и религията сж срѣдства за човѣка, а не цель. Благодарете имъ, безъ да ги боготворите, безъ да имъ се кланяте. »Нѣкои турятъ на първо мѣсто въ живота си религията, а други я отричатъ. Първитѣ казватъ, че не може да се живѣе безъ храмове, вторитѣ не ги признаватъ. »Питамъ: Ако Богъ живѣе въ тебе, имашъ ли нужда отъ храмове? »Направете тѣлото си чисто и свето, да бжде храмъ, въ който Богъ да живѣе. Който не умира, има ли нужда отъ паметникъ? Тамъ, дето Богъ живѣе, нѣма смъртъ. Затова »Христосъ казва на ученицитѣ си: »Идете и проповѣдвайте въ свѣта, и азъ ще бжда съ васъ до скончанието на вѣка«. Какво показва този стихъ? — Че Христовитѣ ученици и доднесъ живѣятъ и проповѣдватъ Словото Божие по свѣта. И Христосъ не е престаналъ да проповѣдва. И доднесъ още Той проповѣдва и въ Америка, и въ Англия, и въ Франция, и въ Германия, и въ Русия, и въ Япония, и въ Китай. Словото Му се чува по цѣлия свѣтъ. Има хора, които сж виждали и апостолитѣ, и Христа и се разговаряли съ тѣхъ. Христосъ обикаля всички държави, дохождалъ е и въ България и си е заминавалъ. Чудно се вижда това на хората, защото тѣ очакватъ Христа да дойде отгоре, отъ облацитѣ, придруженъ съ ангели. На когото очитѣ сж отворени, той вижда нѣщата. Който не вижда, той очаква Христа да слѣзе на земята въ плътъ, да се яви между хората и тогава да повѣрватъ.

Сега, да оставимъ настрана въпроса, какъ ще дойде Христосъ на земята. Ние не говоримъ за невидимия Христосъ, но за онзи Христосъ, Когото всички могатъ да видятъ. Ние говоримъ за реалния Христосъ. Ние не се занимаваме съ сънища и съ видения на хората. Какво виждатъ хората, какво сънуватъ, това е тѣхна работа. Важно е, всѣки човѣкъ да познава себе си, своя животъ, да знае въ какъвъ свѣтъ се движи и какво прави. Понеже живѣете въ разумната природа, трѣбва да изхвърлите отъ ума си невежеството и отъ сърдцето си — проказата, да очистите тѣлото си. Следъ всички блага, които ви сж дадени, вие се осмѣлявате да питате, обича ли ви Богъ. Това е все едно, да пита-

те, обича ли ви майка ви. Щомъ ви е родила, тя не може да не ви обича. Следователно, ако Богъ не ви обичаше, нѣмаше да ви изпрати на земята да се учите. Нѣкои разбиратъ любовта на Бога само въ придобиване на блага. Затова чувате нѣкой да казва: Щомъ Богъ ме обича, нека ме направи царъ, или поне великъ човѣкъ — философъ, ученъ, поетъ. — Всичко можете да станете, но всѣко нѣщо се обуславя отъ способноститѣ и възможноститѣ, съ които разполагате. Въ този животъ ще искате само това, за което сте способни. Какъ може да станете философъ, ако нѣмате философска глава? Съ тази глава, която имате днесъ, каквито усилия и да правите, никакъвъ философъ не може да станете.

Ако сте написали нѣкакъвъ философски трактатъ, това не значи, че сте философъ. >Философътъ се ражда такъвъ, поетътъ се ражда поетъ, учителятъ се ражда учителъ, майката и бащата се раждатъ такива. >Много майки и бащи има въ свѣта, но не всички отговарятъ на понятието майка и баща, не сж родени такива. Бащи има и между птицитѣ, и между млѣкопитаещитѣ, но истински баща е онзи, който може да предаде на сина си поне една отъ своитѣ характерни чѣрти; при това, между сина и бащата трѣбва да сжществуватъ любовни отношения, тѣ трѣбва да иматъ помежду си взаимни отношения на почитъ и уважение. >Ако синътъ и дъщерята не отговарятъ на родителитѣ си съ любовъ, тѣ не сж тѣхни деца. >Не е вашъ синъ онзи, който нѣма нищо общо съ васъ по мисли, чувства и разбирания. Сжщото се отнася и до дъщерята

„Въ дома на Симона прокаженаго“. Въ който домъ влѣзе Христосъ днесъ, пакъ ще говори сжщото, каквото е говорилъ въ дома на Симона. Какво ще говори Христосъ, знаете, но вие какво ще отговорите? Трѣбва ли да се оплаквате на Христа, че сте бедни, че нѣмате кжщи, гориво и дрехи за обличане? Трѣбва ли да се оплаквате, че децата ви сж голи и боси, че нѣмате добра служба? Това ли е най-важното, което можете да говорите? Защо сте въ лишения? Кжде останаха материалнитѣ блага, които Богъ ви даде? Кжде остана богатството ви? Вгледайте се въ себе си и ще видите, че богатството е въ самитѣ васъ. Човѣкъ не може да придобие по-голѣмо богатство отъ това, което

носи въ себе си. Не всѣки милионеръ може да стане милиардеръ. Точно опредѣлено е, колко милионери могатъ да станатъ милиардери. »Който нѣма достатъчно злато въ кръвта си, не може да стане богатъ;» който нѣма достатъчно философски идеи въ главата си, не може да стане философъ;» който не носи поезията въ себе си, не може да бжде поетъ;» който не носи музиката въ себе си, не може да бжде музикантъ;» който нѣма любовъ къмъ Бога, не може да бжде последователъ на Христа.

Въ какво се заключава учението на Христа, което и донесъ още се проповѣдва? — Въ добрия животъ. Наистина, да живѣешъ добре, това е велико изкуство. Ако човѣкъ не се научи да живѣе добре, мъчно ще се домогне до другитѣ изкуства. »Който се научи да живѣе добре, всичко може да постигне — и поетъ може да стане, и философъ, и музикантъ, и ученъ, и богатъ, и здравъ, и силенъ.« Каквото пожелае, може да го постигне. Който не може да живѣе добре, и да придобие нѣкакво изкуство, лесно ще го изгуби. »Тази е причината, поради която религиозни хора губятъ вѣрата си, учени — губятъ знанието си и т. н. Това не е за упрѣкъ, защото хората нито сж светии, нито ангели. Отсега нататкъ тѣ ще придобиятъ това, къмъ което се стремятъ. Всѣки човѣкъ може да постигне толкова, колкото сж възможноститѣ и условията му. Ще кажете, че за да успѣва, човѣкъ трѣбва да се моли. Да се моли и да получава отговоръ на молитвитѣ си, това значи, да знае небесния езикъ. Ако отидешъ въ Англия, трѣбва да знаешъ английски езикъ. Иначе, можешъ да умрешъ отъ гладъ. Ако разбирашъ учението на Христа и се свържешъ съ Него, Той ще ти помага. Всѣка искрена, сърдечна молитва се приема. Много примѣри отъ живота ни увѣряватъ въ това. Вѣрата е вдигнала много болни и умиращи отъ леглата имъ. Всѣки самъ може да опита силата на вѣрата, Тя е искра, която може да произведе голѣмъ огънь.

Следователно, днесъ отъ всички хора се иска да иматъ само една искра отъ вѣрата, за да запалятъ огъня си и да се стоплятъ. Искрата на вѣрата представя свѣщъта, която гори въ човѣшкия мозъкъ. Колкото по-доброкачествена е материята на вашата свѣщъ, толкова по-пълно горение става. Колкото е по-добре

устроенъ човѣшкиятъ мозъкъ и колкото по-фина е материята на човѣшкото тѣло, толкова по-пълно и силно е горението на вашата свѣщъ. При това, силната свѣтлина се предава на далечни разстояния.

И тъй, много нѣща може да постигне човѣкъ, но въ зависимостъ отъ силата на неговитѣ мисли и желания. Запримѣрь, нѣкой е боленъ, даватъ му се методи за лѣкуване, но той казва: Ако Богъ желае, ще оздравѣя. Не се говори така. Първо ти ще желаешъ, а после Богъ. Ако силно желаешъ да оздравѣешъ, и Богъ ще има силно желание да ти помогне. Обаче, ако оставишъ всичко на Бога, ти си на кривъ пѣтъ. Какво особено си направилъ за Бога, че очаквашъ Той да се занимава съ тебе? Вложете всичката си вѣра и упоование въ Бога, за да постигнете желанията си. При това положение, презъ каквито мъчности, страдания и болести да минавате, всичко ще мине и замине, като че нищо не е било. Който не вѣрва въ Бога, и най-леката болестъ може да му отнеме живота.

„Въ дома на Симона прокажената“. Какво е говорилъ Христосъ въ дома на Симона? — За новото, което иде въ свѣта. Който приеме Христовото учение и го приложи, той се домогва до една съвършена наука. Той се свързва съ съвършеннитѣ същества, които сж завършили своята еволюция и помагатъ на човѣчеството. Тѣ искатъ да го освободятъ отъ заблужденията, въ които се намира. Тѣ искатъ да поставятъ всѣки човѣкъ на мѣстото и му да оправятъ обърканитѣ работи на хората. Който е роденъ за проповѣдникъ, да заеме мѣстото си; който е роденъ за ученъ, за професоръ, да заеме мѣстото си. Онѣзи, които сж заели мѣста незаслужено, трѣбва да ги отстъпятъ и да намѣрятъ своитѣ мѣста. >Човѣкъ може да бѣде полезенъ на себе си и на ближнитѣ си, когато заеме онова мѣсто, което му е опредѣлено отъ самата природа. Ако днесъ хората страдатъ, това се дължи на обстоятелството, че сж объркали мѣстата си. Време е вече да се тури редъ и порядъкъ въ свѣта. Това ще се постигне, когато Божественото Начало вземе надмощие надъ човѣшкото. Тогава човѣкъ самъ ще се изправи. Щомъ направи погрѣшка, той ще знае, че човѣкътъ въ него е сгрѣшилъ. Като изправи погрѣшката си, Божественото въ него се проявява. >Когато мрази, човѣкътъ се проявява; когато люби, Божестве-

ното се проявява. Турете животинското, човѣшкото и Божественото на мѣстата имъ, за да възприемете новото и да го приложите въ живота си.

Едно се иска отъ човѣка: да бжде искренъ въ своето вѣрую, никога да не му измѣня. За кое вѣрую говоря? — Което има за основа Божията Любовь. Държи ли се за любовта, човѣкъ ще бжде вѣренъ и на своя ближень. Велико нѣщо е да вѣрвашъ въ доброто, което се крие въ ближния ти. Нѣкой иска да знае, какви слабости се криятъ въ него. Това не е наука. Споредъ мене, наука е да познавашъ доброто, което се крие въ човѣка, а не злото и слабоститѣ. Доброто е вѣчно, а злото — временно. Който иска да знае, какво лошо се крие въ него, да пита окръжаващитѣ, тѣ знаятъ по-добре отъ него. Не е тамъ въпросътъ. Човѣкъ не трѣбва да говори нито за злото въ себе си, нито за доброто; той не трѣбва нито да се подценява, нито да се надценява. Има нѣщо добро и красиво, вложено въ човѣшката душа, но, за да се прояви доброто и красивото, умътъ и сърдцето трѣбва да се освободятъ отъ всички препятствия. Смирение се иска отъ човѣка, да не изисква повече отъ това, което може да направи отъ себе си, или отъ своя ближень. Ако очаква повече, отколкото може да получи, той се гнѣви, сърди се и на себе си, и на окръжаващитѣ. Никой не е виновенъ за вашитѣ неуспѣхи. Затова, ако се разгнѣвите, впрегнете гнѣва на работа. Ако дойдатъ съмнението, подозрението при васъ, и тѣхъ впрегнете на работа. Не се подавайте на отрицателни състояния. Дръжте се за положителнитѣ сили, за обичта. Нѣма по-лесно нѣщо отъ това, да обичашъ. Не може изведнѣжъ да обикнешъ всички хора, но постепенно. Първо ще обикнешъ единъ човѣкъ, после още единъ, следъ това — трети и така ще се разширява кржгътъ на твоето сърдце, докато единъ день се обединишъ съ всички хора и станешъ едно съ тѣхъ.

Сега ще ви представя единъ образъ на любовта, но не отъ хората, които сж я изопачили. Представете си, че имате една свещена книга, която обичате. Всѣки день отваряте по единъ листъ отъ нея и четете. Както прочетете цѣлата книга, вие я затваряте и така чиста, запазена, давате на други да я четатъ. Вие

носителе в себе си благодарността, че сте имали възможност да научите нѣщо отъ нея. Само като си помислите за книгата, вие се изпълвате съ свещенъ трепетъ и благодарностъ. Ако всички, които четатъ книгата, постѣпватъ по сѣщия начинъ, това показва, че любовта имъ е чиста, Божествена. Книгата ще се предава отъ човѣкъ на човѣкъ, безъ да се осмѣли нѣкой да откъсне единъ листъ отъ нея, или да я нацапа. Не можете ли така да обичате жената или мъжа? Както книгата не е собственостъ на едного, така никой човѣкъ не може да бѣде собственостъ на кого и да е. Човѣкъ принадлежи на Бога. Следователно, всѣки има право да чете отъ книгата на своя ближенъ и да се поучава отъ него, безъ да къса листата му, безъ да го цапа. Така трѣбва да разбира новото поколѣние любовта. Така трѣбва да гледа мъжа на жената и жената на мъжа. Срещнете ли единъ мъжъ въ гората, не се страхувайте отъ него, считайте го за свой братъ. Стремете се да бѣдете братя и сестри единъ за другъ, а не мъже и жени. Само по този начинъ човѣкъ ще дойде до безсмъртието.

Задачата на новото учение се заключава, именно, въ това, да освободи човѣшкия духъ, да направи човѣка безсмъртенъ. Отъ какво трѣбва да се освободи човѣкъ? — Отъ миналото си. Свърже ли се съ спомени отъ своето минало, той се намира подъ тѣхното влияние така, както често изпада подъ влиянието на престѣпници, съ които се е срещналъ, или по чиито стѣпки е попадналъ. Колкото по-чувствителенъ е човѣкъ, толкова повече се влияе отъ чуждитѣ мисли и чувства, но той трѣбва да знае законитѣ да се огражда и да познава, отде идатъ влиянията. Той трѣбва да различава, кое е негово и кое — чуждо. Хората сѣ свързани така, че не могатъ да се освободятъ отъ влияние, но, въпрѣки това, могатъ да не се подаватъ на лошитѣ влияния. Лошитѣ влияния могатъ да бѣдатъ като морскитѣ вълни, които бушуватъ вѣнъ отъ парахода, безъ да проникнатъ вътре. Да се справя човѣкъ съ влиянията, това е велика наука, която Христосъ преподаваше на ученицитѣ си.

Следователно, задачата на майката е да пази дѣщеря си отъ лошитѣ влияния; задачата на бащата е да пази сина си; духовенството — да пази своето па-

ство; учителитѣ — своитѣ ученици и т. н. Христосъ остави на човѣчеството редъ правила и закони, какъ да живѣятъ правилно. Тѣзи закони и донесъ още не сж приложени. Ще кажете, че Христовото учение е неприложимо. То е приложимо, но се иска жива, разумна вѣра, която да свързва човѣшката душа съ Бога. Само при такава вѣра хората могатъ да се обединятъ въ едно цѣло; да нѣма разлика между общества и народи — всички да станатъ едно общество, единъ народъ. Това е великото, новото, което иде сега въ свѣта. Изведнѣжъ то не може да стане, но трѣбва да се работи въ тази насока. Ще минатъ стотици и хиляди години, но човѣчеството ще се обедини. Тогава нѣма да има бедни и грѣшни хора; нѣма да има ваши и наши, всички ще бждатъ братя и сестри. Днесъ земята е пълна съ мъртавци, тогава нѣма да има гробища и паметници. Умрѣлитѣ ще изпращатъ на луната, а на земята ще останатъ живитѣ, които могатъ да изпълняватъ Божия законъ и Неговата воля.

„Влѣзе Христосъ въ дома на Симона прокажена-го“. Когато Христосъ влѣзе и въ вашия домъ, запитайте Го да ви каже нѣщо ново, съ което да изправите живота си. Той или ще ви говори, или ще изпрати нѣкой да ви поучава, или ще ви покаже, въ коя библиотека да отидете и какви книги да четете. Докато християнскиятъ свѣтъ не намѣри Христа, новата наука нѣма да се приложи. Днесъ милиони хора вѣрватъ въ Христа, но още не сж Го намѣрили. Христосъ казва: „Моитѣ овце познаватъ моя гласъ и ме следватъ“. Ако християнскиятъ народи се биятъ едни съ други и не чуватъ Христовия гласъ, следватъ ли Го? Докато християнскиятъ народи се измжчватъ едни други, вѣрватъ ли въ Христа и въ Бога? И въ това има нѣщо добро — главитѣ на хората ще узрѣятъ. Като минатъ страшната война, повече нѣма да помислятъ за воюване. Пророцитѣ на миналото сж предсказали, че въ бждеще хората ще употребятъ оржията за рала и мотики.

„Въ дома на Симона“. Христосъ е решилъ да посети всички Симоновци. И въ България ще дойде. Достатъчно е да посети нѣколко Симоновци, за да повѣрватъ всички въ Него и да кажатъ: Видѣхме Христа! Новото човѣчество, не може да се създаде, ако нито единъ човѣкъ не е видѣлъ Христа. Една свѣщъ трѣбва

да се запали, за да се запалят още много свѣщи. Бихъ желалъ и между васъ да има поне единъ човѣкъ, който да каже на другитѣ: Видѣхъ Христа и се разговаряхъ съ Него. Вие познавате ближния си дотолкова, доколкото сте се разговаряли съ него и сподѣлили своитѣ разбирания. Само така мжжътъ познава жена си, и жената — своя мжжъ. Само така учителятъ познава ученицитѣ си, и ученицитѣ — своя учителъ. Нѣма ли сподѣляне въ възгледитѣ и разбиранията, нѣма никакво познаване. Следователно, ако човѣкъ не е готовъ да пожертвува живота си за Христа, въ широкъ смисълъ на думата, за да възприеме Неговия животъ, той не Го разбира и познава. Такава готовность трѣбва да има човѣкъ и къмъ всѣки, когото обича. Той трѣбва да отвори сърдцето си за него и да бжде готовъ на всички жертви. Ако обичашъ Христа, и Той ще те обича. Ако обичашъ слънцето, и то ще те обича.

Какво представя любовта? — Връзка на човѣшката душа съ Бога. Който обича Бога, и хората ще го обичатъ. Ако не обича Бога, а хората обича, никой нѣма да отговаря на любовта му. Тази е причината, дето нѣкоя жена обича мжжа си, а мжжътъ ѝ нито я разбира, нито отговаря на нейната любовъ. Сжщото се случва и съ мжжа. Той обича жена си, но тя не отговаря на любовта му. Защо? — Защото той не обича Бога. Възлюбете първо Бога, а после хората. Направите ли това, близкитѣ ви ще ви обикнатъ. Възлюбете Бога, за да станете силни, да издържате на всички условия. Любовта на човѣка къмъ Бога е тилъ, който го пази отъ всички изпитания и изкушения. Христосъ казва: „Който ме люби, и Отецъ ми ще го възлюби“.

„И влѣзе Христосъ въ дома на Симона прокаженаго“.

Съдържание:

	стр.
1. Дѣлата Божии	3
2. Както свѣтътъ дава	27
3. Призовете ги на сватба	53
4. Съ благодать и истина	77
5. Синове на свѣтлината	105
6. Въ сила	124
7. И рече Исусъ	145
8. Господарь на сѣботата	167
9. Азъ и Отецъ едно сме	191
10. Доведете ми го тукъ	220
11. На видело	242
12. Да влѣзешъ	257
13. Да се възвеселимъ	275
14. По-горни отъ тѣхъ	288
15. Съ огънь и соль	305
16. Който влиза	321
17. Преди Авраама	340
18. За храна	358
19. Близо е лѣтото	379
20. Въ дома на Симона	395